

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

KEN LIU

HUGO, NEBULA VE DÜNYA FANTAZİ ÖDÜLLÜ YAZAR

KRALLARIN MERHAMETİ

“Kralların Merhameti, Taht Oyunları kadar yoğun ve zengin.”

—io9

“Geçmiş unutanlar onu yeniden yaşamaya mahkûmdurlar.” —GEORGE SANTAYANA

Nereden geldiğinizi bilmeden nereye gideceğinizi nasıl bilebilirsiniz? Ken Liu'nin geçmiş ve geleceği eşsizce harmanladığı, kendisini silkpunk türünün yaratıcısı yapan epik fantazi serisi Karahindiba Hanedanlığı'nın ilk kitabı *Kralların Merhameti*, türe yepyeni bir soluk getiriyor.

Göklerden gelen mekanik kanatlı bir adam, tiran İmparator Mapidéré'ye suikast düzenler. Orta halli bir ailenin hilebaz, serseri oğlu genç Kuni Garu ise bu olaya şahit olur. Hırslı Kuni Garu'nun hayatı, tanık olduğu bu etkileyici olayın da etkisiyle değişmekle kalmayacak, onu zorlu bir direnişe ve devrime götüren yolun ilk adımı olacaktır.

Görevden azledilmiş bir dükün korkusuz oğlu Mata Zyndu da ailesinin hakkı olan yeri almak ve tiranlığa karşı durmak için bu başkaldında Kuni Garu ile birlikte şekil değiştiren tanrılara, ipek dokumalı hava gemilerine ve büyük ordulara karşı savaşmaya hazırdır. Asıl mücadele ise savaştan sonra başlayacaktır...

Kralların Merhameti'nde yarattığı silkpunk alttürüyle epik fantaziye Doğulu bir yorum getiren Ken Liu'nin entrikalar ve efsanevi savaşlarla dolu tuhaf, kendine has dünya yaratımı heyecanlı bir yolculuğun kapılarını aralıyor.

“Epik fantazi türü ancak Batılı olmayan geleneklerden ortaya çıkan romanlaria zenginleşebilir. Liu'nun tutkulu eseri tarihi, mitolojiyi, stratejiyi ve teknolojiyi ustaca bir araya getiriyor.”

—KIRKUS REVIEWS

Çeviren: Can Erhan Kızmaz

www.ithaki.com.tr

facebook.com/ithakiyayin

twitter.com/ithakiyayinlari

30 TL

İnternet Satış:
www.ilknokta.com

KEN LIU

KRALLARIN
MERHÂMETİ

KARAHİNDİBA HANEDANLIĞI
BİRİNCİ KİTAP

Çeviren
Can Erhan Kızmaz

İÇİNDEKİLER

TELAFFUZ ÜZERİNE BİR NOT	9
ROMANDA GEÇEN ÖNEMLİ KARAKTERLERİN LİSTESİ	11

HER ŞEY GÖKYÜZÜNÜN ALTINDA

BİR KATİL	17
MATA ZYNDU	29

BALIĞIN KEHANETİ

KUNI GARU	45
JIA MATIZA	56
İMPARATOR'UN ÖLÜMÜ	71
ANGARYA	91
MATA'NIN YİĞİTLİĞİ	102
KUNI'NİN SEÇİMİ	110
İMPARATOR ERİSHİ	129
NAİP	131
SARAY MUHAFIZI	140

GEYİĞİN PEŞİNE DÜŞMEK

İSYAN BÜYÜYOR	149
KINDO MARANA	152
YÖNETİCİ KUNI	169
RIMA KRALI	178
"MAJESTELERİ"	190
ZUDI'NİN KAPILARI	196
LUAN ZYA	202
KARDEŞLER	217
HAVA KUVVETLERİ	229
FIRTINADAN ÖNCE	233
ZUDI SAVAŞI	239
DIMU'NUN DÜŞÜŞÜ	257
ARULUGI SAVAŞI	262

“BU BİR AT”	277
PRINCEPS’IN VERDİĞİ SÖZ	284
KIKOMI	289
LUAN ZYA’NIN PLANI	301
KURT PENÇESİ SAVAŞI	321
PAN’IN EFENDİSİ	341
KIYIM	353
KALFA	363
PAN’IN GERÇEK EFENDİSİ	373

KAFESE KONULMUŞ KURT

ZİYAFET	391
YENİ BİR DÜNYA	403
DASU	416
Evi ZİYARET	420
RISANA	431
MEKTUPLAR	441
GIN MAZOTI	453
BAŞKOMUTAN	465
KARAHİNDİBA OLGUNLAŞIYOR	474
İLK DARBE	483
DERİN DENİZDEKİ CRUBEN	497

BULUTLARIN GÖKYÜZÜNDEKİ YARIŞI

DASU VE COCRU	511
MATA’NIN KARŞI SALDIRISI	526
LIRU NEHRİ’NDE BAŞA BAŞ MÜCADELE	540
BAŞKOMUTANIN STRATEJİSİ	549
GIN MAZOTI’NIN TUTKUYA KAPILMASI	560
KASIMPATININ ŞANI	566
TAÇ Gİyme TÖRENİ	586
SÖZLÜKÇE	598
NOTLAR	599
TEŞEKKÜRLER	600

TELAFFUZ ÜZERİNE BİR NOT

Dara dilindeki pek çok sözcük Klasik Ano dilinden türemiştir. Bu kitapta, Klasik Ano'dan yapılan harf çevrimleri için yan yana geldiğinde tek ses oluşturan sesli harfler kullanılmamaktadır; her sesli ayrı ayrı telaffuz edilmektedir. Örneğin, “Réfiroa” dört ayrı heceye sahiptir: “Ré-fi-ro-a.” Benzer olarak, “Na-aroénna” beş heceye sahiptir: “Na-a-ro-én-na.”

İ, her zaman “mil”deki *i* gibi telaffuz edilmektedir.

O her zaman “kod”daki *o* gibi telaffuz edilmektedir.

Ü her zaman Türkçede “ü” şeklinde telaffuz edilmektedir.

Diğer isimlerin farklı kökenleri vardır ve Klasik Ano dilinde bulunmayan sesler içermektedirler; örneğin, “Xana”daki *xa* ya da “Haan”daki *ha*. Böyle durumlarda, yine de, her sesli ayrı telaffuz edilmektedir. Bunun sonucu olarak, “Haan” da iki hece içermektedir.

ROMANDA ADI GEÇEN ÖNEMLİ KARAKTERLERİN LİSTESİ

KASIMPATI VE KARAHİNDİBA

KUNI GARU: Oynamayı okula gitmeye tercih eden bir oğlan çocuğu; sokak çetesinin lideri ve çok daha fazlası.
MATA ZYNDU: Hem cüssesi hem de ruhuyla asil bir oğlan çocuğu; Zyndu Klam'nın son erkek çocuğu.

KUNI'NİN MAİYETİ

JIA MATIZA: Bir çiftlik sahibinin kızı; yetenekli bir bitki uzmanı; Kuni'nin karısı.
COGO YELU: Zudi şehir yönetiminde çalışan bir memur; Kuni'nin "yüksek mevkilerdeki" arkadaşı.
LUAN ZYA: Haan'lı soylu bir ailenin üyesi; Tan Adü Halkı arasında yaşamış bir maceraperest.
GIN MAZOTI: Dimushi sokaklarında bir öksüz ve yetim; isyan boyunca talihinin peşinden koşar.
RIN CODA: Kuni'nin çocukluk arkadaşı.
MÜN ÇAKRI: Bir kasap; Kuni'nin en ateşli savaşçılarından biri.
THAN CARUCONO: Zudi'de yaşlı bir seyis.
LEYDİ RISANA: Illüzyonist ve yetenekli bir müzisyen.
DAFIRO MIRO: "Daf"; Huno K'rima liderliğindeki ilk isyancılardan; Ratho Miro'nun kardeşi.
SOTO: Jia'nın evindeki kâhya.

MATA'NIN MAİYETİ

PHIN ZYNDU: Mata'nın amcası; öğretmeni ve vekili.

TORU'LU PERING: Yaşlı bir âlim; Mata'nın danışmanı.

THÉCA KIMO: Tunoa'lı bir isyancı.

LEYDI MIRA: Tunoa'lı bir nakış işlemecisi ve kadın şarkıcı; Mata'yı anlayan tek kadın.

RATHO MIRO: “Rat”; Huno Krime liderliğindeki ilk isyancılardan; Dafiro Miro'nun kardeşi.

XANA İMPARATORLUĞU

MAPIDÉRÉ: Dara'mn Yedi Adası'mn ilk imparatoru; Xana Kralı iken Réon ismini taşıyordu.

ERISHI: Dara'mn Yedi Adası'mn ikinci imparatoru.

GORAN PIRA: Xana'nın saray muhafızı; Kral Réon'un çocukluk arkadaşı.

LÜGO CRUPO: Xana'nın kral naibi; büyük bir âlim ve kaligrafi ustası.

TANNO NAMEN: Xana'lı saygın bir general.

KINDO MARANA: İmparatorluğun baş vergi tahsildarı.

ALTI DEVLET'İN TIRO KRALLARI

AMUPRENSESİ KIKOMI VE AMU KRALI PONADOMU: Arulugi'nin değerlisi ve onun büyük amcası.

COCRU KRALI THUFI: Bir zamanlar çobandı; Tiro krallarını birleştirmeye zorlar.

FAÇA KRALI SHILUÉ: Tutkulu fakat kendisini koruma konusunda temkinli; Rima'ya müdahale eder.

GAN KRALI DALO: Altı Devlet'in en varlıklı bölgesini kontrol etmektedir.

HAAN KRALI COSUGI: Risk alma isteği kalmamış yaşlı bir kral.

RIMA KRALI JIZU: Bir balıkçı olarak büyüyen genç bir prens.

İSYAN

HUNO KRIMA: Xana'ya karşı ilk ayaklananların liderlerinden.

ZOPA SHIGIN: Huno'nun yoldaşı; Xana'ya karşı ilk ayaklananların liderlerinden.

DARA TANRILARI

KIJI: Xana'nın hamisi; Hava'nın Efendisi; rüzgârın, uçmanın ve kuşların tanrısı; *pawî'si* Mingén şahini; beyaz bir yolculuk harmaniyesi tercih eder.

TUTUTIKA: Amu'nun hamisi; tanrıların en genci; tarım, güzellik ve temiz su tanrıçası; *pawî'si* altın sarısı sazan balığı.

KANA VE RAPA: Cocru'nun ikiz hamileri; Kana ateş, kül, ölü yakma ve ölüm tanrıçası; Rapa ise buz, kar, buzul ve uyku tanrıçası; *pawî'leri* ikiz kuzgunlar: biri siyah, diğeri beyaz.

RUFIZO: Faça'nın hamisi; Kutsal Şifacı; *pawî'si* güvercin.

TAZU: Gan'ın hamisi; öngörülmez, kaotik, şanstın zevk alan; deniz akıntılarının, tsunamilerin ve batık hazinelerin tanrısı; *pawî'si* köpek balığı.

LUTHO: Haan'ın hamisi; balıkçıların, kehanetin, matematiğin ve bilginin tanrısı; *pawî'si* deniz kaplumbağası.

FITHOWÉO: Rima'nın hamisi; savaş, av ve demirci ocağı tanrısı; *pawî'si* kurt.

HER ŞEY GÖKYÜZÜNÜN ALTINDA

BİR KATİL

ZUDI: BİR PARLAK GÖKYÜZÜ HÜKÜMDARLIĞININ
ON DÖRDÜNCÜ YILININ YEDİNCİ AYI

Beyaz bir kuş, parlak gökyüzünün batısında havada asılı duruyor ve kanatlarını seyrek aralıklarla çırpıyordu.

Belki de bu, birkaç kilometre ötedeki Er-Mé Dağları'nın göğe yükselen doruklarındaki yuvasını terk edip av peşine düşen yırtıcı bir kuştı. Fakat av için iyi bir gün değildi... Yırtıcı bir kuş için alışıldık bir yer olan Porin Ovaları'nın güneş altında kavrulan bu bölümü, insanlar tarafından işgal edilmişti.

Binlerce izleyici, Zudi'nin dışındaki geniş yolun her iki tarafına dizilmişlerdi. İmparatorluk alayı için buradaydılar.

İmparatorluğun dev hava gemilerinden oluşan bir filo, başlarının üzerinden, zarif bir şekilde düzen değiştirerek geçerken nefesleri kesilmişti. Ağır savaş arabaları önlerinden geçerken, saygı dolu bir sessizlik içinde, ağızları açık seyreliyorlardı; taş atan silahlardan, öküz tendonu kümeleri sarkıyordu. İmparator'un mühendisleri Kuzey Cocru'nun tozlu havası ve sıcak güneşi altında serinlik ve ferahlık veren buz dolu arabalardaki güzel kokulu suyla kalabalığı ıslatıyor, kalabalık da İmparator'un ileri görüşlülüğünü ve cömertliğini övüyordu. İşgal altındaki altı Tiro devletinin sunmuş olduğu en iyi dansçıları alkışlayıp bağrıışlarla desteklediler: bir zamanlar Boama'daki saraya mahsus peçe dansını yaparak kendi etraflarında baştan çıkarıcı figürlerle dönen Façalı beş yüz bakire; hızla döndürdükleri kılıçlarını, savaşçı görkemi şiirsel zarafetin içinde eriterek, parlak ve soğuk ışıklar saçan kasımpatılara dönüştüren Cocru'lu dört yüz

kılıç erbabı; az kişinin yaşadığı vahşi Écofi Adası'ndan gelen Yedi Devlet'in renklerine boyanmış düzinelerce fil... Diğerleri işgal edilmiş topraklara ait gökkuşağı rengine boyanmışken, en büyük erkek fil, tahmin edileceği gibi Xana'nın rengi olan beyaza boyanmıştı.

Filler, üzerinde Dara'nın bütün adalarının sunmak zorunda kaldıkları en iyi iki yüz şarkıcıyı taşıyan hareketli bir platformu çekiyorlardı; bu koronun varlığı, Xana işgali öncesinde imkânsızdı. İmparatorluğun büyük âlimi Lügo Crupo tarafından, İmparator'un, Adalar'ı ziyareti vesilesiyle bestelenen yeni bir şarkıyı söylüyorlardı:

*Kuzeye doğru çıktıkça: Nazik Rufizo'nun gözleri gibi yeşil,
verimli Faça
Yağmurun sürekli öptüğü otlaklar, sisle örtülü sarp dağlar.*

Hareketli platformun yanında yürüyen askerler, kalabalığa incik boncuk atıyorlardı: Yedi Devlet'i temsil eden, renkli ip parçalarından yapılmış Xana tarzı süs düğümleri. Düğümlerin şekilleri “refahı” ve “şansı” ifade eden işaretleri hatırlatacak şekilde hazırlanmıştı. İzleyiciler, bu heyecan verici günden kalacak bir anıyı kapmak için hücum ettiler.

*Güneye inildikçe: Tahkim edilmiş Cocru, sorgum ve pirinç
tarlaları, her ikisi de solgun ve karanlık
Savaşçı görkemle kırmızı, gururlu Rapa gibi beyaz, yaşlı
Xana gibi siyah.*

Kalabalık, özellikle kendi ülkeleri hakkındaki bu kıtadan sonra yüksek sesle bağırdı:

*Batıya gidildikçe: Cezbedici Amu, Tututika'nın değerlisi,
Işıltılı nezaket, mavi göllerle çevrili simli şehirler.*

*Doğuya gidildikçe: Tazu'nun ticaretinin ve kumarhanelerinin
parıldadığı ışıklar saçan Gan,
Denizin bereketi kadar varlıklı, kat kat gri giysiler giyen
âlimler kadar kültürlü.*

Şarkıcıların gerisinden gelen diğer askerler, üzerine Yedi Devlet'in

güzelliklerine ve harikalarına ait detaylı sahnelerin işlenmiş olduğu uzun ipek flamalar taşıyordu: Karla kaplı doruğunda ay ışığı parıldaayan Kiji Dağı; gün doğumunda Tututika Gölü'nde ışıldaayan balık sürüleri; Kurt Pençesi kıyılarında sudan dışarı sıçrarken görülen *cruben*'ler ve balinalar; Başkent Pan'da geniş caddeleri dolduran kalabalıklar; her şeyi bilen bilge İmparator'un önünde politika tartışan ciddi âlimler...

*Kuzeybatıya gidildikçe: Felsefenin tartışma alanı,
Tanrıların dolambaçlı yollarını, Lutho'nun sarı kabuğunun
üzerine çizen, yüksek erdemli Haan.
Ortada: Fithowéo'nun siyah kılıcı kadar keskin güneş
ışığının Kadim Orman'ı delerek toprağa düştüğü,
Ormanlarla çevrili Rima.*

Her kıtanın arasında, kalabalık, şarkıcılarla birlikte yüksek sesle koroya eşlik ediyordu:

*Doruk noktası, göğün yöneticisi Xana'nın önünde eğiliyoruz,
eğiliyoruz, eğiliyoruz,
Göze alamayacağımız bir mücadelede Lord Kiji'ye direnmek,
ısrar etmek neden?*

Kölelere özgü bu sözler, on iki yıldan fazla bir zaman önce Xana istilacılarına karşı muhtemelen silaha sarılmış olan Cocru'lu kalabalığın içindeki bazılarını rahatsız etse de, en ufak bir homurtu etraflarında kendilerinden geçmiş halde avaz avaz bağırarak şarkılar söyleyen erkek ve kadınların sesleri tarafından bastırılıyordu. Hipnotize eden nakaratın kendine özgü bir gücü vardı; sadece tekrarlarla bile, sözcükler ağırlık kazanıp daha gerçek oluyorlardı.

Fakat kalabalık, şu ana kadar gösteriden tatmin olmuş gibi durmuyordu. Geçit alayının kalbini henüz görmemişlerdi; yani imparatoru.

Beyaz kuş daha da yakma süzölmüştü. Kanatları, Zudi'de derin kuyulardan çıktıkları suyu zenginlerin evlerine pompalayan rüzgâr değirmenlerinin dönen kanatları kadar geniş ve uzun gibi duruyordu. Sıradan bir kartal ya da akbaba olamayacak kadar büyüktü. Birkaç kişi kafalarını kaldırıp baktı ve bunun İmparator'un eğiticileri tarafından

uzaktaki Rui Adası'nda bulunan yuvasından bin kilometre kadar uzağa getirilerek, kalabalığı etkilemek için salınan dev bir Mingén şahini olup olmadığını üzerinde çok da durmadan düşündüler.

Fakat kalabalığın arasına gizlenmiş olan bir imparatorluk gözcüsü, kuşa baktı ve kaşlarını çattı. Sonra döndü ve kalabalığı itip kendine yol açarak, yerel memurların toplanmış oldukları geçici izleme platformuna yöneldi.

İmparatorluk muhafızları gözleri ileride, tek bir çift elin idare ettiği iple oynatılan kuklalar gibi bacakları ve kolları aynı anda hareket eden mekanik insanlar sütunu halinde önlerinden geçerlerken, izleyicilerdeki sabırsızlık da arttı. Disiplinleri ve düzenleri, kendilerinden önce geçmiş olan dinamik dansçılarla keskin bir tezat oluşturuyordu.

Geçici bir duraklamadan sonra kalabalık, kükrer gibi tezahürat yaptı. Bu ordunun, Cocru askerlerini kesip yaşlı soylularının şerefini iki paralık eden orduyla aynı ordu olmasının hiç önemi yoktu. Seyreden kalabalık sadece gösteri istiyordu, parıldayan zırhları ve savaş ihtişamını seviyordu.

Kuş yavaşça daha da yaklaştı.

“Geliyor! Geliyor!”

On dört yaşlarında iki çocuk, şekerkamışı tarlasında başlarıyla tos vurarak ilerleyen bir çift tay gibi sıkıca birbirinin içine girmiş kalabalığı itip kakarak, kendilerine yol açıyorlardı. Uzun, düz, siyah saçlarını bir özel akademi öğrencisi tarzında topuz yapmış olan öndeki çocuk, Kuni Garu idi. Tıknazdı; güçlü kolları ve sıkı baldırlarıyla yağsız fakat kaslı bir bedene sahipti. Cocru'lu erkeklerin çoğu gibi uzun ve çekik olan gözleri, sinsiliğe meyil eden bir zekâyla parlıyordu. Erkekleri ve kadınları dirsekleriyle kenara iterek ilerlerken, nazik olmak için hiç çaba harcamıyordu. Arkasında bir dizi sızlayan kaburga ve sövgü bıraktı.

Arkadan gelen çocuk, sırik gibi uzun ve sinirli Rin Coda idi. Bir geminin arkasındaki rüzgârda sürüklenen martı gibi arkadaşını insan selinin arasında izlerken, etrafındaki öfkeli erkek ve kadınlara özürler mırıldanıyordu.

“Kuni, geride beklersek bizim için iyi olacak” dedi Rin. “Bu yaptığımızın iyi bir fikir olduğunu gerçekten düşünmüyorum.”

“O halde, düşünme”, dedi Kuni. “Senin sorunun çok fazla *düşünmek*. Sadece yap.”

“Usta Loing, tanrılar bizden harekete geçmeden önce her zaman düşünmemizi ister, der.” Adamın biri, ikiliye küfredip vurmaya çalışırken, Rin yüzünü buruşturdu ve kendisini yolun dışına attı.

“Tanrıların ne istediğini kimse bilemez.” Kuni, ileriye doğru hızla ilerlerken geriye bakmıyordu. “Usta Loing bile.”

En sonunda yoğun kalabalığı aştılar ve izleyicilerin ne kadar yaklaşmaları gerektiğini belirtmek için beyaz tebeşirle çizilmiş yerde, tam yolun kenarında dikildiler.

“İşte, seyre değer diye buna derim,” dedi Kuni, derin derin nefes alıp vererek ve her şeyi içine çekerek. Faça’lı yarı çıplak son peçe dansçısı önünden geçerken memnuniyetini ifade eden bir ıslık çaldı. “İmparator olmanın çekiciliğini görebiliyorum.”

“Böyle konuşmayı kes! Zindana mı gitmek istiyorsun?” Rin, kendilerini dinleyen biri var mı diye tedirginlikle etrafına bakındı. Kuni’nin kolaylıkla ihanet olarak yorumlanabilecek cüretkâr şeyler söyleme alışkanlığı vardı. “Sınıfta oturup balmumu harfler oymaktan ve Kon Fiji’nin *Ahlak İlişkileri Üzerine Yazılarını* ezberlemekten daha iyi değil mi bu şimdi?” Kuni, kolunu Rin’in omzuna attı. “Kabul et: Benimle geldiğin için mutlusun.”

Usta Loing, okulunu geçit töreni nedeniyle kapatmayacağını söylemişti; çünkü İmparator’un, çocukların derslerine ara vermelerini istemeyeceğine inanıyordu. Fakat Rin, Usta Loing’in İmparator’u onaylamadığı için böyle yaptığından gizlice şüphelenmişti. Zudi’de pek çok kişinin, imparator hakkında karmaşık görüşleri vardı.

“Usta Loing, bunu kesinlikle onaylamazdı,” dedi Rin, fakat gözlerini yine de peçe dansçılarından alamadı.

Kuni güldü. “Eğer Usta dersi astığımız için üç gün boyunca ceteveliyle bize vuracaksa, çekeceğimiz sıkıntının hakkını vermekten başka çaremiz yok.”

“Cezalandırılmaktan yırtmak için her zaman olduğu gibi zekice bir bahaneyle gelmen hariç tabii ve ben de çift katı dayak yiyeceğim!”

Kalabalığın bağırış çağırışı doruğa çıktı.

Pagoda Tahtı’nın üzerindeki imparator, bacaklarını önüne *thakrido* pozisyonunda uzatmış, sırtı ipek yastıklarla desteklenmiş olarak oturuyordu. Herkes sosyal konumu itibarıyla ondan düşük seviyede olduğu için topluluğun içinde sadece imparator bu şekilde oturabilirdi.

Pagoda Tahtı –on tanesi yatay, on tanesi dikey– yirmi adet kalın bambu direkten oluşan bir platform üzerinde yükselen bambu ve ipekten yapılmış beş katlı bir yapıydı. Göğüsleri ve kolları çıplak, güneşte parlamaları için yağlanmış yüz kadar adamın omuzlarında taşınıyordu.

Pagoda Tahtı’nın alttaki dört katı, hareketleri Evrenin Dört Mekânını temsil eden karmaşık, mücevhere benzeyen, kurmalı mekanik modellerle doldurulmuştu: En altta Ateş Dünyası –altın ve elmas çıkaran şeytanlarla dolu; daha sonra Su Dünyası– balıklar, yılanlar ve titreşen denizaneleriyle dolu; sonra içinde insanların yaşadığı Toprak Dünyası –dört deniz üzerinde yüzen adalar; en sonunda, en üstte Hava Dünyası– kuşların ve ruhların alanı.

İmparator Mapidéré’nin üzerinde parlak ipekten bir giysi vardı ve başındaki tacı altın ve parıltılı mücevherlerin çevrelediği, tepesindeki tek boynuzun genç bir file ait fildişinin tam orta yerindeki en saf parçasından yapıldığı, gözlerini ise bir çift koyu siyah elmasın oluşturduğu –on beş yıl önce Xana’nın eline geçen Cocru hazinesinden alınmış ve bütün Dara’nın en büyüğü olan elmaslardan– bir *cruben* yani Dört Sakin Deniz’in efendisi olan pullu balina heykelciği süslüyordu. İmparator Mapidéré, güneşe karşı bir elini gözlerine siper etmişti ve yaklaşmakta olan büyük kuş şeklindeki şeye bakıyordu.

“Bu nedir?” diye yüksek sesle kendine sordu.

Pagoda Tahtı’nın altındaki imparatorluk gözcüleri, imparatorluk muhafızlarının yüzbaşısına, Zudi’deki resmi sorumluların daha önce bu tuhaf, kuşa benzeyen şeyi hiç görmediklerini iddia ettiklerini söylediler. Yüzbaşı bazı emirler fısıldadı; bütün Dara’daki en elit birliklerden oluşan imparatorluk muhafızları Pagoda taşıyıcıları çevresindeki düzenlerini sıkılaştırdılar.

İmparator, yavaşça yaklaşmaya devam eden dev kuşa bakmaya devam ediyordu. Kuş, kanatlarını bir kez çırttı ve bağırıp çağıran ateşli kalabalığın sesleri arasında onu dinlemeye çalışan imparator, onun, tüyler ürpertecek kadar benzer şekilde bir insan gibi bağırıldığını duyduğunu düşündü.

İmparatorun Adalar’daki gezisi sekiz aydan beri devam ediyordu. İmparator Mapidéré, istilacı Xana halkının kudretinin ve otoritesinin görsel olarak da hatırlatılması gereğini iyi anlamıştı; fakat yorulmuştu. Ufkun ötesine seyahat eden korsanlar tarafından haraç olarak verilen birkaç egzotik tür de dâhil olmak üzere, Dara’nın her

yanından getirilen hayvanlarla dolu hayvanat bahçesinin ve akvaryumunun yer aldığı Pan'a, yeni başkentine dönmeyi arzu ediyordu. Ziyaret ettiği yerlerde sunulan tuhaf yiyecekler yerine keşke kendi şefi tarafından hazırlanan sevdiği yemekleri yiyebilseydi. Bu yemekler, her şehirdeki soylu sınıfın temin edip sunabildiği en iyi lezzetler olabilirdi; fakat çeşnicilerin her birinden tadıp zehir kontrolü yapmalarını beklemek çok sıkıcıydı ve kaçınılmaz olarak yemekler çok yağlı ya da çok baharatlı oluyordu ve midesini rahatsız ediyordu.

Her şeyin ötesinde, sıkılmıştı. Yerel memurlar ve eşraf tarafından düzenlenen yüzlerce gece daveti, sonsuz bir sıkıntıya dönüşmüştü. Nereye gittiğinin önemi yoktu, bağlılık yeminleri ve itaat açıklamalarının hepsi aynıydı. Sık sık, farklı oyuncuların aynı satırları farklı dekorlar eşliğinde söylediği, her gece aynı oyunun oynandığı bir tiyatronun ortasında tek başına oturuyormuş gibi hissediyordu kendisini.

İmparator, öne doğru eğildi. Bu tuhaf kuş, günlerdir gerçekleşen en heyecan verici şeydi.

Şimdi daha çok yaklaşmıştı ve onunla ilgili daha çok detayı görebiliyordu. Bu bir... Kuş değildi, hem de hiç değildi.

Kâğıt, ipek ve bambudan yapılmış olan büyük bir uçurtmaydı bu; tek eksiği onu yere bağlayan bir ipinin olmamasıydı. Uçurtmanın altında –bu olabilir miydi?– bir insan silueti asılı duruyordu.

“İlginç,” dedi imparator.

İmparatorluk muhafızlarının yüzbaşısı, Pagoda'nın içindeki hassas spiral merdivenlerin basamaklarını ikişer ikişer ya da kimi zaman üçer üçer aşarak hızla yukarıya çıktı. “Rénga, önlemler almalıyız.”

İmparator başıyla onay verdi.

Taşıyıcılar, Pagoda Tahtı'nı yere indirdiler. İmparatorluk muhafızları, yürüyüşlerini durdurdular. Okçular, Pagoda etrafında düzen aldılar ve kalkan taşıyan adamlar, geçici bir koruma duvarı oluşturmak için yapının dibinde toplanarak birbirinin içine geçmiş olan büyük dışbükey kalkanlarıyla kaplumbağa kabuğuna benzeyen bir çatı oluşturdular. İmparator, ayağa kalkabilmek için uyuşmuş kaslarındaki kan akışını yeniden başlatmak amacıyla bacaklarına vurdu.

Kalabalık, bunun geçit töreninin planlı bir parçası olmadığını sezdi. Boyunlarını uzatarak, okçuların yaya takılmış oklarının hedefini takip ediyorlardı.

Neye benzediği belli olmayan ve parıltılar saçan tuhaf alet, şimdi sadece birkaç yüz kilometre uzaktaydı.

Uçurtmaya asılı duran adam, yanından sarkan birkaç ipi çekti. Uçurtma kuş, birdenbire kanatlarını katladı ve kalan mesafeyi birkaç kalp atımı zamanda kat ederek, Pagoda Tahtı'na doğru dalışa geçti. Adam uluyordu; bu uzun ve delici çığlık, alttaki kalabalığın sıcağa rağmen ürpermesine neden oldu.

“Xana ve Mapidéré’ye ölüm! Çok Yaşa Büyük Haan!”

Daha kimse harekete geçmeden, uçurtmaya binen adam Pagoda Tahtı'na bir ateş topu fırlattı. Yaklaşmakta olan rokete bakan imparator, kıpırdamayacak kadar kaskatı kesilmişti.

“Rénga!” İmparatorluk muhafızlarının yüzbaşısı, saniyeler içinde İmparator'un yanına ulaştı; bir eliyle yaşlı adamı tahttan itti ve sonra da inleyerek tahtı –demir, tahta karışımı ağır oturma yeri altınla kaplıydı– dev bir kalkan gibi yukarı kaldırdı. Tahtta çarpan roket, yakıcı bir güçle infilak etti ve çarpmanın etkisiyle seken parçalar, ikinci bir patlamayla, alevli katran toplarını ıslık sesi çıkararak her yöne fırlatıp yere düştüler; değdikleri her şeyi alevler içinde bıraktılar. Talihsiz dansçılar ve askerler, yakıcı yapışkan sıvı bedenlerine ve yüzlerine yapışırken çığlıklar atıyorlardı ve alevli diller, onları anında sarıp sarmalamıştı.

Ağır taht, imparatorluk muhafızlarının yüzbaşısını ve İmparator'u ilk patlamanın çoğundan korumuş olmasına rağmen, birkaç başıboş alevli dil, yüzbaşının saçının çoğunu yalamış ve yüzünün sağ tarafı ile sağ kolunu kötü bir şekilde yakmıştı. Fakat imparator, neye uğradığını şaşırırsa da zarar görmemişti.

Yüzbaşı, tahtı kaldırdı ve acıyla yüzünü buruşturarak Pagoda tarafına eğilip aşağıda şaşkınlıktan donup kalmış olan okçulara bağırdı: “Ateş serbest!”

Kendi inisiyatifleriyle harekete geçmekten çok, emirlere itaat etmeye odaklanmış olan muhafızlara bu kadar katı bir disiplin aşıladığı için kendisine lanet okudu. Fakat İmparator'un hayatını sonlandırmaya yönelik son girişimin üzerinden o kadar uzun bir zaman geçmişti ki, herkes kendisini sahte bir güvenlik duygusunun rehavesine kaptırmıştı. Bundan böyle, eğitimlerini iyileştirmeye çalışması gerekecekti, tabii bu başarısızlıktan sonra kellesini koruyacağı varsayılırsa.

Okçular oklarını yaylın ateşi halinde gönderdiler. Suikastçi uçurtmanın iplerini çekti, kanatları katladı ve yoldan kaçmak için yana yatarak dar bir yay çizdi. Atılan oklar, siyah bir yağmur gibi düştüler gökyüzünden.

Binlerce dansçı ve izleyici çılgınlıkla atan ve birbirlerini itekleyen kalabalığın yarattığı kaostan içinde kaldı.

“Sana bunun kötü bir fikir olduğunu söylemiştim!” Rin, çılgına dönmüş halde saklanacak bir yer arıyordu. Düşen okların yolundan kaçmak için sıçrarken, ciyaklıyordu. Yanında iki adam, sırtlarına girmiş oklarla cansız yatıyorlardı. “Okulun kapalı olduğuna dair ailene söylediğin yalan konusunda, sana yardım etmeyi asla kabul etmemeliydim. Çevirdiğin dolaplar, her zaman beni sıkıntıya sokacak şekilde sonuçlanıyor! Koşmalıyız!”

“Eğer koşarsan ve kalabalıkta tökezlersen, çiğnenirsin,” dedi Kuni. “Üstelik bunu kaçırmayı nasıl isteyebilirsin?”

“Tanrılar korusun, hepimiz öleceğiz!” Başka bir ok düştü ve yarım metreden az bir mesafede yere saplandı. Bedenleri parçalanan birkaç kişi daha, çılgınlıkla atarak yere düştü.

“Henüz ölmedik.” Kuni, büyük bir hızla yola daldı ve askerlerden birinin düşürdüğü bir kalkanla geri döndü.

“Eğil!” diye bağırdı ve kalkanı başlarının üzerine kaldırıp, Rin’i kendisiyle birlikte aşağıya çekerek çömeldi. Bir ok, tok bir sesle kalkanı çarptı.

“Leydi Rapa ve Leydi Kana, be-bee-ni koru!” Sımsıkı kapalı gözleriyle mırıldandı Rin. “Eğer bunu atlatırsam, annemin sözünü dinleyeceğime ve okulu bir daha kırmayacağıma söz veriyorum; kadim bilgelere itaat edeceğim; beni tatlı dilleriyle yoldan çıkaran arkadaşlardan uzak duracağım.”

Eakat Kuni, kalkanın arkasından etrafı gözetlemeye başlamıştı çoktan.

Uçurtmanın sürücüsü, uçurtmanın kanatlarının art arda hızlı bir şekilde birkaç kez çırpmasını sağlayacak şekilde, bacaklarını doksan derecelik bir açıyla katlamıştı. Uçurtma biraz irtifa kazanarak dosdoğru yukarıya yükseldi. Sürücü dizginleri çekti, keskin bir kavisle etrafında döndü ve Pagoda Tahtı’na yöneldi yeniden.

İlk şokun şaşkınlığını atlatan imparator, sarmal merdivenlerden eskort eşliğinde iniyordu. Fakat hâlâ Pagoda Tahtı’nın ayacağına olan mesalenin yarısındaydı; Toprak ve Ateş dünyaları arasında yakalandı.

“Rénga, lütfen beni affet!” İmparatorluk muhafızlarının yüzbaşısı eğildi ve İmparator’u kaldırdı; Pagoda’nın yan tarafının üzerinden itti ve bıraktı.

Aşağıdaki askerler, önceden uzun ve sağlam bir bez parçasını görmüşlerdi. İmparator onun üzerine düştü, birkaç defa bezin üzerinde zıpladı, fakat zarar görmüşe benzemiyordu.

İmparator, birbirinin üzerine örtülmüş koruyucu kalkanların altına koşmadan önce, kısa bir zaman aralığında Kuni’nin gözüne ilişti.

Yaşamını uzatmak umuduyla başvurduğu simya tıbbı, bedeninde problemler yaratmıştı. İmparator, elli beş yaşında olmasına rağmen, otuz yaş daha yaşlı duruyordu. Fakat Kuni, en çok, yaşlı adamın buruşmuş yüzünden fırlamış gibi duran şişmiş gözlerinden etkilenmişti; bu gözlerde, bir an için şaşkınlığı ve korkuyu görmüştü.

Kuni’nin arkasında dalışa geçmiş olan uçurtmanın çıkardığı ses, yırtılmakta olan sert bir kumaşın çıkardığı sesi andırıyordu. “Yere yat!” Rin’i yere itti ve kalkanı kafalarının üzerine çekerek, arkadaşının üzerine uzandı. “Kaplumbağa olduğunu farz et.”

Kuni’nin altında kalan Rin, kendisini yere iyice yapıştırdı. “Bir delik açılrsa da içine doğru sürünsem.”

Pagoda Tahtı’nın etrafında daha fazla alevli katran patladı. Bazıları kalkan sığınağının tepesine isabet etti ve kaynayan katran, kalkanların arasındaki boşluklardan sızdığı için alttaki askerler acıyla bağırlıyorlar, fakat yerlerinden ayrılmıyorlardı. Subayların bulunduğu istikamette askerler, yanan katranı atmak için suyun fazlasını üzerinden silkelemek isteyen bir timsahın pullarını eğip bükmesi gibi hep birlikte kalkanlarını kaldırıp eğimli hale getiriyorlardı.

“Şimdi güvenli olduğunu düşünüyorum,” dedi Kuni. Kalkanı kaldırdı ve Rin’i yuvarladı.

Rin yavaşça oturdu ve ne olduğunu anlamadan arkadaşını izledi. Kuni, karın içinde oynar gibi yerde yuvarlanıyordu. *Böyle bir zaman-da Kuni, oyun oynamayı nasıl düşünebilirdi?*

Daha sonra, Kuni’nin elbiselerinden yükselen dumanı gördü. Kendi elbisesinin uzun yenleriyle Kuni’nin bol ve geniş elbisesine vurup alevleri söndürmesine yardım etmek için ciyaklayarak yerinden fırladı.

“Teşekkürler Rin,” dedi Kuni. Oturup gülümsemeye çalıştı; fakat sadece yüzünü buruşturmayı becerebildi.

Rin, Kuni'yi inceliyordu. Sirtından birkaç damla yanan yağ damlamıştı. Rin, elbisesinin tüten delikleri arasından, Kuni'nin etinin derisinin soyulduğunu, yanıp karardığını ve kanının sızdığını görebildi.

“Aman Tanrılarım! Acıyor mu?”

“Sadece birazcık,” dedi Kuni.

“Eğer benim üzerimde olmasaydın...” Rin yutkundu. “Kuni Garu, sen gerçek bir dostsun.”

“Eh, bunu hiç düşünme bile!” dedi Kuni. “Bilge Kon Fiji'nin dediği gibi: Eğer arkadaşına bir yardımı dokunacaksa her zaman –of!– kaburgalarının arasına bıçaklar saplamaya hazır olmalısın.” Konuşmasına biraz kibir katmaya çalışıyordu; ama acı yüzünden sesi titriyordu. “Bak işte, Usta Loing bana bir şey öğretti.”

“Bu hatırladığın bölüm mü? Fakat bu Kon Fiji değil. Kon Fiji'yi sorgulayan bir hayduttan alıntı yapıyorsun.”

“Haydutların da erdemleri olmadığını kim söylemiş?”

Çırpan kanat sesleri konuşmalarını böldü. Çocuklar yukarıya baktılar. Yavaşça, nazikçe, denizin üzerinde bir albatros gibi dönen uçurtma, kanatlarını çırpıyordu; yükseldi, geniş bir çember çizerek etrafında döndü ve Pagoda Tahtı'na doğru üçüncü bir bombardımana başladı. Sürücüsünün yorulduğu açıkça görülüyordu ve bu sefer o kadar irtifa kazanamadı. Uçurtma yere çok yakındı.

Birkaç okçu, ipsiz uçurtmanın kanatlarında delik açacak şekilde atış yapmayı becerdi; kalın deriden zırhı bir şekilde güçlendirilmişse benze ve oklar zararsızca yere düşmeden önce deriye bir anlığına saplanmış olsa da oklardan birkaçı sürücüye de değdi.

Aletinin kanatlarını yeniden katladı ve dalışa geçen bir yalıçapkını gibi Pagoda Tahtı'na doğru hızlandı.

Okçular suikastçıya ok atmaya devam ettiler; fakat o, okların yarattığı dolu fırtınasını görmezden geldi ve yoluna devam etti. Yanan roketler Pagoda Tahtı'nın yanlarında infilak ettiler. İpek ve bambudan yapılmış olan yapı, saniyeler içinde bir ateş kulesine döndü.

Fakat imparator, şimdi, adamların tuttuğu büyük kalkanların altına güvenli bir şekilde yerleştirilmişti ve geçen her saniyede, İmparator'un bulunduğu yerin etrafında daha çok okçu toplandı. Sürücü, ödülünün erişimi dışında olduğunu görebiliyordu.

Uçurtma sürücüsü, başka bir bombardıman girişimi yerine, makinesini güneye, geçit alayından uzağa çevirdi; gittikçe azalan gücüyle irtifa kazanmak için bacaklarını bütün hızıyla hareket ettirdi.

“Zudi’ye doğru gidiyor,” dedi Rin. “Memleketten tanıdığımız birinin ona yardım ettiğini düşünüyor musun?”

Kuni başını olumsuzca salladı. Uçurtma tam üzerinden geçerken, güneş ışığını geçici bir süreliğine kapatmıştı. Sürücünün genç bir adam olduğunu görmüştü; hatta otuzunda bile değildi. Koyu renk bir tene ve kuzeydeki Haan erkekleri arasında yaygın olarak görülen uzun kol ve bacaklara sahipti. Bir anlığına aşağıya bakan sürücü, bakışlarını Kuni’ye kilitledi ve Kuni’nin kalbi bu parlak yeşil gözlerdeki güçlü tutku ve yoğun kararlılıkla coştı.

“İmparator’u korkuttu,” dedi Kuni, kendi kendine konuşur gibi. “İmparator da nihayetinde sadece bir insan.” Yüzünde geniş bir gülümseme belirdi.

Rin, arkadaşım yeniden susturmadan önce, siyah kara bulutlar üzerlerini örttü. Çocuklar kafalarını yukarıya kaldırdılar ve uçurtma sürücüsünün geri çekilmesini gerektirecek çok daha fazla neden olduğunu gördüler.

Her biri yaklaşık doksan metre uzunluğunda, imparatorluk hava gücünün gururu olan altı adet muhteşem hava gemisi, başlarının üzerinde toplanmıştı. Hava gemileri, hem gözcülük etmek hem de izleyenleri etkilemek için İmparatorluk geçit alayının ön tarafında yer almışlardı. Kürekçilerin, İmparator’un yardımına gidebilmek için gemileri döndürmesi zaman almıştı.

İpsiz uçurtma gittikçe küçüldü. Hava gemileri, kaçan suikastçının arkasından ağır ağır gidiyorlardı; tüylü büyük kürekleri, havalanmaya çalışan yağlı bir kazın kanatları gibi dövüyorlardı havayı. Sürücü, hava gemilerinin okçuları ve ipli savaş uçurtmaları için şimdiden çok uzaktaydı. Bu çevik adam, yere inip de binaların arasındaki dar yollarda kaybolmadan önce, onlar Zudi şehrine ulaşamayacaklardı.

Kalkanların loş gölgesinde büzüşmüş olan imparator sinirliydi; fakat sakın bir ifade takınıyordu. Bu ilk suikast girişimi değildi ve sonuncusu da olmayacaktı; bu seferki sadece başarılı olmaya çok yaklaştı.

Emir verirken, sesi heyecansız ve acımasızdı. “Bu adamı bulun. Zudi’deki her evi parçalara ayırmak ve Haan’da yaşayan bütün soyluların mülklerini yakmak zorunda olsanız da, onu benim önüme getirin.”

MATA ZYNDU

FARUN, TUNOA ADALARI: BİR PARLAK GÖKYÜZÜ
HÜKÜMDARLIĞININ ON DÖRDÜNCÜ YILININ
DOKUZUNCU AYI

Farun şehir meydanının kıyısında, gürültülü kalabalığa hâkim olan bu adamın, sadece on dört yaşında bir çocuk olduğunu çok az kimse tahmin ederdi. Birbirini itekleyen şehir halkı, Mata Zyndu'nun her yerinden kas fışkıran iki metreden uzun bedenine, saygılı bir mesafede duruyordu.

“Senden korkuyorlar,” dedi, çocuğun amcası Phin Zyndu, gururlu bir sesle. Mata'nın yüzüne baktı ve iç çekti. “Keşke baban ve büyükbaban bugün seni görebilselerdi.”

Çocuk onaylayarak başını salladı; fakat kalabalığın eğilen başları üzerinden çulluklar arasında kalmış bir turna gibi bakarken, hiçbir şey söylemedi. Cocru'da çok yaygın olan kahverengi gözlerin aksine Mata'nın gözleri kömür karasıydı; fakat her iki gözünde de donuk bir ışıkla parıldayan ikişer göz bebeği vardı. Bu, pek çok kişinin efsanelerle ilişkilendirdiği ender rastlanan bir durumdu. Çift göz bebekli gözler sayesinde pek çok kişiden daha keskin ve daha uzağı görebilen Mata şimdi ufku tarıyordu ve gözleri şehrin tam dışında, kuzeydeki ince, karanlık taş kuleye takıldılar. Kule, kayalık sahile saplanmış bir hançer gibi dikiliyordu denizin kenarında. Mata; sadece kulenin tepesine yakın duran ve çerçeveleri iki kuzgun oymasıyla karmaşık bir şekilde süslenmiş büyük kemerli pencereleri seçebiliyordu. Binlerce taç yaprağı olan taştan yapılma bir kasımpatıyı kaldırmak için

kemerin tepe noktasında gagalarını buluşturan kuzgunlar, siyah ve beyaz renklerdeydiler.

Bu kule, Zyndu Klanı'nın atalarına ait önemli bir kuleydi. Earun'u koruyan ve Xana garnizonunun kumandanı olan Datun Zatoma'ya aitti şu günlerde. Mata Zyndu, kanunen kendi ailesine ait eski ve tarihi salonları işgal eden ve savaşçı olmak şöyle dursun basit bir kâtipten daha fazlası olamayan bu sıradan insanı aklına getirmekten nefret ediyordu.

Mata, kendisini şimdiki ana dönmeye zorladı. Phin'e fısıldamak için eğildi, "Daha yaklaşmak istiyorum."

İmparatorluk kafilesi, Zudi yakmlarında gerçekleşen bir suikast girişiminden İmparator'un sağ kurtulduğuna dair dedikoduların dolıştığı Büyük Ada'nın güney kısmından, deniz yoluyla Tunoa'ya henüz varmıştı. Mata ve Phin ileriye doğru giderken, kalabalık, Mata'nın önünde, bir geminin burnunun önündeki dalgalar gibi zahmetsizce ve sessizce kenara çekiliyordu.

İlk sıraya çok az bir mesafe kala durdular ve Mata, imparatorluk muhafızlarının dikkatini çekmemek için sırtını kamburlaştırarak amcasının boyuna kadar küçüldü.

"Buradalar işte!" Hava gemileri ufukta bulutların arasından birdenbire çıkınca kalabalık bağırdı ve Pagoda Tahtı'nın uç kısmı görüldü. Şehir halkı güzel dansçılara tezahürat yaparken ve cesur askerleri alkışlarken, Mata Zyndu'nun gözleri, sadece İmparator Mapidéré'yi arıyordu. En sonunda, gözlerini düşmanının yüzüne dikebilecekti.

Şimdi, oklarını yaylarına takmış, kılıçlarını çekmiş bir asker duvarı çevreliyordu Pagoda'nın tepesini. İmparator, ortalarında oturuyordu ve izleyiciler, onun yüzünü sadece bir anlığına, ara sıra görebiliyorlardı.

Mata, kendinden duyduğu memnuniyetle budalalaşmış ve şişmanlamış yaşlı bir adam göreceğini hayal etmişti, fakat bunun yerine, yüzünde bir peçe varmış gibi askerlerin oluşturduğu duvarın arkasından bakarken, sert ve ifadesiz gözleri olan solgun bir yüz gördü.

Eşi benzeri olmayan ihtişamının ötesinde ne kadar da yalnız o.

Ve ne kadar korkmuş.

Phin ve Mata birbirlerine baktılar. Her biri diğerinin gözünde kader ve içten içe yanan nefretin aynı karışımını gördü. Phin'in yüksek sesle söylemesine gerek yoktu. Mata, amcasından, hayatının her günü aynı sözcükleri duymuştu:

Unutma.

İmparator Mapidéré'nin, Xana'nın genç kralı olduğu zamana döndüğünde, Xana ordusunun Altı Devlet'in ordularını karada, denizde ve havada ezip dağıttığı günlere döndüğünde, bu ordunun yoluna tek bir adam dikilmişti: Tunoa Dükü ve Cocru Mareşali Dazu Zyndu.

Zyndu'lar, büyük Cocru generallerinin geçmişe uzanan soyundan gelmektedirler. Fakat Dazu, genç bir adamken sıska ve hastalıklıydı. Babası ve büyükbabası, Dara'nın öteki ucunda, İpek böceği Kozaları ismindeki sisli adalarda yaşayan efsanevi kılıç ustası Médo'nun yanında eğitim görmesi için onu kuzeye, Tunoa Adaları'ndaki aile topraklarından uzağa göndermeye karar verdiler.

Dazu'ya bir kere baktıktan sonra Médo, "Ben çok yaşlıyım ve sen çok küçüksün. En son öğrencime yıllar önce ders verdim. Beni rahat bırak," dedi.

Fakat Dazu gitmedi. On gün ve on gece boyunca Médo'nun evinin dışında diz çöktü. On birinci gün, Dazu yere yığıldı ve Dazu'nun bu ısrarından etkilenen Médo, onu öğrencisi olarak kabul etti.

Fakat Médo, kılıç dövüşü öğretmek yerine, Dazu'yu küçük sığır sürüsüyle ilgilenmesi için sadece bir çiftlik işçisi olarak kullandı. Dazu şikâyet etmedi. Genç adam, soğuk ve kayalık dağlarda sisin içine gizlenmiş kurtlara dikkat ederek ve gece ısınmak için böğüren sığırların arasında büzüşerek, sürüyü gittiği her yerde takip etti.

Médo, ilkbaharda yeni bir buzağı doğduğunda, her gün tartılmasını istediği yavruyu, ayakları yerdeki keskin taşlar yüzünden yaranmasın diye, Dazu'dan her gün kucağında taşıyarak evine getirmesini istedi. Bu kilometrelerce yürümek demekti. İlk başta yolculuk kolaydı; fakat yavru kilo aldıkça yolculuk daha zor bir hale geldi. "Buzağı artık güzelce yürüyebiliyor," dedi Dazu. "Hiç tökezlemiyor."

"Ama ben, sana onu buraya taşıyarak getirmeni söyledim," dedi öğretmen. "Bir askerin ilk öğrenmesi gereken şey, emirlere itaat etmektir."

Buzağı, her geçen gün biraz daha ağırlaştı ve Dazu her geçen gün biraz daha fazla mücadele etmek zorunda kaldı. Çiftliğe vardığında yorgunluktan bitmiş halde çöküyordu ve buzağı, tek başına yürüyecek olmaktan mutlu bir halde, kollarından fırlıyor, geriniyordu.

Yeniden kış geldiğinde, Médo onun eline tahta bir kılıç verdi ve ondan alıştırma mankenine vurabildiği kadar güçlü vurmasını istedi. Dazu, hiç keskin ağzı olmayan kaba saba silaha tiksintiyle baktı; ama itaatkârca savurdu.

Baştanbaşa yarılan tahta manken ikiye bölündü. Dazu elindeki kılıca hayretle baktı.

“Kılıç yüzünden değil,” dedi öğretmen. “Hiç son zamanlarda dönüp de kendine baktın mı?” Dazu’yu parlatılmış bir kalkanın önüne götürdü.

Genç adam yansımasını tanıyamadı. Omuzları aynanın çerçevesinin içini dolduruyordu. Kolları ve baldırları hatırladığından iki kat daha kalındılar ve göğsü dar belinin üzerinden taşıyordu.

“Büyük bir savaşçı, silahına değil kendine güvenir. Gerçek güce sahip olduğunda, elinde bir ot sapı bile olsa, öldürücü bir darbeye karşı koyabilirsin.

“Şimdi, en sonunda benden öğrenmeye hazır hale geldin. Fakat önce git ve buzağıya teşekkür et, seni güçlü kılan o.”

Dazu Zyndu, savaş alanında eşsizdi. Azgın Xana sürülerinin önünde diğer Tiro devletlerinin orduları çıra gibi kırılırken, Dük Zyndu tarafından yönetilen Cocru erkekleri, yağmur seline karşı yapılmış sağlam bir duvar gibi geride tuttular Xana saldırılarını.

Birliklerinin sayısı fazla olduğu için, Dük Zyndu onları Cocru içinde stratejik yerlerdeki kalelere ve garnizon şehirlerine yerleştirmişti. Xana ne zaman işgale kalkışsa, adamlarına Xana kumandanlarının sataşmalarını görmezden gelmeleri ve duvarların gerisinde kabuğuna çekilmiş bir kaplumbağa gibi beklemeleri emrini verdi.

Fakat Xana ordusu ne zaman bu iyi korunan duvarların etrafından dolaşmaya kalksa, savunmadakiler gizli kaya yarıklarından fırlayan müren balıkları gibi kalelerinden birdenbire fırlıyorlar ve Xana ikmal hatlarını kesmek için geriden vahşice saldırıyorlardı. Büyük Xana Generali Gotha Tonyeti’nin emrinde Dük Zyndu’nunkinden daha fazla adam ve daha iyi bir teçhizat olsa da Zyndu’nun taktikleri nedeniyle çakılıp kalmıştı ve ilerleyemiyordu.

Tonyeti, Zyndu’ya “Sakallı Kaplumbağa” ismini takmıştı, hakaret etmek amacıyla; fakat Dazu gülmüş ve bu lakabı bir övünç rozeti olarak kabul etmişti.

Alanda üstün gelmekten aciz olan Tonyeti, komplolara başvurdu. Cocru’nun başkenti olan Çaruza’da, Dük Zyndu’nun ihtiraslarıyla ilgili dedikodular yaydı. “Niçin Dük Zyndu Xana’ya saldırmıyor da sadece taş duvarların ardına gizleniyor?” İnsanlar birbirlerine fısıldıyorlardı. “Xana ordusu, Cocru’nun kudretiyle boy ölçüşemez; ama

yine de Dük, tereddüt ediyor ve istilacıların topraklarımızı işgal etmesine izin veriyor. Belki de dükün Gotha Tonyeti'yle gizli bir anlaşması var ve Tonyeti sadece saldırıyormuş gibi yapıyor. Kral'ı devirip Dük Zyndu'yu onun yerine geçirmeyi planlıyor olabilirler mi?

Cocru Kralı şüphelendi ve Dük Zyndu'ya savunma pozisyonunu terk edip Tonyeti'yle savaş alanında karşılaşmasını emretti. Dazu Zyndu, bunun bir hata olacağını izah etti; fakat açıklamaları Kral'ı daha da şüphelendirdi.

Dük Zyndu'nun seçeneği yoktu. Zırhını giydi ve saldırıyı yönetti. Tonyeti'nin kuvvetleri dehşet verici Cocru savaşçıları önünde eriyor gibiydiler. Xana birlikleri geri çekilmeye devam ettiler, çekildiler ve sonra tam bir kaosun içine düştüler.

Dük bozguna uğrayan Tonyeti'yi derin bir vadide takip ederken, Xana Generali karanlık ormanlarda gözden kayboldu. Birdenbire, Zyndu'nun adamlarından beş kat daha kalabalık olan Xana birlikleri, vadinin yan taraflarında yattıkları pusudan çıktılar ve onun geri çekilme yolunu kestiler. Zyndu, o zaman oyuna getirilmiş olduğunu anladı ve teslim olmaktan başka yapacak hiçbir şey yoktu.

Dazu Zyndu, savaş esirleri olarak askerlerinin güvenliği için pazarlık yaptı ve ondan sonra da teslimiyetin utancıyla yaşayamayacağı için canına kıydı. Gotha Tonyeti, sözünde durmadı ve teslim olan bütün Cocru askerlerini canlı canlı yaktı.

Çaruza üç yıl sonra düştü.

Mapidéré, kendisine bu kadar uzun zaman direnen Zyndu Klanı'nı ibret olsun diye cezalandırmaya karar verdi. Son üç nesilden her Zyndu erkeği öldürüldü ve bütün kadınlar çivit mavisine evlere satıldılar. Çaruza'da, Dazu Zyndu'nun en büyük oğlu olan Shiru'nun canlı canlı derisi yüzülürken, Tonyeti'nin adamları, başkent sakinlerini olayı izlemeye ve daha sonra da Xana'ya bağlılıklarını ispat etmek için Shiru'nun etinin parçalarından yemeye zorladılar. Dazu'nun kızı Soto, kendisini ve hizmetçilerini kırdaki malikâneye kapattı ve kendisini bekleyen en kötü kaderden kaçmak için evi ateşe verdi. Alevler, sanki Tanrıça Kana üzüntüsünü ifade ediyormuşçasına bütün gün ve gece saldırmaya devam etti ve sıcaklık o kadar yükseldi ki, sonradan enkazın içinde Soto'nun kemikleri bile bulunamadı. Dazu'nun en genç oğlu olan on dört yaşındaki Phin, yakalanmamak için Zyndu ailesine ait şatonun altındaki karanlık ambarların ve tünellerin labirentlerinde günlerce saklanarak kaçtı.

Fakat en sonunda, Tonyeti'nin askerleri, onu su içmek için gizlice mutfağa girerken yakaladılar. Askerler, genç adamı sürükleyerek büyük generalin önüne götürdüler.

Tonyeti, korkudan titreyerek ve ağlayıp sızlayarak önünde diz çökmüş olan çocuğa baktı ve güldü.

“Seni öldürmek, çok utanç verici olurdu,” dedi gök gürültüsünü andıran sesiyle. “Bir kurt gibi dövüşmek yerine, tavşan gibi saklanıyorsun; bundan sonra, öbür tarafta babanın ve kardeşinin yüzüne nasıl bakacaksın? Kız kardeşinin cesaretinin onda biri bile yok sende. Sana, tıpkı erkek kardeşinin bebeğine yaptığım gibi davranacağım; çünkü aynı onun gibi davranıyorsun.”

Tonyeti, Maipdéré'nin emirlerine karşı gelerek, Shiru'nun yeni doğmuş bebeğini kıyından muaf tutmuştu. “Soylular, savaşta bile köylülerden daha iyi davranmak zorundalar,” demişti.

Bunun üzerine Tonyeti'nin askerleri Phin'i serbest bıraktılar ve utanç içindeki çocuk, aile şatosundan, ölmüş olan kardeşinin oğlu Mata kucağında, sendeleyerek çıktı. Unvansız, evsiz ve klansız; rahat ve varlık içindeki yaşamı bir düş gibi silinip gitmişti, çocuk şimdi ne yapacaktı?

Şatonun dış kapısında Phin, yere düşmüş kırmızı bir bayrağı kaldırdı: Hafifçe yanmıştı ve kirliydi, fakat üzerine işlenmiş altın rengi kasımpatı, Zyndu Klam'nın amblemi, hâlâ duruyordu. Mata'yı ona sardı, soğuk kış havasına karşı yeteri kadar korumazdı bu; bebeğin yüzünü kumaşın bir köşesini kaldırarak açtı.

Bebek Mata, gözlerini kırptırarak bakıyordu; kara gözlerinin her birinde ikişer göz bebeği vardı. Soluk bir ışık parıldadı, bu göz bebeklerinden.

Phin derin bir nefes aldı. Kadim Ano'lar arasında, çift göz bebeği olanların, tanrıların özel ilgisine mazhar oldukları söylenirdi. Böyle çocukların çoğu doğuştan kördüler. Kendisi de neredeyse çocuk olan Phin, yeni doğmuş yeğeninden başkası olmayan kucağındaki cıyaklayan bohçaya hiç bu kadar dikkat etmemişti. Mata'nın durumunun farkına ilk defa varmıştı.

Phin, elini çocuğun önünde hareket ettirdi; kör olup olmadığından emin değildi. Mata'nın gözleri hareket etmedi; fakat sonra bebek, gözlerini çevirip Phin'e dikti.

Çift göz bebeliler arasında, çok azı kartal görüşüne sahipti ve bunların mükemmelliğe yazgılı oldukları söylenirdi.

İç i rahatlayan Phin bebeğ i göğ süne, gürültüyle ç arpan kalbine yapış tırdı ve bir zaman sonra kan kadar sıcak bir gözyaşı Phin'in gözlerinden Mata'nın yüzüne damladı. Bebek ağlamaya başladı.

Phin eğildi ve alnını bebeğ inkine değ dirdi. Bu hareket ç ocuğ u sakinleş tirdi. Phin fısıldadı, "ř imdi birbirimizden baş ka kimsemiz yok. Ailemize yapılanların unutulmasına izin verme. Unutma."

Bebek anlıyor gibi görünüyordu. Minicik kollarını etrafına sarılı olan bayraktan kurtarmak için mücadele etti; kollarını Phin'e doğ ru uzattı ve yumruklarını sıktı.

Phin, yüzünü gökyüzüne doğ ru kaldırdı ve yağ an karla birlikte güldü. Bebeğ in yüzünü bayrakla yeniden özenlice örttü ve ř atodan yürüyerek uzaklaş tı.

Mata'nın kaş çatış ı, Phin'e, Dazu Zyndu'nun derin düşüncelere daldığında takındığ ı ciddi ifadeyi hatırlattı. Mata'nın gülümsemesi. Phin'in ölmüş olan kız kardeş i Soto'nun, ç ocukken bahçede koş arken yüzünde beliren gülümsemenin bir kopyasıydı. Mata'nın uyurkenki yüzü, Phin'e her zaman daha sabırlı olmasını söyleyen büyük erkek kardeş i Shiru'nunkiyle aynı sakinliğ e sahipti.

Phin, Mata'ya baktığında onun hayatının neden bağ ıř landığ ını anladı. Küç ük ç ocuk, Zyndu Klanı'ndan gelen nesillerin oluş turduğ u soylu ağ acın ucundaki son ve en parlak kasımpatı tomurcuğ uyd u. Phin, Kana ve Rapa'ya –Cocru'nun ikiz tanrıç alarıydılar– Mata'yı beslemek ve korumak için gücü dâhilinde olan her ř eyi yapacağ ına dair ant iç ti. Ve kalbini hissiz Rapa gibi soğ uk, kanını ateş li Kana gibi sıcak kılacaktı. Mata'nın uğ runa, ř ımarık ve hassas olmayı bırakacak, sert ve keskin olmayı öğrenecekti. İntikam söz konusu olduğ unda, bir tavş an bile bir kurt olmayı öğrenebilir.

Phin, tarlada uyuyan iki hırsız ı öldürdükten sonra, ganimetlerine el koyup da Farun'un dış ında küç ük bir çiftliğ e yatırım yapınca-ya kadar, Zyndu Klanı'nın acıklı durumuna yakınlık gösteren sadık ailelerin ara sıra yaptıkları yardımlara muhtaç olmak zorunda kalmış tı. Taş ındıkları çiftliğ in orada, Mata'ya balık tutmasını, avlanmayı ve kılıç la dövüş mesini öğretti; deneme ve yanılmanın sert rehberliğ inde önce kendisi bu yetenekleri edindikten sonra tabii. İlk defa bir geyik vurduğ unda, kanı görünce kustu; ilk defa bir kılıç

salladığında, neredeyse kendi ayağını kesiyordu. Önceki rahat yaşamının keyfini sürüp de işe yarar hiçbir şey öğrenmediği için kendi kendisine defalarca lanet okudu. Altına girmiş olduğu sorumluluğun ağırlığı, daha yirmi beş yaşına gelmeden saçlarını ağartmıştı. Küçük yeğeni uykuya daldıktan sonra, geceleri derme çatma kulübelerinin dışında sık sık tek başına oturuyordu. Yıllar önceki zayıflığının anıları gözlerinin önünden gitmiyordu; Mata'yı doğru yola sokup sokmadığı; ona cesareti ve güçlü olmayı ve özellikle de çocuğun doğuştan hakkı olan şan ve şerefi arzulamayı öğretmek için yeterli çabayı gösterip göstermediği; hatta yeterli olanı yapmaya muktedir olup olmadığı üzerine derin düşüncelere dalıyordu.

Dazu ve Shiru, narin Phin'in savaşın yolunu takip etmesini istememişlerdi. Phin'in edebiyat ve sanat aşkına yönelik isteklerini yerine getirmişlerdi ve bunun, onu nereye getirdiğine bakın şimdi. Ailenin ona ihtiyacı olduğu bir anda Phin, güçsüz ve aile ismine utanç getiren bir korkak olarak ortaya çıkmıştı.

Bu yüzden, Shiru'nun güzel sözleri ve Dazu'nun nezaketiyle ilgili anılarını kilit altına alarak kaldırdı. Bunun yerine Mata'ya, onların istemiş olacaklarını düşündüğü bir çocukluk yaşattı. Mata bütün çocukların yaptığı gibi kendi canını her acıttığında, Phin çocuğu herhangi bir şekilde teselli etmeme konusunda kendisini zorladı: ta ki ağlamasının işe yaramadığını öğrenene kadar. Mata şehirdeki başka bir çocukla ne zaman kavga etse, Phin ona zaferle çıkıncaya kadar bastırması konusunda ısrar etti. Phin, çocuktaki zayıflık belirtilerine karşı asla tolerans göstermedi ve Mata'ya, her soruna kendisini ispat etmek için verilmiş bir şans olarak, hoş geldin demesini öğretti.

Yıllar içinde, Phin'in doğal olarak yumuşak olan kalbi, kendisine biçtiği rollerle öyle bir sarılıp sarmalandı ki, artık aile efsanesinin nerede bittiğini ve kendi yaşamının nerede başladığını bilemiyordu.

Fakat bir defasında, beş yaşında olan Mata, hayatını tehdit eden bir hastalığa yakalandığında, amcasının sert kabuğunda açılan yarıktan bakıp içerisini gördü.

Mata, ateşli bir uykudan uyanmıştı ve amcasını ağlarken gördü. Çocuk böyle bir görüntüyü daha önce hiç görmemişti ve hâlâ rüyada olduğunu düşünüyordu. Phin, Mata'ya sıkıca sarıldı –çocuğa yabancı olan bir başka hareketti bu– ve Kana ile Rapa'ya pek çok teşekkür mırıldandı. “Sen bir Zyndu'sun” dedi, sık sık söylediği gibi. “Sen, herhangi birinden daha güçlüsün.” Fakat sonra, yumuşak ve tuhaf

bir sesle ekledi: “Sen benim sahip olduğum her şeysin.”

Mata, gerçek bahasına ait hiçbir anıya sahip değildi ve Phin onun babası, onun kahramanıydı. Phin'den, Zyndu isminin kutsal olduğunu öğrendi. Sahip oldukları kan, şan ve şerefle zenginlik kazanmış, doğuştan asil bir kandı; tanrılar tarafından kutsanmış kandı; İmparator'un döktüğü bir kandı ve intikamı alınması gereken bir kandı.

Phin ve Mata, ürünlerini ve avladıkları hayvanların derilerini şehirde sattılar. Phin, sağ kalan âlimleri, aile dostlarını ve tanıdıklarını görmeye gitti. Onlardan birkaçı, gizlice, bir miktar eski kitabı muhafaza etmişlerdi. Bu kitaplar, Cocru'ya özgü kadim harflerle yazılmışlardı ve imparator tarafından unutulmuşlardı. Phin, kitaplardan bazılarını ödünç aldı bazıları içinse takas yaptı, Mata'ya okumayı ve yazmayı öğretti.

Phin, bu kitaplardan ya da hafızasından, Mata'ya Cocru'nun savaşçı geçmişinden ve Zyndu Klanları'nın görkemli tarihinden hikâyeler ve efsaneler anlattı. Mata, büyükbabası gibi olmayı, onun üstün yeteneklerinin mirasını devam ettirmeyi hayal ediyordu. Sadece et yedi ve sadece soğuk suyla yıkandı. Taşıyacak canlı bir buzağısı olmadığı için, rıhtımda, her gün yakaladıkları balıkları indirmelerinde, balıkçılara gönüllü olarak yardım etti (böylece birkaç kuruş da kazandı). Küçük torbaları kayalarla doldurdu ve her adım daha fazla güç gerektirsin diye, onları el ve ayak bileklerinin çevresine bağladı. Gideceği yöne iki yol varsa, daha uzun ve daha zahmetli olanı seçti. Bir şeyi yapmanın iki yolu varsa, daha zor ve yorucu olan yöntemi seçti. Daha on iki yaşına gelmeden, Farun'daki tapınağın önünde bulunan dev kazanı başının üzerine kaldırabiliyordu.

Mata'nın oyun oynamak için çok zamanı olmadı; bu nedenle de anlamlı dostluklar kuramadı. Amcasının zahmetli gayretleri neticesinde elde ettiği asalete ve eskiye dair öğrenme ayrıcalığına çok değer verdi. Fakat Mata şiirle çok az ilgilendi. Bunun yerine, tarih kitaplarından ve askeri strateji kitaplarından hoşlandı. O kitaplar sayesinde, artık var olmayan altın geçmişini öğrendi ve Xana'nın günahlarının, ailesinin başına gelenlerle sınırlı olmadığını farkına vardı. Mapidéré'nin istilasını, Phin'in ona pek çok defa söylediği gibi, dünyanın temellerini bozmuştu.

Kadim Tiro sisteminin kökeni, tarihin sisleri arasında kaybolmuştu. Efsaneye göre, Dara Adaları, batı denizlerinin çok ötesindeki batık kıtadan kaçan ve kendilerine Ano ismini veren insanlar tarafından

çok uzun zaman önce kurulmuştur. Ano'lar, Adalar'ın yerli sakinleri olan barbarları yenilgiye uğrattıktan sonra, ki bu yerlilerin aralarında evlilik yoluyla Ano olanlar vardır, hemen kendi aralarında savaşa tutuşmuşlardır. Ano soyundan gelenler, pek çok nesil ve pek çok savaş neticesinde çeşitli devletlere ayrılmışlardır.

Bazı âlimler, Ano'lu büyük kanun koyucusu kadim Aruano'nun, devletler arasındaki kaotik savaşlara bir yanıt olarak Tiro sistemini kurduğunu iddia eder. Klasik Ano sözcüğü *tiro*, kelimenin tam anlamıyla “arkadaş” demektir ve sistemin en önemli kuralı, her bir Tiro devletinin diğer Tiro devletlerinin eşiti olmasıydı; hiçbir devletin bir diğeri üzerinde otoritesi yoktu. Ancak bir devlet tanrılara karşı bir günah işlediğinde, diğer devletler ona karşı bir araya geliyorlardı ve bu şekildeki geçici bir ittifakın liderine *princeps* unvanı veriliyordu; yani eşitler arasındaki birinci *tiro*.

Yedi Devlet, bin yıldan fazla bir arada yaşadı ve Xana'dan çıkan bu zorba olmasa, bir bin yıl daha var olmaya devam ederlerdi. Tiro devletlerinin kralları, olabilecek en laik otoritelerdi: yedi paralel Büyük Varlık Zinciri'nin bağlı olduğu çapalar. Bu krallar, toprakları soylulara yurtluk olarak verdiler ve bu soylular da kendi yurtluğunda huzuru temin edip onu minyatür bir Tiro devleti gibi yönetti. Her köylü vergisini ve emeğini toprak sahibine, her toprak sahibi de kendi toprak sahibine veriyordu ve bu zincirin sonuna kadar böyle devam ediyordu.

Tiro sisteminin bilgece yanı, doğal dünyayı yansıtma tarzında görülüyordu. Dara'nın yaşlı ormanlarında her büyük ağaç bir Tiro devleti gibiydi ve diğerlerinden bağımsız olarak ayakta dururdu. Hiçbir ağacın, diğeri üzerinde bir kontrolü yoktu. Bununla birlikte, her bir ağaç dallardan ve her bir dal da yapraklardan meydana geliyordu; tıpkı her kralın gücünü asillerden, her asilin de gücünü kendi köylülerinden alması gibi. Birbirlerinden ayrı duran Dara Adaları da aynıydı; her biri küçük adacıklardan ve lagünlerden, körfezlerden ve koylardan oluşuyordu. Aynı motif, birbirinden bağımsız alanlarda, mercan resiflerinde, balık sürülerinde, suda salınan yosun ormanlarında, kristal minerallerinde ve hayvanların anatomilerinde de görülebilirdi.

Evrenin düzeninin altında yatan esastı bu; eşitler arasında karşılıklı saygının meydana getirdiği yatay çizgiler ile yukarıdan aşağıya yükümlülükleri ve aşağıdan yukarıya sadakati meydana getiren di-

key çizgiler tarafından oluşturulan ve içinde herkesin kendi yerini bildiği –Cocru’lu zanaatkârlar tarafından örülen kaba saba bir kumaşın ilmekleri gibi– bir koordinat sistemi.

İmparator Mapidéré bunların hepsini ortadan kaldırmıştı. Altı Devlet’in ordularını sonbaharda dökülen yapraklarmış gibi nasıl süpürüp attıysa, bu düzeni de öyle süpürüp atmıştı. Erkenden teslim olan soyluların çok azı, içi boşaltılmış unvanlarını ve hatta bazen de şatolarını ve paralarını muhafaza ettiler; fakat hepsi buydu. Toprakları artık onlara ait değildi, çünkü bütün topraklar, şimdi Xana İmparatorluğu’na, İmparator’un kendisine aitti. Kendi mülklerinde kanunları yapan toprak sahipleri yoktu artık; bütün Adalar’ı yöneten tek bir kanun vardı.

Her Tiro devletinde kendilerine özgü şekillerle yazan ve *zyndari* harflerini kendi tarzlarına göre düzenleyen, yerel gelenek ve tarihe bağlı âlimlerin aksine, şimdi herkes Xana tarzında yazmak zorundaydı. Kendi ağırlık ve uzunluk sistemini, yargılama ve dünyayı görme biçimini belirleyen her Tiro devleti yerine, şimdi herkes yollarını Mükemmel Şehir’deki bir arabanın tekerlekleri arasındaki mesafeye denk gelecek genişlikte, kolilerini de Xana’nın eski başkenti olan Kriphi Liman’ndaki bir gemiye sığacak büyüklükte yapmak zorundaydı.

Sadakatin ve toprağa bağlılığın kaynağındaki her şey, İmparator’a sadakatle yer değiştirmişti. İmparator, soylular tarafından oluşturulan paralel fedakârlık zincirlerinin yerine, önemsiz bürokratlardan oluşan bir piramidi koymuştu. Bu bürokratlar, kendi isimlerinde yer alanlar dışında hiçbir harf şeklini bilmeyen ve her şeyi *zyndari* harflerine göre heceleme zorunda olan sıradan insanlardı. İmparator, en iyilerle yönetmek yerine, açgözlü, aptal ve alçakları yükseltmeyi seçmişti.

Bu yeni dünyada, yaşamın eski düzenli yolu kaybolmuştu. Hiç kimse kendi yerini bilmiyordu. Sıradan insanlar şatolarda yaşarlarken, soylular derme çatma barakalara sığışmışlardı. İmparator Mapidéré, doğaya, bizzat evrenin kendisinin göze görünmeyen tasarımına karşı günah işliyordu.

Geçit alayı uzakta gözden kaybolurken, kalabalık yavaş yavaş dağılıyordu. Şimdi günlük yaşamlarıyla mücadele etmeye dönmek zorundaydılar: biçilecek tarlalar, güdülecek koyunlar ve çekilecek balıklar...

Fakat Mata ve Phin oyalandılar.

“Babalarını ve büyükbabalarını öldüren bir adamı alkışlıyorlar,” dedi sakince Phin. Sonra da tükürdü.

Mata, alandan ayrılmakta olan etrafındaki adamlara ve kadınlara baktı. Okyanusun karıştırdığı kum ve çamur gibiydiler. Avucunuza biraz deniz suyu alırsanız, su ışığı karartan bir kargaşayla çalkalanır. Fakat sabırla beklerseniz, sonunda sıradan pislik ve tortu ait oldukları yere, dibe çöker ve temiz su, soylu ve saf ışığın geçmesine izin verir.

Mata Zyndu, kaderinin aydınlığı ve düzeni yeniden tesis etmek olduğuna inanıyordu; bundan, tarihin ağırlığının her şeyi bulunması gereken yere çektiği kadar emindi.

BALIĞIN KEHANETİ

KUNI GARU

YEDİ YIL SONRA.

ZUDİ: BİR PARLAK GÖKYÜZÜ HÜKÜMDARLIĞININ
YİRMİ BİRİNCİ YILININ BEŞİNCİ AYI

Zudi'de, Kuni Garu hakkında pek çok hikâye anlatılıyordu.

Genç adam, çocuklarının hayatta iyi bir yere gelmesi için büyük umutlar besleyen basit bir çiftçi ailesinin çocuğuydu. Kuni bir şekilde bu umutları defalarca kırmıştı...

Kuni küçük bir çocukken parlak bir zekâ belirtileri göstermişti. Daha beş yaşını devirmeden, alfabedeki üç yüz adet şekli okuyup yazabiliyordu. Kuni'nin annesi Naré, her gün Kana'ya ve Rapa'ya teşekkür etti ve küçük oğlunun ne kadar parlak bir çocuk olduğunu arkadaşlarına durmadan anlattı. Çocuğun okumuş bir adam olarak aileyi onurlandıracak bir geleceği olduğunu düşünen Kuni'nin babası Féso, büyük masrafa girerek, onu Tumo Loing'in özel akademisinde öğrenim görmeye gönderdi. Tumo Loing, bölgedeki ünlü bir yerel âlimdi ve Birleşme'den önce, Cocru kralına Tahıl Bakanı olarak hizmet etmişti.

Fakat Garu ve arkadaşı Rin Coda, becerebildiklerinde okulu kırmayı ve balık tutmaya gitmeyi tercih ediyorlardı. Yakalandığında Kuni, gerçekten üzgün olduğuna ve dersini aldığına Usta Loing'i ikna ederek, güzel bir dille bol bol özür diliyordu. Fakat kısa süre sonra, Rin'le birlikte muziplikler icat etmeye geri dönüyor ve klasikleri iza-hını sorgulayarak, akıl yürütme sürecindeki hatalarını işaret ederek öğretmenine küstahça yanıtlar veriyordu; en sonunda Loing'in sabrı taşı, onu ve Kuni'yi örnek aldığı için zavallı Rin Coda'yı kovdu.

Kuni bundan çok memnun olmuştu. İyi içiyordu, gevezeydi, kavgacıydı ve kısa bir süre sonra Zudi'deki her türden en rezil kişilerle takılır olmuştu: hırsızlar, haydutlar, vergi toplayıcıları, garnizondaki Xana askerleri, çivit mavisî evlerdeki kızlar, bütün gün sokak köşelerinde dikilip bela aramaktan başka yapacak daha iyi bir işi olmayan zengin genç adamlar... Nefes alıp verdiğin, ona içki ısmarlayacak paran olduğu ve müstehcen şakaları ve dedikoduyu sevdiğin sürece Kuni Garu senin arkadaşındı.

Garu ailesi, genç adamı kazançlı işlere yöneltmeye çalıştı. Kuni'nin büyük erkek kardeşi Kado, genç yaşından itibaren ticarete yönelik doğal bir eğilim sergilemişti ve kadın giysisi alanında yerel bir tüccar oldu. Kuni'yi çalışan olarak işe aldı. Fakat Kuni, müşterilerin önünde eğilmeyi ve aptalca şakalarına gülmeyi küçümsüyordu ve en sonunda elbiselere modellik yapsınlar diye çivit mavisî evlerden kızlar kiralamak gibi aptalca bir plan ortaya atınca, Kado'nun onu kovmaktan başka çaresi kalmadı.

“Satışları canlandıracaktı!” dedi Kuni. “Varlıklı erkekler, elbiseleri gözde metreslerinin üzerinde görünce, bu elbiseleri elbette karıları için de satın almak isteyeceklerdi.”

“Ailenin adı için hiç mi endişelenmiyorsun?” Kado, elinde bir ölçü cetveli, Kuni'yi caddelerde kovaladı.

Kuni daha on yedi yaşına basmadan, babası eve her gece sarhoş gelen ve yemek isteyen bu aylak genç adamdan gına gelmişti. Onu kapının önüne koydu ve kalacak başka bir yer bulmasını, hem kendi hayatını nasıl boşa harcadığı hem de annesinin kalbini nasıl kırdığı üzerine düşünmesini söyledi. Naré durmadan ağladı ve her gün Kana ve Rapa'nın tapınağına giderek bebeğini doğru yola sokmaları için tanrıçalara dua etti.

Kado Garo, küçük kardeşine acıdı ve onu isteksizce içeri aldı. Karısı Tete, Kano'nun cömertliğine eşlik etmedi. Akşam yemeğini, daha Kuni eve dönmeden çok önce, erkenden hazırlamaya başlıyordu ve onun adımlarının sesini giriş holünde duyduğunda, artık yemek kalmadığını belli etmek için boş kapları gürültülü bir şekilde lavaboya vuruyordu.

Kuni, ima edilen şeyi çok çabuk anladı. Derisi kalın olabilirdi, sonuçta dışarıda arkadaşlık ettiği o tür insanlarla beraberken buna mecburdu, ama yengesinin, onu sadece doyurmak istemediği bir ağız olarak görmesinden dolayı kendisini aşağılanmış hissetti. Orayı

terk etti ve misafirliği uzadığında evden eve geçerek, arkadaşlarının evindeki yer döşeklerinde uyudu.

Çok dolaştı böyle.

Domuz etli kızarmış böreklerin ve zencefilli sirkenin kokusu. Sıcak Ale ve soğuk birayla dolan bardakların sesi.

“... Sonra dedim ki, ‘ama senin kocan evde değil’ ve kadın da gü-lerek, ‘İşte bunun için şimdi içeri gelmelisin!’ dedi.”

“Kuni Garu!” Parlak Semaver’in sahibesi Dul Wasu, kalabalığın ortasında hikâyeler anlatan genç adamın dikkatini çekmeye çalıştı.

“Evet, Leydim?” Kuni uzun kollarını uzattı, kadının omuzlarına doladı ve yanağına sesli ve ıslak bir öpücük kondurdu. Kadın kırk-larındaydı ve zarafetiyle yaşlandığı kabul ediliyordu. Diğer bazı ta-verna sahiplerinden farklı olarak, kendisini ruja ve pudraya bulamı-yordu ve böylece çok daha saygıdeğer biri olarak görülüyordu. Kuni, diğerlerine sık sık bu kadından ne kadar çok hoşlandığını söylerdi.

Wasu, Kuni’nin sarılışından çevik bir şekilde eğilerek sıyrıldı. Beğeni haykırırları eşliğinde gülen ve bağırان kalabalığa göz kırpa-rak, Kuni’yi diğerlerinden uzağı çekti. Onu, barın arkasındaki ofisi-ne sürükledi; masanın yanındaki yastığa oturttu; kendisini de diğer yastığın üzerine bıraktı.

Wasu, sırtını resmi durumlara özgü *mipa rari*’deki gibi düz tu-tarak, dik bir şekilde diz çöktü; kendisini sakinleştirdi ve ciddi ol-duğunu düşündüğü bir yüz ifadesi takındı; bu görüşme, iş üzerine odaklanmayı gerektiriyordu ve Kuni Garu, biri kendisinden ne za-man bir şey istese konuyu değiştirecek bir yol bulurdu.

“Bu ay benim mekânımda üç partiye ev sahipliğı yaptın,” dedi Wasu. Bu da çok miktarda bira ve Ale ile tencereler dolusu domuzlu çörek ve kalamar kızartması anlamına geliyor. Bütün masraflar senin adına yapıldı. Bu noktada, faturan listemdeki rehin listesini aşmaya başlıyor. Bunun birazını ödemen gerektiğini düşünüyorum.”

Kuni, yastığın üzerinde geriye kaydıldı ve bacaklarını biri diğ-e-rinin üzerine gelecek şekilde, hafifçe değiştirilmiş *thakrido* pozisyo-nunda gerdi; bu, bir erkeğın metresiyle otururken aldığı pozisyondu. Kuni, gözlerini kıstı, Wasu’ya sırtıttı ve sözleri Wasu’nun kızarması-na neden olan bir şarkı mırıldanmaya başladı.

“Hadi Kuni,” dedi Wasu. “Ben burada ciddiylim. Vergi toplayıcı-ları günlerdir peşimdeler. Bana bir hayır kurumuymuşum gibi dav-ranamazsın.”

Kuni Garu, bacaklarını tekrar altına topladı ve birdenbire *miparari* pozisyonunda oturmaya başladı. Gözlerini kısmaya devam etti; fakat yüzündeki sırıtış kaybolmuştu. Dul Wasu, onun karşısında sağlam durmaya çalışsa da irkildi. Adam, ne de olsa bir hayduttu.

“Leydi Wasu,” dedi Kuni, sakın ve kısık bir sesle. “İcmek için mekânına ne kadar sıklıkla geldiğimi söylemiştin?”

“Neredeyse iki günde bir” dedi Wasu.

“Peki, burada olduğum ve olmadığım günlerde, işlerinde yaşanan farklılığa dikkat ettin mi?”

Wasu iç geçirdi. Bu, Kuni’nin koz kartıydı ve onu gündeme getireceğini biliyordu. “Burada olduğun günlerde, biraz daha iyi” diye kabul etti.

“Biraz daha mı iyi?” Gözleri fal taşı gibi açılmıştı; egosu incinmiş gibi burnundan gürültüyle soluyordu.

Dul Wasu, işe yaramaz bu genç adama gülsün mü, yoksa bir şey mi fırlatsın karar vermeye çalıştı. Başını sallayarak sakinleşti ve kollarını göğsünde kavuşturdu.

“Dışarıdaki kalabalığa bak!” diye devam etti Kuni. “Gün ortadayız ve bu mekân parasını ödeyen müşterilerle dolu. Ne zaman burada olsam, işlerin en azından yüzde elli artıyor.”

Bu büyük bir abartıydı; fakat Wasu, Kuni etraftayken bar patronlarının daha fazla kalıp daha çok içki ısmarlamaya yanaştıklarını kabul etti. Kuni yüksek sesle konuşuyor, acayip müstehcen fıkralar anlatıyor, her şey hakkında bir şey biliyormuş gibi davranıyordu... Adamın utanması yoktu ve rahatlayıp iyi zaman geçirmeleri için insanları etrafına toplayabiliyordu. Açık saçık şeyler anlatan bir ozan, bir palavracı ve aynı anda bunların hepsi olup hiç zorlanmadan kumar salonu yöneticiliğine soyunan biri gibiydi. İşler belki yüzde elli artmamıştı; ama yüzde yirmi ile otuz arası bir artış yok muydu? Bu muhtemelen doğrudu. Ayrıca, Kuni’nin küçük çetesi, gerçekten tehlikeli olan adamları, kavga başlatıp eşyaları kıracak olanları Semaver’den uzak tutmayı beceriyordu.

“Hemşire,” dedi Kuni. Şimdi onun üzerindeki çekiciliğini kullanıyordu. “Birbirimize yardım etmemiz gerekiyor. Semaver’e arkadaşlarımla gelmeyi seviyorum. Hepimiz iyi zaman geçiriyoruz ve sana daha fazla iş getirmeyi de seviyoruz. Fakat bu düzenlemenin avantajlarını göremezsen, icraatımı başka bir yere taşıyacağım.”

Dul Wasu, çok sert bir bakış attı; ama Kuni’yle baş edemeyeceğini biliyordu.

“Bütün imparatorluk askerlerini ceplerini boşaltacakları kadar sarhoş edecek iyi hikâyeler anlatmanı istiyorum,” diye iç çekti. “Ve domuz etli çörekler hakkında, güzel bir şeyler söyle. Onları, bugün elimden çıkarmam lazım.”

“Fakat hesabımı biraz azaltmam konusunda haklısın,” dedi Kuni. “Bir dahaki sefere burada olduğumda, hesabımın çoktan silinmiş olacağını umuyorum. Bunu sağlayabileceğini düşünüyor musun?”

Dul, isteksizce başını salladı. Uzaklaşması için Kuni’ye el işareti yaptı, iç geçirdi ve Kuni ile çetesinin barda mutlu mesut tükettikleri içkilerin üzerini çizmeye başladı. Kuni Garu, Parlak Semaver’den yalpalayan adımlarla çıktı; fakat henüz gerçekten sarhoş değildi. Öğle sonrasının erken saatleri olduğu için en yakın arkadaşları hâlâ işteydiler; Zudi’nin ana alışveriş caddesinde dolaşarak, biraz zaman öldürmeye karar verdi.

Zudi küçük bir şehir olmasına rağmen, Birleşme onun çehresini önemli ölçüde değiştirmişti. Usta Loing, kendi gençliğinin Zudi’sinin daha gösterişsiz olan erdemlerini takdir etmeyen öğrencilerinden yakınap, bu değişimlerden küçümseyerek bahsetmişti; fakat Kuni, bildiği tek Zudi bu yeni Zudi olduğu için, onun hakkında kendi kararını vermişti.

İmparator Mapidéré, eski Tiro soylularının, atalarına ait topraklarda gizlice ayaklanmalar planlamalarına engel olmak için onların elinden her türlü gerçek gücü almış ve onlara sadece içi boş unvanlar bırakmıştı. Fakat bu, onun için yeterli değildi. İmparator ayrıca soylu aileleri böldü ve aile üyelerinden bazılarını imparatorluğun uzak bölgelerinde ikamete zorladı. Örneğin, bir Cocru kontunun en büyük oğluna –hizmetkârlarını, metreslerini, karılarını, aşçılarını ve muhafızlarını da yanına alarak– eski Gan topraklarının ötesinde yer alan Kurt Pençesi’ne yerleşmesi emredilebilirdi. Ve bir Gan düklüğüne ait klanının uzantısı olan dallara, toparlanıp Rui’deki bir şehre gitmeleri söylenebilirdi. Böylelikle, kanı kaynayan genç asiller sorun çıkarmak isteseler bile, yerel seçkinler üzerinde hiçbir etkileri olmayacak ve kendi davalarına katılmaları yönünde yerel halkta hiçbir sempati uyandıramayacaklardı. İmparator, bunun aynısını, istila ettiği altı Tiro devletinden teslim olan askerlerin pek çoğuna ve ailelerine de yaptı.

Yeniden iskân politikası soylular arasında hoş karşılanmadı ama Dara Adaları'nın sıradan halkının yaşamının zenginleşmesine katkı sağladı. Yeniden iskân edilen soylular, anavatanlarının yiyecekleri ve kumaşları için can atıyorlardı ve tüccarlar da yerel halka egzotik görünen fakat evine ve eski yaşam tarzlarını hatırlatan her şeye özlem duyan sürgündeki asillerin büyük bir iştahla satın aldığı ürünleri taşıyarak, Dara'mn her yerini dolaştılar. Dağınık halde yaşayan asiller, daha geniş görüşlü ve daha birleştirici olmayı öğrenen halka zevkli olmayı öğretir oldular.

Böylece, Zudi, Dara'nın her yerine dağılmış olan sürgündeki soylu ailelere mekân sağladı ve onlar da Zudi'yi yeni âdetlerle, yiyeceklerle, uyuyan pazarlarında ve sessiz çay evlerinde daha önce hiç duyulmamış yeni lehçeler ve sözcüklerle doldurdular.

Eğer imparator Mapidéré'nin bir yönetici olarak performansına not verecek olsaydınız, Zudi pazarlarındaki çeşitliliğin iyileştirilmesi kesinlikle yüksek not alırdı, diye düşündü Kuni. Caddeler, Dara'nın her yerinden taşman yaşam tarzlarına ait yenilikleri satan satıcılarla doluydu: Amu'dan gelen bambudan yapılma helikopterler: Bir çubuk ucuna takılı olarak duran ve bu tuhaf aleti küçücük bir yusufçuk gibi havalandırmaya kadar hızla dönen bıçaklarıyla, masalımsı bir oyuncak; Eaça'dan canlı kâğıt adamlar: Tavandaki cam çubuk ipek bir bezle ovalandığında, küçücük bir sahne üzerinde peçe dansçıları gibi dans edip zıplayan, kâğıttan kesilerek yapılmış insan silüetleri; Haan'dan gelen sihirli hesaplayıcılar: Her yol ayrımında minicik kapıları olan ve mermerler bu yollar boyunca yuvarlandığında kapıları ters yönde dönen ahşap labirentler ve bu aleti toplamaları hesaplama da kullanan yetenekli kullanıcılar; Rima'dan demir bebekler: Eğimli bir yamaçtan kendi güçleriyle aşağıya inen, karmaşık bir mekanizmaya sahip insan ve hayvanlar. Bu böylece devam ediyordu.

Fakat Kuni, en çok yiyeceklere verdi dikkatini: Xana Adaları'na özgü, şeritler halinde hazırlanmış kızarmış kuzu etini sevdi; özellikle de Dasu'dan gelen acı ve baharatlı olanını. Kurt Pençesi'nden gelen satıcıların sunduğu yumuşak çiğ balığı lezzetli buldu; özellikle mango likörü ve Shinané Dağları'mn derin gölgeliklerinde gizlenmiş küçücük baharat üretim alanlarında yetişen bir parça acı hardalla iyi gidiyordu. Farklı farklı satıcıların sergilediği atıştırmalıklara hayranlıkla bakarken ağzı öyle bir sulandı ki, birkaç kez yutkunmak zorunda kaldı.

Cebindeki iki bakır bozukluk, şekere bulanmış küçük yabancı elmalardan oluşan bir diziyi satın almak için bile yeterli değildi.

“Güzel, gerçekten her durumda kiloma dikkat etmeliyim,” dedi kendi kendine ve üzgün bir şekilde bira göbeğine hafifçe vurdu. Bu kadar parti ve içki yüzünden son günlerde yeterince egzersiz yapmıyordu. İçini çekti ve şekerleme yapacak sakın bir yer bulmak için pazarı terk etmek üzereyken, bir tartışma ilgisini çekti. “Bayım, lütfen onu almayın.” Xana köylerinin geleneksel giysileri –her yanı düğüm-lerden oluşan püsküllerle ve her ne kadar bu giysiyi giyen insanlar ikisinden de mahrum olsa da şans ve refah getirdiğine inanılan renkli geometrik yamalarla kaplı bir giysiydi– içinde yaşlı bir kadın, karşısındaki İmparatorluk askerine yalvarıyordu. “O, sadece on beş yaşında ve benim en küçük oğlum. Büyük oğlum zaten Mozole’de çalışıyor. Kanunlar, en küçük çocuğumun benimle kalabileceğini söylüyor.”

Yaşlı kadının ve oğlunun yüzlerinin rengi, Cocru’da yaşayan pek çok insanın yüzünün renginden daha solgundu; fakat bu tek başına çok şey ifade etmiyordu.

Dara’nın çeşitli yerlerinden gelen insanlar, fiziksel özellikleriyle farklılık gösterecekler de sürekli göçler olmuş ve insanlar özellikle Birleşme’den sonra hız kazanarak birbirlerine karışmışlardı. Ve farklı Tiro devletlerinin halkları, dış görünüşten ziyade, kültürel ve dilsel farklılıklarla daha çok ilgilenmişlerdi her zaman. Yine de kadının üzerindeki Xana giysisi ve aksanı göz önüne alındığında, Cocru’nun yerlisi olmadığı açıktı.

Evinden çok uzakta, diye düşündü Kuni. Büyük bir ihtimalle, bir Xana askerinin dul karısıydı ve Birleşme’den sonra gidemeyip burada kalmıştı. Yedi yıl önce gerçekleşen uçurtmalı adamın suikast girişiminden beri Zudi’de hep büyük bir garnizon bulunuyordu. İmparatorun adamları uçurtma sürücüsünü asla bulamadılar; fakat uyduruk kanıtlarla pek çok Zudi yurttaşını hapsedtiler; idam ettiler ve Zudi’yi daha büyük bir zorbalıkla yönetmeye devam ettiler. En azından İmparator’un ajanları, kanunları hiçbir kayırmacılık olmadan uyguluyorlardı. Xana’lı zavallı kadına, aynı istila edilmiş devletlerin zavallı sakinlerine davranıldığı gibi davranılıyordu.

“Senden iki çocuğun da doğum belgelerini istedim ve sen hiçbir şey gösteremedin.” Asker, kadının yalvaran parmaklarını sabırsızca itti. Askerin aksam, onun da Xanalı olduğunu gösteriyordu. Adam şişman ve yağlıydı, bir savaşçıdan çok bürokrata benziyordu; kadının

yanında dikilen ve adamı aptalca bir harekette bulunmaya davet edersine soğuk soğuk sırtan gence dikti gözlerini.

Kuni, bu tipleri iyi tanıyordu. Adam, muhtemelen Birleşme Savaşları sırasındaki çarpışmalardan kaçmış ve barış ilan edilir edilmez, istila edilen topraklardan birine angarya yöneticisi olarak tayin edilmek amacıyla rüşvet vererek, Xana ordusuna girmişti. Görevi, İmparator'un büyük altyapı projelerinde çalışacak kadar güçlü kuvvetli olan erkeklerin yerel kotasını belirlemektir. Bu, çok güçlü bir konum değildi; fakat suiistimale fazlasıyla müsaitti. Ayrıca çok kazançlıydı: Çocuklarını hizmet altında görmek istemeyen aileler, yüksek paralar ödemeye istekliydiler.

“Senin gibi kurnaz kadınları tanırım”, diye devam etti adam. “Şu ‘büyük oğlun’ hakkındaki hikâyeyi, sevgili İmparatorumuz, Majesteleri Mapidéré'nin öldükten sonraki hayatına uygun bir sarayın inşası için ödemen gereken makul paydan kurtulmak için tamamen uydurduğunu düşünüyorum. Majestelerinin ömrü uzun olsun!”

“Ömrü uzun olsun. Fakat size gerçeği söylüyorum bayım.” Yaşlı kadın onu pohpohlamayı deniyordu. “Bilge ve cesursunuz ve biliyorum ki bana acıyacaksınız.”

“Senin ihtiyacın olan şey acıma değil” dedi angarya amiri. “Eğer belgeleri gösteremezsen...”

“Belgeler memlekette; Rui'deki mahkemede...”

“Güzel. Rui'de değiliz şu an, değil mi? Ve benim sözümü kesme. Bu nahoş olayı unutalım diye, sana Refah Vergisi ödeme seçeneği sunmuştum. Fakat isteksiz davrandığına göre, yapmam gereken...” “Ödemeye hazırım, bayım! Hazırım. Fakat bana zaman vermelisiniz. İşler iyi gitmedi. Zamana ihtiyacım var...”

“Sözümü kesmemeni söylemiştim! Adam elini kaldırdı ve kadının yüzüne bir tokat attı. Kadının yanında duran genç adam, adamın üzerine atladı; fakat yaşlı kadın oğlunun kolunu yakaladı ve oğluyla amirin arasına girmeye çalıştı.

“Lütfen, lütfen! Affedin benim aptal oğlumu. Onun hataları için bana yeniden vurabilirsiniz.”

Amir güldü ve kadına tükürdü.

Kadının yüzü tarifi mümkün olmayan bir üzüntüyle titredi. Bu durum, Kuni'ye kendi annesi Naré'nin yüzünü ve hayatına bir çekidüzen vermediği için onu haşladığı zamanları hatırlattı. Sarhoşluğun yarattığı sersemliği geçti.

“Refah Vergisi ne kadar?” Kuni, üçüne doğru sallana sallana yürüdü. Öbür yayalar onlardan uzak duruyorlardı. Hiç kimse angarya amirinin dikkatini çekmek istemiyordu.

Adam, Kuni Garu’ya baktı –bira göbeği, yapmacık bir gülümseme, içki yüzünden kızarıklığı hâlâ devam eden bir surat, bakımsız ve buruşuk giysiler– ve onun bir tehdit olmadığına karar verdi. “Yirmi beş gümüş bozukluk. Hem, sana ne bundan? Angarya işinde çocuğun yerini almaya mı gönüllüsün?”

Kuni’nin babası Féso Garu, biri gidip biri gelen angarya amirlerine para ödeyip durmuştu ve işten muaf olduğunu gösteren belgeleri Kuni’nin elindeydi. Ayrıca, adamdan da korkmuyordu. Kuni, sokak kavgasında yeterince iyiydi ve iş yumruklara geldiğinde, bundan yüzünün akıyla çıkacağını düşünürdü. Fakat şu anki durum güç değil, biraz maharet gerektiriyordu.

“Ben, Fin Crukédori’yim” dedi. Crukédori ailesi, Zudi’nin en büyük mücevher dükkânının sahibiydiler ve en büyük çocuk olan Fin, bir defasında, yüksek bahisli bir zar oyununda Kuni onu aşağıladığından sonra, Kuni ve arkadaşlarını huzuru bozdukları gerekçesiyle polise teslim etmeye çalışmıştı. Fin’in babası cimriliğiyle de tanınmıştı ve hiçbir hayır işi için tek metelik feda etmemişti. Fakat oğlu eli açıklığıyla biliniyordu.

“Ve paradan başka hiçbir şeyi daha çok sevmiyorum.”

“O halde paranı elinde sıkıca tutmalı ve diğer insanların işlerine karışmamalısın.”

Kuni, pislikte eşelenen bir tavuk gibi başını salladı. “Bilgece bir tavsiye, bayım!” Sonra da ellerini çaresizce ayırdı. “Fakat bu yaşlı kadın, benim aşçımın kayınvalidesinin komşusunun bir arkadaşı ve eğer tüm bunları arkadaşına anlatır, bu arkadaş da komşusuna ve o da kızına anlatırsa, o da bundan böyle en sevdiğim ördek yumurtalı yılan balığı haşlamasını pişiremeyecek olan kocasına anlatırsa...”

Ucu hiçbir yere ulaşmayan bu hikâyeyi takip etmeye çalışan amirin başı döndü. “Kes şu saçma konuşmayı! Onun adına ödeyecek misin, ödemeyecek misin?”

“Evet! Evet! Ah, bayım, bu yılan balığı haşlamasını tattığında, o zamana kadar gerçek bir yemek yememiş olduğuna yemin edeceksin. Ağız dolusu yeşim taşı kadar yumuşak ve ördek yumurtaları... Ah tanrım...”

Kuni, Xana'lı yöneticinin şaşkınlığından yararlanıp da hızlı hızlı konuşurken, yolun kenarındaki restoranın kadın garsonuna el işareti yaptı. Kuni'nin ne mal olduğunu çok iyi bilen garson, ona kâğıt ve fırça uzatırken gülmemeye çalıştı.

“Şimdi... Ne kadar demiştiniz? Yirmi beş mi? Bir parça indirim ne dersiniz? En nihayetinde, sizi yılan balığı haşlamasının harikalarıyla tanıştırdım! Yirmi?”

Kuni, karşılığında hamilini Crukédori ailesinin evinden yirmi gümüş bozukluk almaya yetkilendiren bir çek yazdı. Çeke gösterişli bir imza attı ve kendi sahtekârlığına hayranlık duydu. Daha sonra, bu tür fırsatlar için yanında taşıdığı mührü kâğıda bastı. Mühür o kadar yıpranmıştı ki, damga karmakarışık çıktı ve bu satırlarda orada olmasını istediğiniz herhangi bir şeyi okumanız olasıydı.

İç çekti ve kâğıdı isteksizce adama verdi. “Buyurun alın. Vaktiniz olduğunda doğruca aileme gidin ve bunu kapı görevlisine verin. Hizmetçi, parayı hemen size getirecektir.”

“Efendi Crukédori!” Kâğıdın üzerindeki rakamı gördüğünde amirin ağzı kulaklarındaydı ve kibarlık paçalarından akıyordu. Bu Fin Crukédori gibi aptal ve zengin bir adam, yerel eşraf arasında arkadaşlık etmeye en uygun olanıydı. “Yeni bir arkadaş edinmekten her zaman mutlu olurum. Niçin gidip birlikte bir içki içmiyoruz?”

“Hiç sormayacağını düşündüm,” dedi Kuni ve imparatorluk bürokratının omzuna neşeyle vurdu. “Sadece biraz hava almak için çıktığım için yanıma hiç nakit almadım. Bir dahaki sefere, seni eve yılan balığı haşlaması için davet edeceğim; fakat bu seferlik belki biraz ödünç alabilirim...”

“Sorun değil, hiç sorun değil. Arkadaşlar ne için varlar?”

Kuni amirle birlikte yürüyerek uzaklaşırlarken, gerideki yaşlı kadına gizlice göz attı. Ağzı açık, gözleri büyümüş bir halde sessiz ve kaskatı duruyordu. Kuni onun belki de konuşamayacak kadar şaşkın ve minnet dolu olduğunu düşündü ve bir kere daha annesini hatırladı. Birdenbire yaşla dolan gözlerini temizlemek için gözlerini açıp kapadı, kadına güven verircesine göz kırptı ve angarya amiriyle biraz daha şakalaşmak için döndü.

Kadının oğlu, onu omuzlarından tutup yavaşça sarstı. “Anne, hadi gidelim. Bu domuz fikrini değiştirmeden önce, şehri terk etmeliyiz.”

Yaşlı kadın, sanki bir rüyadan uyanır gibiydi.

“Genç adam,” diye mırıldandı kadın, Kuni Garu’nun uzaklaşan silüetinin arkasından, “bir tembel ve aptal gibi davranıyor olabilirsin, ama ben senin kalbini gördüm. Parlak ve inatçı bir çiçek karanlıkta açmaz.”

Kuni, onu duyamayacak kadar uzaklaşmıştı.

Fakat taşıyıcıları ona içecek bir şeyler almak için hana gittiklerinden, tahtırevanı yol kenarında durmuş olan genç bir kadın, yaşlı kadının sözlerini duydu. Tahtırevanın penceresini örten perdenin bir köşesini kaldırdığından, Kuni’nin arkada kalmış yaşlı kadına son bakışı ve gözlerinin nasıl ıslandığı da dâhil olmak üzere, bütün sahnenin içinde yer almıştı.

Solgun yüzünde bir gülümseme belirirken, yaşlı kadının sözleri hakkında düşünüyordu. Ateş kızılı saçlarının bir lülesiyle oynuyordu ve pulları gökkuşağı rengine, kuyruğu şeritli uçan bir balık olan *dyran*’ın bedeni gibi zarif ve narin gözlerini uzaklara dikmişti. İyi biriymiş gibi görünmese de iyilik yapmaya çalışan bu genç adamda bir şey vardı. Onu, daha iyi tanımayı istedi.

JIA MATIZA

ZUDİ: BİR PARLAK GÖKYÜZÜ HÜKÜMDARLIĞININ
YİRMİ BİRİNCİ YILININ BEŞİNCİ AYI

Birkaç gün sonra Kuni, yakın arkadaşlarını görmek için Parlak Semaver'e döndü. Bu genç adamlarla bir bar kavgasında birbirlerini kollamışlar ve hep birlikte çivit mavisi evlere gitmişlerdi.

"Kuni, hayatında işe yarar bir şeyler yapmayı ne zaman deneyeceksin?" diye sordu Rin Coda. Donuk sarsak ve sinirli biri olan Rin, Xana garnizonundaki okuma yazma bilmeyen askerler için mektup yazarak para kazanıyordu. "Anneni ne zaman görsem iç geçiriyor ve bana, iyi bir arkadaş olmamı, iş bulman konusunda seni cesaretlendirmemi söylüyor. Baban bu akşam beni yolda durdurdu ve senin benim üzerimde kötü bir etkin olduğunu söyledi."

Babasının yorumu, hoş görebileceği noktayı aşarak Kuni'yi rahatsız etti. Yüksekten atmaya çalıştı. "Benim tutkum *var*."

"Ha! Bu çok iyi," dedi Than Carucono. Than, belediye başkanına ait ahırların kâhyasıydı ve bazen arkadaşları, atları insanlardan daha iyi anladığını söyleyerek ona takılırlardı. "Ne zaman içimizden biri sana gerçek bir iş bulmayı teklif etse, komik itirazlar üretiyorsun. Benimle çalışmayı istemiyorsun, çünkü atların senden korktuğunu düşünüyorsun..."

"Korkuyorlar!" diye itiraz etti Kuni. "Atlar, etraflarında alışılmadık kişilikte ve yüksek zekâya sahip insanlar bulunduğunda huzursuz olurlar."

Than, onu duymazdan geldi. "Cogo'ya yardım etmek istemiyorsun, çünkü kamu işlerinin sıkıcı olduğunu düşünüyorsun."

“Söylediklerimi yanlış aktardığını düşünüyorum” dedi Kuni. “Ben, yaratıcılığımın sınırlarının...”

“Rin ile birlikte gitmeyi istemiyorsun, çünkü Usta Loing’in askerlerin aşk mektuplarında onun sana öğrettiği klasiklere anıştırmalar yaptığım görmekten utanç duyacağını ileri sürüyorsun. Ne yapmak istiyorsun?”

Gerçekte Kuni, askerlerin aşk mektuplarını Usta Loing’in bilgelik incileriyle süslemekten keyif alacağını düşünmüştü, ama kendisinin daha iyi bir yazar olduğunu bildiği için işi Rin’in elinden almak istememişti. Fakat bu tür sebepler yüksek sesle söylenemezdi.

Olağandışı bir şeyi başarmak, atı üzerinde büyük bir geçit alayının başını çeken bir adam gibi hayranlık uyandırmak için yanıp tutuştuğunu söylemek istedi. Ama ne zaman özel ayrıntılara girmek istese, aklına bir şey gelmiyordu. Zaman zaman, babasının ve kardeşlerinin kendisi hakkındaki düşüncelerinde haklı olup olmadıklarını düşünüyordu: Hiçbir işe yaramayıp yaşamın içinde öylesine sürüklendiği için suyun yüzeyindeki su mercimeğine benziyordu biraz.

“Ben uygun...”

“... fırsatın gelmesini bekliyorsun.” Than ve Rin, onun sözünü aynı anda tamamladılar.

“İlerleme kaydediyorsun,” dedi Rin. “Bunu artık iki günde bir söylemeye başladın.”

Kuni, onlara incinmiş bir halde baktı.

“Sanırım anladım,” dedi Than. “Belediye başkanının ipekle kaplanmış bir tahtirevanla ayağına gelmesini, seni İmparator’a Zudi’nin çiçeği olarak sunmasına izin vermen için yalvarmasını bekliyorsun.”

Herkes güldü.

“Sıradan serçeler, bir kartalın düşüncelerini nasıl anlayabilir?” dedi Kuni, göğsünü şişirip içkisini caka satarak bitirirken.

“Kabul ediyorum. Seni gördüklerinde kartallar etrafına toplanırlar,” dedi Rin.

“Gerçekten mi?” Bu iltifatla Kuni’nin yüzü aydınlandı.

“Elbette. Tüyleri yolunmuş bir tavuğa benziyorsun. Kartalları ve akbabaları kilometrelerce öteden çekersin.”

Kuni Garu, arkadaşına isteksizce bir yumruk attı.

“Dinle, Kuni,” dedi Cogo Yelu. “Belediye başkanı bir parti veriyor. Gelmek ister misin? Önemli pek çok kişi orada olacak, normalde göremeyeceğin kişiler. Kim bilir, belki de beklediğin fırsatı orada bulacaksın.”

Cogo, Kuni'den on yaş kadar büyüktü. Gayretli ve çalışkan bir adamdı, imparatorluk kamu hizmetleri sınavlarını yüksek notlarla geçmişti. Fakat bürokrasinin oluşturduğu ağın nimetlerinden yararlanmamış, kıyıda köşede kalmış bir aileden geliyordu; şehir yönetiminde üçüncü dereceden bir memur olmak, muhtemelen kamu hizmetinde yükselebileceği en son noktaydı.

Yine de işini seviyordu. Yönetime gerçek bir ilgi duymamasına rağmen belediyedeki görevi satın alan Xana'lı belediye başkanı, pek çok kararda Cogo'nun tavsiyelerine güveniyordu. Cogo, yerel yönetimle ilgili konulara çok meraklıydı ve belediye başkanının sorunlarını çözmede hünerliydi.

Diğerleri, Kuni'yi ya düşkünler evine ya da suç dünyasına girecek tembel, aylak genç bir adam olarak görürken, Cogo, Kuni'nin rahat tavırlarını ve aniden ortaya attığı parlak fikirlerini seviyordu. Kuni özgün biriydi ve Zudi'deki pek çok kişi için bu söylenemezdi. Orada kendisiyle şakalaşacak bir Kuni'nin olması, partinin monotonluğundan kurtulmasına yardım edecekti.

"Flbette" dedi Kuni, canlanarak. Parti onun her zaman ilgilendiği bir şeydi; beleş içki ve beleş yiyecek!

"Belediye başkanının, ismi Matiza olan arkadaşı Zudi'ye yeni taşındı. Fski Faça'nın kuzeyinden olan varlıklı bir çiftlik sahibi ve nasıl olduysa yerel mahkemeye sorun yaşamış. Buraya, her şeye yeniden başlamak için taşınmış; fakat mal varlığının çoğu büyük ve küçükbaş hayvan sürülerinden ibaret olduğu için kolaylıkla nakde çevrilemiyor. Belediye başkanı, onun onuruna bir hoş geldin partisi veriyor."

"Partinin esas amacı, elbette belediye başkanını etkilemek amacıyla Matiza'ya hediyeler getirecek olan davetlilere ulaşmak ve böylece onun nakit akışı problemini çözmek," dedi Than Carunoco.

"Belki, partiye o gün için işe alınmış bir hizmetçi olarak gelebilirsin," diye öneride bulundu Cogo. "Planlamadan ben sorumluyum. O gün için sana bir garsonluk işi verebilirim. Yiyeceklerini servis ederken, önemli konuklara birkaç söz söyleme şansın olacak."

"Hayır." Kuni Garu, öneriyi elinin tersiyle itti. "Cogzy, yemek ve para için eğilip alçalmayacağım. Bir konuk olarak gideceğim."

"Fakat belediye başkanı, davetiyelere, konuklardan beklenen hediye miktarının en az yüz gümüş metelik olduğunu yazdı!"

Kuni kaşlarını kaldırdı. “Benim de nüktedanlığım ve yakışıklılığım var. Bunlara paha biçemezler.”

Cogo başını sallarken, herkes kahkahayı patlattı.

Belediye başkanının evinin önüne sarı, parlak fenerler asılmıştı. Cocru’ya özgü kısa gece elbiseleri içinde ön kapının her iki yanında bekleyen genç kadınlar, tütsü çubuklarından çıkan kokulu dumanı içlerine çekiyorlar ve sabun baloncukları yaparak, gelen konukların üzerlerine üflüyorlardı. Sabun baloncukları, güzel kokularını saçarak onların üzerine doğru pathiyordu: yasemin, osmantus, gül ve sandal ağacı...

Cogo Yelu, kapıda durmakla görevliydi. Bir yandan konukları selamlıyor bir yanda da getirdikleri hediyeleri kayıt defterine yazıyordu (“Efendi Matiza, teşekkür notlarını uygun bir şekilde yazsın diye,” de açıklama yapıyordu). Fakat herkes, kayıt defterinin daha sonra belediye başkanı tarafından okunacağını biliyordu. Gelecekte, birinin Zudi’deki işlerini ne kadar kolay halledebileceği, isminin yanında yer alan rakamın büyüklüğüne bağlı olabilirdi.

Kuni, tek başına geldi. Temiz bir fanila ile en az yamalı olan giysisini giymişti ve saçlarını yıkamıştı. Sarhoş değildi. Bu, onun açısından ‘giyinip kuşanmak’ sayılırdı.

Cogo, onu kapıda durdurdu.

“Ciddiyim Kuni, bir hediye getirmediğin takdirde seni içeri alamam. Aksi takdirde, şuradaki dilenciler masasına katılmak zorundasın.” Malikânenin duvarının dışında, kapıdan yaklaşık yirmi metre aşağıda kurulmuş olan bir masayı işaret etti. Saat daha erken olmasına rağmen, dilenciler ve aç yetimler şimdiden oturacak yer kapmak için kavga etmeye başlamışlardı masanın çevresinde. “Konuklar yedikten sonra, artıkları size getirecekler.”

Kuni Garu, Cogo’ya göz kırptı; elbisesinin kolunun kat yerlerine uzandı ve üçe katlanmış gıcır gıcır bir kâğıt parçası çıkardı. “Emnim beni başka biriyle karıştırıyorsunuz. Ben Fin Crukédori’yim ve yanımda bin gümüş metelik getirdim. İşte, idare merkezindeki hesabımdan paranın çekilmesi için gerekli olan çek.”

Cogo karşılık veremedi, bir kadın sesi girdi araya. “Sizi yeniden görmek ne büyük bir onur, Efendi Crukédori!”

Cogo ve Kuni başlarını çevirdiler ve kapının aralığından yirmili yaşlardaki genç bir kadının avluda durduğunu gördüler. Kadın,

Kuni'ye muzip bir gülümsemeyle baktı. Faça'da sık görülen parlak cildi ve parlak kızıl saçları Zudi'de biraz sırtıyordu, fakat Kuni, en çok gözlerine vuruldu. *Dyran* şeklinde olan gözleri, koyu yeşil şarap birikintileri gibiydi. Bu gözlere bakan her erkek, yolunu yitirmeye yazgılıydı.

"Hanımefendi" dedi Kuni ve boğazını temizledi. "Sizi eğlendiren bir şey mi var?"

"Siz varsınız," dedi kadın. "Efendi Fin Crukédoni, on dakika önce babasıyla geldiler ve bana övgülerde bulunurken kendisiyle dostça sohbet ettik. Oysa siz, yine burada, dışarıdasınız ve çok farklı görünüyorsunuz."

Kuni, ciddi bir yüz ifadesi takındı. "Beni... kuzenimle karıştırıyor olmalısınız. Onun ismi Fin, fakat benimki *Phin*." İsimlerin telaffuzundaki sözde farkı gösterirken, dudaklarını büzdü. "Böyle hassas ayrımlar barındıran Cocru lehçesine, muhtemelen aşına değilsiniz."

"Oh, Öyle mi? Kuzeninizle sık sık karıştırılıyor olmalısınız. bu tür hassas ayrımlara alışkın olmayan, çarşıdaki Xana memurları tarafından da..."

Kuni bir an için kızardı, ama sonra güldü. "Öyle görünüyor ki, biri beni gözetliyormuş."

"Ben Jia Matiza'yım. Kandırmaya niyetlendiğin adamın kızı."

"Kandırmak çok sert bir söz," dedi Kuni, saniye beklemeden. "Efendi Matiza'nın kızının kusursuz bir güzelliği olduğunu duymuştum, balıkların arasındaki bir *dyran* kadar ender rastlanan bir güzellik." Bunun üzerine, Jia gözlerini fal taşı gibi açtı. "Arkadaşım Cogzy'yi burada bulacağımı umut ediyordum..." Cogo'ya doğru bir el işareti yaptı ve Cogo yalanlarcasına başını salladı. "beni başkasıymışım gibi içeri alsın, ben de bu güzelliği hayran hayran izleyebileyim diye.. Ama mademki şimdi içeri girmeden de amacıma ulaştım. Cogo'nun ve benim onurum zarar görmemiş oldu. İzninizi isteyeceğim."

"Senin gerçekten hiç utanman yok," dedi Jia Matiza. Fakat gözleri gülüyor ve sözleri batmıyordu. "Benim konuğum olarak içeri gelebilirsin. Cüretkâr, fakat ilginç birisin."

Jia on iki yaşındayken öğretmeninin rüya otlarından birazını çalmıştı.

Rüyasında gri renkli, pamuklu tunik giyen bir adam gördü.

"Bana ne sunabilirsin?" diye sordu.

“Zorluk, yalnızlık, uzun sürecektir yürek sızısı,” diye yanıt verdi adam.

Adamın yüzünü görememişti, fakat sesinin tınısını sevmişti: nazik, ciddi, fakat bir kahkaha iması vardı.

“Bu iyi bir eşleşme gibi görünmüyor,” dedi Jia.

“İyi eşleşmeler, öykülerin ve şarkıların konusu değildir,” dedi adam.

“Birlikte katlandığımız her acıya karşılık iki kat daha fazla neşe olacak. Binlerce yıl sonra dahi şarkılarda bizi söylüyor olacaklar.”

Jia, onun sarı ipek bir elbiseye büründüğünü gördü ve adam onu öptüğünde tuz ve şarap tadı geldi ağzına.

Jia, onun evlenmeye yazgılı olduğu adam olduğunu anlamıştı.

Birkaç gün önceki parti, Jia’nın zihnine takılıp kaldı.

“Lurusén’in şiirinin, gecenin ortasında çivit mavisi bir evde uyanmakla ilgili olduğunu iddia eden kimseyi duymadım,” dedi Jia gülerek. “Geleneksel yorumun tamamen yüksek erdemli politikalar falan hakkında olduğu doğrudur,” dedi Kuni. “Fakat satırları dinle: ‘Dünya sarhoş; yalnız ve ayıgım. Dünya uyuyor, fakat ben uyanığım.’ Çok açık ki bu, alkole su katan ev hakkında... Bunu doğrulamak için araştırıyorum.”

“Eminim yapıyorsundur. Bu yorumu öğretmenine sundun mu?”

“Sundum, fakat parlaklığımı kabul etmeyecek kadar kendi alışkanlıklarına bağlıydı.” Kuni, garsonun dolaştırdığı tepside iki küçük tabak kaptı. “Domuz lokmalarını erik pekmezine bandırabileceğini biliyor musun?”

Jia yüzünü buruşturdu. “Kulağa iğrenç geliyor. Birbiriyle hiç örtüşmeyen iki tat. Faça ve Cocru mutfaklarını birbirine karıştırıyorsun.”

“Eğer denemediysen, iyi olmadıklarını nasıl biliyorsun?”

Ve Jia, Kuni’nin icadını denedi: lezzetli. Şaşırtıcı ama böyleydi işte.

“Yiyeceklerle ilgili sezgilerin şiire göre daha iyi,” dedi Jia ve erik pekmezine bandırılmış başka bir domuz lokmasına uzandı.

“Fakat, Lurusén’in şiiri hakkında bir daha aynı şekilde düşünmeyeceksin, değil mi?”

“Jia!” Annesinin sesi, Jia’yı içinde bulunduğu zamana döndürdü.

Jia, karşısında oturan genç adamın çirkin olmadığına karar verdi; fakat kendisini böyle göstermek için çaba harcamışa benziyordu. Hiçbir zekâ belirtisi göstermeyen gözleri, Jia’nın yüzünün ve bedeninin her yerinde dolaştı; ağzının kenarından küçük bir salya sarkıyordu.

Kesinlikle bu değildi.

“... Dayısının, Toaza’nın ticaret yollarında gidip gelen yirmi gemisi var,” dedi çöpçatan, masanın altına uzandı ve bir yemek çubuğuyla Jia’yı dürttü. Daha önceden Jia’ya mahcupça gülümsemesi için bu şekilde işaret vereceğini söylemişti.

Jia kollarını gerdi ve esnerken ağzını kapatma gereksinimi duymadı. Annesi Lu, attığı bir bakışla onu uyardı.

“Tabo, değil mi?” diye sordu Jia, öne eğilerek.

“Tado.”

“Evet, doğru. Tado, on yıl sonra nerede olacağınızı düşünüyorsunuz?”

Tado’nun yüzü daha da ifadesizleşti. Fakat ne yapacağını bilemeden geçirdiği biraz zamandan sonra, yüzünü geniş bir gülümseme kapladı. “Ah, soruyu şimdi anlıyorum. Endişelenme tatlım. On yıl sonra, göl kenarında kendi malikâneme sahip olmayı umuyorum.”

Jia başını salladı. Yüzünden bir şey okunmuyordu. Başka bir şey söylemeden, genç adamın salyalı ağzına dikti gözlerini. Odadaki herkes sıkıntıyla kıvrıyordu. Bu süre sonsuz gibi göründü.

“Bayan Matiza maharetli bir bitki uzmanıdır,” dedi çöpçatan, rahatsız edici sessizliği bozarak. “Faça’daki en iyi öğretmenlerle çalıştı. Şanslı kocasının sağlığını korumanın ve ona birçok güzel çocuk vermenin yollarını bildiğine eminim.”

“En az beş çocuğumuz olacak,” diye ekledi Tado, yüksek bir edayla.

“Belki de daha fazla.”

“Anlaşılan siz beni süreceğiniz bir tarladan biraz daha fazlası olarak görüyorsunuz,” dedi Jia. Çöpçatan masanın altından onu bir daha dürttü.

“Bayan Matiza’nın yetenekli bir şair olduğunu duymuştum,” dedi Tado, yaltaklanırcasına.

“Oh! Şiire de mi ilgi duyuyorsunuz?” Onu tanımayan birine koketçe görülebilecek bir tarzda kızıl saçının bir lülesini kıvrıyordu: fakat annesi onun dalga geçtiğini anladı ve ona şüpheyile baktı.

“Şiir okumayı seviyorum.” Tuniginin yeniyle salyasını sildi.

“Hepsi bu mu?” O muzipçe gülümsemesi çıktı ortaya yine. Jia, odaklandığı nesnenin yani salyanın kaybolmuş olmasından dolayı hafifçe üzüntü duymuştu. “Harika bir fikrim var! Tam şu anda, neden bir şiir yazmıyorsunuz? Herhangi bir konuyu seçebilirsiniz, bir

saat sonra geri geleceğim ve onu okuyacağım. Eğer şiir hoşuma giderse sizinle evleneceğim.”

Çöpçatan bir şey demeye fırsat bulamadan, Jia çoktan kalkmış ve yatak odasına gitmişti bile.

Öfkeli annesi, kapıda dikildi.

“Onu korkutup kaçırdım mı?”

“Hayır. Şiir yazmaya çalışıyor.”

“Ne kadar azimli! Etkilendim.”

“Aday olmaya uygun daha kaç genç adamı bağırla çağırarak göndereceksin? İlk çöpçatanınla kurbağa yılında konuşmuştuk ve şimdi *Cruben* yılındayız!”

“Anne, kızının mutlu olmasını istemiyor musun?”

“Elbette istiyorum. Fakat sen evde kalmaya karar vermiş gibisin.”

“Fakat anne, böylelikle sonsuza kadar yanınızda kalmış olurdum!”

Lu, gözlerini kısarak kızına baktı. “Bana söylemediğin bir şey mi var? Gizli bir hayran belki de?”

Jia hiçbir şey söylemedi ve kafasını çevirdi. Bu, onun her zamanki alışkanlığıydı. Yalan söylemeyecekti; sonuç olarak eğer söyleyeceği şey iyi karşılanmayacaksa, yanıt vermeyecekti. Annesi iç geçirdi.

“Böyle devam edersen, yakında Zudi’deki hiçbir çöpçatan seninle çalışmak istemeyecek. Faça’dan ayrılırken ardında bıraktığın kadar kötü bir ün kazanmaya başlıyorsun.”

Zaman dolduğunda, Jia oturma odasına döndü. Kâğıt parçasını eline aldı ve boğazını temizledi:

Saçların alev gibi.

Gözlerin ise su.

Karım olmanı istiyorum.

Güzelliğin yaşama yeni bir anlam katıyor.

Düşünceli bir şekilde başını salladı Jia.

Genç adam ise heyecanını zor bastırıyordu. “Beğendin mi?”

“Bir şiiri getirdi aklıma.”

Gözlerin boş kuyular gibi

Salyan ise tırtıl yavrusuna benziyor

Bir karın olsun istiyorum

Bu çöpçatana ne dersin? Çok iyi dürter!

Jia kahkahalarla uzun uzun arkalarından gülerken, genç adam ve çöpçatan, Matiza'ların malikânesini öfkeyle terk etti.

Kuni'nin Matiza'ların evine misafir olmasının hiçbir yolu yoktu. Hiçbir çöpçatan, gelecek vaat etmeyen bir haydudu, Matiza'lar gibi köklü olmasa da sosyal yaşamın üst katlarına çıkmak için can atan saygın bir aileye uygun bir aday olarak öneremezdi.

Neyse ki Jia, evden yanında dadısı olmadan uzaklaşmak için harika bir bahane bulmuştu. Bölgedeki bitkileri incelemek ve hazırladığı iksirlere bu bitkilerden toplamak için Zudi civarındaki kırlara gitti pek çok kez.

Kuni, Jia'yı en sevdiği yerlere götürdü: Balık avlamak için nehirdeki en iyi dirsek; altında kestirilebilecek en iyi kamelya ve ağaç; iyi eğitilmiş, saygın genç hanımların gitmesinin beklenmediği yerler; boğucu sosyal kurallardan ve 'uygun' davranışa kafayı takmışların yarattığı iflah olmaz endişelerden uzak, Jia'nın başka türlü bir içtenliği bulduğu mekânlar olan barlar ve çayevleri.

Jia, bu mekânlarda, selamlaması ne kadar uygundu ya da konuşması ne kadar nazikti diye dert etmeyen; tersine onlarla birlikte içtiğinde alkış tutan, aklından geçenleri söylediğinde ise onu dinleyen Kuni ve arkadaşlarıyla olmanın keyfini yaşadı.

Bunun karşılığında Jia, Kuni'ye, daha önce hiç dikkat etmediği yeni bir evreni gösterdi: Ayağının dibindeki otları ve kırdaki patikalar boyunca uzanan çalıları... İlk başlarda Kuni'nin ilgisi yapmacıktı. Jia'nın dudaklarının, kullanımlarını izah etmeye çalıştığı otlardan çok daha ilginç olduğunu düşündü; fakat Jia ona zencefil ve çuha çiçeği çiğnemenin sık sık yaşadığı akşamdan kalmalara karşı nasıl harikalar yaratabileceğini gösterdiğinde, Kino gerçek bir mürit oldu.

"Bu nedir?" Kuni, beş adet taç yaprağı olan ve yaprakları dua eden iki el gibi ayrık duran yabani bir bitkiyi gösterdi.

"Bu aslında tek değil, iki bitki," dedi Jia. "Yapraklar, merhamet menekşesi isimli bir bitkiye aitler. Çiçeklerin ismi ise karga otu."

Kuni, giysilerinin kirlenmesine aldırmadan, hemen ellerinin ve ayaklarının üzerine çöktü, daha yakından bakmak istiyordu. Meraklı bir çocuk gibi davranan bu adamın görüntüsü karşısında Jia güldü. Kuni, herkes için geçerli olan kurallar, sanki kendisi için geçerli değilmiş gibi davranıyordu ve bu durum Jia'ya da kendini özgür hissettiriyordu.

“Haklısın,” dedi Kuni, hayreti sesini boğuyordu. “Fakat uzaktan, gerçekten de tek gibi görünüyorlar.”

“Karga otu yavaş yavaş zehirler; fakat çiçekleri o kadar güzeldir ki, kargalar Kutsal Kana ve Rapa’nın onlara bahsettiği zekâya rağmen çiçeklerin güzelliğine dayanamazlar. Çiçekleri yuvalarını süslemek için koparırlar ve zaman içinde onların buharından ve öz suyundan zehirlenerek ölürler.”

Çiçeklere gülümseyen Kuni, aniden geriye çekildi. Jia’nın yüksek sesli kahkahası arazide yankılandı.

“Endişelenme, sen bir kargadan çok daha irisin. Bu kadar küçük miktarlarda koklayarak zarar görmezsin. Üstelik diğer bitki, merhamet menekşesi doğal bir panzehirdir.”

Kuni, merhamet menekşesinden birkaç yaprak kopardı ve onları çiğnedi. “Bir zehrin ve panzehrinin birbirlerine bu kadar yakın, bir arada yetişmeleri ilginç.”

Jia başını salladı. “Bitki geleneğinin ilkelerinden biri, bu tür eşleşmelerin yaygınlık derecesidir. Faça’nın ölümcül yedi boğumlu yılanı, bir panzehir salgılayan, ağlayan çocuk mantarının yetişmeyi sevdiği gölgelik koylarda yapar yuvasını. Ateş rengi semender otu, soğuk kış geceleri için iyi ve yakıcı bir baharattır ve en iyi ateş düşürücü özellikleriyle bilinen kardelenlerin yanında yetişir. Yaratılış, düşman olmaya yazgılı olanların arkadaş olmalarını teşvik ediyor sanki.”

Kuni, bunun üzerinde düşündü. “Bitkilerin bu kadar çok felsefeyi ve bilgeliği içlerinde barındırdığı kimin aklına gelirdi?”

“Şaşırdın mı? Bitkilerle şifa verme sanatı, gerçek âlimlerin ve doktorların ilgisinin dışında kalan, kadına özgü bir sanat olduğu için mi? ”

Kuni, Jia’ya doğru döndü ve eğildi. “Cahilce konuştum. Saygısızlık yapmak istemedim.”

Jia, ona *jiri* pozisyonunda iyice eğilerek karşılık verdi. “Herhangi birinden daha iyi olduğunu zannetme. Gerçekten geniş olan bir zihnin belirtisi budur.”

Birbirlerine bakıp gülümsediler ve yürümeye devam ettiler.

“Favori bitkin hangisi?” diye sordu Kuni.

Jia, bir an düşündü ve tacı tamamen sarı olan bir çiçeği koparmak için eğildi. “Hepsi benim için değerliler; fakat en çok karahindibaya hayranım. Dayanıklı, kararlı, uyumlu ve beceriklidir. Bu çiçek, küçük bir kasımpatıya benzer; fakat çok daha becerikli ve daha az

hassastır. Şairler, kasımpatıyı öven şiirler yazabilirler, ama karahindibanın yaprakları ve çiçekleri karnını doyurabilir, öz suyu siğillerini iyileştirir, kökleri ateşini düşürür. Kökünü çiğnemek titreyen ellerini sakinleştirirken, çayı seni canlandırır. Karahindiba sütü, kaya kulağı mantarı suyuyla karıştırıldığında kendini ortaya çıkaran görünmez mürekkep yapmada bile kullanılabilir. On parmağında on marifet olan ve insanların güvenebileceği yararlı bir bitkidir.

“Ayrıca, oyuncu ve eğlenceli bir bitkidir.” Jia, çiçekten bir top kopardı ve üfledi; tüylü tohumlar havada dağıldılar ve birkaçı da Kuni’nin saçlarına kondu.

Kuni, onları silkelemek için herhangi bir harekette bulunmadı. “Kasımpatı asil bir çiçektir.”

“Bu doğru. Sonbaharda tomurcuk veren son çiçektir, kışa meydan okuyarak. Kokusu harikadır ve rakipsizdir. Çaya konulduğunda zihni uyandırır; çiçek buketine konduğunda diğer bütün çiçekleri gölgesinde bırakır. Fakat kendini sevdirten bir çiçek değildir.”

“Asaleti önemsemiyor musun?”

“Gerçek asaletin çok daha mütevazı yollardan gösterilebileceğini düşünüyorum.”

Kuni başını salladı. “Bayan Matiza, gerçekten de geniş bir zihne sahip.”

“Ah, yaltaklanmak sana yakışmıyor Efendi Garu,” dedi Jia. gülererek.

Bir süre sonra ciddileşti. “Söyle bana, on yıl sonra nerede olacağını düşünüyorsun?”

“Hiçbir fikrim yok,” dedi Kuni. “Yaşamın tamamı bir deneyim. Kim bu kadar ilerisini planlayabilir? Ben, sadece kendime fırsat doğdukça en ilginç şeyi yapacağıma söz veriyorum. Eğer bu sözüme çoğunlukla sadık kalırsam, on yıl sonra yaşayacağım hiçbir pişmanlık olmayacağına eminim.”

“Neden böyle bir söz vermek zorundasın?”

“Şans kapına geldiğinde en ilginç şeyi yapmak çok korkutucudur. Çoğu insan buna cesaret edemez, tıpkı davetli olmadığın bir partiye girmek gibidir. Fakat bak, hayatım şimdi çok daha keyifli. Seni tanıdım.”

“En ilginç şey, genellikle en kolay olan şey değildir,” dedi Jia. “Kendin ve sevdiklerin için acı ve sıkıntı, hayal kırıklığı ve başarısızlık olabilir.”

Kuni de ciddileşti. “Fakat acıya katlanmamış olan birinin, tatlı olanın değerini bütün kalbiyle bilebileceğine inanmıyorum.”

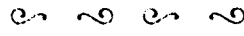
Jia, Kuni’nin yüzüne baktı ve elini onun kolunun üzerine koydu. “Senin büyük işler yapacağına inanıyorum.”

Sıcak bir duygu kapladı Kuni’nin yüreğini. Jia’ya kadar, gerçekten arkadaşı olan bir kadın tanımamış olduğunun farkına vardı.

“Yapacak mıyım?” diye sordu, bir gülümseme ağzının kenarlarını bükerken. “Yanılmadığını nereden biliyorsun?”

“Yanılmayacak kadar zekiyim,” diye yanıt verdi, tereddüt etmeden Jia ve onları görenlere aldırış etmeden birbirlerine sarıldılar.

Kuni, bu dünyadaki en şanslı adam olarak hissetti kendisini. Jia’nın babasına münasip bir başlık parası ödemek için parası yoktu, fakat Jia’yla evlenmeliydi.

“Bazen en ilginç şey, en sıkıcı, en ciddi şeydir ayrıca,” dedi Kuni kendi kendine.

Kendisine Zudi şehir yönetiminde bir iş vermesini istemek için Cogo’ya gitti.

“Hiçbir şeyin nasıl yapılacağını bilmiyorsun,” dedi Cogo, kaşları çatıldı.

Fakat bir arkadaşı ihtiyaç içindeydi ve Cogo da sağı solu araştırmaya başladı. Angarya Departmanı’nın yeni kayıt altına alınan adamlara ve ağır çalışmaya mahkûm edilen küçük suçlulara göz kulak olacak bir muhafıza ihtiyacı olduğunu öğrendi. Beraberce belirlenen işlere gönderilecek bu adamlar, tam bir ekip oluşana kadar birkaç gece hapisanede tutuluyorlardı. Zaman zaman muhafızlardan, yükümlülere ve mahkûmlara yolculukları boyunca eşlik etmeleri istenebiliyordu. Bu iş, eğitilmiş bir maymunun, elinde bir değnekle yapabileceği kadar kolay görünüyordu. Kuni bile, istese de böyle bir işi eline yüzüne bulaştırmazdı.

“Kendimi, zihnimde, İmparator’a bu şekilde hizmet ederken canlandırmamıştım hiç,” dedi Kuni; Jia’yla tanışmasına bir bakıma vesile olmuş olan angarya amirini düşünürken. Olumsuzlukları tatlıya bağlamak için müstakbel iş arkadaşına iyi bir yemek ısmarlamak zorunda kalacaktı. “Gerçi ‘Refah Vergisi’ icat edecek değilim... tabii... karşımdaki servet sahibi biri değilse.”

“Gösterişe kaçmadan yaşadığın sürece rahatın yerinde olur,” dedi Cogo. “Ödeme çok düzenli.”

Kuni’nin, tefecilere gidip gelecekteki gelirini rehin bırakmasına ve böylece Jia’nın ailesinin yanına gidebilmek için gerekli paraya hemen ulaşmasına izin verecek kadar düzenliydi.

Gilo Matiza, bunu anlayamıyordu. Herkesin dediğine göre, Kuni Garu işe yarar yetenekleri ve geleceği olmayan tembel bir genç adamdı. Parası, mülkü ve yakın zamana kadar bir işi yoktu. Kendi ailesi bile onu kapı dışarı etmişti. Ayrıca, hafif meşrep kadınlarla takıldığı ve pek çok kız arkadaşı olduğu dedikodusu dolaşıyordu.

Bütün çöpçatanlarca memnun edilmesi imkânsız olarak tanınan kızı, neden bu adamın ilgisine önem veriyordu?

“En ilginç şeyi yapmayı tercih ediyorum,” dedi Jia. Ve babasına verebileceği tek yanıt buydu.

Hiçbir şey onu vazgeçiremeyecekti. Bir kere kararını verince, demirden bir iradeye sahip olurdu Jia. Bu durumda Gilo, genç adamı en azından dinlemek zorundaydı.

“Çok iyi bir üne sahip olmadığımı biliyorum,” dedi, gözleri burunun ucuna odaklanmış bir halde *mipa rari* pozisyonunda dimdik oturan Kuni. “Fakat Bilge Lurusén’in bir defasında söylediği gibi ‘Dünya sarhoş; ben yalnız ve ayıgım. Dünya uyuyor ama ben uyanığım.’”

Gilo şaşırmıştı. Cocru klasiklerinden bir alıntı beklemiyordu. “Bunun kızımı istemenle ne alakası var?”

“Şair, şüphe dolu bir yaşamdan sonra deneyimlediği ani bir aydınlanmadan bahsediyor. Jia’yı ve sizi tanıyana kadar bu şiirin ne demek istediğini anlamamıştım. Efendim, ıslah olmuş bir adam, doğuştan erdemli olan on adamdan değerlidir; zira günaha çağrının ne olduğunu bildiğinden, yolundan sapmamak için sonuna kadar mücadele edecektir.”

Gilo yumuşadı. Jia’nın hep iyi bir evlilik yapmasını istemişti –bölgenin varlıklı bir yerel tüccarı ya da yönetimde gelecek vadeden genç bir âlimle– fakat bu Kuni, bilgili ve saygılı biri gibi görünüyordu; eh, en azından bu da bir şeydi. Belki de onun hakkındaki dedikoduların hepsi yalandı.

Gilo iç çekti ve Kuni’nin evlilik teklifini kabul etti.

“Görüyorum ki, Lurusén’in şiiri hakkındaki diğer yorumlarını babamla paylaşmamaya karar vermişsin. Etkilendim: O gün, oradaki konuşmana neredeyse inanabilirdim.”

“Köylerde şöyle derler: Bir kurt gördüğün zaman ulu, bir maymun gördüğünde ise başını kaşı.”

“Böyle kaç tane daha yorumun var?”

“Birlikte geçireceğimiz günler kadar.”

Kuni’nin kardeşi Kado ve babası Féso, hayırsız evladın en sonunda geri döndüğüne inanarak, onu yeniden evlerine kabul ettiler.

Naré Garu o kadar mutluydu ki, Jia’ya sarıldı ve gözyaşları Jia’nın elbisesinin omuzlarını ıslatırken, öylece kaldı. “Sen, benim oğlumu kurtardın!” Bunu defalarca tekrar etti ve yüzü kızaran Jia mahcup bir halde gülümsedi.

En sonunda, masrafları Gilo tarafından karşılanan ve Zudi’de günlerce konuşulan bir düğün yapıldı. Gilo, çifte rahat bir yaşam sürmelerini sağlayacak desteği vermeye itiraz etse de (“Madem onunla evlendin, onun gelirinin sunduklarıyla yaşamak zorundasın”) Jia’nın drahoması çiftin küçük bir ev almasına yetti ve Kuni de artık bir arkadaşının evinde, onun sabrını taşıracak kadar kalıp kalmadığını hesaplama ve uyuyacak başka bir yer bulma dertlerinden kurtuldu.

Kuni her sabah işine gitti ve ofisinde oturup raporlarını yazdı; Büyük Tüneller ve Mozale’deki çalışmalara gönderilmeyi beklerken yaramazlık yapıp yapmadıklarından emin olmak için, saat başı turlar atarak hapishanede tutulan bezgin adamları kontrol etti.

İşinden çok çabuk nefret etti. Şimdi gerçekten amaçsızca sürüklendiğini hissediyordu. Her gün Jia’ya yakınıyordu.

“Endişelenme kocacığım,” dedi Jia. “Sadece, sabredip tahammül edenler hak ettiklerini alırlar. Uçmanın da zamanı var, düşmenin de; hareketin de zamanı var, dinlenmenin de; yapmanın da zamanı var, hazırlanmanın da.”

“Böyle olduğun için sen bir şairsin,” dedi Kuni. “Kâğıda yazılı olan şeylerin bile, kulağa çok hoş gelmesini sağlıyorsun.”

“Bak ne düşünüyorum: Fırsat pek çok kılıkta gelir. Şans, tavşan deliğinden fırladığında kapanı hazır tutmaktan başka nedir? Zudi’de yıllar boyunca işe yaramaz biri olarak bir sürü arkadaş edindin...”

“Hey, alınıyorum bak...”

“Seninle evlendim, değil mi?” Jia, onun yanağına ufacık bir öpücük kondurdu. “Fakat konu şu ki, sen, şimdi Zudi bürokrasisinin bir üyesisin; artık farklı kişilerle arkadaşlık kurma şansın var. Bunun geçici bir durum olduğuna inan. Çevreni genişletmek için bunu fırsata çevir. İnsanları sevdiğini biliyorum.”

Kuni, Jia’nın tavsiyesine uydu ve beraber çalıştığı memurlarla takılmak için fazladan gayret sarf etti; zaman zaman, kıdemli memurlara ev ziyaretlerinde bulundu. Alçak gönüllü, saygılı ve konuşmaktan çok dinleyen biriydi. Hoşlandığı insanlarla tanıştığında, Jia’yla beraber onları ve ailelerini daha derin sohbetler için küçük evlerine davet ediyorlardı.

Kuni, kısa zamanda Zudi şehir yönetiminin bölüm ve bürolarını. Zudi’nin dar yollarını ve çarşılarını tanıdığı kadar iyi tanımıştı.

“Onların sıkıcı tipler olduklarını düşünmüştüm” dedi Kuni. “Fakat tanıyınca o kadar da kötü değiller. Sadece... Fski arkadaşlarımdan farklılar.”

“Bir kuşun uçmak için hem uzun hem de kısa tüylere ihtiyacı vardır,” dedi Jia. “Farklı türden insanlarla çalışmayı öğrenmelisin.”

Kuni, Jia’nın bilgeliğinden memnun bir halde başını salladı.

Şimdi yazın sonlarıydı ve karahindiba tohumları havada sağa sola uçuşuyorlardı. Kuni, her gün eve dönerken rüzgârda umursamazca burnunun ve gözlerinin çevresinde hareket eden, kar beyazı bulutlara benzeyen küçük tüylü tohumlara büyük bir arzuyla bakıyordu.

Onların uçuşlarını canlandırdı gözünde. O kadar hafiftiler ki, güçlü bir rüzgâr onları kilometrelerce öteye taşıyabilirdi. Bir tohumun, Büyük Ada’nın bir ucundan diğerine uçmaması için hiçbir neden yoktu. Denizi aşarak Hilal Adası’na, Ogé’ye ve Ecofi’ye uçmaması için hiçbir neden yoktu. Rapa Dağı’nın ve Kiji Dağı’nın doruklarının etrafından dolaşmaması için hiçbir neden yoktu. Rufizo Şelaleleri’nin sisini tatmaması için hiçbir neden yoktu. İhtiyacı olan tek şey, doğanın sevecenliğiydi; böylece bütün dünyayı dolaşacaktı.

Kuni, açıklayamadığı bir şekilde, yaşadığı hayattan daha fazlasını yaşamak için var olduğunu, bu karahindiba tohumları gibi, uzun zaman önce gördüğü uçurtma sürücüsü gibi gökyüzünde yükselmeye yazgılı olduğunu hissetti.

Yaz sonu akşamının olgun havasının fırtınaya dönüşmesini bekleyen ve hâlâ solgun bir çiçeğin üzerinde durmaya devam eden bir tohum gibiydi.

İMPARATOR'UN ÖLÜMÜ

ÉCOFİ ADASI: PARLAK BİR GÖKYÜZÜ HÜKÜMDARLIĞININ
YİRMİ ÜÇÜNCÜ YILININ ONUNCU AYI

İmparator Mapidéré, haftalarca aynaya bakmamıştı.

Bakmaya cesaret ettiği son defasında, soluk renkli bir deri maske de ona bakmıştı aynadan. On bin kadını dul bırakan ve Yedi Devlet'in krallarını tek bir taç altında toplayan yakışıklı, kibirli, korkusuz adam gitmişti.

Bedeni, ölüm korkusuyla tükenmiş yaşlı bir adam tarafından ele geçirilmişti.

Toprağın düz olduğu, çayır denizinin göz alabildiğine uzandığı Écofi Adası'ndaydı. Pagoda Tahtı'nın tepesine tünemiş olan imparator, görüş alanı içinde sallana sallana yürüyen uzaktaki fil sürüsüne baktı. Écofi, Adalar'a yaptığı gezi esnasında uğradığı gözde mekânlarından biriydi. Kalabalık şehirlerden ve Pan'daki sarayın entrikalarından kilometrelerce uzakta olan imparator, yalnız ve özgür olduğunu düşündü.

Fakat midesindeki ağrıyı görmezden gelemiyordu; bu ağrı, şimdi, onun Pagoda Tahtı'ndan tek başına inmesini imkânsız hale getirmişti.

"Biraz ilaç, Rénga?"

İmparator hiçbir şey söylememişti. Saray muhafızı Goran Pira, her zaman olduğu gibi dikkatliydi. "Bu, pek çok sırra vakıf olduğu söylenen Écofi'li şifacı kadın tarafından hazırlandı. Sıkıntınızı azaltabilir."

İmparator tereddüt etti, fakat razı oldu. Acı içeceği yudumladı ve sanki ağrı biraz da olsa azaldı.

“Teşekkür ederim,” dedi imparator. Sonra da kendisini sadece Goran duyabildiği için ekledi, “Ölüm hepimizin başına gelecek.”

“Efendim, böyle şeyler konuşmayın. Dinlenmelisiniz.”

Ömrünü fetihlerle geçiren bütün erkekler gibi o da, düşüncelerini kaçınılmaz düşmana yoğunlaştırmıştı. Pan, yıllar boyunca ölümsüzlük ve gençlik iksiri üzerine çalışan simyacılarla dolup taşmıştı. Dolandırıcı ve sahtekârlar olarak yeni başkente akın etmişler ve yararlı hiçbir sonuç vermeyen gelişmiş laboratuvarları ve araştırma teklifleriyle hazineyi boşaltmışlardı. Zeki olanları, her zaman pııyı pırtıyı toplayıp kaçmışlar ve ilaçlarının etkisini kontrol etme zamanı geldiğinde ortalıkta görünmemişlerdi.

İmparator, onların verdiği hapları yutmuştu. Bin balık türünün özünden damıtılmış haplar, bu balıklardan bazıları o kadar nadirdiler ki dağlardaki tek bir gölde bulunuyorlardı; Fithowéo Dağı'nın kutsal ateşinde hazırlanmış haplar; onu yüzlerce hastalıktan koruyacağı ve bedenini zamana karşı dayanıklı hale getireceği varsayılan haplar...

Hepsi yalan söylemişlerdi. Bütün doktorların farklı isimler verdiği; fakat hepsinin, karşısında çaresiz kaldığı bir hastalıktan zarar görmüş bedeniyle, işte buradaydı. Midesinin içinde çöreklenmiş bir yılan gibi midesini delen ve tekrar eden bir ağrı, onu yemek yiyemez hale getirmişti.

Fakat bu ilaç, gerçekten çok iyi, diye düşündü imparator.

“Goran” dedi, “Ağrı şimdi çok daha iyi. Bu iyi bir buluş.”

Saray muhafızı Pira eğildi. “Her zaman, sadık hizmetçinizim.”

“Sen benim dostumsun,” dedi imparator, “Tek gerçek dostum.”

“Dinlenmelisiniz Efendim. Bu ilaç aynı zamanda iyi bir sakinleştiricidir.”

Uykum var.

Ama hâlâ yapacak çok işim de var.

Xana'nın zaferinden önce, Mapidéré henüz Réon ismini taşıyorken, saçları hâlâ gür ve dolgunken ve yüzünde tek bir kırışıklık yokken, Dara Adaları'nın hâkimiyeti için Yedi Devlet arasında asırlardır süren bir rekabet vardı. Kuzeybatıda Rui ve Dasu Adaları'yla sınırlanmış kırsal ve kurak Xana; gücünü yağmur suyunu emmiş toprakları ve yumuşak havasıyla Arulugi'den ve iki nehir arasında yer alan bereketli topraklarıyla Géfica'dan alan kibar ve kibirli Amu; Büyük

Ada'nın kuzey yarısında yer alan ormanlık Rima, kumlarla kaplı Haan ve sarp kayalık Faça'nın oluşturduğu üç kardeş şehir; doğuda büyük şehirleri ve kalabalık ticaret limanlarıyla zengin ve yaşama kültürü gelişmiş olan Gan ve son olarak da güney ovalarında yer alan, cesur savaşçıları ve bilge generalleriyle meşhur, savaşçı Cocru.

Oluşturdukları ağ, sürekli olarak ittifaklar ve düşmanlıklar arasında gidip geliyordu ve sanki dinamik bir yapıymış gibi kafa karıştırıyordu. Sabah, Xana ve Gan kralları birbirlerine kardeşim diye hitap ederlerken, akşama varmadan Gan savaş gemileri, daha bu sabah geçmişteki kalleşlikleri nedeniyle Gan'ı asla affetmeyeceğini söyleyen Faça Kralı'nın sağladığı hızlı süvari desteğiyle, gizli bir saldırı için Büyük Ada civarında çoktan yelken açmış olabilirdi.

Ve sonra Réon geldi ve her şey değişti.

İmparator etrafına bakındı.

Pan'da idi, Kusursuz Şehir'de, sarayın önündeki Kiji Meydanı'nın geniş alanında dikiliyordu. Normalde meydan baharda ve yaz aylarında uçurtma uçuran ve kışın buzdan heykeller yapan çocuklar dışında boş olurdu. Ara sıra, bir imparatorluk hava gemisi inerdi ve etraftaki vatandaşlar seyretmek için toplanırlardı.

Fakat bugün, meydan boş değildi. Dara'nın tanrılarının dev heykelleriyle kuşatılmıştı. Her biri Pagoda Tahtı kadar yüksek olan heykeller, bronz ve demirden yapılmışlardı; canlı ve parlak renklerle boyalıydılar.

Uzun zaman önce, Dünyanın Babası Thasoluo, bütün tanrı ve tanrıçaların kralı olan Moäno tarafından asla dönmemek üzere çağrılmıştı. Bütün Suların Kaynağı olan hamile eşi Daraméa'yı arkasında bırakmıştı. Boşluğun ortasında yapayalnız doğum yaparken, sıcak ve gür lavlar halinde gözyaşı akıttı Daraméa. Kaynar gözyaşları gökyüzünden denize düştü ve katılaşıp Dara Adaları'm oluşturdu.

Sekiz çocuğu olmuştu. Dara tanrıları olarak, Adalar'ın üzerindeki haklarına sahip çıktılar ve Adalar'ın yerli sakinlerini kolladılar.

Teselli bulan Daraméa, Dara'nın sorumluluğunu çocuklarına bırakarak büyük okyanusa çekildi. Daha sonra, Ano'lar gelip de Adalar'a dağıldıklarında, kaderleri ayrılmaz bir şekilde tanrıların ve tanrıçaların yaptıkları ve yapmadıklarına bağlı hale geldi.

İmparator, uzun zamandan beri Dara'daki bütün silahlara, bütün kılıçlara ve mızraklara, bütün bıçaklara ve oklara el koymayı

ve tanrıları onurlandıracak heykellere dönüşebilsinler diye onları eriterek içlerindeki metallere ayrıştırmayı hayal ediyordu. Silahlar olmadığı zaman, dünyaya sonsuz barış gelecekti.

Bu büyük düşüncesini gerçeğe dönüştürmek için hep çok meşgul olmuştu; ama yine de heykeller bir şekilde buradaydılar işte. Bu belki de uzun bir yaşam, iyi bir sağlık ve gençliğine yeniden kavuşma yönündeki isteklerini doğrudan tanrılara iletmesi için bir şanstı.

Mapidéré, önce Xana'nın gücünün kaynağı olan Kiji'nin önünde diz çöktü. Heykel, şakaklarına kır düşmüş, kafası kel ve üzerinde beyaz bir harmaniye olan orta yaşlı bir adam olarak tasvir edilmişti. Mapidéré, Kiji'nin rüzgâr, uçma ve kuşlar üzerindeki hâkimiyetini gösteren harmaniye üzerindeki karmaşık desenlere hayran kaldı. Kiji'nin omzunda *pawî*'si duruyordu; yani Mingén şahini.

“Lord Kiji, dindarlığımı bu şekilde göstermem hoşuna gitti mi? Seni yüceltmek için yapabileceğim daha çok şey var, ama daha fazla zamana ihtiyacım var!”

İmparator, Tanrı'nın onun duasını duyduğuna dair bir işaret göndermesini diliyordu. Fakat tanrıların, işlerini karanlık bir gizem içinde halletmeyi tercih ettiklerini iyi biliyordu.

Kiji'nin yanında İkizler bulunuyordu, Cocru'nun hamileri olan Kana ve Rapa. Kana, siyah bir elbise giyyordu ve koyu bir tene sahipti; ipek gibi uzun siyah saçları ve koyu kahverengi gözleri vardı. Rapa ise yüzü kardeşininkine benzemekle birlikte beyaz bir elbise giymişti ve solgun bir yüzü, kar beyazı saçları ve hafif kül rengi gözleri vardı. Kız kardeşlerin omuzlarının üzerinde de *pawî*'leri duruyordu; biri beyaz, biri kara bir çift kuzgun.

Mapidéré, bütün Tiro devletlerini fethetmiş olabilirdi, fakat bütün tanrıların onayını almak istedi. Yandaki tanrıçaların önünde başını eğdi. “Seni saygıyla selamlıyorum Leydi Kana; ateşin, külün ve ölümün hâkimi. Seni saygıyla selamlıyorum Leydi Rapa; buzun, karın ve uykunun hâkimi. Bütün hepsi kalplerini sizin düşüncelerinize döndürsünler diye, insanların silahlarını ellerinden aldım ve aralarındaki kavgayı sonlandırdım. Bana, uzun yıllar sürecektir bir yaşamı uygun görür müydünüz?”

Tanrıçaların heykelleri kıpırdadılar ve canlandılar.

İmparator öyle bir şaşırıp kalmıştı ki, ne konuşabiliyor ne de kıpırdatabiliyordu.

Kana, bronz gözlerini diz çökmüş olan Mapidéré'ye çevirdi; tıp-

kı bakışlarını karıncaya çeviren bir kadın gibi. Sesi yüksek, sert ve ahenkten yoksundu, paslı kılıçların keskin bir kayaya sürterken çıkardıkları ses gibi yankılanıyordu.

“Cocru, tek bir adamın kalbinde yaşamaya devam etse bile, Xana’nın sonunu getirecek.”

Mapidéré titredi.

“Benim öylece dikilip hiçbir şey yapmayacağımı mı düşünüyorsun?”

Mapidéré arkasına baktı ve gök gürültüsü gibi gürleyen bu sesin Kiji’ye ait olduğunu gördü. O da canlanmıştı. Heykel öne bir adım attı ve Mapidéré’nin altında yer sallandı. Kiji’nin omzundaki Mingén Şahini havalandı ve tanrıların heykelleri üzerinde daire çizmeye başladı; Kana ve Rapa’nın kuzgunları da havalandılar ve meydan okurcasına bağırmaya başladılar şahine.

“Anlaşmamızı unuttun mu?” dedi Rapa, yumuşak, sakın ve uyumlu; fakat kız kardeşininkinden daha az güçlü olmayan bir sesle. O ve Kana buz ve ateş kadar farklıydılar; ama diğer yandan da uyku ve ölüm kadar yakındılar.

“Daha fazla kan dökülsün diye ortalığı karıştıran ben değilim,” dedi Kiji. Serçe parmağı olmayan sol elini kaldırdı, işaret ve orta parmaklarını ağzına götürdü ve ıslık çaldı. Kuzgunlara hâlâ tehditkâr bir biçimde bakan Mingén şahini, isteksizce onun omzuna geri döndü.

“Xana muzaffer çıktı. Savaş zamanı bitti. Ondan her ne kadar nefret etseniz de Mapidéré barış getirdi.”

Ucu volkan camından bir mızrak taşıyan ve deri zırh giymiş kaslı, sırmı gibi bir adam olan Rima’lı Fithowéo heykeli hareket etti ve söz aldı sonra. “İnsanların elinden silahları almak, barış getirmeyecek. Sopalarla, taşlarla, dişleriyle, tırnaklarıyla savaşacaklardır. Mapidéré’ninki sadece korkuyla ayakta duran bir barış; çürük bir dala yapılan yuva kadar güvenli.”

Mapidéré avın, metallerin ve taşların, savaşın ve barışın tanrısı olan Lord Fithowéo’nun sözleri karşısında umutsuzluğa düştü. İmparator, Tanrı’nın, Fithowéo Dağı’nın karanlık volkan taşından yapılmış soğuk gözlerinin içine baktı ve hiç merhamet göremedi. Bir kurt olan pawî’si, efendisinin gümbürdeyen konuşmasının sonuna eşlik etmek için uludu.

Fithowéo, Kiji’ye dişlerini gösterdi ve kan donduran bir çığlık attı.

“İtidalli davranışımı zayıflıkla karıştırma,” dedi Kiji. “Çok uzun zaman önce şahinim gözlerini oymuştu ve gözlerinin yerine taşlar koymak zorunda kaldın. Tekrar kör olmayı deneyimlemek ister miydin?”

“Şu konuşana bakın!” Kana’nın çınlayan kahkahası, Kiji’nin yüzünü buruşturmasına neden oldu. “En son dövüştüğümüzde, kafandaki bütün saçını ve sakalını yaktım, sonunda bu komik favorilerle idare etmek zorunda kaldın. Sende birkaç derin yara açmak beni mutlu eder... Ya da soğuk yüzünden kaybettiğin serçe parmağından daha fazlasını kaybetmene neden olmak...” dedi Rapa. Tatlı, soğuk sesi tehdidini daha da korkutucu kıldı.

Mapidéré kendini yere attı; ellerinin ve dizlerinin üzerinde Faça’nın Rufizo’sunun heykeline doğru emeklemeye başladı. Rufizo yaşamın, sağlığın ve yeşil çayırların efendisiydi. Mapidéré onun büyük başparmağını iki eliyle kavradı, fakat soğuk metal içini rahatlatmadı.

“Lord Rufizo,” diye bağırdı Mapidéré. “Koru beni! Kardeşlerinin arasındaki bu mücadeleye bir son ver.”

Rufizo, yeşil sarmaşıktan bir harmaniye giyen, boylu poslu genç bir adamdı. Üzgün bakan gözleri canlandı ve ayağını dikkatlice salladı; Mapidéré’yi pis bir çamur parçası gibi silkeledi. Kiji, Fithowéo ve İkizler’in arasına doğru yürüdü ve Faça’nın dağlık bölgelerinin soğuk iklimine rağmen etraftaki otlakların yıl boyunca yeşil kalmasını sağlayan Rufizo Şelaleleri’nin sıcak sularıyla beslenen havuzlar kadar yumuşak ve rahatlatıcı bir sesle konuştu.

“Frkek kardeşlerim, kız kardeşlerim. Bu kadar yapmacık tavır yeter. Annemize büyük üzüntüler yaşatmamıza neden olan Diaspora Savaşları’ndan sonra tanrıların bir daha asla birbirlerine zarar vermeyeceklerine dair ant içmiştik, Moäno bizim şahidimizdir. Mapidéré’nin savaşları boyunca aramızdaki barışı koruduk. Bugün, bu sözümüzden dönme günü değildir.”

Yerde yatan Mapidéré’nin içi bu konuşmayla rahatlamıştı. Tanrıların, savaş alanında kadim Ano kahramanlarına eşlik ettikleri efsanevi kanlı Diaspora Savaşları sonrasında, kutsal kardeşlerin birbirlerine karşı bir daha asla silah kullanmayacaklarına söz verdiklerini hatırladı. O zamandan beri, insanların işlerine sadece dolaylı yoldan karışıyorlardı; ikna ederek, hile yaparak, ilham vererek ya da kehanette

bulunarak. Tanrılar ayrıca ölümlülerle bir daha asla doğrudan savaşmama; insanların problemlerini çözme konusunda anlaşmışlardı.

Mapidéré, onur sözüyle kendilerini bağlamış olan tanrıların, bir ölümlü olarak ona zarar vermeyecek olmalarından cesaret alarak ayağa kalktı ve kırılğan bedeninin kaldırabileceği kadar yüksek ve boğuk bir sesle Rufizo'ya bağırmaya başladı, "Sizler, bütün tanrılar, hayatım boyunca bütün savaşlara son vermek için savaştığımı anlamak zorundasınız."

"Çok fazla kan döktün." Rufizo iç geçirdi ve beyaz bir güvercin olan *pawî'si* öttü.

"Daha fazla kan dökülmesinin önüne geçmek için kan döktüm," diye ısrar etti Mapidéré.

Bir fırtına kadar yıkıcı, bir girdap kadar kaotik bir kahkaha yükseldi İmparator'un arkasından. Tazu idi bu, Gan'ın şekil değiştiren tanrısı. Köpek balığı dişlerinden yapılmış, kemerle süslü balık derisi tuniğin örttüğü elastik bir bedeni vardı.

"Mantığını beğeniyorum Mapidéré," dedi. "Daha fazlasını istiyorum." İri bir köpek balığı olan *pawî'si*, ayaklarının dibindeki havuzdan dışarı zıplayarak çenesini ölümcül bir gülümsemeyle açtı. "Boğularak ölen insanlar ve batık hazineler koleksiyonumu büyük oranda arttırdın."

Tazu'nun ayaklarının dibinde anafor yapan havuz yükseldi ve Mapidéré kaçmak için kendisini geriye attı. Tanrılar gazaplarını ölümlülere etkin şekilde yöneltmeyeceklerine söz vermiş olsalar da, Ano'nun büyük kanun koyucusu Aruano, insanları ve tanrıları bağlayan bütün diğer kanunlar gibi bu verilen sözün de yoruma elverdiğine işaret etti. Tanrılar, Bütün Suların Kaynağı olan anneleri Daraméa tarafından doğal dünyanın işleyişiyle görevlendirilmişlerdi: Kiji, rüzgârları ve fırtınaları yönetiyordu; Rapa, asırlardır buzulların akışına rehberlik ediyordu; Kana, volkanların göz kamaştırıcı patlamalarını kontrol ediyordu ve bu böyle devam ediyordu. Ölümlüler olur da bir gün Tazu'nun meşhur girdabı ve azgın gelgitleri gibi bu doğal güçlerin yoluna çıkarlarsa, ölümleri kanunun ihlali olarak kabul edilmiyordu. Mapidéré, tanrıların en öngörülemez olanı Tazu'nun, kendi sözünü nasıl yorumladığını sınamakla ilgilenmiyordu.

Tazu, daha yüksek bir sesle güldü ve iri köpek balığı ayaklarının dibindeki havuza yeniden gömüldü. Fakat Mapidéré'nin ayaklarının altındaki toprak, Lutho Plajı'nın meşhur kumları kadar siyah renkte

bir bataklığa dönüşürken, su birikintisi de yayılmasını durdurdu. Mapidéré, boynuna kadar gömüldü ve nefes alamadığını gördü. “Her zaman size saygı gösterdim,” diye boğuk bir sesle haykırdı Mapidéré; Tazu gülmeye devam ederken, onun sesi nerdeyse duyulmuyordu. “Yaptığım tek şey insanların dünyasını daha mükemmel bir hale getirmeye çalışmaktı; tanrıların dünyasına yakın bir mükemmellik.”

Daha yeni katılaşmış bir lav kadar koyu teniyle tıknaz, yaşlı bir balıkçı olan Haan’ın tanrısı Lutho, dev bir deniz kaplumbağası olan pawi’sinin üzerindeki ayağı kaldırdı, arkasına bir balıkçı ağı attı ve Mapidéré’yi güvenli bir yere çekti. “Mükemmellik ve kötülük arasında her zaman bir sınır bulunmaz.”

Mapidéré nefes almak için mücadele ediyordu. Lutho’nun sözleri ona bir anlam ifade etmedi; fakat bilgi alanı ölümlülerin kavrayışının çok ötesinde olan hilelerin, matematiğin ve kehanetin tanrısından da bu beklenirdi.

“Tazu, şaşkınım,” dedi Lutho. Yaşlı, ela gözleri görünen yaşını yalanlayan bir parlaklıkla canlandı. “Yaklaşan bu savaşta taraf tutacağımı tahmin etmiyordum. Bu durumda İkizler’e, Fithowéo’ya ve sana karşı olan Kiji mi?”

Şimdi unutulmuş olan Mapidéré, yaşlı kalbinin sıkıştığını hissetti. *Yeniden savaş mı olacaktı? Hayatımın projesi boşuna mıydı?*

“Oh, insanı, taraf tutmak kadar sınırlandıran bir şeyle uğraşamam,” dedi Tazu. “İlgilendiğim tek şey, suyun altındaki mekânım için daha fazla hazine ve insan kemiği. Bunların herhangi birini bana temin eden her neyse onu yaparım. Beni tarafsız bir gözlemci olarak görebilirsin, tıpkı oradaki Rufizo gibi. Aramızdaki fark, o çok daha az insan ölsün istiyor, ben ise tersini istiyorum. Senin durumun nedir, yaşlı adam?”

“Ben mi?” diye sordu Lutho, yapmacık bir şaşkınlıkla. “Savaş ve politika konularında hiç yetenekli olmadığımı bilirsin. Her zaman, sadece Mapidéré’nin simyacılılarıyla ilgilendim.”

“Doğru”, dedi dalga geçer gibi Tazu. “Uygun bir zamanı kolladığım ve galip tarafın ortaya çıkmasını beklediğini düşünüyorum, seni sahtekâr...”

Lutho gülümsedi ve hiçbir şey söylemedi.

Tututika, Amu’nun masallara layık tanrıçası, Tututika Gölü’nün düz ve sakin yüzeyi kadar hoş ve sakin sesiyle en son konuşan oldu. Altın sarısı saçları, gök mavisi gözleri ve parlak ceviz kabuğu rengin-

de bir teni olan tanrıçanın konuşması diğer tanrıları susturdu.

“En genç ve en deneyimsizsiniz olduğum için, güce ve kana duyduğunuz bu iştahı hiçbir zaman anlamadım. İstedğim tek şey, hüküm sürdüğüm alanın güzelliğinin ve insanların övgüsünün tadını çıkarmak. Neden her zaman bölünmüş bir ev haline geliyoruz? Neden birbirimize, ölümlülerin işlerine hiç karışmama sözünü bir türlü veremiyoruz?”

Diğer tanrılar sessizdiler. Bir süre sonra Kiji, “Tarihin hiç önemi yokmuş gibi konuşuyorsun. Mapidéré’nin savaşlarından önce, Xana halkına diğer devletler tarafından nasıl davranıldığını iyi biliyorsun. Aşağılanan, aldatılan, sırtından geçinilen Xana, yıllarca acı çekti ve hakaretler tahammül edilemez hale gelene kadar kan kaybetti; zenginliği azaldı. Şimdi tam da saygı görürlerken, onlara yönelik tehlikeye karşı nasıl hiçbir şey yapmadan durabilirim?”

“Sadece kendi tarihinden bahsetme,” dedi Tututika. “Mapidéré fetihleri sürecinde Amu da büyük acılar yaşadı.”

“Aynen öyle,” dedi Kiji, zafer kazanmış bir edayla. “Şimdi, Amu halkı senin yardımını bekleyerek ölürken, öylece dikilecek ve Arulugi Adaları’nın üzerinde güneşin batışının tadını çıkarıp kulaklarını mı tıkayacaksın? Eminim ki, yanan şehirlerin dumanı ve külleri bu manzarayı daha da güzelleştirecektir.”

Tututika alt dudaklarını ısırdı ve sonra da iç geçirdi. “Biz mi ölümlülere yol gösteriyoruz yoksa onlar mı bize bilmiyorum.”

“Tarihin ağırlığından kaçamazsın,” dedi Kiji.

“Yalvarırım sana, Amu’yu bunun dışında tut.”

“Savaşın kendi mantığı var, küçük kız kardeşim,” dedi Eithowéo. “Bizler yol gösterebiliriz, fakat savaş kontrol edilemez.”

“Ölümlülerin defalarca öğrendiği bir derstir bu,” dedi Rapa. “Eakat ders alınmışa benzemiyor,” diye bitirdi Kana.

Tututika gözlerini unutulmuş olan Mapidéré’ye çevirdi. “Eseri mahvolmak üzere olan bu adama acımalıyız. Büyük insanlar, kendi yaşadıkları devirde hep yanlış anlaşılmışlardır. Ve büyük, nadiren iyi anlamına gelir.”

Mavi ipekten elbisesi sakın gökyüzü gibi dalgalanan tanrıçanın bakışları, Mapidéré’ye kaydı; parıldayan pulları İmparator’un gözünü alan, altın sarısı renginde bir sazan balığı olan *pawî’si*, canlı bir hava gemisi gibi tanrıçanın önünde havada uçuyordu.

“Git,” dedi Tututika, “artık çok zamanın yok.”

Bu sadece bir hayal, diye düşündü imparator.

Bazı hayaller önemlidirler: Gerçekleştirilmemiş potansiyelin işareti, habercisi ve parıltısıdır. Fakat bazıları da meşgul bir zihnin anlamsız yaratılarıdır sadece. Büyük bir adam, sadece gerçekleştirebilecek hayallere dikkat etmelidir.

Dara Adaları'nın geri kalanının saygısını kazanmak, Xana krallarının nesiller boyu devam eden bir hayali olmuştu. Birbirlerine daha yakın yaşayan ve sayıları daha kalabalık olan bu diğer Tiro devletlerinin insanları, kıyıda köşede kalmış Xana'ya her zaman küçümseyerek davranmışlardı: Amu'lu komedyenler onların aksanlarıyla dalga geçtiler; Gan'dan gelen tüccarlar Xana'nın müşterileri aldattılar; Cocru'lu şairler onu, Yerleştirme'den önce Dara'da yaşamakta olan vahşilerden ancak biraz daha iyi durumda olan ve görgü kurallarına sahip olmayan bir yer olarak düşündüler. Hakaretler ve küçük görmeler, yabancılarla temas eden her Xana'lı çocuğun hafızasının bir parçası olmuştu.

Saygı zorla öğretilmeliydi. Dara'nın insanları, Xana'nın kudreti önünde tir tir titremeye mecbur bırakılmalıydılar.

Xana'nın yükselişi yavaştı ve yıllar aldı.

Unutulmuş zamanlardan beri, Dara'lı çocuklar kâğıt ve bambudan balonlar yapıyorlardı; onlardan mumlar sarkıtıyor ve bu kâğıttan nesneleri, sonsuz okyanusun üzerindeki gökyüzünde sürüklenip gitmeleri için salıyorlardı; gökyüzünün parıldayan denizaneleri gibi yüzüyorlardı bu küçücük sıcak hava torbacıkları.

Bir gece, sarayının yakınında uçan fenerlerle oynayan çocukları izlerken Mapidéré'nin babası Kral Dézan'ın aklında bir fikir parıldadı: Bu tür balonlar, uygun boyutlarda büyütüldüklerinde savaşın gidişatını değiştirebilirlerdi.

Dézan, tel ve bambudan oluşan bir çerçevenin etrafına ipek katmanlar sarılmış balonlarla başladı işe. Bataklik gazıyla doldurulmuş torbalardaki gazın yanmasıyla elde edilen sıcak hava sayesinde uçuyorlardı. Bir sepetin içinde taşınan bir ya da iki asker, muhtemel pusuları belirleyen ya da uzaktaki filoları keşfeden gözcüler olarak görev yapabiliyorlardı. Zaman içinde alev bombaları –sepetten atılan ve sıcak yağ ile yapışkan katranın karışımından oluşan yanan kavanozlar– balonlara muazzam saldırı kapasitesi sağladı. Diğer Tiro devletleri, bu Xana yeniliklerini süratle kopya ettiler.

Fakat daha sonra kokusuz, renksiz ve havadan daha hafif olan bir gazın, bir Xana mühendisi olan Kino Ye tarafından keşfi geldi. Bu gaz, Kiji Dağı'nın kenarındaki fokurdayan Dako Gölü'nden çıkıyordu sadece. Gaz, sızdırmaz hava torbalarına uygun şekilde doldurulduğunda devasa bir kaldırma gücü sunuyordu ve gemilerin havada istenildiği kadar seyir yapabilmelerine olanak tanıyordu. Kanada benzeyen çok büyük küreklerle ilerletilen bu güçlü hava gemileri, diğer devletler tarafından inşa edilen edilgen ve güvenilmez sıcak hava balonlarının yaptığı işi çok daha hızlandırdılar.

Üstelik hava gemileri, ahşap gövdeleri ve kumaştan yelkenleriyle denizdeki donanmalar için öldürücü etkiye sahiptiler. Birkaç hava gemisi, sürpriz bir şekilde yakalanan bir filonun tamamını yok edebilirdi. Tek etkili karşı önlem, havai fişek roketleriyle hareket ettirilen uzun menzilli oklardan oluşuyordu; fakat bunlar pahalıydı ve bir yay çizerek gerçekleştirdikleri uçuşlarının sonunda, hâlâ yanar halde aşağıya düştüklerinden, denizin üzerindeki diğer gemiler için daha büyük bir tehlike oluşturunlardı.

Kral Dézan, diğer Tiro devletlerinin sadece saygısını kazanmakla sınırlamıştı kendisini. Halefi olan genç ve tutkulu Kral Réon, daha büyük bir hayalin peşine düşmeye karar verdi; Ano zamanından beri hiç kimsenin yüksek sesle dile getirmeye cesaret edemediği bir hayal: Bütün Tiro devletlerini fethetmek ve Dara Adaları'nı birleştirmek.

Büyük hava gemilerinin yardımıyla, Xana donanmaları ve orduları zaferden zafere koşarak düşmanı süpürdüler.

Diğer bütün Tiro devletlerini fethetmek için Kral Réon'un bu kesintisiz savaşı sürdürmesi otuz yılını aldı. Meşhur süvarileri ve kılıç kullanma konusunda yetenekli adamları olmasına rağmen muhteşem Cocru bile savaş alanında onun karşısında dayanamadı. Réon'un sarayında zavallı bir tutsak olmayı göze alamadığı için Cocru'nun son kralı, başkent Çaruza düştüğünde denize attı kendisini.

Sonunda Réon, kendisini bütün Dara'nın Efendisi ilan etti ve kendisine Mapidéré ismini verdi; yani İlk İmparator. Yeni bir tür gücün başlangıcı olarak gördü kendisini; bütün dünyayı değiştirecek bir güçtü bu.

“Kralların zamanı geçti. Ben, Kralların Kralıyım.”

Şimdi yeni bir şafak doğuyordu; fakat İmparatorluk Geçit Alayı olduğu yerde kalmıştı.

İmparator, hâlâ çadırında uzanıyordu. Midesindeki ağrı o kadar yogundu ki, ayağa kalkamıyordu. Nefes alması bile çok enerji sarf etmesine neden oluyor gibiydi.

“Hava gemilerimizi gönderin ve veliaht prensi getirin bana.”

Pulo’yu, yaklaşan savaş konusunda uyarmalıyım, diye düşündü imparator.

Tanrılar bunun kehanetinde bulundular. Fakat hâlâ bunun önüne geçilebilir; tanrılar kontrolün her zaman kendilerinde olmadığını kabul etmiş olsalar bile.

Saray muhafızı Goran Pira, İmparator’un titreyen dudaklarına yaklaştırdı kulaklarını ve başını salladı. Fakat gözlerinde bir parıltı vardı, İmparator’un görmediği bir parıltı.

Büyük projelerini düşünerek yatıyordu imparator. Hâlâ yapacak çok şey vardı, tamamlanmamış çok görev...

Pira, Başbakan Lügo Crupo’yu, İmparator’un dev çadırının yanında otuz yıllık deniz kabuğunun yanına sığınmış bir deniz salyangozu gibi duran, mütevazı bir kubbenin örttüğü kendi küçücük çadırına çağırdı.

“İmparator çok hasta,” dedi Pira. Çay fincanını tutan eli kıpırdamıyordu. “Benim ve şimdi senin dışında, hastalığının gerçek mahiyetini kimse bilmiyor. Veliaht prensi görmek istedi.”

“*Zaman Oku*’nu göndereceğim,” dedi Crupo. Veliaht prens, General Gotha Tonyeti ile birlikte Büyük Tüneller’in inşaatını denetlemek için Rui’de idi. Dönüşümlü olarak havada sürekli kürek çeken askerler sayesinde, imparatorluğun en hızlı hava gemisi olan *Zaman Oku* bile oraya neredeyse tam iki günde ulaşır ve iki günde dönerdi.

“Güzel, bunun üzerine biraz düşünelim,” dedi Pira. Yüzünün ifadesi okunmuyordu.

“Bunda düşünecek ne var?”

“Söyle bana Başbakan, veliaht prensin gönlünde en fazla yeri olan kim? Sen mi, yoksa General Tonyeti mi? Xana için en fazlasını yapının kim olduğunu düşünüyor? Kime güveniyor?”

“Bu saçma bir soru. General Tonyeti, Altı Devlet’in sonuncusu ve en cüretkârı olan Cocru’nun fethinden sorumluydu; veliaht prens, savaş alanında onunla pek çok yıl geçirdi ve sonuçta aralarında bir arkadaşlık gelişti. Veliaht prensin ona değer veriyor olması çok anlaşılır bir durum.”

“Yirmi yıllık en iyi döneminde imparatorluğu sen yönettin, milyonların kaderini tarttın ve ölçtün, bütün zor kararları aldın ve İmparator’un hayallerini gerçeğe dönüştürmek için yapabileceğin her şeyi yaptın. Senin katkılarının, sadece nasıl savaşılacağını ve öldürüleceğini bilen yaşlı bir savaşçınıninkilerden daha değerli olduğuna inanmıyor musun?”

Crupo hiçbir karşılık vermedi ve çayını yudumladı.

Pira gülümsedi ve daha da ısrarcı bir şekilde devam etti. “Veliaht Prens tahta çıkarsa, başbakanlık mührü Tonyeti’ye verilebilir ve birileri kendine yeni bir iş aramak zorunda kalabilir.”

“Sadık bir hizmetkâr, kendisinin kontrolü dışında olan şeyleri düşünmez.”

“Fakat öğrencin olan genç Prens Loshi, kardeşinin yerine tahta çıkarsa, işler çok farklı olabilir.”

Crupo, sırtındaki tüylerin diken diken olduğunu hissetti. Gözleri büyümüştü. “Söylediğin şeyler... bunlar söylenmemeli.”

“Ben söylesem de söylemesem de, Başbakan, dünya kendi kurallarına göre dönmeye devam edecektir. Ano bilgelerinin söyledikleri gibi, *Ingaan pha naüran i gipi lothu*, talih cesurları sever.”

Pira, çay tepsisine bir şey koydu. Crupo hızlıca bir göz atsın diye elbisesinin yenlerini topladı. Bu, imparatorluk mührüydü. Damgasını taşıyan her belge, memlekette kanundu.

Crupo, koyu kahverengi gözlerini Pira’ya dikti; Pira, sakın bir şekilde ona bakıyordu.

Bir süre sonra, Crupo’nun yüzü gevşedi. İç geçirdi. “Arapsacı bir dünya burası, Saray Muhafızı... Hizmetkârların bağlılıklarını açıkça ifade etmeleri bazen zor olabilir. Senin rehberliğine uyacağım.”

Pira gülümsedi.

İmparator Mapidéré yatağında yatarken, Dara’mn nasıl olması gerektiğiyle ilgili hayallerinin alevlerini canlandırdı.

İlk tasarladığı proje Büyük Tüneller’di. Adalar bir daha asla rakip devletlere bölünmesin diye, Dara’yı deniz altı tünellerinden oluşan bir sistemle birbirine bağlayacaktı. Tüneller sayesinde, Adalar arasındaki ticaret akıcı bir hale gelecek ve insanlar birbirleriyle kaynaşacaklardı. İmparatorluk askerleri bir gemiye ya da hava gemisine ayak basmak zorunda kalmadan, Dara’yı bir uçtan diğerine at sırtında kat edebileceklerdi.

Bu cılgınlık! demişlerdi mühendisler ve alimler. *Doğa ve tanrılar buna izin vermezler Yolcular ne yiyip içecekler? Denizin altında, karanlıkta, nasıl nefes alacaklar? En önemlisi de bunu yapacak adamları nereden bulacağız?*

İmparator, onların endişelerini süpürüp bir kenara attı. Xana'nın zafer kazanmasının, bütün Dara Adaları'nı fethetmesinin imkânsız olduğunu da düşünmemiş miydi bunlar? İnsanlarla savaşmak sizi yüceltirdi; ama gökyüzüne hükmetmek, denizi ehlileştirmek ve dünyayı yeniden şekillendirmek daha da yüceltirdi.

Her problemin bir çözümü vardır. Adalar arasında yolculuk eden insanlar için yol kenarlarına aşağı yukarı her yirmi kilometrede bir mağaralar kazılacaktı. Yiyecek temin etmek için karanlıkta parılda-yan mantarlar yetiştirilecekti ve su, sis bariyerleri sayesinde, nemli havadan elde edilecekti. Eğer gerekirse, tünellerin girişine, bambu borulardan meydana gelen bir sistem sayesinde içeriye temiz hava pompalayan dev körükler yerleştirilecekti.

Kura sonucunda seçilen her adamın mesleğini, toprağını, atölyesini, ailesini terk etmesi ve Xana askerlerinin dikkatli bakışları altında çalışmak için imparator onun nerede olmasını istiyorsa oraya gitmesi emrini verdi. Genç erkekler, denizin altında sürekli bir karanlığa zincirlenmiş, imkânsız olduğu ölçüde büyük bir hayal uğruna köle gibi çalışarak yaşlanırken, on yıl veya daha uzun bir süre ailelerini arkalarında bırakmaya zorlandılar. Ölen erkeklerin bedenleri yakılıyor ve külleri artık kemik ve meyve çekirdeklerini taşımak için kullanılan tahta bir tepsiden büyük olmayan küçücük, işaretsiz kutuların içinde evlerine gönderiliyordu. Oğulları, onların yerine askere alınacaktı.

İleriye göremeyen dar kafalı köylüler, onun hayalini anlayamıyorlardı. Şikâyet edip durdular ve onun ismini gizlice lanetlediler. Fakat Mapidéré yılmadı. Ne kadar küçük bir ilerleme kaydedildiğini gördüğünde yaptığı şey, daha fazla adamı tutup götürmek oldu.

Kanunlarının zorbalığı, Tek Gerçek Bilge Kon Eiji'nin öğretilerine ters, dedi İmparator'un danışmanlarından biri olan büyük âlim Huzo Tuan. *Seninkiler bilge bir yöneticinin eylemleri değil.*

İmparator, hayal kırıklığına uğramıştı. Mapidéré, Tuan'a her zaman saygı göstermişti ve böyle aydınlanmış bir insanın diğerlerinden daha ileri görüşlü olacağını ummuştı. Fakat böyle bir eleştiriden sonra, adamın yaşamasına izin veremezdi. Mapidéré, onun için bû-

yük bir cenaze töreni tertip etti ve Tuan'ın yazılarından bizzat kendisinin düzenlendiği bir koleksiyonu ölümünden sonra yayımladı.

Dünyayı nasıl daha iyi bir yer haline getireceğine dair daha pek çok düşüncesi vardı. Örneğin, her bölge kadim Ano harflerinin değişik bir türünü geliştirip kullanmak ve *zyndari* harflerini kendi yöntemleriyle söz kareleri içine yerleştirmek yerine, bütün Dara'lılar aynı şekilde yazmalıydı.

Fethedilen Tiro devletlerindeki âlimlerin, Konuşma ve Yazma Birliği üzerine talimat yayımlandığında, nasıl da yaygarayı bastıklarını hatırlayan İmparator'un yüzünde bir gülümseme belirdi. Talimat, Xana lehçesini ve Xana yazısını bütün Dara'nın standardı haline getirmişti. Xana Adaları olan Rui ve Dasu dışında kalan yerlerdeki hemen hemen bütün okumuş yazmışlar, ağızları köpürerek, bu talimatın medeniyete karşı bir suç olduğunu belirtmişlerdi. Fakat Mapidéré, onların aslında kendi güçlerini kaybetmelerine itiraz ettiklerini çok iyi biliyordu. Bütün çocuklar standart tek bir yazı ve lehçeyle eğitim gördüklerinde, yerel âlimler kendi etki alanları içinde hangi düşüncelerin yayılması gerektiğine artık karar veremeyeceklerdi. İmparatorluk talimatları, şiir, diğer Tiro devletlerinin kültür meyveleri, yerel yorumların yerini alan resmi bir tarih gibi dışarıdan gelen fikirler, birbirleriyle uyumlu olmayan yedi yazı biçiminin koyduğu eski engeller olmadan bütün Dara'da yayılabilecekti. Ve âlimler aynı şeyin yedi farklı yolla nasıl yazılacağını bilerek ulaştıkları derin bilgiyi artık sergileyemezlerse, kurtulduk demektir!

Ayrıca Mapidéré, herkesin gemisini aynı teknik şartnamelere uyarak inşa etmesi gerektiğini düşündü; kendisinin, en iyisi olduklarına hükmettiği teknik şartnamelere göre. Kadim kitapların saçmalıklarla dolu olduğuna ve geleceğe yönelik işe yarar hiçbir şey içermediğine inanıyordu; bu yüzden, bunların hepsini toplayıp birer kopyaları haricinde yaktı; tek kopyaları, sadece bu modası geçmiş saçmalıklardan etkilenmeyecek olanların görebileceği ve her şeyiyle yeni olan Kusursuz Şehir Pan'daki Büyük Kütüphane'nin en derin yerine sakladı.

Âlimler karşı çıktılar ve onun bir zorba olduğunu belirten kitapçıklar yazdılar. Fakat onlar sadece âlimdi ve kılıç kaldıracak güçleri yoktu. Mapidéré iki yüz kadar âlimi canlı canlı yakırdı ve binlercesinden fazlasının da yazı yazdığı ellerini kestirdi. Protestolar ve yazılar kesildi.

Dünya hâlâ mükemmellikten çok uzaktı ve büyük adamlar kendi yaşadıkları devirde her zaman yanlış anlaşıyorlardı.

Zaman Oku, Rui'ye vardı. Av köpeklerinin yol gösterdiği ulaklar, İmparator'un mektubunu yerin derinliklerine taşıdılar ve av köpekleri veliaht prensin ve General Gotha Tonyeti'nin kokularını buluncaya kadar denizin altındaki derinliklerde Büyük Tüneller'in yolunu takip ettiler.

Veliaht Prens, rulo halindeki mektubu açtı ve ağzı kapalı, küçük bir poşet gördü. Okurken beti benzi attı.

"Haberler kötü mü?" diye sordu, General Tonyeti.

Pulo mektubu General'e uzattı. "Bu sahte olmalı," dedi Tonyeti, okuduktan sonra.

Veliaht prens başını salladı. "İmparatorluk mührü gerçek gibi duruyor. Köşesinde nasıl bir çentik olduğunu görmüyor musun? Çocukken bu mührü pek çok kez gördüm. Bu orijinal."

"Öyleyse, bir hata olmalı. İmparator, neden birdenbire senin unvanını elinden almak istesin ve küçük kardeşini veliaht prens yap-sın? Hem bu poşet de nedir böyle?"

"Bu bir zehir," dedi Prens Pulo. "Kardeşimle bir taht savaşma tu-tuşmamdan korkuyor."

"Bunların hepsi anlamsız... Kardeşlerinin arasında en yumuşak başlı olanısın sen. İşçilerin kırbaçlanmasını emrederken bile rahat değilsin."

"Babam anlaşılması zor bir insan." Babasının yaptığı hiçbir şey Pulo'yu şaşırtmıyordu artık. Dikkatsizce bir yorum yüzünden başı kesilen danışmanlar görmüştü. Pulo, hayatlarını kurtarmaya çalışarak defalarca savunmuştu onları ve bu yüzden de babası onu her zaman zayıf biri olarak görmüştü. Bu projede görevlendirilmesinin nedeni, her şeyden önce, buydu: *Güçlülerin, güçsüzlere isteklerini nasıl yerine getirttiklerini öğrenmen lazım.*

"İmparator'a gidip ondan bunu açıklamasını istemeliyiz."

Pulo iç geçirdi. "Babam bir kere karar verirse, asla değiştirmez. Küçük kardeşimin imparator olmaya benden daha uygun olduğuna karar vermiş olmalı. Muhtemelen de haklı." Kibarca ve saygıyla mektubu rulo yaptı ve ulaklara geri teslim etti. Poşetin içindekini avucunun içine boşalttığında, iki iri hap çıktı ortaya ve bunları tek bir hamlede yuttu.

“General, kardeşimin yerine benim peşimden gelmeyi seçtiğiniz için gerçekten üzgünüm.”

Veliaht prens, uykuya dalacakmış gibi uzandı yere. Bir süre sonra gözlerini kapadı ve nefes almayı bıraktı. Tonyeti diz çöktü ve genç adamın hareketsiz bedenini tuttu. Gözyaşlarının arasından, ulakların, kılıçlarını çekmiş olduklarını gördü.

“Demek ki, Xana’ya hizmetim böyle mükâfatlandırılıyor,” dedi.

Tonyeti’nin öfke çığlıkları, ulaklar onu kesip yere serdikten çok sonra bile tünellerde yankılanmaya devam etti.

“Pulo burada mı?” diye sordu imparator. Dudaklarını zorlukla kıpırdatabiliyordu.

“Yakında. Sadece birkaç gün daha,” dedi Pira.

İmparator gözlerini kapadı.

Pira bir saat boyunca bekledi. Eğildi ve İmparator’un burun deliklerinden artık nefes gelmediğini hissetti. Uzandı ve İmparator’un dudaklarına dokundu. Soğuktular.

Çadırdan çıktı. “İmparator öldü! Yaşasın İmparator!”

PAN: BİR PARLAK GÖKYÜZÜ HÜKÜMDARLIĞININ
YİRMİ ÜÇÜNCÜ YILININ ON BİRİNCİ AYI

On iki yaşında bir çocuk olan Prens Loshi tahta çıktı ve İmparator Erishi ismini aldı. Bu, bir Klasik Ano sözcüğüydü ve “süreklilik” anlamına geliyordu. Başbakan Crupo onun naibi oldu ve Saray muhafızı Pira yeni baş kâhin olarak görevlendirildi.

Pira, yeni hükümdarlık dönemi için hayırlı bir isim telaffuz etti: Adil Güç. Ve takvim sıfırlanarak, başa alındı. Pan’da arka arkaya on gün boyunca kutlamalar yapıldı.

Fakat bakanların pek çoğu birbirlerine, İmparator’un tahta çıkışıyla ilgili uygun olmayan bir şeylerin olduğunu, İmparator’un ölümünün etrafında tuhaf şeylerin döndüğünü fısıldadılar. Crupo ve Pira, Veliaht Prens Pulo ve General Tonyeti’nin Rui Adası’nı ele geçirip kendi bağımsız Tiro devletlerini kurmak için korsanlar ve kötü kalpli insanlarla işbirliği yapıp gizli planlar hazırladıklarını ispatlayan belgeler ortaya koydular. Gizli planları keşfedilince, korkudan intihar etmişlerdi. Fakat kanıtlar, bakanlardan ve generallerden bazılarına çürük göründü.

Naip Crupo, şüphelerini ortaya çıkarmaya karar verdi.

Bir sabah, İmparator Mapidéré'nin ölümünden yaklaşık bir ay sonra, bakanlar ve generaller Büyük Toplantı Salonu'nda eşkıyalık ve açlık sıkıntısı ile ilgili en son raporları İmparator'la tartışmak için toplantı halindeyken, Naip Crupo gecikmeli olarak salona girdi. İmparator Erishi'nin saraydaki en gözde mekânlarından olan imparatorluk hayvanat bahçesinden aldığı bir erkek geyiği de beraberinde getirmişti. Erkek geyiğin çok iri boynuzları vardı ve salonda toplanmış olan bakanlar ve generaller, uzak durarak geriye çekildiler.

“Rénga” dedi Crupo, hürmetle eğilerek. “Size çok güzel bir at getirdim. Siz ve toplanmış bakanlarınız onun hakkında ne düşünürlersiniz acaba?”

Çocuk İmparator'un küçücük surati, oturduğu dev taht tarafından neredeyse yutulmuş gibi duruyordu. Naib'in nasıl bir şaka yaptığını anlamadı. Yaşlı öğretmeninin bilgeliğini, karmaşık derslerini kavramakta her zaman sıkıntı yaşıyordu ve öğretmenin kendisini bir öğrenci olarak eksik bulduğundan emin olan çocuk, adama çok yakınlık hissetmiyordu. Crupo, çok tuhaf da bir adamdı. Naip, gecenin bir yarısı onun yanına gelmiş ve yeni İmparator'un kendisi olacağını söylemişti; fakat eğlenmesini, Pira'yla oyunlar oynamasını ve dans guruplarının, akrobatların, hayvan terbiyecilerinin ve sihirbazların sonsuz akıntısına kendisini bırakmasını söyleyerek ona yapacak hiçbir iş vermemişti. İmparator, kendisini Naib'i sevdiğine ikna etmeye çalışıyordu, fakat aslında ondan birazcık gözü korkuyordu.

“Anlamıyorum,” dedi İmparator Erishi. “Ben bir at değil, geyik görüyorum.”

Crupo yeniden hürmetle eğildi. “Efendim, yanıyorsunuz; fakat henüz genç olduğunuz ve daha öğrenecek çok şeyiniz olduğu için bu beklenilebilir bir durum. Belki burada bulunan diğer bakanlar ve generaller aydınlanmanıza yardımcı olabilirler.”

Crupo, sağ eliyle hafifçe geyiği okşarken, gözlerini yavaşça salonda dolaştırdı. Bakışları soğuk ve ciddiydi. Kimse bu bakışlarla karşılaşmaya cesaret edemedi.

“Söyleyin bana lordlarım, siz de benim gördüğümü mü görüyorsunuz? Bu güzel bir at mı, yoksa bir geyik mi?”

Daha zeki ve değişim rüzgârlarına karşı daha hassas olanlar durumunu kavradılar.

“Harika bir at, Naip.”

“Çok güzel bir at.”

“Çok güzel bir at görüyorum.”

“Rénga, bu bilge Naib’i dinlemelisiniz. Bu bir at.”

“Kim bunun bir geyik olduğunu söylerse, kılıcımla karşılaşır!”

Fakat bazı bakanlar ve özellikle de generaller, inanmaz bir halde başlarını salladılar. İmparator Mapidéré’nin babası ve büyükbabasına da hizmet eden ve elli yıldan fazla bir zamandır Xana ordusunda bulunan General Thumi Yuma “Utanç verici,” dedi. “Bu bir geyik. Crupo, güçlü biri olabilirsin; ama insanları doğru olmayan bir şeye inandıramazsın ya da o şeyin doğru olduğunu söyletemezsin.”

“Doğru nedir?” dedi Naip, sözcüklerini dikkatlice telaffuz ederek.

“Büyük Tüneller’de ne oldu? Écofi Adası’nda ne oldu? Bunların tarih kitaplarına yazılması ve birisinin ne yazılacağına karar vermesi gerekiyor.”

General Yuma’dan cesaret alan daha fazla bakan öne doğru adım attılar ve Naib’in, Büyük Salona bir geyik getirdiğini söylediler. Fakat at olduğunu iddia edenler geri adım atmadılar ve iki grup arasında bağırış çağırış bir tartışma başladı. Crupo gülümseyerek, düşünceli bir şekilde sakalını okşuyordu. İmparator bir o tarafa, bir bu tarafa bakıyor ve gülüyordu. Crupo’nun, yine garip şakalarından birini yaptığını düşündü.

Aylar geçtikçe, o gün Crupo’ya karşı çıkanların sayısı da azaldı. Pek çoğunun, gözden düşmüş olan Prens Pulo’nun işbirlikçisi komplocular olduğu keşfedilmişti ve Tahta karşı işledikleri suçların –biraz ikna edildikten sonra– itirafnamelerini hapishanede gözyaşları içinde yazdılar. Aileleriyle birlikte idam edildiler. Xana’nın kanunu böyleydi: İhanet kanda bir lekeydi ve tek bir kişiye ait suçun kefareti beş nesil ödeyecekti.

General Yuma’nın bile, başarısız olmuş bu komplonun elebaşlarından biri olduğu ortaya çıkmıştı. Aslında İmparator’un diğer sağ kalmış kardeşleriyle birlikte komplo kurmaya çalıştığına dair kanıtlar da vardı. Bütün bu diğer prensler, tam imparatorluk sarayı muhafızları onları ele geçirmek üzereyken zehir yuttular.

Suçuna dair inkâr edilemez kanıtlar kendisine gösterildikten sonra bile Yuma, diğer komplocuların aksine itiraf etmedi. İmparator, bu ihanet haberleri nedeniyle son derece şaşkınlık içindeydi.

“Eğer itiraf etseydi,” dedi imparator, “Xana’ya yapmış olduğu hizmetleri göz önüne alarak, onu bağışladım!”

“Heyhat!” dedi Naip, “Vicdanını yeniden kazanması için ruhu temizleyen makul miktarda fiziksel acı uygulayarak, ona yardım etmeye çalıştık; fakat çok inatçı çıktı.”

“Büyük Yuma bile isyan etmeyi d   nm   se, kime g  enece iz?”

Naip eğildi ve hiçbir şey söylemedi.

Naip Büyük Toplantı Salonuna *atını* bir kez daha getirdiğinde, herkes bunun gerçekten de çok iyi bir at olduğunu kabul etti.

Genç İmparator Erishi, ne yapacağını bilmez haldeydi. “Ben hâlâ geyik boynuzları görüyorum,” diye mırıldandı, kendi kendine. “Bu nasıl bir at olabilir?”

“Bu konuda endişe etmeyin, *R nga*,” diye fısıldadı kulağına Pira. “  renecek daha çok  eyiniz var.”

ANGARYA

KIESA: ADİL GÜCÜN HÜKÜMDARLIĞININ
ÜÇÜNCÜ YILININ SEKİZİNCİ AYI

Huno Krıma ve Zopa Shigin, angarya işçilerinin yıllık kotasını tamamlamak için Kiesa şehrinden gönderilen grup içindeki en uzun adamlar olduklarından ekip şefi yardımcısı seçilmişlerdi. Krıma, ince ve parlak bir nehir taşı gibi keldi. Shigin'in, Rıma'lı annesinden miras aldığı saman rengi saçları, geniş omuzları ve güçlü bir mandaninkini hatırlatan kalın bir boynu vardı. Her ikisi de uzun saatler tarlalarda çalışan Cocru köylülerinin bronzlaşmış tenine sahipti.

Angarya şefi, bu ikiliye görevlerini izah etti. "Angarya ekibini, buradan İmparator Mapidéré'nin –huzur içinde yatsın– Mozolesi'nin yapıldığı alana götürmek için on gününüz var. İmparatorun babasının ebedi istirahatgâhındaki çalışmanın bu kadar yavaş ilerleyişi, naibin ve İmparator'un canını çok sıkıyor."

"Eğer tek bir gün gecikerseniz, her biriniz bir kulağınızı kaybedeceksiniz. Eğer iki gün gecikerseniz, her biriniz bir gözünüzü kaybedeceksiniz. Eğer üç gün gecikerseniz, ikiniz de öleceksiniz. Fakat üç günden fazla gecikerseniz, karılarınız ve anneleriniz geneleve satılacaklar, babalarınız ve çocuklarınız yaşam boyu zorla çahştırılmaya mahkûm edilecekler."

Huno Krıma ve Zopa Shigin ürperdiler. Liderlik edecekleri angarya ekibiyle birlikte kendilerini kıyı boyunca kuzeye taşıyacak, ardından Liru Nehri'ni yukarı doğru kat ederek Pan yakınlarındaki Mozole'nin yapıldığı alana ulaşacak olan bir gemiye binecekleri batıdaki liman şehri Canfin'e doğru yolculuklarına başlarken, kafalarını

kaldırıp gökyüzüne baktılar ve havanın sakin olması için dua ettiler. Bir fırtına, gecikmeleri demek olurdu.

Toplamda otuz angarya işçisi, şafak vakti üçer atın çektiği arabalara tıktırıldılar ve firar etme arzularını yok etmek için kapılar kilitlendi. Varacakları ilk şehre kadar iki imparatorluk askeri kervana at üzerinde eşlik edecekti; vardıkları yerde, yerel garnizon sorumluluğu alacak ve bir sonraki durağa kadar iki muhafız daha görevlendirilecekti.

Kervan yol boyunca batıya doğru ilerlerken, adamlar pencereden dışarıya bakıyorlardı.

Ekinlerin olgunlaştığı yaz sonu olmasına rağmen, tarlalar altın sarısı renginde değillerdi ve çalışan çok az insan görülüyordu.

Bu yıl tayfunlar, insanların şimdiye kadar gördüklerinden daha kötü olmuştu ve tarlaların birçoğunda ürünler yağmurda ve çamurda çürüyerek mahvolmuştu. Kocaları ve çocukları İmparator'un büyük hayalleri uğruna uzaklarda ter döken kadınlar, tarlaları kendi başlarına ekip biçmek için mücadele vermişlerdi. Elde kalan ürüne de imparatorluk vergi toplayıcıları tarafından el konulmuştu. Aç erkekler ve kadınlar verginin ertelenmesi için dilekçeler vermiş olsalar da, Pan'dan gelen yanıt, her zaman, kesin bir hayırdı.

Üstüne üstlük, angarya kotaları ve vergiler artırılmıştı. Yeni İmparator Erishi, Büyük Tüneller'deki çalışmayı durdurdu; fakat kendisine yeni bir saray inşa ettirmek istedi ve aile dinine bağlılığını ispat etmek için Mozole'nin tasarımını defalarca genişletti.

Yol boyunca açlıktan ölmüş olan erkeklerin ve kadınların terk edilmiş cesetlerinin yanından geçerken, adamlar ifadesizce baktılar: İskeletleri görünecek kadar zayıf, çürüyen, elbise niyetine giydikleri paçavralar dâhil her şeyleri alınmış cesetler... Köylerin pek çoğunda açlık hüküm sürüyordu; fakat garnizon komutanları, ordunun kullanımına tahsis edilmiş olan imparatorluk tahıl ambarlarını açmaya itiraz ettiler. Yenilebilecek her şey çoktan bitmişti. Bazıları, haşlanmış ağaç kabuklarını ve toprağın altından çıkardıkları larvaları yemeyi son çare olarak gördüler. Kadınlar, çocuklar ve yaşlı adamlar, hâlâ yiyecek olduğu söylenen yerlere yürümeye gayret ettiler; fakat bazen yol kenarına yığılıp kaldılar; bedenleri tek bir adım atamayacak kadar güçsüzdü; yaşam ışığını tüketmiş olan boş gözleri, tıpkı bu gözler gibi boş olan gökyüzüne bakıyordu. Kimi zaman, annesi-

nin ölü bedeninin yanında hâlâ sağ olan bir bebek, kalan gücünün son kırıntısıyla cıyaklıyordu.

Angarya için götürülmemiş genç erkekler, kimi zaman haydut olarak dağlara kaçtılar. Orada, imparatorluk ordusu tarafından fare gibi avlanacaklardı.

Kervan, ölü bedenlerin, boş tarlaların, terk edilmiş ıssız barakaların yanından geçerek, Canfin Limanı'na ve oradan da imparatorluk başkenti olan Kusursuz Şehir Pan'ın ihtişamına doğru yol aldı.

Kervan, küçük bir kasabanın merkezindeki meydandan geçerken, yarı çıplak ihtiyar bir adam, arabadakilere ve yayalara bağırarak önlerine atladı.

“Rapa Dağı'nın elli yıldan beri ilk defa derinden uğuldadığı duyuluyor ve Rufizo Şelaleleri kurudu. Lutho Plajı'nın kara kumlarının rengi, kanla kırmızıya boyandı. Tanrılar, Xana yönetiminden memnun değiller!”

“Söyledikleri doğru mu?” diye sordu, Krıma. Kel kafasını kaşıdı. “Bu tuhaf işaretleri duymamıştım.”

“Kim bilir? Belki de tanrılar gerçekten kızgınlar ya da belki de bu adam açlıktan delirmiş biri,” dedi Shigin.

Kervana eşlik eden askerler, yaşlı adamı duymamış gibi yaptılar.

Onlar da köylü ailelerinden geliyorlardı ve hepsi geride bıraktıkları köyleri Rui ve Dasu'da böyle insanları tanıyorlardı. İmparator Mapidéré, Dara'da pek çok dul ve yetim bırakmıştı ve Xana'nın anavatanı olan Adalar bile esirgenmemişti. Bazı zamanlar, öfke o kadar büyüdü ki, insanlar sadece nefes alabilmek için ihanet dolu düşüncelerini yüksek sesle haykırmak zorunda kaldılar. Belki onların hepsi gerçekten çılgın değildi; fakat bu sahnelere şahit olan herkes için en iyi yol, onların çıldırmış olduğuna inanıyormuş gibi görünmektir.

İmparatorluk Hazinesi onların maaşlarını ödüyor olabilirdi, fakat bu, askerlerin kim olduklarını unutacakları anlamına gelmezdi.

Dördüncü gün, durmaksızın yağmur yağdı. Krıma ve Shigin, hanın penceresinden dışarı baktılar ve yüzlerini elleriyle kapattılar, umutsuzluk içinde.

Napi'de bulunuyorlardı ve Canfin Limanı'ndan hâlâ elli kilometre kadar uzaktaydılar; fakat yollar, arabaların gidemeyeceği kadar çamurluydu. Hem, bir şekilde kıyıya ulaşırsalar bile hiçbir gemi bu havada yelken açmayı kabul etmezdi.

Dün, sürenin bitmesinden önce, Liru Nehri'nin ağzına ulaşır oradan da Pan'a yelken açmak için gerçekten hâlâ bir şanslarının olduğu son gündü. Geçen her dakika, kendilerini ve ailelerini bekleyen en kötü sona onları daha çok yaklaşıtıyordu. İmparatorluk yargıçlarının, kanunları harfiyen ya da kanunların ruhuna göre değerlendirmeleri hiç fark etmezdi, her iki durumda da merhamet yoktu.

“Faydası yok,” dedi Krıma. “Pan'a ulaşsak bile ya sakat kalacağız ya da daha kötüsü gelecek başımıza.”

Shigin başını salladı. “Gel, paramızı birleştirelim ve en azından bugün iyi bir yemek yiyelim.”

Krıma ve Shigin, hanı terk edip çarşıya gitmek için muhafızlarından izin aldılar.

“Bu yıl okyanusta çok az balık var,” dedi, balık satıcısı onlara. “Belki de balıklar bile vergi tahsildarlarından korkuyorlar.”

“Ya da belki, Dara'daki bu açlıktan kıvranan insanların, açlıkla açılan ağızlarından korkmuşlardır sadece.”

Yine de balığa dudak uçuklatan bir para ödediler, sonra da biraz şarap aldılar. Bütün paralarını harcadılar. Ölü bir adamın bakır meteliklere ihtiyacı olmaz.

“Gelin, gelin.” Hana döndüklerinde, diğer adamlara el işareti yaptılar. “Üzgün adamlar bile, hatta kulaklarını ve gözlerini kaybetmek üzere olan adamlar bile yemelidirler ve iyi yemelidirler!”

Adamlar başlarını salladılar. Gerçek bilgelik buydu. Angarya işçileri için yaşam; sadece arka arkaya inen kırbaçlar demektir ve mideni doldurmanın geriye kalan her şeyden önemli olduğuna karar verdikten sonra, korkacak bir şeyin de kalmaz.

“Aranızda iyi aşçı olan biri var mı?” diye sordu Krıma. İri bir balığı ağzından tutarak kaldırdı. Kolu uzunluğunda gümüş gibi parlayan pulları, gökkuşağı rengine yüzgeçleri olan bir balıktı. Adamlar ağızlarının sulandığını hissettiler. Çok uzun zamandır, taze balık yememişlerdi.

“Biz varız.”

Konuşanlar Dafiro ve Ratho Miro kardeşlerdi; biri on altı, diğeri on dört yaşındaydı ve çocukluk çağını henüz tam olarak geride bırakmamışlardı. Pan, erkeklerin angarya için uygun olacakları yaşı düşürmeye devam ediyordu.

“Anneniz size nasıl yemek pişirileceğini öğretti mi?”

“Hayır,” dedi Ratho, daha genç olanıydı. “Babam, Büyük Tüneller’de öldükten sonra, annem kendisini uykuya ve içkiye verdi.” Fakat büyük kardeşi, “şiiiışt” diyerek susturdu onu.

“Bizler iyi aşçılarız,” dedi Dafiro, kardeşinin biraz önce söylediğiyle dalga geçecek olanlara meydan okurcasına, kendisinin ve kardeşinin etrafındaki bütün adamların yüzüne tek tek bakarak. “Ve balığın hiçbir parçasını kendimiz için çalmayız.”

Adamlar gözlerini kaçırdılar. Miro’lar gibi pek çok aile tanımışlardı. Bunlar iyi aşçılardı; çünkü daha çocukken yemek pişirmek zorundaydılar, aksi takdirde açlıktan ölürlerdiler.

“Teşekkür ederim,” dedi Krıma. “Harika bir iş çıkaracağınıza eminim. Balığı temizlerken dikkatli olun. Balık satıcısı, bu tür balıkların safra kesesinin, deri yüzeyine çok yakın olduğunu söyledi.”

Diğer adamlar hanın barında içmeye devam ettiler. Pan’a, en sonunda ulaştıklarında, başlarına neler geleceğini unutuncaya kadar içmeyi umuyorlardı.

“Yüzbaşı Krıma! Yüzbaşı Krıma! Gelip bunu görmelisiniz!” Miro kardeşler mutfaktan bağıryorlardı.

Adamlar kalktılar ve sarsak adımlarla, yalpalayarak mutfağa gittiler.

Huno Krıma ve Zopa Shigin, bir müddet geride oyalandılar ve birbirlerine anlamlı bakışlar yönelttiler.

“Bu o,” dedi Shigin.

“Artık kaçış yok,” diye onayladı Krıma ve ikisi birlikte adamların kalanını takip ederek mutfağa girdiler.

Ratho, temizlemek için balığın karnını yardığını söyledi ve orada bulunduğu şey neydi dersiniz? Zyndari harfleriyle yazılmış bir rulo.

Huno Krıma Kral Olacak.

İşçiler birbirlerine baktılar, gözleri ve ağızları şaşkınlıktan kocaman açılmıştı.

Dara halkı kehanete ve gaipten gelen haberlere her zaman inanmıştı.

Dünya bir kitaptı ve bu kitabı, tıpkı yazıcıların fırçaları ve mürekkepleriyle, balmumu ve bıçaklarıyla yazdıkları gibi tanrılar yazmıştı. Bıçağın balmumunu dokunulabilir ve hissedilebilir harfler olarak şekillendirmesi gibi, Tanrılar da toprağın ve denizlerin özelliklerini şekillendirmişlerdi. Erkekler ve kadınlar, önceden kestirilemeyen kararlarını bir andan diğerine değiştiren tanrıların iş başındayken

oluşturdukları bu büyük destanın zındari harfleri ve noktalama işaretleriydiler.

Tanrılar, hava gemilerini yüzdüren gaza sadece Rui sahip olacak diye buyurmuşlarsa, bu, onların Xana'yı bütün diğer Tiro devletlerinin üzerine çıkarmayı ve Birliği yaratmayı arzu ettikleri anlamına gelirdi. İmparator Mapidéré, bir Mingén şahininin sırtında. Dara Adaları'nın üzerinde gökyüzüne yükseldiğini görmüşse rüyasında, bu, tanrıların onu bütün insanlardan üstün tutarak yüceltmeyi arzuladıkları anlamına gelirdi. Altı Devlet'in, Xana'nın kudretine direnmeleri faydasızdı; çünkü tanrılar, tarihin nasıl gelişeceğine çok önceden karar vermişlerdir. Nasıl ki, şekle girmeye direnen bir balmumu topağı yenisiyle, esnek bir balmumuyla değiştirilmek üzere kaldırılıp atılacaksa yazıcı tarafından, kaderlerine direnen insanlar da talihin değişimlerine karşı hassas olan diğerleri yerlerini alsın diye, aynı böyle süpürülüp atılacaklardır.

Tayfunların, daha önce görülmedik bir biçimde Adalar'ın kıyılarını dövmesi ne anlama gelmekteydi? Tuhaf bulutların ve garip ışıkların Dara'nın her tarafında görülmesi ne anlama gelmekteydi? Devcruben'lerin, Rui civarında değil de, batı denizlerinin her yerinde yüzeye çıktıklarının ve sudan dışarı zıplamalarının görülmesi ne anlama gelmekteydi? Açlığın ve salgın hastalıkların taşıdığı mesaj neydi?

Her şeyin ötesinde, balığın karnındaki bu ruloya yazılmış olan yazı ne anlatıyordu? Huno Krıma ve Zopa Shigin, onu ışığa doğru tuttular.

“Bizler ölü adamlarız,” dedi Huno Krıma. “Ailelerimiz de öyle ve zamanımız kalmadı.”

Mutfağa doluşan adamlar nefeslerini tuttular ve duymaya çalıştılar. Krıma, yüksek sesle konuşmuyordu ve ocaktaki ateş yüzlerine titrek gölgeler yansıtıyordu.

“Kehanetleri sevmiyorum. Planları altüst ediyorlar ve bizi tanrıların pençelerine bırakıyorlar. Fakat bir kehanet açıklandığında, ona direnmek daha da kötü. Xana kanunlarına göre çoktan ölü olsak bile, eğer tanrılar bize farklı bir şey söylüyorlarsa, bu durumda tanrıları dinlemeyi tercih ederim.”

“Bu odada otuz kişiyiz. Bütün şehirde bizimki gibi pek çok angarya ekibi var; zamanında ulaşma umutları olmadan Pan'a doğru yürüyorlar. Hepimiz yürüyen cesetleriz. Kaybedecek hiçbir şeyimiz yok.”

“Xana kanunlarına göre yazılan sözcüklere neden itaat etmeliyiz ki? Tanrıların sözlerine itaat etmemizi tercih ederim. Her yerde, Xana'nın günlerinin sayılı olduğuna dair işaretler var. Erkekler köle, kadınlar ise orospu yapıldı. Yaşlılar açlıktan, gençler ise eşkıyalık yaparken ölüyorlar. Bizler acı çekip bunun nedenini bilmezken; imparator ve bakanları, hizmetçi kızların yumuşak elleriyle sunulan güzel yemekler nedeniyle mide fesadı yaşıyorlar. Olması gereken dünya bu değil.”

“Belki de, gezgin ozanların anlatacakları yeni bir hikâyenin zamanı geldi.”

En genç, en küçük ve en tehlikesiz görünenler onlar olduğu için. Ratho ve Dafiro Miro'ya en zor görev verilmişti. Her iki kardeşin de saçları siyah ve kıvrıkcık, vücut yapıları ise küçüktü.

Ratho, daha genç olduğu ve daha içinden geldiği gibi davrandığı için görevi hemen kabul etti. Dafiro kardeşine baktı, iç geçirdi ve başını salladı.

İçlerinde şarap ve balık olan iki tepsiyle, angarya ekibine eşlik eden iki askerin odasına gittiler ve içerdeki adamların muhafızlar için bir güzellik yapmak istediklerini söylediler. Belki böylece, işçiler sarhoş olmaya çalışırken, muhafızlar da onları görmezden gelebilirdi?

Askerler iştahla yiyip içtiler. Sıcak pirinç şarabı ve baharatlı balık çorbasından ter basınca, zırhlarını ve üniformalarını çıkardılar ve daha rahat etmek için iç çamaşırlarıyla kaldılar. Kısa süre sonra, dilleri ağırlaştı ve göz kapakları düştü.

“Efendim, biraz daha şarap?” diye sordu Ratho.

Askerler başlarını sallayınca, Ratho bardaklarını doldurmak için acele etti. Fakat bu bardaklar bir daha asla kalkmayacaklardı. Askerler geriye, yastıkların üzerine devrildiler ve ağızları açık uykuya daldılar.

Dafiro Miro, elbisesinin yenine gizlediği uzun mutfak bıçağını çıkardı. Domuz ve tavuk doğramışlığı vardı; ama insan doğramak farklı bir şeydi. Gözlerini kardeşine kilitledi ve bir an ikisi de nefeslerini tuttular.

“Babam gibi ölümüne kırbaçlanmak istemiyorum,” dedi Ratho.

Dafiro başını salladı.

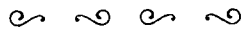
Bundan sonra geri adım atmak yoktu.

Dafiro bıçağı askerlerden birinin göğüs kafesine sapladı, tam kalbine.

Yan gözle, diğer askere aynısını yapan kardeşine baktı. Ratho'nun yüzündeki coşku, korku ve zevk karışımı ifade Dafiro'yu üzdü.

Küçük Ratho, ona her zaman saygı duymuştu ve o da köydeki diğer çocuklarla giriştiği kavgalarda her zaman Ratho'yu korumuştı. Babaları erkenden öldüğü ve anneleri de hayatta olsa bile günün çoğunu sarhoş geçirdiği için Ratho'yu âdeta o büyötmüştü. Kardeşini koruyabileceğine her zaman inanmıştı ve şu anda başarısız olduğunu hissetti.

Ratho çok mutlu görünse bile.

Bütün Napi'nin en büyük pansiyonu olan Sıçrayan *Cruben*'e iki imparatorluk askeri geldi. Askere yeni alındıkları çok belliydi, üniformaları üzerlerine çok iyi oturmamıştı.

İkinci ve üçüncü katların tamamına, angarya işçileri ve ağır işlerde çalışmaya mahkûm edilmiş suçlular için geçici hücreler olarak kullanılmak üzere şehir yönetimi tarafından el konulmuştu. Bunların muhafızlığını, ikinci katta, merdivenlere en yakın geniş odada kalan askerler yapıyorlardı ve diğer odalarda kalanlardan herhangi biri kimse fark etmeden çıkıp gitmesin diye kendi kapılarını açık tutuyorlardı.

İki İmparatorluk askeri, açık olan kapıyı vurdular ve aranan bir suçlu için yerel garnizon tarafından gönderildiklerini söylediler. Gözetimleri altında olan adamlara bir göz atsalar, muhafızlar rahatsız olurlar mıydı?

Kart oynamakta olan muhafızlar yeni gelenlere, baştan savar gibi bir el hareketi yaptılar. "İstediğimize bakın. Aradığınız adam burada değil."

Huno Krıma ve Zopa Shigin, içkilerine ve oyunlarına geri dönen muhafızlara teşekkür ettiler ve teker teker bütün odaları dolaşarak, angarya işçilerine ve mahkûmlara gizli planlarını anlattılar. Burası son duraklarıydı. Şehirde, kendileri gibi insanların tutulduğu diğer yerleri çoktan ziyaret etmişlerdi.

Gece yarısı, Napi'nin her yerinde işçiler ve mahkûmlar her birlikte

ayaklandılar ve muhafızlarını uykularında öldürdüler. Pansiyonları ve hanları ateşe verdiler ve caddelerde toplastılar.

“Xana’ya ölüm!” diye bağıyorlardı. “İmparator’a ölüm!” Bu yasak sözcüklerin, herkesin aklında olan bu sözcüklerin haykırılışında neşe ve coşku vardı. Yüksek sesle söylemek, bu sözcükleri yenilmez kılıyordu.

“Huno Krıma, kral olacak!”

Kısa süre içinde caddelerdeki adamlar, dilenciler ve hırsızlar, açlıktan nefesi kokanlar ve iflas etmiş olanlar, denizin altında ve dağlarda köle yapılmak üzere kocalarının ve erkek çocuklarının götürülüşüne şahit olmuş olan kadınlar, hepsi aynı nakaratı tekrar etmeye başladılar.

Sadece mutfak bıçaklarını ve çıplak yumruklarını sallayarak silah deposuna hücum ettiler; kapıyı kırıp içeri girdiler ve kapıları koruyan muhafızların hakkından geldiler. Elde ettikleri gerçek silahlarla, ordunun tahıl ambarına saldırdılar ve kısa süre içinde sorgum ve pirinç torbaları ile kurutulmuş balık küfeleri, taşkın selleri gibi sağa sola koşan adamların sırtlarında, caddelerde dolaşmaya başlamıştı bile.

Belediye başkanının ofisine koştular ve binayı ele geçirdiler. Biri, üzerinde kanatlarını açmış Mingén şahini bulunan Xana’nın beyaz bayrağını indirdi ve üzerine kaba saba bir sıçrayan balık figürü çizildiği bez parçasını direğe çekti. Bezin üzerindeki balık figürü, gümüş gibi parlayan pulları ve gökkuşağı rengine yüzgeçleri olan bir balıktı; figürün etrafını HUNO KRIMA KRAL OLACAK! yazısı çevreliyordu.

Çoğunluğu Cocru’lu olan yerel garnizonun askerleri, hemşerilerine karşı harekete geçmeyi kabul etmediler. Xana komutanları, kısa sürede kendilerini teslim olmak ya da kendi adamları tarafından katledilmek arasında tercih yapmak zorunda buldular.

Krıma ve Shigin, şimdi, birkaç bin adamdan oluşan bir asi gücün başındaydı. Bu adamların çoğu umutsuz işçiler, haydutlar ya da mahkûmlarla birlikte isyan eden imparatorluk ordusu askerlerinden oluşuyordu.

Teslim olan imparatorluk kumandanlarına zengin ödüller vaat edilmiş ve şehir hazinesinden alınan parayla kendilerine hemen ödeme yapılmıştı. Cocru halkının kanıyla, teriyle ve gözyaşıyla ıslanmış olan vergi paralarıydı bunlar.

Napi'yi güven altına alıp kapılarını yakın şehirlerde konuşlandırılmış olan Xana birliklerinden gelebilecek beklenmedik taarruzlara karşı kilitledikten sonra, Krıma ve Shigin, ganimetlerinin keyfini çıkarma işine giriştiler. Tüccarların ve soyluların evleri yağmalandı, restoranlar ve genelevler isyancılar için özel kutlamalar yaptılar, sözleşmeler ve borçlar iptal edildi. Zenginler feryat ederlerken, fakirler kutlama yapıyorlardı.

“Bu durumda, şimdi kendimizi kral olarak mı isimlendireceğiz?” diye fısıldadı Shigin.

Krıma başını salladı. “Daha işin başındayız. Senin ve benim ilk önce bir sembole ihtiyacımız var.”

İsyanlarına meşru bir zemin sağlamak isteyen Krıma ve Shigin, dedikodulara göre sürgünde çobanlık yapan, Cocru Tahtı'nın eski varisini bulmaları için bir heyeti hemen Faça'ya gönderdiler. İkisi birlikte, kayıp varisi hakkı olan makama getireceklerini ilan ettiler.

Altı Devlet'in soylularına ata topraklarına dönmeleri ve isyana katılmaları çağrısında bulunmak için Dara Adaları'nın her köşesine haberciler gönderildi. Tiro devletleri, Birliğin küllerinden yeniden doğacaklar ve hep birlikte, Pan'daki İmparatorluk Tahtı'nı devireceklerdi.

Dara'nın kuzeybatı ucundaki gökyüzünde bir yaz fırtınası patladı. Rui ve Dasu'nun köylüleri evlerine sığınarak, rüzgârların ve fırtınaların tanrısı Xana'nın Kanatlı Kijisi'nin, hasat zamanına bu kadar yaklaşmışken, öfkesiyle ekinleri mahvetmemesi için dua ettiler.

Dikkatli dinleyen biri, gök gürültüsü çatırtılarının ve kuvvetli sağanağın arasından gelen bir ses duyabilirdi.

Haan'lı Lutho, ilk vuranın sen olacağını hiç düşünmemiştim. Bu balık ve karnındaki rulo oyununun her yerinde senin parmağın var.

Hesaplamaların ve hilelerin tanrısı olan ve bir kaplumbağanın eşlik ettiği Lutho'nun yaşlı ve çatallı sesi, dalgaları yaran yüzgeçler kadar nazik, ay ışığının aydınlattığı bir kumsalda sürünen deniz kabuklusu kadar yumuşaktı.

Seni temin ederim ki, bu işle hiçbir alakam yok kardeşim. Kehanetlere yönelik doğal bir yeteneğim olduğu doğrudur; fakat bu seferki, beni de seni şaşırttığı kadar şaşırttı.

Sakın Cocru'lu İkizler, ateşin ve buzun kız kardeşleri olmasın?

Kimi zaman uyumlu kimi zaman uyumsuz, kimi zaman öfkeli kimi zaman sakin, bir buzulun yakınına akan lav ırmağı gibi birbirleriyle konuşan iki ses duyuluyordu. Bu sesler, kuzgunun eşlik ettiği tanrıçalara, ateşin ve buzun tanrıçası Kana ile ölümün ve uykunun tanrıçası Rapa'ya aitti.

Ölümlüler her istedikleri yerde işaretler görürler. Bunun başlamasıyla bizim bir alakamız yok.

Fakat bunu bitireceğimize emin olabilirsiniz. Cocru; sadece tek bir insanın kalbinde yaşayacak olsa bile...

Kiji, onları böldü.

Nefesinizi tüketmeyin. Hâlâ bu doğru insanı bulmak zorundasınız.

MATA'NIN YİĞİTLİĞİ

FARUN, TUNOA ADALARI: ADİL GÜCÜN HÜKÜMDARLIĞININ
OTUZUNCU YILININ DOKUZUNCU AYI

Kuzey Tunoa'da, Tunoa Adaları'nın en kuzeyinde yer alan Farun'da, Komutan Datun Zatoma'nın, Büyük Ada'daki isyan haberleri nedeniyle canı sıkkındı.

Güvenilir bilgi almak zordu. İşler çok karışık. Huno Krime ve Zopa Şigin isimindeki eşkiyalar, Cocru Tahtı'nın meşru varisini bulduklarını iddia ediyorlardı ve bu yeni "Cocru Kralı", birlikleriyle ona katılacak olan her imparatorluk komutanına soyluluk unvanı vereceğine söz vermişti.

İmparatorluk karışmıştı. General Gotha Tonyeti'nin intiharından ve General Thumi Yuma'nın idamından beri, imparatorluk ordusunun başına bu göreve uygun bir başkomutan geçememişti. Naip ve genç imparator, bütün bölge komutanlarını kendi hallerine bırakarak, iki yıldan beri orduyu tamamen unutmuş görünüyorlardı. Ama şimdi, gerçek bir isyan patlamış ve Pan şaşkınlık içinde donup kalmıştı; bir ay geçmiş olmasına rağmen isyanı bastıracak imparatorluk güçlerinin başına bir general görevlendirilmemişti. Her yerel garnizonun komutanı, ne yapması gerektiğine karar vermeye çalışıyordu.

Rüzgârın hangi yönden estiğini kestirmek güç, diye düşündü Komutan Zatoma. İnisiyatif almam belki de iyi olacak. Ne kadar erken harekete geçersen, katkım da o kadar büyük olur. "Dük Zatoma" kulağa hoş geliyor.

Fakat bir çalışma masasının arkasında, bir atın üzerinde olduğundan daha rahattı. İyi, yetenekli teğmenlere ihtiyacı vardı. Farun'a

tayin edildiği için bu anlamda şanslıydı. Savaşçı yerel halkı zapturapt altına almak zorunda kalan Ano'ların Adalar'da yerleştikleri en son yerlerden biri olan Tunoa, bu yanıyla bütün Dara'da savaşçı özellikleri en fazla öne çıkan bölgelerden biriydi. Farun'da kızlar bile ciriti nasıl güzel atacaklarını öğreniyorlardı ve beş yaşının üzerindeki erkek çocuğu, babasının mızrağını rezil olmadan kullanabilirdi.

Eğer doğru adamlara yaklaşırsa, itibarını kaybetmiş ailelerinin onurunu biraz da olsa kurtarma şansına sahip olacakları için bu adamlar ona minnettar kalabilir ve sadakatle hizmet edebilirlerdi. Zatoma beyin, adamlar da kolları olacaktı.

Phin Zyndu, atalarından kalma şatonun mağara gibi geniş salonları ve uzun koridorlarında dolaşırken, kalbindeki isyanın yüzüne yansımaya engel oldu. Zyndu Klanı için en karanlık zaman olan çeyrek yüzyıl önce kovulduğu günden bu yana buraya ilk defa geliyordu. Bir fatih kıyafeti giymiş sıradan biri olan Datun Zatoma'nın emri üzerine, şimdi, buraya geri dönüşü hiç de hayal ettiği gibi bir geri dönüş değildi.

Arkasında duran Mata, pahalı halılara, pencerelerdeki demir örme kafes işleminin karmaşık şekillerine ve atalarının başarılarını tasvir eden resimlere dalmıştı. Fırçayla yapılmış birkaç resimdeki figürlerin başları, fetihten hemen sonraki yağma esnasından hatıra olarak alınmak için Xana askerleri tarafından yırtılmıştı ve alçak Datun Zatoma, kutsallığına el uzatılmış resimlerin, belki de Zyndu Klanı'nın düşüşünün yüz kızartıcı bir anısı olarak yerlerinde kalmasına izin vermişti. Mata, içindeki öfkenin taşmasına engel olmak için dişlerini gıcırdattı. Bütün bu meşru mirası, yerini ele geçiren ve onları buraya çağırtan domuz tarafından kirletilmişti.

“Burada bekle,” dedi Phin Zyndu, Mata'ya. Amca ve yeğen birbirlerine anlamlı bakışlar gönderdiler ve Mata başını salladı.

“Hoş geldiniz, Efendi Zyndu!” Datun Zatoma coşkulu ve –zihninin içinde de olsa– saygılıydı. Phin Zyndu'yu omuzlarından kavradı; fakat Phin bu harekete karşılık vermedi. Ne yapacağını bilemeyen Zatoma, bir süre sonra geri çekildi ve Phin'e eliyle oturmasını işaret etti. Arkadaşça konuştuklarını göstermek için, bacaklarını katlayıp her bir ayağını diğer ayağının baldırının altına yerleştirerek, *géüpa* pozisyonunda oturdu; fakat Phin, oturma minderinin üzerine resmi *mipa rari* pozisyonunda kaskatı diz çöktü.

“Büyük Ada’dan gelen haberleri duydun mu?” diye sordu Zato-
ma.

Phin Zyndu, hiçbir şey söylemedi. Komutanın devam etmesini bekledi. “Düşünüyorum da...” Bu hassas bir konuydu ve Zato-
ma ifade etmek istediği şeyin Zyndu tarafından doğru anlaşılması için dik-
katli olmayı istiyordu; ama ancak İmparator’un birlikleri üstünlük
sağlayıp asileri ezerse, sözcüklerini tatminkâr bir şekilde izah edebi-
lecekti. “Ailen, Cocru krallarına nesiller boyu sadakatle ve güzelce
hizmet etti. Pek çok büyük generalin Zyndu’lardan olması, küçük
bir çocuk tarafından bile bilinen bir gerçektir.”

Phin Zyndu, başını belli belirsiz sallayarak onay verdi.

“Yaklaşmakta olan bir savaş var ve savaşmayı bilen adamlar, sa-
vaşta mükâfatlandırılırlar. Zyndu’lar, bana öyle geliyor ki, önlerinde
duran fırsatlarla ilgilenebilirler.”

“Biz Zyndu’lar, sadece Cocru için savaşırız,” dedi Zyndu.

Güzel, diye düşündü Zato-
ma. Söylenmesi gerekeni söyleyen sen
oldun, ben değil.

Sanki Zyndu az önce ihaneti çağrıştıran bir yorum yapmamış gibi
Zato-
ma devam etti. “Emrim altındaki birlikler ya güçlü bir yayı ar-
tık geremeyen yaşlı askerlerden ya da savunma ve saldırı arasındaki
farkı söyleyemeyecek acemi askerlerden oluşuyor. Şekle sokulmaları
için kamçılanmaya ihtiyaçları var ve bunun acilen yapılması lazım.
Bu çabamda, sen ve yeğenin bana yardım ederseniz onur duyacağım.
Böyle bir değişim zamanında, birlikte hareket etmeli ve zaferi omuz
omuza tatmalıyız.

Phin, imparatorluk ordusunun sözde komutanlarından biri olan
bu Xana’lıya baktı. Elleri beyaz, tombul ve yumuşaktı; kadın yüzük-
lerinde görülen bir incinin rengindeydi. Bu eller, bir kılıcı kavramayı
ya da bir baltayı savurmayı bilen eller değillerdi. *Bir bürokratin, diye
düşündü. Sadece abaküs üzerindeki boncukları itmeyi ve üstlerinin
gözüne girmeyi bilen bir adamın, askerlerin başına getirilmesi. Xana
Fethi’nin ganimetlerini korumak anlamına geliyordu.* İmparatorlu-
ğun bir köylü isyanı karşısında böyle tökezlemiş olmasına, hayret
etmemek gerekirdi. Fakat Phin Zato-
ma’ya gülümserken ve başını
sallarken, yüzündeki ifade, duyduğu tiksintiyi ve aşağılamayı dışa
vurmuyordu. Kendisinin ve Mata’nın ne yapacaklarına çoktan ka-
rar vermişti. “Yeğenimi bekleme salonundan getirmeme izin verin.
Onun da sizi tanımaktan memnun olacağını düşünüyorum.”

“Elbette. elbette! Genç kahramanları tanımaktan her zaman memnuniyet duyarım.”

Phin, komutanın odasından çıktı ve Mata'ya başıyla işaret yaptı. Mata, onu odaya doğru takip etti. Zatoma yaklaştı, yüzündeki büyük gülümsemeyle genç adama sarılmak için kollarını genişçe açtı. Fakat bu karşılama biraz zorlamaydı. Yirmi beş yaşında olan Mata, iki buçuk metre uzunluğundaydı ve oldukça göz korkutucu duruyordu. Özellikle çift göz bebekleri, diğerlerinin her zaman gözlerini kaçırmasına neden olurdu. Onunla göz temasında kalmak imkânsızdı. Hangi göz bebeğine odaklanacaklarını bilemezlerdi.

Zatoma, bu gözlere bakarken nasıl rahat edeceğini hiçbir zaman öğrenemeyecekti; çünkü bu gözlere ilk bakışı, son bakışı da olacaktı.

İnanmaz gözlerle aşağıya baktı. Yılan balığı kadar ince ve şimdi kendi kanıyla kıpkırmızı olan bir hançer, Mata'nın sol elinde duruyordu ve göğsünden çıkmıştı. Bu an hakkında Zatoma'mn düşünebildiği tek şey, bu küçük silahın, bu dev adamın elinin içinde ne kadar tuhaf görüldüğüydü.

O bakarken Mata, hançeri bir daha kaldırdı ve boynuna sapladı; Zatoma'nın nefes borusu ve ana damarları yırtılmıştı. Zatoma, konuşmaktan aciz bir halde, kanın fokurdama sesine benzeyen bir ses çıkardı ve yere yığıldı; kendi kanını yutarak boğulurken kol ve bacakları kasılıyordu.

“Ve şimdi, *benim* evimi terk edeceksin.” dedi Mata. Datun Zatoma, onun öldürdüğü ilk adamdı. Bunun heyecanıyla ürperdi, fakat pişmanlık ya da acıma hissetmedi.

Köşedeki silah dolabına yöneldi. Dolap, Zyndu Klanı'ndan alınan eski ve güzel kılıç, mızrak ve sopalarla doluydu. Zatoma, bunları sadece süs olarak görmüştü ve her birinin üstünde kalın bir toz tabakası vardı.

Mata, en üstteki ağır kılıcı –bronzdan yapılmış gibi görünüyordu– eline aldı. Kılıcın kalın ağzı ve uzun kabzası, iki elle kullanılmak üzere tasarlanmış olduğunu düşündürüyordu. Üzerindeki tozu üfle-di ve kılıcı ipeğe sarılı bambu kınından yarıya kadar çıkardı. Metalin görünüşü sıradışıydı: Ortası donuk bronz rengiydi, tahmin edileceği gibi; fakat kenarları pencereden sızan güneş ışığında mavinin soğuk bir tonunda parılıyordu. Mata, onu elinde evirip çevirdi ve kılıcın iki kenarı boyunca uzanan karmaşık oymalara –eski savaş şiirlerinden alınmış şekillerdi bunlar– hayranlıkla baktı.

“Bu, büyükbabanın meslek hayatının büyük bölümü boyunca taşıdığı silahtı; öğrenimini tamamladığında, öğretmeni Médo hediye etmişti onu,” dedi Phin, sesindeki gururla. “İler zaman bronzu tercih etti; çünkü daha yumuşak ve daha az keskin olmasına rağmen, demir ve çelikten daha ağırdır. Pek çok insan bu kılıcı iki eliyle bile kaldıramaz; fakat o, bunu tek eliyle sallardı.”

Mata, kılıcı tamamen çıkardı kınından ve sadece tek eliyle, birkaç kez havaya savurdu. Kılıç, yeni açmakta olan bir kasımpatı gibi ışığı yansıtarak onun önünde kolayca dönüyordu ve kılıcın serin rüzgârını yüzünde hissetti.

Dengesi ve ağırlığı karşısında büyüldü. Kullandığı çelik kılıçların çoğu çok hafiflerdi ve ince bıçakları kırılıyordu. Fakat bu kılıç, sanki onun için yapılmıştı.

“Büyükbaban gibi savuruyorsun,” dedi Phin, sakinleşmeye başlayan sesiyle.

Mata, başparmağıyla kılıcın ağızlarını test etti. Bunca yıldan sonra hâlâ keskindiler. Çentik ya da kırık göremedi. Amcasının yüzüne, sorgulayan bir bakış yöneltti.

“Bu keskin ağızların arkasında bir hikâye var,” dedi Phin. “Büyükbaban Cocru’nun başkomutanı olarak tayin edildiğinde, Kral Thoto uğurlu bir kış günü Tunoa’ya geldi; her yanı otuz metre uzunluğunda ve otuz metre yüksekliğinde bir tören platformu inşa edilmişti ve kral, herkes görebilsin diye, bu platform üzerinde, Büyükbaban Dazu’nun önünde üç kez saygıyla eğildi.”

“Kral, büyükbabamın önünde mi eğildi?”

“Evet.” Phin’in sesinden gurur taşıyordu. “Bu, Tiro krallarının eski bir göreneğiydi. Bir Tiro devletinin başkomutan tayin etmesi, kral için çok ciddi bir olaydı; çünkü devletin en korkunç aygıtını bir başkasının ellerine emanet ediyordu. Kral’ın başkomutanım dediği adama verdiği büyük onuru ve duyduğu saygıyı göstermesi için özel törenler düzenlenmeliydi. Bu, bir kralın başka bir adamın önünde eğildiği tek andır. Tunoa, klanımızın toprağı, bu törenlere Dara Adaları’ndaki başka herhangi bir yerden daha fazla şahitlik etmiştir.”

Mata başını salladı, omuzlarındaki ağırlığı ve parçası olduğu tarihi bir kez daha hissederek. Ünlü savaşçılardan oluşan uzun bir zincirin tek bir halkasıydı ve bu savaşçıların önünde krallar eğilmişlerdi.

“Böyle bir törene şahit olsaydım keşke ben de,” dedi.

“Olacaksın,” dedi Phin, hafifçe onun sırtına vurarak. “Bundan eminim. Kral Thoto, başkomutanın otoritesinin bir sembolü olarak, Büyükbaban Dazu’ya, binlerce kez dövülmüş çelikten yapılma yeni bir kılıç verdi, insanların bildiği en güçlü, en keskin kılıç metalinden yapılmıştı. Fakat büyükbaban, eski kılıcını bırakmayı istemedi, zira öğretmeninin ona verdiği değer bir simgesiydi o kılıç.”

Mata başını salladı. Bir insanın öğretmene saygı göstermesi gerektiğini anladı; zira öğretmen, bir insanın tavrının ve davranışlarının modeli ve kalıbıydı. Bunlar, üzerlerindeki dünyayı sağlam tutan temellere benzeyen eski yükümlülüklerdi. Bunlar, özel bağlılıklar olsalar da birinin efendisine ya da kralına borçlu olduğu kamusal yükümlülükler kadar önemli ve sağlamdılar. Mata, derinden ve çok canlı bir şekilde hissetti Dazu Zyndu’nun on yıllar öncesinde yaşadığı ikilemi.

Mapidéré, bu özel bağlılıkları bastırmaya ve İmparator’a karşı olan yükümlülüğü her şeyin üzerine çıkarmaya çalışmıştı ve işte bu yüzden, onun imparatorluğu karmaşa ve adaletsizlik içine düşmüştü. Mata, Mapidéré’nin başkomutanları önünde eğilmediğini, sormaya bile ihtiyaç duymadan biliyordu.

Phin devam etti, “Hangi silahı kullanması gerektiğine karar veremeyen Büyükbaban, bütün Dara’mn en iyi kılıç dövme ustası olan Suma Ji’yi bulmak ve yardım almak için Rima’ya gitti. Suma Ji, yol göstermesi için üç gün üç gece Fithowéo’ya dua etti ve sonunda yeni bir birleşik kılıç üretme yönteminin fikri bahşedildi kendisine.

“Kılıç dövme ustası, başkomutanın yeni kılıcını eritti. Eski kılıcın ana gövdesini muhafaza etti ve onu dövülen çelikle katman katman kapladı; böylece, dövdüğü yeni kılıçta bronzun ağırlığı ve kütlesini, çeliğin sertliği ve keskinliğiyle birleştirdi. Dövme işlemi tamamlandığında Suma Ji, kılıcı Fithowéo için kutsal olan kurt kânına daldırdı.

Mata, kılıcın soğuk bıçağını okşadı ve geçen yıllar boyunca kim bilir kaç adamın kanını içtiğini düşündü. “İsmi ne?”

“Suma Ji, ona Na-aroénna ismini vermiş,” dedi Phin.

“Şüpheleri Gideren” dedi Mata, klasik Ano’dan tercüme ederek.

Phin, başını salladı. “Büyükbaban, onu ne zaman kınından çekip çıkarsa, savaşın sonucuna dair kalbinde artık hiçbir şüphe kalmıyordu.”

Mata, kılıcı sıkıca kavradı. *Bu silaha layık olmaya gayret edeceğim.*

Silah dolabını incelemeye devam eden Mata'nın bakışları mızrakların, kılıçların, kamçıların ve yayların üzerinde dolaşıyordu; bunların hepsi Na-aroénna'nın yanında sönük kalıyorlardı; fakat en sonunda, gözleri en dipteki rafa takılı kaldı. Sert ağaçtan yapılmış bir matrağı eline aldı. Beyaz ipekle sarılı olan bileği kalınlığındaki sapı, yılların kanı ve teriyle lekelenmişti. Matrak, içine beyaz dişten pek çok halka yerleştirilmiş olan uç tarafına doğru, daha da kalınlaşıyordu.

"Bu, on insan gücünde olduğu söylenen Xana Generali Rio Cotumo'nun silahıydı," dedi Phin.

Mata, matrağı bir o yana bir bu yana çevirdi ve dişlerin uçlarında ışık parıldadı. Bu dişlerden bazılarını ayırt edebildi: kurt, köpek balığı, hatta birkaçı da bir *cruben*'in dişleri olabilirdi. Dişlerin bazılarında kan lekesi vardı. Kaç miğferi ve kafatasını ezmişti acaba?

"Büyükbaba ve Rio Cotumo, Liru kıyılarında tam beş gün boyunca düello yaptılar ve galibi belirlemek mümkün olmadı. En sonunda, altıncı günde Cotumo, ayağı gevşek bir kayanın üzerinden kayınca tökezledi ve büyükbaba böylece onun kafasını kesebildi. Fakat büyükbaba, kazandığı zaferin hak edilmemiş bir zafer olduğunu düşündü her zaman ve Cotumo'yu ona bonkörce bir cenaze töreni düzenleyerek onurlandırdı; onun silahını da bir anı olarak sakladı."

"Bunun bir ismi var mı?" diye sordu Mata.

Phin, başını salladı. "Varsa bile, büyükbaban bunu hiçbir zaman öğrenemedi."

"Öyleyse, ona Goremaw ismini veriyorum, Na-aroénna'nın yoldaşı."

"Kalkan kullanmayacak mısın?"

Mata küçümseyici bir kahkaha attı. "Düşmanlarım üç darbeye ölecekken, bir kalkana neden ihtiyacım olsun?"

Sağ elinde sıkıca tuttuğu kılıcı, sol elindeki matrağa birdenbire vurdu. Şatonun taş koridorları, uzun süre yankılanan tatlı ve pürüzsüz bir sesle çınladı.

Phin ve Mata Zyndu, şatonun içinde dövüşerek kendilerine yol açtılar.

Kanın tadını ilk defa alan Mata, şimdi öldürme arzusu tarafından ele geçirilmişti. Fok sürüsünün içine salınmış bir köpekbalığı

gibiydi. Şatonun dar koridorlarında, Xana askerleri sayısal üstünlüklerinin sunduğu avantajı kullanamadılar ve birer ikişer üzerine geldiklerinde Mata, onları sistemli bir şekilde öldürdü. Na-aroénna'yı öyle bir güçle savuruyordu ki, korunmak için boşu boşuna kalkmış olan kalkanları ve kolları eziyordu. Goremaw'ı öyle sert vurdu ki, bir adamın kafatası gövdesine gömüldü.

Şatodaki garnizonda iki yüz adam vardı. O gün, yüz yetmiş üç tanesini katletti. Geriye kalan yirmi yedi kişi ise yanında dövüşen genç adamın kanlı yüzünde kendi babasının, Büyük Dazu Zyndu'nun görüntüsünün yansıdığını gördükçe gülen Phin Zyndu tarafından öldürülmüştü.

Mata, kırmızı zemin üzerinde biri siyah, diğeri beyaz bir çift kuzgun olan Cocru Bayrağı'm, bir sonraki gün şatonun üzerine dikti ve Zyndu Klanı'nın arması olan kasımpatı, şatonun kapısına yeniden asıldı. Mata'nın Xana garnizonu karşısındaki zaferi, Tunoa Adaları arasında yayıldıkça, önce bir hikâye, sonra bir efsane ve en sonunda da bir mit haline geldi. Çocuklar bile, Na-aroénna'nın ve Goremaw'ın isimlerini öğrendiler. "Cocru geri alındı," diye fısıldıyorlardı Tunoa Adaları'ndaki erkekler ve kadınlar birbirlerine. Dazu Zyndu'nun kahramanlık öykülerini hâlâ hatırlıyorlardı ve büyük oğlunu ona benzetiyorlardı. Belki de, her ne olursa olsun, bu isyanın başarılı olma umudu vardı.

Erkekler, Cocru için gönüllü olarak savaşmaya Zyndu Şatosu'na geliyorlardı. Kısa zamanda, Zyndu'larm etrafında sekiz yüz kişilik bir ordu toplanmıştı.

Şimdi dokuzuncu ay bitmişti, Huno Krıma ve Zopa Shigin'in ba-
lğın içindeki kehaneti görmeleri üzerinden iki ay geçmişti.

KUNI'NİN SEÇİMİ

ZUDİ'NİN DIŞINDA: ADİL GÜCÜN HÜKÜMDARLIĞININ
ÜÇÜNCÜ YILININ DOKUZUNCU AYI

Bir önceki gece, Kuni Garu'nun sorumluluğunda hâlâ elli mahkûm vardı. Birkaçı Zudi'den; geri kalanların çoğu uzaklardan gelen, bir şekilde suç işlemiş ve angarya bölüklerinde ağır çalışmaya mahkûm edilmiş adamlardı.

Mahkûmlar yavaş adımlarla yürüyorlardı çünkü içlerinden birinin bacağı aksıyordu. Bir sonraki kasabaya zamanında yetişemeycekleri için, Kuni dağlarda kamp kurmaya karar vermişti.

Sabah, sadece on beş mahkûm kalmıştı.

“Akıllarındaki nedir?” diye köpürdü Kuni. “Adalar'da saklanacak hiçbir yer yok. Hepsi yakalanacak; aileleri ya öldürülecek ya da onlardan boşalan yeri telafi etmek için ağır çalışmaya mahkûm edilecek. Onlara iyi davrandım, hiçbirini geceleri zincire vurmadım, karşılığını şimdi böyle mi ödüyorlar? Öldüm ben!”

Kuni, iki yıl önce Angarya Bölümü'nün başına getirilmişti. Mahkûmlardan oluşan bir ekibe eşlik etmek, genellikle altındaki-lerden birilerinin yaptığı bir işti. Fakat bu özel görevi kendi üzerine almıştı; çünkü bacağı kötü olan adam yüzünden ekibin, varması gereken yere, muhtemelen zamanında varamayacağını biliyordu. Kuni, Pan'da bulunan komutanı bu durumu görmezden gelmesi için ikna edebileceğine emindi. Üstelik Pan'a hiç gitmemişti ve Kusursuz Şehri görmeyi her zaman istemişti.

“Sadece en ilginç şeyi yapmalıydım.” Kendisine kızıyordu.

“Şimdi, eğleniyor muyum?” Şu anda evde Jia ile birlikte olmayı, onun bazı tariflere göre deneyerek yaptığı bitki çayını tehlikeden uzak ve can sıkıntısı içinde içiyor olmayı, her şeyden çok istiyordu.

“Bilmiyor muydun yoksa?” Askerlerden biri, Hupé isminde bir adam, şüpheli bir şekilde sordu. “Mahkûmlar, dün bütün gün fısıldaşıp planlar yapıyorlardı. Senin bundan haberin olduğunu ve kehanete inandığın için onlara bilerek izin verdiğini düşündüm. İmparatora savaş açan, bütün mahkûmları ve zorla çalıştırılan işçileri özgür bırakacaklarına söz veren asilere katılmayı istiyorlar.”

Kuni, dün mahkûmların garipsenecek kadar çok fısıldaştıklarını hatırladı. Elbette o da, Zudi'deki herkes gibi, isyanla ilgili dedikoduları duymuştu. Fakat üzerinde yol aldıkları dağların güzelliğine öyle bir dalmıştı ki, bağlantıyı kuramamıştı.

Keyfi iyiden iyiye kaçınca, Hupé'den asiler hakkında bildiği şeyleri biraz daha anlatmasını istedi.

“Balığın içindeki yazı ha!” diye şaşırarak bağırdı Kuni. “Sadece, öylesine satın aldıkları bir balık. Bu sahtekârlıklara daha beş yaşımı yeni devirmiş olduğum zamanlardan beri inanmıyorum, ama insanlar buna inanıyorlar, öyle mi?”

“Tanrılar hakkında kötü konuşma,” dedi, dindar biri olan Hupé sertçe.

“Pekâlâ, bu biraz zor bir durum,” diye mırıldandı Kuni. Kendisini sakinleştirmek için bir tutam çiğneme tütünü çıkardı belindeki keseden ve ağzına atarak dilinin altına yerleştirdi. Jia, ona kendisini uçuyormuş gibi hissettiren ve gökkuşağıyla halelenmiş *cruben*'ler ve *dyran*'lar gördüren bitkisel karışımların nasıl yapılacağını biliyordu—Jia'yla birlikte bu görüntülerle eğlenirlerdi—fakat Jia, tam tersine etki yapanların nasıl karıştırılacağını da biliyordu. Kuni stresli olduğu zamanlarda, bu karışımlar gidişatı yavaşlatıyor ve önündeki seçenekleri daha net görmesi için ona yardım ediyorlardı. Ve Kuni'nin şu anda kesinlikle biraz netliğe ihtiyacı vardı.

Kota elli kişiye, Pan'a on beş tane mahkûm götürmesini nasıl izah edecekti? Durumdan sıyrılmak için ağzı ne kadar laf yapsa yapsın, cellâtle bir randevusu olacaktı. Büyük ihtimalle Jia'nın da öyle. İmparatorun hizmetkârı olarak sürdürdüğü yaşamı sonlanmıştı; onu, yeniden selamete çıkaracak bir yol yoktu artık. Önündeki bütün seçenekler tehlikeliydi.

Fakat bazı seçenekler diğerlerinden daha ilginçtir ve ben kendime bir söz vermiştim.

Bu ayaklanma, bütün yaşamı boyunca beklediği fırsat olabilir miydi sonunda?

“İmparator, kral, general, dük,” kendi kendine fısıldadı. “Bunlar sadece unvan. Bunlardan herhangi birinin soyağacını geçmişe doğru yeteri kadar takip ettiğinde, risk almaya cesaret etmiş sıradan bir insanla karşılaşacaksın.”

Bir kayanın üzerine çıktı, askerlerin ve geriye kalan mahkûmların yüzlerine baktı; hepsi korku içindeydiler. “Benimle kaldığınız için minnettarım. Fakat daha ileri gitmenin gereği yok. Xana kanunları gereği, hepimiz ağır bir şekilde cezalandırılacağız. İstedığınız yere gitmekte ya da asilere katılmakta serbestsiniz.”

“Sen asilere katılmayacak mısın?” diye sordu Hupé, heyecanlı bir sesle. “Kehanet!”

“Şu an, hiçbir kehaneti düşünecek halim yok. Önce dağlarda saklanacağım ve ailemi kurtarmanın bir yolunu bulmaya çalışacağım.”

“O halde, bir eşkıya olmayı düşünüyorsun?”

“Ben şuna inanırım: Kanuna uymaya çalışıyorsan ve hâkim seni yine de suçlu olarak görüyorsa, bu durumda isminin hakkını vererek yaşayabilirsin.”

Herkes onunla kalmaya gönüllü olunca şaşırmamış; ama memnun olmuştu.

En iyi yoldaşlar, seninle kalmaya kendilerinin karar verdiğini düşünenlerdir.

Kuni Garu, imparatorluk devriyeleriyle karşılaşma riskini azaltmak için gurubunu Er-Mé Dağları’nın derinliklerine götürmeye karar verdi. Hafiften dağların yamacına doğru kıvrılan patika dik değildi ve sonbahar öğleden sonrası çok hoştu. Güzel yol aldılar.

Fakat eski askerler ve eski mahkûmlar arasında arkadaşlık azdı; birbirlerine güvenmiyorlardı ve geleceklerinden emin değillerdi.

Patika üzerindeki bir dönemeci aşınca, aşağıdaki yeşil vadiyi ve ötede alabildiğine dümdüz uzanan Porin Ovaları’nı gören Kuni, alındaki teri sildi ve öylece dikildi.

Kesesinden yeni bir tutam çiğneme tütünü çıkardı ve büyük bir zevkle ısırdı. Bu seferkinin mentollü ve serinletici bir tadı vardı; öyle ki Kuni’ye bir konuşma yapmanın zamanıdır diye düşündürttü.

“Şu manzaraya bakın!” dedi. “Oldukça aylak geçen bir hayatım oldu” –hikâyesini bilen adamlar kıkırdayarak güldüler– “Burada bir kulübe kiralayacak ve karımı alıp bir aylık bir tatil için Er-Mé Dağları’nda gezmeye gelecek kadar yeterli parayı hiç kazanamadım. Kayınpederim bunu yapabilecek kadar varlıklıydı; fakat işleriyle çok meşguldü. Bu güzellik hep buradaydı; fakat hiçbirimiz bunun tadını çıkaramadık.”

Grup, etraftaki parlak kırmızı yabani maymun çileği salkımları ve geç açan karahindibalarla göz alıcı bir mozaik oluşturan rengârenk sonbahar yapraklarını hayranlıkla seyrediyordu. Adamlardan birkaçı, yeni düşmüş yaprakları ve altın rengi güneş altında dinlenen toprağı koklayarak, dağ havasını ciğerlerine çekmek için derin derin nefes aldı; bakır paraların ve akan lağım kokusunun baskın olduğu Zudi caddelerinin havasından ne kadar da farklıydı.

“Görüyorsunuz işte, haydut olmak o kadar da kötü değil sonuçta,” dedi Kuni. Bütün adamlar güldüler. Yürümeye devam ettiklerinde herkesin adımları hafiflemişti.

Birdenbire, önde liderlik eden Hupé, ölü gibi durdu. “Yılan!”

Yolun ortasında gerçekten de iri, beyaz bir piton durmaktaydı; yetişkin bir erkeğin üst baldırı kadar kalındı ve gövdesiyle bütün yolu kapatırken kuyruğu hâlâ ormanda olacak kadar da uzundu.

Kuni’nin grubundaki herkes geriye sıçradı ve yilandan mümkün olduğu kadar uzağa kaçmaya çalıştı. Fakat yılan, başını hızla çevirdi ve Otho Krin ismindeki ince, uzun mahkûma doladı bedenini.

Kuni, bu andan sonra yaptığı şeyi neden yaptığını ileriki zamanlarda izah edemeyecekti. Yılanları sevmezdi ve tehlikenin içine öyle aniden atılacak türden biri de değildi.

Bir heyecan dalgası kapladı damarlarını ve ağzındaki tütünü tükürdü. Düşünmeye fırsatı olmadan Hupé’den bir kılıç aldı ve dev pitonun üzerine atladı. Tek bir savuruşta kafasını kesti. Yılanın bedeninin geri kalanı büküldü ve sağa sola savrulmaya başladı; Kuni ayağına bir darbe aldı. Fakat Otho Krin kurtulmuştu.

“İyi misin Yüzbaşı Garu?”

Kuni başını salladı, şuuru yerinde değildi.

“Ne oldu... Ne oldu bana?”

Yolun kenarında duran karahindibanın tohumlardan oluşan topuna takıldı gözü. Ona bakarken, ani bir esinti topu kopardı ve tohumlar, mayıs sinekleri sürüsü gibi, havada uçuşmaya başladılar.

Kılıcı Hupé'ye geri vermeye çalıştı; fakat adam hayır anlamında başını salladı.

“Bu sende kalsın Yüzbaşı. Bu kadar iyi bir kılıç ustası olduğunu bilmiyordum!”

Adamlar yokuşu yürümeye başladılar; fakat seslerinin mırıltısı, titrek kavak ağaçlarının yapraklarını okşayan meltem gibi gittikçe daha fazla duyuluyordu.

Kuni durdu ve geriye döndü. Fısıldaşmalar kesildi. Kuni, adamların gözlerinde saygı, hayranlık ve hatta bir parça korku gördü.

“Ne oluyor burada?” diye sordu.

Hupé, bir adım öne çıkıncaya kadar adamlar birbirlerine bakıp durdular.

“Dün gece bir rüya gördüm.” Sanki hâlâ rüyadaymış gibi sesi dümdüzdü. “Kumların kömür gibi kapkara olduğu bir çölde yürüyordum. Sonra uzakta, yerde yatan beyaz bir şey gördüm. Yakına gelince, çok iri beyaz bir yılanın gövdesi olduğunu anladım bunun. Fakat ben iyice yaklaşıncaya gövde kayboldu. Onun yerinde, ağlayan yaşlı bir kadın duruyordu ayakta. Ona, ‘Büyükanne, niçin ağlıyorsun?’ diye sordum. ‘Ah, evladım öldürüldü.’ dedi. ‘Oğlun kim?’ diye sordum. ‘Oğlum, Beyaz İmparator’dur. Kırmızı İmparator öldürdü onu.’”

Hupé, Kuni Garu’ya baktı ve bunu diğerlerinin bakışları takip etti. Beyaz Xana’nın rengiydi ve kırmızı da Cocru’nunki.

Ah, yine kehanetler, diye düşündü Kuni. Başını salladı ve belli belirsiz güldü.

“Eğer bu eşkıyalık işi yürümezse,” dedi, “gezici bir ozan olmayı deneyebilirsiniz.” Sonra da, Hupé’nin sırtına bir şaplak vurdu. “Fakat anlatma tarzın üzerinde çalışmalı ve daha inanılır hikâyeler bulmalısın!”

Kahkahalar dağda yankılandı. Korku adamların bakışlarını terk etti, hayranlık kaldı.

Volkan külü kadar kuru ve pütürlü bir meltem, dağın tepesinin yakınındaki ağaçları hışırdattı.

Bu nedir şimdi? Kız kardeşim, diğer yarım. Bu ölümünün işine neden karıştın?

Bir buzuldan geliyormuş gibi sert, kuru, keskin ve soğuk bir meltem ilkinde eşlik etti.

Neden bahsettiğini bilmiyorum, Kana.

Yılanları gönderen ya da bu adama o rüyayı gördürten sen değil misin? Bu, sana ait bir işarete benziyor.

Balık kehanetiyle alakam olmadığı gibi bununla da bir alakam yok. O halde kim? Savaşçı Fithowéo mu? Hesapçı Lutho mu?

Sanmam. Onlar başka yerde meşguller. Fakat... Şimdi, bu ölümlüyü merak ediyorum.

Zayıf, sıradan ve... Hiç inançlı değil. Onunla zaman harcamamalıyız. Buz kaplı Rapa, bizim en çok gelecek vaat eden şampiyonumuz genç Zyndu. Evet, ateşten doğmuş Kana, onu doğduğu günden beri sevdiğini biliyorum... Yine de, bu diğer adamın etrafında ne kadar garip şeyler oluyor!

Sadece tesadüf bunlar.

Geriye dönüp bakıldığında, sadece rastlantılar değilse, nedir kader denilen şey o halde?

Kuni ve adamları haydutluğa iyi uyum sağladılar. Er-Mé Dağları'nın yükseklerinde kamplarını kurdular ve tüccarların kervanlarına saldırmak için birkaç günde bir ya arabaların sürücülerinin ve muhafızlarının yorgun ve uykulu oldukları gün batımında ya da tam hazırlanıp yeniden yola koyulmak üzerelerken gün doğumunda aşağıya akınlar düzenlediler.

Ölümlerden ve ciddi yaralanmalardan sakınma konusunda dikkatliydi ve dağlarda dağınık olarak yaşayan ormancılara ele geçirdikleri şeylerden her zaman bir pay ayırdılar. "Saygın eşkiyanın erdemli yolunu takip ediyoruz." Kuni, adamlarına sloganlar öğretiyordu. "Xana kanunları namuslu insanlara yaşam hakkı tanımadığı için kanunlara uymuyoruz."

Yakın şehirlerdeki garnizonlar haydutların peşine süvari birlikleri gönderdiğinde, ormancılar, her zaman, bir şey bilmediklerini ve hiçbir şey görmediklerini söylüyorlardı.

Kuni, adamlarına iyi muamele etmesiyle ünlendiği için kaçarak çeteye katılan işçilerin ve firari askerlerin sayısı gittikçe artıyordu.

Bu kervana yapılan saldırı, daha başından ters gitmişti.

Eşkiyalar yaklaştığında, tüccarlar, dört bir yana dağılmak yerine oldukları yerde kalmışlar ve kamp ateşlerinin başına toplanmışlardı. Kuni, kendisine lanet okudu. Bu bir işaret olmalıydı, elbette.

Fakat bugüne kadar kazandığı başarılar, onu kibirli biri yapmıştı. Akını iptal etmek yerine, herkese kampa girmek için bastırmasını emretmişti. “Sopalarınızla kafalarına vurun ve bağlayın onları. Kimseyi öldürmeyin!”

Ama eşkiyalar yeterince yaklaşır yaklaşmaz, öküz arabalarının perdeleri genişçe açıldı ve düzinelerce silahlı muhafız, kılıçları çekilmiş, yayları gerilmiş halde dışarı fırladı. Artık bu tüccarlar ne taşıyorlarsa, profesyonel muhafızlar kiralamak için iyi para dökmüşlerdi. Kuni’nin çetesi tamamen savunmasız yakalanmıştı.

Kuni’nin adamlarından iki tanesi boyunlarına saplanan oklarla, dakikalar içerisinde düştüler. Donup kalan Kuni, orada öylece dikiyordu.

“Kuni!” Hupé ona bağırdı. “Geri çekilme emri vermelisin!”

“Geri çekilin! Bırakın! Tam isabet! Güçlü atış! Sıkı kuşatma!” Kuni’nin eşkiyalık hakkında bildiği bütün kavramlar, çarşı pazar-daki hikâye anlatıcılarından ve Kon Fiji’den okuduğu ahlak dersi veren fabllarından geliyordu. Gerçekte ne yapması ya da söylemesi gerektiğine dair bir fikri olmadığından, hırsızlara ait hatırlayabildiği ne kadar klişe söz varsa döktü ortaya.

Silahlı muhafızlar yaklaşırken, Kuni’nin adamları kargaşa içinde bir araya toplastılar. Bir başka ok salvosu üzerlerine doğru uçu.

“Atları var,” dedi Hupé. “Fğer kaçmayı denersek, kurtçuklar gibi doğrarlar bizi. Bazılarımız geride kalıp dövüşmeli.”

“Doğru,” dedi Kuni. Ortada bir plan olduğu için şimdi daha sakin hissediyordu kendisini. “Ben, Fi ve Gatha ile geride kalacağım, sen de adamların geri kalanını alıp kaçacaksın.”

Hupé, kafasını iki yana salladı. “Bu bar kavgası gibi bir şey değil, Kuni. Daha önce kimseyi öldürmediğini ya da gerçek bir kılıç savaşına girmediğini biliyorum; fakat ben ordudaydım ve eğer biri kalacaksa, o ben olacağım.”

“Ama lider benim!”

“Aptal olma. Hâlâ Zudi’de bir karın, erkek kardeşin ve ailen var; oysa benim kimsem yok. Hem diğerleri, şehirdeki ailelerinin kurtuluş umudunu sana bağlamış durumdalar. Seninle ilgili gördüğüm rüyaya inanıyorum ve balığın kehanetine de inanıyorum. Bunu unutma.”

Hupé ilerleyen muhafızlara doğru atıldı ve kılıcını kaldırarak –gerçek kılıcını Kuni’ye verdiği için ağaç dalından oyulmuş bir kılıç-

tı bu– korkutucu bir sesle avazı çıktığı kadar bağırdı.

Kuni'nin yanında, karnına saplanmış oku tutarak çığlıklar atan bir adam daha düştü.

“Gitmeliyiz! Şimdi!” diye bağırdı Kuni. Haydutların geri kalanını toparlamak için elinden geleni yaptı ve tüccarların kampından dağlara doğru, bacakları iflas edene ve ciğerleri yanana kadar koştular.

Hupé, bir daha asla geri dönmedi.

Kuni çadırında kalıyor ve dışarı çıkmayı reddediyordu.

“En azından bir şeyler yemelisin,” dedi Otho Krin; Kuni'nin büyük beyaz yilandan kurtardığı adam.

“Git başımdan.”

Eşkıyalık, ozanların öykülerinde ve Kon Fiji'nin fabllarında anlatıldığı gibi değildi hiç. Gerçek insanlar ölmüşlerdi. Aptalca kararları yüzünden ölmüşlerdi.

“Burada, bize katılmak isteyen bazı acemiler var,” dedi Otho.

“Onlara çekip gitmelerini söyle,” dedi Kuni.

“Seni görene kadar gitmeyecekler.”

Kuni, çadırından çıktı ve parlak güneş ışığı nedeniyle gözlerini kırptırdı; gözleri kırmızı ve şişti. Kafasındakileri unutabilmek için bir galon sorgum şerbeti olmasını isterdi şimdi.

İki adam onun önünde ayakta duruyorlardı ve Kuni her ikisinin de sol ellerinin olmadığını fark etti.

“Bizi hatırlıyor musun?” diye sordu daha yaşlı olanı.

Belli belirsiz bir şekilde tanıdık geliyorlardı Kuni'ye.

“Bizi geçen sene Pan'a sen göndermiştin.”

Kuni, yüzlerine daha yakından baktı. “Siz baba ve oğulsunuz. Vergiyi ödeyememiştiniz ve bu yüzden ikiniz de angarya çalışmasına mahkûm olmuştunuz.” Hatırlamaya çalışırken gözlerini kapadı. “Senin ismin Muru ve iki el remi oynamayı severdin.” Sözcükler ağzından çıkar çıkmaz, Kuni pişman olmuştu. Adamın, en sevdiği oyunu artık oynayamadığı çok açıktı ve kaybına dikkat çektiği için kendini üzgün hissediyordu.

Fakat Muru, yüzünde bir gülümsemeyle başını salladı. “Hatırlayacağımı biliyordum, Kuni Garu. Sen, imparator için çalışmış olabilirsin ve ben de senin mahpusun olmuş olabilirim; fakat yine de benimle sanki arkadaşmışız gibi konuşurdun.”

“Ne geldi başına?”

“Oğlum Mozole’de bir heykeli kırdığı için sol elini kestiler. Bunun bir kaza olduğunu izah etmeye çalıştığım için benimkini de kestiler. Çalışma yılımızı tamamladığımızda, bizi geri gönderdiler. Fakat karın... Geçen kış çıkaramadı, yiyecek hiçbir şey olmadığı için...”

“Üzgünüm,” dedi Kuni. Yıllar boyunca Pan’a gönderdiği adamları düşündü. Sorumluluğu altındayken onlara, elbette, nazik davranmıştı; ama onları terk ettiği kader hakkında hiç düşünmüş müydü? Gerçekten düşünmüş müydü?

“Bizler şanslı olanlarız. Pek çoğu bir daha geri dönmeyecek.”

Kuni, dalgın bir halde başını salladı. “Bana kızgın olmakta haklısın.”

“Kızgın? Hayır. Seninle birlikte savaşmak için buradayız.”

Kuni onlara baktı, anlamamıştı.

“Karıma uygun bir cenaze töreni düzenleyebilmek için toprağımı ipotek ettirmiştim; fakat bu sene havaların gidişine bakılırsa –birbirlerine öfke duyan Kiji ve İkizler’den farksız değil– bu toprağın ipoteğini geri ödeyemeyeceğime eminim. Oğlumun ve benim, eşkıya olmaktan başka hangi yol var önümüzde? Fakat eşkıya liderlerinin hiçbiri, çolak olduğumuz için bizi almak istemedi. Daha sonra, senin de eşkıyalığa başladığını duyduk.”

“Korkunç bir eşkıyayım ben,” dedi Kuni. “Adamlara liderlik etme konusunda hiçbir şey bilmiyorum.”

Murubasını salladı. “Oğlum ve ben, senin gözetim altında hapisteyken, bizimle kâğıt oynadığını ve biranı paylaştığını hatırlıyorum. Ayak bileğimdeki bir yaradan dolayı, beni zincirlememelerini söylemiştin adamlarına. Senin, şimdi saygın eşkıyaların yolunu izlediğini ve zayıfı güçlüye karşı koruduğunu söylüyorlar. Yanındakileri korumak için yılanlarla savaştığını ve bir akın başarısız olduğunda, en son çekilenin sen olduğunu söylüyorlar. Onlara inanıyorum. Sen iyi bir adamsın, Kuni Garu.”

Kuni kendini tutmadı ve ağlamaya başladı.

Kuni, eşkıyalık hakkındaki romantik kavramlarını bir kenara attı ve adamlarının tavsiyelerine başvurdu; özellikle de zorunlu çalışmaya mahkûm edilmeden önce kanun kaçağı olanların tavsiyelerine. Daha özenli davranmaya başladı; hedefleri dikkatlice inceledi ve bir işaretleşme sistemi geliştirdi. Bir akın başlattığında, birbirlerini des-

tekleyebilsinler diye adamlarını guruplara ayırdı ve saldırı başlama-
dan önce geri çekilmelerine izin verecek planlar yaptı.

Hayatlar ona bağılıydı ve bir daha dikkatsizce davranmayacaktı. Ünü büyüdü ve umudunu yitirmiş daha fazla erkek ve kadın akın akın ona geldiler; özellikle de diğer eşkıya çeteleri tarafından kabul edilmeyenler. Bunlar ellerini, ayaklarını kaybetmiş olanlar, çok genç ya da çok yaşlı olanlar ile dullardı.

Kuni, gelen herkesi kabul etti. Yüzbaşılar, yeni gelenlerin çok bir şey yapamamalarına rağmen karınlarının doyurulması gerektiğini söyleyerek homurdandılar kimi zaman; fakat Kuni, yeni katılanların katkıda bulunabilecekleri yollar icat etti. Eşkıya gibi görünmedikleri için ideal keşifçilerdi ve kervanları zorlanmadan pusuya düşürebiliyorlardı. Kuni'nin çetesi, Zudi'ye giden yolun kenarında çay evleri kurarak ve buralarda tüccarlara içine uyku tozu katılmış içecekler içirerek, kılıç bile çekmeden, birkaç başarılı soygun gerçekleştirdi.

Fakat Kuni'nin gerçek hedefi, sadece eşkıyalık değildi. Angarya ekibini zamanında teslim etmemesi, ailesini resmi bir misilleme tehlikesiyle karşı karşıya bırakmıştı. Zudi Garnizonu isyan nedeniyle İmparator'un kanunlarını uygulayamayacak kadar kafası karışmış gibi görünse de –ya da belki rüzgârın hangi yönden eseceğini görmek için bekliyorlardı–, Kuni hiçbir şekilde işi şansa bırakmayacaktı. Belediye Başkanı, arkadaşı olan Gilo Matiza'yı ve kızı Jia'yı korumak isterdi belki; fakat bu korumanın ne kadar süreceğini kim bilebilirdi? Ailesinin, erkek kardeşinin ve Jia'nın ailesinin arkalarında bırakıp gidemeyecekleri kadar çok malları mülkleri vardı ve onları kendisine katılmaya ikna edeceği konusunda şüphe duyuyordu. Fakat Jia'yı mümkün olan en kısa zamanda kurtarmalıydı.

Sağlam bir üs kurduğuna emin olduğunda Kuni, Jia'yı alıp ona getirecek birini göndermeye karar verdi. Zudi'de iyi tanınmayan ve böylece onu tanıyabilecek imparatorluk askerlerinin kucağına düşme riski olmayan birini bulmalıydı ve bu kişiye tamamen güvenebilirdi de. Otho Krin'de karar kıldı.

“Daha önce buradan geçtik mi?”

Jia, bu sıska ve genç adamın becerisinden şüphe etse de liderlik etmesine şimdiye kadar izin vermişti. Ormanın içindeki aynı açıklık alana üçüncü kez gelmişlerdi ve neredeyse tamamen karanlık çökmüştü.

Otho Krin, son bir saat boyunca önde yürüyerek yüzünü Jia'dan gizlemişti. Şimdi, en sonunda, ona dönmüştü ve yüzündeki panik ifadesi, Jia'nın kayboldukları yönündeki şüphesini teyit ediyordu

“Çok yakınında olduğumuza eminim,” diye yanıt verdi, sinirli bir şekilde, Jia'nın gözlerinin içine bakmadan.

“Nerelisin Otho?”

“Özür dilerim?”

“Aksanın bana senin Zudi'den olmadığını söylüyor. Yolu bilmiyorsun, değil mi?”

“Hayır, hanımefendi.”

Jia iç geçirdi. Bambu sopası görünümlü bu çelimsiz adama kızmanın bir faydası yoktu. Yorulmuştu ve hamile olduğu için daha da yorgun hissediyordu. O ve Kuni, bu hamilelik için bir süre çabalamışlar ve sonuç başarısız olmuştu; fakat tam Kuni gitmeden önce, Jia doğru bitki bileşimini en sonunda bulmuştu. Müjdeyi ona vermek için sabırsızlanıyordu –elbette önce kendisini yalnız başına bırakıp gittiği ve bir aydan beri de ondan hiçbir haber alamadığı için Kuni'yi azarlayacaktı. Bir eşkiya olduğu için hiç kızgın değildi ona; fakat planlarına kendisini de dâhil etmediği için bozulmuştu. Aslında, Jia çok sıkılmıştı; hem kendisi hem de Kuni için macera vakti gelmişti.

Fakat önce, burada ipleri eline alması gerekiyordu.

“Bu gece, burada kamp kuralım. Yarın sabah yola devam ederiz.”

Otho Krin, Jia'ya baktı. Kendisinden yaşça çok büyük değildi. Sesini hiç yükseltmemişti; fakat gözlerindeki bakış, kendisini azarlamaya hazırlanan annesini hatırlatıyordu ona. Otho, başını öne eğdi ve sessizce rıza gösterdi.

Jia, kendine yatak yapmak için biraz dal ve yaprak topladı. Otho'yu çaresizce dikilirken görünce, biraz daha dal toplayıp ona da bir yatak yaptı.

“Aç mısın?” diye sordu Jia.

Genç adam başını salladı.

“Benimle gel.”

Jia, onu izleyen Otho'yla birlikte biraz taze gübre buluncaya kadar etrafta dolaştı. Eğildi ve patika yolun kenarında otlarla kaplı bir açıklık bulana kadar gözleriyle etrafı taradı. Sapları yoldu ve onları düzenli bir şekilde yaydı. Daha sonra, kesesinden küçük bir şişe çıkardı ve otların üzerine biraz toz serpti.

Parmagını dudagına götürerek, kendisini izlemesi için Otho'ya el işareti yaptı. Yirmi metre kadar uzaklaştılar, çalıların arkasına büzüldüler ve beklemeye başladılar.

Bir çift yabani tavşan yola zıpladı ve Jia'nın bıraktığı otları şüpheyle koklamaya başladılar. Tavşanlar, kötü bir şey olmadığını görünce, bir süre sonra sakinleştiler ve otları yemeye başladılar.

Birkaç dakika sonra, tavşanlar kulaklarını diktiler, havayı kokladılar ve zıplayarak uzaklaştılar.

“Şimdi takip ediyoruz,” diye fısıldadı Jia.

Otho, Jia'ya yetişmek için acele ediyordu. Varlıklı bir adamın el bebek gül bebek büyüttüğü kızı olarak bilinen bu genç kadının, ormanda bu kadar hızlı koşabilmesine hayran kalmıştı.

Ağaçlık alandaki bir pınarın başına geldiler; iki yaban tavşanı suyun yanında yatıyorlardı; bedenleri seğiriyordu, ama kaçacak durumda değillerdi.

“Onları hızlıca ve çok acı çektirmeden öldürebilir misin? İçinde bulunduğum durum nedeniyle... Şimdi, bir şeyleri öldürmek bana kötü şans getirir.” Otho, onun neden bahsettiğini sormaya cesaret edemeyerek, başını salladı. Eline büyük bir taş aldı ve yaban tavşanlarının başlarını ezerek, onları anında öldürdü.

“İşte, şimdi yemeğimiz oldu,” dedi Jia, neşeye.

“Fakat... peki ya...” Otho kem küm ederken, yüzü de kıpkırmızı olmuştu.

“Evet?”

“...zehir?”

Jia güldü. “Onları zehirle öldürmedim. Tavşanların yemekten hoşlandıkları bir ot olan harenip toplamıştım. Üzerine serptiğim toz ise benim kendi icadım; sodyum karbonat külü ve kurutulmuş limon karışımı. Bu karışım zararsızdır fakat nemli ortamlarla temasında çok fazla hava kabarcığı çıkarır; yabani tavşanların, bunu yedikten bir süre sonra çok rahatsız olmalarının nedeni buydu. Doğal olarak, buraya gelip su içerek rahatlamak istediler; fakat su içmeleri durumlarının daha da kötüleşmesine neden oldu. Mideleri nefes alamayacakları kadar havayla dolu olduğu için hareket edemediler. Etleri, tamamen güvenli bir şekilde yenilebilir.”

“Böyle bir numarayı nasıl öğrendin?” Kuni Garu'nun karısı, Otho'ya bir cadı ya da bir büyücü gibi görünmüştü.

“Bir sürü kitap okuyup bir sürü tarif deneyerek,” dedi Jia. “Dünya hakkında yeterince bilgi sahibi olduğunda, ot sapı bile bir silah olabilir.”

Jia, Otho'nun hıçkırıklarını duyduğunda uykuya dalmak üzereydi.

“Bütün gece ağlayacak mısın?”

“Özür dilerim.”

Fakat burun çekmeler devam etti.

Jia oturdu. “Sorun nedir?”

“Annemi özlüyorum.”

“Nerede?”

“Babam ben küçükken öldü, annem sahip olduğum her şeydi. Geçen yıl, açlık köyümüzü vurduğunda, yiyeceğin fazlasını bana ayırdığından şüphe etmeyeyim diye kendi yulaf lapasına fazladan su katıyormuş. O öldüğünde, ne yapacağımı bilemedim ve hırsızlığa başladım. Yakalandım ve ağır çalışmaya mahkûm edildim ve şimdi de kanundan kaçıyorum. Sağ olsa, annem çok utanırdı.”

Jia genç adama üzüldü; fakat duygusallığa ya da kendine acımaya inanmazdı. “Annenin utanacağını sanmıyorum. Senin hayatta kalmam isterdi; çünkü şu an, sana yardım etmek için yapabileceği hiçbir şey yok.”

“Gerçekten böyle mi düşünüyorsun?”

Jia belli etmeden iç geçirdi. Ailesi Kuni'nin eşkiya olduğunu öğrendiğinde, yakalandığı zaman doğacak sonuçlardan korkarak onunla olan ilişkisini kesmişti. Fakat Jia, karşısındaki bu genç adamın moralini yükseltmeye gayret ediyordu; daha da bozmaya değil. “Elbette. Aileler, her zaman çocuklarının kendi seçtikleri yolda koşabildikleri kadar uzağa koşmalarını isterler. Sen eşkiya olmayı seçtiysen eğer, olabileceğin en iyi eşkiya ol; annen, seninle gurur duyacaktır.”

Otho'nun yüzü düştü. “Fakat ben güçlü bir savaşçı değilim. Sayılarla aram iyi değildir. Hatta kampa dönüş yolunu bile bulamam. Ve... Şu anda karnımı doyurmak için güvenebileceğim bir tek sen varsın!”

Jia gülmek istedi; fakat aynı zamanda genç adama yönelik bir şefkat de hissetti. “Bak, her birimiz bazı konularda iyiyizdir. Seni, beni alıp kendisine götürmen için gönderdiğine göre, kocam sende bir şey görmüş olmalı.”

“Muhtemelen bir eşkıya gibi bile görünmemem yüzünden,” dedi Otho. “Ve... bir defasında, kötü giden bir soyguna katılmışım ve herkes benimle dalga geçmişti; çünkü köpeği geride bırakmak istememişim.”

“Hangi köpeği?”

“Biz kervanın bulunduğu alana süzülürken, sakın dursun diye ona kurutulmuş et vermişim. Fakat tüccarlar uyandılar ve biz geri çekilirken, tüccarlardan birinin, bu işe yaramaz köpeği öldüreceğim, dediğini duydum. Kendimi kötü hissettim ve köpeği yanıma alarak götürdüm.”

“Vefalısın,” dedi Jia. “Bunda bir şey yok.”

Kesesine uzandı ve küçük bir tüp çıkardı.

“İşte, al bunu.” Sesi nazikti. “Kuni’nin başına ne geldiğini bilmediğimden, son birkaç haftadır yaşadığım uyku sorunu için hazırlamışım bunu. Yarına hazır olabilmek için uyumalıyız. Hey, hatta anneni bile görebilirsin rüyada!”

“Teşekkür ederim,” dedi Otho ve tüpü aldı. “Sen iyi birisin.”

“Sabah her şey daha iyi olacak.” Jia gülümsedi, arkasını döndü ve kısa sürede uykuya daldı.

Otho ateşin başında oturdu ve tüpü parmaklarının arasında çevirirken Jia’nın uyuyan yüzünü seyretti, gece geç saatlere kadar. Onun tüpü tutan elinin sıcaklığını, hâlâ hissettiğini düşündü.

Jia, *Anne, Anne* diyen boğuk bir ses işitti.

Rahminde taşıdığı çocuğunun onunla konuşan sesi olmalıydı bu. Gülümsedi ve karnına hafifçe vurdu.

Güneş doğmuştu. Yeşil ve kırmızı renkleri olan bir papağan birdenbire pike yaptı ve Jia’nın yakınına kondu. Papağan ona baktı ve kanatlarını açıp gökyüzüne yükselmeden önce, ikinci kez kafasını kaldırdı. Jia’nın bakışları kuşu takip etti. Kuş, yayını diğer tarafa doğru uzatarak bulutların arasında belirmeye başlayan dev gökkuşağına doğru uçu.

Jia yattığı yerden doğruldu.

“Senin için biraz su ısıttım,” dedi Otho ve ona bir kap getirdi.

“Teşekkür ederim,” dedi Jia.

Dün gece olduğundan çok daha iyi görünüyor, diye düşündü Jia. Otho’nun yüzünde ve duruşunda bir çeşit utangaç bir mutluluk vardı. *Muhtemelen sevgilisini hatırlıyordu.*

Jia, sıcak suda yüzünü yıkayıp kuruladıktan sonra kampa bir göz gezdirdi. Sabahları, her şey, her zaman daha güzel görünürdü.

Olduğu yerde kalakaldı. Rüyasında gördüğü aynı büyük gökkuşağı, doğu istikametinde asılı duruyordu. Bu istikamete doğru gitmeleri gerektiğini anladı.

Kısa zamanda, Kuni'nin kampına vardı.

"Bir dahaki sefere", dedi Jia, "hizmetkârlarını göndermeden önce, sana nasıl geri döneceklerini bilip bilmediklerinden emin ol. Bir köpek göndersen daha kolay olabilirdi."

Eakat şaka yaptığımı anlaması için Otho'nun elinin üstüne yavaşça vurdu. "Biraz macera yaşadık," dedi, gülümseyerek. Otho yüzü kızarıncaya kadar güldü.

Kuni, Jia'ya sarıldı ve yüzünü onun kızıl lülelerine gömdü. "*Benim Jia'm, her zaman kendisine dikkat eder.*"

"Pekâlâ, başımız biraz dertte, değil mi?" dedi Jia. "Baban ve kardeşin senin bir kanun kaçağı olmana o kadar kızdılar ki, evlerine adımımı atmama bile izin vermediler; senin, eski sorumsuzca davranışlarına dönmenin sorumlusunun ben olduğumu düşünüyorlar; öyle mi gerçekten? Ve madem seninle evlenmekte ısrar ettim, o halde bunun sonuçlarına da katlanmalıyım diye düşünerek, kendi ailem de benimle ilişkisini kesti. Sadece annen, gizlice para göndererek bana yardım etmeye çalıştı ve ne zaman ziyaretime gelse ağladı, tabii beni de ağlattı."

Kuni, başını salladı. "Bir de aile bağları her şeyden önemlidir derler! Babam nasıl olur da..."

"Bir asiyle ilişkili olmak, bütün klanın cezalandırılmasına yol açabilecek bir suçtur, unuttun mu?"

"Asilere henüz katılmadım."

Jia, ona dikkatlice baktı. "Katılmadın mı? O halde, dağ başındaki bu kampta ne yapmayı planlıyorsun? Eşkiya-Kraliçen olarak yıllarca burada kalacağımı düşünmediğini umarım!"

"Bundan sonraki adımları düşünmedim," diye kabul etti Kuni. "Şu an, önümde bana açılmış olan yolu seçtim sadece. En azından bu yolla, seni imparatorluk güçlerinin eline düşmekten kurtarabilirim."

"Şikâyetçi değilim, biliyorsun; fakat ilginç bir şey yapmak için kesinlikle daha iyi bir zaman seçebilirdin." Jia gülümsedi ve kulağına fısıldamak için Kuni'nin başını aşağıya doğru çekti.

“Gerçekten mi?” dedi Kuni. Güldü ve Jia’yı bütün gücüyle öptü. “İşte buna iyi haber denir.” Onun karnına baktı. “Kampta kalmalı ve hiçbir yere gitmemelisin.”

“Doğru, gerçekten de bana ne yapmam gerektiğini söylemene ihtiyacım var, tıpkı bütün bu geçen yıllar boyunca yaptığın gibi.” Jia gözlerini döndürdü, fakat Kuni’nin kolunu sevgiyle okşamaya devam etti. “Sana verdiğim o cesaret otunu sevdin mi?”

“Neden bahsediyorsun?”

Jia, hınzırca gülümsedi. “Sana verdiğim şu sakinleştirici otların olduğu keseyi hatırlıyor musun? Onun içine bir tutam cesaret otu koymuştum. Her zaman, en ilginç şeyi yapmak istedin, değil mi?”

Dağa tırmandıkları o günü ve beyaz piton karşısındaki tuhaf davranışını hatırladı Kuni. “İşlerin nasıl şans eseri yolunda gittiği hakkında bir fikrin yok.”

Jia onu yanağından öptü. “Senin şans olarak gördüğün şeyi, ben önceden hazırlanmış bir şey olarak görüyorum.”

“Peki, madem Otho yolu kaybetti, sen beni nasıl buldun?”

Jia, Kuni’ye gökkuşağıyla ilgili gördüğü rüyayı anlattı. “Bu, tanrılardan gelen bir işaretti kesinlikle.”

Yine kehanetler, diye düşündü Kuni. Bazen, tanrıların –her kimse-ler artık– senin için planladıklarından daha iyi planlayamazsın şeyleri.

Kuni Garu efsanesi büyüdü.

Yaklaşık bir ay sonra, Kuni’nin yanındakilerden ikisi, iri yarı bir adamı elleri arkasından bağlanmış halde kampa getirdiler.

“Size söylüyorum,” diye bağırdı adam. “Ben, sizin büyük patronunuzun bir dostuyum! Bana bu şekilde davranmanız bir hata.”

“Ya bir casussan,” diye, sinirli bir sesle karşılık verdi muhafızları. Adam bütün yol boyunca mücadele etmişti ve nefes nefeseydi.

Kuni, adamın çabalamaktan morarmış terli yüzünü görünce gülmemek için kendini tuttu. Yüzü, çalı gibi siyah bir sakalla kaplıydı ve sakalının üzerindeki ter zerrecikleri, sabahları otların sapından kayan çiğ tanecikleri gibiydi. Kaslı bir adamdı; muhafızlar da ipleri kollarının etrafına çok sıkı bağlamışlardı.

“Bu, Mün Çakri’nin ta kendisi!” dedi Kuni. “Zudi’de işler o kadar kötü mü ki, bana katılmak için geldin? Seni, burada yüzbaşı yapacağım.” Muhafızlara ipleri çözmelerini emretti.

Mün Çakri, gardiyan olarak işe başlamadan önce sık sık Kuni'yle beraber kafayı çeken ve Zudi caddelerinde onunla birlikte naralar atan bir kasaptı.

“Burada işlerini sıkı tutuyorsun ha,” dedi Çakri, kan dolaşımı geri gelsin diye kollarını gererken. “Beyaz Yılan Eşkiya’ olarak ünün kilometrelerce öteye yayıldı. Fakat seni sorduğumda, bu dağdaki herkes, hiçbir şey bilmiyormuş gibi davrandı.”

“Bakır çömlekler iriliğindeki yumrukların ve bu sakalınla onları korkutmuş olabilirsin. Senin, benden daha fazla eşkiyaya benzediğini düşünüyorum gerçekten!”

Çakri, Kuni'yi duymazdan geldi. “Sanırım çok fazla soru soruyordum; en sonunda iki oduncu üzerime atladı ve beni senin adamlarına teslim ettiler.”

Bir çocuk çay getirdi; fakat Çakri fincanına dokunmadı bile. Kuni güldü ve çay yerine iki maşrapa bira getirmelerini söyledi.

“Buraya, resmi bir iş için geldim,” dedi Çakri. “Belediye Başkanı tarafından gönderildim.”

“Dinle,” dedi Kuni, “Belediye Başkanı’nın benimle ilgili isteyebileceği tek şey, beni hapse atmak olabilir ve ben kesinlikle bununla ilgilenmiyorum.”

“Aslında, Krime ve Shigin’in, Xana memurlarına kendi saflarına geçmeleri için yaptığı çağrı Belediye Başkan’na cazip geliyor. Eğer Zudi’yi asilere sunarsa, bu işten bir unvan elde ederek çıkabileceğini düşünüyor. Tanıdıkları arasında gerçek bir asiye en yakını sen olduğun için, kendisine tavsiyede bulunmanı istiyor. Senin arkadaşın olduğumu biliyordu. Seni alıp götürmem için beni gönderdi.”

“Sorun nedir?” diye sordu Jia. “Beklediğin fırsat bu değil miydi?”

“Fakat insanların benim hakkımda anlattıkları bütün bu hikâyeler,” dedi Kuni, “gerçekten doğru değiller. Sadece abartı bunlar.”

Hupé ve diğerlerinin ölümlerini düşündü.

“İsyancı olabilecek biri miyim? Gerçek dünya, hikâyelerdeki maceralardan çok farklıdır.”

“Bir parça kendinden şüphe, iyi bir şeydir,” dedi Jia. “Ama daha fazlası yaramaz. Bazen, diğerlerinin bizim hakkımızda anlattıkları hikâyelerin hakkını vererek yaşarsınız. Etrafına bir bak: Yüzlerce insan sana inanıyor ve seni takip ediyor. Ailelerini kurtarmanı istiyorlar ve

bunu ancak Zudi'yi alabilirsen gerçekleştirebilirsin.”

Kuni, Muru ve oğlunu, çarşıdaki meydanda oğlunu korumaya çalışan Xana'lı anneyi, kocaları ve oğulları asla dönmeyecek dulları, yaşamları imparatorluk tarafından acımasızca mahvedilen bütün erkekleri ve kadınları düşündü.

“Eğer yeteri kadar para öderse, bir eşkiyanın zayıf da olsa affedilme şansı vardır,” dedi Kuni. “Fakat bir isyancı olmuşsa, kurtuluşu yoktur artık.”

“İlginç bir şey yapmak, her zaman korkutucudur,” dedi Jia. “Doğru şeyin ne olduğunu kalbine sor.”

Senin hakkında gördüğüm rüyaya inanıyorum ben. Bunu unutma.

Mün Çakri, Kuni Garu ve Kuni'nin çetesi Zudi'ye vardıklarında, gün batıyordu. Şehrin kapıları kapatılmıştı.

“Açın!” diye bağırdı Çakri. “Kapıdaki Kuni Garu, Belediye Başkam'nın saygıdeğer konuğu.”

“Kuni Garu bir suçlu,” diye bağırdı, duvarın üstündeki asker. “Belediye Başkanı kapıların kilitlenmesini emretti.”

“Korkup fikir değiştirdiğini tahmin ediyorum,” dedi Kuni. “İsyan, teoride iyi görünüyordu; fakat iş riske girmeye gelince, Belediye Başkanı bunu yapamadı.”

Teorisi, Than Carucono ve Cogo Yelu yolun kenarındaki çalılık-lardan çıkıp da onlara katıldıklarında doğrulanmış oldu.

“Senin arkadaşların olduğumuzu bildiği için Belediye Başkanı bizi şehirden kovdu,” dedi Cogo. “Dün, isyancıların galip geldiğini duymuştu ve saf değiştirmeyi görüşmek için bizi yemeğe davet etmişti. Bugün, İmparator'un isyanı en sonunda ciddiye almaya başladığım ve imparatorluk ordusunu kısa sürede göndereceğini duydu ve bize bunu yaptı. Bu adam, rüzgârda dans eden bir yaprağa benziyor.”

Kuni gülümsedi. “Fikrini değiştirmek için artık çok geç kaldığım düşünüyorum.”

Adamlarının birinden bir yay istedi. Elbisesinin yeninden ipek bir rulo yazma çıkardı ve onu oka bağladı. Daha sonra, oku yaya takip yükseklere fırlattı. Adamlar, gökyüzünde bir yay çizip duvarları aşan ve Zudi'ye düşen oku izlediler.

“Şimdi bekleyeceğiz.”

Güvenilmez Belediye Başkanı'nın fikrini değiştirebileceğini öngören Kuni, bugün erkenden, kapılar daha kapanmadan, birkaç adamını Zudi'ye sızmaları için göndermişti. Bu adamlar, bütün öğleden sonrasının kalan kısmını, kahraman Kuni Garu'nun Zudi'yi Xana'dan kurtarmak ve şehri yeniden canlanan Cocru'ya teslim etmek için bir isyancı ordusunun başına geçtiği dedikodusunu yayarak geçirdiler.

“Artık vergi olmayacak,” diye fısıldaşıyorlardı. “Artık angarya yok! Tek bir kişinin suçu nedeniyle bütün bir aile öldürülmeyecek!”

Kuni'nin mektubu, şehir halkından ayaklanmalarını ve Belediye Başkan'ını devirmelerini istiyordu. “Cocru Özgürlük Ordusu tarafından destekleneceksiniz,” vaadinde bulunuyordu mektup. Şayet bir eşkıya çetesi bir “ordu” olarak görülür ve Cocru kralının da Kuni Garu gibi düşünmediği bilinmezse, bu mektubun bir yere kadar doğruyu söylediği kabul edilebilirdi.

Fakat vatandaşlar Kuni'nin istediğini yaptılar. Caddeler karıştı ve uzun zamandır Xana yönetiminden çeken şehir halkı, Belediye Başkanı ile ekibinin hakkından çabucak geldi. Ağır kapılar ardına kadar açıldığında, vatandaşlar Kuni Garu ve küçük eşkıya çetesinin hızlı adımlarla içeri girişini hayranlıkla izlediler.

“Cocru ordusu nerede?” diye sordu, ayaklanmanın liderlerinden biri.

Kuni, yakındaki bir evin balkonuna tırmandı ve caddelerdeki kalabalığı izledi.

“Sizler Cocru ordususunuz!” diye bağırdı. “Korkusuzca hareket ettiğinizde, ne kadar büyük bir güce sahip olduğunuzu görüyor musunuz? Cocru, tek bir adamın yüreğinde yaşamaya devam edecek olsa bile, o adam Xana iktidarına yine de son verecek!”

Kulağa basmakalıp gelsin veya gelmesin, kalabalık bu sözler üzerine alkış ve bağrışlarla coştı ve Kuni Garu da Zudi dükü oldu. Birkaç kişi, soyluluk unvanlarının gerçekten de böyle demokratik bir yöntemle verilemeyeceğine dikkat çekti; fakat bu neşe kaçırıcılar görmezden gelindi.

Şimdi, on birinci ayın sonuydu; Huno Krime ve Zopa Shigin'in, balığın içindeki kehaneti ilk defa görmelerinin üzerinden üç ay geçmişti.

İMPARATOR ERISHI

PAN: ADİL GÜCÜN HÜKÜMDARLIĞININ
ÜÇÜNCÜ YILININ ON BİRİNCİ AYI

Pan'da, şarap su gibi akıyordu. Büyük Toplantı Salonu'nun zeminindeki çeşmelerden, her renkte şarap, zümrüt kaplı havuzlara fışkırarak dökülüyordu. Arklar ve kanallar havuzları birbirlerine öyle bir bağlıyorlardı ki, şaraplar köpürerek ve havayı baş döndürücü bir kokuyla doldurarak birbirlerine karışıyorlar ve İmparator'un yanına yaklaşmak isteyenler, bunların etrafında adımlarını dikkatlice atarak ilerliyorlardı.

Saray Muhafızı Goran Pira, genç İmparator'a, havuzların denizleri temsil edecek şekilde biçimlendirilebileceği önerisinde bulundu ve zeminin kuru kalan kısımları ise Dara Adaları'm temsil etmekte kullanılabilirdi.

Bu kendisinin naçizane önerisiydi tabii, ama imparator Erishi krallığını tahtının üzerinden izleyebilse eğlenceli olmaz mıydı? Sadece aşağıya bakarak, kelimenin tam anlamıyla şarap karası denizleri görecekti; raporlarını ve tavsiyelerini sunmak için yanına gelmeye çalışan bakanlarının ve generallerinin adadan adaya zıplarkenki görüntülerinden keyif alacaktı.

Genç imparator, iki elini neşeyle çırpı.

Aslında baş kâhin olan Pira, o kadar alçak gönüllüydü ki, kendisini İmparator'a daha yakın hissettirdiğini söylediği eski unvanını, Saray muhafızlığını, korudu; zaten her zaman böyle harika fikirleri olmuştu! İmparator Erishi, zamanının büyük çoğunluğunu diyagram çizmeye ve zemini kaplayan altın tuğlaları söküp yerine Adalar'm

öne çıkan coğrafi özellikleri göz önüne alınarak yontulmuş modelleri yerleştiren işçilere emirler vermeye adadı. Kana Dağı'nın temsil eden volkan ağzı için kırmızı mercan; buzulla kaplı Rapa Dağı için beyaz mercan; Kiji Dağı'nın yumuşak yamaçları için sedef; Arisuso Gölü için safır, Dako Gölü için ise zümrüt kaplamalar... Bütün bunlar, Rima'nın yüksek meşe ağaçlarının yerini tutan, özenle yetiştirilmiş bonsai ağaçların süslediği minyatür bir bahçeyle tamamlanıyordu. Küçük imparator için krallığının bu küçültülmüş versiyonunda yaşama ve ölüme karar veren; bütün bu topraklar üzerinde geniş adımlar atarak yürüyen bir devmiş gibi davranmak çok eğlenceliydi.

Bakanlar ve generaller, imparatorluğun uzak köşelerindeki can sıkıcı isyanların raporlarıyla yanına geldiklerinde, onları hemen kovuyordu. Gidip naiple konuşsunlar! Onu, çok fazla çalışmaması ve henüz gençken eğlenmeyi ihmal etmemesi konusunda her zaman uyarıcı ve harika bir arkadaş olan Saray muhafızı Pira'yla oynamakla çok meşgul olduğunu göremiyorlar mıydı? İmparator olmak, bu demek değil miydi?

"Rénga," dedi Pira, "nefis balıklar ve lezzetli etlerden meydana gelen bir labirente ne dersiniz? Her çeşit lezzetli sürprizi tavandan sarkıtabiliriz ve siz bir gözbağı takıp, bütün bu lezzetleri tek başınıza tadararak labirente ilerleyebilirsiniz."

İşte yine parlak *bir öneriyle* gelmişti. İmparator Erishi, böyle bir eğlence için hemen planlar yapmaya koyuldu.

Şayet birileri, insanların Adalar'da bir kap pirinç bulamadıkları için her gün açlıktan öldükleri konusunda onu bilgilendirseydi, buna şaşırırdı.

"Neden ısrarla pirinç istiyorlar ki? Et çok daha iyi!"

NAİP

PAN: ADİL GÜCÜN HUKÜMDARLIĞININ
ÜÇÜNCÜ YILININ ON BİRİNCİ AYI

Naip Crupo işini sevmiyordu.

Babasını onurlandırmanın en iyi yolunun, ona öldükten sonraki ebedi yaşamı için bir ev, Pan'daki saraydan bile daha görkemli olacak Büyük Mozole'yi inşa ettirmek olduğunu İmparator'a söyleyen, Saray Muhafızı Pira'nın kendisiydi. İmparatorun annesi, Mapidéré'yi memnun edemeyip öleli uzun bir zaman olduğu için, babası gerçekten anacağı tek akrabası idi. Büyük Ano Bilgesi Kon Fiji, aile bağlılığı olan bir çocuğun, ebeveynlerini her zaman elinden gelen en iyi şekilde onurlandırması gerektiğini öğretmemiş miydi?

Fakat bu hayali gerçek kılmak, Lügo Crupo'ya düşerdi. İmparatorun çizdiği çocuksu resimleri gerçek planlara dönüştürmek, planların hayata geçmesi için adam toplamak ve askerlere tembel işçileri görevlerine göndermelerini emretmek zorunda olan, kendisiydi.

"İmparator'un zihnini, neden böyle aptalca düşüncelerle dolduruyorsun?" diye sordu Crupo.

"Naip, bugün olduğumuz yere nasıl geldiğimizi hatırla. İmparator Mapidéré'nin hayaletinin, tepemizde bizi izlediğini hissetmiyormusun?"

Crupo, omurgasını kat eden bir ürperti hissetti. Fakat akılcı bir adamdı ve hayaletlere inanmazdı. "Olan oldu."

"Sonra da, sadakatimizi ispatlayan işaretleri gözleyen ve araştıran el âlemin gözlerini hisset. Senin dediğin gibi hizmetkârların, bağlılıklarını ifade etmeleri bazen zor olabilir. İmparator Mapidéré'nin

anıtını, zihin sakinliği kazanmanın ve yerlerimizi sağlamlaştırmanın karmaşık bir yolu olarak gör.”

Crupo, Pira'nın sözlerinin içerdiği bilgelik karşısında başını sallamıştı. Ölmüş olan İmparator'un anısına, binlerce adamı köle yaptı ve onların itirazlarını görmezden geldi. Meşruluğu devam ettirmek için fedakârlıklar gerekliydi.

Pira'yla yaptığı bu ilk karşılıklı konuşma, aralarında gelişecek olan ilişkinin izleyeceği yolu da belirlemişti böylece. O, naip; Xana mührünü elinde tutan ve gerekli eylemleri gerçekleştiren adamdı. Pira, İmparator'un oyun arkadaşı, İmparator'un ilgisini başka taraflara yönelten sestti. İmparator Erishi ismindeki kuklayı oynatan ipleri, birlikte çekiyorlardı. Pazarlığın daha çok kendisinin lehine olduğu iyi bir anlaşmaya benziyordu bu. Fakat son zamanlarda, bundan emin değildi.

Güç için yanıp tutuşuyordu; evet, çok fazla güç istiyordu ve Pira onun yanına cüretkâr planlarla geldiğinde, şans eline geçmişti. Fakat aslında, Xana Tahtı'ndan gelen gücü kullanmak, düşündüğü kadar keyif verici olmaktan uzaktı. Evet, diğer bakanların ve generallerin kendisinin önünde korkudan titremelerinden ve saygıyla eğilmelerinden keyif alıyordu; fakat naiplik görevinin büyük kısmı, sadece can sıkıntısından oluşuyordu! Hasat rakamlarını, açlıktan ölen köylülerden gelen dilekçeleri, angarya işçilerinin firarlarına dair raporları, şu en son salgını ve isyanlardan şikâyet eden garnizon komutanlarını duymak istemiyordu. Sorumlu oldukları bölgelerdeki eşkiyalarla neden ilgilenemiyorlardı? Asker olan onlardı ve bu görev onlara aitti.

Yetki ver, yetki ver... Yapabildiği kadarıyla bütün yetkiyi vermişti vermesine; ama karar alınacağı zaman hâlâ onun yanına geliyorlardı.

Lügo Crupo bir âlimdi, bir yazı insanıydı ve böyle önemsiz şeylerin içinde boğulmaktan nefret ediyordu. Büyük fikirlerin, yeni kanun sistemlerinin ve çağlar boyunca göz kamaştıracak yeni felsefi düşüncelerin mimarı olmak istiyordu. İnsanlar her on beş dakikada bir kapısına vururlarken, kim felsefe yapmaya vakit bulabilirdi?

Crupo, Cocru'da doğmuştu. Cocru, hiç durmadan savaşıyan Tiro devletleri arasında, o zamanlar, hâlâ en güçlü olanıydı. Malı mülkü olmayan ailesi, küçük bir kasabada fırıncılık yapıyordu ve sınır çatışmalarından birinde hayatlarını kaybetmişlerdi. Crupo, eşkiyalar

tarafından yakalanmış ve karın tokluğuna çalışacak bir hizmetkâr olarak satılmak üzere Tiro devletleri arasında kültürel anlamda en gelişmiş olan Haan'a götürülmüştü; lakat Haan'ın başkenti Ginpen'de, polisler eşkiyaları basınca serbest kalan Crupo sokaklarda yaşamaya başladı.

Crupo'mm durumundaki çocukların genellikle pek bir gelecekleri olmazdı. Fakat Crupo şanslıydı; bir sığınmacı olarak Ginpen sokaklarında yiyecek için dilenirken, pek çok krala danışmanlık yapmış olan meşhur kanun koyucu, Büyük Âlim Gi Anji önünden geçmişti.

Gi Anji, meşgul bir adamdı ve Ginpen'de yaşayan birçokları gibi katı kalpli olmayı, acıklı hikâyeler anlatan bir sürü sokak çocuğunu ve dilenciği görmezden gelmeyi öğrenmişti. Hangisinin doğru söylediğini bilmek imkânsızdı ne de olsa. Fakat o gün, küçük Lūgo Crupo'nun koyu kahverengi gözlerinde, kendisini heyecanlandıran bir şey gördü; bu daha büyük bir şey için duyulan arzunun kıvılcı mıydı; sadece yiyeceğe duyulan açlık değildi. Durdu ve çocuğa daha yakına gelmesi için el işareti yaptı.

Ve böylece Crupo, Anji'nin öğrencisi oldu. Haan'lı meşhur bir âlimin değerli oğlu ve Gi Anji'nin gözde öğrencisi olan Tan Féüji gibi konulara zahmetsizce hâkim olan o parlak çocuklardan değildi ve Anji'nin okuluna uyum sağlamakta güçlük çekti.

Anji'nin en sevdiği öğretim metodu, öğrencileriyle grup halinde diyaloga girmek ve onlara idraklerini ölçen, ön kabullerine meydan okuyan ve önlerinde yeni düşünce alanları açan dikkatlice hazırlanmış sorular sormaktı.

Anji ne zaman bir soru sorsa, Féüji hemen üç farklı yanıt verirken; Crupo, Anji'nin sorduğu sorunun özünü anlamak için bile çaba sarf ediyordu. Crupo, küçük ilerlemeler sağlamak için bile çok çalışmak zorundaydı. Zyndari harflerini öğrenmesi çok uzun zaman aldı ve Anji'nin basit kitapçıklarını okuyabilmek için harf şekillerine yeteri kadar hâkim olması daha da uzun sürdü. Öğretmeninin öfkesi sık sık taşıyordu ve ellerini umutsuzca havaya kaldırıyordu. Parlak Féüji'yle konuşmak çok daha zevkliydi.

Crupo, yine de yılgınlık göstermedi. Usta Anji'nin gözüne girmeyi her şeyden çok istiyordu ve eğer anlamını özümsemek için aynı kitabı üç kere okuması; aynı şekilleri yüzlerce kez oyup yazması; bir alegori üzerinde, tıpkı bilmece çözer gibi saatlerce çalışması

demekse bu, hepsini hiç şikâyet etmeden yaptı. Günün her dakikasını çalışmak için değerlendirdiğinden gayretin ta kendisi olmuştu. Yemek yerken okuyordu; diğer çocuklarla oyun oynamıyordu; Gevşeyip uyuyakalmaktansa pürdikkat çalışabilmek için, döşek yerine keskin çakıl taşlarının üzerinde oturuyordu.

Crupo, zamanla Anji'nin en iyi öğrencilerinden biri oldu. Anji krallarla konuşurken, hayatı boyunca öğretmenlik yaptığı bütün genç adamlar içinde bir tek Féüji ve Crupo'nun öğrettiği her şeyi öğrendiklerini ve yeni fikirlerin keşfedilmemiş alanlarına girdiklerini söyledi sık sık.

Crupo Anji'nin okulundan ayrılınca, Cocru Sarayı'nda, anavatanında danışman olmayı denedi. Fakat kral ona saygıyla davranmasına rağmen, kendisine asla resmi bir görev de verilmedi. O da mecburen geçimini konferans ve ders vererek sağlamak zorunda kaldı.

Konferansları ve kitapçıkları dışında, Crupo'nun el yazısı eğitilmiş sınıf tarafından özellikle beğeniliyordu. Dikkatlice oluşturulmuş makaleleri ve sıkıca dokunmuş argümanlarının tersine, balmumu harflerini şekillendirirken, bir kılıç ustasının muazzam tutkusunu bir çocuğun hassasiyetiyle birleştiriyordu; zyndari harfleriyse, sakın bir suyun üzerinden uçarak göç ederken yarı yolda vurulup yere düşen bir yabancı kaz sürüsü gibi fırçasından sayfanın üzerine düşüyordu. Birçokları, onun el yazısını taklit etmeye çalıştı; fakat çok azı onun sanatına erişebildi ve hatta yaklaşılabildi.

Crupo'ya yönelik övgülerde huzursuzluk yaratan, küçümseyici bir tavır yok da değildi. Bazıları, kökleri bu kadar sıradan olan bir adamın, böylesine yaratıcı ve sanatsal sözcüklerin yaratıcısı olmasına şaşırıyor gibiydiler. Onu kabul etmelerinin arkasında, Crupo'nun çok çalışmasının, Féüji'nin doğuştan gelen zekâsıyla asla mukayese edilemeyeceği şeklinde örtük bir küçümseme vardı.

Crupo asla Tan Féüji kadar meşhur değildi. Tan Féüji, yirmi yaşındayken Haan'ın Başbakanı oldu ve devlet yönetimi hakkındaki makaleleri daha çok kişi tarafından okunup, Crupo'nun yazdığı her şeyden daha fazla saygı görüyordu. Altı Devlet'in âlimleri hakkında iyi konuşmayan, geleceğin İmparator Mapidéré'si, Xana Kralı Réon bile Féüji'nin yazılarını aydınlatıcı bulduğunu söylemişti.

Fakat Crupo, Féüji'nin makalelerini yavan buluyordu. Ağdalı bir dille yazılıyor, bir mantık da taşıyorlardı! “Erdemli yönetici”, “uyumlu toplum” ve “denge politikası” şeklindeki bütün konular,

onun içini kaldırıyordu. Bunlar, içi boş retorik ve güzel söyleyiş tarzlarıyla inşa edilmiş kumdan şatolar gibiydiler, ama temelleri yoktu.

Féüji'nin, içinde bulundukları şartları çok çalışıp kendi inisiyatifleriyle iyileştirecek olan halkın yolunu tıkamadan, ülkeyi nazıkçe idare edecek bir yöneticiye olan inancı, Crupo'ya iflah olmaz derecede safça görünüyordu. Savaşlarla yıpranmış Tiro devletlerinde yaşamının insanlara öğrettiği bir şey varsa, o da, sıradan insanların, vizyon sahibi adamların yol gösterdiği güçlü yöneticiler tarafından güdülmesi ve ahıra konulması gereken hayvanlardan biraz daha iyi olduklarıydı. Güçlü devletlerin ihtiyacı olan şey, merhamet göstermeden etkili bir şekilde uygulanan katı kanunlardı.

Ve Crupo, bütün kralların ve bakanların kalplerinin derinliklerinde, Féüji'yle değil, kendisiyle aynı fikirde olduklarını biliyordu. Lügo, gerçekten duymaları gereken şeyi söylüyordu; buna rağmen onlar sadece Tan'a övgüler yağdırmaya ve itibar etmeye devam ediyorlardı. Çaruza'daki Cocru Sarayı'na, hizmetlerini sunmaya hazır olduğunu söyleyen pek çok mektup yazmış, hepsi de yanıtız kalmıştı.

Crupo, cesareti kırılmış ve kıskançlıkla tükenmiş bir haldeydi.

Gi Anji'nin yanına gitti. "Efendim, Tan'dan çok daha fazla çalıştım. Neden aynı saygıyı görmüyorum?"

"Tan, dünyayı olması gerektiği şekliyle anlatıyor; olduğu şekliyle değil," dedi Anji.

Crupo, öğretmeninin önünde eğildi. "Siz benim daha iyi bir yazar olduğumu düşünüyor musunuz?"

Gi Anji ona baktı ve iç geçirdi. "Tan, başkalarına hoş görünmek endişesi taşımadan yazıyor ve bu yüzden de insanlar onun sesini farklı ve orijinal buluyorlar."

Bu üstü örtülü eleştiri, Crupo'nun canını yaktı.

Crupo, bir gün kenefteyken, kenefteki farelerin zayıf ve hastalıklı olduklarını fark etti. Daha önceleri, tahıl ambarlarında gördüğü farelerin tumbul ve canlı olduklarını hatırladı.

Bir insanın içinde bulunduğu şartları, onun yetenekleri belirlemez, diye düşündü Crupo; daha çok bu yetenekleri sergilemeyi seçtiği yer belirler Xana güçlü ve Cocru zayıf. Batan bir gemide sadece bir aptal kalabilir.

Cocru saflarını terk etti ve Xana Sarayı'na gitti. Orada hızla yükseldi çünkü Réon, Tan Féüji'nin bizzat kendi sarayında bulunmasından

sonra olabilecek en iyi şeyin, Gi Anji tarafından yetiştirilen başka bir öğrenciye sahip olmak olduğunu düşünmüştü.

Fakat Crupo, kendisine ne zaman damşılrsa, kralın sözlerinin ardında dile getirilmeyen bir pişmanlık olduğunu fark etti: *Burada benimle birlikte keşke Tan Féüji oturuyor olsaydı...*

Crupo, Kral Réon'un sahip olduklarına değil de sahip olamayacaklarına daha fazla değer verdiğini düşününce öfkeleniyordu. Yeteri kadar iyi olmayan biri, sadece ikinci iyi olarak görülmek, ona sürekli acı çektiriyordu. Xana'yı güçlü kılacak ve diğer Tiro devletlerini zayıflatacak yolları bulmak için daha da çok çalıştı. Kralın, *kendisinin* Féüji'den çok daha değerli olduğunu bir gün anlamasını istiyordu.

Haan'ın başkenti Ginpen'in düşmesinden sonra, Tan Féüji ele geçirildi. Réon mutluluktan deliye dönmüştü. “En sonunda,” aralarında Crupo'nun da bulunduğu bakanlarının karşısında böbürleniyordu kral, “büyük bir adamı davama katılmaya ikna etmek için bir şansım olacak. Onun bilgeliğini takdir eden pek çok insan var Adalar'da ve onu Xana'nın yanına çekmek, bin tane at ve on tane korkusuz generalden çok daha faydalı olacak. Sıradan balinalar arasındaki bir *cruben* ya da sıradan balıklar arasındaki bir *dyran* gibi, o da sıradan âlimler arasında çok özel biri.”

Crupo gözlerini kapadı. Hiçbir zaman bu hayaletin, gerçeklerin yerine idealleri yazan bu içi boş adamın gölgesinden kurtulamayacaktı. Söyledikleri işe yaramasa bile, Kral Réon, Féüji isminin yarattığı saygınlığı istiyordu.

O gece Crupo, Tan Féüji'yi hapisanede ziyaret etti.

Bu özel mahpusa kralın ne kadar çok değer verdiğini bilen gardiyanlar, Féüji'ye daha çok bir konuk gibi davranıyorlardı. Kendisine hapisane müdürünün odası verilmişti ve gardiyanlar, onunla, saygı göstererek konuşuyorlardı. Bulunduğu yeri terk etmediği sürece, istediğini yapmakta özgürdü.

“Uzun zaman oldu,” dedi Crupo, eski arkadaşını görünce.

Tan'ın yumuşak, koyu siyah yüzünde kırıksıklık yoktu ve bu durum Crupo'ya, onun krallar ve dükler tarafından pohpohlanarak, para kazanmak için asla mücadele etmeden sürdürdüğü rahat yaşamını düşündürdü.

“Çok uzun!” dedi Féüji, Crupo'yu kollarından tutarak. “Seni Usta Anji'nin cenaze töreninde görmeyi ummuştum; fakat görüyo-

rum ki çok meşgulsün. Ömrünün son yıllarında Usta, sık sık seni düşünüyordu.”

“Gerçekten mi?” dedi Crupo, Féüji’nin kollarını aynı dostlukla tutmaya çalışarak. Fakat tuhaf, sinirli ve kaskatı olduklarını hissetti. Bir süre sonra, geriye doğru çekildi.

Yerdeki yumuşak minderlerin üzerine oturdular; aralarında bir çaydanlık duruyordu. Crupo ilk önce *mipa rari* resmi pozisyonunda oturdu; sırtı düz ve dikti, ağırlığı ise dizlerindeydi.

Masanın diğer tarafındaki Féüji güldü. “Lügo, birbirimizi öğren-ci olduğumuz zamanlardan beri tanıdığımızı unuttun mu? Eski bir dostu ziyaret etmek için burada olduğunu düşünmüştüm. Neden, sanki barış sözleşmesi konuşmak için bir araya gelmişiz gibi oturu-yorsun?”

Ne diyeceğini bilemeyen Crupo, oturma pozisyonunu samimi *géüpa* pozisyonuna çevirdi, Féüji’ye uymak için kalçasının üzerine oturarak, bağdaş kurdu.

“Neden bu kadar rahatsız görünüyorsun?” diye sordu Féüji. “Bir şey sakladığını düşünüyorum.”

Crupo irkildi ve fincanındaki çaydan yudumladı.

“Ne olduğunu biliyorum,” dedi Féüji. “Eski dostum, bana geldin; çünkü Kral Réon’u bu çılgınca istila arzusundan vazgeçiremediğin için benden özür dilemeyi istedin.”

Crupo kendine gelmeye çalışırken, kızaran yüzünü elbisesinin yenleriyle gizledi.

“Ve şimdi mahcupsun; çünkü Haan düşmüşken ve ben idamı bekleyen bir mahpus olarak buradayken, bir özrün münasebetsiz olacağını düşünüyorsun.”

Crupo çay fincanını bıraktı. “Beni, benim kendimi tanıdığımdan daha iyi tanıyorsun,” diye mırıldandı. Elbisesinin yeninin derinliklerine saklamış olduğu küçük, yeşil porselen bir şişeyi çıkardı. “Dostluğumuz çaydan daha güçlü. Dostluğumuza yakışan başka bir şey içelim.” İçkiyi, Féüji’nin önünde duran boş fincana boşalttı.

“Bu anlamsız savaşta, Réon tarafından katledilen binlerce insan için kendini sorumlu hissediyorsun,” dedi Féüji. “Nazik birisin Crupo; fakat sorumluluğu sana ait olmayan bir yükü yüreğinin daralmasına izin verme. Despotu akla davet etmek için elinden gelenin en iyisini yapmaya çalıştığını eminim. Hayatımı kurtarmaya çalıştığını

biliyorum; fakat ona bu kadar uzun zaman meydan okuduktan sonra. Reon benim yaşamama izin vermeyecektir. Sana teşekkür ederim eski dostum ve herhangi bir suçluluk hissetmekten men ederim seni! Sorumlu olan Kral Réon'dur."

Crupo başım salladı ve sıcak gözyaşları yüzünü ıslattı. "Sen, gerçekten benim ruhumun aynasıdır."

"Hadi içip neşemizi bulalım," dedi Feüji ve fincanındaki içkiyi bir dikişte içti. Crupo da içti.

"Ah, kendi fincanını doldurmayı unuttun," dedi Feüji gülerek. "Hâlâ çay içiyorsun."

Crupo hiçbir şey söylemeden bekledi. Kısa süre sonra, Feüji'nin ifadesi değişti. Elleriyle karnını tuttu ve konuşmaya çalıştı; fakat hic-kırık seslerinden başka bir ses çıkaramadı. Ayğa kalkmaya çalıştı; fakat sendeleyip düştü ve bir süre sonra, minder üzerindeki çırpınması son buldu.

Crupo ayğa kalktı. "Bundan böyle, ikinci en iyi değilim artık."

Geçen bunca yıldan sonra, Crupo en sonunda hayalini gerçekleştirdiğini düşünüyordu. Artık bir rakibi yoktu ve ülkedeki en güçlü adamdı. İnsanlara, daha en başından beri övgüyü ve hayranlığı hak edenin kendisi olduğunu gösterme fırsatı, en sonunda geçmişti eline.

Saygı görecekti.

Fakat yaptığı iş, yine de yetersiz, önemsiz bir işti.

"Naip, isyancıların karşısına başkomutan olarak kimi tayin etmeliyiz?"

Asiler mi? Şu eşkıyalar mı? İmparatorluk ordusunun karşısına dikilmeye nasıl cûret ederlerdi? Orduyu eğitilmiş bir maymun idare etse yine galip gelirdi. Böyle bir şey için beni neden rahatsız ediyorlar? Bu işin, tahttan daha fazla para ve kaynak tırtıklamaya çalışan küçük bürokratların tezgâhı olduğu çok açık değil mi? Oyuna gelmeyeceğim.

Sarayda canını en fazla kimin sıkıldığını, kimi Pan'dan ve gözden uzağa gönderebileceğini düşündü.

Köşede, Kiji'ye adanmış kutsal yere gözleri takıldığında, acil damgasıyla tasnif edilmiş bir dilekçe yığını gördü. Ne kadar çok çalıştığının önemi yoktu; her zaman yapması gereken pek çok iş var gibiydi. Tanrı'ya, uğraştığı ne kadar çok iş olduğunu göstererek onun acıma duygusunu uyandırmanın ve yükünü hafifletmek için onun

kutsal müdahalesini elde etmenin tembelce umuduyla, kutsal yerin yanında duran dilekçe yığınınına girişti.

Yığının tepesinde duran dilekçelerin tamamı tek bir adamdan gelmekteydi.

Ah, işte bulmuştu. Bu, Lord Kiji'den gelen bir işaretti kesinlikle. Kindo Marana, Hazine Bakanı, vergi sistemini iyileştirme konusunda görüşlerini almak için Crupo'yu günlerdir taciz ediyordu. Bu soluk benizli, ufak tefek adam, vergiler ve finans gibi önemsiz şeylere takmıştı kafayı; naibin ilgilendiği önemli vizyonu ve büyük resmi anlamıyordu. Fasulye tanelerini saymaktan başka bir şey bilmeyen vergi tahsildarının şefini eşkıyalarla uğraşan ordunun başına geçirmek, saçma olmakla birlikte, çok keyifliydi ve kendi zekâsına hayran kaldı.

“Kindo Marana'yı çağırın.”

Belki de devlet yönetimi üzerine hazırladığım kitabıma çalışmak için en sonunda biraz huzur bulacağım. Tan Féüjini'nin yazdığı her şeyden çok daha iyi olacak. On, yok, yirmi kez daha iyi...

SARAY MUHAFIZI

PAN: ADİL GÜCÜN HÜKÜMDARLIĞININ
ÜÇÜNCÜ YILININ ON BİRİNCİ AYI

Bir saray muhafızı, aslında bir kâhyanın abartılmasından başka bir şey değildir, diye düşünürdü Goran Pira sık sık. Geçmişte, Tiro devletlerinin ilk zamanlarında, saray muhafızı, şatonun savunmasına liderlik eden ve asiller sınıfının üyesi olarak kabul gören biriydi. Bugünlerdeyse, saray muhafızlarının görevleri Mapidéré'nin karıları arasındaki tartışmaları sonlandırmaya, hizmetkârların disiplinini sağlamaya, (çok büyük bir bütçe olmasına rağmen) saray bütçesini dengelemeye ve İmparator'un oyun arkadaşı olmaya indirgenmişti.

Pira bu makamı, İmparator Mapidéré'nin babası Kral Dézan'a hizmet etmiş olan babasından miras almıştı. Pira, Rui'de, Xana'nın eski başkenti Kriphi'deki eski sarayda büyümüşü ve genç Prens Réon'la oyunlar oynarlardı. Réon'un babasının genç karılarını yatak odalarının camından gözetlemeye çalışmaları yüzünden, bu ikilinin başı sık sık derde girerdi.

Yakalandıkları her seferde, Pira, teşvik edenin ve prensi yoldan çıkarının kendisi olduğunu söylerdi. Kıçına şaplak yiyip kamçılanan da o olurdu böylece.

“Çok cesursun,” derdi Réon. “Sen gerçek bir dostsun.”

“Ré” derdi, şaplakların acısıyla yüzünü buruşturarak. “Her zaman senin dostun olacağım. Fakat bir dahaki sefere biraz daha sessiz olabilirsin belki.”

Arkadaşlıkları, Réon'un Xana Tahtı'na çıkmasından sonra da devam etti. Réon ilerleme kaydedilemediği için hayal kırıklığına uğra-

dığında ya da bazı diplomatik hakaretler nedeniyle öfkелendiğinde, Pira'nın onu sık sık teskin ettiği fetih ve savaş yılları boyunca da devam etti dostlukları. Ve hatta Reon, Altı Devlet'i fethettikten ve İmparator Mapideré olduktan sonra, tuhaflık sınırlarını zorlayan bir kibir sergilediğinde bile devam etti bu dostluk. Serçe parmağının en ufak hareketiyle bakanlarını ve generallerini titretebilirdi; fakat toplantı salonlarından uzakta, sarayın günlük yaşam alanlarında, o hâlâ sadece Ré idi, Pira'nın çocukluk arkadaşı.

Fakat bu dostluk, Leydi Maing'den sonra daha fazla sürmeyecekti.

Maing Amu'luydu, Xana ordusuna teslim olmaya itiraz eden bir dükün kızıydı. Esir alınmış ve İmparator Mapidéré'nin yeni başkenti kurduğu Pan'a getirilmişti. Saray'ın mutfağında bir hizmetçi olarak çalışmasına karar verilmişti.

Pira, saraydaki kadınlara asla çok dikkat etmezdi. İşini sürdürmesinin önemli bir parçasıydı bu durum. Lordunun güzel pek çok karısı ve cariyesi karşısında baştan çıkmaya direnemeyen bir Saray Muhafızı, mesleğine çok uzun süre devam edemezdi.

Pira, kendisi için ailesinden alınan Xana'lı bir kızla evliydi. Birbirlerine karşı naziktiler, fakat nadiren birlikte zaman geçiriyorlardı; zira Pira, nerdeyse her zaman Réon'un yanındaydı. Kadın ona bir çocuk vermemişti; ama Pira da bunun üzerinde durmuyordu zaten. Bir saray muhafızının hayatının, çocuğuna miras bırakabileceği kadar harika bir şey olmadığını düşünüyordu. Pira, bir erkek olarak dürtülerini bastırmayı çok uzun zaman önce öğrenmişti. Fakat Maing, onun içindeki bir şeyleri uyandırıyor. Bir dükün kızıyken köle durumuna düşmüş olmasına rağmen, kaderinden hiç şikâyet etmiyor olması mı? Başını dik tutarak ve doğrudan karşısındakinin yüzüne bakarak, kendini asla bir köle gibi görmemesi mi? Yoksa mutfakta çalışan diğer hizmetçi kadınlara, damlatan muslukların sesini müzik gibi algılamayı ve büyük yemek pişirme ocaklarının yansıttığı ışıktaki parmaklarının gölgesiyle duvarda dans eden kuklalar yapmayı öğretmek gibi en basit şeylerden keyif alması mı etkilemişti onu acaba? Hangisi olduğunu bilmiyordu, fakat onu sevdiğini biliyordu.

Sohbet etmeye başladıklarında, Maing'in onu gerçekten anlayan tek insan olduğunu hissediyordu; onun, görevlerinin toplamından daha fazlası olduğunu gören, baharda eriyen karları ve başının üzerinde donan yıldızları izlemekle, kalabalıkta yalnız olmakla,

elinden bu kadar altın ve gümüş geçerken o ele bir dostun elinin dokunmamasının yürekte yarattığı boşlukla ilgili zaman zaman şiirler yazdığını bilen tek kişi Maing'miş gibi geliyordu.

“Ben de köleden biraz halliceyim,” dedi kadına ve bunun aslında gerçek olduğunu fark etti. “İkimiz de özgür değiliz.”

En sonunda, onunla olmak Pira'ya samimiyetin gerçek anlamını öğretti. Ré'ye yakın olduğunu düşünmekle birlikte, yine de birbirlerine eşit değillerdi ve gerçek samimiyet eşitliği gerektiriyordu.

Bir gece, İmparator Mapidéré, generallerine bir yemek verdi. Pira, ondan bir iyilik isteyecekti, bu yüzden İmparator'un en keyifli olacağı zamana, yani yemeğin sonuna kadar kalmaya karar verdi. Ré'den, eski dostu ve oyun arkadaşından, Maing'i hizmetten muaf tutmasını ve onu kendisine vermesini isteyecekti.

O gece Maing, kılıç balığı bifteklerini servis etti. Balık tepsisini yukarıda tutarak İmparator'un masasının önünden geçti. İmparatorun canı sıkılıyordu ve tam o an, kendisini eğlendirecek bir şeyler için etrafa bakınıyordu. Maing'in ince belini; dalgalanan açık kahverengi saçlarını gördü. Uzun zamandan beri kendisine ait olan; fakat çok meşgul olduğu için keyfini çıkaramadığı bir şeyi gördü.

O gece, onu yatağına çağırdı ve Maing artık Leydi Maing, Mapidéré'nin kadınlarından biri oldu. Yeniyi eskiye tercih eden Mapidéré, hiçbir zaman bir imparatoriçe belirlememişti.

O gece, Pira'nın yüreğinin ışığı söndü.

Bu, diğer bütün köle kadınların hayalini kurdukları bir şey olmasına rağmen, Pira sabah İmparator'u uyandırmaya geldiğinde, Maing korkmuş ve mutsuz görünüyordu. Pira'nın bakışlarından kaçınca, Pira sakın bir sesle dikkatlice konuştu. Rüyalarında, ona defalarca veda etti.

Leydi Maing hamile kaldı; saray ahalisi ve hizmetçiler onu coşkuyla kutladılar. İmparatorluk ailesine ait bir çocuk dünyaya getireceği için Leydi Maing'in saraydaki yeri güvendedeydi artık.

Fakat o, iyi dileklerde bulunanlara hiçbir şey söylemedi. Karnı büyüdükçe daha utangaç görünmeye başladı.

Bebek, bir erkek çocuğu, iki ay erken doğmuştu; buna rağmen sağlıklı ve hareketliydi ve zamanında doğmuş bir bebek kadar kilosuna sahipti. Şüphelenen doktor, hizmetçileri ve dadıları gönderdi ve yorgunluktan tükenmiş olan Leydi Maing'i bir saat boyunca sorguladı.

En sonunda gerçeği öğrendiğinde, hemen Pira'nın yanına koştu.

O andan itibaren Pira, o günü zihninde yüzlerce kez canlandırdı. Çocuğunu kurtarabilir miydi? Maing'i kurtarabilir miydi? Doktoru altın ve mücevherle susturabilir miydi? Kendisini İmparator'un ayaklarına atıp merhamet için yalvarabilir miydi? Maing, bilinmeyen limanlara yol alan küçük bir balıkçı kayığının içinde, sürekli korku içinde yaşayacağı bir yaşamı geride bırakarak kaçabilsin diye, kendisini her şeyi geride bırakıp giderken canlandırdı gözünde. Bu sayede Maing hayatta kalırdı, yaşamaya devam ederdi.

Yine de her senaryo aynı neticeyle sonlanacaktı: Bütün aileye ölüm. Annesi, babası, karısı, dayıları ve teyzeleri... İhanet kanda taşınan bir lekeydi ve hainin günahını bütün aile taşıyordu.

Daha farklı nasıl davranabilirdi bilmiyordu; fakat yine de kendisine lanetler okudu.

İmparator Mapidéré'ye gitmiş ve ona doktorun söylediklerini anlatmıştı.

"Baba kim?" diye köpürdü imparator.

"Söylemedi," dedi Pira, ölgün bir sesle.

Réon'u mantıksal açıklamalarla ikna etmeye; Maing'le. Réon onu kendisi için istemedi önce tanıştığını anlatmaya çalışmak istedi; sonuçta ona ihanet etmemişlerdi. Yine de bir saray muhafızı olarak, sarayın kanunlarını çok iyi biliyordu. İmparator ona hiç dokunmamış, adını bilmiyor, yüzünü hatırlamıyor bile olsa, köle bir kız İmparator'a aitti. Aslında Pira, Maing'e İmparator'un mülkü değilmiş gibi bakmaya başladığı andan itibaren, ihanette bulunmuşlardı.

Ve böylece, çocuğun Leydi Maing'in önünde boğulmasını izledi ve hiçbir şey söylemedi. İmparatorluk muhafızları, Leydi Maing'i boğazlarken izledi ve sesini çıkarmadı. Daha sonra cesetleri ortadan kaldırdı ve kadının soğuk bedenine dokunurken yüzü duygularını belli etmedi.

Ama bir ant içti: Onun intikamını alacak ve Nana yönetimini yerle bir edecekti. Gerçekten, görülmedik bir şekilde ve kesinlikle ihanet edecekti.

"Saray Muhafızı, bu isyan raporlarıyla başımın etini yiyorlar, ne yapmalıyım?"

"Rénga, bunlar ilgi ve alakana değmeyecek basit eşkıyalar ve yol kesen soyguncular. Zamanının tek bir saniyesini bile bunlar için

harcaman, kendini küçültmek anlamına gelir. Sana her kim böyle önemsiz raporlar getirirse, öldürüleceğini ilan et. Bırak, naip ilgilen sin bu işlerle senin yerine.”

“Sen benim tek gerçek dostumsun, Saray Muhafızı. Benim için neyin en iyisi olduğunu, her zaman sen düşünüyorsun.”

“Teşekkür ederim. Şimdi, bugün ne yapalım? Yavru *cruben*’i doyurman için İmparatorluk Hayvanat Bahçesi ve Akvaryumu’na gidelim mi? Ya da Faça’dan getirilen yeni bakireleri mi görmeyi tercih edersin?”

GEYİĞİN PEŞİNE DÜŞMEK

İSYAN BÜYÜYOR

BÜYÜK ADA: ADİL GÜCÜN HÜKÜMDARLIĞININ
DÖRDÜNCÜ YILININ ÜÇÜNCÜ AYI

Oyuncaktan imparatorluğunda şaraplar akıp mücevherler göz kamaştırırken, İmparator Erishi'nin gerçek imparatorluğu **çatırdıyordu**.

Huno Krıma ve Zapa Shigin'in balığın kehanetini ifade eden bayrağının etrafında, daha şimdiden yirmi bin adamlık bir güç toplanmıştı. Cocru Tahtı'na meşru varisini çıkarmışlardı; bu kişi, Faça'nın kuzeyindeki kırsallarda, sürülerinin arasında sakin bir yaşam sürerken kolundan tutup getirilen ve Kral Thufi olarak tahta çıkarılan yirmi üç yaşında bir çobandı.

Bu genç adam, bugüne kadar sadece koyunlar üzerinde otorite kurarak yaşayagelmişse de, insanlara emretme rolünü kısa zamanda, zarafet ve rahatlıkla üstlenmişti.

“Bak,” dedi Ratho Miro, kardeşine, “kraliyet soyundan gelen kan çok özel. Bir çoban olarak yetiştirilmiş çocuğun, bütün bir ülkenin sorumluluğunu üstlendiğinde, birdenbire bu kadar rahat görünmesinin başka bir izahı yok! Ne zarafet! Bu ne yetkinlik!”

Dafiro gözlerini yuvarladı. “Eğer iyi giyimli bir avuç insan bana gelse ve kral olmaya yazgılı olduğumu söyleseydi, bütün gün peşimde dolaşsaydı, çok bilge ve zekiymişim gibi davranıp her söylediğime başlarını sallasaydı ve bana büyük ve ağır bir taç takıp sarı ipekten yapılmış bir giysi giydirerek altın bir tahta oturtsaydı, muhtemelen ben de büyük bir güven içinde kralmışım gibi davranırdım; sanki bütün soyum sopum hep bu tahtta oturmuş gibi.”

“Bilmiyorum,” dedi Ratho, kardeşine şüpheyle bakarak. “Sen bir tek bana patronluk taslamakta iyisin. İpek bir elbise giyseydin, bir sirk maymunu gibi görüneceğini düşünüyorum.”

Thufi, Çaruza’nın ortasındaki eski, büyük Ateş ve Buz Tapınağı’na gidip Cocru’nun koruyucuları olan tanrıçalar Kana ve Rapa’ya dua etti.

“Xana’nın günahları çok,” dedi meydanda toplanmış olan kalabalığa. “Fakat hesap günü geldi çattı. Bütün Tiro devletleri yeniden yükseliyorlar ve dünya düzene girecek.”

Kral Thufi, heyecandan yerinde duramayan kalabalığın önünde, Krıma’yı Napi dükü ve Cocru’nun başkomutanı, Shigin’i ise Canfın dükü ve Cocru’nun başkomutan yardımcısı ilan etti. Onlara, eski Cocru toprakları özgürlüklerine kavuşuncaya kadar, Xana kuvvetlerine her yerde saldırmaları emri verildi. Krıma ve Shigin bir ordunun başında Çaruza’dan yola koyuldular; halk onları, üzerlerine çiçekler ve Çaruza plajlarından gönderilmiş olan ince beyaz kumları atarak uğurladı.

“İşte yaşam bu, hı?” dedi Ratho Mira. Caddelerin kenarlarından tezahürat yapan güzel kızlara gülümsedi.

“Henüz, Xana’nın gerçek ordusuyla karşılaşmadık,” dedi Dafiro Miro. “Bu kadar erken kutlama yapma.”

İsyanın tohumları, rüzgârın estiği her yere yayıldı ve istila edilmiş olan Tiro devletleri, uzun bir kıştan sonra yeniden ortaya çıkan bambu filizleri gibi göstermeye başladılar kendilerini.

Büyük Ada’nın kuzey kesiminde, son Faça kralının büyük oğlu olan Shilué isminde bir adam, Boama’da tahtı geri aldı. Birliklerindeki adam sayısı, kısa sürede on bine ulaştı.

Doğuda, Gan yönetiminin bir yan kolundan gelen birisi, kendisini refah ve kültürün toprağı olan Gan’ın Kralı Dalo olarak ilan etti. Kurt Pençesi Adası’nda yer alan ve Gan’ın eski başkenti olan Toaza’daki Xana garnizonu, tek bir ok atmadan teslim oldu. Garnizon, ismini anında Gan Kraliyet Muhafızları olarak değiştirdi ve eski Xana komutanı da kont unvanını mutlu bir şekilde kabul etti. Gan, Xana donanmasının Toaza Limanı’na demir atmış gemilerine de el koydu ve Kral Dalo eski Gan’ın alüvyonlu zengin ovalarını geri almak için Büyük Ada’nın işgaline hazırlandı.

Bu arada, Sonaru Çölü’nün güneyindeki Maji Yarımadası’nda bulunan şehirler, kendilerini bağımsız ligin üyeleri olarak ilan ettiler.

Maji tarihin farklı dönemlerinde hem Cocru'nun hem de Gan'ın yönetimi altında kaldığı için, bu şehirler, akıllıca davranıp her iki Tiro devletine de kısmi bağlılık vaat ettiler.

Büyük Ada üzerindeki eski Amu toprakları kesinkes Xana kontrolü altında kalmasına rağmen, batıda zarafeti ve gelişmişliğiyle tanınan Amu, güzel Arulugi Adası'nda kendisini yeniden var etti.

Yeniden ortaya çıkan Rima, Faça'nın desteğiyle, Damu'nun kuzeyini ve Shinané Dağ silsilesini toprakları olarak ilan etti. Rima askerleri ayrıca dağ silsilesinin güneyine doğru cesaret edebildikleri kadar ilerlediler. Xana düşerse, Rima'nın, eski Amu'nun da üzerinde her zaman hak iddia etmiş olduğu bu toprakları ilk sahiplenene olması umudunu taşıyorlardı.

Altı devletten bir tek Haan, tamamen Xana işgali altında kalmıştı. Fakat sürgünde olan bir Haan hükümeti vardı ve otuz yıl önce genç bir adamken İmparator Mapidéré'ye teslim olan Haan'ın Kralı Cosugi, şimdi Cocru'da tahta yeni çıkmış olan Kral Thufi'nin misafiri olarak Çaruza'da yaşıyordu.

“Ginpen'i yakında yine göreceksin,” diye Cosugi'ye söz verdi Thufi.

Olayların bu şekilde gelişiyor olmasına inanamayan Cosugi başım sallarken, fırça gibi beyaz sakalları kıpırdadı ve buğulu gözleri yeni sertleşmiş bir lav gibi kapkara ve kırış kırış olan yüzünden dışarı fırlayacakmış gibi baktı. Daha sadece birkaç ay önce, Xana yenilmez gibi duruyordu ve Haan'ı yeniden canlandırmak bir masaldı.

Thufi, yeniden doğmuş Altı Devlet'in krallarını, Büyük Savaş Konseyi toplantısı için Çaruza'ya davet etti. Eşitler arasında önde gelecek olan kralı seçmek için toplanacaklar ve en iyi hareket tarzının ne olacağına karar vereceklerdi.

KINDO MARANA

BÜYÜK ADA: ADİL GÜCÜN HÜKÜMDARLIĞININ
DÖRDÜNCÜ YILININ ÜÇÜNCÜ AYI

Kindo Marana, günün birinde abaküsünü bir kenara koyacağını, bir zırh giyeceğini ve beline bir kılıç kuşanacağını hiç hayal etmemişti.

Sayısız insanı nasıl öldüreceğini düşünmek yerine, Adalar'ın hepsinden bir bir toplanan parayla tıka basa olan İmparator'un hazinesine göz kulak olmayı tercih ederdi. Zamanını vergi kaçakçılarını yakalayacak teknikler geliştirerek geçirmek istiyordu; stratejiler kurup yaralı raporlarını inceleyerek değil.

İyi bir öğrenciydi; sayılara yatkın bir zihni vardı ve bürokrasinin basamaklarını tırmanmak için gayretle çalışmıştı. Bozuk para yığınlarını, fasulye kilelerini, kumaş bobinlerini, yağ damacanelerini, kurutulmuş balık küfelerini, dizi dizi deniz kabuklarını, pirinç, tahıl ve sorgum çuvallarını, yün sepetlerini ve balık pulu dolu kutuları saymaktan zevk alıyordu. Eşyaları sınıflandırmak, olmaları gereken yerlere koymak ve isimlerini bir listeden kontrol etmekte buluyordu keyfi. Yaşlanıp da emekli olana kadar bunları yapmaktan mutluluk duyardı.

Fakat naibin verdiği emir çok açıktı. Hayatının tek bir gününde bile savaşmamış, çekirdekten yetiştirme bir bürokrat, şimdi bir şekilde Xana'nın kara, deniz ve hava kuvvetlerinin başına getirilerek başkomutan olmuştu.

Elbette bir hizmetkârın rolü, görevinin gerektirdiği sorumlulukları gayretle yerine getirmekten ibaretti. En iyi yaptığı şeyle başlayacaktı işe: Birlikte çalışmak zorunda olduklarının bir envanterini çıkaracaktı.

Karadaki Xana kuvvetleri, takribi olarak yüz bin kişiydi. Fakat Kindo Marana'nın hazineye yönelik yıllık gelir tahminleri şimdiye kadar nasıl bir kez bile karşılanmadıysa, bu rakam da bazı şekillerde azalacaktı.

En başta kontrol meselesi vardı. İmparator'un hâlâ fiili olarak tuttuğu topraklar, Xana'nın ana adaları olan Dasu ve Rui kuzeyde Hilal Adası, güneybatıda Écofi Adası ve Büyük Ada'nın ortasında Géfica ve Géjira'nın zengin topraklarından meydana gelen kelebek şeklinde bir parça alandan ibaretti. Damu Dağları'nın ve Shinané Dağları'nın yüksek dorukları, Liru Nehri'nin geniş yatağı ve Sonaru Nehri'nin suyunun debisinin yüksek olduğu yerler, isyancıları şimdilik uzakta tutuyor, Gonlogi Çölü'nün ölümcül boşluğu da buna özellikle yardımcı oluyordu.

Büyük Ada'nın kuzeybatı köşesinde yer alan Haan da hâlâ tamamen imparatorluk işgali altındaydı. Fakat geriye kalan topraklarda garnizonlar ya teslim olup isyancılara katılmışlar ya da bulundukları şehirlere kapatılarak komuta karargâhıyla irtibatları kesilmişti. Muhasebe defterinin aktif varlıklar sütununda yer alamazlardı. Gerçekten komuta edilebilecek birliklerin sayısı on bin kişi civarındaydı ve bunlar Kusursuz Şehir etrafında yer alan en sadık birliklerden oluşuyordu.

İkinci olarak, Xana'nın hâlâ kontrol ettiği bölgelerde bile durum güvenli olmaktan uzaktı. Mozole inşaatında ve Büyük Tüneller'de çalıştırılmak için Dara'nın her yanından celp edilmiş çok sayıda mahkûm ve angarya işçisi, rahatlıkla isyancı bir kalabalığa dönüşebilirdi. Şayet isyancılar imparatorluğun merkezine koordineli bir saldırı gerçekleştirirse, onları ana vatanlarından gelen "özgürlük savaşçıları" olarak karşıarlardı.

Üçüncü olarak, donanma ve hava kuvvetleri kötü durumdaydı. Periyodik olarak doldurulmaları gereken ipek gaz torbalarından kaldırma gücü sağlayan gaz yavaş lakat sürekli olarak sızdığı için, büyük hava gemilerinin bakımı ve işletilmesi pahalıydı. Bütün dünyada kaldırma gücü sağlayan gazın kaynağı bir tane olduğu için, önceden planlanmış dolum uçuşları, pek çok hava kuvvetleri komutanının barış zamanı yapmaktan kaçındığı bir angarya haline gelmişti. Sürekli gezilerinde İmparator Mapidéré'ye eşlik eden birkaç hava gemisi hariç, Birleşme Savaşları zamanından kalan Xana hava gemilerinin çoğu yıllardır yerde bekliyordu. Donanma da eski

haliyle kıyaslandığında, neredeyse bir deniz kabuğuna dönmüştü. Kuzeyde korsanlara karşı devriye gezenler dışında, donanmanın gemileri kurtçukların istilasına uğramış ve ancak su üzerinde durabilir bir halde, yıllardır limanlarda yatıyorlardı. Bunlar da yine, muhasebe defterinin pasif varlıklar hanesinde yer alıyorlardı.

Son olarak da moral dibe vurmuştu. Marana, bir insanın bir şey hakkında nasıl hissettiğinin, o şeyi yapış tarzını etkilediğini çok iyi anlamıştı. Xana'nın bir imparatorluk değil de diğer yedi Tiro devletinden sadece biri olduğu zamanlarda, Xana halkı, diğer adaların halklarının onlara basit hödükler, yarı barbar zavallı kuzenler olarak davranmalarına bozuluyorlardı. Kral Réon fetih savaşlarına başladığında ve bu fetihleri desteklemek için vergiler salındığında, ayaktakımı arasında, Xana'nın Dara'da hak ettiği yeri kazanması için savaşmak zorunda olduğunu savunan bir amaca yönelik duygu baskındı ve halk vergi tahsildarlarına neredeyse gönüllü olarak ödeme yapıyordu. İmparatorluk barışı döneminde bu durum hızla değişti ve tam şimdi, Xana askerleri karamsarlığa teslim olmuş ve davalarının haklılığından şüphe ederek kaçarken, bir zamanların Xana'sındaki umut ve amaç duyguları Altı Devlet'in isyancılarına ait bir duygu haline geldi.

Marana, bilançoyu dengelemek için sistemli bir şekilde envanteri iyileştirmeye girişti. Bu aşına olduğu bir görevdi. Bir Parlak Gökyüzünün Hükümdarlığı döneminin ileriki yıllarında ve özellikle şimdiki Adil Gücün Hükümdarlığı'nda, saraydan hazineyle ilgili makul olmayan pek çok istek geliyordu. Ama o, yine de bu istekleri yerine getirecek yolları bulmuştu bir şekilde.

İşe, pasif varlıkları aktif varlıklara dönüştürerek başlayacaktı. Angarya işçileri, imparatorluk ordusu içine dâhil edilebilirler, mahkûmlar ve köleler bir savaşta yararlılık göstermeleri şartıyla serbest bırakılabilirlerdi. Bu adamları eğitmek için, Xana seçkin birliklerinden eski askerler, yeni ve genişletilmiş orduda çavuş, onbaşı ve yüzbaşı rütbeleriyle müfreze komutanlığına terfi ettirileceklerdi.

Yeni alınan deneyimsiz askerler, öylesine organize edilip bir araya getirileceklerdi ki, hiçbir müfrezede aynı bölgeden çok fazla asker olmayacaktı. Bölünüp disiplin altına alınarak Xana'lı tecrübeli askerler tarafından idare edilecek olan bu askerler, en azından geçici olarak da olsa, asiler tarafından imparatorluğun kalbine yapılacak bir saldırıya etkin bir şekilde karşı koyabilirlerdi. Nasıl ki tedavüldeki paranın değerini düşürmek tek başına bütçe problemini asla

çözmüyor, ama bir süre işe yarıyorsa, bu durum da öyleydi.

Fakat gerçek çözüm, Xana'nın ana vatanını oluşturan Rui ve Dasu'da yatıyordu. Geriye dönecek, Xana'nın ve imparatorluğun davasına kendisini adanmışlardan bir ordu oluşturacaktı.

İmparatorluğun kanunlarının sertliğinin hiç önemi yoktu. İmparatorluğun boyunduruğu altındaki Xana'lı fakirlerin, diğer devletlerin fakirleri kadar ağır bir şekilde inlemelerinin önemi yoktu. Marana onlardaki vatan aşkını ve yiğitlik gururunu canlandırabilirse, yeni kurulmuş Xana birlikleri, Altı Devleti tek tek yeniden fethedebilirdi ve edeceklerdi de, ta ki İmparator Mapidéré'nin hayali yeniden gerçekleşene kadar. İmparatorluğun tüccarlarını ve çiftçilerini vergi kanunlarına razı etmek neredeyse imkânsız, belki de diğer girişimleri kadar zorlayıcı görünüyordu; fakat o, bu işte oldukça iyi değil miydi? Vergi kanunu, bir imparatorluğu yaşatan bütün politikaların küçük bir modeli olduğu için belki de vergileri yönetme konusunda bildikleri, politik becerikliliğinin de modelini oluşturuyordu.

Naibin onu seçmesinin, belki de bir nedeni vardı. Kindo Marana iç geçirdi. Yapacak çok şey vardı.

Krima ve Shigin ikilisinin Keşif Güçleri, kısa zamanda başarı elde ettiler.

Başkomutanlar Krima ve Shigin, Liru Nehri'nin güney kıyılarını geride kalan Xana garnizonlarından temizlemekle başladılar işe. Liru'da imparatorluk donanması devriye geziyordu ve bu geniş nehri geçmek henüz seçenekler arasında değildi.

Genellikle küçük çatışmaların ardından, şehirler birer birer isyancıların eline geçti. İmparatorluk askerlerinin direnmek gibi bir arzuları yoktu; çoğunlukla hemen kapıları açtılar, uniformalarını çıkardılar ve isyancılar yaklaşırken sivil halkın arasına karıştılar.

Krima ve Shigin, zaferlerini kendi dehalarına ve cesaretlerine bağlıyorlardı. Askeri strateji ve taktikler için kimin kitaba ihtiyacı vardı? Bunlar, kendilerini önemli göstermek isteyen eski soylulara özgü yollardı daha çok. Bu iki adam, basit köylüler olsalar da, yine de imparatorluk askerlerini, flamaları uzaktan görülür görülmez korkutup kaçırmışlardı.

Piyasaya yeni sürülen bu iki dükkân, birliklerine asla eğitim yaptırıyorlar ya da onları savaş düzenine sokmuyorlardı. İşin esası neydi peki? Onları, adil bir güç ve halkın öfkesi üzerine kurulmuş olan yenilmez bir orduydular!

Bütün disiplin yöntemlerini ve emir komuta zincirini ellerinin tersiyle ittiler. Her isyancı asker dilediği gibi giyiniyordu ve aralarında devrimci heyecanını göstermeyi isteyenler olursa, bunlar başlarının etrafına, üzerinde Cocru'nun simgesi olan ikiz kuzgunların yer aldığı kırmızı bir bandana sarabilirdi. Herkes dilediği gibi yavaş ya da hızlı yürüyordu.

Adamlar, silah olarak imparatorluk silahlıklarından ele geçirilmiş kılıçları kullanabilecekleri gibi, kendilerini daha rahat hissediyorlarsa, çiftlik ve mutfak aletleriyle idare ettikleri de oluyordu. Ele geçirilen şehirlerde, imparatorluğa sempati duyduğu rapor edilen sivillerden aldıkları ganimetin dışında, askerlere ödeme yapılmıyordu. Isyancılar gülüyorlar, şaka yapıyorlar, hikâyeler anlatıyorlar hatta canları çekince oturup kestiriyorlardı. Keşif Gücü, bir şehre yaklaşırken, daha çok pazara gelen büyük bir köylü kalabalığını andırıyordu.

Güney Cocru boyunca önlerine geleni süpürerek ilerleyen isyancılara yakalanan şanssız tüccarların, çiftçilerin, oduncuların ve balıkçıların vay haline! Malzeme, para, çiftlik hayvanları, tahıl... Isyancılar istedikleri her şeyi alıyorlardı. "Cocru'nun özgürlüğü adına el koyuyoruz bunlara," diyorlardı, mal sahiplerine. "Xana zorbalığını yerle bir etmek ve Kral Thufi'nin zaferine katkıda bulunmak için üzerine düşeni yapmak istersin, değil mi?" Bu güçlü ve etkileyici sözlerle ikna olmayan herhangi bir mal sahibi, kısa sürede, yumruklarla ya da daha beteriyle ikna ediliyordu.

Yattıkları yerde yaralarıyla ilgilenip bir yandan da gözden kaybolan isyancı ordusunun çıkardığı tozu izleyen serseme dönmüş kurbanlar, öylece terk ediliyorlardı. Isyancı ordusunun geçtiği topraklar, çekirge sürüsü tarafından talan edilmiş tarlaları andırıyorlardı.

"Eşkıyalardan farkımız nedir?" Ratho, kardeşine sordu. İkisi de, yolda rastladıkları son tüccar kervanından aldıkları ganimetlerle dolu olan birer çanta taşıyorlardı. "Ben, kendimi bir özgürlük savaşçısı olarak görmüyorum."

"Rat, bunu kafana takma," dedi Dafiro. Hiç olmadığı kadar zengindi şimdi. "Senin işin, niçin diye sormak değil. Başkomutanların yapmanı söyledikleri şeyi yapmak. Hep böyle savaşmıştır. Bırakalım da bizimkinden daha bilge olan kafalar bunun felsefesini yapsınlar ve çözümünü bulsunlar."

Phin Zyndu, Cocru'nun yeni Başkomutanı ve yardımcısının ba-

şarılarını duyduğunda, ellerini tiksintiyle havaya kaldırdı. “Kral Thufi’nin aklından ne geçiyor? Biz onun eski ritüellere uygun davranmasını ve hayırlı bir zamanda Tunoa’ya gelerek, Cocru ordusuyla bize liderlik etmesini bekliyorduk; tıpkı büyükbabanın zamanında olduğu gibi. Fakat ondan bekleneni anlıyor gibi görünmüyor.”

“Bu iş iyi bitmeyecek, Amca,” dedi Mata. “Büyük Ada’ya geçmeliyiz. Kral Thufi bize gelmiyorsa, biz ona gitmeliyiz. Cocru’nun Zyndus’ların sağlam ellerine, Cocru’nun gerçek koruyucularına yeniden ihtiyacı var.”

Cocru’nun çift kuzgunlu ve Zyndu Klanı’nın kasımpatılı flamları denizden gelen soğuk meltemde dalgalanırken, sekiz yüz tane adam kıyıda dirsek temasında dizilmişlerdi. Onları Büyük Ada’ya taşımak için bekleyen balıkçı teknelerinden oluşan bir filo, denizde bir ileri bir geri hareket ediyordu. Phin, her birinin gözlerinin içine tek tek bakarak, askerlerin önünde adımlıyordu.

“Teşekkür ederim,” dedi Phin. “Cocru’nun yeniden canlanması-
nın nedeni sizlersiniz. Sizlere önderlik etmekten onur duyuyorum.”

Birkaç asker bağırmaya başladı. Kısa süre sonra, katılan diğer seslerle birlikte sekiz yüz adam, tek bir sesmiş gibi bağırmaya başlamışlardı.

“Zyndu! Zyndu! Zyndu!”

Phin, başını sallayıp güldü ve gözyaşlarını silmeye çalıştı.

Arkasında duran Mata, toplanan adamlardan daha yüksekte görünmek için bir iskele babasının üzerine zıpladı ve sesi onların tepesinde cınladı:

“Sizler Tunoa’nın en yürekli adamlarısınız. Gemilere adımı-
mızı attığımız andan itibaren, İmparator Erishi’nin kellesini alana kadar geri dönmeyeceğiz!”

“Zyndu! Zyndu! Zyndu!”

“Ve eve geri döndüğümüzde,” askerlerden biri bağırdı, “yeniden iri atlara binip ipek giysiler giyeceğiz!”

Bütün adamlar güldüler ve aralarında en yüksek sesle gülen de Mata’ydı. Kahkahaları, gökyüzünün kalbine saplanan bir mızrak gibi yükseldi sanki.

Adamlar, rüzgârın güçlendiğini ve Büyük Ada’ya doğru eserek güneydoğuya döndüğünü hissettiler. Daha ilkbaharın başları olmasına rağmen, rüzgâr içten içe yanan Kana Dağı’nın sıcak nefesi kadar ısıtıyordu.

“Leydi Kana bizi kayırıyor,” diye fısıldadı adamlar birbirlerine.
“Mata onun savaşçısı.”

Cocru’da Kana Dağı’nın krateri patladı; kalın duman bulutları ve ateşli lav püskürttü.

İlginç strateji, Kiji. Bir vergi tahsildarını gerçek bir başkomutanın karşısına mı çıkaracaksın?

Kraterin üzerinden ani ve güçlü bir rüzgâr esti, kraterin içindeki donuk renkli lav parıldadı.

Xana’ya tepeden bakmak, sana ve kardeşine yaramadı. Bir abakü-sün, Şüpheleri Gideren’i nasıl yeneceğini anlamıyorum. Dişleri keskin olan bu barbarları göz ardı etme. Intikama kilitlenmiş olan bu kana susamış ölümlüyü neden seçtiğini biliyorum.

Yakındaki Rapa Dağı’nın buzulları çatırdadı ve sanki yerinden oynadı.

Aydınlat bizi.

Çünkü onun Fithowéo’nun tipi olduğunu düşünüyorsun ve bu ayak oyunuyla savaş tanrısını yanına çekmeyi umut ediyorsun. Eğer Fithowéo, bir tarafın bıçağını daha keskin kılmaya ya da diğer tarafın atlarının daha çabuk yorulmasına karar verirse, doğrudan müdahale etmeme yönündeki anlaşmamızı teknik olarak ihlal etmiş olamayacak.

Ve sen savaşçını seçtin; çünkü sayılara düşkün birine yardım ederken Lutho’yu yanına çekebileceğini düşünüyorsun. Dağının üzerindeki göller kadar saydamsın.

Kimin daha cazip seçeneği sunduğunu göreceğiz, değil mi?

Büyük Ada’ya vardıklarında, Phin Zyndu hemen Çaruza’ya yönelmek istedi.

Fakat Mata’mn farklı bir düşüncesi vardı.

“Bu Huno Krima’yı gidip kendim görmek istiyorum,” dedi Mata. “Krallar ve büyükelçilerle nasıl konuşulur çok bilmiyorum; fakat savaşan adamlarla nasıl konuşulacağını biliyorum. Belki de bu adamı basit yoldaşlarından ayıran bir şey vardır ve Kral Thufi bu yüzden ona hepimizden fazla değer veriyordur.”

“Sen geri dönene kadar, Çaruza dışında sekiz yüz gönüllüyle bekleyeceğim,” dedi Phin. “İkizler yolunu açık etsinler.”

Ve Mata’nın işitme mesafesinin dışına çıkmasıyla, Phin iç geçirdi ve başını salladı. “Zamanını boşa harcıyorsun evlat. Bir kral bile, üzerine sürtüp test edeceği yeterli sertlikte bir yüzey olmadan, elma-

sı beyaz topazdan ayırt edemez,” diye mırıldandı.

Böylece Mata, Cocru'nun geniş ovaları ve uzayıp giden tepeleri boyunca, Krıma-Shigin Keşif Gücü'nün izlediği yolu takip ederek atını tek başına batıya sürdü. Ağırlığı ve uzun boyu pek çok at için fazlaydı ve aile şatosundan uzakta, sürgünde yaşarlarken Phin'in Mata'ya binicilik becerileri kazandıracak bir eğitimi sağlamak için yeterli parası olmamıştı. Genç adam için bu uzun yolculuk, bir alış-tırma yapma fırsatıydı. Çaruza dışındaki pazarlardan büyük masraf edilerek satın alınmış at, Xana ırkından geliyordu ve pek çok Cocru ırkından daha uzun ve güçlüydü.

Mata, atlarla birlikte olmaktan keyif alıyordu. Atların, otoriteye doğuştan gelen bir saygıları vardı; zira eşyanın var oluşu içinde onlara biçilen doğal role çok uygundular. Mata, atını batıya doğru sürerken, at ve binicisinin karmaşık dansını düşünüyordu; yumuşak bir biniş için koordinasyon gerekliydi; bu durum köle ile efendisi, tebaa ile kralı arasındaki karşılıklı yükümlülüklerin ve zorunlulukların oluşturduğu karmaşık ağa benziyordu.

Xana atlarının gövdesi her ne kadar daha güçlü ve daha geniş olsa da, Mata onlar için bile çok ağırdı. Kirıma ve Shigin'in peşinde günler süren takipten sonra, Mata özen göstermesine rağmen, at yorgunluktan tükenmişti. Cocru'nun batı kıyısında, Liru Nehri'nin ağzında yer alan Dimu Şehri'nin tam çıkışında, at sendeledi ve bir bacağını kırdı; Mata, atın sırtından yere düştü. Atın yaşamına, *Na-aroénna* ile hızlı bir şekilde ve acı çekirtmeden son verdi.

Gözlerini kırptırarak, birdenbire biriken sıcak gözyaşlarını savuşturdu ve Cocru'nun halen hak ettiği başkomutanı bulması gerektiğine inandığı gibi kendisinin de uygun bir binek hayvanı bulmak zorunda olduğunu düşündü.

Shigin, isyana meşru bir zemin kazandırmak için tahta varis bulmaları gerektiğini önerdiğinde, bu iyi bir fikir gibi görünmüştü; fakat şimdi, Krıma emin değildi.

O ve Shigin, Xana'ya bayrak açarak kellelerini riske atan ilk insanlardı. Askerler onların isimlerini biliyorlar, onları izliyorlardı ve imparatorluk birliklerini şehirlerden bir bir kovalayan onlardı. Ama babadan gelen hakka sahip olmak dışında hiçbir özelliği olmayan bu genç adam olmuştu, Cocru Tahtı'na oturan. Orayı burayı işaret etmiş, onu bunu söylemiş ve Shigin ve Krıma da ona itaat etmek zorunda kalmışlardı.

Bu adil görünmüyordu.

Ve kehanet... Pekâlâ, kehanet aslında kendisinin ve Shigin'in uydurduğu bir numaraydı; fakat Krıma bu konuda artık bu şekilde düşünmemeyi tercih ediyordu. Aslında, işler büyük ölçüde kehanetin söylediği gibi gelişmemiş miydi? Galip gelmiyorlar mıydı? Oyleyse onun ve Shigin'in aklına daha ilk başta bu rulo yazma fikrini düşürmeye karar veren, belki de *tanrılar* olmuştu. Ve belki de tanrılar onun ellerini, parmaklarını hareket ettirerek bu mesajı yazdırmışlar ve rulo yaptırıp o balığın karnına yerleştirmesini sağlamışlardı. Krıma, sadece tanrıların aracıydı.

Neden böyle düşünmesindi ki? Tanrıların bu şekilde hareket *etmemiş* olduklarını, kesin olarak kim bilebilirdi? En bilge düşünürler için bile bir gizem değil miydi bu?

Her zaman çok dar görüşlü olan Shigin, onunla dalga geçti bu düşünceleri nedeniyle. "Benim yazımın tanrılardan geldiğini mi düşünüyorsun? Ha-ha, daha önce seyrettiğim bir oyundan kopyaladım onu."

Fakat şimdi Krıma, kehaneti tamamen kendi dışında olan bir şeymiş gibi düşünüyordu; tanrılardan kendisine gönderilmiş gerçek bir işaret. Shigin, olayların böyle yorumlanmasına itiraz edebilecek tek kişiydi...

Ve kehanet Krıma'nın kral olacağını söylüyordu. Kral; sadece Napi dükü değil, sadece Cocru başkomutanı değil; kral olacaktı...

Huno Krıma'nın, kendisini Batı Cocru'nun kralı ilan etmesi. Çaruza'da karışıklığa neden oldu. Kral Thufi'nin danışmanları, Kraldan Krıma'ya hiç düşünmeden verilen bütün unvanları geri almasını, yakalanıp cezasını çekmesi için adamın üzerine bir kuvvet göndermesini ve ihanet suçlamasıyla geri getirtmesini istediler.

"Onu geri getirmek mi?" Kral Thufi acı acı güldü. "Bunu yapmamı nasıl teklif edersiniz? Ordunun çoğu onun ellerinde ve askerleri daha ilk günden beri ona sadık. Onu az çok anlayabiliyorum. Bütün işi o yaptı, o halde işin bütün şanı şerefi neden benim olsun?"

Danışmanlar sessizleştiler.

"Her şeyden ziyade, sadece Batı Cocru'yu istemeye karar vermesine memnun olmalıyım. Onu tebrik etmekten başka seçeneğim yok."

"Bu korkunç bir emsal oluşturur," diye mırıldandı danışmanlar. "Batı Cocru' diye bir şey yok."

“Şu anda yaptığımız hiçbir şeyin emsali yok. İki işçinin; artık kaybedecekleri hiçbir şeyleri olmadığına karar vermesiyle bir imparatorluğun sallanacağını kim tahmin edebilirdi? Yeni Tiro devletleri neden hiçlikten yaratılamasınlar? Bu dünyada pek çok şey, sırf yeteri kadar insan onların gerçek olduklarına inandıkları için gerçek oldular. Krıma, kral olduğunu ilan etti ve onunla aynı fikirde olan yirmi bin silahlı adamı var. Görebildiğim kadarıyla, bu çok güçlü bir kanıt. Şimdi yapmamız gerekeni yapalım ve ona Tiro kralları saflarına hoş geldin diyelim.”

Kral Huno’yu taç giyme töreninde tebrik etmesi için bir kraliyet ulağı gönderildi.

“Bir düşün, kralı bizden farksız olduğu zamanlardan beri tanıyoruz,” dedi Ratho, düşünceli bir halde. “İçinde yazının olduğu balığı kesen bendim.”

Ziyafet salonunun uzak köşesinde, tahtında oturan Kral Huno’ya baktı. Burada, Liru Nehri’nin ağzında yer alan büyük liman şehri Dimu’daki bu ziyafet salonu, eskiden Xana süvarisinin ahırındı.

Ahır çok temiz olmamakla birlikte, Kral Huno’nun amaçlarına hizmet edebilecek uygun biçime ve boyuta sahip tek binaydı. Durum böyle olunca, teslim olan imparatorluk askerleri eski ahır taç giyme töreni şerefine verilen ziyafete hazır hale getirmek için işe koyulmuşlardı. Üç gün boyunca binayı süpürüp silmişler ve toz kalkmasına engel olmak için zemine deniz gülü kokan su dökmüşlerdi. Dışarıdaki yağmura rağmen, içeriye temiz hava girmesi için bütün pencereler açılmıştı.

Yine de, yıllar boyunca atları burada barındırmış olmanın bıraktığı koku, terli bedenlerin, ucuz şarabın ve kötü yemeklerin yaydığı kokuların arasında hemen ayırt edilebiliyordu.

Şehirde bulunan restoranlardaki bütün masalara el konulmuş ve bunlar alelacele bir araya getirilerek çarpık çurpuk ziyafet masaları oluşturulmuştu; sonra da bayraklardan ve perdelerden alınan kumaşlarla dikilen kaba saba masa örtüleri üzerlerine serilmişti. İçine bu kadar insan tıkıştırılan salon karanlıktı; bu yüzden her köşe bucağa, platforma meşale ve mumlar konulmuştu. Atmosfer parlak, samimi ve şenlik havasındaydı, ama... Krallara layık değildi.

“O, hiçbir zaman sana ve bana benzemedi,” dedi Dafirol. “Bizler, bize krallıklar bağışlayacak kehanetlerin hayalini kurmuyoruz. Aslında, balıkla ilgili bütün bu şeyler başladığında onunla birlikte

olduğumuzdan hiç bahsetmemek en iyisi. Kralın, soylu olmayan kökeninden lazla bahsedildiğini duymaktan pek hoşlanmayacağını hissediyorum.”

Bu törenin tanrılar katında kabul edilmesini sağlamak için Huno Krıma bütün duvar işçilerini, marangozları, heykeltıraşları ve rahipleri Dimu’da toplamıştı ve onlara, Dara tanrılarının yepyeni heykellerini, taç giyme törenine yaraşacak şekilde, üç gün içinde yapmalarını emretmişti.

“Ama... eee...Efendim,” Fithowéo şehrinin diğer herkesten daha cesur olan başrahibi karşı çıkmaya çalışmıştı. “Heykellerin bu kadar kısa sürede bu saygıdeğer amaca layık olarak yapılması mümkün değil. Benim tapınağımda bulunan Lord Fithowéo’nun heykeli için on usta, tam bir yıl boyunca çalışmıştı. Doğru malzeme bulmak zaman alıyor; uygun benzerlikte taslak oluşturmak, kaba kesim yapmak, yontmak, yumuşatmak, altın folyoyla kaplamak, boyamak, gözlerin boyanması ve ağzın açılması için uğurlu bir günü belirlemek. bunların hepsi için zamana ihtiyaç var. İsteddiğiniz şey tamamen imkânsız.”

Krıma, rahibe küçümseyerek bakıp yere tükürmüştü. *Ben İmparator’u tahtında sallamış adamım. Tanrıların eliyim. Bana neyin mümkün olduğundan, neyin mümkün olmadığından bahseden bu solucan da kim oluyor?*

“On adamın tek bir heykeli yontmak için bir yıl harcadıklarını söylüyorsun. Fakat ben, sana bin adamdan fazlasını verdim. Eminim ki aynı işi üç günde yapabilirler.”

“Fakat bu mantıkla,” dedi rahip, “eğer on tane karın olsaydı, bir ay içinde sana kesinlikle bir çocuk yapabilecekti.”

Rahibin küstah tavrı, Krıma’yı anında öfkeden kudurttu. Rahip –tanrıların işinin çok çabuk yapılamayacağını iddia ettiği için– kâfir ilan edildi ve bağırsaklarının inatçılık ve içindeki körlük nedeniyle nasıl da birbirine dolanmış olduğu herkesçe görülsün diye, Fithowéo Tapmağı’nın önünde karnı yarılarak, halkın önünde idam edildi.

Diğer rahipler, Kral Huno’yu mantığının doğruluğu konusunda onayladıktan sonra, çalışabildikleri kadar sıkı çalışacaklarına söz vermişlerdi.

Böylece, sekiz adet dev tanrı heykeli, şimdi, ziyafet salonuna dönüştürülmüş olan ahırın kenarlarında dizilmiş duruyordu. Kısıtlı zaman yüzünden, rahipler ve işçiler gururlanacakları bir iş çıkaramamışlardı. Örneğin Tututika’nın heykeli, üzerlerine kopçalarla

birbirine tutturulmuş kumaşların sarıldığı saman balyalarından yapılmıştı. Derisinin yüzeyindeki boşluklar alçı topaklarıyla doldurulmuştu ve zaralet kaygısı güdülmeden, paspasa benzer fırçalarla, göz alıcı renklerde kalın boya tabakalarıyla boyanmıştı. Ortaya çıkan şey, ağırbaşlı güzellik tanrıçasının temsilinden çok, bazı çiftçilerin yaptığı bostan korkuluklarının iri boyutlu bir türünü andırıyordu.

Diğer tanrılar daha da kötü görünüyorlardı. Karmakarışık malzemeler kullanılmıştı: tapınak inşaatından arta kalan taşlar ve ke-resteler, şehir duvarlarının kırılan parçaları, Liru'dan toplanan su yüzeyinde yüzen molozlar, eski kabanlardan elde edilen dolgu malzemesi; hatta çaresiz işçiler, yakınlardaki birkaç aileyi zorla evlerinden çıkarıp daha fazla malzeme elde etmek için evlerini yıktılar. Heykeller, tanrıların kişilik özellikleri dikkate alınmadan, sırf yapımı kolay olduğu için kaskatı duran pozisyonlarda yapılmışlardı ve bütün özellikleriyle kaba sabaydılar; ayrıca dokunulduğunda hâlâ ıslaklığı hissedilen, parlak altın yaldızlı boyayla boyanmışlardı.

Fithowéo'nun heykeli, muhtemelen grubun en kötüsüydü. Yaşlı rahip öldürüldükten sonra, yardımcısı olan rahip, yapılacak en güvenli işin Fithowéo'nun tapmaktaki eski heykelini kırıp parçalara ayırmak ve daha sonra bir araya getirmek için parçaları buraya taşımak olduğuna karar verdi. Böyle bir eylemin, saygısızca bir eylem olmasını asla kafasına takmadı. İç organlarının çıkarılması tehdidi, doktrinlerin esnetilmesine neden olmuştu. Parçaları buraya taşımak, onları bir araya getirmek ve ek yerlerini alçı ve boya tabakasıyla kapamak muazzam boyutta bir uğraş olmuştu ve son anda ancak tamamlanabilmişti.

Bu işle görevlendirilen adamlar, iri bir yük beygiri kullandıkları için şanslıydılar. Krime ve Shigin'in ahırını ele geçirenlerle birlikte yakaladığı, bu koca at karşısında işgalciler ilk başta hayrete düşmüşlerdi. En iri Xana aygırından tam iki kat daha uzundu ve yerden yüksekliği neredeyse yarı yarıya daha fazlaydı. Yeleleri dalgalanan bu dev boyutlardaki kömür karası at, büyük kralın binek hayvanı gibi duruyordu; Krime da atı hemen kendisi için istedi.

Fakat atın neden ahırın en karanlık yerinde tutulmuş olduğunu kısa sürede anladı. Aksi ve inatçı olan bu at, isteksizce hareket ediyor ve emirlere itaat etmiyordu. Xana garnizonunun komutanı, en iyi at eğiticilerinin bile bu hayvanı düzeltmekte aciz kaldıklarını söyledi; zira açıkça, dizgin vurup binilemeyecek kadar aptal bir attı.

Binicisini güvenle taşımaktan aciz olduğu için, bir tek kırbaç altında ağır yükleri çekmek için kullanılıyordu.

Hayal kırıklığına uğrayan Krıma, aptal yük beygirini heykellerin inşasında kullanılması için vermişti ve şimdi hayvan, canı çıkarcasına sabahtan akşama kadar çalışmaktan yorgun düşmüş. Fithowéo'nun heykelinin dibinde titreyerek, nefes nefese duruyordu. Kralın görüş alanından çıkmaya ve kestirecek güvenli bir yer bulmaya çalışarak, sağa sola uzanan insan işçiler de daha iyi durumda değildi.

Kral Thufi'nin mektubunun, Kral Huno'nun bu unvana uygunluktan şüphe edenleri sessizleştirdiği tam şu anda, bütün yüzbaşılar ve teğmenler sırasıyla ayağa kalktılar ve çoktan sarhoş olan, hem de epeyce sarhoş olan yeni kralın şerefine kadeh kaldırdılar. Kral, derme çatma tahtında zar zor oturuyordu –belediye başkanının içi doldurulmuş minderi, altın rengine boyanıp dört tane su varilinin üstüne konmuştu– ve biri onun şerefine kadeh kaldırdığında, her seferinde kupayı sadece dudaklarına değdiriyordu.

Mutluydu, hem de çok mutluydu.

Hiç kimse Dük Shigin'in yokluğunun farkında değil gibiydi ya da farkındaydılar; ama hiçbir şey söylemiyorlardı.

Ziyafetin başlarında, kralın teğmenlerinden biri –bu iri yük beygiri kadar zeki olduğu açık olan bir tanesi– yanındakilere, bu ziyafet esnasında Dük Shigin'in nerede olduğunu sormuştu yüksek sesle. Yanındakiler onu duymamış gibi davranmışlar ve daha yüksek sesle tezahürat yapmaya çalışmışlardı; fakat adam sormaktan vazgeçmeyecekti.

Gürültü Kral Huno'nun dikkatini çekti ve kaşlarını çatarak adamın olduğu istikamete baktı. Huno'nun muhafızlarının yüzbaşısı –Huno'nun ne istediğini her zaman bilen çok zeki bir adamdı– bir dakika içinde emri vermişti. Aptal adamın yanındakiler, içgüdüsel olarak masanın altına çöktüler ve boşboğaz aptal, kralın muhafızlarının üzerine boşalttığı bir düzine okun hedefi olarak delik deşik oldu.

Bundan sonra Dük Shigin, ziyafete katılanlar açısından, asla var olmamış biri olacaktı.

Dafiro, karşısındaki adamın tiyatrodaki kral rolü oynayan bir aktöre hiç benzemediği gibi tuhaf bir düşünceye kapıldı. O ve kardeşi çocukluklarında, renkli kuklalar, parlak ipek ekranlar, sesleri yüksek çıkan ziller ve borazanlarla adaları turlayan gölge oyunu kumpanyalarını çok severlerdi. Bu kumpanyalar, iki kardeşin yaşadığı şehre

öğleden sonra ulaşır ve bütün evlerin ortasındaki açık alana küçük bir tiyatro kurarlardı.

Gün batımında, tarlalardaki işlerini bitirip yemeklerini yemiş olan ilk izleyiciler gelmeye başarlardı ve kukla kumpanyası, sayısı gittikçe artan izleyicileri eğlendirmek için hafif bir komedi sergilemeye başlardı. Oyuncular, yüksek sahnenin arkasına gizlenirlerdi ve arkalarında güröldeyerek yanan ateş, birbirlerine eklemlenerek karmaşık parçalardan yapılmış kuklaların renkli gölgelerini, zillerin güçlü bir şekilde birbirlerine vurmalarıyla sonlanan müstehcen espriler eşliğinde ekrana yansıtırdı; daha sonra, gece başlarken, köyün büyük bir bölümü sahnenin etrafına toplanırdı. Kumpanya, eski trajik bir öyküden esinlenen esas oyununa başlardı; genellikle kavuşamayan âşıklar, güzel prensesler ve cesur kahramanlar hakkında olurdu bu oyunlar. Kuklalar uzun, hoş ve üzüntülü aryaları Hindistan cevizinden lavtalar ve bambu flütler eşliğinde söylerlerdi. Dafiro ve Ratho, kendilerini ele geçiren şarkıları dinlerken ve tepelerindeki dönen yıldızlarla dolu gökyüzünü izlerlerken, birbirlerinin üzerine düşerek genellikle uyuyakalırlardı.

Bu oyunlardan birinde, Dafiro şimdi hatırlıyordu, orospu kıyafetleri giymiş ve kafasına kâğıttan taç takmış bir dilenci, kral olduğunu iddia ediyordu. Adam çok komikti ve köylüler sahnede dans eden kuklaya bakarak kahkahalara boğulmuşlardı: bu bir tavus kuşu, hayır, tavus kuşu gibi davranan bir horozdu.

Tarih kitaplarından alınma klişelerin bir araya getirilmesiyle hazırlanmış, pek de edebi olmayan süslü konuşmasından sonra, bir başka yüzbaşı daha yerine oturdu. Farkında olmadan, yeni kralı kızdıracak bir şey söylememiş olmanın verdiği mutlulukla alnındaki teri sildi.

Yeni bir adam kalktı ayağa. Ziyafet salonundaki herkesin dikkatini çekti hemen. İki buçuk metre boyundaydı, bir şarap varili kadar geniş bir göğsü vardı ve hele o gözleri! Meşalelerin ışığında, dört hançer ucu parıldadı.

Adam, orada öylece dikildi ve kupasını şerefe kaldırmadı; ziyafet salonundaki fısıltılar kesildi.

“Kim... Kimsin sen?” diye sordu Kral Huno.

“Mata Zyndu,” dedi yabancı. “Huno Krıma’yı ve Zopa Shigin’i, isyanın kahramanlarını yakından görmek için geldim. Ama gördüğüm tek şey, insan gibi giyinmiş bir maymun. Mapidére’nin atadığı

aptalların hiçbirinden farkın yok. Ne imparatorluk emri ne de halkın övgüsü, bir karıncadan bir fil yaratamaz. Hiç bir insan, doğuştan kendisine biçilmemiş bir rolü üstlenemez.”

Ölümçül bir sessizlik vardı.

“Sen... Sen...” Kral Huno, öfkesinden konuşamıyordu. Muhafızların yüzbaşısı ıslık çaldı ve Mata'nın etrafında bulunan bütün konuklar kendilerini korumak için eğildiler. Muhafızlar oklarını takarak yaylarını yarım ay halinde gerdiler. Mata, önünde duran masayı kalkan olarak kullanmak için ters çevirdi ve masanın üzerindeki kâseler, damacanalara ve kupalar hep birlikte etrafa dağıldı.

Fithowéo'nun heykelinin yanında duran yük beygiri kişnedi ve durduğu yerden fırladı. Fırlarken, hâlâ heykelin ayağına bağlı duran dizginleri koptu. Fakat heykel sağlam bir kaide üzerine yerleştirilmemişti ve Fithowéo'nun heykeli büyük bir gürültüyle devrildi.

Ziyafet salonunda sanki her şey yavaşlamıştı. Oklar salınmıştı: heykel düşmeye devam etti; at, Mata'nın önünde durdu; Mata yüksekliği ve iri gövdesiyle sanki kendisi için tasarlanmış olan atın üzerine atladı; heykel yere çarparak parçalandı; oklar heykele tok bir ses çıkararak saplandılar; toz, kırılan masalar, kap kacak ve kupalar her yere dağıldılar; adamlar çığlıklar attılar.

Ve Mata, hareketleri rüzgâr gibi hızlı, su gibi saydam. gecenin yalnız bir kurda yakıştığı ölçüde Mata'ya yakışan simsiyah atın üzerinde, ziyafet salonunu terk etti.

Sana Réfiroa ismini vereceğim, diye düşündü Mata, Çaruza'ya doğru atını sürerken. *Birbirleri için yaratılmış,* demekti. Rüzgâr saçlarının arasında ıslık çalıyordu ve hiçbir zaman böyle bir özgürlük hissi ya da hız hissetmemişti. O ve at, daha büyük bir bütünün parçasıydılar.

Benim aradığım at senmişsin, sen de binicini arıyormuşsun zaten. Dünya denen sahnedeki gerçek rollerimizden uzakta, çok uzun süre ikimiz de karanlıkta kalmışız. Ne zaman ki gerçekten nitelikli varlıklar kendilerine uygun toplumsal rolleriyle eşleşir, işte o zaman dünya gelişip serpilmeye başlar.

“Gerçek bir kahraman böyle olur işte,” diye fısıldadı Ratho, Dafiyo'ya. İlk defa Dafiyo'nun verecek bilgece bir yanıtı yoktu.

Tehlikeli bir emsal bu, Fithowéo, kardeşim.

Kiji, olağan dışı hiçbir şey yapmadım ben. Hangi ölümlüye fiilen veya doğrudan zarar verdim?

Kendi heykelini ona kalkan yaptın.

Birine zarar gelmesini engellemek, zarar vermekle aynı şey değildir. Anlaşmamız devam ediyor.

Lutho'nun paralı danışmanlarından biri gibi konuşuyorsun.

Beni bu işin dışında tutun, kardeşlerim. Yine de ihmal ve icra eylemleri arasındaki ayrımın, filozofları meşgul ettiğinin farkındayım. Hem de uzun zamandan...

Yeter! Bu sefer konuyu kapatıyorum, Fithowéo. Bu sefer.

Bir hafta sonra, Dük Shigin'in cesedi, Dimu surlarının dışındaki bir kuyunun içinde bulundu. Kral, arkadaşının ölümünden duyduğu üzüntüyü herkesin önünde ifade etti ve Shigin'in kuyuya düşmesine ve boğulmasına neden olan içkiye yüksek sesle lanet okudu.

Herkes, kendi üzüntüsünün dozunu kralinkine göre ayarladı. Eğer Kral Huno yarım dakika ağlamışsa, kimse daha fazla ağlamaya cesaret edemedi. Eğer kral balığın kehanetinin keşfedilişinden bahsederken başka herhangi birinin adını anmadya, diğerleri de böyle yapacaklardı. Eğer kral, Shigin'in her zaman biraz korkak olmasına, isyandaki kendi rolünü abartmaya eğilimli olmasına –sonuçta sadece bir destekçiydi– ve içki içmeye direnememesine rağmen, arkadaşlıkları adına onu korumak için her zaman çaba harcadığını isteksizce de olsa söylediyse, tarihçiler ve kâtipler, kralın ima ettiklerine uygun olmaları için kayıtlarını dikkatlice kaleme aldılar.

“Sen ve ben, olayları bu kadar yanlış hatırlıyor olabilir miyiz?” diye sordu Ratho. “Yemin edebilirim ki...”

Dafor elini kardeşinin ağzına götürdü. “Şişş, küçük kardeşim. Fakirken ve mücadele içindeyken, insanların kardeş kadar yakın olmaları kolaydır; fakat işler yolunda giderken bu durum çok zor gerçekleşir. Arkadaşlar asla kandaş akrabalar kadar yakın olamazlar birbirlerine, bunu unutma Rat.”

Ve elbette hiç kimse, Dük Shigin'in boynunun etrafını çevreleyen ve ipin eseri olduğu izlenimini yaratan kırmızı izden, asla, ama asla bahsetmedi.

“Bunda yanlış hiçbir şey görmüyor musun?” Kabaca sordu, patlak gözleri yuvarlak yüzünden fırlayacakmış gibi görünüyordu. “Batı Cocru kralının gökten zembille inmiş gibi ortaya çıkmasında bir yanlışlık görmüyor musun?”

Kuni Garu omuzlarını silktilti. “Halkın ilan etmesiyle, Zudi dükü oldum. Kehanet sayesinde onun kral yapılmasından daha meşru nasıl olabilir bu?”

“Bu durum bir kere kabul gördüğünde, her yerde yağmur sonrası biten mantarlar gibi kralların ve düklerin ortaya çıktığını göreceksin,” Cogo Yelu, olgulara dayalı konuşuyordu. Başını salladı. “Hepimiz bugüne lanet okuyacağız.”

“Pekâlâ, bırakalım bunları,” dedi Kuni. “Unvan almak basit bir şeydir. Ama onu mubafaza etmek zordur.”

Kral Huno, pek çok insanı terfi ettirdi; ama bunların hiçbirisi, onunla isyanı başlatan o otuz işçinin oluşturduğu gruptan değildi. Aslında Dük Shigin’in ölümünden sonra, işçilerden hiçbirisi, orada, onunla birlikte oldukları kabul bile etmeyecekti. *Ah, balığın hikâyesi... Evet, evet, o çok güzel bir hikâye. Başka birinden duymuş-tum ben de.*

Kral Huno, geceleri daha rahat uyuyordu.

YÖNETİCİ KUNİ

ZUDI: ADİL GÜCÜN HÜKÜMDARLIĞININ
DÖRDÜNCÜ YILININ ÜÇÜNCÜ AYI

Zudi dükü olmak, Kuni Garu'nun gerçekten keyif aldığı ilk işti muhtemelen.

Tek eksiklik, Jia'nın ailesi ile kendi ailesinin hâlâ onunla ilişki kurmaya itiraz etmeleriydi. Zaferin geçici olduğuna ve imparatorluğun her an geri geleceğine emindiler.

“Xana kanunlarının ne kadar acımasız olduğunu iyi biliyorlar,” Kuni köpürüyordu. “Eğer imparatorluk geri dönerse, hepsi ölecekler. Kararlı davranmaları ve her konuda bana güvenmeleri en iyisi olacaktı.”

Fakat Kuni'nin ağabeyi ve Matiza, Erishi'nin Mapidéré'den daha merhametli olacağını umuyorlar ve başarısızlığa mahkûm isyancılarla aralarına mesafe koyup kendilerine manevra yapabilecekleri bir alan sağlamamanın akıllıca olduğunu düşünüyorlardı. Kuni, uzak durarak onların işlerini kolaylaştırdı. (Lu Matiza arkadaşları vasıtasıyla Jia'ya haber göndermeyi becerdi ve eğer Kuni başarılar kazanmaya devam ederse, Gilo'nun en sonunda fikrini değiştireceğinden emin olduğunu söyledi.)

Fakat Naré Garu, Kuni'nin babasının isteklerine karşı çıktı ve hem hamile Jia'ya tavsiyelerde bulunmak hem de Kuni'nin sevdiği yemekleri pişirmek için ikisini gizlice bir kaç defa ziyaret etti.

“Anne, büyüyüp adam oldum artık,” dedi Kuni, Naré onun kâsesini lezzetli taro pirinçle doldurmaya çalışırken.

“Büyümüş bir adam, annesinin kalbini bu kadar yormazdı,” dedi Naré. “Bak, senin yüzünden ne kadar çok saçım beyazladı.”

Bunun üzerine Kuni, ağzını tatlı taro pirinciyle doldurmaya devam etti; Jia da bir yandan gülüyordu. Kuni, Jia’yı gururlandırdığı gibi annesini de gururlandıracağına söz verdi. Ne de olsa annesi, ondan asla umudunu kesmemiş olan az sayıdaki insandan biriydi.

Kuni güneşle birlikte uyandı; şehrin dışındaki askerlerin sabah eğitimlerini denetledi; hızlı bir kahvaltı, öğle yemeği karışımı bir şey yapmak için geri döndü ve sonra, öğleden sonraya kadar sivil ve idari konularla ilgilendi. Bürokratlarla yani eski iş arkadaşlarıyla iyi ilişkileri olduğu ve onların bir cazibesi olmayan işlerinin önemini anladığı için, Zudi hükümetinde harcadığı zaman işe yarıyordu. Kısa bir şekerlemeden sonra, sıkıntılarını dinlemek için Zudi’nin iş dünyasının liderleriyle ve kırsal kesimden gelen yaşlılarla buluştu. Onları akşam yemeğine davet etti ve sonra da yatağa gitme vakti gelene kadar, birkaç belgeyi daha gözden geçirdi.

“İkizler şahidim olsun ki, seni bu kadar çok çalışırken hiç görmemiştim,” dedi Jia. Kuni’nin saçlarını ve sırtını, iri ve tutkulu bir köpeği okşar gibi sevgiyle okşuyordu.

“Anlat bakalım,” dedi Kuni. “Artık sadece yemek saatlerinde içiyorum. Bunun sağlıklı olduğundan emin değilim.” Dudaklarını şapırdattı, ama etrafta bir şişe var mı acaba diye aramaya da başlamadı. Jai, hamileyken tehlikeli olacağını söyleyip artık onunla birlikte içmiyordu. (“Elbette, küçük bir yudumun zararı olmaz değil mi?” “Kuni, kolay hamile kaldığımı söyleyemem; hiçbir risk almayacağım.”)

“Bu yaşlı köylülerle buluşmaya neden mecbursun?” diye sordu Jia. “Belediye Başkanı onlarla hiç ilgilenmiyor bile. Kendi üzerine çok iş yüklüyorsun.”

Kuni’nin yüzü ciddileşti. “İnsanlar beni caddelerde yalpalayarak yürürken görürlerdi, sarhoş bir halde arkadaşlarımla naralar atarken. Daha sonra beni, İmparator’un ücretli hizmetkârı olarak işe giderken gördüler ve tutkusu olmayan sıkıcı bir bürokrat olduğumu düşündüler. Fakat yanılıyorlardı.

Eğitimleri olmadığı için köylülerin söyleyecek çok az şeyleri olduğunu düşünürdüm. Kalplerinde güzel duyguları hissedecek araçlardan yoksun oldukları için işçilerin kaba saba olduklarını düşünürdüm. Fakat haksızmışım.

Gardiyanlık yaparken, sorumluluğum altındakileri hiç anlamadım. Fakat ne zaman ki bir eşkiya oldum, en diptekilerin yanında çok zaman geçirdim: suçlular, firariler, kaybedecek hiçbir şeyleri olmayan insanlar. Tahmin ettiğimin tersine, fakir bir güzellikleri ve nezaketleri vardı. Doğaları kaba değildi aslında; yöneticilerin acımasızlığı yüzünden böyle olmuşlardı. Zavallılar acılara katlanmaya zaten razıydılar; ama imparator ellerinde ne var ne yok her şeylerini almıştı.

Bu adamların basit hayalleri var: bir toprak parçası, birkaç mal mülk, sıcak bir yuva, arkadaşlarla sohbet, mutlu bir kadın ve sağlıklı çocuklar. En küçük bir iyiliği bile hatırlıyorlar ve abartılmış birkaç hikâye yüzünden benim iyi bir adam olduğumu düşünüyorlar. Beni omuzlarının üzerinde kaldırdılar ve bana ‘Dük’ diye hitap ettiler; bu insanların hayallerine biraz olsun yaklaşmasına yardım etmek gibi bir sorumluluğum var.”

Jia dikkatle dinledi ve Kuni’nin konuşmasında o her zamanki fantezilerini duymadı. Onun gözlerine baktı ve o gözlerde yıllar önce ona gelecek yıllarıyla ilgili soru sorduğu zaman görmüş olduğu aynı samimi parıltıyı gördü.

Jia’nın yüreği öyle dolmuştu ki, infilak edebileceğini düşündü.

“Çalışmaya devam et öyleyse.” Uykuya dalarken, parmakları Kuni’nin omuzlarında dolaşıyordu.

Jia uyuduktan sonra, Kuni dışarı çıkıp Parlak Semaver’de Rin ve Coda’yla birkaç kadeh bir şey içmeyi geçirdi aklından.

Eğer bu gece gelirse, harika zaman geçirecekleri sözünü vermişti Rin, Kuni’ye. “Dul Wasu, bizim için harika bir eğlence hazırladı. İnsanlara senin oraya eskiden ne kadar sık gittiğini ve senin düşüncelerine hâlâ nasıl önem verdiğini anlatıp duruyor. Gelip kendini gösterirsen, eski bir dostu büyük bir iyilik yapmış olacaksın.”

Zudi dükü olmak çok yorucu bir işti ve bütün gün *mipa rari*’de oturmak sırtını ağrıtıyordu. Kuni, oraya gitmeye ve arkadaşlarının arasında olmaya can atıyordu. Orada nasıl görüldüğü konusunda endişe etmeden *géüpa* pozisyonunda yerde rahatça oturabilecek, her sözcüğünün incelenip incelenmediğine aldırmadan aklındakini söyleyebilecek, bu kadar *sorumluluğu* olan biri yerine, eski Kumi olabilecekti.

Yine de bunun imkânsız bir istek olduğunu biliyordu. Sevsin ya da sevmesin, artık eşkiya Kuni Garu değil, Zudi dükü idi. Budan sonra hiçbir yerde elini kolunu sallayarak rahatça dolaşamazdı. Nerede olduğunun önemi yoktu; yeni unvanı insanların onu nasıl gördüğünü etkileyen bir unsurdur.

Dul Wasu, bu unvanın büyüünde kendisinin de pay sahibi olduğunu gösterip bunu sarhoş müşterilere ve şangırdayan bakır bozukluklara çevirmek için onun oraya gelmesini istemişti.

Rin de Zudi düküne *ulaşmaları* karşılığında insanlardan para aldığı bir iş yapmaktan mutluydu ve muhtemelen ilk müşterilerinden biri Wasu'ydu.

Cogo Yelu, bütün bu işleri onaylamıyordu, fakat Rin ona klasik bir Ano atasözüyle karşılık verdi: "*Datralu gacruca ça crunpén ki fithéücadipu ki lodü ingro ça néficaü*. Hiçbir balık mükemmel derecede berrak olan bir suda yaşayamaz."

Kuni, organize suç dünyasıyla ilişkisini tümünden koparmamanın önemli olduğunu kabul etti ve Rin'e para ödeyen insanların hiçbirine hak etmedikleri avantajları sağlamayacağı konusunda da Cogo'yu temin etti.

Fakat yapacak çok şeyi vardı. Günün erken saatlerinde buluştuğu köyün yaşlıları, sulama kanallarının onarılması ihtiyacından söz etmişlerdi. Kuni, Rin'in önerdiği duvar ustalarının verdiği fiyat tekliflerini uygun olup olmadıklarından emin olmak için gözden geçirmek istedi. Belki, birkaç tane dilekçeyle daha ilgilenecekti...

Çalışma masasının başında çoktan uykuya yenik düşmüştü; çizgi şeklinde akan salyası, tatlı, sıcak sorgum biralarıyla dolu kupaların süslediği rüyalar görürken, yüzünün altındaki kâğıdı ıslattı.

"Lord Garu, mali durumumuz hakkında konuşmalıyız," dedi Cogo Yelu. Eski arkadaşları ona ne zaman "Lord Garu" şeklinde hitap etseler, Kuni hem eğleniyor hem de rahatsız hissediyordu. Elbette, bu sözü kendisini ve arkadaşlarını eskiden bezdirmiş olan eski imparatorluk polislerinden duymak hoşuna gidiyordu; fakat Cogo gibi her zaman bir ağabey olarak gördüğü birinden duymak ona doğru gelmiyordu. Üstelik Cogo'nun ses tonunda şaka yaptığına dair hiçbir ima da yoktu. Yüzü, Garu'nun ayaklarına bakar şekilde hafifçe eğiliyordu.

"Keser misin şu 'Lord Garu'yu artık? Biz eski dostuz; sense bir yabancı gibi davranıyorsun."

“Biz eski dostuz,” dedi Cogo. “Fakat insanların rolleri ve taktıkları maskeleri ve bunların da kendilerine ait bir gerçekliği vardır. Otorite hassas bir konudur ve hem yöneten hem de yönetilenden kaynaklanan özel rituel ve eylemlerle dikkatlice beslenmelidir.”

“Cogzy, bugün tek bir yudum bile içmedim henüz. Felsefe derslerin için saat çok erken.”

Cogo iç geçirdi ve kendi kendine gülümsedi. Bir taraftan Garu’yu desteklemekten hoşlanırken bir taraftan da tüm bunların nereye varacağından korkmasının nedeni, Kuni’nin âdet ve göreneklere yönelik bu saygısızlığıydı. Aslında bir acemi çaylak gibi görünen bu genç adama yardım etmeyi istiyordu.

“Kuni, insanlar eski arkadaşlarına eşitlerinmiş gibi davrandığını görürlerse, seni ciddiye almayacaklardır. Sahnede kral rolünü oynayan bir oyuncu, seyirciyi gerçek bir kral olduğuna; ancak diğer oyuncular da ona bir kralmış gibi davranır ve bunun gereklerini yerine getirirlerse inandırır. Fakat sahnedekilerden biri seyirciye göz kırparsa, yanılsama yok olur. Şu anda Zudi düküsün ve karşındaki kim olduğunun önemi yok; sorumluluğun sende olduğunu açıkça ortaya koymak en iyisi.”

Kuni isteksizce başını salladı. “Pekâlâ, etrafımızda başkaları varken bana ‘Lord Garu’ diye hitap edebilirsin. Fakat sen hâlâ Cogzy’sin. Sana sanki çok doğalmış gibi, ‘Bakan Yelu’ deyip, ifadesiz bir ifade takınamam. Şimdi itiraz etme. Yeni isimleri nasıl karıştırdığımı bilirsin.”

Cogo başını salladı ve konuyu kapatmaya karar verdi. “Mali durum, Lord Garu.”

“Ne olmuş mali duruma?”

“Zudi İmparatorluk Hazinesi’nden ele geçirdiğimiz para tükendi. Bu paranın çoğu, Kral Thufi, Krime-Shigin Keşif Gücü’nü desteklememizi istediğinde Çaruza’ya gönderilmişti. Arta kalan para da emirlerinize uygun olarak askerlerin maaşlarına, sonra şeye... sokak partilerinin düzenlenmesine ve Zudi halkı için bedava yiyecek ve giysiye harcandı.”

“Ve tahmin ettiğim kadarıyla, vergilerin yeteri kadar hızlı toplanmadığını söylemek üzeresin.”

“Lord Garu, cömertliğinizin eşi benzeri yok. Ağır imparatorluk vergilerinin çoğunu kaldırdınız ve isteğiniz üzerine kaleme aldığım yeni vergiler oldukça adil ve hafifler. Yine de, bunların çoğunu

toplayamadık. Zudi'li iş adamları gerginler. Isyancıların kazanacağından emin değiller ve eğer imparatorluk geri dönerse, size ödeyecekleri her verginin boşa gitmiş olacağını düşünüyorlar. Bu yüzden de... vergi kaçırırlar.”

Kuni başını kaşıdı. “Askerlere ödeme yapılması gerekecek. elbette senin ve bütün bu zor zamanlarda beni destekleyenlerin de maaşını unutmuş değilim. İtaati sağlama meselesini çok zorlamak istemiyorum, yine de... Halkı, çok gayretli tahsildarlardan daha fazla hiçbir şey sinirlendiremez.”

“Lord Garu çok bilgeler. Fakat benim bir önerim var.”

“Duyalım bakalım neymiş.”

“Restoran işletmelerini kendimize örnek olarak alacağız. Barlar ve yiyecek satan yerler, iki ayrı defter tutarak vergilerinin tamamını ödememenin yolunu bulmuş. Bir gecede yüz elli gümüş bozukluk kazanabiliyorlar; fakat bize gösterdikleri defterlerin gelir hanesinde sadece bunun yarısı görünüyor. Gizlenen gelirleri toplamamanın bir yolunu bulmalıyız.”

“Peki, bunun için ne öneriyorsun?”

“Şanslı ve özgür Zudi yurttaşlarını ödüllendirmek için yeni bir şans oyunu düzenleneceğinin duyurusunu yapmanızı öneriyorum.”

“Bunun vergi kaçırmayla olan alakasını göremedim.”

“Alakalı; fakat para mübadele edilebilir bir şey olduğu için dolaylı yoldan alakalı.”

“Parlak fikrin bu mu? Yeteri kadar insanın ilgisini çekebilmek için şans oyununda çok büyük bir ödül koymak zorundayız. Şehirde zaten bir sürü kumarhane var. Nasıl rekabet edebiliriz?”

“Hayır, şans oyunu sadece daha iyi bir şeyin kılıfı olacak. Bakın. insanlar loto biletlerini doğrudan satın almayacaklar. Bunun yerine, alışveriş yaptıklarında, bir çeşit fatura olarak alacaklar biletleri. Harcadıkları her gümüş metelik için satıcıdan bedava bir loto bileti alacaklar. Ne kadar çok harcarlarsa, o kadar çok biletleri olacak.”

“Peki, satıcılar biletlerini nerden alacaklar?”

“Onlar da bizden satın almak zorundalar.”

Kuni biraz düşündü. Plan gülünçtü fakat yine de... işe yarar görünüyordu.

“Cogzy, seni kerata!” Kuni, Cogo'nun sırtına bir şaplak vurdu. “Bu plana göre, satıcılar defterlerle oynayamayacaklar çünkü harcamalarına göre almaları gereken loto biletleri için müşterileri on-

ların peşini bırakmayacak ve işyerleri loto biletlerini bizden almak zorunda oldukları için de gerçek gelirleriyle orantılı bir parayı bize ödemek zorunda kalacaklar.”

“Tam da vergilerin nasıl işlemesi gerektiğini gösteren bir yol.”

“Zudi’deki bütün müşterileri bizim için birer tahsildara dönüştürüyorsun.” Kuni, bundan böyle vergi kaçıramayacağını anlayınca Dul Wasu’nun suratının alacağı ifadeyi getirdi gözünün önüne ve neredeyse onun için üzüldü.

“Hiç mi utanman yok?”

“Ben, sadece en iyilerden öğrenirim. Efendi saygıdeğer bir eşkıya olunca, takipçileri de efendilerinin amaçlarını gerçekleştirmek için alışılmadık yöntemler kullanmak zorundadırlar.”

Cogo ve Kuni birlikte kahkaha attılar.

Kuni, Krime-Shigin tarzı bir askeri hazırlığı taklit etmedi. Eşkıyalıkla özdeşleştirdiği romantik kavramların fırlatılıp atılması şekli. onu, hiç ummadıkları bir anda Xana’lı efendilerini devirmelerinin verdiği anlık neşeyle şişen köylülerin, eğitilmiş imparatorluk birliklerinin karşısında bir ağırlık göstereceklerine dair şüpheye sevk etmişti. İmparatorluğun içine düştüğü bu yalpalanmadan kurtulması ve gerçekten savaşması an meselesiydi.

“Lord Garu!” Muru, Zudi şehrinin kapılarına yakın bir yerdeki eğitim alanına gelen Kuni’yi anında selamladı.

Muru, iyi bir kılıç ustası olmuştu ve sol koluna bir kalkan bağlayarak Kuni’nin çetesindeki herhangi bir eşkıya kadar iyi dövüşebilirdi. Kuni, Zudi’nin kontrolünü ele geçince, Muru, ana kapıları koruyan müfrezelerden birinin başına onbaşı yapılmıştı.

Kuni, Muru’ya rahata geçmesi için bir el işareti yaptı. Muru’nun başına gelen olaydan dolayı hâlâ suçluluk duyuyordu ve onbaşının bu şekilde saygı gösteriyor olması, Kuni’yi mahcup etti. “Phi nasıl?” diye sordu.

Muru çenesinin ucunu kaldırarak eğitim alanını işaret etti. “Orada, Komutan Çakri’yle sıkı bir eğitim yapıyorlar.”

Eski haydutları ve isyan eden yurttaşları gerçek ordu benzeri bir şeye dönüştürmek için Kuni elinden geleni yapmak zorundaydı. Kondisyon kazandırıcı eğitimlerin başına Mün Çakri’yi görevlendirmekle başlamıştı işe.

Onu karşılayan sahne yüzünden, donup kalmıştı şimdi. Yirmi metre çapında yuvarlak bir toprak parçasının etrafı bir çitle çevrilmişti.

Çitin içindeki alan suyla doldurulmuş ve çamurlu bir çukur haline getirilmişti. Beş adet iri domuz, çığlıklar atarak sağa sola kaçışırken, her tarafları domuzlar kadar çamurun içinde olan on tane adam, kalın çamura saplanan ayaklarını her adımda kurtarmaya çalışarak domuzların peşinden düşe kalka koşuyordu.

“Burada neler oluyor?” diye sordu Kuni.

“Bir kasap olduğum göz önüne alındığında,” dedi Çakri, göğsünü gururla şişirerek, “benim eğitim yöntemlerim biraz alışılmadık görülebilir.”

“Eğitim mi bu?”

“Çamurun içinde domuzlarla güreşmek, adamların çevikliğini artıracak ve onlara dayanıklılık kazandıracak, Lord Garu.” Ter içinde, çamura bulanmış adamları ve avaz avaz bağırان domuzları izlerken, Çakri’nin çalı gibi sakalı, ağzının kenarlarında bir kirpi gibi diken diken olmuştu. “Bu eğitim onları, imparatorluk domuzlarının ustaca hilelerine karşı hazır hale getirecek aynı zamanda.”

Kuni, başını salladı ve kahkahalara boğulmadan önce oradan yürüyerek uzaklaştı. Mün’ün çılgınlığının kendine özgü bir mantığı olduğunu kabul etmek zorundaydı.

Eski ağıl kâhyası Than Carucono, iki yüz adamın paylaştığı elli attan ibaret bir süvari birliğinin sorumluluğuna getirilmişti. “Daha fazla ata ihtiyacım var.” Dükü görür görmez, o bilindik şikâyetine başlamıştı.

“Ve benim de bir sürü şeye ihtiyacım var: daha fazla adam, daha fazla para, daha fazla silah ve cephane; fakat beni bu konularda şikâyet ederken hiç görmezsin. Than, elindekilerle idare etmek zorundasın.”

“Daha fazla ata ihtiyacım var,” dedi Than, inatçı bir şekilde.

“Başka bir konuyla gelmezsen, seni görmezden gelmeye başlayacağım.”

Kuşatma hileleri ve piyade düzenleri gibi daha resmi olması gereken eğitimler konusunda, Zudi Garnizonu’nda üst düzey imparatorluk subayı olarak görev yapmış olan Teğmen Dosa’ya döndü. Dosa, Zudi’li yurttaşların ayaklanması karşısında, adamları silahlarını indirdikten sonra teslim olmuştu ve kendini isyancıların davasına adanmış görünüyordu. Kuni, ona tam olarak güvenmiyordu; fakat seçeneği olmadığını görmüştü. Sonuçta, Kuni’nin ekibinin içinde askeri okula gitmiş olan kimse yoktu.

Kuni, adamlarını civardaki kırsal alanı eşkıyalardan ve yol soyguncularından temizlemek için düzenli olarak devriyeye gönderiyordu. Cogo ve Rin, çok fazla adam öldürmüş olan en bilindik birkaç lideri ibret olsun diye asmak için onu ikna etmelerine rağmen, tehdit ve vaat karışımı bir yolla bu liderlerden pek çoğunu kendi ordusuna katmıştı. Geçmişte yasa dışı işler yapmış olabilirdi; fakat bu durum, onun şimdi eşkıya liderlerinin en azılı düşmanı olmasına engel olmamıştı. Bu, yine, sadece bir ekonomi meselesiydi: Tüccarlar mal satarlar ve kâr elde ederler, bu durum vergileri doğurur, vergiler de dükün ihtiyacı olan her şeyin parasının ödenmesini sağlar. Ama eşkıyalar ticaretin akışını keserse, bunların hiçbirisi gerçekleşmez.

Yeni yılın üçüncü ayından önce tüccarlar, yeniden Zudi yollarını arşınlamaya başladılar ve şehrin pazarları bir kez daha hareketlendi. Şehrin dışında da çiftçiler bahar ekimine başlamışlardı. Hatta kıyı kesiminden gelen balıklar bile, bir kez daha Zudi'de görülmeye başladılar.

“Birkaç mahkûmu bile asla aynı hizada tutmayı beceremeyen biri olarak, şehri yönetirken iyi iş çıkarıyorsun,” dedi Jia.

“Daha yeni başladım,” dedi Kuni şişinerek.

Fakat endişeliydi. Her şey onun için yolunda gidiyordu, hem de çok yolunda... Bunun, baraj yıkılmadan önceki geçici bir sessizlik olduğundan emindi. İmparatorluk kendi hamlesini yapacaktı yakında.

RIMA KRALI

KÜÇÜK BİR KÖY, RUI VE NATHION, BÜYÜK ADA:
ADİL GÜCÜN HÜKÜMDARLIĞININ
DÖRDÜNCÜ YILININ ÜÇÜNCÜ AYI

Tanno Namen yaşlıydı.

Bütün yaşamı asker olarak geçmişti. Vatanına hizmet çağırma kulak vermiş ve Kiji'ye şan şeref getirmek için askerlik mesleğine. General Gotha Tonyeti'nin babası olan General Kolu Tonyeti'nin komutası altında önemsiz bir mızraklı asker olarak başlamıştı. Cesareti ve sarsılmaz adanmışlığı sayesinde rütbeleri istikrarlı bir şekilde tırmanmıştı. En sonunda, Xana İmparatorluğu'nun bir generali olarak emekli olmadan önce, savaş alanlarında elli yıldan fazla bir zaman harcamıştı.

Daha sonra, deniz kenarında geniş bir arazi satın aldığı Rui Adası'nın kuzey kıyısına yerleşmişti. Zeytin ve kurt üzümü yetiştiriciliğine başlamıştı. Geceleri, yıldızlarla yaldızlanan denize bakan verandasında şekerleme yaparken, hemen yanında uykuya dalan ve topal olan Tozy isminde bir köpeği vardı.

Namen, günlerini Gaing Koyu'nun girdaplı sularında aylak aylak sallanan küçük balıkçı teknesinin içinde geçiriyordu. Denizin sakin olduğu bazı zamanlar, birkaç gününü dışarıda geçirir ve öğle vakti serin olduğu için yelkenin gölgesinde uyuyarak, geceleri de ısınmak için pirinç şarabı yudumlayarak akıntıyla sürüklenirdi. Aklına estiği zaman durur, demir atar ve olta kamışını çıkarırdı. Kılıç balığı ve güneş balığı avlamayı severdi. Çiğ, taze balık yemek gibisi yoktu.

Tek başına çıktığı bu uzun yelken gezilerinde bazen, gün doğarken okyanusta zıplayan narin *dyran*'ları görmek isterdi; pulları güneşte gökkuşağı gibi titrek titrek parıldar, uzun, ipek gibi kuyrukları teknesinin önünde birbirine paralel yaylar çizerdi. Her defasında ayağa kalkar, elini büyük bir saygıyla kalbinin üstüne koyar ve eğilirdi. Bütün hayatı boyunca, yanında her zaman bir kılıçla uyumuş ve asla evlenmemiş olmasına rağmen, *dyran* tarafından sembolize edilen dişi güce karşı büyük bir saygısı vardı.

Namen'in hayatındaki en büyük aşkı Xana idi. Diğer bütün Tiro devletlerini alt edinceye kadar, onun için savaşmış ve kanını akıtmıştı. Bu savaş günlerinin bittiğinden emindi.

"Bak bana," dedi Namen. "Organlarım kaskatı ve yavaşlar. Kılıcı kaldırmaya çalışırken elim titriyor. Mezara giden yolun çoğunu tamamladım. Neden benim için geldin?"

"Naip" –Kindo Marana doğru sözcükleri seçmek çabasıyla tereddüt etti– "sadık olmadıklarından şüphe ettiği için pek çok generali görevden aldı. Bu suçlamalar hakkında ne düşündüğüm konusunda yorumda bulunamam. Fakat elimde deneyimli ve yetenekli çok az kıdemli komutan kaldı. İsyancıların ilerleyen dalgasını durdurmaya yardım edecek birine ihtiyacım, hem de deli gibi ihtiyacım var."

"Genç adamlar ayağa kalkacaklar ve eskilerin yerlerini alacaklardır." Namen, Tozy'nin sırtını okşamak için eğildi. "Ben görevimi yaptım."

Marana, yaşlı adama ve köpeğine baktı. Çayını yudumladı. Zihninin içinde hesap yaptı.

"Asiler, Xana'nın tembelleştiğini söylüyorlar," dedi Marana; sanki kendi kendine konuşuyormuş gibi sesinin tonu düşünceli ve kıskıktı. "Bizim rahat yaşama alıştığımızı ve savaşmayı unuttuğumuzu söylüyorlar."

Namen, işittiğini belli eden hiçbir işaret göstermeden dinliyordu.

"Fakat bazıları Xana'nın hiç değişmediğini söylüyor. Birleşme'nin, Xana en güçlü ve cesur olduğu için değil, Altı Devlet'in kendi aralarında bölünmeleri ve zayıf olmaları nedeniyle gerçekleştiğini söylüyorlar. Cesur General Tonyeti ve General Yuma'nın kahramanlık öyküleriyle dalga geçiyorlar ve bunlara abartı ya da sadece propaganda diyorlar."

Namen, elindeki fincanı duvara fırlatarak parçaladı. "Cahil aptallar!" Tozy kulaklarını dikti ve sahibini bu kadar sinirlendirenin ne

olduğu görmek için döndü. “Gotha Tonyeti’nin ayaklarını öpmeye bile layık değiller, bırak adını ağızlarına almayı. General Tonyeti’nin ayacağının küçük parmağında, yüz tane Huno Krıma’nın sahip olduğundan daha fazla cesaret ve onur var.”

Marana, kayıtsız bir yüz ifadesiyle çayını yudumlamaya devam ediyordu. Bir insanı motive etmek, zayıf noktasını bulmak ve istediğini yapmaya can atacağı noktaya kadar oraya bastırmaktan ibaretti. Bu, tıpkı bir vergi kaçakçısının en değer verdiği şeyi bulup, ona kesinin ağzını isteyerek, gözyaşları içinde açtırana, elinde ne var ne yoksa önünüze döktürene kadar baskı yapmak gibiydi.

“Öyleyse, isyancılar gerçekten de bu işi bu kadar iyi mi yapıyorlar?” diye sordu Namen, sakinleştikten sonra. “Güvenilir haberlere ulaşmak zor.”

“Oh, evet. Sayıları çok olmayabilir; ama isyancı gruplar tarafından kaldırılan tozu ufukta görür görmez, garnizonlarımız hemen tepelere doğru kaçıyorlar. İntikam açlıklarını gidermek için Altı Devlet’in halkı, Xana kanının akmasını istiyor. İmparator Mapidéré ve İmparator Erishi baştayken... elleri ağırdı.”

Namen iç geçirdi ve *géupa* pozisyonundan çıkarak bacaklarını açtı. Masaya tutunarak, biraz güçlkle ayağa kalktı. Tozy yanına geldi ve Namen köpeğin sırtını kaşımak için eğilirken, o da onun bacaklarına yaslandı; fakat omurgası ağrıyınca Namen doğrulmak zorunda kaldı.

Tutulmuş sırtını esnetirken, bir eli de gümüş rengi saçlarının arasında dolaştı. Yeniden atın üzerinde olduğunu ya da geçmişteki gücünün onda biriyle de olsa bir kılıcı savurduğunu gözünün önüne getiremiyordu.

Fakat o, sapına kadar Xana’lı bir vatanseverdi ve savaşmakla geçen günlerinin sona ermediğinin farkına vardı.

Marana, macera için yanıp tutuşan ve Xana fetihlerinin ganimetlerini savunmak için ölmeye istekli olan gençlerden bir gönüllü ordusu oluşturmak için Rui’de kalırken, Namen, Büyük Ada’ya doğru yelken açtı. Pan etrafındaki savunmanın komutasını alacak ve isyancıların yararlanabileceği zayıf bir yanları olup olmadığını araştıracaktı.

Büyük Ada’nın kuzeybatı kıyıları boyunca, sıg ve soğuk Zathin Körfezi etrafında kıvrım yapan ve halen kesinkes imparatorluğun işgalı altında olan Haan’ın eski toprakları uzanıyordu. Körfezin deniz

tabanı deniztarağı, yengeç ve istakoz açısından zengindi ve mevsimsel olarak fok sürüleri buraya ziyafete geliyordu.

Kıydan uzaklaşınca arazi hafifçe yükseliyor ve karanlık bir ormana dönüşüyordu. Kabaca elmas şeklinde, ilk çağlardan kalma kadim Yüzük Ormanları, yeniden canlanan Tiro devletlerinden olan Rima'nın merkezini oluşturunuyordu. Denize kıyısı olmayan ve seyrek nüfuslu bu devlet, Birleşme'den önce Yedi Devlet'in en küçüğü ve zayıfı idi. Savaşın, silahların, demirin ve kıyımın tanrısı olan Fithowéo'nun ormanlarla çevrili Rima'yı evi olarak seçmesi paradoksal bir durumdu.

Rima'nın yüksek meşe ağaçları, diğer devletlerin donanmalarında bulunan pek çok geminin direk ve gövdelerinin yapımında kullanılırken, Rima'nın kendisi denizlere hiç ilgi duymamıştı. Aslında orduları, düşman güçlerine ait ordugâhların altında lağım ve tünel açma ve sonra da bunları havai fişeklerle uçurma yetenekleriyle meşhurdu; bu, Rima'lı zanaatkârların, Damu ve Shinané Dağları'ndaki zengin damarlarda çalışırken mükemmelleştirdikleri bir yetenektir.

Fetihten önceki kadim bir Xana halk şarkısı, böyle bir şeyden bahsediyordu:

*Güç boşluktan nefret eder, ihtiyaç giderilmeyi ister
Cocru ve Faça, güçlerini sağlam topraktan alırlar;
Rima'nın derinlerinde çalışan madenciler iki ellerinde taşırlar ateşi.
Suya gemilerle hükmederler Amu, Haan ve Gan,
Fakat boşluğun alanı olan havaya hükmeden,
Hâkim noktayı ele geçirir, dünyanın dümenini elinde tutar.*

Şarkı güya, Xana'nın, hava gemilerine hükmetmeyi öğrenir öğrenmez, neden diğer Tiro devletleri karşısında zafer kazandığını anlatmaktadır. Fakat aslında, Rima'nın şarkıdaki tasviri biraz abartılıdır. Rima'nın coşkulu madencileri, gerçekten de bir zamanlar korku salıyorlardı; fakat bu, çok uzun zaman önceydi ve artık sadece sönmeye yüz tutan bir ünün son kollarıydılar.

Xana istilasını bütün Büyük Ada'yı ele geçirmeden çok önce, Rima'lı kahramanların bütün Dara'nın en iyi kılıç dövücüleri tarafından yapılan silahları kullandıkları bir zaman olmuştu. Üç kardeş devlet olan Haan, Rima ve Faça, Haan'ın güzel görünümlü, gelişmiş

gemilerini, Rima'nın üstün silah teknolojisini ve Faça'nın kaya gibi sert alan savunması yapan piyadelerini durdurulamaz bir güç halinde birleştirip bir müttefiklik oluşturmuşlardı. Bu üçünün arasında, Rima'lı savaşçılar en ünlü olanlarıydılar.

Fakat bu zaman, orduların henüz küçük oldukları zamandı; çelik az bulunuyordu, pahalıydı ve savaşlar kahramanların göğüs göğse dövüşleri şeklinde geçiyordu. Böyle bir sistemde, Rima'nın az nüfuslu olması bir dezavantaj değildi. Madenlerden kazandıkları zenginlikle, Rima kralları, birkaç seçkin kılıç savaşçısına para ödebiliyorlar ve diğer Tiro devletleri arasında gücü ellerinde bulunduyorlardı. Bu nedenle de Fithowéo'nun burayı seçmesi anlaşılırdı.

Fakat Tiro devletleri büyük ordular oluşturmaya başlayınca, savaşçıların bireysel becerileri önemsiz hale geldi. Kolay kırılan demir mızraklar kullanan yüz asker, üzerinde kalın bir zırh ve binlerce kez dövülmüş çelikten bir kılıçla dövüşen bir kahramanı yine de yenebilirdi. Dazu Zyndu gibi birinin savaşçılıktaki yeteneği aslında sembolikti ve Dazu'nun kendisi bile savaşların strateji, lojistik ve sayı üstünlüğüyle kazanılıp kaybedileceğini anlamıştı.

Böyle bir sistemde Rima'nın gerilemesi kaçınılmazdı. Nüfusu çok daha fazla olan kuzeydoğusundaki Faça'nın hâkimiyeti altına girdi ve o görkemli geçmişi uzak bir anı haline geldi. Rima kralları, teselli, çoktan ölüp gitmiş olan bir ihtişamın hayalini canlı tutan ritüellerde ve törenlerde aradılar.

Xana tarafından fethedilen ve yeniden doğan Rima böyle bir yerdi.

"Rima boş." General Namen tarafından gönderilen casuslar böyle dediler ona.

"Faça Birlikleri, garnizonlarımızı kovmuşlar ve Rima'yı birkaç ay önce yeniden kurmuşlar. Fakat Faça, Gan'la anlaşmazlığa düştüğü için onları geri çağırmış. Rima'nın kendi askerleri eğitimsizler ve komutanları da korku içinde. Altınla, kadınla ve İmparator'un merhametli davranacağı söylenerek kolayca satın alınabilirler."

Namen başını salladı. Karanlığın örtüsü altında üç bin imparatorluk askeri, Pan'dan sessizce bindikleri gemilerle Miru Nehri'ni aştılar; Damu Dağları'nın ucundan fark edilmeksizin dolaştılar ve Rima'nın karanlık ormanlarının içinde kayboldular. Birleşme'den önceki son Rima kralının torunu olan Kral Jizu, Faça Kralı Shilué'nin yardımıyla, Na Thion'un eski başkentinde tahtı geri almıştı.

İçinde yaşadığı şartların değişmesiyle, Genç Jizu'nun başı dönmüştü. O ana dek geçimini Zathin Körfezi kıyılarında istiridye avcılığı yaparak kazanan on altı yaşında bir çocuktu ve en büyük derdi köyün en güzel kızı olan Palu'nun gönlünü kazanmaktı.

Faça askerleri barakasına gelmişler, önünde diz çökmüşler ve ona Rima kralı olduğunu söylemişlerdi. Omuzları altın ve gümüş simlerle işlenmiş ipek bir elbise giydirmişler, eline sisli ve tuzlu Boama'daki kuyumcularda alınma mercan ve incilerle süslenmiş bir *cruben* kemiği tutuşturmuşlar ve onu denizden ve Palu'nun o karanlık fakat hayat dolu gözlerinden, tek bir ses çıkarmadan çok şey söyleyen o gözlerden uzağa götürmüşlerdi.

Böylece, caddelerinin ezilmiş volkanik ponza taşı üzerine serilmiş sandal ağacı şeritleriyle kaplanmış olduğu ve Rima Dağları'nın demir ağaçlarından inşa edilmiş olan sarayın, aydaki bir saray kadar yabancı görüldüğü Na Thion'a gelmişti. Rima'nın adının savaş alanlarında hâlâ saygı ve korku uyandırdığı kadim zamanlardan kalma eski Rima kahramanlarına adanmış kutsal yerler her köşe başındaydı.

"Burası sizin atalarınızın evi," dediler, kendilerine 'bakan' diyen adamlar. "Babanızın burada büyüdüğüne şahit olduk. Ailenizin kalan fertleri teslim olmayı kabul etmedikleri için Xana askerleri tarafından doğranırken, onun, Çift Ağaçlı Kapı'nın önünde ağladığına şahit olduk. Ah, hepsi nasıl da dimdik duruyorlardı vakarla bakarken düşmanlarına!" Bakanlar, veliaht prens olan babasını eleştirmekten kaçındılar. Xana generali önünde diz çöken ve Rima'nın mührünü teslim eden tek aile bireyi o olmuştu. Daha sonra, Zathin Körfezi kıyılarına, eski Haan'a sürgüne gönderilmiş; orada balıkçılık yapmaya başlayarak oğlunu, o gün yakalanan balıklarla dolu ağı çekmek ve iyi bir kadınla evlenip yuva kurmaktan başka derdi olmayan sıradan bir insan olarak yetiştirmişti.

Fakat Jizu, önünde eğilen bakanların, belki onlar bunun açıkça farkında olmasalar da, babasının Xana istilacılarına teslim olmayıp, ailesinin geri kalanı gibi ölmeyi tercih etmiş olmasını dilediklerini anlamıştı. Babası onların gözünde, Jizu'nun bütün hayatı boyunca bildiği, kızgın taşların üzerinde midye pişirmekten zevk alan, bir parça kıtlama kaya şekeriyle tatlandırılmış karahindiba çayından başka bir şey içmeyen, sesini asla yükseltmeyecek kadar kibar olan o sakın ve düşünceli adam değildi.

“Söyleyeceklerinin eline tutuşturulduğu, yapman gereken hareketlerin önceden gösterildiği bir yaşam sürmektense,” demişti babası Jizu’ya, “kendine ait bir hayat daha fazla mutluluk getirir. Asla hırslarına teslim olma.” Babası, Na Thion’daki sarayda geçirdiği önceki yaşamı hakkında konuşmak konusunda her zaman isteksiz olmuştu; bu suskunluğunu, zehirli denizkestanesi dikenlerinin neden olduğu bir yara yüzünden uzun süre çektiği bir hastalık sonucu ölmesine kadar da korumuştur.

Fakat bakanların gözünde babası, sadece bir semboldü, Rima’nın aşağılanışının sembolü.

Jizu onlara, babasının yeteri kadar kan döküldüğüne, her sabah uyandığında güneşi dalgaları boyarken ve *dyran*’ları teknenin baş tarafının üstünden atlar görürken, kral olmanın yaşıyor olmaktan daha önemli olmadığına inanan, iyi bir adam olduğunu söylemek istedi. Babasının onurunu, onların yüzlerinde gördüğü aşağılama karşısında savunmak istedi.

Fakat büyükbabasının, son Rima kralının, Xana’lı istilacılara meydan okurken söylediği sözleri anlatan bakanlarını dinlerken ağzını açmadı.

Geriye kalan son Rima erkeği öldüğünde bile, ruhlarımız sizinle savaşmaya devam edecek.

Sizinle görüşeceğiz. Sizi diğer tarafta bekleyeceğim.

Hikâye ona, sadece masallarda ya da gölge oyunlarında yaşayan bir ailenin macerası gibi geldi.

Bakanlarının ona söylediklerini yaptı. Krallıkla ilgili ritüeller hakkında hiçbir şey bilmediği için onların kuklası oldu. Emirlerine uydu ve sanki emirleri veren kendisiymiş gibi onların söylemesini istedikleri şeyleri papağan gibi tekrar etti.

Fakat aptal değildi. Tahtı geri almasında ona yardım eden Kral Shilué’nin, bunu sadece iyi kalpli biri olduğu için yapmadığını anlıyordu. Rima güçsüzdü ve Faça’ya bağlıydı. Gefica’daki imparatorluk toprakları ile Faça arasında bir tampon görevi görüyordu. Yeni Tiro devletleri, imparatorluğu başarıyla devirseler bile hâkimiyet için yeni bir mücadele başlayacaktı ve Karal Shilué, Jizu’ya bağladığı görünmez ipleri çekerek Na Thion’da işleri idare edebilirse, böyle bir mücadelede avantaj elde edecekti. Bu bakanlar, gerçekten de onun kendi bakanları mıydı? Yoksa Faça’dan gelen emirleri de mi dinliyorlardı? Tam kestiremiyordu.

İpleri kesip atan dev bir makası getirdi gözlerinin önüne. Fakat böyle bir makası kim kullanacaktı? O değil elbette.

Yol göstermesi için Fithowéo'ya dua etti; fakat tanrının tapınaktaki heykeli, hiçbir işaret vermeden, gözlerini dikerek ona bakmıştı öylece. Kendi başınaydı.

Bu yeni yaşamı sevmeydi; fakat kabul etmek için kendini zorladı. Başka bir midye avcısının kızıyla aşk yaşayan midye avcısı olarak geçirdiği o günlerine geri dönmeyi diliyordu; fakat kraliyet ailesinden gelen kanı, bu hayali imkânsızlaştırıyordu.

Binlerce imparatorluk askeri, Rima ormanlarına hayaletler gibi sızdılar. Ya korkan ya da Xana'h casuslar tarafından satın alınmış olan Rima'h komutanlar, keşif kollarından gelen raporları dikkate almadılar ve istilacılarla savaşa tutuşmak için meşe ağcından duvarlarla çevrili kalelerini terk etmek istemediler. İmparatorun vahşetinden sonsuza kadar kurtulduklarına inanan Rima'nın yürekli oduncuları ve aynı zamanda askerleri, komutanlarının bu hainliğine ve korkaklığına karşı çıktılar ve bir başlarına savaştılar. İmparatorluk ordusu tarafından anında öldürüldüler.

Bir hafta sonra sisli, soğuk bir sabah, imparatorluk ordusu, Na Thion yakınlarındaki açıklık alanda belirdi ve başkenti kuşattı.

Savunma yapan askerler, zaten yetersiz olan ok stoklarını tükettiler. Jizu'nun bakanları, sıradan vatandaşların evlerinin yıkılarak döşeme taşlarının, kirişlerin ve yıkılan evlerden kalan diğer malzemenin duvarlara tırmanmaya çalışan Xana askerlerine atılmak üzere silah olarak kullanılmasını emrettiler. Evleri yıkıldıktan sonra Na Thion halkı, serin ilkbahar gecelerinde titreyerek sokaklarda yatmaya başladı.

Faça'dan yardım istemek için gönderilen posta güvercinlerinden bir haber çıkmadı. Belki de saf değiştiren Rima'h komutanların General Namen'e hediye ettiği eğitilmiş şahinler tarafından avlanmışlardı. Ya da belki Kral Shilué; genç Faça ordusu, General Namen ve savaşlarda pişmiş tecrübeli askerleri karşısında direnemeyeceği için yardımın bir israf olacağına karar vermişti. Her durumda, Rima'ya yardım gelmeyecekti.

Bakanlar, bu kaçınılmaz yenilgi karşısında krala teslim olması için yalvardılar.

“Babamın kararını onaylamadığınızı düşünüyordum.”

Bakanların buna verecekleri bir yanıtları yoktu. Fakat birkaçı gizlice şehrin dışına çıktı ve Xana ordugâhlarına yöneldi. Kelleleri, Na Thion'a sandal ağacından yapılmış kutuların içinde gönderilecekti.

General Namen'in adamları, saplarına mektup iliştirilmiş oklar gönderdiler Na Thion'a. Xana, şehrin teslim olmasıyla ilgilenmiyordu. Isyankâr Tiro devletlerine, isyanın hoş görülmeceğini göstermek için ibretlik bir örneğe ihtiyaç vardı. İmparatorluğa ihanet edenler, bunun karşılığını ödemeliydiler. Na Thion son adamına kadar kılıçtan geçirilecekti ve bütün kadınlar satılacaktı.

Xana'nın merhametine ya da Faça'dan gelecek kurtuluşa yönelik umutları tükenen bakanlar çaresizdiler. Şimdi kraldan, bütün vatandaşlara sonuna kadar direnmeleri emrini vermesini istiyorlardı. Belki, yeteri kadar savaşma azmi gösterirlerse, Namen'i durumu yeniden değerlendirmeye ikna edebilirlerdi.

Fakat Namen, şehre saldırmayı durdurdu. Adamlarına, Na Thion içinden geçen nehrin üzerine baraj inşa etmelerini ve kendisinin işini açlık, susuzluk ve salgın hastalıklar halledinceye kadar beklemelerini emretti.

"Suyumuz ve yiyeceğimiz kalmadı," dedi Kral Jizu ve kurumuş dudaklarını yaladı. Sarayın ve bütün memurların, şehrin geri kalanında uygulandığı gibi kişi başına dağıtılan yiyecek ve içecek miktarına uymaları gerektiği emrini vermişti. "Halkı kurtarmak için bir çare düşünmeliyiz."

"Majesteleri," diye söze girdi bakanlardan biri, "siz, Rima halkının iradesinin sembolüsünüz. İnsanlar, sizin için ölmekten mutlu olacaklardır. Bedenlerinin şanlı ölümü, ruhlarının doğruluğunun korunmasını sağlayacaktır."

"Rima'ya olan sadakatlerini göstermeleri için vatandaşlardan bazılarına intihar etmelerini emretmeliyiz belki de," diye önerdi, diğer bir bakan. "Geri kalanlarımız için erzakın daha uzun süre dayanmasını sağlar bu."

"Kuşatmayı yarmak için kadınlardan ve çocuklardan oluşan birlikler organize edilebilir belki de," diye başka bir bakan öneride bulundu. "Şehrin kapılarını açıp onları imparatorluk güçlerinin üzerine salabiliriz. Bu kadar çok kadın ve çocukla karşılaşan imparatorluk askerleri, tereddüde düşebilir, onları soğukkanlılıkla doğrayamaz belki de. Eğer kadınların ve çocukların kaçmasına izin verirlerse, güvenli bir yere ulaşmak için bizler de kılık değiştirip aralarına ka-

rışabiliriz. Eğer kadınıları ve çocukları ldrmeye başlarılsa, bizler de geri çekilip başka bir plan düşünürüz.”

Kral Jizu duyduklarına inanamıyordu. “Utanmazlar! Aylar boyunca bana Rima Yönetimi’nin onuru, kralın ve asillerin halka yönelik yükümlülükleri hakkında bir sürü nutuk çektiniz. Fakat şimdi, değersiz yaşamlarınızı kurtarmak için Rima halkının anlamsız fedakrlıklarda bulunmasını istiyorsunuz. Bu halk, bir tehlike anında onu korumanız dışında başka hiçbir talepte bulunmadan size hazinesini ve emeğini sunarak, hepinizi lüks içinde yaşatıyor. Ama siz, kadınıları ve çocukları lme göndererek bu yükümlülükten kaçmak istiyorsunuz. Tiksindiriyorsunuz beni.”

Kral Jizu, Na Thion surlarının üzerinde durdu ve General Namen’dan barış görüşmesi talebinde bulundu.

“Senin için savaşan adamların hayatlarını umursuyorsun, General.”

Namen, genç çocuğa gözlerini kısarak baktı ve hiçbir şey söylemedi.

“Bunun böyle olduğunu biliyorum, çünkü Na Thion’a saldırmadın. Zafer başka bir yoldan kazanılabilecekse eğer, tek bir askerin bile ölmesini istemiyorsun.”

Xana askerleri, sakın bir yüz ifadesiyle başı dik duran generallerine baktılar.

“şehir, şu an ölümün kıyısında. Umutsuzca bir karşı saldırı için emir verebilirim. Eminim ki kaybedeceğiz; buna rağmen adamlardan bazıları ölecekler ve adın bir kadın ve ocuk katili olarak Altı Devlet’te nesiller boyunca nefretle anılacak.”

Namen’in yüzü seğiriyordu, fakat dinlemeye devam etti.

“Rima silah ve adam anlamında zayıf; fakat sembolleri bakımından zengindir. Hepsinin içinde en iyi sembol belki de benimdir, General. İsyen eden diğer Tiro devletlerine gösterecek bir emsal istiyorsan, beni alman yeterli olacaktır. Na Thion halkı sadece benim emirlerime uyduğu için sana direndi. Onları şimdi bağışlarsan, gelecek savaşlarda daha az direnişle karşılaşırsın ve daha az can kaybı yaşayarak galip olursun. Fakat onları katledersen, gelecekte saldırıcağın şehirlerde sana boyun eğmemeye yemin etmiş insanlarla karşılaşacaksın.”

En sonunda General Namen konuştu.

“Bir sarayda büyümemiş olabilirsin; fakat Rima Tahtı’na layıksın.”

Teslimiyet şartları çok açıktı. Jizu ve bütün bakanları, İmparator Erishi’ye tam bağlılık yemini edecekler ve bütün direnişe son vereceklerdi. Bunun karşılığında General Namen, Na Thion halkına zarar vermeyecekti.

Jizu, Namen’in onu bir savaş esiri olarak Pan’a götürmeyi planladığını biliyordu. Orada, isyancı bir krala karşı kazanılan zaferi kutlayan, sevinçten coşmuş kalabalıklarla dolu şehrin geniş meydanlarında çıplak olarak sergilenecekti. Ne kadar çok ipin varsa o kadar çok kuklan olur. Sonra da, belki uzun bir işkenceden sonra, halkın önünde idam edilebilirdi ya da bağışlanabilirdi. Bu, artık İmparator Erishi’nin keyfine kalmıştı.

Şimdi gece olmuştu. Na Thion’un kapıları açılırken, Kral Jizu yolun ortasında diz çöktü. Bir eliyle Rima’nın mührünü, diğeriyle de bir meşaleyi havaya kaldırdı. Karanlıkla çevrelenmiş olan bu ışık çemberinin içinde çok yalnız görünüyordu.

“Verdiğin sözü unutma,” dedi yaklaşan General Namen’e. “Bütün direnişi bitirdim ve senin merhametine kalmış durumdayım. Bunun böyle olduğunu kabul ediyor musun?”

General Namen başını salladı.

Jizu bakanlarına baktı, Na Thion’un ana caddesinin iki tarafında diz çökmüşlerdi onlar da. Taç giyme töreninde olduğu gibi, en güzel resmi giysilerini giymişlerdi. Üstlerindeki parlak renkler ve kumaşlar, arkalarında bekleyen sıradan insanların yırtık pırtık giysileriyle bir zıtlık oluşturuyordu; bu aynı zıtlık, bakanların yüzlerindeki ağırbaşlı sakinlik ile –ne de olsa şu an bir törene, politika gereği bir ritüele şahitlik ediyorlardı– bir deri bir kemik kalmış halkın yüzündeki korku ve öfke ifadesi arasında da vardı.

Kral sakince güldü. “İşte şimdi sadık bakanlarım, arzu ettiğiniz sembole kavuşacaksınız. Sizleri diğer tarafta bekleyeceğim.”

Meşaleyi elinden bıraktı ve kendisini ateşe verdi. Giysilerine güzel kokulu yağdan sürmüştü ve alevler hem bedenini hem de Rima’nın mührünü yuttular. Hiç durmadan çığlıklar atıyordu; çevresindeki Xana’lı ve Rima’hlar ise yerlerinde donup kalmış gibi dikiliyorlardı.

En sonunda ateşi söndürdüklerinde, Kral Jizu ölmüştü ve Rima’nın mührü tanınmayacak hale gelmişti.

“Verdiği söze uygun davranmadı,” dedi Namen’in teğmenlerinden biri. “Bu kömüre dönmüş bedeni bir ödül olarak Pan’a götürüp, zafer sevinciyle sergileyemeyiz. Bütün şehri kılıçtan geçirelim mi?”

General Namen başını salladı. Yanan et kokusu midesini bulandırmıştı ve o anda çok yorgun ve yaşlı olduğunu hissetti. Jizu’nun solgun yüzünü, kıvrık saçlarını ve ince yüzünü beğenmişti. Çocuğun sırtını dik tutuş tarzına, kül rengi sakın gözlerinde korku olmadan ona bir fatih gibi bakışına hayran kalmıştı. Bu genç adamla, cesur olduğunu düşündüğü bir adamla, oturup uzun uzun sohbet etmeyi isterdi.

Kindo Marana beni bulmaya gelmeseydi keşke, diye içinden geçirdi yeniden. Keşke evindeki ocağın önünde oturuyor ve halinden memnun Tozy’i okşuyor olsaydı. Fakat o, Xana’yı seviyordu ve sevgi fedakârlık gerektirirdi.

Şimdiye kadar yeteri kadar kurban verilmişti.

“Bana verdiği sözden çok daha büyüğünü yerine getirdi. Na Thion halkı, bugün Xana kılıçlarından muaf olacaklar.”

Sıkıca birbirlerine sokulmuş duran Na Thion halkı, bu sözleri sessizlik içinde karşıladı. Gözleri, şimdi hepsi de melteme karşı yapraklar gibi titreyen, diz çökmüş bakanlardaydı.

Namen iç geçirdi. *Savaş kendi hızıyla dönen ağır bir tekerlek gibiydi.*

Duygusuz sesiyle devam etti. “Fakat Jizu’nun bütün bakanlarını hapisane arabalarına bindirin; onları Xana’ya götürüp İmparator’un vahşi hayvanlarının önüne atacağız.”

Kalabalık bunun üzerine vahşi, barbarca bir tezahürata başladı birdenbire; dans ediyorlardı ve ayaklarının yere vuruşları, Xana ordusunun ayağının altındaki toprağı sarsıyordu.

“MAJESTELERİ”

DIMU: ADİL GÜCÜN HÜKÜMDARLIĞININ
DÖRDÜNCÜ YILININ DÖRDÜNCÜ AYI

Dimu’da, büyük Liru Irmağı’nın denize boşaldığı yerde, nehrin genişliği neredeyse bir kilometreydi. Nehrin ağzının kuzey kısmında, Dimu’nun karşısında, Dimushi şehri bulunuyordu; Dimu’nun daha genç, daha zengin ve daha gelişmiş kız kardeşi. Dimu’dan hareket eden gemiler, Cocru’nun anavatanındaki çiftliklerden gelen ürünlerle yüklüyken, Dimushi limanları binlerce kez dövülmüş çelik, cıllanmış mobilyalar ve Amu’nun eski Tiro devletlerinden Géfica’daki marifetli zanaatkârlarca üretilmiş porselenlerle yüklüdü.

Birleşme’den sonra, imparatorluğun parıldayan kalbi olan Pan’a gitmek üzere Liru Irmağı’nın yukarısına doğru yelken açmadan önce vergiler, mallar ve Adalar’ın her tarafından insanlar Dimu’ya ve Dimushi’ye geliyorlardı. Bu sudan ana yolun ticaretini canlı tutan değirmenleri ve atölyeleri çalıştıran gücü üretmek için her iki kıyıda da sayısız su değirmeninin çarkları dönüyordu. Liru’nun ağzından daha fazla para akması demek, iyi ve kötü fark etmeksizin her şeyden daha fazlasının gelmesi demekti. İkiz şehirlere yolculuk edenler, eğer iyi yiyecek ve dürüst tüccarlar istiyorsan Dimu’ya; güzel kadınların ve asla bitmeyen gecelerin peşindeysen Dimushi’ye git, derlerdi.

Bugünlerde Dimu ve Dimushi, birbirlerine derin bir vadide karşılaşan iki öfkeli kurt gibi bakıyorlardı. Dimu, Kral Huno’nun sarayını kurduğu yerdı ve kralın on bin isyancısı nehri geçip de Pan’a yürümek için bir şansın doğmasını bekliyorlardı. Dimushi, Tanno

Namen'in on bin imparatorluk askeriyle beklediği yerdi; onlar da asileri ezmek için bir fırsatın doğmasını bekliyorlardı. Liru Nehri'nde, imparatorluk donanmasının büyük gemileri devriye geziyor, iki tarafı birbirinden bir ahşap duvar gibi ayırıyorlardı. Zaman zaman, bu gemilerden biri Dimu'ya yanan bir yağ topu fırlatınca, kıyadaki adamlar küfrederek sağa sola kaçışıyor ve gemilerdeki mancınık operatörleri buna kahkahalarla gülüyorlardı.

Dimushi'deki imparatorluk kuvvetleri, Dimu mevzilerini düşük yoğunlukta; fakat sürekli olarak taciz etmek dışında bir şey yapmamakla yetinir görünürlerken, Huno Krıma da onları görmezden gelmeye karar vermişti. Sonuçta, şimdi Kral Huno idi ve kendisini bekleyen daha önemli konular vardı; mesela, yeni sarayı.

Huno Krıma kral olmak hakkında çok şey bilmiyor olabilirdi, fakat büyük bir kralın büyük bir saraya sahip olması gerektiğine dair sarsılmaz bir inanca sahipti. Bir Tiro devleti, diğer Tiro devletlerinininki kadar –hayır, daha büyük– bir saraya sahip olmadığı sürece, gereken saygıyı görmeyecekti.

Bu yüzden, Batı Cocru askerleri günlerini eğitimle değil, ağaç taşımakla, tuğlaları üst üste koymakla, temel kazmakla ve taş yontmakla geçiriyorlardı.

Daha hızlı, daha yükseğe, daha büyük! Kral Huno bakanlarını ve mimarlarını azarlıyordu. *Sarayın inşaatı neden bu kadar yavaş ilerliyor?*

Daha hızlı, daha hızlı, daha hızlı! Bakanlar, şimdi inşaat ustabaşları olarak görev yapan yüzbaşları ve teğmenleri sıkıştırıyorlardı. *Adamları daha sıkı çalıştırmak zorundasınız.*

Daha hızlı, daha hızlı, daha hızlı! Ustabaşı, şimdi amele olarak hizmet ettirilen askerlere bağırdı. Ustabaşları, emirlerinin etkisini artırmak için kamçı, sopa ve diğer yöntemleri kullanmada gayet cömerttiler. Askerlerden bazıları, önceden İmparator Erishi için Mozole'de ya da Büyük Tüneller'de yaptıklarımızın aynısını şimdi burada yapıyorsak, neden 'isyan ettik' diye sormaya başlamışlardı.

Askerlerin homurtuları Kral Huno'nun kulağına geldi.

Kral, İmparator Erishi gibi bir despot için gönülsüzce çalışmak ile onları özgür kılan insanın ve yeni ülkelerinin şanına şevkle katkıda bulunmak arasındaki farkı görmek istemeyen bu nankör insanlara esti gürledi. Böyle şeyler fısıldayan adamlar, burada, hoşnutsuzluk ve görüş ayrılığı tohumları eken ve yalan propaganda yapan imparatorluk casuslarıydı açıkça. Köklerinin kazınması gerekiyordu.

Muhalızların yüzbaşısının liderliğinde güvenilir subaylar, kral tarafından özel bir birlik oluşturmakla görevlendirildiler. Bu birliğin üyeleri, geceleri ordugâhlarda dolaşacak ve Kral Huno ile Batı Cocru'nun onuruna laf etmeye cesaret edenleri tespit edeceklerdi. Uniformalarına ilaveten, başlarına tek bir düğümle sıkıca bağlanmış siyah bir fular takıyorlardı ve bu Siyah Başlıklılar'ın ihanetle suçladıklarından, bir daha haber alınmıyordu.

Siyah Başlıklılar daha çok hain yakaladıkça, Kral Huno daha fazla korktu. Sanki her yer, imparatorluğun casuslarıyla kaynıyordu. Kendisine, olması gerektiği şekilde "Majesteleri" diye hitap etmeyi unutan ve karşısında titreyen bakanlara, gözlerini dakikalarca dikiyordu. Önce, bir adamdan bir diğeri için casusluk yapmasını istiyor, aradan bir saat geçmeden, bu diğerinden ilk seçtiği adamı takip etmesini istiyordu. Siyah Başlıklılar'ın arasına da imparatorluk casuslarının sızmadığından nasıl emin olabilirdi?

Çözüm apaçık ortadaydı. Özellikle güvendiği birkaç adamı çağırdı ve onlara Siyah Başlıklılar'ı izleme yetkisini verdi. Bu adamlar, daha güvenilir olduklarını simgeleyen beyaz fularlar bağladılar başlarına. İhanetle suçladıkları ilk adam, muhafızların eski yüzbaşısıydı; yani Siyah Başlıklılar'ın lideri. Sonuç, Kral Huno'yu hayal kırıklığına uğrattı; fakat bunun çok mantıklı olduğunda karar kıldı. Nasıl ki balık baştan kokarsa, bozulma da baştakilerden yayılırdı. Muhafızların yüzbaşısı, elbette ona ihanet ediyordu.

Böylece, Siyah Başlıklılar insanları izlerlerken, Beyaz Başlıklılar da Siyah Başlıklılar'ı izliyorlardı. Fakat Beyaz Başlıklılar'ı kim izleyecekti? Bu durum, Kral Huno'nun canını epeyce sıktı. Düşündü... Düşündü... Gri Başlıklılar'ı buldu.

Her çözüm yeni bir problem yaratıyor gibiydi ve bu Kral Huno'yu umutsuzluğa düşürdü.

Adamlar, önce küçük guruplar halinde, sonra da aşama aşama, sürüler şeklinde Dimu'daki ordugâhlardan kaçmaya başladılar.

"Belki biz de kaçmıyoruz Rat," diye fısıldadı Dafiro kardeşine. Bunu, başka kimse duymadan yapmaya dikkat ediyordu. Kim kılık değiştirmiş bir Siyah Başlıklı, kim değildi; kimse emin olamazdı. "Bize de hain damgası yapıştırılmadan önce."

Fakat Ratho başını salladı. Hâlâ Xana'h askere bıçağı sapladığı anın büyük heyecanını hatırlıyordu; bu, öldürdüğü ilk adamdı. Bir erkek gibi ayağa kalkabileceğini ve imparatorluk tarafından tıpkı

Mozole'nin temeline konulan taşlar gibi kayıtsızlıkla ezilip toz haline getirilebilecek bir yaşamı geri kazanabileceğini ona ilk gösteren insan Kral Huno idi. Kral Huno, Ratho gibi adamların imparatorluğu devireceğine, anne ve babalarının intikamını alacağına söz vermişti.

Ratho bunu unutmuyacaktı.

Dimu'daki ordugâhlarda hâlâ on bin adama yer vardı; fakat ranzaların yarısından fazlası geceleri boştu.

“Saray neden hâlâ tamamlanmadı?” diye köpürdü, Kral Huno. “Size acele etmenizi söyledim. Acele edin!”

Bakanlardan hiçbiri, ellerinde inşaatı planlanan zamanda bitirmeye yetecek kadar asker kalmadığını söylemeye cesaret edemedi. Asker toplama çeteleri, civar bölgelerde dolaşarak henüz kaçmaya fırsat bulamamış olanları zorla topladılar. Yakalanan firariler, sadakat dersini iyi öğrenmeleri için kaçmamış olanların önünde idam edildiler; fakat bu, durumu daha iyi hale değil, aksine daha da kötü hale getirdi.

En sonunda, Liru kıyılarına gönderilmiş olan gözcüler bile şehre geri çekildi ve kralın ilgilendiği tek proje olan saray inşaatında çalıştırıldılar.

“General, savaş uçurtmalarının içinde gönderdiğimiz gözcüler, yemek saatlerinde her on çadırdan yalnızca birinin önündeki pişirme ocağından duman yükseldiğini rapor ediyorlar.”

“Zamanı geldi,” dedi General Namen.

Gecenin tam ortasında, Kral Huno'nun askerleri yorgunluktan ve korkudan bitmiş halde uykuya dalmışken, beş bin imparatorluk piyadesi, altı düz botlarla Liru Irmağı'nı sessizce geçip nehrin birkaç kilometre yukarısında karaya çıktılar. Dimu'ya doğru yürüdükleri sırada, imparatorluk donanması kıyıyı savunanların daha önce şahit olmadıkları bir yoğunlukta bomba yağdırmaya başladı. Gökten düşen, içi kızgın yağ dolu kovaların hatlarını belirlediği parlak yaylar, gökyüzünü aydınlatan meteorlara benziyorlardı ve bir görünüp bir kaybolan ışıklarında ok salvoları ıslık çalarak, Kral Huno'nun askerlerinin uydukları ordugâhlara yöneldiler.

Bu, kelimenin tam anlamıyla bir hezimetti. Batı Cocru askerlerinin yarısı ya daha tam olarak uyanamadan ya da zırhlarını kuşanmadan ölmüşlerdi. Diğer yarısı ise biraz direnmeye çalıştı ve günleri taş yontmak ya da testereyle kereste kesmek yerine, kılıç ve ok talimi

yaparak geçirmiş olmaları gerektiğini gördüler. Fakat pişman olmak için artık çok geçti.

Kral Huno, esasını ve pürüzsüz yeşim taşından yapılma Batı Cocru mührünü kaptı. Arabasına atladı ve sürücüyü acele etmesi için bağırdı. Hemen Dimu'ya ulaşmalılar ve bu yüz kızartıcı bozgunun intikamını alabilmesi için Kral Thufi'nin ona isyancı güçlerin geri kalanının komutasını vereceği Çaruza'ya geri dönmeliydiler.

Bu adil değil, diye köpürdü. Adamlarının Xana'ya karşı besledikleri haklı nefret onları yenilmez kılmalıydı. Bunun tek açıklaması, aralarına karışmış olan korkakların birliklerine ihanet etmiş olması idi. Yenilmişti; çünkü şu yaşlı ve düzenbaz İmparatorluk Generali Namen'in pek çok kirli oyunu ve casusu vardı. Sadece Siyah Başlıklılar'a, Beyaz Başlıklılar'a ve Gri Başlıklılar'a değil, gökkuşağının tonları kadar başlığa ihtiyacı vardı.

“Daha hızlı, daha hızlı, daha hızlı!” sürücüyü havladı.

Arabanın sürücüsü otuzlarında bir adamdı. Yüzündeki dövmele, onun, Xana kanunları altındayken mahkûm edilmiş bir suçlu olduğunu gösteriyordu. Kral Huno'nun beklediği gibi atları kamçılacağına, atların tembelce tırısta gitmelerine izin verdi ve yüzünü krala bakmak için döndürdü.

“İsmim Théca Kimo, Tunoa Adaları'ndanım.”

Huno ona boş boş bakıyordu.

“Napi'de isyan çağrısına ilk kulak verenlerden, sana ve Dük Shigin'e ilk katılanlardandım,” dedi Théca. *“O gece sen ve Zopa Shigin benimle bir kadeh içkiyi paylaşmıştınız, galip gelmememizden sonra.”*

“Shigin'den, sanki benim eşitimmiş gibi bahsetme.”

Fakat Théca, onun sözünü kesti. *“Kardeşim on gün önce hastalandı fakat yüzbaşısı onun dinlenmesine izin vermedi; çünkü herkes senin sarayında çalışmak zorundaydı. Öğle sıcağında bayıldı ve bir ustabaşı onu ölünceye dek kamçıladi. Bunu biliyor muydun?”*

Kral Huno'nun bu adamın ne gevelediği hakkında hiçbir fikri yoktu; fakat onun davranışlarında başka bir hatayı yakaladı. *“Majesteleri demelisin bana hitap ederken. Şimdi elini çabuk tut ve beni buradan götür.”*

“Hiç sanmıyorum, Majesteleri,” dedi Kimo. Dizginlere asıldı ve araba Kral Huno'yu oturduğu yerden fırlatarak ani bir sarsıntıyla durdu. Daha sonra Kimo hızlı bir kılıç darbesiyle Huno Krime'nin başını gövdesinden ayırdı.

“Şimdi bir sarayın hayalini dilediğince kurabilirsin.” Kimo, atlardan birini koşum takımlarından çözdü ve atın eğersiz sırtına atladı. “Bana gelince, ben gerçek bir kahramanın izinden gideceğim.”

Doğuya döndü ve atını çoktan bir efsane haline gelmiş başka bir Tunoa evladı olan Mata Zydu’nun Réfiroa’yı sürdüğü yere, Çaruza’ya doğru sürdü.

Bu ilk raundu kaybettik, Kiji. Hem Maran hem de Namen’i hafife aldık açıkça.

Bu, sizin ikinizde ve Fithowéo’da bir alışkanlık haline gelmiş gibi görünüyor, Xana’yı sürekli küçük görüyorsunuz.

Bütün istediklerinin tadını çıkar kardeşim, hava gemilerinden biri gibi şişin. Son gülen iyi gülecek.

“Sizi görünce kalbime sevinç doldu,” dedi Kral Thufi, Çaruza’nın kapılarında Phin ve Mata Zydu’yu karşılariken. “Cocru’nun gerçek bir başkomutana umutsuzca ihtiyacı var.”

ZUDI'NİN KAPILARI

ÇARUZA VE ZUDI: ADİL GÜCÜN HÜKÜMDARLIĞININ
DÖRDÜNCÜ YILININ DÖRDÜNCÜ AYI

Tanno Namen'in Dimu'ya sürpriz saldırısı, Liru Nehri'nin güney kıyısı boyunca büyük bir imparatorluk süpürme harekâtının da başlangıcına işaret etti. Krıma-Shigin Keşif Gücü'ne teslim olmuş kasabaların ve şehirlerin çoğu, haftalar içerisinde, imparatorluk güçlerinin kontrolüne geçmişti yeniden ve imparatorluk ordusu, Cocru'nun yeniden fethi için güneye doğru durdurulamaz yürüyüşüne başladı.

Cocru Kralı Thufi tarafından toplantıya çağrılan Çaruza'daki Büyük Savaş Konseyi, bir karara varamadan haftalardır tartışıyordu.

Kral Thufi, toplantı salonuna şöyle bir göz gezdirdi ve Haan'ın kralı Cosugi ile birlikte orada bulunan Amu'nun, Faça'nın, Rima'nın ve Gan'ın temsilcilerini gördü. Adamlardan her biri, kalın ve yumuşak saman kâğıdından zemin üzerine konulmuş kendi Tiro devletlerinin renklerini taşıyan minderler üzerinde, *mipa rari* pozisyonunda, ağırlıklarını dizleri ve ayak parmaklarına eşit olarak dağıtmış halde, sırtları düz ve dik olarak oturuyorlardı.

“Dara Adaları'nın en yürekli yöneticisi olan Kral Jizu'nun anısına gerekli saygıyı göstererek başlamalıyız,” dedi Rima temsilcisi. Elbisesinin yenleriyle gözlerinin köşelerine hızlı ve hafif hareketlerle dokunuyordu.

Salondaki herkes onaylayarak başını salladı ve her biri sırasıyla ayağa kalkarak Kral Jizu'nun cesurca sürdürdüğü yaşamını ve daha da cesurca olan ölümünü öven ayrıntılı bir konuşma yaptı. Kral Thufi, su saatindeki düşen seviyeye göz attı ve sabırsızlığını gizle-

meye çalıştı. Rima temsilcisi dâhil olmak üzere bütün bu adamların, daha üç hafta öncesine kadar Kral Jizu'yu bir grup dilenci arasından seçip seçemeyeceği şüpheliydi. Fakat şimdi, hepsi, onu sanki çocukluğundan beri tanıyorlarmış gibi rol yapıyorlardı.

Faça temsilcisi hepsinden daha uzun bir konuşma yaptı ve Faça ile Rima arasındaki “özel ilişkiyi” defalarca vurguladı. Kral Thufi, gözlerinin hayretten fal taşı gibi açılmasına engel olmak isterken başına ağrı girdi. Faça temsilcisi bir saat sonra nihayet yerine oturdu.

“Bugün Rima'yı onurlandırdığınız için teşekkür ederim,” dedi Rima temsilcisi, neredeyse sesi çatlayarak. “Şimdi sürgündeki Rima Hükümeti'nin başı olduğumu düşünüyorum,” diye ekledi, salonda bulunan herkesin duyabileceği kadar yüksek; fakat aşırıya kaçmayan bir sesle.

Kral Thufi, konseyin tartışmasını istediği esas konuyu gündeme getirmek üzereyken, Faça temsilcisi yeniden ayağa kalktı. “Batı Cocru'nun kralı Huno'nun da yasını tutmalıyız. Biraz sert tavırları vardı, ama olsun.” Temsilci, Gan'ın ve Amu'nun kıkırdayarak gülen temsilcilerine göz kırptı. “Yine de Kral Thufi tarafından onurlandırılmış ve büyük Tiro devletleri saflarına yükseltilmişti.”

Huno Krime'nin taşralı bir hödük olduğunu düşünebilirsiniz; fakat o olmasaydı, bu isyan başlamayacaktı bile. En azından bu adımın anısına biraz samimiyetle saygı gösterebilirsiniz.

Fakat Thufi öfkesine hâkim olmak zorundaydı. Tartışmayı istediği daha önemli şeyler vardı ve Faça adına konuşan bu aptalın işbirliğine ihtiyaç duyuyordu.

Salonda bulunan herkes, birer birer kalkıp Kral Huno'ya gayri samimi saygılarını gösterdiler. Çok şükür ki konuşmaları bu kez kısa sürdü.

Hele şükür, dedi Kral Thufi içinden. “Tiro'nun Lordları, Tanno Namen'in Cocru'yu istilası konusunu acil olarak görüşmeliyiz.”

Fakat Kral Cosugi, sözünü kesti. “Thufi, bu yaşlı adamı bir dakika için mazur görürsen...”

Kral Thufi, konuşmasının geri kalan kısmını, büyük bir çabayla, âdeta yuttu ve Cosugi'ye başını salladı. Cosugi'nin ne söyleyeceğini zaten biliyordu. Cosugi, henüz imparatorluğun işgalinden bile kurtulamamış olan Haan'ın “toprak bütünlüğü” meselesine kafayı takmıştı. Adam bir makam tutturmuş, sürekli aynı şeyi söylüyordu.

Yine de, Cosugi'ye çeneni kapat diyemedi. Teoride, bütün Tiro devletleri eşittiler. Haan, bugüne kadar isyana hiçbir katkıda bulunmamış olmasına rağmen, Thufi, yine de Cosugi'nin Büyük Konsey'de görüşlerini dile getirmesine izin verdi.

“Namen'in, kadim ve doğal haklarının neticesinde Rima'ya ve Haan'a ait olan toprakları işgal etmek için Cocru üzerine odaklanmasını, Faça askerlerinin fırsat olarak gördüklerine dair üzücü haberler geldi kulağıma,” dedi Kral Cosugi.

“Majesteleri, hatalı olduğunuza eminim,” dedi Faça temsilcisi. “Faça komutanlarına verilen haritalar, Haan'ı Faça'nın zararına olacak şekilde geniş gösteren bu eski hataları düzeltebilmek için özenle incelendi. Fakat sözleriniz başka bir şeyi aklıma getirdi. Gan nezdinde bir protestoda bulunmam gerekiyor. Gan gemileri. Faça balıkçıları Oge Adaları civarında taciz etmişler. Bu adalar, her zaman Faça'ya aitti, Gan'a değil; eminim ki herkes buna şahitlik edebilir.”

“Gan'ın kayıtlarının sizinle aynı şeyi söylediğini düşünmüyorum,” dedi Gan'ın temsilcisi. “Aslında, bu adaların yüz yıldan fazla bir zaman önce Faça tarafından gayrimeşru bir şekilde işgal edilmesi, Gan'm o dönem Xana'yla çok meşgul olmasından kaynaklandı. Madem eski hataların düzeltilmesinden bahsediyoruz, Cocru'nun onurlu bir tutum takınıp Tunoa'ları Gan'a geri vermesinin tam zamanıdır diye düşünüyorum.”

Kral Thufi, kafatasını parçalayacakmış gibi saplanan acıyı hafifletmek için boş bir çabayla şakaklarını ovuşturuyordu.

“Tiro'nun Lordları,” dedi sonunda ve bu unvanı nerdeyse tükürür gibi söyledi. “İmparatorluk sanki çoktan tarih olmuş ve biz Yedi Devlet'in birbirleriyle dalaştığı o eski günlere dönmüşüz gibi bir algıyla hareket ediyorsunuz. Fakat unutuyorsunuz ki, imparatorluk ordusu her geçen dakika yaklaşmaktadır; ya farklılıklarımızı bir kenara bırakıp birlikte hareket ederiz ya da her birimiz Rima'nın kaderini paylaşır ve Xana'nın boyunduruğu altına gireriz.”

Temsilciler ve Kral Cosugi bir süre sessiz kaldılar; fakat kısa süre sonra toplantı salonu yine bitip tükenmez didişmelerinin sesiyle çinlamaya başladı.

Kral Thufi, şakaklarını daha güçlü ovalıyordu.

Toplantı salonunun dışındaki koridorda, içerideki konuşmaları duyan Phin Zyndu başını salladı ve hiçbir şey söylemeden çıkıp

gitmek için kapıya yöneldi. Yapılması gereken gerçek işler vardı ve burada daha fazla zaman harcayamazdı.

İlkbaharın ılık ve keyifli havası hissedilmeye başlayınca, Kuni Garu da Jia'yı, Rin'i, Cogo'yu, Mün'ü ve Than'i alıp pikniğe gitmeye karar verdi. Bütün raporlar Namen'in ve imparatorluk ordusunun batıdan kilometrelerce uzakta olduğunu söylüyordu ve bu piknik imparatorluk saldırısı karşısında Zudi'nin nasıl savunulacağını düşünen insanların endişelerini dağıtıyordu.

"Bugün, daha fazla atımız olması gerektiğiyle ilgili hiçbir şey duymak istemiyorum," dedi Kuni, Than Carucono gruba katılmak için atıyla geldiğinde.

Than gülümsedi. "Ağzımı açmam ."

Jia'yı düşünerek, yavaş bir hızla ilerlediler. Bugün yarın doğurması bekleniyordu; fakat o, temiz havanın ve yabani çiçeklerle dolu tepelerin tadını çıkarıyordu. Zaman zaman duruyor ve diğerlerinden, ilginç görünümlü bitkileri koparmalarını isteyip onları kokladıktan sonra kesesine koyuyordu.

Jia, ayrıca piknik için buğulama domuz sandviçlerinden (bunları yolda kopardığı bitkilerin bazılarıyla tatlandırırdı; "dalından koparıldığı gibi, taptazeler" dedi), şekere ve sirkeye bandırılmış bambu filizlerinden, üzerlerine Dasu'nun acı biberi serpiştirilmiş yengeç köftelerinden ve isyan edip Kuni'ye katılan Zudi'deki imparatorluk garnizonunun eski komutanı olan Teğmen Dosa'nın koleksiyonundan alınma köpüklü şaraptan oluşan bir öğle yemeği hazırlamıştı. Yeme çubukları kullanmak yerine, herkes tabaklardan elleriyle alıyordu.

"Güzel bir yemek," dedi Kuni ve hoşnut bir şekilde geçirdi. Altısı da diledikleri gibi yiyip içip karınlarını doyurduktan sonra, yabani tavşan ve sülün avlamak için koşturmaktan yorgun düşmüş halde güneşin ısıttığı bir tepenin yamacına uzanmışlardı. O kadar güzel bir gündü ki şehre geri dönmek ve günlük işlerin içine karışmak ayıp olurdu.

Than gerinmek için ayağa kalktı ve atların çok uzağa gidip gitmediklerinden emin olmak istedi. "Şehrin üzerinde neden beyaz bayraklar dalgalanıyor?" dedi.

Diğerleri de tembelce kalktılar, ellerini gözlerine siper ederek uzaktaki Zudi Surları'na baktılar. Than haklıydı. Üzerlerinde siyah ve beyaz kuzgunların olduğu kırmızı bayrakların yerine, şimdi

beyaz bayraklar dalgalanıyordu şehrin kapılarında ve Kuni bayrakların üzerlerindeki kuşun Mingén şahini olduğu yönünde iç karartıcı bir şüpheye kapıldı.

“Üzgünüm, Dük Garu.” Surların tepesinden bağırان adam, eski bir imparatorluk askeriydi.

“Muru nerede?” diye bağırdı Kuni. Muru, çoğunlukla kapıların indirilmesinden ve kaldırılmasından sorumluydu.

“Sana ihanet etmek istemeyince, mücadeleye girişti. Teğmen Dosa onu öldürmek zorunda kaldı.”

Kuni karnına sert bir yumruk yemiş gibi hissetti. “Bunu neden yapıyorsun?”

“Sen dışarıdayken, Teğmen Dosa şehrin yaşlılarından İmparator’a yeniden sadakat sözü vermelerini istedi. General Namen’in, isyancıları kovan ve hemen teslim olan şehirleri bağışlayacağını duyduk. Ama direnirsek, cezamız çok sert olacak. Seni gerçekten seviyorum Dük Garu ve senin iyi bir prens olduğuna inanıyorum. Fakat bir karım ve küçük bir kızım var; onun büyüdüğünü ve evlendiğini görmek istiyorum.”

Kuni, bir an eski şüphelerinin sancısıyla kıvrandı. Yüzü bulutlandı ve atı şaha kalktı, nerdeyse düşüyordu.

“Kahretsin,” diye mırıldandı. “Kahretsin.”

“Sıfırdan başlamıştın,” dedi Jia. “Neden yeniden başlayamaysm?”

Kuni, Jia’nın eline uzandı ve sertçe sıktı.

Kafasını tekrar kaldırdığında, yüzünü kararlılık kaplamıştı.

“Tamam,” diye bağırdı surlara doğru. “Kabul etmesem de verdikleri kararı anladığımı söyle herkese. Fakat Kuni Garu’nun kim olduğunu henüz görmediniz.”

Güneş batıda batarken, altı bezgin biniciyi taşıyan altı at, gece kamp yapmak için küçük bir pınarın başında durdu. Durumu aralarında biraz tartıştılar ve Kuni en makul hareket tarzının Çaruza’ya yönelmek, ardından Kral Thufi’yi bu “kendinden menkul dük’e” Zudi’yi geri alabilmesi için biraz asker vermeye razı edip edemeyeceklerini görmek olduğuna karar verdi.

Daha önce avlamış oldukları yaban tavşanlarını ve sülünleri, yaktıkları ateşte pişirdiler; fakat ateşin etrafındaki karanlık ruh hali, günün erken saatlerindeki o neşeli şölen havasıyla büyük bir zıtlık oluşturuyordu.

Nehrin yakınındaki ağaçların arasından uzun boylu bir adam çıktı ortaya ve gruba yaklaştı. Than ve Mün ihtiyatlıydılar ve ellerini kılıçlarının kabzalarına götürdüler. Adam güven verici bir şekilde gülümsedi, boş ellerini havaya kaldırdı ve ateşe doğru yavaşça yürüdü. Ateşin yansıttığı ışık çemberine doğru yaklaştıkça onun sıska ve uzun boylu biri olduğunu gördüler; derisi, Lutho Plajı'nın meşhur kumları kadar siyahtı. Açık yeşil renkli gözleri, ateşin titreyen ışığında parıldadılar.

“İsmim Luan Zya, Haan'dan geliyorum. Yemeğinizi bir yabancıyla paylaşmak ister miydiniz? Şarap tulumumu sunmaktan mutluluk duyacağım.”

Kuni, yabancıya baktı. Bu Luan Zya... Bir şey, zihnini karıştırdı ve on iki yıl önceki anılarını harekete geçirdi. Rin Coda'yla birlikte, Zudi'nin dışında, İmparator Mapidéré'nin imparatorluk geçit alayını hayranlıkla seyrettikleri o günü hatırladı

“Sen uçurtmaya binen adamsın,” diye çıkıverdi ağzından. “İmparator'u öldürmeye çalışan adam.”

LUAN ZYA

GINPEN: XANA İSTİLASINDAN ÖNCE

Yüksek erdem sahibi Haan'da, âlimlik sadece bir lüks değil; bir yaşam tarzıydı.

Xana istilasından önce, taşrada, geniş sazlıkların bulunduğu ve gelgit etkisinin görüldüğü, alçak ve kayalık plajların yakınında mantar gibi biten pek çok baraka vardı; bu barakalarda paraları devlet tarafından ödenen hocalar, fakirlerin çocuklarına okumayı, yazmayı ve sayılarla temel beceriler kazanmayı öğretiyorlardı. Daha yetenekli ve varlıklı çocuklar, Dara'nın en ünlü özel akademilerine ev sahipliği yapan başkente, Ginpen'e gidiyorlardı. Dara'nın en büyük âlimlerinden çoğu, öğrencilik yıllarını Ginpen'deki akademilerin okuma salonlarında ve laboratuvarlarında geçiriyorlardı: Tan Eéüji, yönetimi bir sanat formuna çevirmiş olan filozof; Lügo Crupo, imparatorluğun naibi ve eşsiz bir yazı ustası; Gi Anji, ikisinin hocası; Huzo Tuan, Mapidéré'yi yüzüne karşı eleştirerek ölüme meydan okuyan bir bilgin ve daha niceleri...

Eski Haan'da, bir gezgin, tarlalarda yürürken karşısına çıkan herhangi bir çiftlikte durabilir ve kendisini politika, astronomi, tarımcılık ya da meteoroloji hakkında bir sohbetin içinde bularak, yeni şeyler öğrenebilirdi. Ginpen'de, sıradan bir tüccarın yardımcısı bile, küp kare hesaplarını yapabilir ve sihirli kareleri hiçbir yardım almadan doldurabilirdi. Çay evlerinde ve şarap barlarında –yemekler sıradan ve içkiler orta karar olsa da– Dara'nın en parlak zihinlerine, siyaset ya da doğa felsefesi tartışırken rastlamak mümkündü. Haan, Tiro devletlerinin en sanayileşmiş olmamasına rağmen, mü-

hendisleri ve mucitleri en çok rağbet gören su ve yel değirmelerini tasarlamışlar, en dakik su saatlerini yapmışlardı.

Fakat bunların hepsi istiladan sonra değişti. Diğer Tiro devletleriyle karşılaştırıldığında, Mapidéré'nin kitap yakmaları ve âlimleri diri diri gömmesi Haan'ın ruhuna daha sert bir darbe vurdu. Artık maddi destek almayan eğitim barakaları atıl duruma düştüler; Ginpén'deki pek çok özel akademi kapandı ve ayakta kalmayı beceren birkaç tanesinin de eski hallerinden eser yoktu; çünkü âlimler doğru yanıtları vermeye korkuyorlar, gerçek sorular sormaktan ise ödleri kopuyordu.

Luan Zya, ne zaman hayatının görevini terk etmeyi düşünse, ölmüş âlimleri, yanan kitapları ve hayalet seslerden yükselen suçlamaların sanki sürekli yankılandığı boş konferans salonlarını hatırlıyordu.

Zya'lar çok çok kadim zamanlardan beri Haan yönetimine hizmet etmişlerdi. Sadece son beş nesil içinde Zya'lar üç başbakan, iki general ve beş kraliyet kâhini çıkarmışlardı Haan Sarayı'nda.

Luan Zya, zeki bir çocuktü. Beş yaşındayken, Haan şairlerinin klasik Ano dilinde yazdıkları üç yüz şiiri ezbere okuyabiliyordu. Yedi yaşında, Kraliyet Kâhinleri Topluluğu'nu şaşkınlık içinde bırakan bir şey yaptı.

Kâhinlik, Dara Adaları'nın kadim bir sanatıydı; fakat hiçbir Tiro devleti, kâhinlikle âlimlerin merkezi olan Haan'dan daha fazla uğraşmıyordu. Ne de olsa Haan, kutsal düzenbaz, matematikçi ve kâhin Tanrı Lutho'nun gözde toprağıydı. Tanrılar her zaman dengesizce konuşurlar ve hatta bazen de tam onlara soru sorduğunuz sırada fikirlerini değiştirirlerdi. Gelecekte haber vermek, doğası gereği güvenilirmez olan yöntemler kullanarak geleceği belirlemek demekti.

Doğru tahminlerde bulunmanın en iyi yolu, aynı soruyu defalarca sormak ve en çok hangi ortak yanıtın geldiğine bakmaktır. Örneğin, farz edelim ki kral bu seneki ürün hasadının ya da balığın geçen yıla göre bereketli olup olmayacağını bilmek istedi. Bu soruya yanıt vermek için Kâhinler Topluluğu bir araya gelir ve Lutho'ya ettikleri dualarda bu soruyu dile getirirlerdi.

Daha sonra, on tane büyük deniz kaplumbağasının –Lutho'nun habercileri– kurutulmuş kabuklarını alırlar ve onları Lutho Plajı'nın siyah kumları üzerine dizerlerdi. On tane demir çubuk, ocakta yanan kömürlerin üzerindeki mangalda ısıtılırdı ve akkor haline gelince

çıkarılıp kaplumbağa kabuklarına kırılana kadar bastırılırlardı. Daha sonra kâhinler toplanırlar ve kırıkların oluşturduğu istikametleri sınıflandırılırlardı; altı kabuğun az çok doğu batı ve dört kabuğun az çok kuzey güney yönünde kırılması, bu seneki ürün hasadının ya da balığın geçen yıla göre beşte üç şansla daha iyi olacağı demektir. Sonra, her bir kırığın ana yönlerine göre oluşturduğu açılar tam olarak ölçüldüğünde daha kesin sonuçlara varılabilirdi.

Kâhin için geometri ve matematiğin diğer dalları önemli araçlardı.

Luan'un babası baş kâhindi ve daha çocukken Luan, babasının çalışmasını büyük bir ilgiyle izlerdi. Yedi yaşındayken, bir gün babasıyla birlikte Lutho Plajı'na gitmişti; Kâhinler Topluluğu, o gün orada, kralın sorduğu önemli bir sorunun yanıtını arayacaktı. Babası ve diğer aksakallı kâhinler işlerini yaparken, Luan tek başına gezinerek uzaklaştı ve kendi uydurduğu bir oyunu oynamaya başladı.

Kumun üzerine bir kare ve onun içine de bir çember çizdi. Gözlerini kapayıp çakıl taşlarını şeklin bulunduğu yöne doğru atmaya başladı ve daha sonra bir kâğıt parçasının üzerine çakıl taşlarının kaç kez karenin içine, kaç kez çemberin içine düştüğünü not etti.

Tören bittikten sonra, babası onu almaya geldi.

“Hangi oyunu oynuyorsun, Lu-tika?”

Luan, aslında oyun oynamadığını söyledi. Bir çemberin çevresinin çapına oranı olan Lutho Sayısı'nın değerini hesaplıyordu.

Çemberin alanı, Luan izah etmeye başladı, yarıçapının karesinin Lutho Sayısı'yla çarpımına eşitti. Karenin alanı, diğer yandan, çemberin yarıçapının iki katının karesiydi ya da yarıçapın karesinin dört katı. Böylece, çemberin alanının karenin alanına oranı Lutho Sayısı'nın dörde bölümüne eşitti.

Eğer yeteri kadar çakıl taşı atılırsa, çemberin içine düşen çakıl taşlarının sayısının ve karenin içine düşen çakıl taşlarının sayısının oranı yaklaşık olarak her iki alanın birbirine olan oranını veren sayıya denk düşüyordu. Bu oranın dörde bölünmesi, Luan'a Lutho Sayısı'nın tahmini bir değerini vermişti. Ne kadar çok çakıl taşı atılırsa, tahminin de o kadar doğru olacaktı.

Luan, böylece, ihtimalden başlayıp kesinliğe ulaşmıştı; karmaşadan düzene; rastlantısallıktan daha fazla anlama, mükemmelliğe ve güzelliğe varan bir biçime.

Luan'ın babası, oğlunun üstün yeteneği karşısında şaşkınlıktan donup kalmıştı. Bunun, onun zekâsının bir belirtisi olduğuna şüp-

he yoktu; ama aynı zamanda inancının da bir göstergesiydi. Tanrı Lutho'nun ona özel bir ilgi gösterdiği kesindi.

Olayların normal akışında Luan Zya, Haan'ın baş kâhini olarak babasının yerine geçecek, hayatını sayılara ve rakamlara, hesaplamalara ve teorilere, kanıtlara, gizemli varsayımlara ve tanrıların anlaşılması güç iradeleri hakkında tahminlerde bulunmak gibi sonsuz hayranlık uyandıran görevlere adayacaktı.

Fakat sonra, İmparator Mapidéré çıkıp geldi.

Zya'lar kendilerini Haan'ın savunmasına adadılar. Babası, Haan kıyılarında görülen Xana gemilerini sadece güneşin ışınları sayesinde tutuşturan Dış Bükey Aynalar'ı icat etti. Büyükbabası, çok alçaktan uçan Xana hava gemilerini düşürmeye yarayan havai fişekler ile etkisi artırılmış tatar yayları tasarladı. Luan'm kendisi, daha on iki yaşındayken, Haan askerlerini Xana'nın oklarından korumak için deri tabakasını ince telden ağlarla kaplayarak daha hafif ve daha iyi kalkanlar yapma fikrini ortaya attı.

Fakat sonunda bunların hiçbirinin etkisi olmadı. Xana kuvvetleri, Haan'ın elinde sadece başkent Ginpen kalıncaya kadar denizlerde, karada ve havada, kendilerine pahalıya mal olsa da sürekli kazanımlar elde ettiler. Xana, başkenti, kış dansları için bedenlerini kat kat uzun ipek kumaşlara saran Haan'lı kadınlar gibi kararlı Xana birliklerinden oluşan, birbirinin içine geçmiş halkalarla kat kat kuşattı. Ama Ginpen'in de derin su kuyuları ve ağzına kadar dolu yiyecek depoları vardı. Kral Cosugi, diğer Tiro devletleri yardım gönderinceye kadar kuşatma altında beklemeyi planlıyordu.

Fakat Haan sarayı, içten çürümüş ve yozlaşmıştı. Eğitim, para hırsına çare olamamıştı. Haan Tahtı'na çıkma girişimleri konusunda Xana'nın desteğini alacağı sözü verilen bir prens, şehrin kapılarını gizlice açmayı kabul etti ve Ginpen bir gecede düştü. Kral Cosugi, Xana'lı istilacılar Ginpen'de oluk oluk kan akıtıncaya, caddelere serili siyah kum kan kırmızısı mercanlara, yeni fişkırmış lava, güneş batarken batı göğünün aldığı renge dönüşünceye kadar teslim olmadı.

Zya ailesinin dâhice askeri icatlarının başarısından çılgına dönen Ginpen Fatihi General Yuma, askerlerin geri kalanı şehri yağmalayıp kılıçtan geçirirken, Zya'ların malikânesine özel bir askeri birlik gönderdi.

“Lu-tika,” diye fısıldadı Luan’ın babası, eğilip de oğlunun alnına dokunurken. “Bugün, biz Zya Klanı, Haan’a olan bağlılığımızı, tanrılara olan inancımızı ve despot Réon’a olan nefretimizi göstermek için hayatlarımızdan vazgeçeceğiz. Fakat ölümlerimizin anlamlı olabilmesi için Zya ailesinin bir tohumu hayatta kalmalı ve büyüme fırsatını kullanmalı. Xana askerlerini kovup, Haan’ın onurunu kurtarana kadar dönme buraya.”

Aileye hizmet eden sadık ve eski bir hizmetkârı çağırdı ve ondan bir Xana askeri gibi giyinmesini istedi.

“Luan’a da hizmetçi kız kıyafeti giydir ve onu buradan uzağa götür. Dışarıdaki bu karmaşada herkes, seni yanında bir esir olan Xana askerlerinden sanacak. Ginpen’in dışına çık ve Zya’ların geriye kalan tek ferdi olan oğlumu güvenli bir yerde koru. Hadi git şimdi!”

Hizmetkâr onu caddelerde sürüklerken, Luan çığlıklar atarak ve ağlayarak yalvardı; kendisinin de ailesiyle kalıp ölmesine izin vermesi istedi. Diğer Xana askerleri, gözyaşları içindeki histerik bir esirin yanında kendilerinden birini gördüler ve onların üzerinde durmadılar. Bir süre sonra çocuk, babasının ne kadar büyük bir kâhin olduğunun farkına varacaktı; onlar için öyle bir kılık seçmişti ki, Luan’ın kontrolünü kaybedip terör estirmesi bile kendilerini ele vermeyecekti.

Babasının numarası işe yaradı ve ikili güvenli bir yere kaçtılar. Fakat daha sonra, o gece, kırsal bölgeye vardıklarında, Xana’lı bir zorbanın elinden esir bir kızı kurtardıklarını sanan Haan köylüleri hizmetkârı uyurken öldürdüler.

Haan’ın uzun esaretinin ilk gününde güneş doğarken, Luan, kendisini yabancıların arasında ve o güne kadar tanıdığı her şeyden uzakta tek başına buldu.

Ailesinden geride kalan hiç kimse, Ginpen’in düşüşünden sağ kurtulamadı.

Altı Devlet birbiri ardına düşerken, Luan da büyüdü.

Sürekli kaçarak, saklanarak ve ihanet düşünceleri taşıyanları koklayıp bulmak konusunda hevesli olan İmparator’un insan kılığındaki av köpekleri sürüsünün görüş alanı dışında kalarak, Luan, ailesinin ve Haan yönetiminin öcünü almaya ant içti. Babasının son arzusunu yerine getirmeye söz verdi. Lutho’nun isteğini gerçekleştirmeye ve altüst olmuş dünyanın dengesini yeniden kurmaya yemin etti.

Savaş alanında çarpışmaya liderlik edebilecek biri değildi. Coşkulu sözlerle bir kalabalığı harekete geçirebilecek biri de değildi. O halde, bu intikam hayallerini nasıl gerçekleştirecekti?

Tekrar ve tekrar hevesle dua etti, Tanrıların ne dilediğini anlamaya çalıştı.

“Lord Lutho, dileğin Haan’ın yeniden başa gelmesi ve Xana’nın düşmesi mi? Arzunu yerine getirmek için ne yapmalıyım?”

Her gün, her saat, uyanık olduğu her an hep aynı soruları sordu ve yanıtlarını işaretlerde aradı.

İçinden geçtiği bu tarlada, aslanağzı çiçeğinden daha fazla yabancı havuç bitkisi olması ne anlama geliyordu? İlki beyaz, ikincisi sarı ve bunlar da sırasıyla Xana ve Haan’ın renkleri olduğuna göre, bundan tanrıların imparatorluğa iltimas geçtiği mi çıkarılmalıydı?

Belki de işin anahtarı çiçeklerin şeklinde gizliydi: aslanağzıları Kiji’nin paw’isi olan bir Mingén şahininin kavisli gagasını andırıırken, nazik yabancı havuç ise Lutho’nun balık ağını akla getiriyordu. Bu durumda, tanrılar Haan’a lütuf gösteriyor olmalıydı.

Ya da –Luan yolun ortasında durmak zorunda kaldı, çünkü çok yoğun bir şekilde düşünüyordu– yanıt belki de bir matematik bilmesinde gizliydi. Aslanağzı çiçeklerini oluşturan taç yaprakların alanını hesaplamak kolaydı ama bir yabancı havucun şemsiye şeklindeki yapraklarının alanını tam olarak hesaplamak hiç de basit değildi. Ortak bir merkezden çıkan saplar, kılcal damarlara ayrılan ana damarlar gibi alt dallara ayrılıyorlardı ve en sonunda, neredeyse görülmez olan beyaz yaprakçıklarda sonlanıyorlardı. Luan, deliklerden oluşan ve keskin kenarları olmayan böyle bir cismin alanını hesaplamanın, bir kar tanesinin çevresini hesaplamak gibi bir şey olacağını görebiliyordu. Sonsuz küçük değerleri ve fraktal örüntüleri içeren yeni bir tür matematik gerektiriyordu bu iş.

O halde bu durum, Haan’ın yeniden dirilişinin, kötü ihtimalleri aşabilmek için yeni ara yollar keşfetmeyi gerektiren uzun ve dolambaçlı bir yoldan gerçekleşeceğine dair tanrılardan gelen bir ipucu muydu?

Kâhinlikteki bütün yeteneğine rağmen, Luan’ın emin olabildiği tek şey, tanrıların, sonucu şüpheli kılarak açıkça konuşmak istemedikleriydi.

Tanrılardan istediğini elde edemeyen Luan, bu dünyadaki maddi şeylere odaklandı. Matematik bilgisi; sadece kehanet alanıyla sınırlı

değildi. Güç ve karşı güç, gerilim ve döndürme gücü hesapları yapmayı; levye, dişli takımları ve eğik düzlemlerin karmaşık makinelerde nasıl bir araya getirileceğini de biliyordu. Böyle bir makine, böyle bir alet, Altı Devlet'in ordularının başarısız olduğu bir konuda, bir suikastçının tek başına başarılı olmasına izin verir miydi?

Karanlık bodrumlarda ya da terk edilmiş depolarda, tek başına, İmparator Mapidéré'yi öldürme planları yaptı ve bunları defalarca gözden geçirdi. Adalar'a dağılmış olan eski Haan soylularıyla dikkatli bir şekilde temasa geçti ve onların yeni rejime olan sadakatlerini test etti. Cana yakın insanlara rastladığında, onların yardımlarını istedi: para, referans mektupları, gizli atölyesini kuracağı bir mekân...

Cüretkâr bir plan üzerinde karar kıldı. Havalanma gücünü Kiji Dağı'ndan elde edilen gazdan sağlayan ve küreklerle itme gücü kazanan büyük hava gemileri, Xana istilasının en önemli sembolü haline gelmişti. Bu yüzden, o da, ilahi adalet yerini bulsun diye, İmparator Mapidéré'ye ölümü gökyüzünden getirecekti. Haan'ın ıssız ve soğuk kıyıları boyunca yaşayan ve kanatlarını çırpmadan saatlerce havada kalabilen albatroslardan ve kayalık kartallarından esinlenerek, sürücüsünü ve birkaç bombayı yukarı kaldırabilecek ipsiz bir savaş uçurtması tasarladı. Cocru ve Gan sınırı boyunca uzanan ve imparatorluk casuslarının görüş alanı dışında kalan Wisoti Dağları'nın uzak, ıssız vadileri ve geçitlerinde ebatları gittikçe büyüyen prototiplerle test uçuşları yaparak denemeler yaptı.

Denediği prototipler yere çakıldığında, en yakın kasaba ya da köyden günlerce mesafede bulunan vadilerin dibinde yönünü kaybetmiş, kemikleri kırılmış ve yaralarından kanlar akarken ölüme çok yaklaşmış ve her seferinde deli olup olmadığını düşünmüştü. Başının üzerinde yavaşça dönen yıldızları izliyor, uzakta uluyan kurtları dinliyor ve doğal yaşamın sonsuz ilgisizliğiyle karşılaştırıldığında yaşamın ne kadar kısa olduğunu düşünüyordu.

Uzayı ve zamanı, sıradan ölümlülerden farklı bir ölçekte deneyimledikleri için midir ki tanrılar, her zaman, bu kadar ikircikli konuşuyorlar ve anlaşılmaları da bu kadar güç oluyor? diye düşündü. Rapa için her yıl birkaç santim hareket eden buz ırmakları, sellerin eşlik ettiği fırtınalar kadar hızlı akıyordu; Kana için lav, dağ nehirleri kadar düzenli bir şekilde önce çözülüyor, sonra da donarak katı hale geliyordu. Lutho, yaşlı kaplumbağa, milyonlarca yıl yaşamıştı, milyonlarca yıl daha yaşamaya devam edecekti ve tuzlu gözyaşları-

nın ıslattığı kalın derili gözleri birkaç kez açılıp kapandığında, Dara tarihindeki bütün insan nesilleri göçüp gitmiş olacaktı.

Ginpen Tahtı'nda kimin oturduğu, tanrıların umurunda değil, diye düşündü. Kimin yaşadığı, kimin öldüğü de tanrıların umurunda değildi. Tanrıların insanların işlerinden elde ettikleri çıkarları ya da kayıpları yoktu. Birinin kalkıp da onların aklından geçenleri keşfedeceğini düşünmek aptallık olurdu. İmparator Mapidéré'den alınacak intikamın, onlar için ağrıyan bir yere, üzüntülü bir kalbe sürülecek bir merhemden daha fazla bir şey ifade ettiğini düşünmek aptallık olurdu.

Daha sonra gözlerini kırptı ve insanların dünyasına geri döndüğünün farkına vardı; Xana'nın hâkimiyetinde olan, pek çoğunun despotluk altında yaşamaktan memnun olduğu, verdiği sözlerin hâlâ yerine getirilmemiş olduğu bir dünyaya.

Yapacak bir işi vardı. Bacaklarına bandaj sardı ve topallayarak vadinin dışına çıkabileceği duruma gelene kadar gözlerini kapatıp bezgin bir şekilde uzandı. Hesaplamalarındaki hataları düzeltecek ve yeniden deneyecekti.

Zudi'nin kuzeyindeki yolda, Er-Mé Dağları'ndan İmparator'u öldürmeye yönelik girişim, yıllarca süren çalışmalarının semeresiydi.

Sürekli güneşe maruz kalan Porin Ovaları, ipsiz uçurtmaları havada tutabilecek yükselen hava akımları oluşturuyordu.

Kendisini kayışlara bağladı, her şeyi son bir kez kontrol etti ve aşağıdaki düzlükte barbarca bir ihtişam içinde yavaşça akan bir nehre benzeyen imparatorluk geçit alayının üzerine atıldı.

Ama yine başarısız olmuştu. Hedefi doğru belirlemişti, fakat imparatorluk muhafızlarının yüzbaşısı cesur ve hızlı düşünen biri çıkmıştı ve böyle bir şans Luan'ın eline bir daha asla geçmeyecekti. Şimdi aranan bir adamdı ve bütün imparatorlukta onu yakalamaya çalışıyordu; İmparator Mapidéré'yi öldürmeye herkesten daha fazla yaklaşan biriydi o.

İmparatoru tanrıların iradesi mi kurtarmıştı? Tanrıların ne istediklerini bilmek imkânsızdı.

İmparatorlukta onun için güvenli hiçbir yer yoktu. Bir zamanlar kendisine yardım eden bütün eski arkadaşları ve Haan soyluları, onu teslim etmekte asla tereddüt etmeyeceklerdi; çünkü şimdi onu baltırmaları, beş neslin ölüme mahkûm olması anlamına geliyordu.

Aklına gidebileceği tek bir yer geliyordu: Tan Adü. Vahşi yerlilerin Adalar'dan gelenleri uzak tuttukları, uzak güneyde yer alan bir adaydı burası. Biri bildiği, diğeri ise bilmediği iki korku arasında sıkışıp kalınca, hayatıyla kumar oynamaya karar verdi. Ne de olsa Lutho; aynı zamanda kumarbazların tanrısıydı.

Bir salın içinde, Tan Adü kıyılarına sürüklendi; açlık ve susuzluktan yarı ölü bir halde. Gelgitlerin etkisi dışına çıktıktan sonra, plajda dizleri üzerinde ilerlemeye çalışırken derin bir uykuya daldı. Kendisine geldiğinde, ayak çiftlerinden oluşan bir çemberle çevrili olduğunu gördü. Ayaklardan başını kaldırarak bacaklara ve çıplak bedenlere baktı ve Tan Adü savaşçılarının gözleriyle karşılaşınca durdu.

Adü'lüler boylu poslu, ince yapılı ve çok kaslıydılar. Dara'lıların pek çoğu gibi onların da kahverengi tenleri vardı; fakat tenleri, karmaşık şekillerden oluşan koyu mavi dövmelerle kaplıydı. İğne izleri, güneş ışığında gökkuşağının saçtığı ışığa benzer yumuşak bir ışıkla parılıyordu. Sarı saçlı ve mavi gözlü olan bu insanlar, Luan'a köpekbalığı dişleri kadar sivri görünen uçlara sahip mızraklar taşıyorlardı.

Yeniden bayıldı.

Adü'lülerin, acımasızca öldüren yamyamlar olduklarına dair söylentiler vardı. Yıllar boyunca Tan Adü'yü istila etmeye çalışan ve başarısızlığa uğrayan Tiro devletlerinin, özellikle de Amu ve Cocru'nun başarısızlıklarına buldukları bir açıklamaydı bu; çünkü Dara'nın medeni insanları, öyle, Adü'lüler gibi vahşi olamazlardı.

Fakat Luan'ın korktuğu başına gelmedi; onu öldürüp yemediler. Uyandığında, Adü'lüler gitmişlerdi. Kılına bile dokunmadan. Ada'da başının çaresine bakması için onu terk etmişlerdi.

Luan plajda, Adü köyünden uzakta, kendisine bir baraka inşa etti. Kendi balığını yakaladı ve kendi küçük *taro* tarlasını ekti. Gece-leri barakasının önünde oturdu ve uzaktaki köyün göz kırpan ışıklarını izledi; genç adamlar ve kadınlar çevik bedenleri ve kulağa hoş gelen sesleriyle dans edip şarkı söylüyorlar ya da kadim hikâyeleri yeni şekillerde anlatıyorlardı.

Luan yine de iyi talihine inanamıyordu. Ona gösterdikleri bu tuhaf merhametin karşılığını vermek için, Adü'lülere yararlı olabileceğini ispatlaması gerektiğine emindi. Özellikle iri bir balık tuttuğunda ya da yiyemeyeceği kadar çok çileğin olduğu bir çalılık keşfettiğin-

de, fazlalıkları köye götürüyor ve hediye olarak köyün sınırına bırakıyordu.

Meraklı Adü'lü çocuklar, barakasını ziyaret etmeye başladılar. Önceleri, tehlikeli bir hayvanın inine yaklaşır gibiydiler; eğer Luan onları gördüğünü belli ederse, kahkaha çığlıkları atarak kaçıyorlardı. Bu yüzden, çocuklar geldiğinde, onlardan habersizmiş gibi davranmaya başladı. Luan, numarasını devam ettiremeyecek kadar yaklaştıklarında çocuklara bakıyor, gülümsüyordu ve çocukların içinden en cesur olanları da ona gülümsemeye başladılar.

Çocuklarla bir seri hareket ve işaret sayesinde iletişim kurabildiğini gördü. Onların gülen yüzleri ve bulaşıcı kahkahalarıyla karşılaşınca, güvende hissetmemek imkânsızdı.

Çocuklar sayesinde, köylülerin onu hediye bırakma alışkanlığı nedeniyle tuhaf bulduklarım anladı.

Ellerini açtı ve abartılı bir şaşkınlık ifadesi takındı.

Çocuklar, şimdi paçavradan biraz daha iyi durumda olan elbisesini çekiştirdiler ve onu kendileriyle birlikte köye götürdüler. Köyde dans ve ziyafet vardı ve sanki kendilerinden biriymiş gibi onu da yemeğe ve içmeye dâhil ettiler.

Sabah olduğunda köye taşındı ve kendisine yeni bir baraka inşa etti.

Onların diliyle ilgili bazı beceriler kazanması sadece aylar aldı ve o zaman anladı davranışının ne kadar garip görüldüğünü.

“Kendini neden uzakta tuttun,” diye sordu şefin oğlu Kyzen. “sanki bir yabancıymışsın gibi?”

“Değil miydim?”

“Deniz geniş; adalar az sayıda ve küçükler. Denizin gücünden önce hepimiz çaresiz ve yeni doğanlar gibi çıplaktık. Kıyıya sürüklenen her kim olursa olsun, kardeşimiz olur.”

Vahşiliğiyle ünlenmiş olan bir halktan böyle bir merhamet ifadesi duymak tuhaftı; fakat bundan sonradır ki Luan, Adü'lüler hakkında hiçbir şey bilmediğini kabul etmeye hazırdı artık. Edinilmiş bilgelik, ne kadar fazla olursa olsun, aslında bilgelik değildi; tıpkı insanların tanrılardan geliyor diye düşündükleri pek çok şeyin, aslında kendi kafalarının içindeki dilekler olması gibi. Anlatılandan çok olanın dünyasında yer almak en iyisiydi.

Adü'lüler ona *Toru-noki* ismini verdiler, “uzun bacaklı yengeç” anlamına geliyordu.

“Beni neden bu şekilde adlandırdınız?” diye sordu, en sonunda.

“Seni, denizden emekleyerek çıkarken gördüğümüzde, uzun bacaklı bir yengece benzediğini düşündüğümüz için.”

Güldü ve hep beraber kâseler dolusu Hindistan cevizinin mayalandırılmasından elde edilen ve insana yıldızları saydıracak kadar sert, ama aynı zamanda tatlı olan araktan içtiler.

Luan Zya, bir daha tanrıların gizemli işaretlerine ya da çocukken vermiş olduğu sözlere bir daha takılmadan, hayatının geri kalan kısmını bir Adü'lü olarak mutlu bir şekilde yaşayarak geçirmeyi istiyordu.

Adü'lülerin bildiği sırları öğrendi: Güneş ışınlarının renklendirdiği okyanusun, özelliği olmayan geniş bir su birikintisi değil, yollara benzeyen akıntılarla bölünmüş canlı bir alan olduğunu; renkli kuşların, zeki maymunların ve azgın kurtların çağrılarını hem anlamayı hem de taklit etmeyi; gözün ilk defa gördüğü şeylerden işe yarar araçlar yapmayı biliyordu artık.

Karşılığında, arkadaşlarına güneş tutulmalarım önceden nasıl tahmin edeceklerini, mevsim geçişlerini hassasiyetle nasıl izleyeceklerini, hava durumunu tahmin edip gelecek yılki *taro* hasadını öngörmeyi öğretti.

Fakat geceleri, onu terler içinde bırakan kötü kâbuslarla geçmeye başladı. Eski anılar yüzeye çıktılar ve gitmemekte direndiler. Yanan kitapların görüntüsü ve öldürülen âlimlerin bağrıışları zihnini kapladı. Yüreği, geride bıraktığını sandığı görevle yanıp tutuşmaya başladı.

“Titrek kavak ağacı yine de ayakta kalmayı ister,” dedi dostu Kyzen, Luan Zya’nın gözlerindeki bakışı görünce. “Fakat rüzgâr dinmez.”

“Kardeşim,” dedi Luan ve sonra iki adam da sustular ve birlikte arak içtiler; böylesi bütün üzücü konuşmalardan daha iyiydi.

Böylece, *Toru-noki* ismini alışından yedi yıl sonra Luan Zya, yeni halkına veda etti ve Tan Adü’yü Hindistan cevizinden yapılma bir salın içinde terk ederek, Büyük Ada’ya yöneldi.

Büyük Ada içinde yavaşça yol aldı. Bunca yıl sonra, onu avlama uğraşları da şiddetini yitirmişti. Yine de kılık değiştirerek, Zathin Körfezi’nin balıkçı kasabalarında bir hikâye anlatıcısı olarak yaşama-ya devam etti ve doğru zamanın gelmesini bekledi.

Karşılaştığı şeylerin görüntüsü canını sıktı. İmparatorluk, parmaklarını eski Haan'da yaşamın her alanına sokmayı becermişti. İnsanlar şimdi Xana tarzında yazıyorlar, İmparatorluk modasına göre giyiniyorlar ve istilacıların aksanını taklit ediyorlardı.

Çocukların, sanki yabancı olan kendisiymiş gibi onun eski Haan aksanıyla dalga geçmeleri içini acıttı. Genç kızlar, çay evlerinde Hindistan cevizinden yapılmış lavta çalarlar ve bir yaşam biçiminin kırıl-gan güzelliğini övmek için saray şairleri tarafından bestelenmiş olan eski Haan şarkılarını söylerlerdi: öğrenme kulübeleri, erkeklerin ve kadınların bilgi edinme yöntemlerini ciddiyle tartıştıkları taş salonlu akademiler... Fakat kızlar, şimdi bu şarkıları başka bir diyara, onlarla alakası olmayan mistik bir geçmişe aitmiş gibi söylüyorlardı. Gülüşleri, ülkelerini kaybetmenin acısına ait hiçbir iz taşı-mıyordu. Zya yitip gitti. Ne yapması gerektiğini bilmiyordu.

Bir gün, Haan'daki küçük bir balıkçı kasabasının dışında, hâlâ sabahın erken saatlerindeki sisle kaplı plajda yürürken, denize uzanan iskelede oturmuş, ayaklarını denize sallandırmış olan ve uzun bir bambu kamışla balık tutan yaşlı bir balıkçı adam gördü. Yanına doğru yürürken, adamın ayakkabıları ayaklarından çıkarak, şap diye denize düştü.

“Dur,” dedi yaşlı adam ona. “Git, onları getir.”

Ne bir *rica*, ne bir *yapabilir misiniz*, ne bir *sizden bir iyilik yapmanızı isteyebilir miyim* vardı. Luan Zya, hâlâ asil Zya ailesinin bir üyesiydi ve yaşlı adamın tarzı onu çok sinirlendirdi. Fakat kendisini sakin olmaya zorladı ve suya dalarak yaşlı adamın kirli, eski püskü ayakkabılarını çıkardı.

Iskeleye tırmanırken yaşlı adam, “Onları ayağıma geçir,” dedi. Yaşlı adamın ela gözleri, rengi Luan'm teninin renginden de koyu olan kırıışmış yüzünden kayıtsızlıkla bakıyordu.

Ne bir *teşekkür ederim* ne bir *minnettarım* ne bir üzgünüm ne de bir şey istesem *yapabilir misiniz* vardı. Luan şimdi kızgınlığını neredeyse unutmuş, meraklanmıştı. Diz çöktü, hâlâ deniz suyunun damladığı ayakkabıları yaşlı adamın ayaklarına geçirdi. Ayaklarının derisi nasırlı ve çatlaklarla doluydu; bu, Luan'a, bir kaplumbağanın kalın derisini hatırlattı.

“Öğrenmeye kapalı olacak kadar kibirli biri değilsin,” dedi yaşlı balıkçı. Güldüğünde aralarında boşluklar olan, iki sıra sarı ve eğri

büğrü dişleri göründü. “Yarın sabah ilk iş buraya gel; senin için bir şeyim olabilir.”

Luan, ertesi gün tapmak çanlarının daha ilk vuruşlarından önce iskelede göründü. Güneş henüz doğmuştu; fakat yaşlı adam çoktan yerine geçmiş, ayaklarını denize sallandırıp balığını tutuyordu. Bir balıkçıdan çok, günlük çalışma başlamadan önce, bir saatlik hızlandırılmış ders yapmak için şafak vakti gelecek öğrencilerini bekleyen, eski öğrenme kulübelerinden birindeki bir hocaya benziyor, diye düşündü Luan.

Yaşlı adam Luan’a bakmadı. “Ben yaşlıyım, sen gençsin. Ben öğretmenim, sen öğrencisin. Nasıl olur da benden sonra gelirsin? Bir hafta sonra bir daha gel ve daha iyisini yap.”

Takip eden hafta boyunca Luan, pek çok kez kasabayı terk etmeyi düşündü. Büyük bir ihtimalle yaşlı adam, sahtekârdan başka bir şey değildi. Fakat *ya değilse* sorusu aklını kemiriyor, içindeki *umut*, kalmasını söylüyordu ona. Belirlenen günde Luan, daha güneş bile doğmadan iskeledeydi. Yaşlı adam, yine orada, ayaklarını denize sallandırmış balık tutuyordu.

“Daha çok gayret etmen gerekecek. Son bir şans veriyorum.”

Bir hafta sonra, Luan, bir gün öncesinden iskelenin dışında kamp yapmaya karar verdi. Bir battaniye getirdi; fakat gece denizden gelen serin hava uyumasına izin vermedi. Battaniyenin altında titreyerek oturdu ve yeniden kendisinin bir tımarhaneye kapatılması gerektiğini düşündü.

Yaşlı adam güneş doğmadan iki saat önce göründü. “Başardın,” dedi. “Fakat niçin? Niçin buradasın?”

Üşümüş, yorgun ve aç olan Luan, bu çılgın adama kötü konuşmak üzereydi. Fakat yaşlı adamın gözlerine baktı ve yıldızların ışığında, o gözlerde parlayan sıcaklığı gördü. Luan’ı, yıldızlı gökyüzünün altında, takımyıldızların isimleri ve gezegenlerin izledikleri yollar hakkında sorguya çeken babasının gözlerini hatırlattı bu gözler ona.

“Çünkü ne bilmediğimi bilmiyorum,” dedi Luan ve derin bir şekilde eğildi.

Yaşlı adam başını memnuniyetle salladı.

Luan’a bir kitap uzattı, ağır bir kitaptı bu. Balmumu harf şekilleriyle dolu rulo yazmalar şiir ve şarkılar için kullanılırdı; bu kitap gibi birbirine bağlı ince kâğıt yapraklarından oluşan ve not tutmaya ya da

pratik bilgileri aktarmaya uygun olan kalın ciltli kitaplar ise *zyndari* harfleri ve sayılarla dolu olurlardı.

Luan kitaba göz attı. Denklemlerle, dâhice makineler ve dünyanın işleyişini anlamaya yönelik yeni yollar için çizilmiş diyagramlarla dolu olduğunu gördü. Bunlardan pek çoğu daha önceden üstün-körü haberdar olduğu açıklamalar ve detaylı anlatımlardı.

“İnsanlar tanrıları anlamaya ne kadar yaklaşırlarsa, doğayı anlamaya da o kadar yaklaşırlar,” dedi yaşlı adam.

Luan birkaç paragrafı okumaya gayret etti ve metnin hem yoğunluğunun hem de zarafetinin etkisi altında kaldı. Bu sayfaları incelemeye bir ömür adayabilirdi.

Sayfaları karıştırmaya devam ettiğinde, kitabın ikinci yarısının boş olduğunu gördü. Kafa karışıklığı içinde yaşlı adama baktı.

Yaşlı balıkçı gülümsedi ve *izle* diye mırıldandı.

Luan kafasını kitaba eğdi ve daha az önce boş olan sayfada şekillerin ve sözcüklerin belirmeye başladığını görünce şaşırdı. Harf şekilleri, kâğıdın dışına doğru belli belirsiz lekeler olarak yükseliyorlardı; fakat gittikçe keskin kenarlar, yumuşak yüzler ve karmaşık detaylar oluşmaya başladı. Yeteri kadar katı görünüyorlardı; fakat Luan onlara dokunmaya çalışınca parmakları boşlukta hareket etti. *Zyndari* harfleri sayfanın üzerinde soluk izler olarak hareket ediyorlardı, daha sonra, sağa sola hareket edip dans ettiler ve en sonunda yan yana dizilerek güzel bir şekil aldılar. Şekiller bulanık, siyah beyaz çizgiler olarak başlayıp yavaş yavaş canlı renklerle doldular.

Yazı ve çizimler; denizden yükselen adalar gibi, cisimleşen seraplar gibi şekle büründüler.

“Sen büyüdükçe kitap da büyür,” dedi yaşlı adam. “Ne kadar çok öğrenirsen, öğreneceklerinin sayısı da o kadar artar. Kargaşadaki düzeni görmek, buluş yapman için zihnine yönelik bir yardımdır bu, sahip olduğun kapasitenin genişlemesidir. Ondaki bilgiyi asla tüketemeyeceksin, zira senin merakın onu her zaman yeniden doldurmaktadır ve zamanı geldiğinde daha önceden bildiğin ama düşünmeye cesaret edemediğin ne varsa, o sana gösterecektir.

Luan diz çöktü, “Teşekkür ederim, Öğretmenim.”

“Ben şimdi gidiyorum,” dedi yaşlı adam. “Eğer görevinde başarılı olursan –*gerçek* görevinde, şu anda görevin olduğunu düşündüğün şeyde değil– beni, Ginpen’deki Büyük Lutho Tapınağı’nın arkasındaki küçük avluda bul.”

Luan başını kaldırıp bakmaya cesaret edemedi. Alnını iskelenin tahta döşemelerine dayadı ve yaşlı adam uzaklaşırken onun ayak seslerini dinledi; ayaklarını sürterek kumsalda ilerleyen bir yaşlı kaplumbağa gibiydi.

“Senin sandığından daha fazla ilgileniyoruz seninle,” dedi yaşlı adam ve sonra da kayboldu.

Kendisine verilen bu kalın ciltli, sihirli kitabın bir ismi olmadığı için Luan ona *Gitré Üthu* demeye karar verdi, bu bir klasik Ano cümlesiydi ve “kendini tanı” anlamına geliyordu. Büyük bir Ano bilgisi olan Kon Fiji’den bir alıntıydı.

Luan, Adalar’da seyahat ederken, *Gitré Üthu*’ya coğrafi özellikler ve yerel geleneklerle ilgili notlar aldı. Bereketli Géfica’da bulunan ve kudretli Liru’yu sulama için zapt eden dev yel değirmenlerini çizdi; sanayileşmiş Géjira’da, dokuma ve tekstil atölyelerini çalıştıran karmaşık bir çarklı düzenekten oluşan su değirmenlerinin sırlarını öğrenmek için mühendislere rüşvet verdi; Yedi Devlet’in savaş uçurtmalarının tasarımlarını karşılaştırarak artılarını ve eksilerini ortaya çıkardı; camcılarla, demir ustalarıyla, araba tekerliği ustalarıyla, saat ustalarıyla, simyacılarla konuştu ve öğrendiği her şeyi yazdı; hava durumu döngülerine, hayvanların, balıkların ve kuşların hareketlerine, bitkilerin kullanımına ve faydalarına ait günlük tuttu; kitaptaki diyagramları temel alarak modeller inşa etti ve öğrendiklerini deneylerle sınamadı.

Tam olarak ne için hazırlık yaptığından emin değildi; fakat artık amaçsız hissetmiyordu kendisini. Topladığı bilginin, zamanı geldiğinde büyük bir görev için kullanılacağını anlamıştı şimdi.

Tanrılar, bazen açık ve net konuşuyorlardı.

KARDEŞLER

ÇARUZA: ADİL GÜCÜN HÜKÜMDARLIĞININ
DÖRDÜNCÜ YILININ DÖRDÜNCÜ AYI

“O gün hakkında uzun süredir düşünmemiştim,” dedi Luan Zya. Gözleri, alev ışıklarının ötesine odaklanmıştı.

“O gün bana, bir insanın dünyayı *değiştirebileceğini* gösterdin,” dedi Kuni. “İmkânsız olan bir şey yoktur.”

Luan gülümsedi. “Genç ve ihtiyatsızdım. Başarılı olsaydım bile, ortaya çok da iyi şeyler çıkmazdı.”

Kuni şaşırdı. “Neden böyle söylüyorsun?”

“Mapidéré öldüğünde, bir anlık bir panik yaşadım. Ailemin, parlak geleceğimin ve Haan’ın ölümünden sorumluydu. Gerçek bir intikam şansını sonsuza dek kaçırdığım için kendimi azarladım. Eakat daha sonra İmparator Erishi ve naibi, imparatorluğu kendi oyun alanlarına çevirince, işlerin nasıl daha da kötüleştiğini gördüm. Mapidéré sonuçta sadece bir adamdı –aslında dedikodulara bakılırsa, ölümünü güçsüz, zayıf ve hastalıklı bir halde beklemiş bir adamdı– fakat onun yarattığı şey; yani imparatorluk, kendine has bir yaşam sürdürüyordu. İmparatoru öldürmek yeterli olmayacaktı. İmparatorluğu öldürmeliydik.

“Şimdi, Kral Cosugi’ye hizmetlerimi sunmak için Çaruza’ya gidiyorum. Haan’ı yeniden kurmanın ve imparatorluğun leşini parçalara ayırmanın zamanı geldi.”

Kuni tereddüt etti. “Yine de, birbirleriyle savaşan Tiro devletleri günlerine dönmek bizim için iyi bir şey mi? İmparatorluk acımasız,

fakat bazen düşünüyorum da Krime ve Shigin, sıradan insanlar için daha mı iyiler? Bu iki çürümüş seçenekten daha iyi bir yol olmalı.”

Luan Zya, bu ilginç genç adamı kafasında tarttı. Davalarını bu kadar açıkça sorgulayan başka bir isyancıya hiç rastlamamıştı ve buna rağmen Kuni Garu’yu sevdiğini fark etti.

“İsyanın sadece bir başlangıç olduğunu düşünüyorum,” dedi Luan. “Bir geyik avının başlangıcı gibi: Yaylarım ve mızraklarını sallayan pek çok insan vardır arazide; fakat erkek geyiği kimin öldüreceğini bilmenin hiçbir yolu yoktur. Avın nasıl biteceği ise hepimize bağlıdır.”

Kuni ve Luan birbirlerine gülümsediler. Jia’nın otlarıyla tatları kusursuza yaklaşan kızarmış yaban tavşanlarını ve sülünleri paylaştılar; Luan’ın tulumundan tatlı arak içtiler.

Gece geç saatlere kadar uyumayıp konuştular, bu sırada diğerleri uykuya dalmış, ateş geriye sadece korlar kalmış ve iki adam arasında birbirini yeni tanımanın yarattığı çekingenlik yerini samimi bir dostluğa bırakmıştı.

“Öyle görünüyor ki iyi dostlar hep çok çabuk ayrılıyorlar,” dedi Luan Zya ve ellerini birbirine vurup Haan’a özgü resmi vedalaşma hareketine göre Kuni Garu’ya doğru kaldırdı.

Çaruza’da, rahat fakat gösterişli olmayan İkinci Dalga isimli hanın önünde ayakta duruyorlardı. Kuni, beraberindekileri henüz yerleştirmişti.

“Sadece bir gece konuşmuş olsak da, senden çok şey öğrendim,” dedi Kuni. “Bana, dünyanın ne kadar geniş olduğunu ve benim onun hakkında ne kadar az şey bildiğimi yeniden gösterdin.”

“İçimde öyle bir his var ki, aradan çok zaman geçmeden, dünya hakkında benden çok daha fazlasını göreceksin,” dedi Luan. “Lord Garu, uykusundan uyanmak üzere olan bir *cruben* olduğuna inanıyorum senin.”

“Bu bir kehanet mi?

Luan tereddüt etti. “Bir sezgi demeyi tercih ederim.”

Kuni güldü. “Ah, bunu akrabalarımın ve dostlarımın önünde söylemiyor olman çok kötü. Onların pek çoğu başarılı olacağımı düşünmüyorlar. Fakat hayır, bir *cruben* olmak istediğimi sanmıyorum. Daha çok bir karahindiba tohumu olmayı tercih ederdim.”

Luan bir an şaşırdı, fakat daha sonra yüzünde bir gülümseme belirmeye başladı. “Affet beni, Lord Garu. Sözlerimin dalkavukluk gibi algılanacağını düşünemedim; daha dikkatli konuşmalıyım. Asil biri olarak doğmamış olabilirsin, fakat asil bir zihnin var.”

Kuni kızardı ve başım eğerek karşılık verdi. Daha sonra gözlerini kaldırdı ve gülümsedi. “Dostum, masamda her zaman yerinin olduğunu bilmeni isterim, gelecekte ne olacağının hiç önemi yok.”

Luan Zya, ciddi bir şekilde başını salladı. “Teşekkürler, Lord Garu. Eakat Kral Cosugi’ye hizmet etmekte kararlıyım. Onun yanına gitmeliyim ve Haan’a karşı olan görevimi yerine getirmeliyim.”

“Elbette, saygısızlık yapmak istemedim. Kısa sürede yeniden karşılaşmamızı diliyorum sadece.”

Kral Thufi’nin, bu “Zudi dükü” ile ne yapacağı hakkında hiçbir fikri yoktu. Böyle bir geleneksel unvan ya da makam yoktu ve kendisinin de böyle bir şey yarattığını hiç hatırlamıyordu. Fakat Batı Cocru kralı ile ilgili haberleri ele aldığı aynı davranış inceliğiyle, dükten çok bir hayduda benzeyen bu tıknaz genç adamın, kendisini herkese bu şekilde tanıtmaya nazik bir şekilde izin verdi.

Kralın görünürdeki rızasından sonra, kendini bu unvanı daha ciddiye almasını gerektiren bir durumda bulması, Kuni Guri’yi neşelendirdi. Eğer kral sana bir dük gibi davranıyorsa, o halde, sen de kesinlikle bir dük gibi davranmalıydın.

“Majesteleri,” dedi. “Buraya sadece size saygılarımı sunmak için gelmedim; önemli haberler de getirdim. Tanno Namen kuvvetleri güneye iniyorlar ve Krıma ile Shigin tarafından alınmış pek çok şehir, korkutucu bir üne sahip olması nedeniyle kendilerini Namen’in ellerine atabilirler. Aslında Zudi, şimdiden bunu yaptı.”

O halde, sunacak hiçbir şeyi olmayan bir ‘düksün’ diye düşündü Kral Thufi.

Özünde bir üçkâğıtçısın. Seni takdim edene kadar, bu bilgiyi nasıl da kendine sakladın; hoşuma gitti bu.

“Zudi’yi geri almak için askeri birliklere ihtiyacım var ve imparatorluk güçlerini geride tutabilmek için orada direnmeliyiz.”

Ah, hem dilenci hem de cesur!

“Askeri stratejiyi ilgilendiren meselelerin, Başkomutan Zyndu ile konuşulması gerekiyor,” dedi Kral Thufi. Bu şahsın, mümkün olan en kısa zamanda, görüş alanının dışına çıkmasını istiyordu.

“Mata, buna izin vermeyeceğim. Bu kumarın bile ötesinde,” dedi Phin Zyndu. “Théca Kimo’nun, Dimu’nun düşmesi hakkında anlatıklarına inanılırsa, Namen iyi hazırlanmış bir şekilde geliyor. En iyisi onun bize gelmesini beklemek olacak.”

Yeğeni biraz daha tartışmak niyetindeydi, fakat muhafızlar Zudi Dükü Kuni Garu’nun, Başkomutan Zyndu’yla görüşmek için orada olduğunu bildirdiler.

“Zudi dükü de kim? Böyle bir tımar duydun mu hiç?” diye sordu Phin, Mata’ya ve Mata omuzlarını silktilti.

Kuni içeri girdi ve hemen nefesini yuttu. Çadırın ortasında dikilen kişi, bugüne kadar gördüğü en şaşkınlık verici insanoğlu örneği idi. Mata Zyndu iki buçuk metreden daha uzundu ve her bir kolu Kuni’nin üst baldırlarının bir araya getirilmiş hali kadar vardı ki Kuni’nin, en kibar tabirle, pek de ince ve zayıf biri olduğu söylenemezdi. Mata’nın uzun ve ince gözleri, bir *dyran*’ın bedeni misali köşelerinden yukarı doğru uzanıyordu ve gözlerinin ikisinde de çift gözbebeği vardı.

Eakat Kuni, kumar salonlarında o kadar çok zaman geçirmişti ki kartlarını nasıl oynayacağını iyi biliyordu. Mata’yı iki kolundan kavradı, gözlerinin içine baktı –Mata’nın burnuna yakın olan gözbebeklerine odaklanmaya karar verdi– ve Tunoa’nın efsanevi dükü Phin Zyndu’yu, Cocru’nun başkomutanını en sonunda tanımaktan ne kadar memnun olduğunu ateşli bir şekilde ifade etti.

“O benim amcam,” dedi Mata, bu küçük adamın cesaretiyle eğlenerek. Pekâlâ, Kuni Garu aslında küçük değildi. Boyu ne çok uzun ne çok kısaydı, iki metrenin biraz altındaydı; fakat Mata’yla karşılaştırılınca herkes küçük kalırdı. Ayrıca bira göbeği de onun muhtemelen en yetenekli savaşçı olmadığını gösteriyordu ki, bu Mata’nın gözünde bir kusurdu. Eakat Kuni’nin onun boyundan ve tuhaf gözlerinden korkmuş gibi durmaması Mata’nın hoşuna gitmişti.

Kuni, yaptığı hatadan mahcup olmuş gibi görünmüyordu. Phin Zyndu’ya döndü ve hiç istifini bozmadan devam etti. “Elbette. Benzerliği çok net görüyorum. Başkomutan Zyndu, böyle harika bir halefe sahip olduğunuz için sizi tebrik etmeliyim. Kendisini savunan böyle büyük savaşçılara sahip olduğu için Cocru şanslı.”

Üçü de yerdeki minderlerin üzerine oturdular. Kuni, rahat etmek için bacaklarını kırıp çapraz hale getirdi ve poposunu zemine yerleştirerek hemen *géüpa* pozisyonuna geçti. Bir an tereddüt ettikten

sonra Phin ve Mata da onu taklit ettiler. Kuni'nin resmiyetten uzak tavırları, her nedense Mata'yı rahatsız etmedi. Karşısındaki bu adam hiç de bir asil gibi davranmıyordu ama ondan yayılan sıcaklık ve coşku Mata'da Kuni'ye karşı içgüdüsel bir saygı uyandırmıştı.

Kuni, ne için geldiğini ve Zudi'de düşmana karşı direnme planlarını hızlıca izah etti.

Mata Zyndu ve Phin Zyndu birbirlerine baktı ve ikisi de kahkahayı patlattı.

“Dük Garu, buna inanmayacaksınız,” dedi Phin Zyndu, kendisini toparladıktan sonra. “Tam siz gelmeden önce, yeğenim benimle askeri stratejiyi tartışıyordu. Savunmamızı güçlendirerek ve Namen'in bize gelmesini bekleyerek, Porin Ovaları'nın bu tarafında kalmamız gerektiğini öne sürmüştüm ve hâlâ da bu görüşteyim. Kuzey Cocru'daki bütün şehirleri bırakmaya hazır olmalıyız. Bize ulaşınca kadar, Namen'in ikmal yolları uzamış ve adamları yorulmuş olacak. O zaman, onu alt etme şansımız daha yüksek olacak.”

“Benim görüşüm de tam aksi istikamette,” dedi Mata. “Namen'i hemen vurmamız gerektiğini düşünüyorum. Şimdiye kadar anlamlı bir direnişle karşılaşmadı. Bu aptal Krime ne yaptığıнын farkında değildi. Namen'in kibri ve adamlarının kendilerine güveni aşırı artacak. Eğer Phin amcam ve ben, en iyi birliklerimizi alarak ovadaki şehirlerden birinde Namen'le karşılaşmaya gidersek, Cocru'nun içlerine doğru çok fazla ilerleyemeden onu mağlup edebiliriz. Böyle bir zafer, diğer isyancılara, Kral Jizu'nun ölümünden sonra sarsılan güvenlerini arttırmak için o çok ihtiyaç duydukları desteği verecektir.”

“Aklınızda olanı gerçekleştirmek için Zudi harika bir yer gibi duruyor,” dedi Kuni, Mata'nın maksadını anlayarak.

“Söylediğim gibi, bu bir kumar olacak.” Phin kafasında hesaplamalar yapmak için sustu. “Namen karşısında şansınız olması için en az beş bin adama ihtiyacınız olacak, şu zamanda böyle bir sayıyı zor ayırırız. Eğer Zudi'yi tutmada başarısız olur ve bu beş bin adamı kaybederseniz, burada, Çaruza'daki savunmamızı büyük ölçüde zayıflatırsınız; bu da belki savaşın bütün gidişatını değiştirmek için yeterli olur.”

“Yaşam büyük bir oyun,” dedi Kuni. “Savaşta kesinlikler yok. Eğer kumar oynamaya istekli değilsen, asla kazanamazsın.”

Mata Zyndu başını salladı. Kuni, tam da onun aklından geçenleri söylemişti.

“Fakat bir de işin ahlaki boyutu var,” diye devam etti Kuni. “Eğer Cocru’nun kuzeyini tamamen Namen’e bırakırsanız, Porin Ovaları’nda yaşayan bütün halk Krıma, Shigin ve Kral Thufi’yi desteklemiş oldukları için Xana işgali altında büyük sıkıntı yaşayacaklar. Eğer insanları soyut stratejinin soğuk hesaplarına terk edersek, insanların kalplerini soğuturuz.

“Onlar; Krıma ve Shigin’in, sonra da Kral Thufi’nin bayrağı altında, yaşamın imparatorluk olmadan daha iyi olacağı vaadiyle ayaklandılar. Bazılarımız bu hayali gerçekleştirmek için çok çalıştık ve Namen’in bu hayali paramparça etmesinin önüne geçmek için elimizden geleni yapmaya çalışmamız gerektiğini düşünüyorum.”

Phin durumu gözden geçirdi. Mata’nın kendi emirlerini dinlemeyecek kadar ateşli olması onu endişelendiriyordu. Fakat bu Kuni Garu aklıselim biri gibi duruyordu ve Mata’nın cesaretini ve savaş alanındaki ataklığını dengeleyebilirdi.

Başını salladı. “Mata’ya beş bin adam veriyorum. Komutan yardımcısı olarak onunla gideceksin. Beni hayal kırıklığına uğratmayın.

“Bu arada, kuvvetlerinizi tamamlamak için ben de adam toplamaya ve burada eğitmeye devam edeceğim. Namen’in karşısında ne kadar çok dayanırsanız, benim de gelip de kuşatmayı kaldırma ihtimalim o kadar yüksek olur.”

Jia, hamileliği nedeniyle Çaruza’da kalmaya karar verdi. Phin Zyndu, sanki kendi kızıymış gibi onunla ilgileneceğine söz verdi.

“Dikkatli ol,” dedi Kuni’ye ve cesur bir ifade takınarak metanetini kaybetmemeye gayret etti.

“Endişelenmene gerek yok. Asla gereksiz riskler almayacağım. Hımmm, bana bazı otlar verilmediği sürece tabii...”

Jia bu söze güldü. Kuni, yüzünde henüz kuramamış gözyaşlarıyla onun çok daha güzel göründüğünü düşündü; yağmur sonrasındaki bir armut ağacı gibi. Sesi yumuşadı. “Üstelik yakında yanında küçük Garu da olacak.”

El ele tutuştular ve uzun süre bir şey demeden öyle kaldılar; güneş doğarken birbirlerinden ayrıldılar; bir araya toplanan adamların ve atların sesleri artık iyice yükselmişti. Kuni, önce Jia’yı güçlü bir şekilde öptü, sonra da Jia’nın içinde olduğu küçük barakayı arkasına bakmadan terk etti.

Zudi'ye yolculukları, Çaruza'ya olan yolculuklarından daha kısa sürdü. Beş bin atın hareketi görülmeye değeri.

Kuni, atıyla yanında ilerleyen Than'e gülümsedi. "Bir süre, atlara ihtiyaç olduğunu duymak zorunda kalmayacağımı umuyorum."

Fakat Than yanıt vermedi. Bütün dikkati, Mata'nın başka bir dünyaya aitmiş gibi duran atı Réfiroa'daydı. Onu sürmek şöyle dursun, böyle bir atın var olduğuna bile inanamıyordu. Eline bir şans geçtiğinde atı daha iyi incelemeyi arzu ediyordu.

Atların kaldırdığı tozların arasından Cocru'nun kırmızı bayrakları görünür görünmez, Zudi Surları'nı savunan askerler fikirlerini değiştirdiler. Belki General Namen hâlâ kazanabilirdi, ama imparatorluk ordusu hâlâ görünürde yoktu; oysa Kral Thufi'nin kuvvetleri tam kapıların önündeydi artık. Teğmen Dosa anında tutuklandı ve sıkıca bağlandı. Surların üzerinde dalgalanan bayraklar, yol boyunca gelmekte olan atların üzerlerindeki bayraklarla aynı olacak şekilde değiştirildi. (Surların üzerindeki askerler, beyaz renkteki imparatorluk bayraklarını, yine de dikkatlice katlayıp sakladılar. Birkaç gün sonra gerekli olup olmayacaklarını kimse bilemezdi; *her zaman hazırlıklı ol.*)

Mata baştan aşağı zincirden bir zırhın içindeydi. Şüpheleri Gideren Na-aroénna, ve sırtındaki Goremaw da ona eşlik ediyorlardı. Yola koyulmadan önce Kuni, onun sıradışı kılıcını görmek istemişti; fakat kılıç o kadar ağırdı ki, iki eliyle ancak kaldırabilmiş ve Mata'dan onu geri almasını isterken dilini çıkarıp kendi haline gülmüştü.

"Yüz yıl eğitim yapsam da senin gibi bir savaşçının onda biri etmem."

Bu iltifat karşısında Mata başını salladı, fakat bir şey söylemedi. Kuni'nin samimi olduğunu ve sadece onun gözüne girmeye çalışmadığını görebiliyordu. *Zayıflığını kendi iradesiyle kabul eden biri, ilerlediği yolda güçlüdür*

Mata'nın siyah aygırı Réfiroa, tıpkı Mata'nın diğer binicileri gölgede bırakması gibi diğer bütün atları gölgede bırakıyordu. Mata, sıradan atlarla aynı yürüyüş ritmini tutturmak için sabırsızca dizginleri çekiyordu. Üzerinde yolculuklarında giydiği tuniği olan Kuni Garu, bütün hayatı boyunca yük beygirliği yapmış yaşlı beyaz bir kısrakla Mata'nın yanında ilerliyordu. Réfiroa'nın yanında bir midilliye ya da bir eşeğe benziyordu bu at. Atın en önemli meziyeti dayanıklı olmasıydı ki, Kuni de muhteşem bir at binicisi değildi.

Atlarını yan yana süren bu tuhaf ikili, Cocru ordusunu Zudi'ye soktular. Zudi Garnizonu; sanki az önce imparatorluğun renklerini taşıyan bayrakları dalgalandıran kendileri değilmiş gibi yaparak, onları karşılamak için kapılarda dizilmişti. Birkaç asker, pazara götürülen koyun gibi elleri ayakları bağlanmış Teğmen Dosa'yı getirip Mata ve Kuni'nin atlarının ayaklarının dibine attılar.

Teğmen Dosa gözlerini kapadı, kaderine razı oldu.

"Zudi düküne ihanet eden adam bu mu?" diye sordu Mata Zyndu. "Onu gerip dört parçaya bölmemiz ve parçalarını Namen'e hoş geldin hediyesi olarak göndermemiz gerektiğini düşünüyorum."

Dosa titredi.

"Bu onun için kolay bir son olur," dedi Kuni Garu. "General Zyndu, bana bu adamla ilgilenmek zevkini verir miydiniz?"

"Elbette," dedi Mata. "Hakaret ettiği sendin; bu durumda cezasına karar vermek de sadece sana düşer."

Kuni atından indi ve bağlanmış haldeki adama doğru yürüdü.

"Bizim Namen'e karşı gerçekten de hiç şansımız olmadığını mı düşünmüştün?"

"Yanıtını zaten bildiğin bir soruyu neden soruyorsun?" Dosa'nın sesi soğuktu.

"Ve sonra da askerlerin ve halkın yaşamını ziyan etmenin gereği yok diye düşündün."

Dosa, bezgin bir halde başını salladı.

"Benim Zudi'yi savunabileceğime çok güvenmiyordun."

Dosa güldü. "Sen bir eşkıyadan, bir hayduttan başka bir şey değilsin! Bir savaş komutanının ilk ne yapması gerektiğini bile bilmiyorsun!" Yalan söylemenin gereği yoktu. Bu aptalın, gerçekten ne düşündüğünü bilmesine izin vermek en iyisiydi.

"Seni anlıyorum. Senin yerinde olsaydım, ben de aynısını yapabilirdim." Kuni çömeldi ve Dosa'nın iplerini çözdü. "Anne ve babamın, kardeşimin ve karımın akrabaları da dâhil olmak üzere Zudi halkının hayatını kurtarmaya çalıştığın için, Kon Fiji'nin öğretilerine göre sana sert bir ceza vermem yanlış olacaktır; bana ihanet etmiş olsan bile. Fakat seni temin ederim ki, yaşlı Namen'i ve onun imparatorluk eşkıyalarını yeneceğiz. Senin cezana gelince, senin arkandan gelen bu adamların sorumluluğunu veriyorum sana; şimdi onlara sadakati ve cesareti öğretebilirsin."

Dosa kulaklarına inanamıyordu. Serbest kalan ellerine baktı. Bir süre sonra, Kuni Garu'nun önünde diz çöktü ve alnını yere koydu.

Mata Zyndu kaşlarını çattı. Bu kesinlikle yanlıştı. Zudi dükünde bir kadının merhameti vardı ve disiplin duygusu da pek azdı. Bir haine karşı bu kadar hoşgörülü olmak, sadece gelecekteki birçok başka ihanetin yolunu açacaktı; fakat daha önce adamın kaderinin Kuni'nin ellerinde olduğunu söylediği için artık müdahale edemezdi.

Başını salladı ve bu durum hakkında şimdilik endişelenmemeye karar verdi. Yapacak daha çok iş vardı. Namen'in kuvvetleri her an gelebilirdi.

Dosa, Zudi'den sorumlu iken Kuni'nin ve Jia'nın ailelerini rahat bırakmıştı. Kuni bunu duyduğunda minnettar kalmıştı ve Dosa'yı bağışlayarak doğru kararı vermiş olduğuna bir kez daha emin olmuştu.

Kuni, önce Jia'nın babası Gilo Matiza'yı ziyaret etmeye gitti. Gilo onu kibarca kabul etti fakat soğuk ve mesafeliydi; Kuni, adamın hâlâ Kuni'nin konumunun güvende olmadığına inandığını anladı, fazla kalmadan ayrıldı oradan.

Féso Garu'nun evindeki ziyaret oldukça farklıydı. Mata, Kuni ile birlikte gelmişti, yardımcı komutanının ailesine saygılarını iletmek istiyordu.

Başına bir ayakkabı fırlatıldığında Kuni eğildi.

“Bu umursamaz davranışlarınla anneni ve beni tehlikeye sokmaya daha ne kadar devam edeceksin?” diye bağırdı Féso kapının aralığından. Öfkesinden gözleri kara erik gibi irileşmişti ve soluklanmak için durduğunda çalı gibi beyaz sakalları sazan balığının bıyıkları gibi dalgalandı. “Senden tek istediğim, güzel bir kız bulman ve gerçek bir işe başlamandı; sense çektin gittin ve öyle şeyler yaptın ki bütün klan, her an kellelerimizi kaybedebiliriz!”

Başka bir ayakkabı yanından geçerken, Kuni, kollarıyla başını koruyarak kaçtı.

“Kuni, senin doğru olanı yapmaya gayret ettiğini biliyorum,” diye bağırdı Naré, Féso'yu engellemeye çabalarken. “Ben babam sakinleştirmeye çalışırken, biraz uzak dur.”

Bu görüntü karşısında Mata donup kalmıştı. Öksüz ve yetim olarak büyüdüğü için bir babaya sahip olmanın nasıl bir şey olabileceğini düşünmüştü her zaman. Féso ve Kuni arasında gerçekleştiğini gördüğü şey, hiç de aklına getirdiği bir şey değildi.

“Baban başarılarından gurur duymuyor mu?” diye sordu Mata. “Bir dük olmuşsun! Bu, Garu’ların en son on nesli içinde görülebilecek en yüksek onur değil mi?”

“Onur her şey değil, Mata,” dedi Kuni, ilk ayakkabının omzunda çarptığı yeri ovarken. “Anne ve babalar, bazen çocuklarının güvende ve sıradan olmalarını isterler sadece.”

Mata, bu tür sıradan duyguları anlayamadığı için başını salladı.

Akrabalarının tersine, Garu’nun eski yoldaşları yani eşkıya olmak için onunla Er-Mé Dağları’na gidip daha sonra isyancı olmak için Zudi’ye dönenler, Kuni’yi tekrar gördükleri için büyük sevinç içindeydi. Yokluğunda, aralarından bazıları Dosa’ya istemeden de olsa itaat etmişlerdi; diğerleri ise açıkça direnmişler ve hapse atılmışlardı. Otho Krin; Jia’yı dağlara, Kuni’ye getiren sarsak genç bunlardan biriydi. Kuni, hemen şehir hapishanesine gitti ve nemli ve soğuk hücrenin kapısını bizzat açtı. Birdenbire ışıkla karşılaşan Otho gözlerini kırptı.

“Benim adıma bu kadar acı çektiğin için üzgünüm,” dedi Kuni ve saman döşeginden kalkmasında Otho’ya yardım etti. Daha sonra Otho’nun önünde eğildi. Gözlerinin kenarlarını elbisenin yenleriyle silerken, “Beni takip eden sizlerin, hepinizin çok acı çekmiş olmasından utaniyorum. Bugün ant içiyorum ki, layık olduğunuz bütün zenginlikleri ve onuru size verene kadar, borcumu ödenmiş saymayacağım kardeşlerim,” diye ekledi.

Onunla birlikte hapishaneye gelmiş olan bütün eski yoldaşları, diz çöküp onun önünde eğildiler.

“Lord Garu, bu şekilde konuşmayın! Bunu kaldıramayız!”

“Sizi, Kiji Dağı’nın zirvesine kadar da Tazu’nun girdaplarının dibine kadar da izleriz!”

“Senin gibi cömert bir efendiye sahip olduğumuz için Tanrılar tarafından kutsanmışız biz, Lord Garu!”

Mata, görgü kurallarının bu şekilde ihlal edilmesi karşısında kaşlarını çatı. Kuni gibi bir üstün, Otho Krin gibi bir hizmetkârın karşısında eğilmesini ve şimdi de bu statüsü düşük köylülerin böyle aptalca konuşuyor olmalarını anlayamıyordu.

Cogo’nun yüzünde, anlık bir gülümseme belirdi ve hemen kayboldu. Buna kaç kez tanık olduğunun bir önemi yoktu; Kuni’nin samimiyetinin, siyasi gösteri içgüdüsüne dönüşmesi karşısında yine

büyülenmişti. Kuni, ihanet etmektense hapse girmeyi göze alan bir adamın sadakati karşısında elbette duygulanmıştı; fakat aynı zamanda, daha çok sadakatin çimentosu olabilecek bir oyunu oynamayı da biliyordu.

“Leydi Jia... O burada mı?” diye sordu Otho, sesi titriyordu.

Kuni, onu omuzlarından tuttu. “Onun için bu kadar endişelenmiş olmandan dolayı teşekkür ederim, Otho. Leydi Jia, Çaruza’da kaldı; burada olmak onun için çok tehlikeli... Durumunu göz önüne aldığımızda...”

“Ya,” dedi Otho ve hayal kırıklığını gizleyemedi.

“Neşelen!” dedi Kuni ve güldü. “Neden Leydi Jia’ya yazmıyorsunuz? Er-Mé Dağları’ndayken arkadaştınız, değil mi? Senden haber almaktan mutluluk duyacağına eminim.”

Kuni ve Mata, Krime-Shigin Keşif Gücü’nden sağ kalan herkesin Zudi’de onlara katılabileceklerini duyurdu. Dimu’nun düşüşünden sonra, Cocru’nun kırsal kesiminde oraya buraya dağılmış halde dolaşan küçük asker gurupları çağrıya kulak verdiler ve Zudi’deki beş bin adamın sayısı, kısa sürede sekiz bini aştı.

“Rat, orduya dönmeyi gerçekten istiyor musun?” Dafiro kardeşine sordu. “Dağda kalıp eşkıyalığa devam eder, soyluları da kendi savaşlarıyla baş başa bırakabiliriz.”

Hâlâ, Zudi’den birkaç kilometre uzaktaydılar. Üzerinde bulundukları tepe, Kuni ve arkadaşlarının günler önce piknik yaptıkları aynı tepeydi.

Dimu’dan kaçış bir kâbusa dönmüştü. Yenilginin karanlığı ve karışıklığı içinde Dafiro ve Ratho ellerinden geldiği kadar iyi savaşmışlardı. Her şeyin kaybedildiği açıkça ortaya çıkınca, varlıklı bir tüccarın evinin bodrumuna saklanmışlardı ve yakılacak cesetleri taşıyan bir arabaya gizlenip de şehrin dışına kaçmadan önce, Dimu’nun yağmalanmasının bitmesini beklemişlerdi. İkisi de son günlerde ölü taklidi yapmayı güzel beceriyorlardı.

“Annem ve babam bizi bir eşkıya olarak görmek istemezlerdi,” dedi Ratho, inatçı bir şekilde.

Dafiro iç geçirdi. Kardeşinin annesiyle ilgili anıları, kendisinin kilere nazaran daha sevgi doluydu. Babalarının Büyük Tüneller’de ölümünden sonra, imparatorluğun vergi tahsildarları, İmparator’un, babalarının işgücünden mahrum kalmasının tazminatı olarak, daha fazla vergi almak amacıyla ailenin peşini bırakmamıştı. Üzüntü ve

umutsuzluğun pençesindeki anneleri, tek teselli olarak alkole sığınmıştı. Dafiro'nun kalbini pek çok kez kırıyor, ayık olduğu sabahlar gözyaşları içinde özür diliyor, akşama doğru yeniden sarhoş oluyordu. Dafiro, Rat'i, annelerinin en ağır alkol ataklarından korumak için elinden gelenin en iyisini yapmaya çalışmıştı.

Şimdi, her iki çocuğun da birbirlerinden başka kimseleri yoktu.

“İmparator Erishi'yi görmek, ona babamızın neden geri dönmediğini ve adamlarının niçin annemizi ve bizi rahat bırakmadıklarını sormak istiyorum. Kimsenin canını sıkmıyoruz, insanların işlerine burnumuzu sokmadan sadece günlük nafakamızı kazanmaya çalışıyoruz,” dedi Ratho. Güçlkle yutkunurken sesi de zayıflıyordu. “Tamam,” dedi Dafiro. Kardeşinin çok aptal; fakat bir o kadar da cesur olduğunu düşündü. O kadar cesur olmayı isterdi. “Gidip Zudi düküne ve General Zyndu'ya katılalım.”

“Hey, General Zyndu'yu daha önce bir kez görmemiş miydik? Biliyorum! Kral Huno'nun taç giyme törenindeki gizemli süvari oydu. Kralla dalga geçen ve ona maymun diyen hani!”

Kardeşler o günü hatırladıklarında, Dafiro katıla katıla güldü.

“Şimdi uğruna savaşılmaya degecek bir lord oldu o,” dedi Ratho. “Hiçbir şeyden korkmuyor ve kralın adamları onu vurmaya çalıştıklarında, Fithowéo bizzat müdahale etti.”

“Aptalca batıl inanışları tekrar etme,” dedi Dafiro. Ratho'nun sesindeki hayranlık onun ani bir üzüntü hissetmesine neden oldu. Ratho, her zaman sadece babaları ya da Dafiro hakkında bu şekilde konuşurdu şimdiye kadar. Belki de Ratho, en sonunda büyüyordu ve kendi kahramanları olacaktı.

Kafasını toparlamak için biraz durduktan sonra, Dafiro devam etti. “Oldukça adil olduklarını ve adamlarına zamanında ödeme yaptıklarını duydum. En azından karnımız doyacak ve belki bir gün İmparator Erishi'yi bile göreceğiz. Fakat ters giden bir şey olursa, sen ve ben kaçacağız. Soylular için sadece aptallar ölürler. İkizler şahittir ki, hayatlarımız karşılığında tek bir bakır metelik alsalar, gözlerini bile kırpmazlar. Öyleyse, kendimizi kollamalıyız. Beni işitiyor musun?”

HAVA KUVVETLERİ

RUI: ADİL GÜCÜN HÜKÜMDARLIĞININ
DÖRDÜNCÜ YILININ BEŞİNCİ AYI

Xana'daki pek çok kişi gibi Kindo Marana da imparatorluk hava gemileriyle çok gurur duyuyordu. Fakat çalışır duruma gelmeleri için, bunlarla en az Kiji Dağı'ndaki hava üssünde nasırlı elleriyle gemilerin bakımını yapan teknisyenler kadar ilgilenmek zorunda kalacağı aklına hiç gelmemişti.

Karla kaplı zirvesi göğe yükselen dev bir strato volkan olan Kiji Dağı, Rui'nin bütün manzarasına hâkimdi. Birkaç kraterinden iki tanesi gölle kaplıydı: gece mavisî renginde, daha yüksek ve daha büyük olan Arisuso Gölü ve zümrüt yeşili renginde, daha alçak ve küçük olan Dako Gölü. Yukarıdan bakıldığında bu iki göl, gururlu Kiji Dağı'nın bembeyaz göğüslerine takılmış iki mücevher gibi görünüyordular.

Bu dağ, Mingén şahinlerinin eviydi. On metre civarındaki kanat genişlikleriyle korku salan bu görkemli yırtıcılar, Dara Adaları'nda bulunan bütün yırtıcı kuşların en büyüğüydüler. Fakat bu kuşların esas ayırt edici özellikleri, olağanüstü uçuş güçleriydi. Yerdeki bir noktanın üzerinde yavaşça çemberler çizerek günlerce havada kalabildikleri gibi, bazen de kendilerine av olarak küçük bir sığırı ve koyunu, hatta yalnız bir çobanı seçebiliyorlardı. Ortalamanın üstünde olan boyutları göz önüne alındığında, böyle bir işi başarmaları imkânsız görünüyordu.

Mingén şahinlerinin hayranlık uyandıran uçuşları, yıllarca Kiji'nin gücünün bir yansıması olarak yorumlanmıştı; fakat İmparator

Mapidéré'nin babası olan Kral Dézan'ın hükümdarlığı sırasında, kut-sala karşı gelmeye razı olan ve kuşlardan bazılarının ölü bedenlerini parçalara ayırarak hayatlarını riske atan birkaç meraklı adam ve kadın, en sonunda, bu kuşların sırlarını keşfettiler.

Mingén şahinlerinin çoğu, yuvalarını el değmemiş Dako Gölü'nün kıyılarında yaparlardı ve yavrularını da bu sulara bulunan ve bol etli olan beyaz buz balığıyla beslerlerdi. Dako Gölü'nün, bununla birlikte ilginç bir özelliği vardı. Derinliklerinden sürekli geniş hava kabarcıklarından oluşan akıntılar yükselirdi ve suyun yüzeyine çıkınca dağılırlardı. Hava kabarcıklarının içindeki gaz sülfür kokmuyordu ve yanıcı değildi; ayrıca tatsız ve renksizdi. Buna kimse çok dikkat etmemişti.

Fakat bu gazın çok özel bir gaz olduğu anlaşıldı. Havadan daha hafıftı. Her Mingén şahininin bedeninin içinde boş ve geniş keselerden oluşan bir ağ vardı. Bunları, hava kabarcıkları akıntılarına dalarak, Dako Gölü'nün bu tuhaf gazıyla dolduruyorlardı ve tıpkı bir balığın suya dalmak ve yüzeye yükselmek için yüzme keselerini genişletmesi ve kasma gibi Mingén şahinleri de bu gaz keselerini havada kalabilmek için kullanıyorlardı. Göz kamaştırıcı yükselme kabiliyetlerinin kaynağı buydu.

Parlak bir Xana mühendisi olan Kino Ye, büyük hava gemilerinin tasarımını Mingén şahinlerinin anatomisinden esinlenerek üretmiştir. Bu zarif hava gemileri, asker ve malzeme taşıma kapasitesi anlamında deniz araçlarıyla yarışamasalar da hızlı ve hareketliydi-ler; ayrıca istihbarat toplama aracı olarak çok değerliydi-ler. Bunun yanında, düşman donanmalarına da çok zarar veriyorlardı. Gemiler gökyüzünden gelen tehditlere karşı pek bir şey yapamazken, birkaç hava gemisi, yanan yapışkan katranla dolu bombaları bırakarak bütün bir filoyu yok edebiliyordu.

Yine de, en önemli askeri kullanım alanlarını, psikolojik etki yaratmaları oluşturunuyordu. Hava gemilerinin varlığı, karşı tarafın askerlerinin gözünü korkutuyor ve yapacakları bütün manevralar, Xana komutanları tarafından bilineceği için onlara kaçacak bir yerleri olmadığını söylüyordu.

Kiji Dağı'ndaki hava üssüne yeni personel temin etmek ve üssü uygun bir şekilde işletmek Marana'nın tam bir ayını aldı. Üs, kötü bir durumdaydı. Bambu borular kırılmıştı; deri vanalar kurumuş, sertleşmiş ve çatlamıştı; liman ve gemiler harap haldeydiler. Eski üs yö-

neticisi, üssün bakımına ayrılan paraları kendi kesesine aktarıyordu; bununla birlikte küçük bir miktar parayı, arkadaşları ve metresleri için eğlence amaçlı, iki kişilik lüks hava gemileri inşa etmeye ayırmıştı. Fakat yönetici, iyi bir bürokrat olmanın yollarını biliyordu. İmparatorluk modeli üzerinde sözde savaşlar yapmalarını emrettiği saray erkânının ve hizmetçi kızların, gemileri vantilatörler ve hava üfleyen borular aracılığıyla yürütmesine bayılan İmparator'a, zevkini çıkarsın diye boyutları ustalıklarla küçültülmüş model gemiler gönderme konusunda çok titizdi. Oyuncaklarından memnun olan imparator, yöneticiyi, Saray Muhafızı Pira ve Naip Crupo'ya coşkuyla övüyordu.

Marana; yöneticiyi, arkadaşlarını ve metreslerini hemen tutuklattı, onları çırılçıplak soydurttu ve Dako Gölü kıyılarına götürdü. Orada, Mingén şahinlerine sunulmak üzere ağaçlara asıldılar. Bebek şahinler, o gün, kokuşmuş etle güzel bir ziyafet çektiler.

En kötüsü de eski yöneticinin en yetenekli mühendislerin gitmelerine izin vermiş olmasıydı. Fakat Kuzey Cocru'nun tam zamanında yeniden fethedilmesi, Marana'ya cazip maaşlar sunmak için gerekli kaynağı sağladı.

Eski vergi tahsildarı, onarılmakta olan eski hava gemilerinin ve yeni inşa edilmekte olanların ana gövdelerini inceleyerek üssü dolaşıyordu. Mühendisler, etrafta gerçekleşen hummalı faaliyeti ona izah ederlerken, o da dinliyor ve başını sallıyordu. Dev çemberler ve bambudan yapılmış dik kirişler, hava gemilerinin yarı sert iskeletlerini oluşturuyorlardı. Bu çerçevenin içinde ipek gaz torbaları asılıydı. Bunlar Dako Gölü'nden toplanan havalandırıcı gazla dolacaklardı. Gaz torbaları, kaldırma gücünü değiştirmeye izin verecek şekilde hacimleri azaltılıp artırılabilirdi diye, mürettebatın oturduğu sepetten idare edilebilen bir ip ağıyla da sarmalanmışlardı. Torbalar sıkıştırıldığında basınç altındaki havalandırma gazının hacmi azalıyordu, bu da daha az bir yükselmeye neden oluyordu; torbaların genişlemesine izin verildiğinde, havalandırma gazının hacmi artıyor ve bu da daha fazla yükselmeye neden oluyordu. Bütün çerçeve, düşman oklarına karşı koruma sağlayan verniklenmiş bir kumaşla kaplanmıştı. İçeride, hava torbalarının iki yanı boyunca makine mürettebatı için oturaklar yer alıyordu. Çoğunlukla, kölelerden biraz daha iyi şartlarda yaşayan adamlardı bunlar ve hava gemilerinin gökyüzünde ilerlemesini sağlayan dev kanatları kürek çeker gibi çekerlerdi. Bu kanatlar, Mingén şahinlerinden yolunmuş tüylerden yapılmışlardı;

bu da onların hafif ve dayanıklı oldukları, havayı güçlü bir şekilde ittikleri anlamına geliyordu.

Bir kısmı hava gemisinin gövdesinin içinde yer alan ve bir kısmı da alt tarafa taşan sepet, savaş mürettebatının ve subayların yaşadığı yerdi; cephane ve erzak da burada depolanıyordu. En büyük hava gemilerinin elli kişilik bir mürettebatı olurdu; bunun otuz kişisini makine mürettebatı, geri kalanını ise savaş görevlerini yerine getiren mürettebat oluşturunuyordu.

“Bir ay içinde kaç gemi göreve hazır olacak?” Marana sordu.

“Adamları, şimdiden gece gündüz çalıştırıyoruz, Başkomutan. Havalandırma gazının toplanmasını hızlandıramayız; çünkü bin yıldan beri olduğu gibi gazın ne zaman çıkacağı belli değil. Bir ay içinde, on belki de yirmi gemiyi artarda hazır edebiliriz.”

Marana başını salladı. Bu yeterli olabilirdi. Hava gemilerinin yardımıyla, imparatorluk donanması Arulugi’yi silip süpürebilir ve bütün Amu’yu yeniden imparatorluğun kontrolüne sokabilirdi; daha sonra, imparatorluk, kendini yeterince sağlama aldığı anda, Büyük Ada’nın güneyindeki isyancıların güçlü mevzilerine saldırıya başlayabilirdi.

FİRTINADAN ÖNCE

ZUDI: ADİL GÜCÜN HÜKÜMDARLIĞININ
DÖRDÜNCÜ YILININ ALTINCI AYI

“Bir sefer daha?” diye sordu Kuni. Daha kimse yanıt vermeden, garson kızlara el sallamaya başlamıştı bile.

Mata homurdandı. Parlak Semaver’de sunulan acı biradan ya da ucuz, sert sorgum liköründen hoşlanmamıştı. Eski evlerin boyalarını silmekte kullandıkları o şeylerden içmek gibi bir şeydi bu. Yemekler ise yağlı ve ağırdı; yine de alkolün midende bir delik açmasını istemiyorsan, yemek zorundaydın. Sosa bulanmış parmaklarını yalayan insanların görüntüsü arada midesini bulandırırды. Burada yeme çubukları verilmiyordu.

Derslerine dikkatini daha iyi verebilsin diye, Phin onu büyürken alkolden uzak tutmuştu; sonra da Tunoa’daki Zyndu Şatosu’nun kuru ve serin kilerinde saklanan güzel şaraplardan içmişti sadece. Şimdi de onlardan içmeyi dilerdi.

Fakat iç geçirdi ve Kuni’nin incelikten uzak içki zevkini mazur gördü. Laubali tavırları ve kaba saba konuşmalarında olduğu gibi. Ne de olsa Kuni, doğuştan soylu değildi. ‘Halkın onayıyla dük olmayı’ Mata’nın akli hâlâ almıyordu. Fakat Mata, buna tahammül ediyordu çünkü Kuni’yle birlikte olmak eğlenceliydi.

Jia Çaruza’da kalmıştı ve birinin doğumu, âdetlere göre, bebek yüz gün hayatta kalmadan açıklanamazdı. Kuni bu yüzden hiçbir haber alamamıştı ve endişe içindeydi. Hem moralini yüksek tutmak hem de Jia’nın yanında olamamanın yarattığı suçluluk duygusunu zihninden uzaklaştırmak amacıyla, her gece parti veriyor ve Mata da her zaman davetli oluyordu.

Bu toplantılarda Kuni, astlarına daha çok arkadaşlarıymış gibi davranıyor ve Mata bu adamların, yani Sivil Yönetici Cogo Yelu'nun, Özel Kalem Müdürü Rin Coda'nın, Piyadelerin Komutanı Mün Çakri'nin, Süvari Uzmanı Than Carucono'nun ve hatta fırıldak Tegmen Dosa'nın Kuni için duydukları büyük sevgiyi anlayabiliyordu. Onları göreve bağlılıktan daha fazlası üzerine kurulmuş bir sadakatti.

Müstehcen fıkralar anlatıp güzel garson kızlarla fingirdeşiyorlardı ve hayatı boyunca böyle partilerde bulunmamış olan Mata, bu partileri sevdiğini keşfetti. Çaruza'daki doğuştan soyluların verdikleri ciddi, resmi partilerden çok daha ilginçtiler. O partilerde, her şey olması gerektiği gibi yapılır; kaba sözler asla söylenmez, her gülücük sahtedir ve her iltifat gizlenmiş bir hakarettir; ayrıca, sarf edilen her sözcük ikinci ve hatta üçüncü anlamlarına yönelik analize tabi tutulurdu. Mata'nın başına ağırlar girer ve kendisinin bu ortamlara uygun olmadığını düşünürdü. Fakat Kuni'nin dostlarının arasındayken gecelerin asla bitmemesini diliyordu.

Üstelik bu adam, Zudi dükü olma işini gerçekten de ciddiye alıyordu. Aslında muhtemelen çok ciddiye alıyordu. Mata, Kuni'nin yönetimle ilgili her detayı nasıl da mutlulukla sahiplendiğine hâlâ inanamıyordu. Kana ve Rapa'nın parıldayan saçları adına! *Verginin nasıl toplanacağına* bile el atmıştı!

Mata, Kuni gibi birini daha önce hiç tanımamıştı ve onun soylu olarak doğmamış olması, evrenin bir adaletsizliğiydi. Mata'nın tanıdığı, doğuştan soylu birkaç kişiyle karşılaştırıldığında, Kuni, hayran olunmaya çok daha fazla değerdi.

Bazen gereğinden fazla bağışlayıcı olsa da, diye düşündü Mata, Dosa'yı sorgulayan gözlerle süzerken.

Fakat o ve Kuni, büyük resme bakınca aynı hayali görüyorlardı: Ülkeyi Xana boyunduruğundan sonsuza dek kurtarmak. *Kuni'de ruh yüceliği* olduğuna karar verdi Mata. Bu şairane ya da hitabet kokan bir ifade değildi; aksine Mata, sıradan ya da soylu olsun daha önce hiç kimseyi bu denli içtenlikle övmemişti.

Garson kızlar, tepsilerin üzerinde insanın gırtlığını yakan içki-lerle dolu sürahiler taşıyorlardı. Mata, kendisinininkinden ihtiyatla bir yudum aldı. Heyhat! Her bir damlası, hatırında kaldığı kadar kötüydü.

“Oyun oynayalım hadi,” dedi Than Carucono. Diğerleri bir gürültü patırtıyla onayladılar. Oyun oynamadan içmek, tek başına içmek gibiydi.

“Aptalın Aynası’nı oynayalım mı?” diye önerdi Kuni. Odada gezdirdi gözlerini ve içinde bir çiçek demeti bulunan vazoda takıldı kaldı. “Konu olarak çiçekleri seçiyorum.”

Bu oyun sıradan yurttaşlar arasında olduğu kadar soylular arasında da popülerdi. Bir kategori seçiliyordu –hayvanlar, bitkiler, kitaplar, eşyalar– ve herkes sırasıyla kendisini, seçilen kategoriden bir nesneye benzetiyordu. Diğerleri benzetmeyi uygun görürlerse, içiyorlardı. Görmezlerse, benzetmeyi yapan oyuncu içiyordu.

Rin Coda, oyuna başlayan ilk kişi olmak istedi. Sallanarak ayağa kalktı ve bir sütuna sarıldı. “Bu, kollarının arasında tuttuğun şişman bir kız,” dedi Than. “Ben olsam daha ince belli ve daha kavisli olanları tercih ederim.”

Rin, elinde tuttuğu tavuk budunu Than’e fırlattı. Than, az daha düşüyordu, kenara kaçtı ve güldü.

“Dostlar,” diye bağırdı Rin, ciddi bir şekilde. “Ben gece açan kaktüsüm.”

“Neden? Yılda sadece bir gece şanslı olduğun için mi?”

Rin, iğnelemeyi görmezden geldi. “Gece kaktüsleri gün boyunca fazla görünmezler ve çoğu kimse onları yerde ölü duran bir diken zanneder. Fakat toprağın altında, çölün nemini ve tatlarını toplar, onları pek çok çöl gezgininin hayatını kurtaran iri, sulu ve lezzetli bir kavunun içinde depolarlar. Onun yılda bir kez gecenin ortasında açtığını, sadece talihliler görebilir; büyük beyaz bir çiçektir bu, yıldız ışıklarıyla yıkanan hayalet bir zambak gibidir.”

Dinleyenler, bu uzun ve akıcı anlatımla bir an şaşkına dönmüşlerdi. Daha sonra sessizlik bozuldu. “Bu konuşmayı yazdırmak için bir öğretmene para mı ödedin?”

Rin, ona da başka bir tavuk budu attı.

“Ne gizli meziyetlerin varmış,” dedi Kuni, gülümseyerek. “Bu kriz zamanlarında benimle ve Mata’yla işbirliği yapmaları için Zudi’deki pek çok kişiyi –onlara alışılmışın dışındaki iş adamları diyelim– elde etmek için çok şey yaptığını biliyorum. Diğerleri, senin yaptıklarını her zaman takdir etmeyebilirler; fakat gayretlerini gördüğümü ve hatırladığımı bil.”

Rin, lakayt bir şekilde elini salladı; fakat duygulanmış olduğunu herkes görebilmisti.

“Benzetme yerinde,” dedi Kuni, “Buna içeceğim.”

Sıradaki, kendisini hemen dikenli kaktüse benzeten Mün Çakri idi.

Herkes tartışmasız bir şekilde içti.

“Mün, adamım, mesele sakalında,” dedi Than Carucono. “Hiç, birini öpmeye çalıştın mı merak ediyorum, dudaklarında bir düzine delik açardın.”

“Çok saçma!” dedi Mün, yüzünü ekşiterek.

“Şehrin kapısının oradaki şu genç adamın, sen ne zaman hediyelerle oraya gitsen, niye saklanmaya çalıştığını düşünüyorsun? Ara sıra tıraş olmalısın.”

Mün’ün yüzü kıpkırmızı oldu. “Neden bahsettiğini bilmiyorum.”

“Zudi’nin yarısı, onu sevdiğini söyler,” dedi Than. “Biliyorum, sen bir kasapsın; fakat her zaman bir kasap gibi görünmek zorunda mısın?”

“Ne zamandan beri aşk bilgisi oldun?”

“Pekâlâ,” dedi Kuni, gülerek. “Mün, neden seni ve bu genç adamı resmen tanıştırmıyorum? Dükün davetinden de kaçacak hali yok herhalde?”

Mün’ün yüzü hâlâ kıpkırmızıydı; fakat başını sallayarak teşekkür etti.

Sıra Cogo Yelu’ya gelince, kendisini, hesabını yapıp sabırla avını bekleyen sinekkapana benzetti.

“Hayır, hayır,” dedi Kuni, başını bir çingirak gibi sallayarak. “Kendini bu şekilde aşağılamana izin veremem. Zudi’nin kamu işlerini ayakta tutan sağlam bir bambusun sen; güçlü, esnek ama kalbi bencil duyguları bilmeyen biri. İçen sen olmalısın.”

Şimdi sıra Kuni Garu’daydı. Ayağa kalktı ve Dul Wasu’yu belinden yakaladı –o sırada bir içki tepsisiyle oradan geçmekteydi– ve Wasu bir kahkaha attıktan sonra kendini kurtarmaya çalışırken, Kuni onun kulağının arkasındaki bir karahindibayı çekip aldı ve herkes görsün diye kaldırdı.

“Lord Garu, sen kendini yabani bir ota mı benzetiyorsun?” diyen Cogo Yelu kaşlarını çatı.

“Bu öyle herhangi bir ot değil, Cogzy. Karahindiba güçlü, fakat yanlış anlaşılmış bir çiçektir.” Jia’yla geçirdiği flört dönemini hatırla-

yınca, Kuni'nin gözleri doldu. "Onu yenemezsin. Bir bahçıvan, tam galip geldiğini ve bahçesinden onun kökünü kazıdığını düşünürken, bir yağmurla sarı taç yaprakları geri doner. Yine de hiç kibirli değildir. Rengi ve güzel kokusu diğerlerinininkine baskın çıkmaz. Muazzam derecede kullanışlıdır; yaprakları lezzetli ve şifa vericidir, kökleri ise diğer güzel çiçeklere zemin hazırlayan bir öncü gibi davranarak, sert toprağı yumuşatır. Fakat bütün bunların da ötesinde, toprakta yaşayıp gökyüzünü hayal eden bir çiçektir. Tohumları rüzgâra kapıldıklarında çok uzaklara giderler ve şımarık bir gülün, lalenin ya da yol hatmisinin gördüklerinden çok daha fazlasını görürler."

"Müthiş bir benzetme," dedi Cogo ve kupayı kafasına dikti. "Benim muhayyilem bunu anlayamayacak kadar kıt."

Mata aynı fikirde olduğunu göstermek için başını salladı ve kupayı kafasına dikti; yakıcı içki boğazını uyuştururken, sessizce acı çekti.

"Senin sıran, General Zyndu," diye hatırlattı Than.

Mata tereddüt etti. Nüktedan ya da hazır cevap biri olmadığı gibi bu tür oyunlarda da hiç iyi değildi. Fakat aşağıya bakınca, botlarının üzerindeki aile armasını gördü ve birdenbire ne demesi gerektiğini anladı.

Ayağa kalktı. Bütün gece içmişti ama yine de bir meşe ağacı gibi sağlamdı. Ellerini çırpmaya başlayarak bir ritim tutturdu ve kadim bir Tunoa şarkısını söylemeye başladı:

Yılın dokuzuncu ayının dokuzuncu gecesi:

Ben daha çiçek açmadan, diğerlerinin hepsi öldüler.

Soğuk rüzgâr, Pan'ın geniş ve gösterişten uzak caddelerinde esiyor:

Altın fırtınası, haleli bir kabarma.

Güzel kokum gökleri deler yükselir.

Parlak sarı zırhım bütün gözleri kuşatır.

Küçümseyen bir gururla, on bin kılıç savrulur

Tanrıların lütfunu elde etmek için, günahları silmek için.

Asil bir kardeşlik bağı bu, sadık ve dürüst

Kim korkar kıştan bu renge bürünse de?

"Çiçeklerin Kralı," dedi Cogo Yelu.

Mata başını salladı.

Kuni, parmaklarıyla masaya vurarak ritmi takip etmişti. Şimdiyse, hâlâ müziğin tadını çıkarıyormuş gibi isteksizce durmuştu. “Ben daha çiçek açmadan, diğerlerinin hepsi öldüler.’ Yalnızlığına ve sadeliğine rağmen, bu büyük ve kahramanca bir duygu; Cocru’nun başkomutanına layık. Bu şarkı, çiçeğin adını hiç anmaksızın, kasımpatıyı övüyor. Güzel bir şarkı.”

“Zyindu’lar kendilerini her zaman kasımpatılara benzettiler,” dedi Mata.

Kuni, Mata’nın önünde eğildi ve kupayı kafasına dikti. Diğerleri de onu takip etti.

“Fakat Kuni,” dedi Mata, “Şarkıyı tamamen anlamadın.”

Kuni, şaşkın bir ifadeyle ona baktı.

“Şarkının sadece kasımpatıyı övdüğünü kim söylüyor? Karahindiba da aynı renkte açmıyor mu, kardeşim?”

Kuni güldü ve kollarını Mata’ya doladı. “Kardeşim! Birlikte, kim bilir ne kadar uzağa gideceğiz?”

İki adamın da gözleri, Parlak Semaver’in loş ışığında parıldadı.

Mata herkese teşekkür etti ve kendi şerefine içti. Hayatında ilk defa kalabalığın içinde yalnız hissetmiyordu. Bir yere aitti şimdi. Tuhaf, fakat güzel bir duyguydu bu. Karanlık ve salaş bir barda, ucuz şarap içip kötü yiyecekler yiyerek, daha birkaç hafta öncesine kadar Kirima ve Shigin gibi Lord taklidi yaptıklarını düşündüğü bir grup insanın arasında, bu duyguyu bulmak onu şaşırtmıştı.

ZUDI SAVAŞI

ZUDI: ADİL GÜCÜN HÜKÜMDARLIĞININ
DÖRDÜNCÜ YILININ ALTINCI AYI

Krima ve Shigin, Napi'de isyan başlattıklarında, pek çok insan onlara katılmak için akın etti; fakat yine pek çok insan soyguncu ve yol eşkıyası olmaya karar verdi ve takip eden kargaşa ortamından yararlanmayı çok iyi bildi. En acımasız ve korkutucu soyguncu çetelerinden birine, Puma Yemu liderlik ediyordu. Puma Yemu, imparatorluk bürokratları bir av sayfiyesi inşa etmek için toprağına tek bir bakır metelik ödemeksizin el koyduklarında, her şeyini kaybetmiş olan bir köylüydü.

Yemu'nun adamları, Porin Ovaları'nı geçen ana yollardaki tüccar kervanlarını avladılar; ta ki ele geçen ganimet miktarı gittikçe azalana kadar. Ticaret ölüyordu ve yollarda artık gitgide daha az tüccara rastlanıyordu; ne de olsa imparatorluk güçleri ve isyancılar bir ileri bir geri hareket ederken ve her yanda firar eden silahlı adamlar varken, kimse yolların güvenliğini sağlayamıyordu ve seyahat etmek çok riskliydi. Daha iyi hedefler bulabilmek amacıyla, Yemu'nun çetesi uzaklara gitmek zorunda kaldı ve bir zamanların durgun Zudi şehrinde ticaretin hâlâ güçlü bir şekilde devam ettiğini keşfettiler.

Görünüşe bakılırsa, Zudi dükü, işini soyguncuları bölgeden uzak tutacak kadar iyi yapıyordu ve hâlâ kâr peşinde koşan bütün gözü pek tüccarlar mallarını oradan alıyorlardı. Tıpkı koyunları çöldeki yeni vahalarda takip eden kurtlar gibi, Yemu hemen çetesini topladı ve Er-Mé Dağları'na yerleşti.

Zudi dükünden korkmuyordu. Şimdiye kadarki tecrübelerinden anlamıştı ki, isyancılar, imparatorluk askerleri kadar disiplinli ve iyi eğitilmiş değildi ve Yemu genellikle isyancıların komutanlarını beraber bir savaşta rahatça yenebiliyordu. Bazen liderlerini öldürdükten sonra, bir isyancı gurubunun onun çetesine katıldığı bile oluyordu. Zudi'ye giden budala tüccarları dilediği gibi "vergiye" bağlayacaktı ve ganimetler sayesinde varlık içinde yaşayacaktı.

Öğleden sonraydı ve Yemu'nun hırsızlık çetesini küçük tepenin üst taraflarına yakın bir koruluğun içine gizlenmişti.

Zudi'nin güneyine giden yolda, ağır ağır ilerleyen bir kervanı izliyorlardı. Arabalar o kadar yavaş gidiyordu ki çok değerli mallarla yüklü oldukları açıktı. Yemu uluyarak cıgıllık atınca adamları toplandılar ve çete tepeden aşağı doğru ovalarda esen bir rüzgâr gibi atıldı: iyi bir mükâfat alacaklarından emindiler.

Arabalar durdu. Sürücüler atlarını çözdüler, her şeyi arkalarında bıraktılar ve soyguncular yaklaşırken kaçıp gittiler. Puma Yemu gülüyordu. Bu devirde soyguncu olmak çok kolay bir işti. Hatta çok kolaydı!

Terk edilmiş arabalar yolda hareketsiz duruyorlardı, tıpkı kıyıda uyuklarken yakalanan yaban kazı sürüsü gibi.

Fakat soyguncular kervana ulaşmış arabaların ortasında durduklarında, arabaların duvarları, katlanabilen sahne kâğıtları gibi çöktü ve zırhlar kuşanmış askerler dışarı fırladı.

Bazıları soyguncularla ayakta dövüşürken, diğerleri kaçış yollarını kesmek için arabaları çetenin etrafında çember yaptı. Birkaç kıvrak zekâlı soyguncu, karışıklığı hissedince atlarını sertçe mahmuzladı ve çember tamamlanmadan önce kaçtı; fakat Puma Yemu dâhil geriye kalanlar, arabalar yüzünden hareket edemez hale gelmiş ve tuzağa düşmüşlerdi.

At bacağı kadar iri, kaslı kolları ve bir öküzünki kadar geniş omuzlarıyla dev gibi bir adam, hızlı ve uzun adımlarla çemberin merkezine yürüdü. Yemu, devin gözlerine baktı ve ürperdi. Her gözünde iki gözbebeği vardı ve bakışlarını yakalamak imkânsızdı.

"Hırsız." Dev, bir kâbusta karşılaşılan hayalet bir yargıcın ciddiliğiyle konuşuyordu. "Dük Garu'nun tuzağına düştün." Sırtındaki, kendisi gibi iri olan kılıcı kınından çıkardı. "Na-aroenna'yla tanış. Haydut olarak geçirdiğin günlerin sonuna geldiğine emin olabilirsin."

Güzel, göreceğiz bakalım, diye düşündü Yemu. Her mücadeleden galip çıkacağına dair güveni tamdı. Bu dev, ürkütücü görünebilir; fakat aynı zamanda asil bir aileden geliyormuş gibi duruyor. Yemu, kibirli fakat işe yaramaz pek çok soyluyu yenmişti daha önce. Kendilerini cesur savaşçılar olarak görüyorlar; fakat dövüşmek hakkında hiçbir şey bilmiyorlardı.

Adamı tek bir darbede kesmek için kılıcını başının üzerine kaldırarak, atını mahmuzladı ve Mata Zyndu'nun üzerine atıldı.

Mata son dakikaya kadar sakince bekledi, sonra Yemu'nun bir insanoğlundan asla beklemeyeceği bir çeviklikle kenara sıçradı. Mata sol eliyle uzandı ve Yemu'nun atının dizginlerini kavradı. Sağ kolu ise Yemu'nun büyük kılıcıyla indirmek üzere olduğu darbeyi engelledi.

Güüüüm!

Yemu kendisini yerde yatar buldu, nefesi kesilmişti. Serseme çeviren bir sisin içinde kafasında ziller çalarken, sadece iki düşünce gelebildi aklına.

İlki, nasıl olmuştu da Mata, dörtmala giden atı sadece sol eliyle ve ayağını bile yerinden oynatmadan, hiç kıpırdamadan çekebilmişti. At olduğu yerde zınk diye dururken, Puma hareket etmeye devam etmiş, atın üzerinden uçarak fırlamış ve takla atarak sırtüstü düşmüştü.

İkincisi, nasıl olmuştu da Yemu daha yüksekte olmasına ve darbesi hem kolunun gücünü hem de atın hızını birleştirerek daha da güçlenmiş olmasına rağmen, Mata'nın sağ kolu, hiç güçlük çekmeden Yemu'nun yukarıdan aşağıya yaptığı hamleyi engellemişti.

Yemu sağ elini kaldırdı ve başparmağı ile işaret parmağı arasındaki bölgenin kanadığını gördü. Elini hissedemiyordu. Kılıçlar öyle bir güçle çarpışmışlardı ki sağ avucundaki ince kemikler paramparça olmuş ve kılıcı elinden uçup gitmişti.

Bakışlarını yukarı çevirdi; kılıcı hâlâ gökyüzünde yüksekten dönerek düşmeye devam ediyordu. Uçuşunun tepe noktasına ulaşmış, bir saniye orada asılı kalmış ve aşağı doğru dalışa geçmişti.

Yemu, hiç düşünmeden yuvarlandı ve kılıç bacağına birkaç santim sıyrarak tam yanında toprağa saplanıp tamamen gömüldü. "Testim sıyrarak tam yanında toprağa saplanıp tamamen gömüldü. "Teslim oluyorum," dedi Yemu ve Mata Zyndu'nun soğuk gözlerine bakarken, zihninde kararına dair hiçbir şüphe yoktu.

Mata Zyndu, Zudi'yi kolay av yeri olarak gören soygunculara ibret olsun diye, Yemu'yu şehir kapılarının üzerindeki bir nöbet yerinden sallandırarak asmak istedi.

Fakat Kuni Garu kabul etmedi.

Mata, ona kuşkuyla baktı. "Yine mi merhamet? O bir soyguncu ve katil, kardeşim."

"Ben de bir zamanlar soyguncuydum," dedi Kuni. "Bu, onun *otomatik olarak* ölümü hak ettiği anlamına gelmez."

Mata, Kuni'ye şüpheyle baktı.

"Sadece kısa bir süre içindi," dedi Kuni ve Mata'ya mahcup bir şekilde sırtıttı. "Ve birini incitmekten her zaman kaçınmaya çalıştık. Hatta tacirlere evlerine gitmelerine yetecek kadar para bile bırakıyorduk. Yoldaşlarıma bir şekilde para ödemeliydim, anlıyorsun değil mi?"

Mata başını salladı. "Bunu gerçekten de bana anlatmamalıydın. Şimdi kafamda seninle ilgili hep aynı görüntü olacak: Mahkûm kıyafetleri içinde bir hapishanenin parmaklıklarına vuruyorsun."

"Güzel," dedi Kuni gülerek. "Soyguncu olmadan önce hayatımı nasıl kazandığımı sana anlatmamam gerektiğini düşünüyorum artık. Fakat şu an, konumuzdan çok uzaklaştık."

Ne düşündüğüme gelirsek: Yemu iyi bir süvari, kendini ispatlamış bir lider. Üstün bir güçten nasıl kaçılacağını, saklanılacağını ve sonunda darbeyi indirmek için doğru zamanı beklemeyi biliyor. Bir sürü atımız var, o halde onu da kullanabiliriz. Keşifçilerimizin dediği gibi: Namen yolda."

Namen'in ordusu, Porin Ovaları'nda aç bir sel gibi akıyordu; bozguna uğrayan isyancı çeteleri merhamet çığlıkları atıyorlardı. Pek çoğu düştü ve onları ezip geçen nalların ve yürüyen ayakların altında bir anda kaybolup gittiler. Kuni, ara sıra zırhların ve çekilmiş kılıçların parıltılarının yansıdığı ufuktaki toz bulutunu izlerken, midesinin burkulduğunu ve ağzının kuruduğunu hissetti.

Kuni, Zudi'nin kapılarını, içeriye almaya cesaret edebileceği kadar sığınmacının girmesi için açık tuttu; fakat sonunda, Namen'in ordusu surlara ulaşmadan önce, kapıların kapatılmasını emretmekten başka bir seçeneği kalmadı. Kapıları kapayıp sürgülemek için askerleri, sığınmacı selini kılıçlarla ve mızraklarla geriye püskürt-

mek zorunda kaldılar. Duvarın diğer tarafından gelen ıgılları ve yakarışları duyduklarında bir kısmı gözyaşlarını tutamayıp ağladılar.

“Lord Garu! Kapılarda ateş arabalarını kullanıyorlar!”

“Lord Garu! Nöbetçi kulesinde okumuz kalmadı. Surların tepesinde gedik açmak üzereler!”

Fakat Kuni, buz kesmiş gibiydi, öylece duruyordu. Zudi’nin dışında bırakılan sığınmacıların yakarışları zihninde yankılanıyordu ve zihnini terk etmeyeceklerdi. Hupé ve Muru’yu düşündü. Bir kere daha, onun kararları nedeniyle insanlar ölüyorlardı; bir kez daha kendini yenik hissetti ve şu anda yapılması gereken doğru şey neydi bilemiyordu.

Liderlerinin içinde bulunduğu durumu gören Zudi askerleri, paniğe kapılmaya başladılar. Namen’in adamları surların dışından uzun merdivenler yaslamışlardı ve okçularının ok salvolarının koruması altında, kılıçlı adamlar tırmanıyorlardı. Birkaçı, şimdiden surların tepesine ulaşmışlar ve Zudi savunmacılarıyla dövüşüyorlardı. Eğitimler dışında asla dövüşmemiş olan Zudi askerleri, kılıçlarını tereddütle savuruyor ve deneyimli Xana askerlerinin vahşice saldırıları karşısında aşağı düşüyorlardı.

Bir Zudi askerinin kolu koptu; kaybettiği organını yakalamaya çalışırken ıgıllar atarak aşağı düştü. Etrafmda savunma yapan diğer askerlerin yüzleri kan içindeydi. Xana askerleri ilerlediler ve ıgılık atan askeri susturdular; bunu gören askerlerden birkaçı silahlarını atıp kaçtılar.

Kısa sürede, Namen’in askerlerinden bir düzinesi daha silah arkadaşlarına katıldı. Surların tepesinde bir mevzi kurmaları ve nöbetçi kulesini almaları halinde, Zudi’nin kapılarını açabilirlerdi ve böylece her şey kaybedilmiş olurdu.

Mata Zyndu, surların tepesine ulaşan merdiveni birkaç büyük ve uzun hamleyle tırmandı. Sağ elinde Na-aroénna, sol elinde Gore-maw olduğu halde küçük bir Xana askeri gurubunun içine daldı.

Goremaw, Xana’lı bir askerın kafasını ezdi; beyin parçaları ve kan her yere sıçradı. Geri çekilen Xana askerleri, şaşkınlıktan donup kalmışlardı. Mata ağzını açtı ve sopasının üzerindeki pıhtılaşmış kam yaladı.

“Diğer herkesin kanı gibi tadı,” dedi Mata. “Hepiniz ölümlüsünüz.”

Ve Na-aroénna bir katliam kasımpatısı gibi savruldu; Goremaw ölümün atan kalbi gibi inip kalktı. Xana askerlerinin onu engellemeye çalışan kalkanları ya kırıldılar ya da ellerinden savrulup gittiler ve çok kısa bir süre içinde Mata'nın etrafında düzinelerce ceset yatıyordu.

“Gelin,” dedi Mata, etrafındaki korkmuş Xana askerlerine. “Savaşmak şanlı bir şey değil mi?”

Ve bu gösteriden cesaret alan Zudi askerleri, Mata Zyndu'nun etrafına toplandılar; merdivenlerin kanca şeklindeki uçlarını kırılıncaya kadar kestiler ve hâlâ merdivenlerin üzerinde olan Xana askerlerinin çığlıklarının keyfini çıkararak onları surlardan aşağı ittiler.

Kuni, etrafında uçuşan okları umursamadan, surların tepesinde Diaspora Savaşları'nın kibirli kahramanlardan biri gibi dikilip duran Mata'ya baktı ve kalbi hayranlıkla doldu. Aslında, korkunç bir dünyada herkes ölümlüydü; fakat ya Mata Zyndu gibi yaşamayı ve pek tabii onun gibi savaşmayı seçebilir ya da korku ve kararsızlığa kapılıp hata üzerine hata yapabilirdiniz.

O, Zudi düküydü ve şehrinin kaderi ona bağlıydı.

Kuni, merdivenlere atıldı. Mata'nın arkasında, başka bir Xana askeri surlara tırmanmaya çalışıyordu. Kuni kılıcını çekti ve ileri atıldı; askerden gelen darbeyi yan vuruşla engelleyerek kılıcını derinlemesine onun boynuna sapladı. Kan kıpkırmızı fışkırdı. Bir an sonra, Mata onun yanındaydı ve merdivenin tepesini kırıp surdan atmasına yardım ediyordu.

Kuni yüzünde sıcak bir şey hissetti. Elini kaldırıp suratına dokundu ve parmaklarına baktı. Kan. Öldürdüğü ilk insanın kanıydı bu.

“Tat onu,” dedi Mata.

Kuni denileni yaptı. Tuzlu, yoğun ve biraz da acıydı. Mata yanındayken, sanki Jia'nın cesaret otu tutamlarından bir düzine yutmuş gibi cesaretin damarlarında aktığını hissetti.

“Lord Garu, ateş arabaları kapıları ateşe verdi!”

Kuni aşağıya baktı ve üstü örtülmüş arabaların şehrin kapılarının dibinde toplanmış olduklarını gördü. Örtü, kalın meşe kapıları ateşe vermeyi başaran altındaki adamları, savunmadaki askerlerin oklarından koruyordu.

Mata ve Kuni örneğinden ilham alan nöbetçi kulelerindeki askerler bir araya geldiler ve ağır taşlar atarak arabaları ezmeyi başardılar; fakat alevler daha da şiddetlendi.

“Su ve kum hazırlamalıydık,” diye mırıldandı Dosa.

Kuni, deneyimsizliğine lanet etti. Kuşatmaya hazırlanmak için yiyecek ve silah toplamaya o kadar odaklanmıştı ki diğer temel hazırlıkları ihmal etmişti.

Namen’in adamları surların dibinden çekildiler. Herkes yükselen dumanı ve alevlerin bir görünüp bir kaybolan dillerini izliyordu. Kısa sürede kapılar kırılacak ve yol açılacaktı.

“Adamlarımızı meydanda, kapıların önüne dizmeliyiz,” dedi Mata. “Kapılar yıkılır yıkılmaz onlarla caddelerde ölümüne savaşıcağız.”

Kuni başını salladı. Mata’nın ne kadar cesur ve ateşli olduğunun önemi yoktu; on bin kişiye karşı direnemezdi. Dudaklarını yaladı. *Su, su kovaları hazırlamış olmalıydı.*

“Benimle gelin!” diye bağırdı ve alevler içinde kalmış kapıların üzerindeki nöbet kulesine koştu. Giysisinin etrafındaki kemeri gevşetmeye başladı.

“Ne yapıyorsun?” diye sordu, arkasında onu yakından takip eden Mata. “Koru beni,” diye bağırdı Kuni ve siperlere tırmandı, arkasını döndü, çömeldi ve surun dışına doğru işlemeye başladı.

Diğer askerler, anında olanı anladılar. Bazıları kemerlerini gevşetmeye başladılar. Kalanlar da siperlerin üzerinden dışarı eğilip, kalkanlarını kaldırarak çömelmiş arkadaşlarının bedenlerini korudular. Namen’in askerleri de ne olup bittiğini anlamışlar ve onlara ok salvoları göndermeye başlamışlardı. Kalkanlara çarpan okların çıkardığı sesler, bir yaz dolusunun sesini andırıyordu.

Sidik akıntıları duvardan aşağı yağdı ve yanan kapıların üzerine düştü. Alevler foşurdadılar ve buhar bulutları yükseldi.

“Gel kardeşim, katkıda bulunmak zorundasın!” diye bağırdı Kuni, Mata’ya gülerek. Sonra da buhar yüzünden öksürdü. Sidik koku buhar halinde yayılıyordu etrafında. “Bu gerçek bir sidik yarışı.”

Mata gülsün mü, kızsın mı bilemedi. Savaşmak için bunun doğru yol olduğunu neredeyse kimse söyleyemezdi.

“Ne yani? Diğerlerinin önünde işeyemez misin?” diye sordu Kuni. “Utangaç olma. Dostlar arasındayız burada.”

Mata iç geçirdi, siperlerin üzerine tırmandı, kendisini koruyan bir çift kalkanın arkasında çömeldi ve idrar kesesini serbest bıraktı.

Tanno Namen, iki haftadan beri, sayısı on bin kişiyi aşan bir orduyla Zudi'yi kuşatma altında tutuyordu.

Bu kadar ateşli bir direniş olacağını tahmin etmemişti. Zudi'yi savunanlar, Dimu'da bozguna uğrattığı toplama güruha hiç benze-miyordu. Daha önce hakkında hiçbir şey duymadığı bu Zudi Düku ve ünlü Cocru Başkomutanı Dazu Zyndu'nun torunu olan General Mata Zyndu ne yaptıklarını biliyor gibiydiler. Kuşatmadan önce, hiç şüphesiz erzak yığılmışlardı ve şimdi, kabuklarına çekilip bekleyen kaplumbağalar gibi, surların ardında sabırla bekliyorlardı.

Namen, Zudi'den ayrılmayı ve isyancıların kralının bulunduğu Çaruza üzerine yürümeyi tercih ederdi. Eakat savaş uçurtmalarının içinde yukarı gönderdiği keşif kolları, ona Zudi'nin parıldayan kılıçları ve savaş flamalarıyla caddelerde dolaşan askerlerle dolu olduğu bilgisini vermişlerdi. Muhtemelen Namen'in birliği kadar güçlüydüler, hatta sayıca onlardan daha fazla olabilirlerdi. Eğer Namen Zudi'yi öylece bırakıp giderse, Çaruza yolundayken arkasından saldırabilirlerdi.

Namen, ordunun yaklaştığını gören asilerin şehirleri terk edip tepelere kaçtıklarına tanık olduğu önceki deneyimlerine dayanarak, küçük kuşatma makineleri getirdiğine pişman olmuştu. Zudi'yi savunanlar, onun elindeki birkaç merdivenin, ateş arabalarının ve koçbaşların hakkından çok çabuk gelmişlerdi. Zudi'yi kısa zamanda ele geçirmek için Namen'in elinde şimdi hiçbir seçenek kalmamıştı. Lağım kazmak çok uzun zaman alırdı ve ormandan yoksun Porin Ovaları'nda büyük oklar ve mancınıklar inşa etmek Er-Mé Dağları'ndan kereste getirmeksizin imkânsızdı.

Namen kaşlarını çattı. Uzun sürecektir bir kuşatma tek seçeneği idi; fakat üstünlük sağlayacağı konusunda kendisine güveniyordu. Her şeyin ötesinde, savunma yapanların civar bölgeye ulaşimleri yokken, o, Géfica'daki imparatorluk depolarından ikmalini sağlayabilirdi. Zudi'nin depolarındaki miktar önemli değildi, yiyecek en sonunda tükenecekti.

“Kuni, birkaç asker için neden bu kadar büyük bir şamata yapıyoruz?” diye sordu Mata.

Kuni, Zudi'nin pazar yerlerinde her gün, bir önceki gün özel başarı ve cesaret göstermiş olan askerlerin ağır lanacağı “zafer ziyafetleri” yapılması konusunda ısrar etmişti. İçki, dans, bol bol kızarmış

domuz ve fırından yeni çıkmış yuvarlak ekmeklerin olduğu servis tabakları vardı.

“Kuşatma altındayken herkes gergin olur,” dedi Kuni, alçak bir sesle. Ayağa kalktı ve bugün onurlandırılan askerlerin kahramanca davranışlarını anarak yeniden kadeh kaldırdı. Anlatımına o kadar çok detay ekliyordu ki, Mata bunların ancak yarısının doğru olduğunu varsayıyordu ve anlatımına konu olan askerler de yüzleri kızarmış bir halde gülerek başlarını sallıyorlardı. Fakat kalabalık bundan hoşlanıyor gibiydi.

Kuni, kalabalığın bağırış çağırışları arasında içkisini içti ve yerine oturdu. Gülümseyerek onlara el salladı ve Mata’ya fısıldamaya devam etti. “Güven ve iyimserlik havasını devam ettirmemiz önemli. Bu halka açık kutlamalar, aynı zamanda bizim erzak konusunda endişelenmediğimizi gösteriyor; istiflemeyi ve karaborsayı önlemede önemli bu.”

“Görünüşü kurtarmak için çok gayret sarf ediyor gibisin,” dedi Mata. “Gösteri, öz değildir.”

“Gösteri, özdür,” dedi Kuni. “Kâğıttan yapılmış zırhlı giysiler giydirip, ellerine tahtadan yapılmış kılıçlar vererek caddelerde dolaştırdığımız sivillere bak! Namen’in gözcülerini, elimizdekinden daha fazla silahlı adamımız olduğuna inandırabildik. İşte bu yüzden, Namen, Çaruza’ya yönelmek yerine hâlâ burada oyaladığımız her gün, başkomutanın karşı saldırı için güç toplamada kullanacağı başka bir gün anlamına geliyor.”

Mata, olanları savaş icrasından çok tiyatroya benzettiği için Kuni’nin planlarını onaylamamıştı; fakat Kuni’nin oyunlarının arzu edilen sonuçları verdiğini kabul etmek zorunda kalmıştı.

“Erzakımız ne kadar zaman daha yetecek?” diye sordu Mata.

“Muhtemelen yakında karneye bağlamak zorunda kalacağız,” diye itiraf etti Kuni. “Umalım da Puma Yemu işini yapsın.”

Namen’in uzatılmış kuşatma planı, umduğu kadar iyi gitmiyordu.

Garu ve Zyndu, Zudi’nin kapılarını kapatarak imparatorluk güçleriyle şehrin önünde uzanan ovalarda karşılaşmak için dışarı çıkmazken, Namen, at sırtında gezen eşkıyaların sürekli tacizleriyle karşı karşıya kaldı.

Bu eşkıyalar ya da kendilerine verdikleri isimle “soylu akıncılar”, Liru Nehri’nden başlayan uzun imparatorluk ikmal yollarını sabote

ediyorlardı. Savaş kanunlarını tanımıyorlar ve Namen'de bitmek tükenmek bilmez baş ağrılarına neden oluyorlardı.

Namen onların arkasından ne zaman bir süvari müfrezesi gönderse, ağır zırh taşımamanın sağladığı hız avantajından yararlanarak hemen kaçıyorlardı. Fakat Namen'in adamları, genellikle ne zaman gecenin ortasında dinlenme durumuna geçseler, akıncılar bir sürü gürültü çıkarıyor ve aslında *saldırmadıkları* halde saldırıyormuş gibi yapıyorlardı. Namen'in adamlarını uyutmamak ve dikkatlerini tüketmek için bunu sürekli yapıyorlardı.

Geceleri bu yanlış alarmlar birkaç kez tekrarlandıktan sonra, Namen'in askerleri gardlarını düşürdüler ve yeni tehditlere artık yeterince hızlı yanıt vermemeye başladılar. Fakat akıncıların *gerçekten* de saldıracakları zaman bu zamandı işte. Ordugâha bir kasırga gibi daldılar, her şeyi ateşe verdiler, atların bağlarını çözüp serbest bıraktılar ve her yeri velveleye verdiler. Fakat savaşacak kadar oyalanmadılar. Tek dertleri, yiyecek ve erzakla yüklü arabaları yağmalamak ve götüremediklerinin üzerine de dışkı ve zehirli su döküp kirleterek kullanılmaz hale getirmektir. İmparatorluk askerlerinin maaşlarının bulunduğu arabaları yağmalamayı da bir alışkanlık haline getirmişlerdi ayrıca.

Bir ordu midesinin üzerinde yürürdü ve maaşı ödenmeyen askerler ayaklanırlardı. Namen, bu kadar büyük bir orduyu düşman topraklarda daha ne kadar süre tutabileceği konusunda endişeleniyordu. Bugüne kadar yerel halktan zorla erzak almaya direnmişti; çünkü imparatorluk ordusu köylülere çok fazla zorluk çıkarırsa, yeniden fethedilen Cocru'da düzeni tesis etmenin zor olacağına inanıyordu. Fakat erzak azaldığı için birkaç gün içinde başka seçeneği kalmayacağından korkuyordu.

Moral dibe vurdukça, firarlar da yaygınlaşıyordu. Akıncıları yakalamaya gönderilen müfrezeler hep bir adım gerideydiler. Akıncılar elde ettikleri ganimetlerin bir kısmını civardaki köylülere dağıtmaya özen gösterdiklerinden, Namen'in adamları akıncıları bulup çıkarmak için bir köye geldiklerinde, tek bir kişi bile imparatorluk askerlerine yardım etmiyordu. Namen'in hüsrana uğramış askerleri, öfkelerini dik kafalı köylülerden çıkardıklarında ise "asil akıncıların" sayısını artırmaktan başka bir şey yapmamış oluyorlardı.

Akıncılar, Namen'i çileden çıkarıyorlardı. Fakat böyle bir taktiği

bulan kim olursa olsun, onun değerli bir rakip olduğunu kabul etti.

“Vur-kaç taktiği zayıflara özgüdür.” Mata, Kuni’nin teklifini küçümseyerek önce ciddiye almamıştı. “Gerçek savaşçılar, böyle kirli oyunlara başvurmazlar. Namen’le açık arazide karşılaşmalıyız ve onu adil ve dürüst bir biçimde yenmeliyiz.”

Kuni başını kaşımıştı. “Fakat bizim işimiz, Zudi halkını korumak. Senin mükemmel eğitimine rağmen sayıca azız ve askerlerimiz imparatorluğun deneyimli askerleriyle karşılaştırıldığında çok acemiler. Gerçek şu ki, senin de az önce söylediğin gibi, zayıf olan taraf biziz ve adamlarımın gereksiz yere ölmelerini istemiyorum. Galip gelmenin nesi ‘kirli’?”

Ikna konuşmaları saatler almıştı; fakat en sonunda Kuni, Mata’yı ikna etmişti. Mata, Puma Yemu’nun geçmişteki eşkıyalık faaliyetlerini, çetesini Cocru için savaşan yardımcı güçlere dönüştürmesi şartıyla affetmeyi kabul etti.

“Olayı biraz daha tatlandıralım,” dedi Kuni.

“Yaşamaya devam edecek. Bu yetmez mi?”

“Yemu kibirli bir maymun gibi. Onu motive etmek için aynı anda hem ödül hem ceza vermeliyiz.”

Mata, daha sonra kral tarafından belirlenecek bir veraset çizelgesiyle, Yemu’ya Porin Markisi unvanı verilmesi için Kral Thufi’ye isteksizce yazdı.

Puma Yemu’nun; Porin Markisi, Xana’nın Felaketi, Cocru’nun Fırtına Akıncıları’nın Komutanı olma hikâyesi buydu işte.

“Kuni Garu’yu tanımak başıma gelen en iyi şeydi.” Puma asil akıncıların ganimetlerini aralarında cömertçe bölüştürürken adamlarına böyle diyordu. “Beni yakından takip edin çocuklar, bunlardan daha çok var. Bakın bana, ben bir markiyim! Adamlarını nasıl kullanacağını bilen bir Lord, sadece kılıç sallamayı bilen birinden on kat daha korkunçtur.”

Namen, ordusu savaşma azmini kaybetmeden önce, Zudi kuşatmasını sonlandırması gerektiğine karar verdi. İki Zudi komutanının raporlarını inceledi ve bir plan üretti. Eğer kurnaz Zudi dükünü kendisiyle savaş alanında karşılaşmaya ikna edemiyorsa, kanı kaynayan genç Mata Zyndu’yu kendi kurallarıyla oynaması için kışkırtmayı deneyecekti.

Zudi Surları'nın üzerine savaş uçurtmaları gönderip, Kuni Garu'yu ve Mata Zyndu'yu kadın giysileri içinde korkuyla kaçarken tasvir eden resimlerle dolu broşürler attırarak başladı işe.

Kuni Garu ve Mata Zyndu, yatak odalarından çıkamayacak kadar korkuyorlar savaşmaktan, broşürlerde. Cocru, kancık yürekli korkak bir millettir.

Uçurtmaların sürücüleri alay edip hakaretler yağdırdılar:

“Kuni Garu, Zudi Düşesi'dir ve Mata Zyndu da onun hizmetçisidir.”

“Kuni Garu makyaj yapmaya bayılır! Mata Zyndu parfümü yegler!”

“Kuni ve Mata gölgeden bile korkup çılgık atarlar!”

“Bırak ne istiyorlarsa söylesinler,” dedi Kuni. Broşürlere hayranlıkla baktı ve güldü. “Bir kız olarak oldukça iyi görünüyorum, gerçi birkaç kilo vermem gerektiğini ima ediyorlar sanki. Bunları Jia'ya göndermeliyim; bebek yüzünden –İkizler çocuğu esirgesinler– hayatı epey stresli ve gülmeye ihtiyacı olabilir.”

“Senin derdin ne?” diye kükredi Mata Zyndu ve broşürü yırtarak paramparça etti. Önünde duran masayı parçaladı ve sonra hatırı kalmasın diye Kuni'nin önünde duran masayı da parçaladı. Kırılmış tahta parçalarını, üzerlerinde sertçe yürüyerek taş zeminde un ufak etti.

Fakat öfkesi biraz olsun yatışmadı. Her yana dağılmış olan kıymık parçalarını tekmeleyerek, Kuni'nin önünde bir ileri bir geri dolaştı. Hizmetkârlar yaylım ateşinden uzağa, odanın farklı köşelerine dağıldılar.

“Kadınlara benzetilmenin nesi bu kadar kötü?” dedi Kuni. “Dünyanın yarısını kadınlar oluşturuyor.”

Mata gözlerini dikerek baktı. “Hiç utanma duygun yok mu? Onuruna ne oldu? Bu hakaretler yenilir yutulur değil.”

Kuni ses tonunu hiç değiştirmede. Hatta daha da sakinleşti. “Bu karikatürler çok amatörce. İnsanlara sanatsal bir tarzda nasıl hakaret edilebileceği konusunda Namen'e çok şey öğretebilirim. Örneğin, çizimler çok daha incelikle ve özellikle de çok daha müstehcen tarzda yapılabilirlerdi.”

“Ne?” Mata'nın her yeri öfkeyle titriyordu.

“Kardeşim, lütfen sakin ol. Bu iyi bir işarettir. Dışarı çıkıp da açık arazide onun üstün gücüyle karşılaşmayacağımız için Namen açık-

ça çıldırmış durumda. İyi savunma yapıyoruz, erzakımız yerinde ve Namen bir kirpiyle uğraşan köpek gibi etralımızda zıplayıp duruyor; bir türlü ısırarak yer bulamıyor. Puma Yemu, onun ikmalını zora sokuyor ve o da gittikçe daha fazla umutsuzluğa düşüyor. İşte bu yüzden, seni kendi istediği şartlarda savaşmaya zorlamak için bu taktiği kullanıyor.”

“İşe yarıyor yine de,” dedi Mata. “Onunla savaşmak zorundayım. Böyle olmaz; kafese hapsedilmiş gibi. Eğer sen bir şey yapmazsan, şehrin kapılarının açılmasını emredecek ve yarın sabah bir süvari hücumu başlatacağım.”

Kuni, Mata’nın ciddi olduğunu gördü. Uzun uzun düşündü ve sonunda gülümsemeye başladı.

“Bir fikrim var. Memnun olacaksın.”

Mata, kendisini göklere sahip olan bir kartal gibi hissediyordu. Uçmanın bu kadar güzel hissettireceğini bilseydi, bunu uzun zaman önce yapardı. Altında Zudi’nin caddeleri ve evleri minyatür oyuncaklar gibi görünüyordular. Bu yükseklikten, pirinç tarlalarını bölen çamurlu alçak yamaçlar gibi görünen şehir surlarının diğer tarafında, Namen’in ordugâhı büyük bir resim gibi yayılıyordu. Düzenlerini ve yerleşimlerini not etti ve küçücük noktalar gibi görünen askerleri saydı.

Sırtında bambu ve ipekten yapılmış büyük kanatlar çıkmış gibiydi ve bu kanatlara çarpıp da onu havalandıran rüzgârın sesi muhteşemdi. Bir o yana bir bu yana eğilerek dönebiliyor, aynı istikamete ilerleyebiliyor, dalışa geçebiliyor ve yükselebiliyordu. Bütün boyutların dışına çıkmış, ağırlıksızmış gibi hissediyordu ve bütün Dara’nın üzerinde uçabiliyordu.

Uçmanın neşesiyle güldü.

Bu yanılsamayı bozan tek şey, güvenlik kayışına bağlanmış olan ipek ipti. Bu ip yere kadar uzanıyor ve tam o noktada Theca Kimo ve birkaç asker ipi gergin tutmaya yarayan bir vinci çalıştırarak, onu yüksekte tutuyorlardı. Aşağıdaki minicik şekillere el salladı ve onlardan biri de, muhtemelen Kimo, ona el salladı. Vinç ekibi ipi biraz daha serbest bıraktı ve Mata daha da yükseldi. İmparatorluk ordusu ordugâhlarını gözlemek için geri döndü.

“Yaşlı Bayan Namen’in ordugâhlarında benimle dövüşmeye istekli biri var mı?” diye bağırdı ve havadayken doğradığı son on uçurtma sürücüsünün kanı hâlâ üzerinde olan kılıcını salladı. Sırtına bağlı

olan dev savaş uçurtması, standart keşif uçurtmalarından üç kat daha büyüktü, Kuni'nin fikriydi bu; hava düelloları fikri de Kuni'ye aitti.

Kuni, Zudi Surları'na bir haberci göndererek, Namen'in meydan okumasını kabul ettiklerini bildirmişti; fakat bu, yeni bir tarzda gerçekleşecekti.

"General Namen, Dük Garu'nun ve General Zyndu'nun onuruna hakaret ettiği için bu meselenin ancak eski usuller kullanılarak halledilmesi uygun düşmektedir," diye bağırdı haberci. "Diaspora Savaşları'ndan Başkomutan Dazu Zyndu'nun zaferlerine kadar, vakayinamelerimiz bize büyük kahramanların her zaman teke tek düello ettiklerini söylüyor. Büyük asillerin saygınlığını korumada, sıradan köylü askerlere nasıl güvenebiliriz? General Zyndu, General Namen'le teke tek dövüşmeyi ve bu meseleyi kişisel olarak çözmeyi arzu ediyor."

"Asillerden bu tür şeyleri daha sık duymayı arzu ediyorum," diye fısıldadı Dafiro, Ratho'ya. "Onlar meselelerini bu şekilde hallederken, biz de tarlamızı ekip biçmeye döner ve hayatlarımızın tadını çıkarırız. Bırakalım krallar ve dükler bir arenaya doluşsunlar ve savaşlarını kendi elleriyle yapsınlar. Bizler de seyreder ve tezahürat yaparız."

"Daf, bu kadar sıradan olmaya nasıl devam edebiliyorsun? Havada uçan Mata'ya baktı Ratho hayran hayran. "General Zyndu'dan hiç mi ilham almadın? İkimizin de bu kadar cesur olabilmesini dilerdim."

"Eikrimce, onlarınki cesaret değil, daha çok aptallık. İçlerinden birinin yapması gereken tek şey, ipi hedef almak ve adamı aşağı indirmek."

Ratho başını salladı. "Zafer için böyle onursuzca bir oyuna bir Xana köpeği bile başvurmaz, hele General Zyndu hiç başvurmaz. Eskiden izlediğimiz kukla oyunu gösterilerinde hiç mi dikkat etmedin? Yerde veya havada, düello onur adına yapılır."

Dafiro, daha çok şey söylemek istiyordu; fakat sonunda dilini tuttu ve başını salladı.

Haberci, General Namen'in yaşını göz önüne alan General Zyndu'nun, onun yerine herhangi bir Xana savaşçısıyla dövüşmeye istekli olduğunu söyledi. Eğer dövüş yerde gerçekleşirse, General Namen kendine hâkim olamayıp General Zyndu'nun üzerine adamlarını salabileceğinden, General Zyndu, düellonun Zudi Surları'nın

üzerinde havada gerçekleşmesini önermekteydi. Bundan daha adil ve onurluca ne olabilirdi?

Namen köşeye sıkışmıştı ve Kuni Garu'nun bu utanmazca oyununa lanet okudu. Düello yapmak aklında hiç yoktu. Mata Zyndu ve Kuni Garu'nun kızarak şehir kapılarını açacaklarını ve iki ordunun arazide savaşmasına razı olacaklarını ummuştu; böyle bir durumda hiç şüphesiz ağır bir hezimet yaşayacaklardı. Fakat Kuni, iki komutan arasında teke tek gerçekleşen, eskilerden modası geçmiş düello ritüeline gerekçe oluşturmak için sözlerini çarpıtmıştı. Reddetmesi durumunda, Namen korkan taraf olarak görülecekti ve bu da zaten ruh çöküntüsü içinde olan imparatorluk askerlerinin moraline bir darbe daha olacaktı.

Dişlerini sıktı ve en güçlü askerler ve subaylar arasından Xana Şampiyonu olarak görevlendirilecek gönüllüler istedi. Gönüllüler, Mata Zyndu'yla havada düello yapmak için savaş uçurtmalarına bağlanarak, birbiri ardına gökyüzüne yükseldiler.

Çın! Tın! Çııııı!

Uçurtmalar, bir çift muhteşem Mingén Şahini gibi daldılar ve yükseldiler; ne zaman birbirlerine yaklaşırlar, gökyüzü darbe ve vuruş sağanağıyla çınladı. Her iki tarafın askerleri, havada daireler çizen dövüşçüleri boyunlarını uzatıp büyük bir dikkatle izledi. Onların kuşlar gibi dönüp yana çekilmelerini izlemek, baş döndürücüydü.

Mata Zyndu'nun kalbi neşeyle dolmuştu. *Bütün savaşlarda böyle dövüşülmeli! Kuni, gerçekten de benim ruhumu okuyor.* Gözlerinde sadece tek bir gözbebeği olan herhangi birinden çok daha keskin olan görüşü, rakibini sanki yavaş çekimde yakalıyordu. Etkisi olmayan darbeleri çok rahat bir şekilde savuşturuyordu ve gücü rakibinin elindeki kılıcı uçuruyordu; zavallı adamların yaşamına ya Naroénna'yla boyunlarına zarif bir şekilde vurarak ya da Goremaw'la kafataslarına hızla indirerek son veriyordu.

Xana Şampiyonları gökyüzüne yükseldiler. Cansız bedenler yere düştüler. Namen'in ordugâhı sessizliğe bürünürken, Zudi şehriden yükselen tezahürat gittikçe arttı.

"Ete kemiğe bürünmüş Fithowéo sanki," dedi Ratho.

Dafiro, bir şakayla karşılık vermedi. İlk defa korkuyla karışık bir saygıya bürünmüştü. General Mata Zyndu, sıradan insanların arasında bir tanrıydı.

Mata havada dövüşürken, Kuni, Thêca Kimo'nun yanında ayakta dikildi ve endişeyle izledi. Mata'nın maharetine ve cesaretine güveniyordu; fakat Mata, her defasında ölüme meydan okuyarak birbiri ardına gözü pek manevralar yaparken, yüreğinin agzına gelmesine engel olamıyordu.

"Sıkı çek!" Kuni, Thêca ve adamlarına mırıldandı, vinç ekibinin talimata ihtiyaçları olmadığını çok iyi bildiği halde. Ne zaman bir gevşeklik olsa, ipi vinçle gergin hale getirmeleri –uçurtma yere çakılır korkusuyla– ve daha sonra da kademe kademe salmaları gerektiğini anlamışlardı. Kuni, işe yaramak için bir şekilde bir şey söylemek zorunda hissetmişti kendisini.

Birbirlerini tanıyalı uzun zaman olmamasına rağmen Kuni, Mata'yı en yakın arkadaşlarından biri olarak görmeye başlamıştı; neredeyse aileden biri gibi. Mata'nın katı, resmi, modası geçmiş düşüncelerinde onu Kuni'ye sevdirten bir şey vardı. Mata'yla birlikte olmak, Kuni'de daha iyi olmak, Mata'nın takdirine layık olmak ve daha soylu olmak isteği yaratıyordu. Onu kaybetmek düşüncesine tahammül edemiyordu.

Gökyüzüne çıkan başka Xana Şampiyonu olmadığını görünce. Kuni ve Mata'nın adamları surların üzerinden, Namen'in ordugâhıyla dalga geçtiler:

"Kız gibi olan kimmiş şimdi?"

"Tanno Namen, dikiş iğnesini bir kılıçtan daha iyi kullanan, evde kalmış bir kız!"

"Namen, yemekte ne var?"

"Xana'lı kızlar belki de çok geç olmadan Pan'a geri dönmeliler."

Surlara taş ve kütük taşıyan bazı kadınlar utandılar.

Onların yukarısında, Mata bu tür bir mizahtan hafifçe sıkıntı duysa da kıkırdıyordu; fakat Kuni, sakın olmaları için adamlara el işareti yaptı.

"Xana kadınlarının cesaretinin ilk elden şahidiyim," dedi Kuni. Bağırılmıyordu, fakat sesi tepelerinde süzülen Mata tarafından bile açıkça duyulabiliyordu. İki tarafın askerleri de sözcükleri tartarak beklediler. Kuni'nin insanlar üzerinde etkisi vardı.

Mata, Kuni'ye endişeyle bakıyordu. *Kuni, acaba şakalarından birine mi hazırlanıyordu yine?* Fakat ses tonu ve ifadesi çok ciddiye; hatta şakanın izi bile yoktu.

“Oğlunu kurtarmak için bir angarya amirinin kırbaç darbelerine katlanmaya razı olan Xana’lı bir anne tamdım. Eşkıyalarla dolu dağlarda, hamile olmasına rağmen kilometrelerce yürüyen Cocru’lu bir eş tanıdım; kendisini kurtarmaya gönderilen bir adamı kurtarmayı başarmıştı. Bizler burada birbirlerine sataşan iki okul çetesi gibi dikilip dururken, topraklarımızı kim ekip biçiyor, bizi kim doyuruyor, tuniklerimizi kim dikeyor, oklarımızı kim yapıyor, kuşatmanın taşlarını kim taşıdı ve yaralıları aşağıya kim indirdi? Zudi’li kadınların isyan boyunca sizin yanınızda nasıl savaştıklarını unuttunuz mu? Âdet olduğu için kılıç taşıyıp zırh kuşanan bizleriz; fakat aranızda, sizi cesarete ve metanette geride bırakan bir anne, kız kardeş, kız evlat ya da bir kız arkadaş tanıyanınız var mı?

O halde kadınlara benzetilmeyi bir hakaret olarak düşünmeyi bırakalım.” Öyle bir sessizlik vardı ki –Zudi Surları’nın hem üzerinde hem altında– sadece savaş uçurtmalarına ait vinçlerin çatırtıları duyuluyordu.

Mata, Kuni’nin konuşmasına tamamen katılmıyordu –Kadınların cesareti erkeklerinkine hiç de eşit değildi!– fakat altındaki Namen’in adamlarının bile boyun eğmiş gibi durduklarını fark etti. Belki geride, uzaklardaki Xana’da bıraktıkları anneleri, kız kardeşleri ve kız evlatları gelmişti akıllarına ve burada ne yaptıklarını sorguluyorlardı. *Eğer bu, Namen’in birliklerinin moralini bozmak için Kuni’nin yaptığı bir plansa, şeytancaydı.*

“Fakat Namen’in bu kadar korkmasının şaşırtıcı olmadığını söyleyeceğim.” O bilindik, alaycı ve kibirli tonunu yeniden kazanmıştı Kuni’nin sesi. “Bazen, Namen’i, Erishi’den ayırt etmenin zor olmasının nedeni, ikisinin de masal dinlemeden uyuyamaması!”

Zudi’nin Surları üzerinde bir kahkaha tufanı koptu; Kuni’nin ve Mata’nın adamları bu yeni konuyu yaratıcılık ve heyecanla işlemeye başladılar.

Yukarıdan düşen organları kopmuş on tane beden, Na-aroénna ve Goremaw’ı sallayan Mata’yla savaşmak için yukarı çıkmaya gönüllü olabilecek imparatorluk askerlerinin cesaretini iyice kırmıştı. Namen’in subayları, yaşlı generalin üzüntülü ve öfkeli gözlerinden sakınarak korkup uzağa kaçtılar.

Kuni, serinlemek için bir fincan çay içene kadar bekledikten sonra, trampetçilere ve borazancılara zafer şarkları çalmalarını işaret etti. Namen’in ordugâhı yenilgiyi kabul ederek, sessizliğe büründü.

Zudi'deki adamlar Mata'nın uçurtmasını vinçle geri çekerek şehirdeki yumuşak bir yere indirirken, her taraftan bir bağırış yükseldi: "Cocru'nun Başkomutanı!"

Aslında güneyde, Zudi yolunu karartan bir bulut görünmüştü. Sanki bir sisin içindeymişçesine dörtmala gelen atlar ve Cocru Başkomutanı Phin Zyndu'nun kan kırmızısı flaması zar zor seçilebiliyordu.

"Süvariler burada," diye bağırdı Kuni, Mata'ya; Mata kendisini uçurtmanın koşumlarından çözerken. "Amcan kuşatmayı kaldırmak için daha çok birlikle geliyor. Başardık!"

Mata, Kuni'yi kollarından kavradı ve kendine doğru çekerek coşkuyla sarıldı. Yoğun duyguları onu tam bir şaşkına çevirmişti, bir an ne diyeceğini bilemedi. "Kardeşim," dedi en sonunda, "Birlikte direndik ve imparatorluk selini dizginledik."

"Kardeşim," dedi Kuni, gözleri yaşlı, "Senin yanında savaşmaktan onur duydum."

"Kapıları açın," diye bağırdı Mata. "Başkomutanla birlikte saldıracağız ve Namen'i Pan'a püskürteceğiz!"

Bu, gerçek bir hezimetti. İmparatorluk askerleri iki kurt sürüsü arasında kalmış koyun sürüsü gibi çöktüler. Askerler her şeyi terk etti –silahlar, altın, zırh, yedek botlar– ve kuzeye, güvenli bölgelere doğru daha hızlı gidebilmek için atlarını kamçıladi.

Aşırı yüklü gemilerle Liru Nehri'ni geçmeye çalışırken, yüzlercesi boğuldu. Zudi'nin sorumluluğunu Cogo Yelu'ya bırakan Kuni ve Mata, takibe katılmak için adamlarının başına geçti ve Liru'nun güney kıyısı boyunca yer alan şehirler, yeniden isyanın bayrağını dalgalandırdılar.

DIMU'NUN DÜŞÜŞÜ

DIMU: ADİL GÜCÜN HÜKÜMDARLIĞININ
DÖRDÜNCÜ YILININ YEDİNCİ AYI

Cocru ordusu şimdi, Liru Nehri'nin güneyinde, imparatorluğun son güçlü kalesi olan Dimu'yu kuşatıyordu.

Kral Huno'nun şehri yakıp yıkarak işgal etmesi şehir sakinlerinin anılarında tazeliğini koruduğu için, şehrin yaşlıları şanslarını imparatorlukla denemeye karar verdiler ve yurttaşlar surları korumada imparatorluk askerlerine gönüllü olarak yardım ettiler.

Mata Zyndu, Dimu'nun direnmeye devam ettiği her bir gün için askerlerinin şehri yağmalamasını bir gün uzatacağını ve şehir düştüğünde ahaliden önde gelen yüz önemli kişiyi ayrıca idam edeceğini ilan etti. Ne yazık ki bu açıklama hedefine ulaşmadı ve Dimu'da Namen'e olan halk desteğini azaltacak bir etki yaratmadı. Hatta isyancılara karşı direnen gönüllü yurttaşların coşkusunu arttırmış bile olabilirdi.

Ayrıca, Başkomutan Marana'nın, Amu Boğazı'na doğru büyük bir donanmayla seyahat ettiğine yönelik haberler vardı. Savunmadakiler yeteri kadar uzun bir süre dayanabilirse, Dimu kuşatması kaldırılacaktı.

"Mantıksızca bir tehditti," dedi Kuni. "Krima'nın onlara yaptıklarından sonra, Dimu halkının isyana bir daha katılmakta çekingen davranması anlaşılır bir şey."

"Kardeşim," dedi Mata, "Dimu her zaman bir Cocru şehri olmuştur. Bu adamların bizlere; yani anavatanlarının özgürlük savaşçılarına karşı imparatorluğun yanında yer almaları, onların işgal

nedeniyle yozlaştıklarını gösteriyor. Hainler, kendi kanlarıyla temizlenip arınmalılar.”

Kuni iç geçirdi. Soyut sözlerle, tatlı tatlı konuştuğu bu tür ruh hallerine girdiğinde, Mata'yla tartışmak zordu. Mata kibirli birine dönüşüp nefretinde sınır tanımayabiliyordu. Bazı zamanlar, dünyayı korkutucu ve kanlı bir netlik içinde görüyordu.

Kuni ve Mata, Dimu'ya karadan ulaştıkları için deniz savaşına hazırlıklı değildiler ve savaş gemileri de yoktu. Kıyıları ve Liru Nehri'nin ağzını, imparatorluk donanmasının kontrolüne bırakmaktan başka seçenekleri kalmadı. Dimu kuşatması şu yüzden yarım kalmıştı. Nâmen, şehrin limanlarına cephane ve erzak taşımaya devam ediyordu ve İmparatorluk gemileri, kıyıdaki isyancı askerlere laf atarak Liru Nehri'nde sürekli devriye geziyorlardı.

“Eğer elli bin adamım olsaydı,” diye mırıldandı Mata, “her birinin eline bir kum torbası verir ve nehrin yukarısına yürütürdüm. Bir akşamda Liru Nehri'nin girişini kapatmış olurduk. Sonra, çırpınan balıklar gibi kuru nehir yatağına saplanan gemilerin üzerine yürürdük ve şu denizcilere biraz yol yordam öğretirdik.”

“Eğer elli bin adamın olsaydı,” dedi Kuni, “sadece birbirlerinin omzuna basarak bile Dimu Surları'na tırmanabilirlerdi. Bu kadar ayrintılı bir baraj planı yapmana gerek kalmazdı diye düşünüyorum.” Ve sonra da Mata'ya gülümsedi.

Mata güldü. “Haklısın. “Sade ve dolambaçsız. En iyisi bu.”

Böylece, Mata, savunmadakilere dinlenme fırsatı vermemek için kuvvetlerini her gün dalgalar halinde Dimu'ya saldırıya gönderdi. Ayrıca civarda yaşayan köylüleri, Dimu Surları'nın altındaki kazılarda lağımçılara yardım etsinler diye zorla askere aldı.

“İkizler adına, sırtım çığlık atıyor resmen.” Dafiro ayağa kalktı ve gerindi. “Kazmaya ara verip dinlenmem lazım. Rat, otur benimle biraz.” Madenden çıkardığı toprak sepetini deliğe yakın bir yerdeki yığının yanına koydu ve oturdu.

Ratho yükünü koydu, kardeşine baktı, bir şey söylemedi ve doğruca madene döndü.

“Senin neyin var?” diye sordu Dafiro, Ratho başka bir dolu sepetle ortaya çıktığında. “O kadar çok çalışıyorsun ki kendini öldürecek-sin. Dinle bebek kardeşim, Krîma artık bizim patronumuz değil. Bir parça dinlenirsek, Dük Garu bizi kırbaçlamaz.”

“General Zyndu dinlenene kadar ben de dinlenmeyeceğim.”

Dafiro elini gözlerine siper etti ve Dimu’nun Surları’na baktı. Arkasındaki adamları mazgallardan yağın oklardan korumak için dev bir kalkan tutarak, surun altında aceleyle ilerleyen bir merdiven ekibinin başında dikilen Mata Zyndu’nun uzun bedenini seçebiliyordu. Zyndu, askerlerin iki vardiya değişimi arasında bile olsun dinlenmemiş, bütün sabah ve öğleden sonra orada bulunmuştu.

“Bu adam hiç yorulmaz mı?” diye düşündü Dafiro, sesli bir şekilde.

“General Zyndu, eski hikâyelerden fırlayarak ete kemiğe bürünmüş bir kahraman gibi.”

“Her günün General Zyndu böyle, General Zyndu şöyle demekle geçiyor. Belki de ağabeyin olarak onu seçmelisin.”

Ratho güldü. “Haydi, Daf, aptal olma.”

“Diğerleri gibi, o da bir soylu,” dedi Daf. “Krima kral olduğunda olanları unuttun mu?”

“General Zyndu’nun Huno Krima’ya benzeyen hiçbir yanı yok.” Ratho’nun sesi coşkulu ve haşindi, bu yüzden Dafiro akıllılık ederek tartışmaya girmedii. “Davranışlarıyla bize önderlik ediyor; onu hayal kırıklığına uğratmaktansa ölmeyi tercih ederim. Surlar yıkılmaya kadar kazmaya devam edeceğim ya da durmam gerektiğini ondan duyacağım. Donanma buraya ulaşmadan önce Dimu’yu almalıyız.”

Dafiro iç geçirdi ve kazmak için isteksizce geri döndü.

Onuncu günde, dehlizler Dimu şehrinin surlarını çökerttiler.

Isyancılar, bir sel gibi şehrin içine aktıklarında merhamet göstermediler ve imparatorluk ordusundan arta kalanların hakkında geldiler. Namen ve en sadık adamlarından birkaçı, bütün gece tuzağa düşmüş kurtlar gibi dövüştüler ve limana doğru kendilerine bir yol açmayı becerdiler. Bir imparatorluk gemisi onları oradan aldı ve Dimushi’deki güvenli bölgeye taşıdı.

Namen’in beraberinde Liru’dan geçirerek getirdiği on bin imparatorluk askerinden; sadece üç yüz tanesi Liru’nun karşı sahiline dönebilmişti.

Kuni hararetle itiraz etmesine rağmen, Mata tehdidini gerçekleştirdi.

“Bir tehdit, verilmiş bir söz gibidir. Gerekeni yapmazsak adamların saygısını kaybederiz,” dedi Mata.

“Merhamet gösterseydin, daha fazla gönül kazanabilirdin.”

“Düşmanına karşı merhametli olmak, kendi askerine karşı acımasız olmak demektir.”

Kuni buna bir yanıt vermedi. Cocru askerleri, Dimu’nun önde gelen bin yurttaşını bir araya toplayıp onları imparatorluk yandaşları ilan ederken ve mezarlarını onlara kendi elleriyle kazdırırken, öylece dikildi ve çaresizce izledi.

“Kardeşim, bu bir hata.”

Fakat Mata emir verdi ve Cocru askerleri bağırıp çağıran adamları ve kadınları toplu mezarlara ittiler; sonra da onları canlı canlı gömmeye başladılar.

“General Zyndu’yu asla karşına alma,” dedi Ratho. Dafiro’yla birlikte kulaklarını tıkadılar; fakat ölen adamların ve kadınların çığlıklarını duymalarına engel olamadılar.

Değerli Eşim,

N’olur bu mektubun kısalığını affet. Hâlâ çok yorgunum ve küçük oğlumuz bütün zamanımı alıyor.

İşte, sana büyük haberim bu. Artık bir babasın!

Doğumun üzerinden yüz gün geçti ve oğlumuz gayet sağlıklı. Ona Toto-tika diyorum şimdilik; akli erdiği zaman, onun için resmi bir isme karar veririz.

Senin küçültülmüş halin gibi ve bu da onu, işe bak ki, gerçekten şirin gösteriyor; yine de çok geçmeden seninki gibi bir göbeği olmayacağını umarım. Kral Thufi’nin sarayındaki kızlar onu sevmeden duramıyorlar. Ama ne zaman biri onu yanımdan alsa, dakikalar içerisinde ağlamaya başlıyor. Bazı güzel rüya otlarından içiyorum ki, böylece bebeğimize de sütümden geçsin. Sanırım işe yarıyor. Uyku-sunda gülümsüyor!

Kana ve Rapa’ya seni korumaları; senin ve Mata’nın yolunu açık etmeleri için dua ediyorum. Gereksiz hiçbir risk almayacağına söz vermelisin. Bana ve Toto-tika’mıza sağ salim dön.

Seni seven karın,

Jia

“Tebrikler, kardeşim! Erkek çocuk harika bir mucizedir ve gelecekte Zudi dükünün kim olacağını da biliyoruz artık. Onu görmek için sabırsızlanıyorum.”

“Kasımpatı Yılı’nda doğduğu için onunla dayısı olarak ilgileneceksin!”

İçinde mango likörü olan içkilerini kafalarına diktiler. Jia’dan gelen sevindirici haberler, bu kadar ölümün ve kıyımın arasında gerçekten de çok iyi gelmişti.

İki adam, Dimu Limanı’nda dikildiler ve Liru Nehri boyunca, Dimu okları ve mancınıklarının menzilinin epeyce dışında gidip gelmekte olan imparatorluk gemilerini izlediler. Mata’nın öfkesi yatıştıktan sonra, Kuni Dimu’da düzeni hızlı bir şekilde tekrar tesis etmiş ve askerlerine yağma eylemlerini önleyici emirler vermişti. Şehrin yeniden toparlanması biraz zaman alacaktı; ama en azından yurttaşlar “özgürleştirici” kuvvetlerden artık hiç korkmayacaklardı.

Gemilerin ötesinde, Liru’nun ağzının diğer tarafında, Dimushi’nin parlak renkli binalarını görebiliyorlardı ve önce Dimushi’yi sonra Karo Yarımadası’nın zengin tarım topraklarını geçerek, on bin şiirde ve yüz bin fırça darbesinde ölümsüzleşen su yüzündeki şehirlere, havada asılı duran saraylara, görkemli limanlara ve zarif gemilere, nazik göreneklere ve asil tavırlara sahip Arulugi Adası’nın uzandığı Amu Boğazı’nın girdaplı dalgalarına ulaşana kadar ilerlemeyi hayal ettiler.

“Amu’nun iyi bir donanması var,” dedi Mata. “Marana’nın Armadası’nı durdurmak ve sonra da Liru’yu geçmemize ve bu savaşı İmparator’un kapısına taşımamıza yardım etmek onlara bağlı artık.”

“Başarılı olmaları için dua edelim,” dedi Kuni.

ARULUGI SAVAŞI

ARULUGI: ADİL GÜCÜN HÜKÜMDARLIĞININ
DÖRDÜNCÜ YILININ YEDİNCİ AYI

Arulugi Adası –ismi Klasik Ano’da “güzel” anlamına geliyordu– ismini hak ediyordu: geniş ve beyaz kumsallar, sazlıklar arasında tembelce uzanan az eğilimli kum tepecikleri; birbirine dolanmış çimenlerle süslü yeşil tepeler ve Hint inciri ve gümüşü mangrov ormanlarıyla kaplı derin vadiler... Hint incirinin dallara asılı duran açıktaki kökleri, saçlarını fırçalayan bir kadını andırıyordu; Mangrov ormanlarının plakalar şeklindeki kökleriye, gelişmiş Gan’dan ithal edilen lake perdeler gibi yükseliyordu.

Her yerde, her türden ve boydan orkideler çiçek açıyordu: Beyaz olanları, deniz kabuklarından da beyaz; kırmızı olanları mercanlardan da kırmızıydı. Altın renkli sinekkuşları, orkideden orkideye uçuşuyorlardı gün boyu; geceleri ise onların yerini, kanatları ay ışığında gümüşü bir renge bürünen narin pervane böcekleri alıyordu.

Arulugi’nin tacı, Göl içindeki Şehir yani Müning’di. Toyemotika Gölü –Tututika Gölü’nün yeni doğmuş kız kardeşi– üzerindeki bir dizi küçücük adanın üzerinde kurulmuş olan şehir, su üzerinde yüzen bir taca benziyordu: Tapınaklarının narin sivri tepeleri ve sarayın ince zarif kuleleri, yer çekimine meydan okuyan kemerli ve dar köprüler ağıyla birbirine bağlanmıştı. Müning’in evleri ve kuleleri, adalardaki sınırlı alandan en iyi şekilde yararlanılacak tarzda inşa edilmişlerdi. Dar ve yüksektir; esnek duvarları, bir korudaki bambular gibi rüzgârda sallanıp esniyorlardı. Yeterli toprak parçası olmaması nedeniyle evlerden bazıları, göl yatağına gömülmüş direk-

lerle desteklenerek gölün üzerine inşa edilmişlerdi ve su böceklerine benziyorlardı.

Müning Adaları etrafında suda yüzerek sürüklenen bahçeler, şehir sakinlerinin taze meyve ve sebze ihtiyaçlarını karşılıyorlardı. Halatlarla ve sandal ağacından şirin döşeme tahtalarıyla oluşturulan platformlar, binaların arasında asılıydılar; Arulugi'nin lordları ve leydileri, ayaklarındaki ipek terliklerle bunların üzerinde ya dans ediyor ya da denizin üzerinde yavaşça yükselen ayı ve gölün birkaç kilometre doğusunda deniz kenarında yer alan Müningtozu Limanı'nı izlerlerken çaylarını yudumluyorlardı.

Fakat Müning'in mücevheri, hiç şüphesiz, Prenses Kikomi idi. On yedisindeydi; Akdenizlilere özgü bir ten rengine; büklüm büklüm dökülen gür, açık kahverengi saçlara; efsanelere ve ozanların şarkılarına konu olan derin, sakin iki kuyu gibi parlayan açık mavi gözlerle sahipti. Fetihten önce Amu'nun son kralı olan Kral Ponahu'nun torunu ve kendi soyundan gelen tek akrabasıydı. Fakat Dimu'nun veraset kanunları kadınların tahta çıkmasına izin vermediği için, yeniden ayağa kalkan Amu'nun başında, Ponahu'nun üvey erkek kardeşi ve Kikomi'nin büyük amcası Kral Ponadomu bulunuyordu.

Arulugi'nin havada asılı duran çay evlerinde, Ponadomu'nun askerlerinin ve casuslarının kulaklarından uzakta, bazen, insanların birbirlerine Kikomi'nin bir erkek olarak doğmamış olmasının çok acı olduğunu fısıldadıklarını duyabilirdiniz.

Kikomi, odasında tek başına, aynadaki yansısına baktı ve makyajına son rötuşları yaptı. Sarı bir görünüm vermek için açık kahverengi saçlarına altın tozları serpmişti ve mavi gözlerini daha belirgin kılmak için gözkapaklarının etrafına mavi pudra sürmüştü. Amacı, görünüşünü, Tututika'ya, Amu'nun Tanrıçası'na olabildiğince benzetmekti.

İç geçirmedi. O, bu gece bir sembol olacaktı ve başka sembollerin ne yaptıklarını iyi anlamıştı; kaderleri hakkında iç geçirip yakınmıyorlardı. Büyük amcası, askeri birlikleri toplamak amacıyla dili sürçerek yavan bir söylev verirken, onun yanında sessizce dikilip gülümseyecek ve el sallayacaktı. Yelkencilere ve denizcilere ne için savaştıklarını, Amu kadınlığının idealini, Tututika'nın lütfunu, geri kalmış kaba saba Xana'dan çok üstün olan Amu'nun nezaketin, güzelliğin, zevkin ve kültürün örneği olmasından duyulan gururu hatırlatacaktı.

Fakat mutsuz olduğunu inkâr edemezdi.

Kendini bildi bileli, ona hep güzel olduğu söylenmişti. Onu evlat edinen ailesi –ıdam edilen zavallı büyükbabasına çok sadık olan ve Kikomi'yi kendi çocuklarından ayırmadan büyüten bir çiftti– bütün diğer çocuklardan önce okumayı ve yazmayı öğrendiğinde, zekâsını övmemiş ya da üvey erkek ve kız kardeşlerinden daha yükseğe zıplayabilmesini, daha hızlı koşabilmesini ve daha fazla ağırlık kaldırabilmesini dikkate değer bir şey olarak düşünmemişlerdi; zaten herkes, onun bu başarılarını bir taç gibi taşıdığı fiziksel güzelliğinin basit süslemeleri olarak görmüştü.

Ve büyüdükçe, taşıdığı bu tacın da ağırlığı artmıştı. Yaz günlerini Toyemotika Gölü'nün kenarında arkadaşlarıyla kalpleri deliler gibi atmaya başlayıncaya, boğazları kuruyuncaya, tenleri terden parıldayıncaya kadar koştuktan sonra, serinlemek için elbiselerini çıkarıp serin ve ferahlatıcı göle atlayarak geçirmesine artık izin verilmiyordu. Bunun yerine ona, güneşin pürüzsüz cildine nasıl zarar verebileceği, çıplak ayakla koşmanın ayaklarının altında göze hoş görünmeyen nasırlara neden olabileceği ve göle düşüncesizce dalmanın suyun altında gizlenen sivri kayalar nedeniyle kalıcı yaralara sebep olabileceği anlatılıyordu. Yapmasına izin verilen tek yaz faaliyeti dans etmektir; güneş ışığının ipek perdeler arasından sızdığı ve zemini çimlerden örülü yumuşak döşemelerle kaplı dingin ve sakin stüdyolarda dans etmek.

Matematik, retorik ve düzyazı ustalarıyla çalışmak için Haan'a; kendine ait bir ticarethane kurmak için de uzaklardaki Gan'da bulunan Toaza'ya gitmek üzere yaptığı planları askıya alınmıştı. Bunun yerine, Müning'deki moda evlerinden, güzelliği defalarca övülen bedeninin farklı yönlerini öne çıkaracak ve farklı ortamlara uyacak elbiseler için renk, kumaş ve model seçmeyi öğreten öğretmenler kiralanmıştı. Öğretmenler ona yürümeyi ve konuşmayı, zarif mizacını göstermesi için yeme çubuklarını nasıl tutacağını ve her biri inceden inceye detaylandırılmış bir tablo gibi olan binlerce farklı görünüme ulaşmak için nasıl makyaj yapacağını da öğretiler.

“Bütün bunlar ne işe yarayacak?” diye sordu, üvey anne ve babasına.

“Sen sıradan bir kız değilsin,” diye yanıt verdi annesi. “Ama yine de, tamamıyla ortaya çıkabilmesi için güzellik de işlenmelidir.”

Böylece retorik yerine hitabeti; sözcükleri yazıya dokmek yerine ise daha güzel olmak için yüzüne pudra, boya, mücevherat, rastık, kaş çatmalar, gülümsemeler ve dudak buzmeler kondurmayı öğrendi.

Güzellikle lanetlenmiş olmaktan yakınmanın, güzel bir kadın için bir klişe olduğunu biliyordu Kikomi; fakat bunun bir klişe olması onun için doğru olmadığı anlamına gelmiyordu.

Isyandan sonra Amu Tahtı yeniden tesis edildiğinde, sonunda biraz nefes alacağını düşünmüştü. Ordu ve donanmanın kurulduğu, yeni politikaların uygulamaya konulduğu devrim ve savaş zamanlarında güzellik ne işe yarardı? Amu'nun yönetiminin bir üyesi olarak Kikomi, kral olan büyük amcasının yanında çalışacağını, belki de güvenilir danışmanlarından biri olacağını düşünmüştü. Zekiydi ve şımarık da değildi; çok çalışmanın değerini biliyordu. Elbette, kral ve bakanları da görüyorlardı bunu.

Fakat bunun yerine, bedeni güzel giysilere sarınmış; yüzü de neredeyse tenini hissedemeyeceği kadar boyanmıştı. Ona, orada öylece dikilmesi ya da biraz kenara geçmesi –nazikçe, unutma, aynı dans eder gibi, süzülür gibi– söyleniyordu; her zaman göz önünde olacaktı, fakat *ilham* vermesi için asla konuşmaması, sakın ve ağırbaşlı görünmesi gerektiği söyleniyordu sürekli olarak.

“Sen Amu'nun yeniden doğuşunun bir sembolüsün,” dedi, büyük amcası Kral Ponadomu. “Bütün Tiro devletleri arasında biz, medeniyetin özüne olan adanmışlığımız, zarafetimiz ve kibarlığımızla tanınırız. Güzel olmak, milletimiz için yapabileceğin en önemli şey, Kikomi. İnsanlara ideallerimizi, benlik saygımızı ve tanrıçamızı hiç kimse senin kadar iyi hatırlatamaz.”

Kikomi, pencerenin kenarındaki askıda asılı duran elbiseye baktı; klasik tarzda hazırlanmış ipekli kumaştan bu mavi elbise, daha çok Tututika'yı hatırlatmaya yönelikti. Kendisini, şık giyimli ve iyi boyanmış heykeli oynayacağı yeni bir gece için hazırladı.

“Tututika Gölü gibisin,” dedi bir ses.

Kikomi başını çevirdi.

“Yüzeyde sakın; fakat altında karmakarışık akıntılar ve karanlık mağaralar var.” Konuşan kişi, yatak odası kapısının gölgesinde, ayakta duruyordu. Kikomi onu tanımiyordu; fakat saraydaki bütün nedimelerin giydiği eğretili otu yeşili, modern tarzda hazırlanmış ipek bir elbise giymişti. Belki de kralın güvendiği danışmanlarından birinin karısı ya da kızıydı.

“Kimsin sen?”

Kadın, batan güneşin ışıkları yüzünü aydınlatsın diye bir adım öne geldi. Kikomi onu görünce hayran kaldı: Altın sarısı saçları, gök mavisi gözleri, parlatılmış bir kehribar parçası kadar pürüzsüz bir cildi vardı. Prensesin o güne kadar gördüğü en güzel kadındı ve aynı anda hem bir genç kız, hem bir anne, hem de yaşını belli etmeyen bir kız kurusu gibi görünüyordu.

Kadın, onun sorusuna yanıt vermek yerine, “Söyleyebileceklerin, düşünebileceklerin ve yapabileceklerin için değer görmeyi isterdin ve basit biri olsaydın, her şey daha kolay olurdu diye düşünüyorsun,” dedi.

Bu küstahça sözler karşısında Kikomi sinirlendi; fakat kadının mavi gözlerinde dürüst, nazik ve yumuşak bir şey gördü ve kadının ona karşı kötü niyet beslemediğine karar verdi.

“Daha küçükken,” dedi Kikomi, “erkek kardeşlerim ve onların arkadaşlarıyla tartışmalara girerdim. Nadiren onlar kazanırdı; zira durgun bir zihinleri vardı ve kendilerini işlerine vermezlerdi. Fakat daha iyi bir noktaya temas ettiğim belli olduğunda, genellikle gülerler ve ‘böyle güzel bir kızla tartışmak imkânsız’ derlerdi; böylece, zaferimden beni mahrum ederlerdi. Yaşam o zamandan beri pek fazla değişmedi.”

“Tanrılar, bize farklı yetenekler ve farklı beceriler verirler,” dedi kadın. “Tavus kuşunun tüyleri için avlanmasından ya da boynuzlu kurbağanın sadece zehri için değerli olmasından dolayı şikâyet etmesinin bir fayda sağlayacağını düşünüyor musun?”

“Ne demek istiyorsun?”

“Tanrılar birini sıradan ya da güzel, tıknaz ya da ince, aptal ya da zeki yapabilirler; fakat bize bahşedilen özelliklerle yolumuzu çizmek kendimize bağlıdır. Bir kurbağanın zehri, bir despotun hayatına son vererek bir ülkeyi kurtarabilir ya da bir sokak çetesinin öldürücü silahı olabilir. Bir tavus kuşunun tüyü, binlerce insanın yüreklerine cesaret salan bir generalin miğferini süsleyebilir ya da mirasa konmuş olan bir aptalı yelpazeleyen bir hizmetkârın eline düşebilir.”

“Saf sofizm. Tavus kuşu, tüylerinin nereye gideceğini seçmez; kurbağa da aynı şekilde zehrinin. Ben, kralın ve bakanlarının giydirip sergiledikleri bir mankenim sadece. Onlar bu iş için Tututika’nın bir heykelini de kullanabilirler.”

“İçin için kızılıyorsun ve kaynıyorsun çünkü güzelliğinin seni tuzaga düşürdüğünü düşünüyorsun; fakat eğer düşündüğün kadar güçlü, cesur ve zekiysen güzelliğinin ne kadar tehlikeli ve etkili olabileceğini anlayacaksın, tabii onu uygun bir şekilde kullanırsan.”

Kikomi, ne diyeceğini bilemeden baktı ona.

Kadın devam etti. “Tanrıların en genci olan Tututika, bir taraftan da en zayıfı olarak düşünülür. Fakat Diaspora Savaşları boyunca, kahraman Iluthan’ın karşısına tek başına çıktı. Onun güzelliğiyle gözleri kamaşan Iluthan gardını düşürdü ve Tututika da zehirli saç tokasıyla onu öldürebildi. Bu hareket, Amu’nun Iluthan ordusu tarafından hezimete uğratılmasının önüne geçti ve Amu halkı bu müdahalesinden dolayı Tututika’ya nesiller boyu dua etti.”

“Güzel bir kadın, her zaman baştan çıkarıcı, fahişe, dikkatleri dağıtsın diye sergilenen değersiz bir eşya mı olmalı? Önümde açık duran tek yol bu mu?”

“Bunlar, erkeklerin kadınlara taktıkları etiketler,” dedi kadın. sesinden hafif bir öfke yansıyor. “Onları küçümser gibi konuşuyorsun; hiçbir zaman güvenilmemesi gereken tarihçilerin sözlerini ve yargılarını bir papagan gibi tekrarlıyorsun sadece. Écofi kraliçesinin yatağına sızan, Rapa ve Kana’nın duygularıyla oynayan, Hilal Adası’nın bir araya toplanmış prens ve prenseslerine çıplak bedenini gösteren ve erkeklerden de kadınlardan da eşit derecede zevk aldığını öne süren kahraman Iluthan’ı getir göz önüne. Tarihçilerin onu baştan çıkarıcı, fahişe, ‘değersiz bir eşya’ olarak adlandırdıklarını düşünüyor musun?”

Kikomi, alt dudaklarını ısırarak duydukları hakkında biraz düşündü.

Kadın devam etti. “Baştan çıkarıcı biri, tahakkümden ziyade diğerlerini kandırarak zafer kazanır; bir fahişe, seksi, bir büyücünün çubuğunu kullandığı gibi kullanır ve ‘basit bir eşya’ binlerce insanın kalbine ve zihnine engellenemez bir güçle yol göstermek için kendini sergilemeye karar verebilir yine de.

“Amu tehlikede Kikomi, hem de bu Güzel Ada’yı bir moloz yığına çevirebilecek bir tehlikenin içinde. Eğer zihninin açık ve kalbinin sağlamı, önündeki yolun ne kadar çetin olduğunu; güzelliğini la-netlemektense, onu kendin ve halkın için kullanmayı seçmen gerektiğini görebilirsin.”

Kikomi, Müningtozu Limanı'nda ayakta duruyor ve Liman'dan ayrılan donanmayı izliyordu. Baştan ayağa Amu'nun rengi olan maviler içindeydi ve uzaktan Leydi Tuutika'nın bir tezahürü gibi duruyordu.

Denizecilere, yüzleri hâlâ erkek çocuklara özgü hayranlık ve saflık ifadesini taşıyan ve güvertede dizilerek esas duruşta bekleyen toy delikanlılara el salladı. Bazıları ona gülümsediler ve el salladılar. Geminin köprüsünde duran subaylar, kralı ve kıyıda toplanmış bakanları selamladılar. Köprünün altında, büyük kürekler, hep birlikte suya dalyorlar ve zarif deniz canlılarına benzeyen gemileri uzağa taşıyorlardı.

Uzakta on adet oval cisim, İmparator'un hava gemileri, ufukta uçuyorlardı. Portakal rengi minicik lekeler, Arulugi'nin orkidelerle kaplı ormanlarındaki melez ateş böcekleri gibi sanki tüylü kanatlara sahipti ve ışık saçıyorlardı.

Bu kadar güzel olan bir şey; aynı zamanda nasıl bu kadar ölümcül olabilir? diye düşündü Kikomi.

İmparatorluk donanmasının amiral gemisi olan *Kiji'nin Ruhu*'nun kaptan köşkünde, Başkomutan Kindo Marana, Müning'in ufukta yanıp sönen ışıklarına baktı. Karanlık denizin üzerine göz kırparak yaklaştıkça, kendisiyle karşılaşmak için kürek çekerek ilerleyen Amu donanmasını ve güvertesinde yanan meşalelerin solgun ışıklarını görebiliyordu.

Bir keresinde Müning'e tatile gitmişti ve hem klasik mimarisini hem de Amu halkının misafirperverliğini çok sevmişti. Adalar'ın hiçbir yerinde, Müning'de olduğu kadar güzel kokulu orkide-bambu tomurcuk çayı yapılmıyordu. Yüz kadar orkide çeşidi kullanılarak on bin bileşim elde ediliyordu ve bir insan Müning'in havada asılı duran çay evlerini ziyaret ederek bütün ömrünü geçirse bile Müning'in sunduğu lezzetlerin hepsini yine de tadamazdı.

Bu kadar güzel bir şeyi yerle bir edecek olması, çok trajik bir durumdu.

Aşağısında, imparatorluk donanmasının düzen almış olarak ilerleyen seksen gemisi ve gökyüzünde, yakınlarda bir yerde, imparatorluk hava kuvvetlerinin dokuz gemisi bulunmaktaydı. Kürekçilerin kol güçlerini muhafaza etmek için hava gemileri dev savaş uçurtmaları tarafından çekiliyorlardı ve donanmanın gemileri pupa yelken

ilerliyorlardı. Savaş esnasında, sadece kasların üretebileceği çevikliğe ve hıza ihtiyaçları olacaktı.

Rui ve Dasu'dan gelen on bin kişilik taze gücü taşıyan yavaş ve hantal yük gemileri, diğer gemilerin arkasından gelerek karanlık denizin içinde dalgaları aşıyorlardı. Gemilerde, imparatorluk ordusunun son tertip askerleri taşınmaktaydı.

Başkomutan Kindo Marana, donanmaya yaklaşmakta olan Amu filosunu izlemeye devam etti. Namen'in Cocru'da ezici bir mağlubiyet yaşadığı haberi, onların şimdi burada, Haan, Rima ve Dara'nın geri kalanında yükselen isyancı duyguları bastırmak için hızlı bir zafer kazanmaları gerektiği anlamına geliyordu.

İmparatorluk donanması menzile girince, Amu filosunun Amiral Catiro, turuncu renkli iki feneri havaya salarak savaş düzenine geçilmesi emrini verdi. Çimden dokunmuş bir çerçeve üzerine gerilen kâğıttan yapılma küçük fenerler, altlarında asılı duran mumlar sayesinde hareket ettirilerek gökyüzünde dalgalanıyorlardı.

Filo bütün meşalelerini söndürdü, yelkenlerini topladı, kürek kapılarını açtı ve uzun savaş küreklerini suya daldırdı.

Amiral Catiro, önüne çıkan şans karşısında ihtiyatla gülümsedi. Görünüşe göre, başkomutan zırhı giyen bu vergi tahsildarı, donanma taktikleri hakkında hiçbir şey bilmiyordu. Gemilerini böyle yoğun bir düzen içine sıkıştırarak ve Arulugi'ye geceleyin saldırmaya kalkışacak kadar aptaldı.

Ağır imparatorluk gemileri, görüş şartlarının elverişsizliği yüzünden birbirlerine çarpmak korkusuyla yavaş ilerlemek zorunda kalacaklardı. Daha hafif ve hızlı olan Amu gemileri, imparatorluk donanmasının sayıca üstünlüğünü, dar bir alana sıkıştırılmış gemilerinin arasına hızlıca dalıp küreklerini kırarak ve güvertelerine yanan katran bombaları atarak etkisiz hale getirebilirlerdi.

İmparatorluk kaptanları bu kadar iç içe ilerlemelerinin aptalca olduğunu sezmiş gibiydiler. Gemiler yavaşladılar ve gittikçe yaklaşan Amu filosundan uzaklaşmak için küreklerini ters yönde çekmeye başladılar.

“Kaçacak hiçbir yerin yok, Marana.” Amiral Catiro parlak kırmızı renkte bir fener dörtlüsü gönderdi havaya; topyekûn taarruz anlamına geliyordu bu. Kırk adet Amu gemisi, hep birden öfkeyle daldırıldılar küreklerini suya, geri çekilmekte olan imparatorluk gemilerini takibe koyularak.

Fakat büyük hava gemilerinden on tanesi ilerlemeye devam etti ve kısa süre içinde Amu filosunun tepesinde bittiler. Amu gemilerinin üzerinde süzülürken, alevli bombalar atmaya başladılar.

Catiro buna hazırlıklıydı. Çabuk tutuşan yelkenlerin hepsi ortadan kaldırılmış, gemiciler güverteyi engel yaratabilecek bütün nesnelerden temizlemişler ve güvertenin altına gizlenmeden önce de güverteyi ıslak kumla kaplamışlardı. Bunlar, Xana istilası sürecinde geliştirilmiş eski taktiklerdi. Katran bombaları, zemindeki ıslak kumdan ıslandılar ve alevleri azaldı; fakat ateş daha fazla yayılamadı. Bir süre sonra, hava gemileri bomba cephanelerini tüketmişe benziyorlardı ve diğerleri gibi geriye doğru kürek çekmeye başlayıp kaçmakta olan donanmanın peşine takıldılar.

İmparatorluk gemileri, telaşla kaçarken tahmin edileceği gibi karmaşaya düştüler. Kendi çevrelerinde dönmeye zaman bulamayan gemilerin dümenleri, yeterince iyi kontrol edilemiyordu. Geri geri giderlerken birbirlerine çarptılar ve yavaşladılar. Amu filosunun koçbaşı yayları ve mancınıkları için kolay av durumuna gelmişlerdi.

Amu gemileri gittikçe yaklaşıırken, bazı sabırsız kaptanlar imparatorluk gemilerine bomba ve kaya göndermeye başladılar; fakat bu mermilerin çoğu bir zarara yol açmadan denize düştü.

“Sabır,” diye fısıldadı Catiro. Fakat bu çok da önemli değildi. Amu gemileri o kadar hızlı gidiyorlardı ki, kısa süre sonra, imparatorluk donanmasına kafadan gireceklerdi. Deniz, yakında kırılmış küreklerle, Xana yelkencilerinin ve denizcilerinin ölü bedenleriyle dolacaktı.

Catiro’nun amiral gemisinin yanındaki gemi, birdenbire kontrolsüz bir biçimde sağ tarafa doğru ilerlemeye başladı; kürekleri koordinasyonu bozulan bir karmaşa içindeydi. Bir şey kürekleri engellemiş ve gemiyi bacaklarının yarısı artık itaat etmeyen bir kırkayağa döndürmüştü; denizin üzerinde dönüp duruyordu. Bu gemi, Catiro’ya doğru sürüklenmeye başladı.

“Yoldan çekilin!” diye bağırdı Catiro. Fakat amiral gemisinin sol tarafındaki kürekçiler şaşkınlıkla bağırdılar. Onların kürekleri de gizemli bir şekilde kontrol edilemez hale gelmişti. Kürekler kalın, ağır bir şeyin içine batmış gibiydiler ve kürekçiler ne kadar çok asılırsa, onları kontrol etmekte o kadar çok zorlanıyorlardı. Bu karmaşada bazı kürekler kırıldı, bazıları da kürekçilerin ellerinden fırlayıp gitti.

Paniğe kapılan Amu'lu denizciler, hasarı incelemek için meşaleleri yaktılar. Catiro, geminin yan tarafına baktı ve içi gemilerin küreklerini kesen adamlarla dolu küçük tekneler gördü.

Catiro, şimdi anlıyordu Marana'nın ne halt karıştırdığını. İmparatorluk donanması geri çekilirken, arkalarında, içlerinde siyahlar giyinmiş adamların bulunduğu küçük tekneler bırakmıştı ve bu adamların ellerinde kancalar takılmış ağlar bulunmaktaydı. Amu filosu varlıklarından tamamen habersiz bir şekilde onların yanından geçerken, küçük teknelere gizlenmiş olan mürettebat, ellerindeki ağları Amu gemilerinin küreklerinin kenarlarına atmış ve onları karmakarışık bir yığın halinde birbirlerine bağlamıştı. Amu gemileri kontrolsüz bir şekilde dönmüş ve birbirlerine çarpmışlardı.

Hava gemileri, ölümcül katran bombaları atarak yeniden başlarının üzerinden yaklaştırmaya başladılar. Güvertedeki denizciler ya saklanacak yer arıyorlar ya da çığlıklar atarak denize atlıyorlardı. İmparatorluk donanmasının büyük savaş gemileri, şimdi hareketsiz kalmış olan Amu filosunun üzerine doğru ilerliyorlardı; katliama hazırdılar.

Kikomi gözlerini kapadı. Denizde yanarak sürüklenen Amu gemilerini görmek ya da boğulan adamların çaresizce attığı çığlıkları düşünmek istemiyordu.

Büyük amcası Kral Ponadomu, Müning'e doğru yürürken ağzını açmadı. Teslimiyet için hazırlık yapma zamanı gelmişti.

Ponadomu cırılçıplak soyularak bir kafese konuldu. Hava gemileri onu Kusursuz Şehre götürecek ve başkentteki kalabalıkların büyük sevinci eşliğinde caddelerde dolaştıracaklardı. Fakat Marana, Amu'nun Mücevheri Kikomi'yle daha çok ilgileniyordu.

“Prenses hazretleri, bu şartlar altında tanıştığımız için üzgünüm.”

Kikomi, ince adama ve onun ciddi yüzüne baktı. Bir bürokrata benziyordu; hayatı boyunca tanıdığı yüzlercesinden hiçbir farkı yoktu. Fakat bu adam, yine de binlerce insanın ölümünden sorumluydu.

Marana imparatorluğun ölüm makinesinin dizginlerini elinde tutarken, Kikomi'nin kendisinden başka hiçbir şeyi yoktu.

Fakat erkekler üzerindeki etkisini biliyordu.

“Sizin esirinizim Başkomutan Marana. Bana, dilediğinizi yapabilirsiniz.”

Marana nefesini tuttu. Kikomi'nin sesinin içinde sanki parmaklar vardı; bu parmaklar yüzünde dolaştılar ve sonra da hafifçe kalbini

okşadılar. Cesur ses tonu, cümlesinin ima ettiği şeyi anlaşılır kılıyordu.

“Çok güçlü bir adamsınız, Başkomutan. Dara’da sizin gibi bir tanesinin daha olabileceğine inanmıyorum.”

Marana gözlerini kapadı ve onun sesinin tadını çıkardı. Bu sesi dinlerken uykuya dalabilir ve güzel rüyalar görebilirdi. Amu’nun orkide tadındaki çayı gibiydi: tatlı, kalıcı ve diğer her şeyden daha ferahlatıcı. Onu sonsuza kadar dinlemeyi istedi.

Kikomi, onun yanına geldi ve kollarını boynuna doladı. Marana direnmedi.

“Sırada ne var?” Kikomi saçlarını aynanın önünde tarıyordu. Perdelere içeriden sızan sabah ışığı, bu güzel saçları yumuşak bir ışık saçan altın bir haleye döndürmüş gibi geldi Marana’ya.

“Esirleri Pan’a götürmek zorundayım,” dedi yataktan.

“Bu kadar çabuk mu?”

Marana kesik kesik güldü “Biraz bile oyalanamam. Diğer devletler hâlâ isyan halindeler.” Bir süre düşündü. “Fakat burada, halkın güvendiği birini sorumlu olarak bırakmak akıllıca olacak. Daha akli başında ve İmparator’la işbirliği yapmaya daha istekli birini.”

Prensesin eli bir an yavaşladı; fakat saçlarını taramaya devam etti.

“Amu Düşesi olmak hoşuna gider miydi?” diye sordu Marana. “Bu tahta, amcandan çok daha uygun olduğun söyleniyor.”

Prenses, yanıt vermeyerek saçlarını taramaya devam etti.

Marana şaşırmıştı. Bu kıza kendi ailesinden ve halkından daha fazla saygı göstermişti. Biraz... minnettarlık bekliyordu.

“Ne düşünüyorsun?”

Kikomi, fırçayı hareket ettirmeyi bıraktı. “Seni.”

“Ne olmuş bana?”

“Seni Pan’da, Xana’nın şanı için yaptıklarının yüzde birini bile yapmamış olan adamların karşısında eğilip yerlerde sürünürken canlandırıyorum gözümde. Her şeyi sana borçlu olan bir çocuk, başını okşayacak ve sana ait olan zaferi kutlarken oradan uzaklaşmanı söyleyecek.”

“Söylediklerine dikkat et.” Kulak misafiri olan bir hizmetkâr olmadığından emin olmak için Marana etrafına bakındı.

“Bu tahta amcamdan daha layık olduğumu söyledin. Belki. Dünyaya her zaman adil ya da dürüst değil. Şeref, her zaman hak edene

gitmiyor. Maalesef üzücü bir durum bu.”

Cüretkâr sözleri Marana’nın içindeki bir şeyi uyandırmıştı. Marana kendisini, *Kiji’nin Ruhu’nun* kaptan köşkünde Pan’a uçarken düşündü. Ordularının başkente yürüdüğünü getirdi gözlerinin önüne. Yanında güzel karısı Prenses Kikomi olduğu halde, kendisini saraya yani evine doğru yürürken düşündü.

Aynada Kikomi’nin yansımasına baktı. Cesaret ve boyun eğme arasında gidip gelen gözleri canlı, tutkulu ve baştan çıkarıcıydı.

“Peki, dünyayı daha adil ve daha dürüst yapamaz mıyız?” diye sordu Kikomi. Sesi, yeniden onu sarıp sarmalar ve gitmeye asla cesaret edemeyeceği yerlere sürükler gibiydi.

Marana, üzerinde tuniğinin düzgünce katlanmış olarak durduğu yatağın kenarındaki küçük sehpaye baktı. Dün gece Kikomi’ye sarılmadan önce bunu yapmak için zaman ayırmıştı. Sehpanın üzerine birkaç bozuk para da saçılmıştı; onları düzgün bir şekilde üst üste dizmek için uzandı. Düzensizlikten nefret ediyordu.

Birbirlerine çarpan paralar o tanıdık sesi çıkardılar. Zihninin uzak bir köşesinde açıklığın, özenli hesapların, her kaydın bir anlam ifade ettiği düzgünce tutulmuş muhasebe defterlerinin sesini işitti. Ürperdi ve Kikomi’nin onun üzerinde yarattığı büyü kayboldu.

Büyük bir isteksizlikle, tekrar ona döndü. “Bu kadarı yeterli.”

Derin bir nefes aldı. Kikomi’nin onu ele geçirmesine ramak kalmıştı.

Çok zeki ve cesur; işe yarayabilir.

“Senin tutkulu olduğunu düşünmüştüm,” dedi Marana. “Eakat yanılmışım.” Kikomi bakmak için ona döndü ve başarısız olduğunu anladığında yüzü düştü.

“Sendeki *sadece* tutku değil,” dedi Marana. “Bu ülkeyi ve halkını da seviyorsun. Onların onayını almak için yanıp tutuşuyorsun.”

“Ben bir Amu kızıyım.”

“Prenses hazretleri, size bir teklifte bulunacağım. Eğer kabul ederseniz Arulugi’ye dokunmayacağım. Özel vergiler ve halkın İmparator’a karşı yenilenmiş sadakat yükümlülüğü dışında, yaşam burada eskiden olduğu gibi devam edecek. Müning’in çay evleri yine tatlı aromalarla ve güzel şarkılarla dolacak, erkekler ve kadınlar bu simli Ada’nın zarafetini hayran hayran izlemeye devam edecekler. Şarkılarda ve hikâyelerde halkınızın koruyucusu olarak anılacaksınız.”

“Amu Düşesi olacağımı düşünmüştüm.”

Marana güldü. “Bu, Amu’nın sorumluluğunu sana bırakmanın ne kadar tehlikeli olacağını anlamadan önceydi.”

Prenses Kikomi hiçbir şey söylemedi. Parmakları, dalgın bir halde mavi ipek giysisini okşuyordu ve sanki parmağına taktığı iri safire dalmış gibiydi gözleri.

Biraz daha sabırlı davranmış ve kendini bu kadar belli etmemiş olmayı diledi. Bu adamın, Erishi’ye ihanet edip Pan’ın üzerine yürümesinin yolunu açacak şansı vardı ama eline çok fazla güvendiği için bu şansın parmaklarının arasından kayıp gitmesine izin vermişti.

“Fakat itiraz edersen, seni Pan’ın en adi genelevine vereceğim ve orada tek bir bakır meteliğe satacağım. Her zaman bir orospu olarak anılacaksın.”

Şimdi gülme sırası Prenses Kikomi’deydi. “Bunun beni korkutacağına inanıyor musun? Sen zaten beni bir orospu olarak görüyorsun.”

Marana başını salladı. “Dahası var. Ayrıca, Toyemotika Gölü’nün kurutulmasını ve Müning’in taş taş üstünde kalmayana kadar yakılmasını emredeceğim. Tarlalara tuz serpeceğim ve Arulugi’nin her on sakininden birinin idam edilmesini emredeceğim. Daha önce de o kadar çok adam öldürdüm ki, birkaç tane daha öldürmek hiç sorun olmaz. Fakat hepsinden önemlisi, Arulugi’nin kaderinin sorumlusu olan kişinin sen, sadece sen olduğunun bilinmesini sağlayacağım. Halkını kurtarma şansın olmuştu, ama hayır dedin.”

Prenses Kikomi Marana’ya bakıyordu. Bu adam hakkında neler hissettiğini anlatacak sözcük bulamadı. *Nefret* yetersiz kalırdı.

Prenses Kikomi ve Kral Ponadomu’yu Pan’a götürmek için hafif bir hava gemisi gönderilmişti. Onlarla birlikte, birkaç Amu’lu soylu ve saray muhafızlarının yüzbaşı Cano Tho da dâhil önemli bazı mahkûmlar da gönderiliyordu.

Esirlerin yanında sadece az sayıda bir mürettebat seyahat edecekti. Sepetin geminin ana gövdesinin içinde yer alan bölümünde, kısa bir koridor boyunca, bazıları depo bazıları da mürettebatın uyku mahalli olarak kullanılan birkaç oda vardı. Bu odalardan birinde, Kikomi ve Ponadomu çıplak olarak bir kafesin içinde tutuluyorlardı. Diğer mahpuslar iple sıkıcı bağlanmışlardı ve koridorun karşısındaki odada tutuluyorlardı.

Uçuş başladıktan sonra, Cano Tho bileklerine bağı olan ipi test etti. Muhafızlar tembeldiler ve iyi bağlamamışlardı; ayrıca, ip de eskiydi ve gerginliğini yitirmişti.

Muhafızlar sersemleyip de dikkatleri azalana kadar birkaç saat bekledi. İpleri zorlamaya başladı ve sadece odayı kontrol etmesi için görevlendirilen tek bir muhafız odanın önünden geçerken ara verdi. Derisi tahriş olup da kanamaya başlayana kadar ipi sürttü. Dişlerini sıktı, fakat devam etti. Kan ipleri kayganlaştırdı ve bu da işini kolaylaştırdı.

İşte! Elleri serbest kalmıştı.

Cano Tho limanda çaresizce dikilmiş ve Amu'lu erkekler yanan gemilerden Amu Boğazı'nın karanlık, soğuk sularına ölmek için atarken izlemişti. Fakat şimdi de kibirli imparatorluk askerleri bir hata yapmışlardı ve bunu onlara ödetecekti.

Muhafız arkasını döndüğünde, Cano bileklerinin etrafındaki bağı hızlıca çözdü.

Muhafız onun önünden bir daha geçerken, Cano fırladı ve boğuşarak onu yere indirdi. Muhafızın belindeki hançeri hızlıca çekti ve adamın boğazını kesti.

Yanıdaki diğer mahpusları da serbest bıraktı. Serbest kalan adamlar, odada bulabildikleri silahları aldılar ve koridoru dikkatlice gözetlediler. Şansları vardı. Koridor boştu. Diğer bütün muhafızlar ranzalarında uyuyorlardı.

Adamlar hızlı hareket ettiler. Birkaç imparatorluk muhafızı uyularında öldürüldüler ve dakikalar içinde mahpuslar kaptan köşküne ulaştılar. Pilotlar, kürekçiler ve zorla çalıştırılan işçiler teslim olmadan önce kısa bir süre mücadele ettiler.

Cano, Kral Ponadomu ve Prenses Kikomi'nin tutuldukları odaya yürüdü. Çıplaklıkları nedeniyle küçük düşmesinler diye bakışlarını onlardan kaçırdı. Kafesleri açtı ve onlara imparatorluk muhafızlarının odalarından alınan elbiseleri ve iç çamaşırlarını uzattı.

"Bu bir mucize, Majesteleri ve Prenses hazretleri! Özgürüz ve imparatorluğun hava gemilerinden birini kontrol ediyoruz."

Çıplakken bile gururlu ve zarif olan Prenses Kikomi, Cano'ya teşekkür etti ve yünlü bir kumaşı bedenine sardı. İpek elbisesi, tacı, makyajı ve göz kamaştıran mücevherleri olmadan da Cano onu tanıdığı her kadından daha güzel buluyordu. Çok uzun zamandan beri uzaktan uzağa ona hayrandı. Gerçekten de Amu'nun Mücevheriydi o.

Cano, Prenses Kikomi'nin yüzündeki neşeyi ve rahatlamayı gördü; bunun nedeni, hiç şüphe yok ki Marana'nın onun için çizdiği onur kırıcı bir gelecekte kurtulmasında ona yardım etmiş olmasıydı. Cano ayrıca olayların kendisini bu konuma getirecek şekilde gelişmiş olmasından da memnundu. Kikomi, şimdi ona buz mavisi gözlerindeki yumuşaklıkla bakıyordu; bu gözler hem çok soğuk hem de çok sıcaktılar. Kikomi isteseydi, Cano onun için seve seve ölebilirdi.

“Şimdi nereye gideceğiz?” diye sordu kral. Sarayın güven verici konforundan uzakta, bakanları yanında değilken ne yapacağını bilemez haldeydi. Vatani olmayan bir adam olarak yaşamaya alışamamıştı henüz.

“Çaruza'ya. Kral Thufi bize yardım edecektir.” Prenses'in ses tonu sakin ve soğuktu. Cano onun, esaretin yarattığı aşağılamayı şimdiden geride bıraktığını gördü. Yeniden Prenses, yeniden Amu'nun Mücevheri olmuştu. İnsanlar şimdi, vereceği kararları bekliyorlardı ve o da bu durumun üstesinden başarıyla gelip onlara liderlik edecekti; taht için veraset yasalarının canı cehennemeydi.

Hava gemisi uçurtma yelkenlerinin ve dümenin yönünü düzeltti ve güneye yönelip Cocru'ya doğru uçmaya başladı.

“BU BİR AT”

PAN: ADİL GÜCÜN HÜKÜMDARLIĞININ
DÖRDÜNCÜ YILININ SEKİZİNCİ AYI

Saray Muhafızı Pira endişeliydi.

Bütün beklentilerinin tersine, Naip Crupo’nun hazine bakanını Xana başkomutanı olarak ataması, dâhice bir hamleye dönüşmüştü. Bu kıtıpiyos, hesapçı adam bütün beklentileri aşmıştı.

Arulugi’de kazanılan zafer herkesin dilindeydi. Hatta bazı Tiro devletleri, teslimiyet şartlarını görüşmek için gizli temsilciler gönderiyorlardı. Liru Nehri boyunca terslikler olduğu muhakkaktı; fakat isyancılar nehri geçip de imparatorluğun ana vatani olan Géfica’ya gelemiyorlardı. Crupo, her gün, verdiği basiretli karar nedeniyle övünüyor ve sanki büyük yasa koyucu Aruano’nun dünyaya ikinci kez gelmiş hali kendisiymiş gibi sarayda kasıla kasıla dolaşıyordu. Belli ki Pira olmadan hiçbir yere gelemeyeceğini unutmuştu ve bu da onu gittikçe çekilmez biri yapıyordu.

Crupo’nun ihtiraslı olduğu bir sır değildi. Şimdiden Pan’daki en güçlü adamdı; fakat Pira, Crupo’nun bir gün Erishi’ye artık ihtiyacı olmadığına karar verebileceğini görüyordu. Crupo, Marana’nın da desteğini alarak –ne de olsa konumunu koruması Crupo’nun keyfine bağlıydı– Büyük Toplantı Salonu’na girse ve toplanmış bakanlara İmparator’un gerçekten kim olduğunu sorsa, bir zamanlar naibin Büyük Toplantı Salonu’na bir at getirdiğini kabul etmiş olan bütün bu bakanlar, başlarını bilgece sallayarak İmparator’un karşılarında durduğunu söylerlerdi. O da onlara soru sormaya başlardı:

Öyleyse, tahtta oturan bu çocuk kim?

Kim bilir? Sahtekârın biridir belki de.

Peki, çocuğun yanında dikilip duran bu adam kim?

Sıradan bir kâhya, çocuğun oyun arkadaşı. Xana'mn eski erdemlerinin yozlaştırıcısı.

Vurun boynunu!

Pira başını salladı. Bunun gerçekleşmesine izin veremezdi. Önceden, sadece Xana'nın düşüşünü görmekle yetiniyordu; fakat şimdi daha fazlasını istiyordu. Bu Erishi ve Crupo aptallarına yeterince tahammül etmişti.

Tahtı Xana yönetiminden o ele geçirmeliydi, Crupo değil. Maing'in intikamı olması gerektiği gibi alınmalıydı.

“İmparator'u görmeliyim,” dedi Crupo.

“Rénga meşgul,” dedi Pira.

“Oyun oynamakla meşgul demek istiyorsun.” İşlerin gidişatı Crupo'nun canını zaman geçtikçe daha çok sıkıyordu. Bütün kararları alan ve imparatorluk işlerinin tıkr tıkr yolunda gitmesini sağlayan oydu; ama yine de sıradan bir hizmetkâr gibi her hafta gelip bu şımarık çocuğa rapor vermek zorundaydı.

Çocuk İmparator'un, kendisiyle yapılacak her görüşmenin önce –eskiden bir hizmetkâr olan– Saray Muhafızı Pira tarafından onaylanması gerektiği şeklindeki keyfi emri, altında ezilip durduğu aşağılanma duygusunu daha da artırmıştı sadece. İşleri değiştirmenin zamanı gelmişti belki de.

“İmparator genç ve ilgisi kolayca dağılabiliyor,” diye itiraf etti Pira. “Fakat gözüm Rénga'nın ruh halinde olacak ve keyfi yerine geldiğinde, seni onunla görüştüreceğim.”

“Teşekkür ederim,” dedi Crupo. Saray Muhafızı Pira, tam da İmparator'a arkadaşlık edecek türden aptal bir adamdı. Fakat eski imparator öldüğünde gerçekleşen ve hiç bahsedilmeyen o komplo yüzünden Crupo ve Pira birbirlerine bağlanmışlardı. Şimdilik, Pira'ya ihtiyacı vardı.

“Gel şimdi. Çabuk gel. İmparator, yönetimin detaylarını öğrenmek istediğini söyledi. Onu, hemen görmelisin.”

Crupo, resmi giysisine ve üzerinden otorite sembolü olan yeşim ve amber boncukların sarktığı şapkasına çekidüzen verdi ve

İmparator'un özel bahçesine doğru, sarayın koridorlarını aceleyle kat etmeye başladı. Pira, yetişmek için onun arkasından koştu.

Köşeyi döndüler ve İmparator'un bahçesine girdiler. İmparator bir bankın üzerinde oturuyordu. Bankın üzerine istif edilmiş bir kumaş yığını, kucığının üzerine doğru açarak okşar gibiydi; konuşuyor ve gülüyordu.

Crupo yaklaştı. "Renga, beni mi çağırdınız?"

On beş yaşındaki çocuk irkilerek kafasını kaldırdı ve baktı. Bankın üzerindeki kumaş yığını hisirdadı; kucığına oturmuş olan yüzü kızarmış bir genç kız, boş bir çabayla göğüslerini örtmeye çalışıyordu. Kız naibe, saray muhafızına ve İmparator'a çabucak eğilerek selam verdi ve patika boyunca koşarak çalıların arkasında kayboldu.

"Elbette ki çağırmadım." İmparator Erishi'nin öfkeden yüzü kızarmıştı. "Çık dışarı. Çık dışarı! Çık dışarı!"

Crupo aceleyle geriye çekildi.

Pira, yere attı kendisini ve alnını soğuk taşa koydu.

"Affedin beni, Renga. Pat diye daldı içeri. Onu durduramadım!"

İmparator başını salladı ve sabırsızca bir el hareketi yaparak kızın gittiği patikaya yöneldi.

Pira kendi kendine gülümsedi. Bu tür anların yarıda kesilmesi kadar çocuğu küçük düşüren ve sinirlendiren başka hiçbir şey yoktu. Artık imparator naibi ne zaman görse, bu unutulması imkânsız anı zihninde canlanacaktı.

Bunun hemen ardından, Pira, Crupo'nun güzel yazı alıştırması yaptığı bütün müsveddeleri toplaması için Crupo'nun hizmetkârına rüşvet verdi.

"Naibin sanatının büyük bir hayranıyım," dedi Pira, alçak gönüllü bir şekilde. "Çöpe attığı bu güzelliklerden bazılarını saklamak istiyorum sadece."

Hizmetkâr bunda bir kötülük görmedi, hatta saray muhafızına acıdı. Hayatı ne kadar acınasıydı. Bütün gün yaptığı tek iş bir ergeni eğlendirmektir ve hobi olarak çöp yığınından el yazmalarını almak için yalvarıyordu. Gerçekten büyük bir adam olan Naip Crupo'yla alakası yoktu.

Pira, üzerinde sembollerin yazılı olduğu rulolardan ihtiyaç duyduğu kadarını toplamak için bir süre beklemek zorunda kaldı. Ruloları alınca, balmumu sembolleri yerlerinden kaldırmak için

yumuşayıncaya kadar arka taraflarında dikkatlice sıcak bir çaydanlığı gezdirdi. Daha sonra, yeni bir ruloda kullanmak için ihtiyaç duyacağı sembolleri seçip bir araya getirdi ve sembolleri eritip yeni yerlerine yapıştırmaya yetecek kadar ruloyu arka tarafından yeniden ısıttı.

Elinde şimdi, Crupo'nun güzel ve akıcı yazısıyla yazılmış yeni bir şiir vardı: Bu, naibin yazmadığı; ama sahte olduğunu da ispatlayamayacağı bir şiirdi.

Pira Büyük Toplantı Salonu'na giderken, birileri tarafından fark edildiğinde İmparator'a götürülecek şiiri basamakların üzerine gelişigüzel bıraktı.

Bir fareyi taşımak zorunda olan bir kartalım ben.

Bir tarla faresine itaat etmesi gereken bir kurdum ben.

Fakat bir gün hak ettiğim yere geleceğim,

Ve aptal çocuk, işte o zaman, hayatını bağışlamam için yalvaracak.

“Geyiği hatırlıyor musunuz, Rénga?” diye fısıldadı Pira, ürkmüş ve öfkeli İmparator Erishi'ye. “Umarım ihtiyacınız olan şeyi sonunda öğrenmişsinizdir.”

İhanet! Crupo buna inanamıyordu. Saray muhafızları gecenin ortasında yatak odasına gelmişler ve onu uyandırıp prangaları takmışlardı. Şimdi, İmparator'un zindanmdaydı ve hiç kimse ona aleyhindeki kanıtları bile söylemiyordu.

Pekâlâ, masum olduğunu ispat edecekti. Eğer ikna edici makaleler yazmayı bilen biri varsa, o da kendisiydi. Kendisini fırçası, mürekkebi, bıçağı ve balmumu çubuğuyla kurtaracaktı.

İmparator'a dilekçe üstüne dilekçe, mektup üstüne mektup yazdı; fakat yanıt alamadı.

Saray Muhafızı Pira, eski dostunu ziyarete geldi.

“Ne yaptın?” dedi Pira, başını üzgünce sallayarak. “İhtirasının sınırları yok mu?”

Crupo hiçbir şeyi kabul etmedi. Pira bir el işareti yaptı ve arkasında duran adamlar öne çıktılar.

Crupo, hayatında böyle bir acı yaşamamıştı. Parmaklarının kemikleri birer birer kırıldı ve sonrada kırılan parçalar yeniden kırıldılar. Crupo bayıldı.

Uyandırmak için yüzüne soğuk su döktüler ve biraz daha canını yaktılar.

Her şeyi kabul etti. Pira'nın önüne koyduğu her kâğıdı, parmakları şimdi erimiş balmumu gibi olduğu için fırçayı dişleriyle tutarak imzaladı.

Üç saray muhafızı, Crupo'yu hücrelerinde ziyarete geldiler.

“İtirafının gerçekliğinden emin olmak için *Rénga* gönderdi bizi,” dedi muhafızlardan biri. “Saray Muhafızı Pira'nın fazla heyecanlı davranmış olmasından endişe ediyor. İşkenceye maruz kaldın mı?”

Crupo başını kaldırdı ve şişmiş gözleriyle muhafızların arkasına doğru baktı. Pira yoktu ortalıkta.

En sonunda, adalet için bir şans doğmuştu!

Crupo başını hızlı hızlı salladı. Konuşmaya çalıştı ama yapamadı. Pira'nın adamları dilini kızgın çuvaldızla yakmışlardı. Muhafızlara neye maruz kaldığını göstermek için ellerini kaldırdı.

“İtiraf... doğru değildi, değil mi?”

Crupo başını salladı.

Pira, seni önemsiz köle. Bu senin yanına kalmayacak.

Muhafızlar gittiler.

“Adamlarımdan bazılarını, seni denemek için saray muhafızları gibi giydirdim,” dedi Saray Muhafızı Pira, soğuk bir sesle. “İtirafında samimi olmadığını görmüşler. Hâlâ, bir at yerine bir geyiğe baktığın izlenimiyle hareket ediyorsun ve ben sana bunun bir at olduğunu söylüyorum. Anlıyor musun?”

Pira'nın adamları, ona bütün gece işkence yaptılar.

Pira, Crupo'yu tedavi etmeleri için en iyi doktorları getirtti. Yaralarına bandaj yaptılar ve dilini rahatlatıldılar. Ona şifalı çorba içirip morluklarına bitkisel merhem sürdüler. Fakat Crupo, bunun ona daha fazla zarar vermek için Pira'nın çevirdiği bir oyun olduğundan korkarak, doktorların her dokunuşunda geriye kaçtı.

Bir gün, daha kalabalık bir saray muhafızı grubu geldi hücrelerinde ziyaretime.

“İmparator, itirafının gerçekliğinden emin olmak istiyor. İşkenceye maruz kaldın mı?”

Crupo başını salladı.

“İtiraf... doğru değildi, değil mi?”

Crupo başını gayretli bir şekilde salladı. Mırıldanarak boguk bir sesle konuştu ve bir sürü el kol işareti yaparak yazdığı her sözcüğün doğru olduğunu belirtmeye çalıştı. Kendisi İmparator'a ihanet etmişti. İmparator'un ölmesini istemişti. Bunun için çok ama çok üzgündü; fakat başına gelenleri hak etmişti. Performansının, bu sefer, yeterli olacağını umuyordu.

Saray muhafızlarının yüzbaşısının raporunu dinlerken İmparator Erishi büyük üzüntü duydu. İçinde, derinlerde bir yerde, naibin ona gerçekten ihanet etmek istediğine inanmayı reddediyordu.

Eakat saray muhafızlarının yüzbaşısı, adamlarının Crupo'yu ziyaretini anlattı. Saray Muhafızı Pira'nın bulunmadığı güvenli bir odada, Crupo kendisini sorgulayan muhafızlara işkence görmediği konusunda ısrar etmişti. Çok üzgündü; fakat itirafı da doğrudu.

İmparator çılgına döndü.

Saray Muhafızı Pira onu teskin etmek için geldi. "İnsanların kalplerinin içini görmek zordur; onları iyi tanıdığını sansan da bu değişmez."

İmparator Erishi, Crupo'nun kalbinin göğsünden sökülmesi ve sadakatin rengi kırmızı mı, yoksa ihanetin rengi siyah mı olduğunu görmek için kendisine getirilmesi emrini verdi.

Fakat kalp kendisine getirildiğinde, çocuk cesaretini kaybetti ve ona hiç bakmadan köpeklerine yedirilmesini emretti.

Saray Muhafızı Pira, şimdi başbakan unvanına da sahip olmuştu ve dikkatini isyana çevirdi.

Bir gün, İmparator'u, hayatını bağışlaması için kendisine yalvarırken görmekten zevk duyacaktı. İmparator'u Xana yönetiminden uzaklaştırdığı gün olacaktı o gün. Fakat şimdilik, ilk önce isyancılardan kurtulmalıydı.

Orduları uzaktan yönetmek, gözüne çok zor görünmüyordu. Eğer Crupo bunu yapabildiyse, o da yapabilirdi.

Amu'nun düşmesiyle, isyan halinde olan sadece üç Tiro devleti kalmıştı: Kuzeyde, Rima'nın karanlık ormanlarının gerisindeki on bin kişilik gücüyle engebeli ve sarp arazili Faça; doğuda, on bin piyade askeri ve Kurt Pençesi Adası'nda isyancılardan arta kalan donanmasıyla zengin Gan; güneyde, General Tanno Namen'le Liru Irmağı'nın karşı tarafında karşılaşan savaşçı Cocru.

Kindo Marana, güçsüz ve fırsat düşkünü olan Faça Kralı Shilué'yi çok dikkate almıyordu; Kurt Pençesi'nde kalmakla yetinip Büyük Ada'da yer alan Géjira'daki atalarından gelen haklarını istemeyi unutan Gan Kralı Dalo'ya da çok saygı duymuyordu. Marana'nın planı, imparatorluk için gerçek bir tehdit oluşturan Cocru'ya koordineli bir genel taarruz yapmak için güçlerini Namen'inkilerle birleştirmekti.

Fakat planını yürürlüğe koyamadan bir ulak, Rahip Crupo'nun bir ihanet komplosu içindeyken yakalandığı ve idam edildiği haberini getirmişti Kusursuz Şehir'den. Ve şimdi Başbakan Pira, Kurt Pençesi'ne genel bir taarruza kalkışmak için bütün imparatorluk güçlerinin bir araya gelmelerini emreliyordu.

“Önce uzaktaki adaların güvenliğini sağlayın.” Ulak, Goran Pira'nın sözlerini okuyordu. “Büyük Ada kendiliğinden dize gelecektir.”

Marana bunu yanlış bir strateji olarak gördü; fakat imparatorluk ulağı karşısında bu sıkıntısını açığa vurmadi. İmparator ve yeni başbakanı, savaşı, Büyük Toplantı Salonu'ndaki model üzerinde oynadıkları bir oyuna benzetiyor gibiydiler. Kendisi Xana başkomutanı olabilirdi; fakat sonuçta, üstlerinin eline alıp istedikleri yere koydukları bir piyondur.

Bir an, Prenses Kikomi'nin cazibesine kapılmış olmayı dileyecekti nerdeyse.

Fakat bu fırsat kaçmıştı ve ihanet onun için sadece düşüncede kalacak bir şeydi. Çok titizdi, düzene ve herkesin kendi yerini bilmesi gerektiğine olan inancına da çok bağlıydı.

Marana iç geçirdi ve birliklerin yeni düzeniyle ilgili emirleri gönderdi. İmparatorluk donanması ve yirmi bin askeri, Kurt Pençesi'ne gitmek için Faça'yı es geçerek kuzeye, Büyük Ada civarına yelken açacaklardı.

Eş zamanlı olarak Namen, Liru Nehri'nde ve Rima Ormanları'nın kenarında savunma için az sayıda asker bırakacaktı. Daha sonra, geriye kalan diğer yirmi bin adamını Thoco Geçidi'nden, az eğimli Géjira'nın varlıklı bahçe şehirlerinden ve sakin pirinç tarlalarından geçirerek Shinané Dağları'nın kıyıya uzandığı noktada donanmayla buluşacaktı. Oradan, imparatorluk Kurt Pençesi'ne güçlü bir taarruz başlatacaktı.

PRINCEPS'İN VERDİĞİ SÖZ

ÇARUZA: ADİL GÜCÜN HÜKÜMDARLIĞININ
DÖRDÜNCÜ YILININ DOKUZUNCU AYI

Kral Thufi, Tiro devletlerinin bir araya gelen temsilcilerine ve kral-
larına gürledi.

Herkesin tam bir dar kafalı gibi davranmış olması canına tak et-
mişti. Tartışmalar aylardan beri devam ediyordu ve hâlâ hiçbir ka-
rara varılamamıştı. Pan üzerine yürümek için her birlikte bir plan
üretmekten çok, hayali bir zaferin ganimetlerini bölüşme konusun-
da dalaşmayı tercih ediyorlardı.

Rima ve Amu elden çıkmıştı; Haan, kısa bir süre için bile öz-
gürlüğünü ilan edememişti. İmparatorluk, Tiro devletlerini yeniden
birer birer işgal edecek, İmparator Mapidéré'nin on yıllar önceki ba-
şarısını tekrarlayacaktı. İsyan başarısızlık uçurumuna yuvarlanmak
üzereydi.

*Bütün Tiro devletlerinin eşit ve bağımsız olmaları hayali güzel, diye
düşündü Thufi; fakat şimdi gerçeğe yüzleşmeliyiz.*

“Daha fazla tartışmaya gerek yok,” dedi Kral Thufi. “Kendimi
*princeps** olarak tayin ediyorum.”

Oda, şaşkınlığın yarattığı sessizliğe gömüldü. Dört yüzyıldan beri
bir *princeps* olmamıştı.

* Roma İmparatorluğu'nun ilk imparatoru Octavian Caesar Augustus tarafın-
dan kullanılan, senatörler arasında ve yurttaşlar arasında birinci anlamına
gelen unvan. -yhn

Fakat kimse karşı çıkmadı, en azından açıkça. Cocru, her şeyden önce, ordusu en büyük olan ülkeydi ve imparatorluğa karşı savaş alanında zafer kazanan tek Tiro devletiydi.

“Marana ve Namen, Kurt Pençesi’ne yapacakları taarruza ellerindeki her şeyi koyuyorlar; bizler de ayrılıklarımızı bir yana koyup Gan’a yardım etmek için elimizden gelen her şeyi yapmalıyız.” Bunun üzerine Gam temsilcisi büyük bir şevkle başını salladı. “Faça ve Cocru ayırabildiği her adamını gönderecek ve sizler de elinizden gelen yardımı yapmalısınız: para, silah, istihbarat... Altı Devlet, Kurt Pençesi’nde müşterek bir savunma gerçekleştirecek.”

Gerçekte bu, basmakalıp bir söz değildi. Bütün Tiro devletleri yardım *edebilirlerdi*. Rima ordusundan arta kalanlar, Cocru’ya doğru yol alıyorlardı; intikama susamış öfkeli adamlardı bunlar. Amu Boğazı’ndaki savaştan çok az Amu gemisi kaçabilmişti ve Kral Ponadomu ile Prenses Kikomi de yanlarında olmak üzere Çaruza’ya doğru ağır aksak yol alıyorlardı. Kaçtıkları hava gemisi yere indikten kısa bir süre sonra, gizemli bir şekilde sızıntı yapmaya başlamış ve imha edilmesi gerekmişti. İstila altındaki bütün Tiro devletlerinden varlıklı soylular, askeri harcamalara dönüştürülebilecek milli servetlerini yükleyip Çaruza’ya kaçmışlardı.

Haan’ın bile sunacak bir şeyi vardı. Kral Cosugi, Luan Zya’yı gizli bir görevle Haan’a göndermişti. Luan, orada hoşnut olmayan ve imparatorluğun ana vatanında karışıklık çıkarmaya istekli olan genç adamlar arasında, bir yeraltı hareketi örgütlemeyi başarmıştı.

“Kurt Pençesi’nde başarısız olursak, Dara Adaları yeniden barbarlığın ve despotluğun içine gömülürler. Fakat eğer başarılı olursak, imparatorluğun son umut ışığını da söndürmüş olacağız. Kindo Marana, imparatorluk için Rui ve Dasu’da ölmeye istekli daha fazla adam bulamayacak. Xana halkı da nerdeyse bizim kadar acı çekti. Ya hep birlikte çıkacağız ya da hep birlikte batacağız.”

Thufi, kendi özel gündemleri olan krallara ve temsilcilere güvenmiyordu. Savaşma azimlerini artırmak için adamlara doğrudan hitap etti.

“Başarılı olursak, Géjira tarlalarında, Thoco Geçidi’nde ilerleyeceğiz ve savaşı İmparator’un Pan’daki sarayına taşıyacağız. *Princeps* olarak ilan ediyorum: Köle ya da efendi olsun, İmparator Erishi’yi kim ele geçirirse, Géfica’nın en zengin bölgelerini kapsayacak olan yeni bir Tiro devletinin kralı yapılacaktır.”

Toplantı halindeki temsilciler ve krallar, bu açıklama karşısında biraz gönülsüzce tezahüratta bulundular; fakat Başkomutan Phin Zyndu her birine sırayla soğuk bir şekilde bakınca alkışların sesi de yükseldi.

Kılıçlarla desteklendiğinde, sözcükler her zaman daha ikna edici olurlar.

Kral Ponadomu, *princeps*'in Amu'nun hakkı olan toprakları vaat ettiğini mırıldandı; fakat kendisinin ve Prenses Kikomi'nin Kral Thufi'den gelen sadakalarla yaşadıklarını düşününce, sesini yükseltemedi.

Jia'mn kiraladığı ev Çaruza'nın dışında, tam kumsalın kenarında yer alan küçük bir köydeydi. Şimdi zor günler geçiren Cocru'lu soylu bir ailenin yazlık evi olarak kullanılmıştı. Ev genişti; fakat gösterişli değildi ve kirası da makuldü.

Doğuda, ufkun altında, Tunoa Adaları yer alıyordu. Mata Zyndu, kırılmış deniz kabuklarını ve çakıl taşlarını dalgalara atarak, bir süre kumsalda dikildi; evini düşünüyordu. Sonra başını eğdi ve Kuni'lerin ön kapısına doğru ilerledi.

"Kardeşlerim, Kuni ve Jia!" diye bağırdı. "Umarım ziyaret için uygunsuz bir zaman değildir."

Marana ve Namen'in Dimu'ya saldırmayacakları belli olduktan sonra, Mata ve Kuni Çaruza'ya bir ay önce geri dönmüşlerdi. Kuni, Jia'nın yanında kalıp baba olmanın tadını çıkarırken, Mata, Cocru ordusunu yöneten amcasına yardım ediyordu. Kralların ve temsilcilerin isyancılara yönelik bir stratejiye karar vermelerini beklerlerken, ikisi de biraz gergindiler.

"Ah, Mata Kardeş," dedi Kuni, Jia'yla birlikte ayağa kalkarken. "Sen söz konusu olduğunda uygunsuz zaman diye bir şeyin olmadığını biliyorsun. Aileden birisin."

Otho Krin, üzerinde atıştırmalıkların ve çay setinin bulunduğu bir tepsiyle geldi.

"Bir hizmetkâr gibi davranmana gerek olmadığını sana kaç kere söyledim?" dedi Jia. "Burada Kuni'nin yakın koruması olarak bulunuyorsun, bana bir şeyler getirmek için değil."

"Bunu dert etmiyorum, Leydi Jia," dedi Otho, kızarmış bir yüzle. "Lord Garu'ya beni buraya getirmesi için yalvardım ve ona gerek onu korumak olsun gerekse evde size ihtiyaç duyduğunuz herhangi bir konuda yardım etmek olsun işe yarayacağımı söyledim. Lord

Garu için yapmayacağım hiçbir şey yok... Elbette sizin için de..."

"Hiç büyümeyen bir çocuk gibisin," dedi Jia, fakat bir yandan da gülümsüyordu. "Teşekkürler Otho." Mahcup genç eğildi ve gitti.

Jia ve Kuni, Mata'ya hoş geldin dediler ve *gēupa* pozisyonunda yere oturdular. Jia çayları doldururken, Kuni de bebeği Mata'ya verdi. Ne yapması gerektiğinden emin olamayan Mata, bebeği bir Hindistan cevizi gibi kocaman olan avucunun içinde dikkatlice tuttu. Bebek ağlamıyordu; fakat dev adama merakla bakıyordu. Kuni ve Jia güldüler.

"Sana benziyor, Kuni," dedi Mata, bebeğin tombul bacaklarına ve yuvarlak beline bakarken. "Fakat çok daha iyi görünüyor."

"Kocamla çok fazla zaman geçirdiğin belli," dedi Jia, gülümseyerek. "Onun bayağı mizah anlayışını bile öğreniyorsun."

Çay içip bambudan yeme çubuklarıyla kuru mango parçaları ve morina balığı dilimleri atıştırırlarken, Mata, Kuni'ye Kral Thufi'nin ilanından bahsetti.

"Géfica Kralı mı!" Kuni hayretler içinde kalmıştı. "Bu, subayları ve askerleri hiç şüphesiz çok heyecanlandıracaktır."

"Gerçekten de öyle olacak."

"Kardeşim, nasıl bu kadar sakin durabiliyorsun? Bu, senin gerçekleştirebileceğin bir vaat!"

Mata'nın ağzı kulaklarına vardı. "İsyanda pek çok kahraman var. Böyle bir ödülü, tanrıların kime vereceğini kim bilebilir?"

Kuni başını salladı. "Bu kadar alçak gönüllü olmana gerek yok. Kaderin için çaba göster."

Mata, Kuni'nin kendisine duyduğu güvenden memnun olarak güldü; fakat aynı zamanda mahcup da hissetti. "Artık Kral Thufi'nin, amcam Çaruza'da kalabilsin diye beni Kurt Pençesi'ndeki müttefik kuvvetlerinin komutanı yapacağını umuyorum. Amcam dinlenmeyi hak ediyor; Kral Thufi de başkomutan yanındayken ve ana vatanın savunmasından sorumluyken kendini güvende hissedecektir."

"Seninle geleceğim. Birlikte güzel savaşıyoruz."

Mata gülümsedi. Kuni Garu'nun yanında olmasını seviyordu. Kuni pek de öyle savaşçı biri değildi belki; ama her zaman zekice fikirleri vardı.

Kuni ve Jia birbirlerine baktılar ve gülümsediler. Kuni, Mata'ya doğru eğildi. "Yakında başka bir Küçük Garu gelebilir."

“Tekrardan tebrikler! Pekâlâ, siz ikiniz kesinlikle hiç zaman kaybetmiyorsunuz.” Mata, mutlu çiftin şerefine kadeh kaldırdı.

“Biz Garu’lar karahindibalar gibiyizdir: işler ne kadar zor olsa da çoğahrız.” Kuni Jia’nın sırtını nazikçe okşarken, Jia kollarındaki hebeğin gözlerinin içine mutlu ve mesut bakıyordu. Evi çevreleyen duvarlar inceydi ve esintiyi pek engellemiyordu; Mata, Kral Thufi’nin sarayındaki lüks halılar ve ortalıkta koşuşturan hizmetkârlarla dolu taş salonların buradan daha sıcak olacağını düşündü.

Çocuklar için hiçbir zaman çok fazla endişelenmemişti. Fakat son günlerde, Prenses Kikomi’yle birlikteyken, zihni savaş stratejileri ve muharebe taktiklerinden daha farklı şeylere sürükleniyordu.

KIKOMI

ÇARUZA: ADİL GÜCÜN HÜKÜMDARLIĞININ
DÖRDÜNCÜ YILININ DOKUZUNCU AYI

Ordu Kurt Pençesi'ne doğru yola çıkmaya hazırlanırken, Çaruza da Prenses Kikomi hakkındaki dedikoduyla çalkalanıyordu.

Göz alıcı prenses, sık sık genç General Mata Zyndu'yla birlikte görünüyordu. İkisi bir aradayken, dikkat çekici bir çift oluyorlardı. Mata, Fithowéo'nun ete kemiğe bürünmüş hali gibiydi; Kikomi ise Tututika'nın bütün görüntüleri kadar güzeldi. Daha iyi bir eşleşme hayal edilemezdi.

Mata, kendisini hassas duyguları olan bir adam olarak görmüyordu; fakat Kikomi, onun hem kalbini pır pır ettirmiş hem de nefesini kesmişti ve Mata bunun sadece şiirlerde mümkün olduğunu düşünmüştü o ana dek. Kikomi'nin gözlerine bakarken zamanın durduğunu düşünüyordu ve bütün gün oturup sadece onu seyretmeyi arzuluyordu.

Mata'nın hoşuna en çok gidense, onu dinlemektir. Kikomi o kadar alçak bir sesle konuşuyordu ki, ne dediğini duymak için genellikle ona doğru eğiliyor ve böylece onun çiçek kokusunu içine çekebiliyordu. Tropikal, yoğun ve hoş bir kokuydu bu. Yüzünde oyalanarak, saçlarının arasında gezinerek ve sonra usulca kalbine adım atarak sanki onu sesiyle okşuyordu Kikomi.

Kikomi, Arulugi'de geçen çocukluğundan, tahttan mahrum edilmiş bir prenses olarak büyümesinin çelişkilerinden bahsediyordu.

Büyükbabasının sadık bir hizmetkârı olan birinin ailesinde yetiştirilmişti ve kendisini üvey kız kardeşleri gibi varlıklı bir tüccarın kızı

olarak görmek istemesine rağmen, ona, kraliyet ailesine ait olmanın getirdiği sorumlulukları hatırlaması gerektiği öğretilmişti.

Artık bir tahtı ya da sarayı olmasa da, Amu Halkı onu hâlâ prensesleri olarak görüyordu. Büyük festivallerde dans edenlerin başında o gelmiş, kaybettiği görkemli geçmişine uzülen soyluları teskin etmiş, erkek ve kız kardeşleriyle Ano klasiklerini, şarkı söylemeyi ve Hindistan cevizinden yapılmış lavta çalmayı öğrendiği Müning'in iyi okullarına gitmişti. Prenses unvanını, duygusal anlamı olan eski bir pelerin gibi taşıyordu; bu pelerin onu sıcak tutamayacak kadar yıpranmıştı fakat atılamayacak kadar da değerliydi.

Sonra isyan başladı ve Kikomi bir gece içinde sadece masalarda rastladığı bir hayatı yaşarken buldu kendini. Bakanlar önünde eğildi ve bakışlarını yere eğen adamlar onu Müning'deki saraya taşıdılar: bütün kadim ritüeller ve törenler yeniden gerçek olmuşlardı. Etrafında görünmez bir duvar yükselmişti. Prenses Kikomi olmak büyük bir ayrıcalıktı; fakat aynı zamanda büyük de bir yükü.

Mata onun yükünü anlıyordu; ayrıcalığın ve zorunluluğun ağırlığı, eski şanın ve yeni, yoğun beklentilerin ağırlığıydı bu. Kuni Garu gibi soylu olarak doğmamış ve doğuştan gelen haklarından mahrum bırakılmamış birinin anlayabileceği bir deneyim değildi muhtemelen. Mata için Kuni bir kardeş gibiydi; fakat Prenses Kikomi, onun kalbinin içini *okuyabiliyordu*. Kendisini hiç kimseye bu kadar yakın hissetmiyordu Mata; Phin'e bile.

“Sen, ben gibisin,” demişti Kikomi. “Bütün hayatın boyunca diğerleri sana nasıl olman gerektiğini söylemişler ve uğruna mücadele edeceğin bir ideal vermişler. Fakat hiç ne istediğin hakkında düşündün mü? Sadece sen, Mata olarak, Zyndu'ların son evladı olarak değil.”

“Şimdiye kadar hayır,” dedi.

Mata başını salladı ve Prenses Kikomi'nin yanındayken içine sık sık düştüğü o rüya durumundan uyandı. Sosyal kurallara inanıyordu ve temiz niyetlerini gerçekleştirmek istiyordu. Kikomu'yu, Tunoa dükü ve Cocru başkomutanı olan amcasıyla tanıştıırıp onun rızasını alacaktı; sonra da onu istemek için Kral Ponadomu'nun yanına gidecekti.

Kikomi derin bir *jiri* pozisyonundan ayağa kalktı ve Mata'nın koridor boyunca gözden uzaklaşan silüetini izledi.

Mata'nın ardından kapadığı kapıya sırtını yasladı; yüzüne derin bir üzüntü ifadesi çöktü. Özgürlüğünü ve benliğini kaybetmiş olmanın üzüntüsünü hissetti.

Yüzbaşı Cano Tho, Kikomu ve Kral Ponadomu'nun "mucizevî" kaçışlarını kendi cesaretinin sağladığını düşünerek ne büyük aptallık yapıyordu.

Bir anlaşma yaptım.

Ona en çok acı veren şey, Mata'dan hoşlanıyor olmasıydı; sıkılgan ve katı tavırlarından, samimi ve süsten uzak konuşmalarından, nasıl hissettiğini gizleyemeyen dürüstlük akan yüzünden hoşlanmıştı. Onun hatalı yönlerini bile hoşgörü ışığı altında görüyordu: çok çabuk sinirlenen mizacı, kırılgan öz saygısı, sınırsız bir onur duygusu... Bunlar, zamanla gerçek soyluluğun görünüşleri içinde yumuşayabilirlerdi.

Benim boyalı gülüşümün ötesini göremiyor musun? Sahte adanmışlığımın ötesini göremiyor musun?

Kikomi baştan çıkarma sanatını iyi bilmiyordu. Aslında, bunu her zaman küçümsemişti ve bu yüzden de Kindo Marana'yla işleri fazla hızlı ilerletmişti. Fakat şimdi çok iyi başarıyordu. Bunun nedeni o kadar açıktı ki, ne zaman zihninin yüzeyine çıksa, onu inkâr etmeye çalışmıştı: Belki de rol yapmıyordu. Bu da, yaptığı şeyi daha da kötüleştiriyordu.

Yumruklarını sıktı ve tırnakları etine battı. Alevler içindeki Amu'yu, kılıçtan geçirilen Müning'i düşündü.

Kalbini bütün çıplaklığıyla açamazdı Mata'ya.

Bir anlaşma yaptım.

Phin Zyndu, kadınları her zaman bir eğlence aracı olarak görmüştü. Ara sıra bir hizmetçi kızı yatağa atar ve arzularını tatmin ederdi; fakat kadınların onu gerçek görevlerinden uzaklaştırmasına izin vermezdi. Bu görevler, Zyndu Klanı'nın onurunu kurtarmak ve Cocru'nun ihtişamını geri getirmektir.

Fakat bu kadın, yeğeniyle birlikte gelen Prenses Kikomi farklıydı.

Genç bir hünnap ağacı gibi güçlüydü. Yirmi bin adama komuta etmesine ve hatta Kral Thufi bile askeri konularda onun görüşlerine başvuruyor olmasına rağmen, bu kadın ondan korkmamıştı. Ülkesi olmayan bir prenesti ama yine de Zyndu'yla eşitlermiş gibi davranıyordu.

Pek çok kadının yapacağının aksine, bakışları ya da tavırlarıyla onun koruması altına girmek istediğini ifade etmemişti. Bu durum, kendisini kadına karşı daha da korumacı hissetmesine neden olmuştu. Kikomu'yu sıkıca tutup kollarına almak için yanıp tutuşuyordu.

Kikomi, ona duyduğu hayranlıktan ve Arulugi'li genç erkeklerin yaptığı fedakârlıklara ne kadar üzüldüğünden bahsetti. Phin, kendi deneyimlerinden soylu kadınların çoğunun aptal yaratıklar olduğunu biliyordu; akılları yatak odalarının duvarları, baloların ve partilerin programlarıyla sınırlıydı. Fakat prenses, hepsi de Amu Boğazı'nın karanlık sularında ölen adamlar için gerçek gözyaşları dökmüştü. Prensес, ün ve şan arayışıyla savaş alanına giden erkekleri neyin harekete geçirdiğini anlıyordu; fakat ölmek üzereyken akıllarına hep anneleri, karıları, kızları ve kız kardeşleri geliyordu bu adamların. Kikomi, kendi uğruna ölen erkeklere gerçekten de layıktı. Ve çok ama çok güzeldi.

Kikomi ağırbaşlı bir ifadeyle gülümsedi.

İçinden ise çığlık atmak geliyordu.

Başkomutan, basitçe onun korunma altına alınmayı istediğini ve buna ihtiyacı olduğunu varsaymıştı; bu yüzden de Amu deniz yenilgisi hakkında bilgili ve mantıklı bir şekilde konuşması onu şaşırmıştı. Phin'in onun eğitimini küçümsercesine övmesi ve Çaruza Kütüphanesi'ne hayran kaldığını ifade ettiğinde kıkırdayarak gülmesi, Kikomi'nin dikkatinden kaçmamıştı. Müningtozu Limanları'nda gemileri savaşa hazırlayan kadınların çektiklerinden ve ağır işlerinden bahsettiğinde, Phin pek de ilgilenmemiş, fakat konu bu gemilerdeki gemicilere geldiğinde, gözleri parlamıştı.

Kikomi'nin “şu genç ve aptal soylu kadınlardan” ne kadar farklı olduğunu söylerken, gerçekten de iltifatta bulunmayı istemişti Phin; kendi hemcinslerinden farklı olduğunu düşünmesinin, gerçekten de gururunu okşayacağına inanmıştı.

Onu bir sembole çevirip böyle imkânsız bir konuma getirenler kendisi gibi erkeklerdi.

Fakat bu, işi bir anlamda kolaylaştırmıştı. Kikomi neyi söylemesi ve yapması gerektiğini tam olarak biliyordu ve Phin'in gözündeki idealine uygun rolü oynamanın yarattığı meydan okumadan zevk bile alıyordu: Yüzünü güneşe dönen bir ayçiçeği gibi, kendini sadece erkeklere yönelttiği ölçüde bir değeri oluyordu.

Bir anlaşma yaptım.

Kikomi ve Phin arasındaki bu bakışmalar ne anlama geliyor? diye aklından geçirdi Mata. Kikomi'nin başını bu şekilde eğmesi ve Phin'in de onun omzuna dokunmak için uzanması ne anlama geliyordu? Bir amcanın, yeğeninin sözlüsünü selamlaması böyle mi olurdu?

Bir şekilde, her üçü de bir araya gelmelerinin nedenine değinmekten kaçındılar. Kafa karıştırıcı bir durumdu bu. Doğru düzgün hiçbir şey konuşulmamıştı; ama yine de sanki her şey söylenmiş gibiydi.

Bu kadar genç bir kadın için bu şekilde hissetmem doğru mu? diye düşündü Phin. Yeğeninin isteğinin önüne geçmesi uygun muydu? Mata'ya her zaman evladı gibi davranmıştı ve şimdi onu kıskanıyordu; gençliğini, gücünü ve ona yönelik haksız talebini...

Fakat böyle hissetmesine izin veren, Kikomi idi. İzin vermemiş miydi? O bakışlar, o iç çekişler her şeyi gözler önüne seriyorlardı.

Kikomi'nin onun olgunluğuna, yılların birikimi olan duygu sağlamlığına değer verdiğini anlayabiliyordu. Mata gençti, düşünmeden hareket ediyordu ve Kikomi'ye bir köpek yavrusu gibi bağlanarak âşık olmuştu. Fakat Kikomi bunu görebiliyordu; o daha erkekçe, daha kalıcı ve gerçek bir aşk istiyordu.

Mata, Kuni'den kendisini görmeye gelmesini istedi.

Suratı düşmüş ve morali bozuk olan Mata, iki kadehe sorgum likörü doldururken ağzını açmadı. Masanın yanındaki bronz bir mangalın içinde ateş vardı. Kuni dostunun karşısına oturdu ve kadehinden bir yudum aldı. Ucuz ve sert içki Kuni'nin gözlerinden yaş gelmesine neden oldu.

Kuni de diğer herkes gibi aynı dedikoduyu duymuştu ve nezaketi elden bırakmamak için hiçbir şey söylemedi.

"Beni gönderiyor," dedi Mata. Kadehini kafasına dikti ve gözyaşlarını gizlemek için kuvvetlice öksürmeye başladı. "Pashi Roma'nım, ancak Çaruza'nın kapılarının dibinde oturup durabilecek o yaşlı ve yıpranmış adamın Kurt Pençesi'nde komutan olmasına karar verdi. Ben, sadece geri bölge savunmasından sorumlu olacağım ve Kishi Kanalı'nı geçmek için gerekli hazırlıklara başlamak amacıyla hafta içinde yola çıkmalıyım. Fakat ana kuvvetlerle bile geçmeyeceğim. Benim görevim liman komutanlığı görevini üstlenmek ve bir geri çekilme durumunda Maji Yarımadası'nı korumak."

Kuni, susmaya devam ediyordu. Mata'nın kadehini yeniden doldurdu. "Kikomi aramızda bir seçim yapmayacağını söyledi. Böylece onun adına seçimi amcam yaptı ve beni aradan kaldırmaya karar verdi. Üzerimdeki gücünün ne kadar büyük olduğunu beni küçük düşürmek için böyle gösteriyor. Şan ve şeref elde etme şansımı elimden aldı." Mata ateşe tükürdü.

"Bu şekilde konuşman doğru değil, kardeşim. Sen ve başkomutan, Cocru'nun üzerindeki gökyüzünü ayakta tutan iki sütunsunuz. Anlaşmazlık, temeli istila eden kurtçuklar gibidir ve hepimizin çöküp gitmesine yol açmaması için bu istilanın defedilmesi gerekir. Önündeki görevine odaklanmak zorundasın. İnsanların hayatı sana bağlı."

"Ben yeğeninin kadınına çalan bir amca değilim, Kuni! Güven bağına ihanet eden de ben değilim! O, zayıf ve yaşlı bir adam ve kendi savaşlarını onun adına yapmamda hep bana güvendi. Belki de artık durmam gereken zaman geldi."

"Yeter! Sarhoşsun ve ne dediğini bilmiyorsun. Maji Yarımadası'na seninle geleceğim Mata. Bu fingirdek kadını unut artık. Her ikinizin de duygularıyla oynadı ve onun için öfkelenmene bile değmez."

"Onun hakkında kötü konuşma." Mata ayağa kalktı ve Kuni'ye vurmaya çalıştı; fakat tökezleyip ıskaladı. Kuni ustaca kaçtı ve sonra Mata'yı tutup onun kalın kollarından birini kendi omzuna koydu.

"Tamam kardeşim. Prenses hakkında ağzımı açmayacağım. Fakat bütün kalbimle, ikinizin de onu hiç tanımamış olmanızı dilerdim."

Neticede Kuni, Mata ile birlikte savaşmaya gidemedi. Cogo Yelu, Zudi'den haber gönderdi. Kuni'nin annesi ölmüştü. Kuni, Zudi'ye gitmek ve âdet olduğu üzere otuz gün yas tutmak zorundaydı. Mevcut kriz yüzünden yas tutmayı erteleyebileceğini söyledi; fakat Mata, kararlılıkla, hayır anlamında başını salladı. Savaşta bile, bu tür sosyal kurallara saygı gösterilmeliydi.

Jia yeniden hamile olduğu ve bebekle seyahat etmesi zor olacağı için Çaruza'da kalmaya karar verdi. Mata, ona göz kulak olmaları için güvenilir adamlar göndereceğine söz verdi.

Otho Krin, Jia'yı korumak için onunla kalmayı önerince, Kuni hemen kabul etti. Yardımına başvuracağı sadık birinin onun yanında olduğunu bildiği için, Jia'yı geride bırakırken, kendisini daha iyi hissetti Kuni.

“Kocam yanımda değilken, bir adamın evde benimle kalması pek uygun olmaz,” dedi Jia. “Çaruza’nın dedikodularına çok aldırış etmesem de ağızlarına geveleyecek bir konu vermemek en iyisi.”

“Kâhyanız olabilirim, böylece de ev halkının gerçek bir üyesi olmuş olurum,” diye önerdi Otho.

Jia bu fikre itiraz etse de, Kuni bunun en iyi çözüm olacağına karar verdi. “Teşekkürler Otho. Sadece Leydi Jia’yı korumak için bunu yapmaya istekli olman beni onurlandırdı. Sadakatin hep hatırlanacak.”

Otho da ağzının içinde geveleyerek teşekkür etti.

Bu arada, Kuni’nin askerlerinin çoğu Kurt Pençesi’ne gönderilen keşif gücüne dâhil edilmiş olsalar da, Mata, Zudi’ye giderken Kuni’ye eşlik etmeleri için hem Kuni’nin hem de kendisinin eski birliğinden beş yüz kadar kıdemli askeri görevlendirdi.

Kuni ona teşekkür etti ve eve dönüş yolculuğuna hazırlanmaya başladı.

“Dikkatli ol kardeşim, tek meselemize yani imparatorluğu yenmeye odaklan. Şarkını hatırla, altın rengindeki kardeşliğimiz hakkında olan şarkıyı. Seni bir gün, Géfica kralı olarak, Pan’da geçit töreni yaparken görmeyi umuyorum. Kalabalık, ismini göklere haykıracak ve orada en yüksek sesle tezahürat yapan kişi olarak yanı başında olacağıma söz veriyorum.”

Fakat Mata hiçbir şey söylemedi. Gözleri çok uzaklara dalmış gibiydi.

“Daf,” dedi yüzbaşı. “Uyan ve eşyalarını toplamaya başla. Dük Garu’yla Zudi’ye gidiyorsun.”

Dafiro ve Ratho birbirlerine baktılar; esnediler ve eşyalarını toplamaya başladılar.

“Ne yapıyorsun?” dedi yüzbaşı, Ratho’ya. “Sadece kardeşin, sen değil. Sen, bizimle Kurt Pençesi’ne geliyorsun.”

“Fakat biz her zaman birlikte olduk.”

“Şansına küs. General Zyndu, Dük Garu için Üçüncü Bölük’ten elli adam seçmemi söyledi ve ben de bunu yapıyorum şimdi. Daf gidiyor, sen kalıyorsun.”

Kibirli bir yüze sahip genç bir adam olan yüzbaşı sırtıttı. Boynundaki köpek balığı dişlerinden yapılma kolyeyle oynuyordu parmakları ve Daf ya da Rat’ı o önemsiz otoritesine meydan okumaya davet eder gibi.

“Sana, asla orduya dönmememiz gerektiğini söylemiştim.” dedi Dañiro. “Fırar etmemiz gerektiğini düşünüyorum.”

Fakat Ratho başını salladı. “Emri veren General Zyndu. Ona itaatsizlik etmem.”

Miro kardeşler için birbirlerine hoşça kal demekten başka çare kalmamıştı.

“Tembel olduğumu düşündükleri için böyle oldu.” dedi Dañiro. “Şimdi senin kadar sıkı çalışmadığıma pişmanım. Lanet olsun bu rüzgâra. Gözlerimi sulandırdı.” Hâlbuki hafif bir meltem vardı.

“Duruma bir de şöyle bak: Eğer Kurt Pençesi'nden geri dönmezsem, bana göz kulak olma konusunda endişelenmene gerek kalmayacak. İşte o zaman, güzel bir kızla evlenebilir ve Miro ismini ölümsüz kılabilirsin. Ha, kim bilir, belki de İmparator Erishi'yi yakalayan sen bile olabilirsin. Dük Garu'nun oyunları bitmez.”

“Kendine dikkat et, duyuyor musun? Hep en önde olmak için atılma. Geride kal ve dikkatlice izle. Eğer işler yolunda gitmiyorsa, durma kaç.”

Geceleri, Kana Dağı'nın ışıık saçan krateri, kilometrelerce ötedeki yerlerden görülebiliyordu.

Gürüldedi.

Üzerindeki yüzbaşı kıyafetleriyle burada ne yapıyorsun Gan'lı Tazu?

Vahşi bir kahkaha duyuldu; bir gemi enkazı kadar karışık, karanlık okyanusta süzülen bir köpek balığı kadar yüzsüzce bir kahkaha.

Lanet olasıca savaşını Ada'ma taşımak üzeresin; bu durumda, benim de bazı oyunlar oynamaya hakkım yok mu?

Taraf tutmayacağını düşünüyordum.

Taraf tutmaktan kim bahsetti? Eğlenmek için buradayım.

Kardeşi kardeşten ayırmaya eğlence mi diyorsun sen?

Ölümlüler her zaman amcayı yeğenden, kocayı karısından ayırıyorlar. Onların hayatına biraz daha rastlantısallık katmaktan fazlasını yapmıyorum. Herkes, ara sıra, biraz Tazu kullanabilir.

Phin, kendi kendine, bunu hem Mata'yı hem de Kikomi'yi korumak için yaptığını söyledi. Mata gittikçe anlaşılmaz bir şekilde davranmaya başlamıştı ve Kikomi onu kesin bir dille reddettiği takdirde, Mata'nın yapabileceklerinden korkmuştu. Mata'nın bu aşk takıntısını iyileştirmek ve kırılgan, hassas Kikomi'yi korumak Phin'e düşüyordu.

Kikomi'den gece yanında kalmasını istedi. Kikomi bir süre kıpırdamadan oturdu, fakat sonra başını salladı sessizce.

Phin'in kadehi boşaldıkça, Kikomi onu mango likörüyle doldurdu ve güzelliği içkiyi öyle güzel tamamlıyordu ki, Phin içmeden duramadı. Kikomi onun yeniden çok genç hissetmesine neden oluyordu; öyle ki, bütün imparatorluğu tek başına ele geçirebilir gibi geliyordu. Evet, bu kesinlikle doğru bir karardı. Kikomi, ona çok yakışıyordu.

Onu kendisine çekti ve Kikomi kendisini bir öpücük için utan-
gaçça bırakırken gülümsedi.

Ay çok parlaktı. Gümüşü ışık, pencereden, yerdeki çimen dokuma döşegin ve Phin Zyndu'nun yüksek sesle horladığı yatağın üzerine düşüyordu.

Prences Kikomi yatağın kenarına oturdu. Çıplaktı. Gece havası sıcaktı; fakat o ürperiyordu.

Kadınlık becerilerini Zyndus'lar üzerinde uygulayacaksın.

Kindo Mara'nın sözlerini kafasının içinde yüzlerce kez tekrar etti.

Phin ve Mata Zyndu surlarla çevrili Cocru'nun savaşçı kudretinin kalbi ve ruhudurlar. Fakat sen, kıskançlık ve şüphe Cocru ordusunu felç edene kadar, yapmacık sevginle amca ve yeğenin arasına gireceksin. Zamanı geldiğinde bu ikisinden birini öldüreceksin. Cocru'nun iki kolundan biri gittiğinde, Namen ve ben diğerinin hakkından çok çabuk geleceğiz.

Size teklifim budur, Prences Hazretleri. Bütün dikkatinizi ve gücünüzü bu işe verin; aksi halde Amu Halkı, hatanızın bedelini öder.

Kikomi ayağa kalktı. Dans öğretmenlerinin öğrettiği gibi sessiz ve zarif bir şekilde zeminde kayarak ilerledi. Odanın diğer tarafında bulunan ve elbisesinin asılı olduğu katlanır paravanın önünde durdu. Kemerindeki gizli bir cebe uzanarak, ince hançeri çıkardı. Sert kabzasının avucunun derisine battığını hissetti.

Buna, Cruben Dikenini deniyor. Bir zamanlar Gan'lı bir suikastçı, bunu, hâlâ Kral Réon olarak bilindiği zamanlarda İmparator Mapidéré'nin üzerinde denemeye kalkmıştı. Bunu senin için odanda bırakıyorum. Diken, tek bir Cruben dışından yontulmuştur ve bu yüzden metalden yapılmış diğer silahlardan farklıdır: Paranoyak Tiro krallarının tedbir olarak en fazla kullandığı manyetik kapılarda ya da aramalarda tespit edilemez. Suikastçılar için mükemmel bir silahtır.

Hançerin ucuna parmağıyla dokundu. Gümüş rengi ay ışığında, siyah inci tanesi gibi bir damla kan belirdi parmağında. Başkomutanın muhafızları, onu, başkomutanın yatak odasına gelen diğer bütün ziyaretçiler gibi güçlü manyetik taşlardan inşa edilmiş kısa bir korigordan geçirmişler ve yol boyunca ondan sürekli özür dilemişlerdi. Hançer metalden yapılmış olsaydı, hançeri bedeninde taşıdığı bölüm manyetik taşla yapıştırdı ve gerçek niyeti gözler önüne serilirdi.

Marana çok ilerisini hesaba katmıştı.

Sessizce, zarafetle tekrar yatağa doğru süzüldü.

Acı bir gülümseme vardı yüzünde. Marana onun bir tavus kuşu tüyü; boynuzlu kurbaganın kesesinden damlayan bir damla zehir olduğunu düşünmüştü. Ne kadar sınırlı ve dar olsa da yine de bir seçim hakkı vardı ve o en iyi olanını seçmek için elinden geleni yapmıştı.

Uzun uzun, derinlemesine düşünmüştü. Mata gençti; fakat sahip olduğu potansiyelin bilincinde olarak yükselmekteydi. Diğer yandan Phin, en verimli dönemini geride bırakmıştı.

Eğer Mata'yı öldürürse, Phin'in uzun sürecek; fakat önlenemez olan düşüşünü hızlandırabilirdi. Fakat Phin'i öldürürse, kanı kaynayan Mata öfke ve intikam düşünceleriyle öyle bir dolardı ki, imparatorluk kendi yarattığı canavarla yüzleşmek zorunda kalırdı.

Mantıklı bir karar verdiğini ve Mata'ya olan gerçek duygularından etkilenmediğini umdu.

Phin'in çıplak bedenine, tepesi açılmış kafasına, şekillerini yitirmeye başlamış olan kaslarına baktı. Bunu yapmak zorunda olmayı ne kadar çok dilerdi. Prenses olmaktansa, sadece varlıklı bir tüccarın kızı olmayı ne kadar çok isterdi. Ayrıcalık, vazifeyi de getiriyordu beraberinde ve bazen kendi yaşamın ile bir adadaki yaşamlar arasında seçim yapmak zorunda kalıyordun.

"Üzgünüm. Üzgünüm. Üzgünüm."

Uykusunda kımıldanmakta olan Phin'in çenesini kaldırdı ve hançeri boynundaki yumuşak çukura derince soktu. Kabzayı iki eliyle tutarak, hançeri sağa ve sola kaydırdı; kan her tarafa fişkırıyordu.

Boğazından lıkır lıkır sesler çıkan Phin uyandı ve onun iki elini de kavradı. Ay ışığında Kikomi, onun gözlerini görebiliyordu; şarap kadehleri kadar genişçe açılmışlardı. Şaşkınlık, acı ve öfke... Phin, konuşamıyordu; fakat hançer düşene kadar Kikomi'nin elini sıktı. Kikomi bileklerinin kırıldığını anladı. Kendi yaşamına da son ver-

mek istemişti ama artık bunu yapamayacaktı.

Kikomi inledi ve bütün gücüyle Phin'in bir daha yakalayamayacağı kadar geriye çekilip kendisini kurtardı.

“Bunu, Arulugi halkı için yapıyorum,” diye fısıldadı Phin'e. “Bir anlaşma yaptım. Affet beni. Bir anlaşma yaptım.”

Marana ona Amu halkının yüreklerinde hatırlanacağı sözünü vermişti. Nesiller boyunca, yaptığı fedakârlık hakkında şarkılar söylenecek ve kahramanlığı hakkında hikâyeler anlatılacaktı.

Bu kadar övgüyü hak ediyor muydu? Evet, Amu halkını o kurtarmıştı. Fakat Cocru başkomutanını soğukkanlılıkla doğrayan ve hem isyanı hem de sayısız insanın hayatını tehlikeye atan da kendisiydi. Bundan tam bir pişmanlık duyduğu söylenemezdi. O, bir Amu kızıydı ve onun için bu adanın halkı her zaman önde gelecekti. İki büyük kötülük vardı ve o daha az kötü olanını seçmişti.

Yine de, Marana'nın kılıcıyla ölmek üzere olanların ve Phin Zyndu'nun yüzlerine öbür dünyada nasıl bakacaktı? Suçlayıcı bakışlar karşısında kalbini çelik gibi sert kılmalıydı.

Phin'in bedeninin çırpınışları azaldı ve gücünü yitirdi.

Soğuk ay ışığında, kırılmış bileklerinin acısıyla Kikomi'nin bir an zayıflayan sezgileri yeniden güçlendi. Marana'nın planındaki hilekârlığı en sonunda anlayınca ürperdi: Xana gelecek savaşlarda Amu'yu bağışlayıp Kikomi'nin ismini överse; Cocru, Amu ile Xana arasındaki bir ittifaktan şüphelenecek ve Kikomi'nin yaptığı şeyi Amu'nun kalleşliğine kanıt olarak gösterecekti. Güzel, kırılğan, yüzen şehir Müning, Mata'nın ordusu tarafından ateşe verilebilirdi.

Baştan çıkarıcı biri, tahakkümden ziyade diğerlerini kandırarak zafer kazanır; bir fahişe, seksi, bir büyücünün çubuğunu kullandığı gibi kullanır ve 'basit bir eşya' binlerce insanın kalbine ve zihnine engellenmez bir güçle yol göstermek için kendisini sergilemeye karar verebilir yine de.

Marana, onun kibrine, halkının gözünde büyük bir kahraman olmak ve fedakârlığıyla hatırlanmak için duyduğu arzuya güveniyordu. Fakat Kikomi'nin şanı, Cocru ve Amu arasında bitmek bilmez bir mücadeleye yol açıp Güzel Ada'yı kötü bir yazgıya mahkûm edecekti.

Bu plana engel olmanın tek bir yolu vardı: Amu'nun güvenliğini sağlamak için belleklerdeki hatırasını kirletecekti.

Phin'in bedeni hareketsizleştğinde, Kikomi bağırmaya başladı: "Cocru'nun başkomutanını öldürdüm! Ah, Kindo Marana, bil ki bunu senin aşkın için yaptım."

Koridorlarda koşan adamların ayak sesleri ve kılıç şakırtıları gittikçe yaklaşıyordu. Kikomi, Phin'in bedeninin olduğu yere doğru çöktü ve oturdu.

"Marana, Maranam! Amu Prensesi olmaktansa, senin kölen olmayı tercih ederim!"

Beni doğrayacaklar, diye düşündü. Xana başkomutanının bir orospusu olarak doğrayın beni, halkına ve isyana ihanet edecek kadar aşktan gözü kör olmuş aptal bir kız olarak. Beni böyle hatırlayacaklar. Fakat Amu güvende olacak, Amu güvende olacak.

Onu kılıçlarıyla susturdukları ana kadar bağırmaya devam etti.

Gerçekten üzgünüm, Küçük Kardeşim...

Mingén şahinleri Dara'daki her adanın üzerinde ara sıra uçsalar da, o günden sonra Arulugi'ye, tanrıların en son doğmuş olanı Tututika'nın evine asla yaklaşmadılar.

LUAN ZYA'NIN PLANI

ZUDI: ADİL GÜCÜN HÜKÜMDARLIĞININ
DÖRDÜNCÜ YILININ ONUNCU AYI

Luan Zya, Féso Garu'ya saygılarını sunduktan sonra, Leydi Garu'nun ruhunun huzur bulması için taziye salonunda dua edip mum yaktı.

Haan'dan Çaruza'ya kadar hiç durmadan at sürmüş ve oradan da Zudi'ye geçmişti. İmparatorluk topraklarına girdiğinde, çoğunlukla geceleri yol almak ve gündüzleri imparatorluk casuslarına görünmemek için saklanmak zorunda kalmıştı. Bu kadar gün eyer üzerinde olunca, zaten sıska olan bedeni iyice zayıflatmış ve giysisi de kalın bir çamur ve toz tabakasıyla kaplamıştı. Fakat gözleri daha parlaktı, daha canlıydı ve her zamankinden daha büyük bir heyecanla doluydu.

Naré'nin ölümü, Féso'nun kalbini en sonunda yumuşatmış ve Kuni'nin bir daha asla kendi evine alınmayacağı yönündeki kararını değiştirmesine neden olmuştu. Luan Zya odaya girdiğinde, Kuni ayağa kalktı. Kuni baştan ayağa beyazlar giymiş, yüzüne küller sürmüş ve omuzlarının etrafına çuval bezleri atmıştı. Gözleri kızarmış ve yorgundu. İki adam birbirlerinin kollarını kavradılar ve bir süre sessiz kaldılar.

Luan, sırtı dik vaziyette oturdu; bacaklarını *mipa rari* pozisyonunda katlamıştı. "Bir annenin sevgisi hayat denen halıdaki en güçlü ilmdir. Kalbim, kaybından ötürü duyduğun acıya eşlik ediyor."

Pek çok kültürlü insanın yapacağı gibi mukabil süslü bir klişeyi tekrar ederek yanıt vermek yerine, dük basitçe şöyle dedi: "Annem için büyük bir hayal kırıklığı oldum. Fakat ne olursa olsun, o beni sevdi."

“Bir anne ile babanın evlatlarını sevmekten aldıkları zevkin, genellikle, bir adamın yabani bir kuşu özgür bırakmasından aldığı zevke benzediğini düşünürüm. Senin ne kadar yükseklerle çıktığını pek fazla görememiş olsa da, Leydi Garu’nun mutluluğunun büyük olduğunu tahmin etmek cüretinde bulunacağım.”

Kuni Garu başını eğdi. “Teşekkür ederim.”

“Lord Garu, sen ve ben birbirimizi iyi tanımıyoruz; ama tanıştığımızdan beri geçen aylar içinde sık sık seni düşündüm. Senin bir gün, bu dünyayı bir dev gibi geniş adımlarla aşarak, tanrılarla içki içecek olan az sayıdaki insandan biri olduğuna inanıyorum.”

Kuni hafifçe güldü. “Yastayken bile bu tür övgüleri seviyorum. İnsan denen hayvan, ne kadar da tuhaf!”

“Seni övmek için gelmedim, Lord Garu. Sana bir fırsat sunmak için geldim.”

Luan Zya, hayatlarını tehlikeye atmaya gönüllü ve imparatorluğun ana vatanında sabotaj eylemleri yapabilecek kanı kaynayan genç erkekleri ayaklandırmak amacıyla Haan’da gizli bir görevde bulunmuştu. Pek başarı vaat etmeyen tehlikeli bir işti bu; fakat Luan bu işe şikâyet etmeden girişmişti. Bir insan, vatanını yeterince sevdiğinde, ihtiyatlı hesaplamaların ve dikkatli öngörülerin tersine, en ufak bir umut parçası bile takip edilmeye değerdi. Fakat bir gece kâğıt hışırtısı sesiyle uyanmıştı. Yatağa oturunca, *Gitré Üthu*’nun, deniz kenarındaki yaşlı adam tarafından kendisine verilen kalın ciltli kitabın sayfalarının, yıldız ışığının vurduğu aydınlık masanın üzerinde kendi kendilerine hareket ettiklerini görmüştü.

Yataktan kalkmış, masanın başına oturmuş ve kitabın daha önce hiç görmediği yeni bir bölümü kendi kendine açtığını görmüştü. Boş sayfalar yavaşça, sözcüklerden ve resimlerden oluşan yeni bir manzarayla doluyordu.

Dara Adaları’nın bir haritası vardı; bu haritanın üzeri siyah ve beyaz küçük sembollerle doluydu ve bu sembollerin imparatorluk ve isyancılar tarafından komuta edilen farklı orduları temsil ettiğini anladı. Haritanın alt tarafında, uzun bir değerlendirme olduğu anlaşılan yazının başlangıcı bulunuyordu.

Okudu. Güneş doğdu, battı ve tekrar doğdu. Açlığını ve susuzluğunu unutarak okumaya devam etti.

Üç gün sonra kalktı, kitabı kapattı ve güldü.

Kitap ona, Adalar arasında seyahat ederek geçirdiği yıllar içinde öğrendiklerini göstermişti sadece. Sanki zihnindekiler sayfalara boşalmıştı; fakat sistemliydi, bir düzen konmuş ve tek bir yerde sunulmuşlardı. Daha önce bildiği şeyleri yeni bir tarzda görmek, ona yeni bir fikir verdi. Bütün hayatının, şu an için bir giriş yazısı oluşturduğunu anladı. Babasına verdiği sözü yerine getirmenin zamanı gelmişti.

Luan Zya, planını ilk önce Kral Cosugi'ye sunmuştu.

“Ben yaşlı bir adamım Luan. Bu tür riskler, dünyada kendilerine olan inançlarını koruyacak kadar az şey görmüş olanlar için. Ben, Kral Thufi'nin misafiri olmaktan hoşnutum; hayalini kurduğun büyük eylemleri başkaları gerçekleştirsin.”

Sonra Luan, Maji Yarımadası'nda yer alan Nasu'ya, Mata Zyndu'yu görmeye gitti. Fakat hâlâ amcasının ve Prens Kikomi'nin ölümlerinin üzüntüsünü taşıyan general, bütün ziyaretçileri reddediyordu. Luan, Mata'yla görüşmeyi asla başaramadı.

Kuni Garu son umuduydu. Garu büyük bir savaşçı değildi ve soylu biri olarak da doğmamıştı. Fakat Luan Zya, bu adamın kalbinin derinliklerinde bir şeylerin kaynadığını hissetmişti; ikna edilmeye ve kumar oynamaya yatkındı.

“Kral Thufi, İmparator Erishi'yi yakalayan kim olursa, onu yeni Tiro devletinin kralı yapacağına söz verdi.”

Kuni başını salladı. Mata Zyndu geldi aklına. Pan'a yürüyecek cesarete ve becerikliliğe sahip olan biri varsa eğer, o da, dostu Mata idi.

“Marana'yla Kurt Pençesi'nde buluşmak için Thoco Geçidi'ne hareket eden Tanno Namen, Pan'ın savunması için minimum miktarda kuvvet ayırdı. İttifak kuvvetleri sadece Kurt Pençesi'ne odaklanırken, Namen de Liru Nehri'ni ve Amu Boğazı'nı tutmak için imparatorluk donanmasının yeterli olacağını düşündü.”

“Namen haklı. Büyük Ada'nın batı kıyısında neredeyse hiç deniz gücümüz yok.”

“Deniz gücü demek, sadece gemiler demek değildir.”

Kuni, daha fazla açıklama isteyen bir ifadeyle baktı ona.

Luan, sakın bir sesle konuşmaya çalışarak Kuni'ye planını genel hatlarıyla izah etti. Teklif ettiği şey bir çılgınlık olsa da, Luan aklı başında ve kontrollü görünmek zorundaydı. “Bir hırsız çetesini bozguna uğratmak için lideri ele geçirmek zorundasın. Büyük bir pitonu öldürmek için başını kesmelisin,” diyerek bitirdi.

Kuni, bir süre sessizce oturdu. “Cesurca bir plan,” dedi sonunda. “Ve son derece tehlikeli...”

Luan, bakışlarını Kuni’ye kilitledi. “Lord Garu, iki seçeneğin var: Denerken ölme ihtimalin olsa da, bir Mingen şahini gibi yükseklerle mi çıkacaksın; yoksa başkasının sundurmasının altına saçılmış pirinç tanelerini gagalayarak güvenli bir yaşam mı süreceksin?”

Kuni’nin yüz ifadesi değişmedi. Luan, onun tutkusunu ateşlemeyi başarıp başaramadığını anlayamadı. Kafasındaki tüm hesaplamalarda, Kuni’nin tepkilerini tahmin etmek her zaman en zor kısım olmuştu.

“Başarılı olsam bile, Kusursuz Şehri nasıl tutacağım? Bir kılıç darbesini, bir dikiş iğnesiyle savuşturmak gibi bir şey olacak bu.”

“Dostun Lord Zyndu, mutlaka yardımına gelecektir. Fakat bu planı, uygulanmadan önce mümkün olduğu kadar az kişi öğrenmeli yoksa bir işe yaramaz. “

“Ve sonra birlikte kral olacağız,” dedi Kuni. “Silah arkadaşları, tahta oturduklarında da kardeş olurlar.”

Luan başını salladı. “Burada, Zudi’de olduğu kadar iyi bir ortak olacaksın.”

“Tabii başarırsam,” dedi Kuni, bir süre sustuktan sonra. “Teklif ettiğin şey, kumar oynamaktan farksız.”

Luan hayal kırıklığına hazırды. Kuni eskiden bir kumarbaz olsa da, şimdiye kadar çok fazla şey başarmıştı. Ve başarı, bir insanın riske karşı toleransını azaltmanın yollarından biriydi.

“Söyle bana,” dedi Kuni, “planın hakkında Lutho ne düşünüyor?”

Luan’ın bakışları sabitleşti. “Babam, Lutho’nun baş kâhiniydi ve ben de usta bir kâhin olarak az çok bir üne sahibim. Fakat işin doğrusu şu ki Lord Garu, tanrıların isteklerinden emin olamazsın. Birçok farklı şekilde yorumlanamayacak bir işarete hiç rastlamadım. Tanrıların; sadece kendi kendilerine yardım etmeye istekli olanlar tarafından kullanılabilecek rüzgârlara, gelgitlere, büyük güç akıntılarına benzediğine inandım her zaman.”

Kuni ona gülümsedi. “Cahil bir adam, bir kâhinin oğlunun bu tür sözlerini saygısızlık olarak görebilir.”

“Uzun süre Haan’da eğitim görenler arasında yaygın bir kanıdır bu. Küçük olmalarına rağmen, Ginpen okullarında çok fazla Dara’lı matematikçi, filozof, kanun koyucu yetişmiş olması bir rastlantı de-

ğildir. Bizler, bilineni hesaplamaya çalışarak, bilinmeyeni anlamaya çalışırız.”

“Yapmacık şaşkınlığım için özür dilerim,” dedi Kuni. “Bu bir sınamaydı. Çılgın planının için Lutho’nun desteğini aldığını söyleseydin, sana güvenilmemesi gerektiğini anlayacaktım.”

Luan güldü. “İyi bir aktörsün, Lord Garu.”

“Bu yeteneğimi küçük suçların ve sokak bahislerinin olduğu bir yaşamda edindim. Muhtemelen biliyorsundur, kumarbazlar arasında bir ayrım vardır. Yarımız Lutho’ya dua ederiz, diğer yarımız da Tazu’ya. Neden böyle olduğunu biliyor musun?”

Luan tereddüt etmedi. “Lutho’yu tercih edenler yeteneklerin ön plana çıktığı oyunlara önem verirler, çünkü yeterince bilgi ve hesaplamayla geleceğin öngörülür olduğuna inanırlar; Tazu’yu tercih edenler ise şans oyunlarına önem verirler, çünkü dünyanın bir girdabın izlediği yol gibi rastlantısal olduğuna ve geleceğin sevinç kadar hayal kırıklığı getirebileceğine de inanırlar.”

“Ben her zaman ikisine de dua ettim,” dedi Kuni. “Şimdi bana planını ve bu çılgınlığın gerisinde yatan bilgiyi yeniden anlat bakalım, Luan.”

Luan, detaylı şekilleri ve haritaları açarak Xana ordularının hareketlerine ve komutanlarının profillerine yönelik istihbaratı ortaya koydu ve kafasındakini açıklamaya başladı. Kuni, zaman zaman sorular sorarak dikkatlice dinledi.

Luan, açıklamalarını bitirdiğinde önündeki kâğıt yığınının umutsuzlukla baktı. Plan saçma ve imkânsız bir hayal gibi duruyordu. Başarı ihtimali yok sayılacak kadar küçüktü. Kuni, Luan’ı açıklama yapmaya zorlayarak, ona, bu planın imkânsız olduğunu göstermeyi başarmıştı.

“Zamanını aldığım için üzgünüm,” dedi Luan ve toparlanmaya başladı.

“Yetenek gerektiren oyunlarda bile,” dedi Kuni, “galip gelme garantisi yoktur. Sonunda, bilgiyle doldurulamayacak bir boşluk her zaman vardır. Bütün olasılıkları hesapladıktan sonra bile, hâlâ zar atmak ve inanca sarılmak zorundasındır.”

Karahindiba tohumlarının uçuştığı dışarıdaki avluda bir meltem esti.

Kuni karahindibalara bakmak için döndü. Keşke Er-Mé Dağları’nda olduğu gibi şimdi de yanında Jia’nın çiğneme otlarından

bir tutam olsaydı ya da Zudi Surları'nda olduğu gibi Mata onun yanında olsaydı. Fakat bu sefer, kendi başına karar vermek zorundaydı.

Bütün hayatım boyunca beklediğim meltemin estiği bu zaman, o özel zaman mı? Yuvamdan çıkıp uçmaya başlayacağım zaman, bu zaman mı?

“Kendime, hep ilginç bir macera yaşamak için söz verdim,” dedi Kuni, gülümseyerek. “Herkesin hayatında bir parça Tazu olmalı.” Daha sonra, annesinin ruhuyla vedalaşmaya ve onu bu kadar erken terk ettiği için özür dilemeye gitti.

Dafiro Miro esnedi. Zudi'nin dışındaki yol, alacakaranlıkta hâlâ soğuktu. Yıldızlara baktı ve iç geçirdi.

Nereye gittikleri hakkında hiçbir fikri yoktu; sadece günlerce tempolu bir şekilde yürüyecekleri, geceleri ise sert toprakta geçirecekleri söylenmişti. Büyük lordlar, piyade askerlerine asla neler olup bittiğinden bahsetmezlerdi ve Dafiro da kendisine hiçbir izahatta bulunulmadan oraya buraya gönderilmeye alışkındı. Fakat Dafiro. Çaruza'ya ve Kral Thufi'ye ulaklar gönderilmediğini fark etmişti. Kuryelerle dostça geçinmeye özen gösterirdi; çünkü onlar bir böceğin antenleri gibiydiler ve bilinmesi gerekeni ilk onlar bilirlerdi. İlginç. Dük Garu'nun planladığı her neyse, bu, Kral Thufi, General Zyndu ve diğer başka herkesten saklanan bir sırdı.

Dük Garu'nun bütün danışmanları onunla gittiği için Zudi'nin sorumluluğu Dosa'ya bırakılmıştı. Önemli bir işleri olduğu çok açıktı.

Dosa'nın ömrü; karnını doyurup para kazanmakla ve uzun süreler can sıkıntısıyla geçmişti; kısa korku anları ve olağanüstü çabalar da yer alıyordu bu ömürde. Savaşın, onun sorumlusu olanlar dışında kimseye bir faydası yoktu.

Yine de, illa ki asker olunacaksa, Dük Garu peşinden gidilecek iyi bir liderdi. Adamlarının yaşamlarını gereksiz yere riske atmamak için çaba gösteriyordu ve Dafiro bu yüzden onun General Zyndu'dan daha iyi biri olduğunu düşünüyordu. Rat, Zyndu'nun kibirli cesareti ve yiğit davranışlarından etkileniyordu; fakat Dafiro, Zyndu'nun ölümü gerçekten de takmadığını görebiliyordu. O, hiçbir şeyden korkmuyordu ki bu, Dafiro'ya kalırsa, bir erdem değildi.

Üç yüz piyade askeri, kendilerini bir tüccar kervanı gibi göstererek yol boyunca yürüyorlardı. Hep, güneye yol alıyorlardı. Dük

Garu, başlarında, atına binmiş ilerliyordu ve bir tek tanrılar biliyordu nereye gittiklerini.

Canfin liman şehrine vardılar. Adamlar şehrin hemen dışında ordugâh kurarken, Dük Garu'nun yeni danışmanı, gizemli Luan Zya tek başına limana gitti.

Dafiro, şehrin surlarına baktı ve hayatının tuhaf gidişatı üzerine düşündü. Bir yıldan fazla bir süre önce, o ve kardeşi, Pan'a giden bir gemiye binmek için buraya doğru yol alıyorlardı; Pan'da kamçılar, zincirler ve bitmez tükenmez bir eziyet altında İmparator Mapidéré'nin Mozolesi'nde çalışmayı bekliyorlardı. Fakat Canfin'e asla ulaşamadılar; çünkü başlarındaki yüzbaşılar Huno Krıma ve Zopa Shigin onların hayatlarını sonsuza dek değiştirdi.

İşte, en sonunda yine buradaydı. Fakat şimdi nereye gidiyorlardı?

İmparatorluk donanması, Cocru kıyılarına gelip gidip gemileri taciz ediyordu ve ablukayı delmeye cesaret edecek çok az gemi vardı. Fakat yeterli para verildiği takdirde, insanlar, her türden riski almaya ikna edilebilirlerdi. Luan Zya, limandaki gemi kaptanlarına büyük miktarda para gösterdi.

Dük Garu'nun adamları, gece, üç ticaret gemisine bindiler. Dafiro, uyumak için karanlık kargo bölümüne gitmeye çalıştı. Adamlar, kuru balık ya da kumaş bohçaları gibi üst üste istif edilmişlerdi; geminin dalgalar üzerindeki sallantısı, birçok adamın başını döndürdü; her yerde kustumuk kokusu vardı.

Açık denize çıktıklarında, temiz hava almak için dönüşümlü olarak güverteye çıkabildiler. Dafiro güneşe, aya ve yıldızlara bakarak, ne tarafa doğru yol aldıklarını tahmin etmeye çalışıyordu. Görünürde bir kara parçası yoktu; öyleyse kıyı boyunca ilerlemiyorlardı. Denize benzeyen çayırlarında fillerin gezindiği ve çok büyük bir bölümünde kimsenin yaşamadığı vahşi Écofi'ye doğru mu yol alıyorlardı? Dük Garu, yeni bir yerleştirme girişimi mi başlatacaktı? Dafiro, Büyük Ada'yı hiç terk etmemişti ve orada ne bulacağını merak ediyordu.

Fakat hep güneye yol almalarına rağmen, güneş her zaman geminin sancak tarafında batıyordu.

“Kara göründü!”

Dafiro, kıyıdaki kapkara ağaçlara baktı. Gemi, ev, kuşatma makineleri ve saraylar yapmak için hiç kesilmemiş ağaçlardan oluşan bakir bir ormandı bu.

Tan Adü'deydiler; vahşi yarıyamların topraklarında. Dafiro, elini kılıcının kabzasına götürdü. Dük Garu, onları buraya niçin getirmişti? Burası medeni insanlara göre bir yer değildi. Farklı Tiro devletleri, yıllar boyunca, adaya yerleşip burayı kontrol altına almak için sayısız girişimde bulunmuşlar ama bu girişimler hep başarısızlıkla sonuçlanmıştı.

Gemiler sığ koya demir atıldılar ve adamlar küçük sandallarla kıyıya taşındılar. Daha sonra, ticaret gemileri demir alıp etraflarında döndüler ve Dük Garu ile arkadaşlarını vahşi yaşamın ortasında bırakarak uzaklara yelken açtılar.

Alacakaranlıktı; Cogo Yelu ve Mün Çakri, kumsalın tam ortasında ordugâh kurmak için adamları görevlendirdiler. Luan Zya, ordugâhın kenarına yürüdü ve küçük bir sıcak hava feneri çıkardı. Fenerin sallanan yakıt kesesine kuru ot tıktırdı, yaktı ve gökyüzüne saldı feneri. Turuncu renkli küçük noktacıklar, göz kırparak yanıp sönerken, karanlık gökyüzünde uçarak uzaklaştılar; Luan, yıldızların arasında kayboluncaya kadar onu gözleriyle takip etti.

Daha sonra, İmparator Mapidéré'yi öldürmeye çalıştığı uzun zaman önceki o günde olduğu gibi ulumaya başladı ve kurt çığlığına benzeyen çığlığı, rüzgârla birlikte ürkütücü ormanın derinliklerine seyahat etti.

Dafiro ürperdi.

Sabah, ordugâhın etrafı yüzlerce Adü'lü savaşçı tarafından çevrilmişti. Yayları gerili, mızrakları omuzlarında yükselen bronz tenli, sarışın adamlar, Cocru askerlerine yüzlerinde bir ifade olmaksızın bakıyorlardı.

"İndirin silahlarınızı!" diye bağırdı Luan Zya gergin askerlere. "Ellerinizi havaya kaldırın."

Askerler tereddüt ettiler; fakat Dük Garu emri tekrar etti. Dafiro, kılıcını isteksizce yere bıraktı ve ellerini kaldırdı. Etrafındaki düşman görünüşlü Adü'lüleri inceledi. Çıplak bedenleri ve karmaşık dövmeleri –yüzlerinde bile vardı bu dövmelerden ve bu da onların yüz ifadelerinin okunmasını güçleştiriyordu– onu korkuttu. Tan Adü hakkında duyduğu bütün hikâyeler geldi aklına. Henüz kahvaltı etmemişti ve kesinlikle bir kahvaltı *olmak* istemiyordu.

Savaşçılar yol vermek için bulundukları sıraları terk ettiler ve her tarafı dövmelerle kaplı olduğu için derisi mürekkepten ibaret-

miş gibi duran yaşlı bir savaşçı, mızrak ve ok ormanının arasından geçerek açıklığa yürüdü.

Dük Garu'ya, danışmanlarına ve sonra da tek tek askerlere baktı. Luan Zya'yı görünce bakışları sabitlendi. Yüzündeki mürekkep izleri hafifçe kımlıdayıp parıldadı ve beyaz dişleri göründü. Birden irkilen Dafiro, onun gülümsediğini anladı.

“Toru-noki, xindi shu'ulu akiia skulodoro, nomi nomi,” dedi.

“Nomi, nomi- uya, Kyzen-to,” dedi Luan Zya. O da gülümsüyordu. Daha sonra ikisi de öne çıktılar ve almlarını birbirlerine değdirek ikisi de bir diğerini omzundan kavradı.

Şef Kyzen, Luan Zya ve Kuni Garu'yla görüşürken Cocru'lu ve Tan Adü'lü adamlar birbirlerini tanımaya çalıştılar.

Mün Çakri, iri yarı Adü'lülerden biri olan Domudin'i güreş yapmaya davet etti. Herkes toplandı ve yere bahis bedeli olarak küçük nesneler koydular. Güzel bir maçtı. Domudin, Mün'den en az on sekiz kilogram daha ağırdı; fakat çamur içindeki domuzlarla güreşerek geçirdiği yıllar Mün'e yetenek açısından avantaj sağlıyordu. Mün iri adamı nihayet yere çiviledikten ve Domudin de avuç içlerini pes ettiğinin işareti olarak yere koyduktan sonra, her iki taraf tezahürata boğuldu. Mün, Domudin'i tutup kaldırdı ve içleri arak dolu olan Hindistan cevizi kabukları elden ele dolaşmaya başladı.

Dafiro, köpek balığı derisinden yapılmış bir kese kazandı; bu keseye hayran kaldı ve hemen beline astı. Ama iddiada ona karşı kaybeden adam için üzüldü ve ona iki bakır metelik verdi. İsmi Dafiro'nun kulağına “Huluwen” olarak gelen bu adam başını sallayıp gülümsedi. Dafiro, ona dövmelerinin ne anlama geldiğini anlatırmaya çalıştı; bunun üzerine adam, yere şekiller çizmeye koyuldu.

Ah, bunların hepsi kadınlar hakkında, diye düşündü Dafiro, Huluwen'in çizimleri üzerine kafa patlatırken. O da bir çubuk aldı ve yere memelerini ve kalçalarını abartarak bir kadın bedeni çizmeye başladı. Diğer adamlar, Dafiro'nun sanatını takdir etmek için etrafına toplanmışlardı; Dafiro ise, Adü'lülerin hayranlık dolu bakışlarından hoşnuttu.

Bir yamyam topluluğu için hiç de fena değil.

Akşam yemeği vakti gelmişti ve yemek hazırlamak için ordugâha birkaç Adü'lü kadın geldi. Cocru askerleri, en iyi davranışlarını sergilemeleri konusunda Dük Garu tarafından uyarılmışlardı ve hiçbir harekette bulunmadan ya da ses çıkarmadan, bedenleri erkeklerininki

gibi dövmeleli olan kadınlara ağızları açık baktılar. Dafiro'nun aklına birdenbire yaptığı sanat eseri geldi; fakat Huluwen'in bütün izleri, çoktan gizlice silmiş olduğunu görünce rahatladı. İkisi birbirlerine baktılar ve guldüler.

Yemekte, fırında pişmiş yabani gölevez ve muz yapraklarına sarılıp toprağın altında sıcak taşlarda pişirilmiş yaban domuzu eti vardı. Ayrıca, vahşi kuş yumurtaları ile köpek balığı ve balina eti de vardı. Deniz tuzu dışında çok az baharat kullanılmıştı; fakat yemek taze, alışılmadık ve çok lezzetliydi. Herkes, bol bol arak içti.

Yemekten sonra, Adü'lüler ve sarhoş olup onlara katılan bazı Cocru'lu askerler dans ederken, Mün Çakri, Dafiro'yu bir kenara çekti.

“İyi yüzer misin evlat?”

Dafiro başını salladı. O ve Rat, Kiesa köyünün içinden akan küçük ırmakta çok zaman geçirmişlerdi ve bazen de hasattan sonraki boş ayları, Cocru kıyıları boyunca avlanan balıkçı gemilerinde işe girerek değerlendirmişlerdi. Suda yolunu bulmayı biliyordu.

“Güzel. Dük Garu kara insanıdır ve ben de öyleyim. Yarın Dük Garu'nun yakınında olmanı ve gözünü ondan ayırmamanı istiyorum.”

“Denize mi açılıyoruz?”

Mün başını salladı, gözünde mutlu bir ışıltı vardı. “Yarından sonra, anlatacak gerçek hikâyelerin olacak.”

“Öyleyse bu tiranı, Adaların Büyük Şefini devirmeyi mi arzu ediyorsun?” Luan Zya, Şef Kyzen'in sorusunu tercüme etti.

Kuni başını salladı.

“Ve onun yerine sen Büyük Şef olacaksın?”

Kuni gülümsedi. “Muhtemelen olmayacağım. Dara halkı özgür olmayı seviyor ve hiçbirimiz bir Büyük Şefin yönetimi altında olmak istemiyoruz. Fakat muhtemelen, yeniden birkaç Büyük Şefimiz olacak ve ben de onlardan biri olabilirim.”

“Bunu anlayabiliyorum. Burada, Tan Adü'de de pek çok kabile var ve bizler de kesinlikle tek bir adama itaat etmeyi arzulamıyoruz.” Şef Kyzen'in gözleri kısıldı. “Özgürlüğü sevdiğinizi söylüyorsunuz, değil mi? Dara'h insanlar bizimle savaşıp hepimizi kendilerine benzetmek isterken, bu düşüncen tuhaf kaçıyor.

“Dara’daki bütün insanlar aynı şekilde düşünmüyorlar; tıpkı bütün balıkların aynı istikamette yüzmemesi gibi.”

Kyzen homurdandı. “Karşılığında ne sunacaksın, eğer size yardım edersek?”

“Tan Adü halkı ne istiyor?”

“Eğer büyük şeflerden biri olursan, sen ve diğerlerinin bizi sonsuza dek bir başımıza bırakacaklarına söz veriyor musun? Dara’dan hiç kimsenin, Tan Adü’ye gelmesine asla izin vermeyeceğine?”

Kuni, bunu enine boyuna düşündü. Tan Adü’yü fethetme hayali yıllar boyunca hiç sönmemişti. Cocru’nun, Amu’nun ve Gan’ın tüm kral ve dükleri, zaman zaman bu Ada’yı hâkimiyetleri altına almayla çalışmışlardı. Hiçbir sonuç elde edememekle birlikte, İmparator Mapidéré bile iki sefer düzenlemişti. Adü’lüler bezmişti ve o bunun nedenini anlayabiliyordu.

Luan Zya, Kral Thufi’nin büyük büyükbabası Cocru Kralı Sanfé’nin Tan Adü’yü işgal etmek için bir keresinde on bin kişilik bir ordu gönderdiğini söylemişti. Cocru ordusu, yüz otuz kilometre karelik bir alanda koloni kurmayı becermiş, esir ettikleri Adü’lülere yazı yazma, çiftçilik ve dikiş dikme sanatlarını öğretmeye çalışarak medeniyetin yararlarını göstermeyi ve onları mücadelelerinden vazgeçirmeyi ummuşlardı. Adü’lüler, Cocru metotlarının ve araçlarının daha bol yiyecek ürettiğini, bedenlerini hava şartları karşısında daha rahat ettirdiğini ve bilgeliklerini gelecek nesillere aktarmak için hikâye anlatmaktan daha güvenilir yollar sunduğunu görmüşlerdi; fakat onlara öğretilenleri kılıç zoruyla bile benimsememişlerdi. Adü’lüler özgürlüklerinin üzerine titreyen erkekler ve kadınlardı.

“Söz verebilirim, fakat bun fazla bir anlamı olmaz.”

Şef Kyzen’in yüzü ciddileşti. “Sözlerinin değersiz olduğunu mu söylüyorsun?”

“Eğer Büyük Şef olursam, emirler verebilirim ve belki diğer Büyük Şefleri aynısını yapmaları konusunda ikna etmeye gayret edebilirim. Fakat makul olmayan bir emre, hepsini hapishaneye koymadığım sürece, herkesin itaat etmesini bekleyemem. Tan Adü burada olacağı sürece, Dara insanları gelmeyi isteyeceklerdir. Kalplerindeki keşfedilmemiş keşfetme arzularına engel olamam.”

“O halde seninle konuşmak faydasız.”

“Şef Kyzen, sana yalan söylemek ve duymak istediklerini anlatmak benim için kolay olurdu; fakat bunu yapmayacağım. Topraklarında

yaşayan herhangi bir çocuğun, biz Dara'lılar gibi yaşamamanın nasıl bir şey olduğunu biraz olsun merak etmediğine yemin edebilir misin? Yumuşak giysiler giymenin, porselen tabaklardan yemenin, o zamana kadar gördüğü kadınların hiçbirine benzemeyen bir kadına kur yapmanın nasıl bir şey olduğunu merak etmediğine? Topraklarında yaşayan hiçbir kızın, Dara'lı kadınlardan biri gibi yaşamamanın nasıl bir şey olduğunu hiç düşünmediğine yemin edebilir misin? Ipek ve boyanmış pamuklular giymeyi, şiir yazıp okumayı, başka bir ırka ve ülkeye mensup bir erkekle evlenmeyi düşünmediklerine yemin edebilir misin?"

"Bizim çocuklarımızın kalplerinde böyle saçmalıklar yok."

"Öyleyse, genç insanları hiç tanıımıyorsun Şef Kyzen. Gençler, genellikle yaşlıların nefret ettikleri ve korktukları şeyleri isterler. Efsaneler ve gölgeler arasından belli belirsiz fark ettikleri yeni bir şeye, gözlerine takılan farklı bir şeye yönelik arzularını onlardan koparamazsın; elbette kalplerini dondurup, zihinlerini hapsetmediğin sürece. Buna rağmen, Tan Adü'nün özgür kalmasını arzuladığını söylüyorsun."

Şef Kyzen, bu sözlerle alay ederek güldü; fakat Kuni, kast ettiklerini Şef'in anladığını görebiliyordu.

"Tacirlerin kıyılarıңызda durmalarına engel olamam; daha fazla kâr için her zaman her şeyi riske atacaktırlar. Dara'lı birinin daha önce hiç bulunmadığı bir yere gitmenin iyi bir mükâfat olduğuna inanıyorlarsa, adamlarımızın topraklarınıza doğru yelken açmasına engel olamam. Size doğru ve adil olduğunu düşündükleri şeyleri anlatmanın ve daha iyi bir yaşam tarzını öğretmenin görevleri olduğuna inanıyorlarsa, buraya vaaz vermek için gelen adamlara da engel olamam."

Fakat eğer Büyük Şeflerden biri olursam, halkımın buraya gelmesine ve bu tür faaliyetleri savaş ekipmanları eşliğinde gerçekleştirmesine izin vermeyeceğim. Buna söz verebilirim ve diğer Büyük Şefleri beni izlemeleri konusunda ikna etmek için elimden geleni yapacağım. Eğer Dara'lı insanlar buraya gelirlerse, ikna etmek için gelecekler, zorlamak için değil; bu ziyaretçilere bir zarar verilmediği sürece, Dara ordusu ve donanması onların adına bir müdahalede bulunmayacak."

"Tüccarlarınızın ve vaizlerinizin yumuşak istilası, silahlarınızın verdiği zarardan çok daha büyük zararlar verebilir bizlere. Servetinizin çekiciliği, alışılmışın dışındaki yaşam tarzlarınız ve fantastik

lkeleriniz, henüz bunların tehlikelerini anlayamayacak kadar genç olanlara, karşı konulamaz olarak görünebilirler. Eger insanlarınız, gençlerimizin kalplerini zehirleyip kirletirlerse, sonumuz geldi demektir. Dedigin gibi, gençler genellikle zararlı olanı isterler, çünkü deneyimleri azdır. Genç bir adamken savundugum pek çok düşünceden çoktan vazgeçtim ve eskiden beni yakıp tutuşturan pek çok arzuyu şimdi reddediyorum.”

“zgrlk ve üzerine bu kadar titredigin yaşam tarzı senin sevgine layıkrsa, buradaki gençlerin kalbini Dara’lı ziyaretçilerden daha kolay fethedeceksin demektir. Fakat gençliğin kendi seçimlerini yapmasına, kendi hayatlarını büyük deneyimler olarak yaşamasına izin verilmelidir. Senin gibi olmayı bizzat kendileri seçmeli. Tan Ad için tek umut budur.”

şef Kyzen, arakını tek dikişte bitirdi. Sonra da Hindistan cevizinden kâseyi yere attı ve güldü. “Bana yalan söylemek senin için çok kolaydı, Kuni Garu. Senden istediğim şeyi yapacağına kesin olarak söz verseydin, senin yardımlarımıza değmeyecek biri olduğunu anlayacaktım.”

Bir sınav. Kuni, Luan Zya’ya kısa bir bakış attı ve iki adam birbirlerini anladıklarıım göstererek karşılıklı gülüştüler.

Luan uyumaya gittikten sonra bile, Kuni Garu ve şef Kyzen gece geç saate kadar birlikte içmeye devam ettiler; ruh ikizini tanımak, ikisinin de gözlerinin parlamasına neden olmuştu.

Sabah erkenden, güneş henüz doğmadan, denizde kürek çekmeye başladılar.

Tek bir ağaç gövdesinden oyulan ve etrafında destekler bulunan uzun ahşap Ad kanolarının her biri, yaklaşık otuz kişi taşıyabiliyordu ve şaşırtıcı derecede dengeliydiler. Dafiro tam uyanamamıştı ve kafası karışıktı. Büyük Ada’ya kadar, bütün yolu kürek çekerek mi gideceklerdi?

İki saat boyunca, sürekli kürek çektikten sonra gökyüzünün rengi, doğuda balık karnı beyazına büründü. şef Kyzen elini kaldırdı ve kanolar durdu. Burası, Cocru’lu adamlara, denizin başka bir blgesiymiş gibi göründü.

şef Kyzen, balina kemiğinden yapılmış uzun bir borazan çıkardı ve ağız kısmını denizin içine yerleştirdi. Sonra lledi ve borazan şaşırtıcı derece ağır bir ses çıkardı; öyle ki, ses, kanoların gövdesinin içinden bile duyuluyordu. Balina şarkısına benzeyen bir mzikti bu;

hüzünlü ve ihtişamlı. Diğer kanolarda bulunan birkaç Adü'lü, suyun yüzeyini kürekleriyle ritmik bir şekilde döverek sese eşlik etmeye başladılar.

Güneş tam batı ulkunda yükselirken, Gan'lı dokumacıların çok beğendiği deniz kabukları kadar parlak dokuma tezgâhlarına benzeyen büyük siyah bir gölge, doğuda bir kilometre otede sudan yükseldi ve güneşin önünde bir yay çizerek tekrar suya düştü. Sadece bir an sonra, denizi yaran yaratığın çıkardığı kulakları sağır eden gürültü, kanodakilere ulaştı.

Bu bir *cruben*'di, Dara'nın tek boynuzlu, pullu büyük balinası: denizlerin hükümdarı: Yetmiş metre uzunluğundaydı ve bir fil bir farenin yanında ne kadar büyük durursa, bir *cruben* de bir filin yanında o kadar büyüktü. Gözleri o kadar siyahtı ki, bütün güneş ışığını derin kuyular gibi emiyorlardı ve bu büyük balık nefes deliğinden dışarı üflediğinde, fışkıran suyun yüksekliği 35 metreyi buluyordu. Kanoların yanında, daha fazla *cruben* sıçramaya başladı: bir, iki, beş, on... Kanolar öyle bir sallanıyordu ki, Adü'lüler devrilmelerini engellemek için mücadele ediyorlardı.

"Sanırım bizi taşıyacak gemi geldi," dedi Mün Çakri ve Dafiro ağzı bir karış açık bakakaldığının farkına vardı.

Adü'lüler kanoları, et yığınınından ve zırh gibi parlayan pullardan oluşan bu yüzen adaların yakınına, kürek çekerek yaklaştırdılar. Şaşkınlıktan sessizliğe gömülen Dük Garu'nun adamları, hareketsizce oturuyorlardı.

Adü'lüler büyük hayvanların yan tarafına tırmandılar ve tepelerine eyer vurup *cruben*'in büyük gözlerinin üzerindeki deri parçalarına dizginleri bağlarlarken, Mün, Dafiro'ya Luan Zya'dan öğrendiklerini anlatıyordu.

Adü'lüler, *cruben*'lerin insanlar kadar zeki olduklarına inanırlar: fakat uzun yaşamlarını küçücük kara parçalarında değil de sınırsız okyanusta geçirdikleri için *cruben*'lerin insanlarla ortak olan neredeyse hiçbir şeyleri yoktur. Herhangi bir Tiro devleti kadar gelişmiş kendi medeniyetleri vardır; fakat kaygılandıkları şeyler insan zihnine yabancıdır ve duyarlıkları insan kalbine tanıdık gelmez. *Cruben*'in görünüşü karşısında büyülenen Dara'lılar, sadece uzaktan hayran hayran izlerler onu; fakat Tan Adü insanları onlarla konuşmayı, yüz nesil boyunca, bir dereceye kadar öğrenmişlerdir.

Adü'lüler, *cruben*'lerden misafirleri Kuni Garu için küçük bir iyilik yapmalarını istediler. Büyük balık bu isteği değerlendirdi ve kabul etti. Karşılığında mükâfat beklemiyorlardı. Hem insanlar onlara ne verebilirlerdi ki? Hiçbir şeye ihtiyaçları yoktu. Bunu eğlence olsun diye yapacaklardı.

Dafiro, dizginleri eline almak için lider *cruben*'in üzerine tırmanmadan önce, kılıcını, aynı kanoda oturmakta olan Huluwen'e uzattı. "Bugün sağ kalamazsam, benden sana bir hediye olsun," dedi, Adü'lünün anladığını umarak.

Huluwen kılıcı aldı, ağırlığını hissetti ve Dafiro'ya kalın, ucu keskin kemik parçacıkları ve jilet gibi keskin taş parçalarıyla süslenmiş kendi savaş sopasını uzattı. Sopa ona, Mata Zyndu'nun sopası Goremaw'ı hatırlattı.

Dafiro, sopayı elinde sıkıca tuttu. Kardeşi buna şahitlik etmek için keşke etrafta olsaydı. Rat, onun hikâyesine inanmayacaktı; fakat bu sopa, hikâyenin bazı taraflarım en azından destekleyecekti.

"Senin adım Biter koyuyorum," dedi Daf. Bu, Klasik Ano'ya dönük etkili bir anıştırma değildi elbette; fakat şu an Dafiro, kendisini kadim öykülerdeki kahramanlar gibi hissediyordu, iliklerine kadar.

Dafiro ne zaman rüya gördüğünü sansa, dilini ısırırdı ve acı ona bunun bir rüya olmadığını söylerdi. Dafiro, ne zaman rüya görmediğini düşünse, etrafına bakmırdı ve gözlerinin karşılaştığı görüntüler imkânsız gelirlerdi. Önünde, büyük bir savaş gemisinin pruvasındaki cıvadra gibi gökyüzüne uzanan şey, altı metre uzunluğunda bir boynuzdu. Dibine doğru öyle kalındı ki, iki adam birlikte kollarını onun etrafına dolayamazdı. Önüne dikilen her şeyi yıkmakla tehdit eden boynuzun ucu, bir mızrağın ucundan daha sivriydi.

Kükreyen dalgalar, *cruben*'in boynuzuna ve hemen altındaki deniz kabuklularıyla kaplı alnına vurup, Dafiro'nun elbiselerini sırlı-sıklam eden bir sis kütlesi halinde dağılıyordu. Dafiro gözlerini açarken bazen zorlanıyordu. Baktığı her yerde güneş ışınları, gökkuşağı oluşturacak şekilde bu tuzlu sisin için kırılıyordu.

Dalgalar, üzerinden geçtikleri yaratığın çevresinde bölünüyordu ve Dafiro oturduğu yerde bu dalgaları neredeyse hiç hissetmiyordu. Üzerinde oturduğu, dört yüz ton ağırlığında güçlü bir kas ve sinir yığını olan büyük kütlenin, aşağı yukarı yaptığı nazik ve yavaş hareketi hissediyordu. Altındaki pullara doğrudan sabitlenmiş bir

eyerin üzerinde oturuyordu ve bu pulların her biri bir uçtan diğere yaklaşıp otuz santim genişliğindeydi. Pullar mavi renkteydiler ve yağmurda ıslanmış volkan camı, alacakaranlıktan hemen sonraki gece göğü gibi parlıyorlardı. Aynı pullar, Dafiro'nun altındaki güçlü bedeni ön tarafta alından boynuz; arkaya doğru ise altmış metre boyunca kaplayıp örtüyor ve her biri yaklaşık yirmi metre genişliğinde ikiz kuyruklara kadar uzanıyorlardı. Kuyruklar suyun dışına çıkıyorlar, ardından bir tsunaminin kükreyişiyle suyun yüzeyine geri vuruyorlardı.

Dafiro'nun arkasında, başka bir eyerin üzerinde Dük Garu oturuyordu. O da tepeden tırnağa ıslanmıştı ve eyerden kaymamak için Dafiro'ya kollarıyla sarılıyordu. Dafiro, sıkı sıkı sarılmasından dün korktuğunu hissetse de onun yüzünde hatırlayabildiği en büyük gülüşü gördü.

“Benimle geldiğin için memnun musun evlat?” diye bağırdı, Dafiro'nun arkasına baktığını görünce.

Dafiro başını salladı ve rüya görmediğine emin olmak için dilini ısırды yine.

Bir *cruben*'in sırtına binmişlerdi ve bindikleri *cruben*'in etrafında ve gerisinde yirmi *cruben* daha onlarla birlikte yüzüyordu. Dük Garu'nun askerleri, Amu Boğazı'na doğru denizin hükümdarlarının sırtında yol alıyorlardı.

Her gemiden, her hava gemisinden ve insan yapımı olan her şeyden daha hızlı ilerliyorlardı.

Cruben filosu Amu Boğazı'na yaklaşırken, üzerindikiler Cocru'nun çift kuzgunlu kırmızı bayrağını çıkardılar.

Devriye gezen imparatorluk filosunun gördüğü şey, mitlerden, efsanelerden ya da hayal âleminden fırlayıp çıkmış bir sahne gibiydi. Büyük *cruben*, *princeps*'in yani İmparator'un sembolüydü ve buna rağmen üzerlerinde Cocru askerleri vardı. Bu imkânsızdı. Böyle bir şey gerçekleşemezdi.

İmparatorluk gemilerinden biri yoldan kaçamayacak kadar yavaştı ve bir *cruben* ona boynuzuyla vurmaya karar verdi. Geminin sert ağaçtan yapılma sağlam gövdesi ve meşe yelken direkleri, bir dev tarafından çiğnenen dallar gibi çatırdayarak kırıldılar ve altlarındaki gemi milyonlarca kıymık parçası halinde infilak edip enkaz haline gelirken, adamlar havaya savruldu.

Cruben'ler, Xana'nın ana vatanını oluşturan adalardan biri olan Rui'ye vardılar. Ada'nın etrafında, saat yönünün tersi istikamette yavaşça tur atarak kıyıya yakın yüzüyorlardı.

Adamlar, sırtlarında Cocru bayraklarını dalgalandırıyorlardı ve İmparator'un düştüğünü, Mata Zyndu'nun çoktan Kusursuz Şehrin içine yürümeye başladığını ve şu anda sarayı yakıp yıkmakta olduğunu bağılıyorlardı. Zudi'li Dük Garu, Rui'nin teslimiyetini istemek için gelmişti ve itiraz edenler denizin hükümdarları tarafından etkisiz hale getirileceklerdi.

Cocru askerlerini taşıyan *cruben*'lerin görüntüsü karşısında, Rui erkeklerinin dili tutuldu. Buna kendi gözleriyle şahit olmak bir yana, daha önce hiç kimse insanların *cruben*'lerin üzerine bindiğini duymamıştı. Bu, hiç şüphesiz, tanrıların isyancıların yanında olması anlamına geliyordu.

Cruben'ler karaya yanaştılar ve üzerlerindeki askerler inerken. Xana askerleri onlardan uzak durdu. Muhteşem balıklar suya geri döndükten sonra, yönlerini çevirip yüzerek uzaklaşırken. Xana askerleri dikkatle oldukları yerde kaldılar. Dük Garu, üzerinde Cocru'nun kan kırmızısı bayrağını dalgalandırarak caddelerde ciddi bir ifadeyle dolaşırken, silahlarını yere koydular.

Kuni Garu, mühendislerin ve yöneticilerin Rui fatihini yerlere kapanarak karşıladıkları Kiji Dağı'ndaki Hava Üssü'ne gitti.

"Uzun yoldan geliyoruz," dedi Luan Zya, yüzünde bir gülümsemeyle.

"Biraz daha ileri gideceğiz," dedi Kuni, ona gülümseyerek.

Sonra, bava gemilerine binen beş yüz kişi göğe yükseldi ve istikametlerini Büyük Ada'ya döndürüp, Pan'a doğru yol almaya başladılar.

Hava gemileri, Haan'ın ve Géfica'nın tarlalarının ve şehirlerinin üzerinden uçarken, insanlar işlerini güçlerini bıraktılar, kafalarını kaldırıp baktılar ve sonra işlerine geri döndüler. Başkomutan Marana, isyancıları Kurt Pençesi'nde ezmeye hazırlanıyordu ve bu yeni hava gemileri hiç şüphesiz takviye kuvvet olarak gidiyorlardı. Herkesin her zaman şahit olduğu gibi imparatorluk zafer kazanacaktı.

Pan'a yaklaşırken, hava gemileri yavaşladılar ve saraya doğru alçaldılar. Saray muhafızları hava gemilerine ilgisizce bakıyorlardı. İmparator, bu hava gemilerinden birine binip cepheye giderek, isyancıların can çekişmesine bizzat şahitlik etmeye mi karar vermişti?

Büyük Avlu'nun ortasına indiler. Burası, Büyük Toplantı Salonu'nun önünde bulunan, İmparator Erishi'nin saray muhafızlarını denetlediği ve bazen de atlarla ve uyuşturucuyla sakinleştirilip avlanmaları kolay hale getirilen hayvanlarla av oyunları oynadığı geniş açıklık bir alandı.

“Yirmi adam bırak benimle,” dedi Luan. “Hava gemilerinden birini koruyacağız. Eğer bir saat içinde başarılı olamazsan, dövüşerek geri gelersin ve çekiliriz.”

“Başarı parmaklarının ucundayken bile, her zaman başarısızlığa yönelik planlar mı yaparsın?” diye sordu Kuni.

“İhtiyat, bunun yapılmasını gerektiriyor.”

“Düşünüyorum da, başarısızlık ihtimalini dikkate almamış olsaydın, Mapidéré'ye yönelik suikast girişimin farklı sonuçlanır mıydı acaba? Zudi'ye kaçmayı düşündüğün için uçan makinene çok fazla ağırlık yüklemek istemedin. Daha büyük bombalar taşıyabilir ya da onları atmadan önce daha alçaktan uçabilirdin.”

Luan, duydukları üzerine düşünürken sessizce dikiliyordu.

“İhtiyat, bazen bir erdem değildir,” dedi Kuni. “Gençken çok kumar oynadım. Tazu'nun Lutho'dan daha eğlenceli olduğunu söyleyebilirim sana. Eğer kumar oynayacaksan, geride hiçbir şey bırakmamacasına oynadığında daha büyük zevk alırsın.”

Luan güldü. “Öyleyse bu iddianı geçerli kılalım. Bugün senin yanında savaşacağım ve geride hiç kimse kalmayacak.”

Zırh giymiş askerler gemilerden atladılar ve saraya yöneldiler; Luan ve Kuni onlara liderlik ediyorlardı.

Luan, Kuni ve diğerlerini manyetik taştan yapılmış ana kapılardan uzak tutarak yol gösterdi. Mapidéré'nin suikastçılar konusunda paranoyaya varan düşünceleri vardı ve İmparator'u görmeye gelenler silahsız olmalıydılar. Şans eseri biri saraya silahlı olarak girmeyi başırırsa, manyetik kapılar kılıcını elinden çekiyordu. Bu kapılar yerine Luan, yan taraftaki kapıları işaret etti; bunlar, İmparator'un özel muhafızları ve hizmetkârları tarafından kullanılıyordu.

Büyük Toplantı Salonu'ndaki Adalar modeli üzerinde koştular; İmparator Erishi'nin inşasında muazzam özen gösterdiği modelin üzerinde. Şarap her yana saçıldı ve sarayın diğer kısmına doğru ilerleyen Kuni Garu'nun askerleri, neredeyse akıllarına sonradan gelen bir şey gibi, hassas boruları ayaklarının altında gelişigüzel ezdiler ve çeşmeler en sonunda durdu.

Saray muhafızları uykularından uyandılar ve Büyük Avlu'ya koşturdular. Fakat artık çok geçti. Her yer ateşe verilmişti ve acıyla bağırıp çığlıklar atarak ölmek üzere olan bakanlar ve hizmetkârlar salonları doldurmuşlardı.

Geniş sarayı etraflica aramak için Luan ve Kuni güçlerini ikiye böldüler. Kuni doğu yakasını alırken, Luan batı yakasıyla ilgilenecekti.

Dafiro Miro, dükü yakından takip ediyordu. Mun Çakri ona görevinin dükü *korumak* olduğunu söylemişti. Elbette; belki de Mün, yüzme bilmediği için dükün *cruben*'den denize düşmesine engel olmasını kast etmişti sadece. Fakat Dafiro, emirleri tamamen sözcük anlamlarıyla anlayacak ve dükün tam yanında kalacaktı.

Dük ölmeyi istemezdi ve olur da işler ters giderse, diğerleri her zaman onu kurtarmaya çalışacaklardı. *O halde, savaşta en güvenli yer dükün dizinin dibidir* Dafiro, her zaman pragmatistti.

Her kıvrımı ve dönemeci takip ederek, yolların çatallandığı yerlerde ikiye ayrılarak salonların arasında ilerlediler. Kuni, bir hizmetkârı yakaladı ve yol göstermesi için onu zorladı. Dafiro ve diğerleri gördükleri her şeyi ateşe verdiler. Mümkün olduğu kadar çok kargaşa ve karışıklık yaratmak istiyorlardı.

Daha sonra, kalın altın kapılarla sonlanan bir koridora daldılar. Kuni Garu kapılara asıldı; fakat içeriden kilitliydi. Dafiro ve diğerleri, duvardaki bir girintide buldukları Kiji'nin taştan yontulmuş ağır heykelini kaldırdılar ve koçbaşı olarak kullanmaya başladılar.

Güm, güm, güm.

Kapının arkasından gelen korku dolu bağrıışları ve umutsuzca fısıldaşmaları duyabiliyorlardı. İçerideki insanların kaçacak hiçbir yeri yoktu.

Güm, güm, güm.

Bağrıışlar ve sert ayak sesleri koridorda yankılanıyordu. Arkaya baktıklarında, kendilerini bulmuş olan bazı saray muhafızlarını gördüler; hızla yaklaşıyorlardı. Dük ve Dafiro kapıyı dövmeye devam ederlerken, birkaç asker, muhafızları uzak tutmak için heykeli/koçbaşını bıraktılar.

Birçok muhafız vardı; Kuni'nin yanındaki birkaç asker için oldukça fazla sayıdaydılar. Koridorun yukarı kısmında Mün Çakri, Than Carucono, Rin Coda ve adamları muhafızları doğrayarak Kuni'ye yaklaşmaya çalıştı; fakat yine de çok uzaktaydılar.

Kapı açıldı.

Kuni ve Dafirol içeri daldı. İçeride, kocaman bir yatak odası vardı ve yatakta, battaniyeleri etrafına yığarak kendini gizlemeye çalışan bir çocuk ağlıyordu. Üzerine, zıplayan *cruhen* figürleri işlenmiş ipek bir elbise giymişti.

Yatağın başında, yüzünde acıma ve zafer karışımı ifadesiyle yaşlı bir adam ayakta dikiliyordu. Kapıyı kırarak içeri giren adamlara bakmak için döndü. “Ben Başbakan Goran Pira. Şimdi, eğer silahlarınızı indirir ve dinlerseniz...”

Dafirol, onun kafatasına Biter’le bir darbe indirdi. Ödölüne giden yolda karşısında duranlarla harcayacak zamanı yoktu. Şimdi çocuk İmparator’un yakasına yapışacaktı.

İster köylü ister efendi olsun, kim İmparator Erishi’yi yakalarsa Géfica Kralı yapılacaktı. Dafirol’nun dudaklarına bir gülümseme yerleşti. Elbette, gerçekten de kral yapılmayı ummuyordu; fakat Dük Garu, işini kolaylaştırdığı için, onu kuşkusuz cömertçe ödüllendirecekti.

Fakat Kuni, daha hızlı hareket etmişti. Bir sıçrayışta yatağın üzerindeydi. Çocuğu kendi önüne çekti ve kılıcının keskin tarafını çocuğun boğazına yapıştırdı.

“Muhafızlarına dövüşmeyi bırakmalarını söyle,” dedi Kuni ve kılıcının kenarını çocuğun boynuna sürttü; öyle ki çocuğun soluk teninde bir kan sızıntısı oluştu.

“Durun, durun, savaşmayı bırakın!” diye bağırdı, İmparator Erishi salya sümük.

Muhafızlar tereddüt ettiler, ne yapmaları gerektiğinden emin değillerdi.

Çocuğun yatağın bu ucuna yakın olmaması ne kötü, diye düşündü Dafirol. *Ah pekâlâ, düke karşı hiçbir yarışta başarılı olamazsın. O çok zeki.*

“Eğer onları durdurmazsan, yaşlı korkağın başını ezdiğim gibi senin de başını ezeceğim.” Dafirol, Biter’i çocuğa doğru salladı.

Çocuk o kadar korkmuştu ki, konuşamıyordu. Bütün oda sessizliğe gömüldü.

Sonra, herkes mermer zemine damlayan su sesini duydu.

İmparator Erishi, altına yapmıştı.

Muhafızlar kılıçlarını indirdiler.

KURT PENÇESİ SAVAŞI

KURT PENÇESİ: ADİL GÜCÜN HÜKÜMDARLIĞININ
DÖRDÜNCÜ YILININ ONUNCU AYI

Kurt Pençesi, karşısında bulunduğu Kishi Kanalıyla Itanti Yarımadası'ndan ayrılıyordu. Okyanusa bakan kuzey ve doğu kıyılarına, birkaç güvenli limana ev sahipliği yapan sarp fiyortlar hâkimdi. Diğer yandan, kanala bakan batı ve güney kıyıları yumuşak bir eğimle denize doğru iniyor ve çok sayıda elverişli liman barındırıyordu. Burası, Kurt Pençesi'nin yanı sıra, Büyük Ada'da yer alan Géjira'nın alüvyonlu ovaları ve hareketli şehirleri üzerinde hak iddia eden eski Gan'ın kalbiydi.

Kurt Pençesi'nin en önemli limanı, eski Gan'ın başkenti olan ve Asla Uyumayan Liman olarak da anılan Toaza idi. Ada'nın güney kıyılarının koruması altında, gizli akıntıların ısıttığı Toaza'nın suları, kışın en sert zamanında bile donmazdı. Buradan, Gan'ın gözü pek tüccarları Dara Adaları'nın hepsine yelken açmışlar ve diğer Tiro devletinde hiçbirinde eşi olmayan bir ticaret ağı kurmuşlardı. Dara'nın her önemli liman şehrinde, Gan aksanıyla konuşan gemicilerle ve tüccarlarla dolu mahalleler görmek mümkündü ve parayı küçümseyen âlimler, buraları "pis meteliklerin sesiyle şingirdiyorlar" diye tasvir ederlerdi.

Gan tüccarları bu söze gülümser ve bunu bir iltifat olarak alırlardı. Bırakın, Haan yüksek aklıyla felsefe yapsın; bırakın, Amu cezbedici olsun, nezaketini ve yüksek kültürünü muhafaza etsin. Gan halkı, bir tek parıldayan altının insanlara güvenlik ve güç verdiğini anlamıştı.

Fakat Kishi Kanalı boyunca seyahat etmek, Tanrı Tazu yüzünden tehlikeli bir girişimdi.

Tazu'nun, kendisini, yörüngesine giren her şeyi sonsuz derinliklerine çekerek yutan on kilometre genişliğinde girdaplı bir su olarak gösterdiği söylenirdi. Kanalin yukarı ve aşağı kesimlerinde, odasında her yeri dağıtarak oynayan asabi bir çocuk gibi gezinirdi. Bu girdabın efsaneleşmiş bir serseri olan Tazu'nun iradesi gibi kaprisli olan hareket tarzını, bugüne kadar kimse tahmin edememişti. Girdaba kapılan gemilerin kaçma şansı yoktu ve yıllardır kimisi hazinelerle, kimisi canlarla dolu olan sayısız gemi bu tanrının doyumsuz açlığının kurbanı olmuştu.

Kurt Pençesi'ne gitmek için yıl boyunca güvenli olan seyir yolları, uzun bir yol izleme pahasına, kanaldan uzak durarak Kurt Pençesi'ne güneyden yaklaşan yollardı. Bu da, Toaza hariç, Kurt Pençesi'ndeki limanların çoğunun uzun mesafeli seyirler için elverişsiz olduğu anlamına geliyordu; yine de, kısa yolculukların ve hızlı kazançların çekiciliğine kapılan cüretkâr gemiciler, Tazu'nun hareketine karşı kumar oynayarak kanalı geçme riskine giriyorlardı bazen. Ara sıra başardıkları da oluyordu.

Mata Zyndu, Maji Yarımadası'nın doğu kıyısında bulunan Nasu'daki ordugâhında kara düşüncelere dalmış, oturuyordu. Kikomi'nin ihaneti onu çok öfkelenlendirmiş ve duygularını tüketmişti; üzerinden Tazu geçmiş Kishi Kanalı gibiydi; sağ sola saçılmış enkaz parçalarının olduğu sakin bir yüzey... ve suyun altında, derinliklerinde ölüm.

Hem kendisinin hem de amcasının aptallığına lanet etti. İkisinin de gözleri aşkla kör olmuş ve bir kadının tuzağına düşmüşlerdi.

Kikomi, doğuştan gelen asaletine nasıl ihanet edebilmişti? Halkına karşı olan yükümlülüğün tersine nasıl hareket edebilmişti? Amu'nun, imparatorluk karşısında direnmesi için kendisine güç verecek bir lidere ihtiyacı vardı fakat Kikomi, Kindo Marana'ya âşık olduğu için onun adına gönüllü olarak katil olmuştu.

Kikomi'nin yaptığını düşündükçe, Mata'nın elleri sinirden titriyordu; hâlâ yaşıyor olsaydı, onu kendi elleriyle boğacağına inanıyordu.

Ama yine de, sözlerinin sahteliğine ve yapmacık duygularına rağmen onu özliyordu. Kalbinde gizli olan çok değerli bir şeyi almış ve bunu kendi isteğiyle Kikomi'ye teslim etmişti. Ama Kikomi, onu

parçalara bölmüş ve sonsuza kadar yok olup gitmesi için rüzgâra bırakıp dağıtmıştı. O şeye sahip olmak da istemiyordu artık. Sadece, onu Kikomi'ye yeniden verebilmeyi istiyordu. Bir defa daha...

Aynı zamanda, amcasına karşı olan davranışı nedeniyle suçluluk duyuyordu. Phin, Mata'nın ailesinin hayatta kalan tek üyesiydi; babası kadar yakın olan tek insandı. Zyndu Klanı'nın görkemli geçmişi hakkında Mata'nın sahip olduğu bütün hayallerin kaynağıydı ve onu şöhretli atalarının savaş başarılarını taklit etmeye yönelten güç olmuştu. Phin Zyndu, Mata'nın kendisini her zaman karşılaştırıp ölçtüğü bir modeldi; yükümlülük ve onur üzerine olan görüşlerine herkesinkinden fazla değer verdiği bir adamdı. Mata'nın geçmişle olan tek bağlantısı ve gelecek için en güvendiği rehberi idi.

Ama yine de, Kikomi için kıskançlıktan güzü kör olmuş bir çılgın ya da basit bir köylü gibi neredeyse yumruk yumruğa gelmişti amcasıyla. Mata'ya yaşadığı utanç o kadar ağır geliyordu ki, başını kaldıramıyordu.

Savaş alanında kendisini affettirmek, utancını kan ve zaferle yıkayıp silmek için yanıp tutuşuyordu.

Phin'in ölümünden sonra, artık Tunoa dükü kendisiydi ve Zyndu isminin gururunu taşıyan son adamdı. Artık Cocru başkomutanı yapılacağını ve Kurt Pençesi'nde yürütülen savaşın kendi sorumluluğuna verileceğini ummuştu. Fakat günler geçmesine rağmen, ne Kral Thufi ne de Kurt Pençesi'ndeki sorumlu komutan General Roma, onun konumuna uygun bir rol sunmak için çağrıda bulunmamışlardı.

Hâlâ Nasu'da kalan iki bin kişilik bir geri kuvvetin komutanıydı sadece. Tek işi beklemek ve İmparator'un en güçlü saldırısının üstesinden gelememeleri durumunda, isyancıları geri çekilirken kollamaktı.

Toaza ve Çaruza'daki sessizliği bir hakaret, bir azar olarak görüyordu. Suratını astı, içti ve kara düşüncelere daldı.

Şimdi emir subayı olarak görev yapan Theca Kimo, Kurt Pençesi'ndeki durumla ilgili en son askeri raporları ona sunmak için her saat başı yanına geliyordu; fakat o neredeyse hiç dikkat etmiyordu bunlara.

Isyancıların taktikçisi ve danışmanı Toru'lu Pering, toplantı salonuna girdi ve hemen bir şeylerin yanlış gittiğini gördü. Kurt Pençesi'ndeki ittifak kuvvetlerinin komutanı General Pashi Roma,

önündeki masanın üzerinde duran bir keşif raporuna bakıyordu; kaşları çaulmıştı ve parmaklarıyla da sınırlı bir şekilde masaya vuruyordu.

Pering, doğrudan konuya girmeye karar verdi. “Ogé Adaları’ndan kötü haberler mi var?”

Roma, irkilerek başını kaldırdı. “Korkunç.”

“Ne kadar gemi kaybettik?”

“Neredeyse tamamını. Sadece iki tanesi geri döndü.”

Pering iç geçirdi. Roma, isyancıların donanmasına, Kurt Pençesi’nin kuzeyindeki takımadalardan oluşan ve Tanrı Rufizo’nun ter damlacıklarından meydana geldiği varsayılan Ogé Adaları’nda, imparatorluk donanmasının önünü kesmelerini emretmişti. Pering’in daha başından karşı çıktığı bir plandı bu.

Klasikleri öğreten yaşlı bir hoca olarak, kadim kitaplar –bunların pek çoğu fetihten sonra İmparator Mapidéré tarafından yakılmışlardı– ve askeri strateji üzerine bilgisiyle hem Kral Thufi’yi hem de Phin Zyndu’yu etkileyen Pering, aslında kariyerine Büyük Ada ve Kurt Pençesi arasındaki ticari yollarda gidip gelen bir tüccar olarak başlamıştı. Denizi ve denizde savaşmanın benzersiz zorluklarını biliyordu.

Bütün kariyerini işgal öncesi Cocru ordusunun lojistik ve ikmal sınıfında geçiren Roma, Çaruza Savunması dışında savaş alanına çok aşına değildi. Bu yüzden de bütün askeri faaliyetleri bir şehir savunmasının türevleri olarak görmeye eğilimliydi. Ogé Adaları’nı Kurt Pençesi’nin kapılarına benzettüğinden, karışık isyancı gemilerinin, gerçek güçlerini gizlemek ve imparatorluk donanmasını şaşırtmak için küçük adaların arasında saklanabileceğine inanmıştı. Gerçi, şehir surlarının savunmasız bırakıldığı izlenimi, saldırganları aldatabilir, tepelerine kaya ve kızgın yağ dolu kova yağmuru yağdıracak kadar yakına çekebilirdi.

Fakat Pering, gemileri gizlemenin adamları gizlemeye benzemediğini biliyordu. Hava desteği olmadan ve Marana’nın hava gemileri tarafından izlenirken, deniz pususu kurmak imkânsızdı. Fakat zaman, *ben söylemiştim*’lerin zamanı değildi artık.

“Biz burada konuşurken, imparatorluk donanması da Toaza’ya saldırmak için Kurt Pençesi’nin doğu kıyılarında yol alıyor.” Roma’nın sesi üzgündü. “İşimiz bitti!”

“Donanmamızın yarısı hâlâ Toaza Limanı’nda bekliyor,” dedi Pering. “Onları kıyıya yakın tutabilirsek, karadaki mancınıklarımız ve katapultlarımız onları destekleyebilir, ayrıca sığ sular ve gizli resifler, donanmanın geniş ve derin su çekimli gemilerinin manevra yapma alanını azaltacaktır.”

“Marana’nın hava gemileri varken, bu hilelerin ne faydası olacak?” dedi Roma, kendisini tutamayarak.

Pering, Roma’yı elbisesinin yakasından kavrayıp sarsma arzusu-na hâkim oldu. Yaşlı general, aşırı özgüvenle umutsuzluk arasında gidip geliyordu sürekli. Önce, hava gemilerinin gücünden habersiz-di; fakat şimdi, onların yenilmez olduklarına ikna olmuştu.

Pering, sesinin sakinliğini koruyarak, “Hava gemileri kullanış-lı olabilir; ama yenilmez değiller. Altı Devlet’in deniz kuvvetlerinin hepsi onlarla baş edecek teknikler geliştirdi. Örneğin gemilerimiz, ahşap gövde üzerine davul gibi sıkıca gerilen tabaklanmamış deri-den bir zırhla güvertelerini koruyabilirler; öyle ki, hava gemilerin-den atılan katran bombaları, herhangi bir zarara yol açmadan bunla-rın üzerinden zıplayıp gider.”

Roma, Pering’e şüpheyile baktı. “Fakat yine de Toaza’yı bombala-yabilirler. Bütün şehri zırhla kaplayamayız.”

“Bunu deneseler bile, bombardımanı uzun süre devam ettiremez-ler. Hava gemilerinin silah kapasiteleri sınırlıdır ve yapılacak birkaç hava akını çok zarar veremez.”

“Fakat saray üzerinde yoğunlaşırlarsa, Kral Dalo savaşma azmi-nin tümünden kaybedecektir.”

“Doğru. Fakat hava gemilerini halledecek bir planım var.”

İmparatorluk donanması, Kurt Pençesi’nin güney kıyılarına ulaştı. Sonrasında başlayan Toaza Limanı Savaşı’nda, karada konuşlandırıl-mış bataryaların desteklediği isyancı gemileri, donanmanın sürekli saldırıları karşısında ön hatlardaki altı gemiyi batırarak, üç gün tu-tunmayı başardılar.

Roma’nın tahmin ettiği gibi, Kindo Marana taktik değiştirdi ve Kral Dalo’nun sarayına yönelip Toaza’nın havadan bombalanmasını emretti. Hava gemileri Toaza’ya yaklaşırken, bambudan ve kâğıttan binlerce fener uçarak şehirden gökyüzüne yükseldi.

“Daha önce böyle bir şey gördün mü?” diye sordu Marana, amiral gemisi olan *Kiji’nin Ruhu*’nun kokpitindeki pilota.

Pilot başını olumsuz anlamda salladı.

“En iyisi, filoya onlardan uzak durmalarını emretmek.”

“Fakat etraflarımda manevra yapamayacağımız kadar çoklar. Üstelik çok küçükler; onlara güç sağlayan küçük alevlerin, gemilerimizin gövdelerine bir zarar vereceklerini sanmıyorum.”

Fakat risk almak istemeyen Marana, diğer gemiler yollarına devam ederken, *Kiji'nin Ruhu*'nun durmasını emretti.

Hava gemileri, gümüş balığı sürüsüne dalan bir balina gibi uçan fenerler sürüsünün içine daldı. Fenerler, gemilerin gövdelerine yapışkan balığı gibi tutunmuşlardı.

Daha sonra Marana, bir patlama sesi duydu ve bunu yüzlercesi takip etti. Diğer hava gemilerinin gövdelerinin üzerinden ani ışık parıltıları saçıldı ve gemilerin arasındaki güneş ışığının aydınlatığı alan da birbirlerinden ayrı uçan fenerlerin patlamasıyla kıvılcımlarla doldu.

“Geri çekilin! Genel bir geri çekilme emridir bu!” Marina'nın emri üzerine, subaylar sepetlerin içinden işaret flamalarını hararetle sallamaya başladılar.

Fakat artık çok geçti. Kürekçiler şarapnel parçaları nedeniyle öldükleri için büyük hava gemilerinin bazılarının kürekleri işe yaramaz bir halde sarkıyorlardı; diğerleri, hava keseleri delindiği için irtifa kaybetmeye başladılar; alevler gemilerin gövdelerine ve sepetlerine yayıldı.

Fenerler Pering'in icadıydı. Kral Dalo'nun kraliyet depolarından bulabildiği tüm havai fişek barutunu –önemli günler ve Yeni Yıl kutlamaları için ayrılan bir lükstü– toplamıştı ve daha öldürücü olmaları bambu boruların içine birçok sivri uçlu metal çubukla birlikte barut sıkıştırmıştı. Bu patlayıcılar, uçan fenerlere yavaş yanan bir fitille bağlanmıştı ve fenerlerin kendileri de yapışkan çam reçinesi tabakasıyla kaplanmıştı.

Kiji'nin Ruhu, ölümcül uçan fener sürüsünden denizin üzerindeki güvenli bölgeye kaçarak kurtuldu. Hava filosundan sağ kalanlar, onu, arkasından ağır aksak takip ediyorlardı. Dört imparatorluk gemisi kaybedilmişti ve başka iki tanesi de o kadar çok gaz kaybetmişti ki ancak havada durabiliyorlardı. Bunlar, yedek uçurucu gaz deposu olarak kullanılmak dışında artık bir işe yaramazdı.

Başkomutan Marana, imparatorluk donanmasının eninde sonunda üstün geleceğine inanmasına rağmen –isyancıların depoladığı ha-

vai fişek barutu fazla dayanmazdı– zafer pahalıya mal olurdu. Toaza Limanı'nından çekilmeye karar verdi.

Toaza, zaferi büyük bir coşkuyla kutladı; General Roma ve Kral Dalo, Kurt Pençesi'nin kurtarıcısı Toru'lu Pering'i usta bir taktikçi, ölümlüler arasında yaşayan bir Lutho olarak bol bol övdüler.

Eakat Roma, geri çekilen donanmanın kovalanarak takip edilmesine karşı çıktı. İsyancılardan geriye kalan bütün gemiler, Toaza Limanı'nda kalacaktı. Bu zafere rağmen, imparatorluk donanmasının kudreti Roma'yı derinden etkilemişti. İş eğer o noktaya gelirse, isyancı güçlerini Kurt Pençesi'nden tahliye etmek için kullanılacak çok sayıda gemi olmasını istiyordu civarda.

General Pashi Roma, isyancıların bütün komutanlarını ve danışmanları çağırdı. “Marana'nın en son planı, Kurt Pençesi'nin en az korunan kuzey kıyıları boyunca bir kara harekâtına girişmek ve sonra da karadan Toaza'ya ilerlemek gibi duruyor,” dedi. “Sizin fikirleriniz nelerdir?”

Tiro devletlerinden birkaçının komutanı birbirlerine baktılar, fakat hiçbiri ağzını açmadı.

Toru'lu Pering, onları küçük görüyordu. Bu adamlar konuşmaya isteksizdiler; çünkü bu savaş konseyini kendi konumları için kıyasıya mücadele ettikleri bir çeşit siyasal oyun olarak görüyorlardı. İlk konuşacak olan, diğerleri tarafından eleştirileceğinden emindi ve mükemmel bir planı yoksa temsil ettiği Tiro devletine itibar kaybettirecekti.

Pering bir adım öne çıktı. “Kurt Pençesi'nin kuzey kıyısında nüfus seyrek ve iyi limanlar yok; bu durumda Marana, askerlerini savaş gemilerine karşı dayanıksız küçük gemilerle karaya çıkarmak zorunda kalacak. Geleneksel savaş taktikleri, çıkarmayı engellemek için bir deniz savaşı yapılmasını önerir.”

Bazı danışmanlar itiraz etmek üzereydiler, fakat Pering onları susturmak için elini kaldırdı. “Yine de bataryalarımız ya da kıyı güçlerimiz olmadığı için gemilerimiz donanmayla denizde boy ölçüşemez.”

Roma başını salladı. “Çok doğru. Elimizdeki seçeneklerin hiçbiri iyi değil gibi duruyor.”

Pering başını salladı. “Bazı seçeneklerin bize kapalı olması, daha da iyilerine sahip olmadığımız anlamına gelmez. Plajları onlara terk etmeyi ve onlarla karada savaşmayı öneriyorum. Bu, daha başından beri Kral Thufi'nin planıydı.”

“Plajları onlara terk etmek mi!” diye homurdandı, Gan’lı komutan Huye Noco. “Bir Cocru’lu olarak siz, Gan’m topraklarıyla ilgili emir verme hakkını nereden alıyorsunuz?”

“Üstelik Kindo Marana’nın yanında yirmi bin askeri var ve Tanno Namen yakında daha fazlasını getirecek,” dedi ittifak kuvvetlerinin Faça’h komutanı Owi Ati. “Ezici bir sayı üstünlüğüne sahipler. Usta Pering, Toaza Limanı’nda bir hava ve deniz zaferi kazanmış olman, karada yapılacak bir savaş hakkında her şeyi bildiğin anlamına gelmiyor. Onların karaya çıkmalarına izin vermek, öyle alelacele alınacak bir karar değil. Kitaplarda yazılı olan stratejiler, gerçek dünyanın şartlarıyla aynı değildir.”

Pering gülümsedi. Tam da bu teatral taşkınlıkları bekliyordu. Bu adamların kendilerine ait fikirleri yoktu, fakat diğerlerinin tekliflerine saldırmaya da hazır dılar. Sabırlı bir şekilde, “İstedikleri yerde karaya çıkmalarına izin vermeliyiz demiyorum. Birliklerimizi kuzey ve doğu kıyıları boyunca yerleştirip Baş Parmak’ı açık tutmalıyız,” dedi

Ada’nın ana parçasından ileriye doğru uzanan Baş Parmak, Kurt Pençesi Yarımadası’nın en kuzeyinde yer alıyordu.

“Fakat Baş Parmak, Marana’nın bütün birliklerini rahatça barındıracak kadar geniş,” dedi Pashi Roma. “Onlara neden böyle iyi bir üssü verelim ki?”

“İşte mesele de bu, General. Baş Parmak, Marana için ideal görünüyor ve biz orayı savunmasız bırakırsak, bu yemin cazibesine dayanamayarak yutacak. Fakat Baş Parmak’tan itibaren, kıstaklar imparatorluğun sayısal üstünlüğünü etkisiz kılacak ve her iki tarafı da dar bir toprak şeridinin üzerinde savaşmaya zorlayacaklar. Savunmamızı kademeler şeklinde kurarsak, kıstak tepelerini ele geçirmek imkânsızlaşır. Baş Parmak, Marana ve Namen için bir kapan haline gelecek ve büyük ordusunun iâşe ihtiyacı onları geri çekilmeye zorlayıncaya kadar tüm birlikleri öğüteceğiz.”

Pering tarafından öngörüldüğü gibi, Marana, Baş Parmak’a çıktı. Bu arada, Namen’in yirmi bin tecrübeli askeri, Büyük Ada’yı kat ederek kıyıdaki Shinané Dağları’nın sonuna gelmişlerdi. Marana’nın tedarik gemileri bu askerlerin hepsini Baş Parmak’a taşımak için aralıksız çalıştı. Donanma tarafından oraya götürülen yeni celp edilmiş yirmi bin acemi asker de eklendikten sonra, imparatorluğun son saldırı için hazır bekleyen, Baş Parmak’ta ordugâh kurmuş kırk bin askeri vardı.

Onların güneyindeki kıstakların tepelerinde, ağır savunma tahkimatlarının gerisinde bekleyen on bin Cocru askeri vardı. Faça beş bin adam göndermişti ve bunlar ikinci bir savunma hattı teşkil etmek için Cocru askerlerinin gerisine yerleşmişlerdi. Gan, Rima ve diğer Tiro devletlerinin geriye kalan orduları, Gan'ın başkenti Toaza civarında son savunma hattını kurmuşlardı.

“Ne için bekliyorlar?” diye sordu General Roma, danışmanlarına. “Marana ve Namen karaya çıkalı bir ay oldu ve Baş Parmak'ın orada günden güne erzaklarını tüketerek beklemekten başka bir şey yapmıyorlar. İmparatorluk bile böyle bir harcamayı bu kadar uzun süre kesinlikle karşılayamaz.” Toru'lu Pering yine açtı ağzını: “Marana'nın ikmal yolları uzun ve askerleri evlerinden uzakta savaşıyorlar. Alışkanlığı olduğu üzere, şayet bir planı ya da hilesi yoksa beklemesinin de bir anlamı yok. Hiç beklemeden ilk saldıran biz olmalıyız ve onları denize dökmeliyiz.”

Fakat Roma, ihtiyatlı bir adamdı. Kariyerinin çoğunu destek ve lojistik sınıfında yükselerek geçirmişti, bir askerden çok bir mühendisti. Çaruza Surları'nın onarılması görevini üstlenmiş; Liru boyunca bentlerin ve istinat duvarlarının bakımını yaparak, Cocru ordusu için sağlam köprüler ve elverişli yollar inşa etmişti ve Xana istilasından sonra da imparatorluk garnizonu için çalışmıştı. Savaş alanında yaşanan ani değişikliklere yönelik sezgileri zayıf bir adamdı.

Roma, eyleme geçmektense karşı eylemde bulunmayı tercih ediyordu. Her danışmanının ayrı ayrı görüşlerini alıp sonra da onlardan daha fazla tavsiyede bulunmalarını isteyerek saatlerce düşündü. Saatler günlere dönüştü, sonra da haftalara.

Üç defa imparatorluk ordugâhına saldırı emri vermesine ramak kalmıştı; fakat her seferinde fikrini değiştirdi.

Beklemeye devam etti.

Marana'nın gizli habercisi, Faça'lı Kral Shilué'ye durumu arz etti: İmparator, isyanın büyük ölçüde Cocru tarafından kotarıldığını görüyordu. Faça ve diğer Tiro devletleri, isyana katılmak zorunda bırakılmışlar ya da daha kötüsü çoktan hızını almış olan harekete önemsiz taraflar olarak katılmışlardı.

İmparator, yaklaşmakta olan Kurt Pençesi Savaşı'nda eğer Faça birlikleri tarafsız kalırsa, isyanın önlenemez başarısızlığından sonra Faça'ya bir ölçüde otonomi vermeyi düşünmeye istekliydi.

“Faça’nın evlatları Gan ve Cocru için neden olsunlar?” diye fısıldadı Marana’nın habercisi Kral Shilué’ye. “Aslında, şimdi bile Gan, Oge Adaları’nın Faça’ya değil de kendilerine ait olduğunu öne sürüyor. Eğer bu teklifi kabul ederseniz, İmparator, savaş bittikten sonra Faça’nın adalar üzerindeki iddiasını desteklemeye istekli olabilir.”

Kral Shilue, derin düşüncelere dalmış bir halde başını sallıyordu.

Gan’ın kralı Dalo, Toaza’nın hemen bitiminde Marana’nın gizli habercisiyle buluştu. Tüccar kılığına girmiş bu iki adam, ucuz bir handa, General Roma’nın casuslarının gözlerinden uzakta, erik şarabının ve acı biber sosuna daldırılmış kızarmış kalamaların üzerine eğilmişlerdi.

“Majesteleri, açıkça konuşmama izin verin. Ülkeniz zaten Cocru işgali altında. Yaklaşmakta olan savaş Gan topraklarında geçecek olmasına rağmen, Kurt Pençesi’nde bulunan silahlı adamların büyük bölümü Cocru’ya ait ve Cocru’lu General Roma da sorumluluğu üstlenmiş durumda. İsyancılar imkânsız başarıp kendilerinden çok çok üstün olan imparatorluk ordularına karşı savaşı kazansalar bile, Roma ve Thufi’nin Kurt Pençesi’ni kendi rızalarıyla terk edeceklerine inanıyor musunuz? Yabancı bir orduyu topraklarınıza davet etmek kolaydır, fakat onlardan barışçı bir şekilde kurtulmak çok zordur.”

Kral Dalo, Kral Thufi’nin şu seçim komedisi sonucu kendisini *princeps* ilan ettiğini duyduğunda zaten rahatsız olmuştu. Gan, yenilmez olduğu kabul edilen imparatorluğa karşı Toaza Limanı’nda bir deniz zaferi kazanacak tek Tiro devletiydi; Marana bile kendisini küçük düşürme pahasına Dalo’ya yeterince saygı gösteriyordu ve onunla pazarlık yapmak için bir haberci göndermişti. Üstelik Cocru komutanı General Roma, Ada’nın savunma planlarını kendisine hiç danışmadan öylece şart koşuyordu. Bakanları onu, Cocru ve Faça Ordularının gıda ve diğer ihtiyaçları yüzünden çıkan masraflar hakkında defalarca uyarmıştı; öte yandan Roma, bu faturanın ödenmesinde Cocru’nun da yardımcı olacağıyla ilgili hiçbir şey söylememişti.

Marana’nın adamının söylediklerinde çok fazla gerçek payı vardı.

Haberci devam etti. “İmparator’un iradesinin ve Başkomutan Marana’nın taktik dehasının önüne geçilebileceğine, bir tek Cocru’lu çılgınlar inanıyorlar. Başkomutan, Gan’ın ittifaktan resmi olarak çekilmesinin ve İmparator’a sadakat sözü vermesinin, hemen şimdi mümkün olmadığını görüyor. Fakat yaklaşmakta olan savaşta, Gan

Birlikleri bizimle savaşa tutuşmadan sadece Toaza'dan geriye çekilse bile, Başkomutan Marana, Cocru meselesiyle siz Majesteleri adına ilgilenebilir ve İmparator'la Gan adına konuşabilir. Kim bilir, Gan belki de bu yiğitliği nedeniyle kendisine Oge Adaları verilerek ödüllendirilebilir.”

“Ben sorumlu komutan değilim,” dedi Mata Zyndu.

“Yine de, Cocru'nun ve bütün Tiro devletlerinin kaderi sana bağlı,” dedi Toru'lu Pering. “Roma çok yaşlı ve ürkek olduğu için Nasu'ya geldim. Onun bekleyerek geçirdiği her gün, Marana'nın zafer şansını artırıyor.”

“Ama bundan bana ne? Kral Thufi ve General Roma benim feribot kaptanı rolünü oynamamı istiyorlarsa, ben de onların istediğini yapacağım.”

Toru'lu Pering iç geçirdi. Mata, huysuz bir çocuk gibi davranıyordu.

“Ben yaşlı bir adamım ve bir savaşçı da değilim. Fakat iktidarı elinde tutanların yükselişlerini ve dibe batışlarını görerek geçirdiğim yaşamım boyunca, büyük adamların kendi büyüklüklerinin tanınması için beklemediklerini öğrendim. Arzuladığın saygıyı görmek istiyorsan, ona yapışmak ve aksini söyleyecek herkesle de savaşmalısın. Dük olmayı arzu ediyorsan, bir dük gibi davranırsın. Başkomutan olmak istiyorsan, o halde bir başkomutan olarak davranırsın.”

Varlık zinciri içinde herkese özel bir yer tahsis edildiğine emin olan genç Mata Zyndu'nun inanabileceği türden bir söylev değildi bu. Fakat birdenbire düşüncelerinin değiştiğini fark etti.

Kuni Garu, sadece öyleymiş gibi davranarak bir dük olmamış mıydı? Peki ya Huno Krıma? Kendi kendini kral ilan ederek kral olmamış mıydı?

O, bütün Adalar'daki en gurur verici adın mirasçısı olan Mata Zyndu, bu ikisinden de büyük bir savaşçıydı ve buna rağmen, insanlar gelip liderlik etmesi için kendisine yalvarmadılar diye, talihine küsmüş burada oturuyordu.

Kendisinin isyancı ordusunun başında olduğunu hayal ettiğinde, Prenses Kikomi'yi artık özlemediğinin ve Phin'e karşı duyduğu suçluluk duygusuyla artık kendisini paralamadığının farkına vardı. Dünyaya bunu yapmak için gelmişti: Refiro'nın sırtına binecek, Naroenna'yı ve Goremaw'ı savuracak, yaşamının öyküsünü kan ve

ölümle yazacaktı. Adamlar ayaklarının dibine düşeceklerdi ve kadınlar ondan gelecek bir bakış, bir dokunuş için savaşıyorlardı.

Savaşılması gereken düşman orada dururken, benim burada surat asıp beklemem ne kadar aptalca bir şey.

İmparatorluk ordusu ordugâhlarında bir dakika önce sessizlik ve hareketsizlik hâkimken, bir dakika sonra Mingén şahini kabartmaları bulunan bayraklar dalgalanıyordu tepelerde.

Cocru askerleri, kurdukları barikatlara, toprak sıkılaştırdıkları siperlere ve ahşap kazıklardan oluşturdukları duvarlara tırmandılar ve saldırıya geçen imparatorluk güçlerine aceleyle ok salvoları göndermeye başladılar.

Fakat Marana ve Namen, General Roma'nın bütün ay devam eden kararsızlığından ustalıkla yararlanmayı bilmişlerdi. Çadırların ve çitlerin ardına gizlenen kendi ordugâhlarının derinliklerinden başlayarak, Cocru talimatlarının altını gizlice kazmışlardı. Her zaman iş bitirici olan Marana, kâh ailelerini bir tehdit unsuru yaparak kâh gelecek için vaatlerde bulunarak fethedilmiş Rima'daki madencilerin uzmanlığından yararlanmıştı.

Bazı imparatorluk askerleri, tünellerin altındaki destek kirişlerini çektiklerinde, yüzlerce Cocru askeri toprakta açılan boşluklara düştüler ve daha ne olduğunu anlayamadan oracıkta doğrandılar. İsyancıların inşa etmek için büyük özen gösterdiği savunma yapıları, saniyeler içinde paramparça oldu.

Çöken galerilerden ortaya, topraktan dışarı fırlayarak akın akın imparatorluk askerleri çıktı. Bu durum, yer üstünde başlayan ani genel saldırıyla birleşince, Cocru askerlerini tam bir karmaşa içinde bıraktı. General Roma adamlarını cesurca bir araya getirmeye çalışsa da, savunma hatları imparatorluk askerlerinin şiddetli saldırıları karşısında dağıldılar.

“Geri çekilin!” General Roma emir verdi. Faça ordusunun bulunduğu ikinci savunma hattına çekilecekler ve imparatorluk ordusundan gelen dalgayı engellemeye çalışacaklardı.

Faça ordugâhına ulaştıklarında, müttefiklerinin siperleri terk etmiş olduğunu gören askerlerin yaşadığı şaşkınlığı düşünün;. Doğuya, imparatorluk ordusunun ilerleyiş güzergâhının dışına çekilmişlerdi ve oradaki bir tepeye ordugâh kurmuşlardı.

General Roma, Faça ordusunun ona katılıp hattı tutmasını em-

retmek için bir atlı gönderdi; fakat atlı, Faça komutanı Owi Ati'nin beklemenin ve durumun nasıl gelişeceğini görmenin daha ihtiyatlı olacağını bildiren mesajıyla geri döndü.

Roma, o zaman, savaşın kaybedilmiş olduğunu anladı. Tiro devletleri domino taşları gibi birbiri ardına devrileceklerdi; çünkü bir bütün olarak savaşmamışlardı.

Umutsuzca, Toaza'ya doğru genel bir geri çekilme emri verdi; orada son bir direnişe soyunacaklardı.

Fakat Toaza çoktan terk edilmişti. General Roma'nın yenilgisine dair daha ilk haberler başkente ulaştığında, Kral Dalo gemilerin silahlarını sökerek onları taşıma araçlarına çevirmekle meşguldü. Gemiler, kralın sarayındaki hazinelerle yüklenmiş olarak, suya gömülmüş ilerliyorlardı.

Gan askerleri, gemiye binmek için yalvaran sivilleri uzaklaştırıp gemilere doluştular. Tek tek her ticaret gemisine ve balıkçı teknesine el koydular. Çaresiz kalabalıklar, kapılardan ve mobilya parçalarından salları inşa ettiler ve limana saldırdılar; ama denizde gitmeye uygun olmayan bu "gemilerin" Büyük Ada istikametinde, güneye doğru uzun ve dolambaçlı yola nasıl dayanacağını düşünmediler. Kralın gemilerinden birine alınacak kadar şanslı olmayan önemsiz soylular, gemilere tırmanmalarına izin verilmesi için askerlere o güne dek kimsenin işitmediği zenginlikler vaat ettiler. Bazıları denize atlayarak, limandan uzaklaşan gemilere ve sallara doğru yüzmeye başladı ve kendilerini yukarı çekmeleri için yalvardıklarında, gemilerdeki adamlar onları kürekleriyle iterek uzaklaştırdı.

Daha sonra, biri, Toaza Limanı'na doğru yaklaşmakta olan bir filonun görüldüğünü bağırarak duyurdu –Donanma!– ve ardından limandaki karışıklık ve karmaşa tamamıyla paniğe dönüştü.

General Roma, Kral Dalo'nun ihanetini öfke ve pişmanlık karışımı bir duyguyla izledi. Keşke Toru'lu Pering'i dinleseydi ve Kindo Marana ittifakı parçalama şansını elde etmeden önce ona saldırısaydı. Şimdi, uygulayacak hiçbir strateji kalmamıştı. Sadece kaba kuvvet, korku ve kaçma arzusu vardı.

'Donanmanın' yirmi gemiye binmiş iki bin askeriyle gelen Mata Zyndu olduğu anlaşıldı.

Mata, limandaki kargaşayı tiksintiyle izledi. Gemilerini yay şeklinde yaydı ve limanın girişini kapadı. Limanı terk etmek için yaygara koparan bütün gemilere gerisin geriye limana dönmeleri emredildi.

Kral Dalo'yu taşıyan kraliyet gemisi, Mata'nın kararlılığını test etmeye cüret edince, Mata da Théca Kimo'nun gemisine ona çarpması için anında emir verdi

Gan'lı gemiciler, "Bir kraliyet gemisine saldırmaya mı cüret ediyorsun?" diye bağırdılar Kimo'ya, yarı efelenerek ve yarı korku içinde.

"Daha önce bir kral öldürdüm," dedi Kimo. Dövmelerle kaplı gülen yüzü Gan'lı gemicileri korkuttu. "Sizinkini Kral Huno'nun yanına göndermekten mutluluk duyarım."

Kimo'nun adamları silahlarını sallayarak kraliyet gemisine binerken, gemiciler direnmedi. Kraliyet gemisini Kimo'nun gemisine bağladılar ve geriye, Toaza'ya doğru sürüklediler.

Kaçmakta olan diğer gemiler de takip etti.

Mata'nın askerlerini getirmiş olan boş gemiler onlara doğru yüzerken, limanda toplanan Gan askerleri allak bulak olmuş, bağırıyorlardı. Yaklaşmakta olan imparatorluk ordusunun uzaktan gelen sesini duyabiliyorlardı ve Kurt Pençesi civarlarından Toaza'ya gelmekte olan donanmaya eskortluk yapan imparatorluk hava gemileri doğu tarafında, uzaklarda görülebiliyordu. Pering'in iğne bombalarıyla yaşadıkları deneyim nedeniyle, hava gemileri bu kadar ihtiyatlı davranıyorlardı. Şimdi Toaza Limanı üzerinde uçabilseler ve yangın bombası salvolarıyla alçaktan bomba yağdırabilselerdi, isyancıların işi tamamen biterdi.

"Harika bir iş çıkardın," dedi General Roma. Görevini yapıp başkomutanı kurtarmaya gelen, geri savunmasından sorumlu olan adamı, Mata Zyndu'yu görünce kendinden geçmişti. "Hadi adamları geri çekelim ve Gan'h hainleri Marana'yla bir başlarına bırakalım."

Mata başını salladı. "Hemen karşı saldırıya geçmeliyiz."

Roma inanmaz gözlerle baktı ona. "Karşı atak falan yok, aptal! Savaşı kaybettik."

Mata başını bir daha salladı. "Daha savaşmaya başlamadık bile."

Roma, genç Mata'nın gözlerinin içine baktı. Mata'nın Dimu'daki acımasızlığı hakkında yayılan dedikoduları hatırladı. Onun ne kadar gözü kara olduğu ve çabuk öfkelendiği geldi aklına. Kan, sadece kan istiyordu.

İşte bu yüzden, Kral Thufi ve Başkomutan Zyndu, bu adamın yerine beni sorumlu komutan tayin ettiler.

Roma, sırtını dikleştirip mümkün olduğu kadar otoriter bir ses tonuyla konuşmaya çalıştı. “Sana geri çekilmeni emrediyorum. Senin tek görevin, bizi sağ salım Büyük Ada’ya geri götürmek.”

Mata, Na-aroénna’yı kınından çıkardı ve tek bir harekette Roma’nın başını uçurdu. Şüpheleri Gideren, kararsızlık gösteren ve savaşacak yüreğe sahip olmayan bir komutana müsamaha edemezdi.

Sessizlik ve hareketsizlik, Mata’nın ayakta durduğu yerden yavaşça bir dalga gibi yayıldı, ta ki Toaza Limanı’ndaki doklarda bulunan herkes bu görkemli adama hayret içinde bakakalana kadar.

Onlar kendisini izlerken, Mata askerlerine bütün salları, tekneleri ve gemileri –üzerlerinde geldikleri dâhil– ateşe vermelerini emretti. Dakikalar içerisinde, suyun üzeri kükreyen alevler denizine dönmüştü.

“Bütün gemiler yandı ve onlarla birlikte bütün erzak da... Şimdi geri çekilecek bir yol kalmadı. Önceden midenize indirdiklerinizden başka yiyeceğiniz yok. Karnınızı doyurmak istiyorsanız, bir imparatorluk askeri öldürmek ve onun kumanyasını almak zorundasınız.”

Mata, Réfiroa’nın tepesindeki tüneğinden, kanlı ucu görülebilirsin diye, kılıcını başının üzerinde yükseğe kaldırdı. “Bunun adı Na-aroénna yani Şüpheleri Gideren. Savaşın sonucundan artık şüphe duyulmayacak bir noktaya gelinceye kadar kılıcımı kınına sokmayacağım. Bugün ya zafer kazanacağız ya da hepimiz öleceğiz.”

İmparatorluk ordusuna doğru döndü ve atını sürmeye başladı. Tek başına sürüyordu atını, avazı çıktığı kadar bağırarak.

Ratho, onun arkasından koşmaya başlayan ilk kişiydi; o da aynı General Mata Zyndu gibi bağıırıyordu. *Hayat her şeyiyle hir kumardır*, bu diyarın tanrısı olan Tazu’nun söylediği bu değil miydi?

Önce birkaç asker takip etti, sonra birkaç tane daha ve ip gibi incecik akan su en sonunda bir sele, hızla yaklaşmakta olan bir akıntıya dönüştü; Mata’nın Kurt Pençesi’ne getirdiği iki bin kişi, şimdi, imparatorluk askerlerinin kendilerinininkinden çok daha büyük olan dalgasıyla karşılaşmak için kıvranan bir kütle halinde koşuyordu.

Mata Zyndu güldü ve askerleri de aynısını yaptı.

Onlara karşı şansları yoktu, fakat ne olmuş? Artık stratejilere ve hilelere gerek yoktu. Geri çekilme ya da yardım gelmesi umudunu terk ederek, zihinlerine ölümü çoktan yerleştirmişlerdi. Kaybedecek hiçbir şeyleri yoktu.

Ratho Miro, bir imparatorluk askerinin üzerine atıldı ve darbeleri savuşturmak ya da kendini korumak için hiçbir girişimde bulunmadı. Sadece saldırdı.

Diğer adamın kılıcı omzuna girmesine rağmen, adamın kılıç tutan kolunu kopardı. Öyle kana susamıştı ki, hiçbir şey hissetmedi. Ratho kükredi, kılıcını geri çekti ve başka bir imparatorluk askerini doğradı.

Daf'in onun bir aptal olduğunu düşüneceğini biliyordu; fakat kardeşinin, aynı zamanda onunla gurur duyacağını da biliyordu.

General Zyndu gibi savaşıyorum, diye düşündü; General Zyndu'nun Zudi Surları üzerinden yükseklerle havalandığı zamanı ve Xana'dan onun karşısına çıkmaya cesaret edecek tek bir kişi bile kalmayana kadar savaştığını hatırlamıştı. General Zyndu'nun nasıl hissetmiş olduğunu şimdi çok iyi anlıyordu ve bu gerçekten de muhteşem bir duyguydu.

İmparatorluk saflarını ete giren bir ok gibi parçaladılar. Okun ucu Mata Zyndu'nun bizzat kendisiydi.

Réfiroa zıpladı; Mata, Na-aroénna'yı savurdu ve adamlar ayırık otları gibi düştüler. Réfiroa aralarına daldı ve gelen darbelerden ustalıkla kurtuldu; Mata vurdu, ezdi ve Goremaw yoluna çıkan her şeyi parçaladı. Savaş şehvetine kapılan Réfiroa ağzını kocaman açıp sel gibi akan piyade askerlerinden et parçaları kopardı ve ağzından kırmızı köpükler püskürttü. Mata, kısa sürede baştan aşağı kıpkırmızı kana bulanmıştı. Etrafını görebilmek için gözlerindeki kanı silmek zorunda kalıyordu sık sık.

Daha fazla, daha fazla, daha fazla ölüm!

İmparatorluk askerlerine, Cocru'nun adamları insanlık dışı varlıklar gibi göründüler. Acıyı hissetmiyorlardı ve kendilerini savunmakla da ilgilenmiyorlardı. Vurdukları her kılıç darbesi için sanki bütün güçlerini ortaya koyuyorlardı. Sağ kalmak gibi bir dertleri yoktu; sadece öldürmeyi istiyorlardı. Bunlar gibi adamlarla nasıl savaşılırdı?

Akıllı deliyi görünce kaçarmış.

Akıntı, yavaşça tersine dönmeye başladı. İmparatorluk askerlerinin ilerlemesi yavaşladı, durdu ve tersine döndü. Kırk bin imparatorluk askeri, Mata Zyndu liderliğindeki iki bin askeri artık çepeçevre sarmıştı; fakat durumları, ölümün ya da teslim olmanın ne anlama geldiğini bilmeyen bir kirpiyi yutmuş pitondan farksızdı. İmparator-

luk askerleri gerilemeye başladılar, safları bozuldu ve sonra da orta yerinde kaldıkları kana susamış bu öfkeden kaçtılar.

Kıyıda dikilen diğer Cocru askerleri, General Roma'nın ölümünün yarattığı şok duygusundan en sonunda uyanıyor gibiydiler. Hiç bağrıışmadan, kardeşlerini takip ettiler. Bozgun devam ediyordu.

Şimdi, imparatorluk ordusunun kaybedeceği açıktı; Gan Komutanı Huye Nocano, kendi isyancı ruhunu yeniden keşfetti. Adamlarına takibe katılmaları emrini verdi.

“Cocru’lu müttefiklerimizin bize ihtiyaçları var!”

Başkomutan Marana'nın verdiği sözleri tutamayacağı belli olunca, Faça Komutanı Owi Ati'nin imparatorluğa duyduğu nefret yeniden uyandı. Savaşa katılma ve imparatorluk güçlerinin kaçış yolunu kesme emrini verdi.

“Faça, imparatorluğa darbesini vuracak!”

Kurt Pençesi Savaşı'nda İmparator'un yirmi bin askeri öldü. Bir yirmi bini de teslim oldu. İmparatorluk askerleri dokuz kez bir araya toplanıp direnmeye çalıştılar ve Mata Zyndu'nun vahşi savaşçıları dokuz defasında da bu direnişi kırdılar. Sonucu daha ilk günden belliydi ama savaş yine de on gün sürdü.

İmparatorluk gemileri, yanan gemilerle dolu olan Toaza Limanı'na giremediler. Karadaki savaşın kaybedildiği açıkça belli olana kadar, karmaşa içinde bir süre bekleştiler. Donanma, Baş Parmak yakınlarında yeniden toplanmayı umarak, Kurt Pençesi'nin doğu kıyısına geri çekildi.

Hava gemileri yere inme ve bazı kıdemli subayları kurtarma girişimlerinde bulundular; fakat Zyndu'nun vahşi savaşçıları kaçan imparatorluk askerlerini o kadar yakından takip ediyorlardı ki, bu tür girişimler tekrar tekrar başarısızlığa uğradı. Beş hava gemisi, havalanmaya çalışırken, panikleyen imparatorluk askerlerinin sepete ve insanlardan yapılmış bir çapa zinciri gibi birbirlerinin ayaklarına asılmaları yüzünden aşağıya sürüklendi ve ele geçirildi.

Donanma Baş Parmak'taki imparatorluk ordugâhlarına ulaştığında, kurtarılacak hiçbir şey kalmamıştı artık. Marana ve Namen'i imparatorluğu kat ederek takip eden, umut ve savaş coşkusuyla dolu genç Xana erkekleri, ya ölmüşler ya da isyancıların esirleri olarak diz çökmüşlerdi.

Artık hafif ve boş olan imparatorluk gemileri kuzey sularına doğru amaçsızca yelken açtı. Ayakta kalabilen hava gemileri, zafer kazanmış isyancıların üzerine birkaç katran bombası salvosu bıraktıktan sonra –boş ve işe yaramayan hareketlerdi bunlar– Kurt Pençesi’ni terk edip donanmayı takip ettiler.

Tanno Namen ve Kindo Marana en büyük zaferlerinin tadını yakından çıkarmayı ummuşlardı ve bu nedenle de hava gemilerinde değillerdi.

Şimdiyse, bu kararlarından pişmanlık duyuyorlardı. Isyancılar, imparatorluk askerlerinden geriye kalan son birliğin etrafını kuşattılar; Namen ve Marana kaçmakta olan imparatorluk gemilerinin uzaktaki silüetlerine arzuyla baktı.

Namen’in aklına, Rui’de, evde bıraktığı Tozy geldi ve yaşlı köpeğin soğuk havada topal bacağıyla nasıl idare ettiğini düşündü.

“Eski dostum,” dedi Marana, “Gaing Körfezi kıyılarındaki evine keşke hiç gelmeseydim. Kurt çileği fundalarını budamak ve küçük teknenle denizde dolaşmak varken, bundan böyle son yıllarını bir mahkûm olarak geçireceksin. Bugün niçin kaybettiğimizi anlamıyorum... Gerçekten çok üzgünüm.”

Namen, Marana’nın özrünü kaba bir şekilde reddetti. “Hayatımı, Xana’nın diğer Tiro devletleri üzerinde yükselerek saygın bir yere geldiğini görmek için savaşıyor geçirdim. Bu ilerlemiş yaşımda, imparatorluğa yeniden hizmet etmek şansına sahip olmak benim için bir onurdur.

Fakat Tanrıların merhametine bağlı olarak yaşıyoruz. Yarışı her zaman hızlı olan kazanmıyorsa, savaşı da her zaman güçlü olan kazanmaz. Elimizden gelen en iyi şekilde savaştık; gerisi sadece şanstı.”

“Beni suçlamayacak kadar naziksin.” Marana etrafına bakındı ve iç geçirdi. “Teslim olmaya hazırlanmalıyız. Gereksiz yere daha çok adamın ölmesine seyirci kalmanın anlamı yok.”

Namen başını salladı. Sonra da, “Başkomutan, teslim olma emrini vermeden önce, benim için bir iyilik yapar mısın?”

“Ne olursa.”

“Eğer fırsatın olursa, eski evime bir göz at ve köpeğim Tozy’nin karnı doyuyor mu bir bak. Ara sıra kuzu kuyruğu kemirmeyi sever.”

Marana, yaşlı savaşçının yüzündeki gülümsemeyi gördü. Bulundukları o anı uzatmak için söyleyecek bir şey bulmaya çalıştı; fakat artık çok geç olduğunu biliyordu.

“Son kez gururlu hissetmemi sağladığın için teşekkür ederim. Hayatımda bir kez bile teslim olmadım.”

Namen kılıcını kınından çıkardı ve keskin kenarını sıska boynuna sürttü. Büyük bir meşe ağacı gibi devrildi. Güçlü kalbi, etrafında biriken kan gölüne kan pompalamaya dakikalarca devam etti.

Marana, ölü bedeninin yanında diz çöktü ve Xana’yı bu kadar çok seven kalbin atışı en sonunda durana kadar üzüntüyle bekledi.

Marana ve adamları, Namen’in cesedini en son durduğu yerde bıraktılar. Resmi teslimiyet töreninden sonra geri gelecekler ve onu alacaklardı.

Üzerlerinden büyük bir gölge geçti. Marana başını kaldırıp baktı. Gökyüzü Mingén şahinlerinin kanatlarıyla kaplanmıştı. Düzinelerce, hayır hayır, yüzlercesi vardı. Şu ana kadar hiç kimse, Rui’de bulunan Kiji Dağı üzerindeki Arisuso Gölü kıyılarından uzakta bu kadar çok şahinin bir arada görüldüğünü duymamıştı. Şahinler aniden dalışa geçtiler. Her zaman olduğu gibi tek başına hareket eden yırtıcı kuşlar gibi değil de bir sığırcık sürüsü gibi hareket ediyorlardı; her biri büyük bir bütünün üyesiydi. Sürü tek bir bütünmüş gibi daldı ve Tanno Namen’in cesedini kaptı. Ardından, geri döndü ve denizin üzerinde batıya doğru uçtu, en sonunda da ufukta kayboldu.

Marana ve adamları batıya doğru saygıyla eğildiler. Efsane odur ki, büyük kahramanlıklar gösterdikten sonra savaşta ölen Xana evlatları, bütün kuşların tanrısı olan Lord Kiji tarafından alınıp gökyüzündeki ebedi istirahatgahlarına götürüleceklerdir.

Mata, Baş Parmak’ın ucunda, imparatorluk ordugâhından kalanların ortasında ayakta dikiliyordu. İmparatorluğa ait depolardan ele geçirilen yiyeceklerden yapılmış olan bir kâse yulaf lapasının tadını çıkarıyordu. Adamları gibi onun da üstü başı hâlâ kan içindeydi. Hiçbiri kendilerini temizleme zahmetine girmemişti.

“Peşimden ilk gelen sendin,” dedi Mata Zyndu, Ratho Miro’ya.

Ratho başını salladı.

Mata Zyndu, Ratho’nun kollarını sıkmak için uzandı. “Yakın korumam olarak gelecekte de benim yanımda kalacaksın.”

Ratho biliyordu ki, ileride, kalbinin coşkusu azaldığında ve savaşmak arzusunun solgun ışığı en sonunda yok olduğunda, bu adama yine korkuyla karışık bir saygı duyacaktı. Fakat şu anda, bu büyük generalin eşitiymiş gibi hissediyor ve bu duygunun tadını çıkarıyordu.

Üzüldüğü tek şey, Dafiro'nun orada olmaması ve bu anı görmemesiydi.

Marana, Mata'nın önüne getirildi. Xana başkomutanı diz çöktü, kılıcım iki elini kullanarak yere koydu ve gözlerini eğdi. Mata'nın hem kendisinin hem de diğer bütün esirlerin kaderi hakkında karar vermesini bekliyordu.

Mata, hayal kırıklığı içinde ona baktı. Karşısında, kılıcı askere alınmış sıradan bir çiftçiden daha iyi olmayan bir bürokrat vardı; Namen ise düelloda onun karşısına çıkmaya cesaret edememiş yaşlı bir adamdı. Akıllarını kullanarak iyi savaşmışlardı; fakat onun kafasındaki hayale uymuyorlardı. Xana'nın sunabildiğinin en iyisi bu muydu? Savaşçı ihtişamıyla kendisine eşit bir rakip neredeydi?

Marana'nın gerisinde, Kral Dalo gibi Faça ve Gan Orduları'nın Komutanları Owi Ati ve Huye Nocano da diz çökmüşlerdi. Saygı ve korku okunan gözlerin tamamı, sanki Fithowéo'nun bizzat kendisine bakıyorlarmış gibi Mata'ya odaklanmıştı.

Bütün isyancıların arasında Mata Zyndu'dan daha büyük bir adam yoktu; Kral Thufi bile bu kadar büyük değildi.

PAN'IN EFENDİSİ

PAN: ADİL GÜCÜN HÜKÜMDARLIĞININ
DÖRDÜNCÜ YILININ ON BİRİNCİ AYI

İmparator Mapidéré, Kusursuz Şehri, orada yaşamak istediği için değil; orada ölmek istediği için başkent olarak seçmişti.

Kendi Mozolesi etrafında yapılması planlanan imparatorluk mezarlarının, her biri büyük volkanlar olan Kiji, Rapa ve Fithowéo Dağları'ndan gelen toprak enerjisiyle beslenmesini istiyordu. Şiddetli patlamalar sonrası açığa çıkan taze lavlarla kendilerini sürekli yenden yarattıkları için sonsuza kadar genç kalan bu dağların yaşam enerjilerinin, imparatorluk ailesinin ve dolayısıyla imparatorluğun kendisinin gücünü ve yaşam enerjisini aynı şekilde yenileyeceğini düşünüyordu.

Mapidéré'nin ruhu, eğer hâlâ etraftaysa, planının neden işe yaramadığını düşünüyor olmalıydı şimdi.

Kuni Garu, cenin pozisyonunda yatakta büzülmüş olan Erishi'nin teslimiyetini kabul etti; çarşaflar ve elbiseleri sidik içindeydi.

Luan Zya, vedalaşmak için geldi.

"Benimle kalmayacak mısın?" diye sordu Kuni. "Sen olmadan, Géfica'nın efendisi olmayacağım."

Kuni, o gün suikastçıyı göğe yükselirken gördüğünde, henüz bir çocuk olmasına rağmen Luan'a hayran kalmıştı. Dara'da, Pan'ı ele geçirmek için böyle cesur bir planla çıkıp gelecek başka bir zihnin yaşadığı konusunda şüpheleri vardı.

Yetenekli dostları bir araya getirmek Kuni'nin en sevdiği hobilerindendi ve bunlar arasında Luan Zya, Kuni'nin en değer verdiği kazanımlarından biri olmuştu.

“Lord Garu, tanrıların senin için tasarladıkları şeyi başardın. Büyük beyaz pitonu, halkın efsanelerinde işittiğim gibi, Er-Mé Dağları'nda tek bir darbeye öldürmedin mi? Bir kaçak olduğun zamanlarda bile gökkuşaklarıyla çevrelenmedin mi? Bugün bir *cruben*'in üzerine bindin ve Bütün Adalar'ın İmparatoru'nu ayaklarının dibinde tir tir titrettin. Sen iyi bir lord ve efendisiz; fakat benim desteğime artık ihtiyacın yok. Altı Devlet içinde özgürlüğüne en son kavuşmuş olan küçük ve zayıf Haan'a hizmet etmek istiyorum; sonuçta orası *benim* yuvam.”

Luan yoluna gitmeden önce, Kuni'yle ikisi sorgum likörü dolu kâseleri şerefe kaldırdılar. Her ikisi de gözyaşlarını yakıcı içkiye yordu.

Luan, eski Haan'ın başkenti Ginpen'e döndü.

Pan'ın düştüğü haberi şehre çoktan ulaşmıştı ve caddeler bu yeni dönem hakkında heyecanla konuşarak etrafta dolaşan genç Haan erkekleriyle doluydu. Xana garnizonunun askerleri, vatandaşların değişken ruh hallerinden korkulduğundan, barakalarında tutuluyorlardı.

Luan, bir sıkıntı yaşamadan, Zya Klanı'nın atadan kalma malikânesinin bulunduğu yere döndü; orası babasını en son gördüğü ve hayatına yön veren yemini ettiği yerdi.

Duvarları harika bir geometriyle döşenmiş fayanslardan, zeminleri ise mermerden oluşan salonların yerinde yeller esiyordu; arduaz kaplı duvarlarının üzerine babasıyla birlikte denklemler ve tartışma kanıtları yazdıkları çalışma odaları yoktu artık; Dara Adaları'nın dört bir bucağından toplanmış kadim kitaplarla dolu özel kütüphane de yerinde değildi; yıldızları, gelgitleri, zamanı ve doğal dünyayı keşfetmeye yönelik aletlerle dolu, güneş ışıklarıyla yıkanan laboratuvarlar yok olmuşlardı.

Malikâne, üzerlerini ayırık otların kapladığı kırılmış taşlardan ibaret bir enkaza dönmüştü.

“Baba,” dedi Luan, yıkıntıların ortasında diz çökerek. “Geri döndüm, çünkü Xana İmparatorluğu artık yok. Kral Cosugi yakında dönecek ve ana vatanımızı, Haan'ı yeniden inşa etmesinde ve onu hak ettiği yere taşımasında ona yardım edeceğim. Yeminimi yerine getirdim. Hoşnut musun? Ruhun şimdi huzur bulacak mı?”

Bir meltem otları hışırdattı. Uzaklarda yalnız bir kuş bağırdı. Luan, güneş batıp ay yükselene kadar çevresindeki sesleri dinledi ve tanrıların iradesini ve ölmüş atalarının belirsizlik içeren yanıtlarını bulmaya çalışarak uzun bir süre dizlerinin üzerine çöküp bekledi.

Pan'da teslim olmuş olan binlerce imparatorluk askeri, Kuni'yi endişelendiriyordu. Yanında sadece beş yüz adamı vardı ve imparatorluğa sadık olanlar, onların İmparator Erishi'yi öldürmeye istekli olduğuna karar verirse, Kuni'nin küçük askeri birliğini kolayca ezebilirlerdi.

Kuni, görüşlerini almak için bütün danışmanlarını topladı.

“Pan'ın düştüğü haberinin sızmasına henüz izin veremeyiz,” dedi Cogo Yelu. “Géfica'nın geri kalanında bulunan imparatorluk komutanları ordunuzun bu kadar küçük olduğunu öğrenirlerse, Pan'a yüklenirler ve o zaman öldük demektir.”

“Öyleyse, şehri hemen kapatmalıyız,” dedi Kuni. “İmparatorluk askerleri arasında çoktan posta güvercini gönderenler olduysa?”

“Bu işle çok önceden ilgilendim,” dedi Rin. “Kızarmış güvercinler lezzetliler, özellikle de doğru düzgün tuzlanmışlarsa.”

Kuni güldü. “Hepinizin benim adıma düşünüyor olması çok iyi bir şey. Şimdi ilk işimiz, kardeşim Mata Zyndu'ya haber uçurmak ve mümkün olduğu kadar kısa bir süre içinde yardım göndermesini istemek olacak.”

“Hava gemileri hâlâ elimizde olsaydı, en güzeli bu olurdu işte,” dedi Cogo.

“Fakat ne yazık ki sen, Luan Zya'dan arkamızda kalıp onları korumasını istemediğin için saray muhafızları gemilerimizi imha etti.”

“General Zyndu'ya haber gönderme işiyle ilgileneceğim,” dedi Rin.

“İmparatorluk devriyeleri tarafından ele geçirilemeyecek mesaj gönderme yöntemlerim var.”

Kuni başını salladı, şükürler olsun ki toplumun en tatsız yanlarıyla olan ilişkisini sürdürmesi için Rin'i yanında tutma gibi bir ileri görüşlülükle hareket etmişti.

“Fakat taşıma suyla değirmen dönmez,” dedi Kuni. “Teslim olan Pan'lı askerlerin, bize karşı dönmeyeceklerinden nasıl emin olacağız?”

Rin Coda fısıldayarak önerisini sundu. Bu, sert ve onur kırıcı bir şeydi; Mün Çakri ve Than Caruconu karşı çıktılar. Kumi Garu da

hayır demek üzereydi, fakat Cogo Yelu söyledikleriyle Rin'e destek verdi.

“Ayaklanma ihtimali yüksek Lord Garu ve oynadığımız oyunun meyvelerini kaybetmemek için elimizden geleni yapmalıyız.”

Kuni, hâlâ tereddüt ediyordu. “Cogzy, teslim olan imparatorluk askerlerinin sadakatlerini böyle bir bedel ödeyerek satın almak zorunda olduğumuza inanıyor musun?”

“Büyükler, her durumda büyük olmalıdır, acımasızlık da buna dâhil...”

Cogo'nun mantığı Kuni'yi rahatsız etti; fakat tavsiyeleri dinlemeye her zaman sıcak bakardı. Rin'in planını pek gönlü olmasa da kabul etti.

Nüfusunun büyüklüğüyle, caddelerinin genişliğiyle (on altı tane araba yan yana geçebilirdi), mimarisinin görkemiyle, pazarlarında satışı sunulan malların çeşitliliğiyle ve aslında düşünüldüğünde akla gelebilecek her özelliğiyle Pan, imparatorluğun başkenti olma statüsünü hak eden bir şehirdi.

Her türden tüccar ve fırsat düşkünü, İmparator'un ayaklarının dibinde servet kazanmak için geliyorlardı ve Écofi'de bir fil olmaktansa Pan'da bir fare olmak daha iyidir, denildiği sık sık duyuluyordu.

Teslim olan imparatorluk askerleri arasında, Dük Garu'ya teslim olmalarının ödülü olarak, kimseyi öldürmemeleri kaydıyla, Pan'ı yağmalamalarına izin verileceği fısıltısı dolaşıyordu. Gözü kara birkaç asker bu dedikoduyu sınamak için caddelere çıktı. Kuni'nin adamları onları izlediler, fakat müdahale etmediler. Öğle sonrasına kalmadan, eski imparatorluk kışlaları boşalmıştı bile.

Askerler, bütün şehre dizginlerinden boşalmış gibi dağıldılar. Pan'a işgal edilmiş herhangi bir şehir muamelesi yapıldı; fakat işgalci ordu daha önce bu şehri korumaya söz vermiş olan adamlardan oluşuyordu.

Cadde kenarlarında dizi dizi sıralanmış zengin konaklarına girdiler; canlarının çektiği her şeyi aldılar ve içeride buldukları erkeklere ve kadınlara dilediklerini yaptılar. Askerler kimseyi öldürmemeye özen gösterdi, fakat acı çektirmenin ölüm dışında da pek çok şekli vardı.

Pan'ın caddeleri, on gün boyunca, yaşayan bir cehenneme döndü; aileler bodrum katlarda büzüşerek saklandılar, daha az şanslı olan-

ların ıgıllıklarını ve bağışlarını dinlerken tir tir titrediler. Kusursuz Şehir büyük bir korku, kan, servet hırsı ve alçaklıkla lekelendi.

Bu süre boyunca Kuni Garu, kendi adamlarını caddelerdeki karmaşadan uzakta, sarayda tuttu. Cogo Yelu, yine de yanına birkaç adam alarak imparatorluğa ait nüfus sayımlarının, vergi kayıtlarının ve sivil bürokrasinin bütün diğer evraklarının tutulduğu İmparatorluk Arşivleri'ne gitti.

“Kapıları kilitleyin ve hiçbir yağmacının içeri girmesine izin vermeyin,” diye emir verdi Cogo.

“Bu eski rulolar ve kâğıtlarla neden ilgileniyoruz?” diye sordu Dafiro. Sonra da fısıldadı, “İmparatorun en değerli hazinesini sakladığı yer burası mı? Onu kimsenin bakmayacağı bir yere saklayacak kadar zekidir. Belki... Sen ve ben, daha sonra, bir göz atarız?”

Cogo güldü. “Burada altın ya da mücevher bulamayacaksın.”

“Sanat eserleri mi yoksa?” Dafiro hayal kırıklığına uğramıştı biraz. Sanatın değerli olabileceğini biliyordu; fakat güzel hanımlara ait olmadıkları sürece tablolara özel bir ilgisi yoktu.

“Bir anlamda,” dedi Cogo. “Politika, sanatların en yükseğidir ve belki bir gün bunu sen de anlarsın.”

Eski imparatorluk askerleri Pan caddelerinde oraya buraya saldıırken, Kuni başlattığı bu dehşetten uzaklaşmak zorunda hissetti. Sarayın sessiz koridorlarında ve boş salonlarında gezinmeyi seçti. Etrafındaki ihtişam nefes kesiciydi. Her odanın tavanı en az yirmi metre yüksekliğindeydi. Bütün duvarlar karmaşık oymalarla ve altın işlemelerle kaplıydı. Yerde, içleri binlerce kaz yavrusunun yumuşak, ince tüyleriyle ve bir yaşına basmamış kuzuların bebek tüyleriyle doldurulmuş olan ipek ve damasko kumaşla kaplı minderler vardı. Fethedilen Altı Devlet'ten alınmış olan paha biçilmez resimler ve el yazması rulolar asılmıştı duvarlara.

Kuni'nin gözleri, baktığı her yerde ince ince işlenmiş mobilyalar, oyuncaklar ve süslemelerle karşılaştı: Gan'dan gelen inci ve mercandan yapılmış duvar resimleri, Rima'dan sandal ağacı oymalar, Faça'dan yeşim heykeller, Haan'dan kaplumbağa kemiğinden masalar, Amu'dan tüylü halılar ve elbette altın, Cocru'nun ölü işçilerinin sırtından kazanılmış külçelerce altın. Nesneler gücü, İmparator Mapidéré'nin imparatorluk üzerinde kullandığı gücü sergiliyordu ve Kuni nesneleri okşadıkça, bu güç gözüne daha görünür geliyordu.

Zudi yakınlarındaki yoldan geçen Mapidéré'nin geçit alayını genç bir adam olarak izlerken, kendisini nasıl hissetmiş olduğunu hatırladı. Bu kadar büyük bir gücün karşısında saygı ve korku karışımı bir duyguyla titrediğini hissetmişti. Şartlardaki değişim karşısında hayrete düştü.

“İmparator, kral, general, dük,” diye fısıldadı kendi kendine. “Bunlar sadece etiketler.” Yine de, etiketler insanın davranış tarzını değiştirir. Zudi dükü olma fikrine çoktan alışmıştı ve şimdi de Géfica kralı olma fikrine gittikçe alışıyordu. Başka bir etikete daha alışabilir miydi? Saygı, hayranlık ve belki de... Korku ve nefret nesnesi olmaya da alışabilir miydi?

İmparatorluk Hayvanat Bahçesi ve Akvaryumları'ndaki hayvanlar açlıktan inliyorlardı. Güzel ve yalnızdılar; kendi kaderleri üzerinde hiçbir söz hakkı olmadan kafese tıkılmışlardı.

Kafeslerden birinde, sabırsızca, bir ileri bir geri gidip gelen güzel bir erkek geyik vardı. Buna rağmen, kafesinin önünde bulunan yazıda onun bir at olduğu yazıyordu. Kafası karışan Kuni bu yaratığa baktı; hayvan da ona bakıyordu. “Geyiği kim vuracak?” diye sordu Kuni kendi kendisine. “Av yeni bitmedi mi?”

Kuni, sarayın arkasındaki küçük evlerin bulunduğu yere geldi, burası gözlerden gizlenen haremdi. Burada, İmparator Mapidéré'nin ve İmparator Erishi'nin karıları ile cariyeleri yaşıyordu. Korkmuşlardı ve gelecekte kendilerine ne olacağını kestiremiyorlardı. Yine de Kuni'yi gördüklerinde yüzlerini boyadılar ve dışarı çıktılar –her biri kendi evinin önünde dikiliyordu– yüzlerinde baştan çıkarıcı gülümsemeler vardı. Kuni'ye, çekici ve zavallı yaratıklar olarak, hayvanat bahçesindeki hayvanlardan çok da farklı gelmediler.

Kuni yorgundu. Yıllar boyu savaşmış ve oradan oraya koşmuş biri gibiydi. Jia'dan uzaktayken, başka kadınlarla olmanın baştan çıkarıcı cazibesine asla boyun eğmemişti. Fakat onun da fiziksel ihtiyaçları vardı ve ölüme bu kadar yaklaşmak arzularını şiddetlendirmişti. Baştan çıkarıcılığın her türlü rengiyle karşısında duran bu etten palete karşı konulmaz, konulamaz ve konulmamalıydı.

Biraz ödülü hak etmiyor muydu? Birazcık gevşemeyi hak etmiyor muydu?

“Cesur bir adam, büyük bir güzelliği hak eder,” dedi kadınlardan biri.

Bu kadın, Kuni'nin o zamana dek gördüğü en çekici kadındı ve üzerinde kopek balığı dişlerinden yapılmış bir gerdanlık dışında hiçbir şey yoktu. Bu tuhaf, barbarlara özgü takı Kuni'ye nedendir bilinmez cazip geldi. Kadının gülüşü Kuni'yi ona doğru çekti. Kuni, bir an için, kadının yüzünü bir kafatası şeklinin içinde görünüp kaybolurken gördüğünü düşündü; fakat gözlerini kırptığında görüntü kayboldu.

O gece kadının yatak odasında kaldı ve sonraki gece de öyle. On gün boyunca oradan ayrılmadı.

Rin Coda, Kuni'yi aramaya geldi.

Onu, daha Dük Garu olmadan, hatta hapishane muhafızı olmadan ve onun büyük işler başaracağı kimsenin aklına gelmezden önce tanımıştı.

Böyle bir arkadaş, diğer astları tarafından söylense hoş görülemez şeyleri ara sıra söyleyebilirdi.

“Kuni,” dedi Rin. “Artık durma zamanı.”

Kuni duydu; fakat Rin'i zihninden çok çabuk çıkardı. Gözdeleri olarak seçtiği iki kadın ona masaj yapmaktaydılar. Bu iki kadından Haan'lı olanının koyu teni parlatılmış vernik gibi pürüzsüzdü ve bir ocağın taşı kadar sıcaktı. Kadının butları o kadar güçlü ve o kadar yumuşaktı ki, Kuni sürekli olarak bunları yoklamak ihtiyacı hissediyordu. Kadının gözlerinde zevk ve sevecenlik vaatleri vardı.

Faça'h olan diğer kadının ise o kadar soluk bir teni vardı ki, kızardığında ya da güldüğünde damarlarda akan kan görülebiliyordu. Saçları, patlayan bir volkanın şehveti gibi parlak kızıldı (düşünüldüğünde, Jia'ya benzeniyor değildi). Göğüsleri o kadar olgun ve dolgundu ki, Kuni bir bakıma şeftaliler, ballı nektar dolu olan şeftaliler okşar gibiydi.

“Kuni,” dedi Rin, yeniden daha yüksek sesle. “Bana bak. Ne yapmak için geldiğimizi unuttun mu?”

Kuni canı sıkılarak kaşlarını çattı. Rin, onu tam hayallere dalmışken rahatsız ediyordu. Sonsuza dek burada yaşamayı hayal ediyordu. İmparator Erishi'nin neden sarayını terk etmek istemediğini, dışarıda olup bitenlerle neden ilgilenmediğini şimdi anlayabiliyordu.

O da imparator gibi yaşayacaktı. Altın tabaklardan, yeşim kaşıklarla yiyecekti. Çiğ danılarıyla beslenen tütünün yetiştiği sarp kayalıklara tırmanabilen eğitilmiş maymunlar tarafından yüzlerce defa

işlemden geçirilerek harmanlanan hoş ve hafif tütünleri, mercan pipolardan içecekti. Tomurcukları olgunlaşmadan kırıp tatlarının kaçmasına neden olmayacak kadar çevik parmaklara sahip küçük çocukların topladığı yumuşak yapraklı çaydan içecekti. Yatağında her gece yeni bir kadın olacaktı; fakat yeni kadından bıktığında rahatlamak için diğer iki kadını sürekli olarak yanında bulunduracaktı.

“Bana ‘Lord Garu’ diye hitap etmelisin,” dedi Kuni Garu. “Hatta belki de ‘Majesteleri’ demelisin.”

Karahindiba tohumu en sonunda doğru toprağı bulmuştu. Kartal en sonunda olması gerektiği kadar yükselmişti.

Rin, son bir kez, umutsuzca denedi. “Kuni, Jia seni böyle görseydi nasıl hissederdi, bir düşün.”

“Sessizlik!” Kuni, tek bir harekette yataktan çıkmıştı. “Çok cüretkârsın Rin. Jia benim kalbimde yaşıyor. Fakat arzularımın hemen şimdi yerine getirilmesi gerekiyor. Kiminle konuştuğunu unutma.”

“Senin kim olduğunu unutan ben değilim.”

“Seni bir daha görmek istemiyorum, Rin.”

Rin Coda başını salladı. Yardım bulmak için oradan ayrıldı.

Cogo Yelu büyük bir leğenle geldi. Mün Çakri’ye ve Than Carucono’ya iki kadını Kuni’nin kollarından ayırmalarını ve onları yatağın dışına itmelerini emretti; daha sonra, su ve kışlık kilerden alınmış olan buzla dolu olan leğeni, Kuni’nin çıplak bedeninin üzerine boşalttı.

Kuni feryat ederek yataktan fırladı. Günlerden beri ilk defa tam olarak uyanmıştı ve Cogo Yelu’nun başının hemen orada uçurulmasını emretmeyi arzu etti.

“Bunun anlamı nedir?” diye kükredi.

“*Bunun* anlamı nedir mi?” Cogo, ıslak ipek çarşaf ve dantelli nevresim takımlarıyla darmadağın duran yatağı işaretledi. Yerde boş şarap kupaları vardı; Kuni’nin, sarayın her yerinden getirtip istiflelediği sanat eserleri ve hazineler odada etrafa öylesine saçılmışlardı.

“Cogzy, kendimi biraz eğlendirmek istiyorum. İkizler adına, bunu hak ediyorum ben!”

“Büyük Tüneller’de ölen adamları unuttun mu? Açlıktan yol kenarlarında düşüp kalan çocukları unuttun mu? İmparator, Mozole’sine bir taş daha koyabilsin diye angarya amirleri tarafından birbirlerinden zorla koparılan anneleri ve çocuklarını unuttun mu? Bütün

bunlara bir son vermek için savaşıırken ölen adamları ve onların yasını sonsuza dek tutacak kadınları unuttun mu? Büyük işler başaraacağını ve Dara halkını rahatlatacağını hayal ederek, her gün senin esenliğin için dua eden karını unuttun mu?”

Kuni'nin bunlara verecek yanıtı yoktu. Bir rüyadan uyanıyormuş gibi hissediyordu kendisini; öyle bir rüyaydı ki bu, belli belirsiz bir şekilde kendisinden tiksınmesine neden olmuştu. Üzerindeki buz gibi suyu hissedince titredi yeniden.

“Bunu görmekten utanıyorum, Lord Garu,” dedi Cogo ve gözlerini Kuni'nin çıplak bedeninden kaçırdı. Than Carucono ve Mün Çakri de aynısını yaptılar.

Kuni onlara baktı. “Ne cüretle bana ahlak dersi veriyorsunuz? Teslim olan imparatorluk askerlerinin, Pan'ı kanunsuz bir cehenne me çevirmelerine izin vermem için tavsiyede bulunan sizler değ il misiniz? İktidarın dizginlerini elimde tutabileyim diye beni acımasızlıkta, şehvette, her şeyde aşırıya kaçmaya zorladınız. Bana biçtiğiniz rolün tadım çıkarıyorum sadece.”

Cogo başını salladı. “Çok yanılıyorsun, Lord Garu. İktidarı ele geçirmeni iyi işler yapasın diye tavsiye ettim sana; gücü tek başına bir amaç olarak görüp kendini kaybedesin diye değil. Eğer aradaki farkı göremiyorsan, bu durumda, asıl kör olan benim demektir.”

Kuni Garu yatağa oturdu ve kendisini bir çarşaf la örttü. *Devam ettiği sürece güzel bir rüyaydı.*

“Üzgünüm Cogo. Lütfen bana giyecek bir şeyler getir.” Bir süre bekledi, sonra da ekledi. “Bundan Jia'ya bahsetmeyin.”

Fakat Rin Coda, odaya Kuni'nin eski elbisesiyle döndü; bu elbise Jia tarafından dikilmiş ti ve şimdi her taraf ı ter izleri ve yamalarla doluydu. “Teşekkür ederim,” dedi Kuni. “Bu şekilde davrandığım için üzgünüm. Eski arkadaşlar eski elbiseler gibidirler: İnsanın üzerine en iyi onlar uyar.”

Dük Garu, Pan'm yağmalanmasına hemen son verileceğini ve bundan böyle Pan'ı hoşgör üyle yöneteceğini ilan etti: İmparatorluğun acımasız ve karmaşık bütün kanunları yürürlükten kaldırılacak, ücretli avukatlık mesleği de artık olmayacaktı. Bunun üzerine halk çılgınca tezahüratta bulundu. Bundan böyle angarya olmayacaktı ve vergiler önceki oranlarının onda birine indirilecekti.

Gelinen bu noktadan sonra, Kuni Garu yönetimindeki Pan'da sadece üç ceza kanunu işleyecekti: birincisi, katiller idam edilecekti; ikincisi, başkasına fiziksel zarar veren biri tazminat ödeyecekti; üçüncüsü, hırsızlar çaldıklarını geri vermek ve ceza ödemek zorundaydılar. Caddelerde büyük kutlamalar vardı ve halk şimdi de kurtarıcıları olarak Kuni Garu'ya tezahürat yapıyordu.

"Lord Garu, Rin'in önerilerinin nasıl işe yaradığını şimdi görüyorsun," dedi Cogo. "Yağma dönemi, teslim olan imparatorluk askerlerinin bize sadakatle bağlanmalarını sağladığı gibi, Pan halkını da sonsuza dek onlara düşman etti. Bu adamlar, şimdi, bir ayaklanma planlasalar bile halk arasında destek bulamayacaklardır. Eski imparatorluk askerleri, Pan halkının kendilerinden nefret ettiğini biliyor ve bu yüzden seni desteklemekten ve korumaktan başka seçenekleri yok. Onların yanındaymış gibi görünerek onları tuzağa düşürdün; ne olup bittiğini bile anlayamadılar.

"Ve şimdi, Pan'ı hoşgörüyü yöneterek, dondurucu kıştan sonra gelen bahar meltemi, kasıp kavuran bir yangından sonra serin bir pınar gibi oldun. Onlara daha en başından yumuşak davransaydın, halk senin bu merhametini zayıflık olarak görecekti. Fakat şimdi, on gün boyunca acı çektikten sonra, senin sevecenliğini on kat daha fazla takdir ediyorlar."

"İnsanları zekice yönlendiren, acımasız bir adamsın, Cogo," dedi Kuni. Yoldaşlarıyla birlikte caddelerde gezinirken, insanlara gülümseyip el sallıyordu; fakat gözlerinin içi gülmüyordu.

"Sıradan halk ele avuca sığmaz çocuk gibidir. Eğer onlara sürekli şeker verirsen, daha da fazlasının verilmesi gerektiğini düşünürler. Fakat onlara önce sıkı bir şamar atıp sonra da şeker verirsen, emekleyerek yanma gelip elini yalarlar."

"Beni karılarına köpek muamelesi yapan adamlara benzetiyorsun; önce döven, sonra okşayan."

"Kulağa sevimsiz ve acımasızca geliyor," dedi Cogo. "Fakat dünya yapılması gereken sevimsiz şeylerle ve acımasızlıklarla dolu; özellikle de bir kartal gibi yükseklerle çıkmayı istiyorsan."

Kuni bir an sessizleşti. "Muhtemelen haklısın, Cogo. Fakat benim haneme yeteri kadar kötülük yazıldı; öyle ki, bir süre aynaya bakmak gelmiyor içimden."

Cogo Yelu içini çekti. Dükün ona artık Cogzy demediğini fark

etti ve sevgi sözcüklerini özlediğini gördü. Dünyadan olduğu haliyle bahsetmek, seni, hizmet ettiğin insanlara her zaman sevdirmeyebiliyordu.

Kuni, Pan'ı Zudi'yi yönettiği aynı özenle yönetiyordu.

Her gün saatlerini, istilanın ve peşi sıra gelen yağmalamanın karmaşasından sonra şehri eski görüntüsüne kavuşturacak ayrıntılarla ilgilenerek harcıyordu. Teslim olmuş imparatorluk askerlerini yeniden düzenledi ve komutanlarını tanımaya başladı. Düşüncelerini ve kaygılarını değerlendirmek için şehrin ve civardaki köylerin yaşlılarıyla buluştu.

Rin Coda, bu arada, antenlerini Pan'ın çirkin yeraltı dünyasına yöneltti, âdeti olduğu üzere.

“Kral ve ben, Pan'daki tüm iş dünyasının desteğine ihtiyaç duyacağız; özellikle de sizinkine,” dedi Rin, kadehini Pan'ın en lüks hanının özel yemek salonunda toplanmış adamların şerefine kaldırırken. Bunlar kaçakçılık çetelerinin liderleri, gizli toplulukların başları. Hatta servetlerinin çoğunu karanlık yollardan elde etmiş “meşru” iş adamlarıydılar.

“Kral makul olduğu sürece, bizler de makul olacağız,” dedi kendisine Akrep diyen adam. Pan'ın en kârlı yeraltı kumar salonlarının sahibi olduğu söyleniyordu. Kulak memelerinden, köpekbalığı dişinden yapılmış iki küpe sarkıyordu. “Fakat kral, Thoco Geçidi'nin güvenliğini sağlamak için neden bir çaba göstermiyor?”

Rin, devam etmesi için adama başını salladı.

“Benim iş alanımda,” dedi Akrep, herkes nefesini tutup onu duymak için çaba harcasın diye sesini alçaltarak, “kazancımın çoğu, tutulan sözlerden gelir. Örneğin adamın biri, gelecek bahis için salon kendisine bin altın daha verirse, hepsini bir gün içinde geri ödeyeceğine söz verebilir.”

Rin başını salladı, bu hikâyenin sonunun nereye varacağını anlamaya çalışarak. “İnsanların sözlerini tutacaklarına inanmayı isterim; fakat emin olmak her zaman iyidir ve emin olmanın en iyi yolu da, karşımdaki adamın, sözünü tutmadığı takdirde ona çok büyük zararlar verecek bir güce sahip olduğumu anladığından emin olmaktır.”

Rin, sabırsızlığını sesine yansıtmamaya çalıştı. “Bu çok değerli bir tavsiye, Akrep Usta. Kral ve ben, bunu aklımızda tutacağız.”

Akrep gülümsedi. “Kral Thufi yani *princeps*, İmparator Erishi'yi ele geçirenin kişinin, Géfica'ya yeni Tiro devletine kral olacağı

sözünü vermişti. Fakat bana öyle geliyor ki, Kral Kuni bu sözün tutulduğundan emin olmak istiyorsa, diğerlerine dişlerinin olduğunu göstermek zorunda. Her hak, silahlarla desteklendiğinde daha mesru hale gelir ve Géfica'ya girmek isteyen her ordu, Thoco Geçidi'nden geçmek zorundadır."

Bir sonraki gün Rin Coda, Thoco Geçidi'ne gizlice bir ordu gönderdi. Elbette Kuni, ondan Mata Zyndu'ya hemen haberciler göndermesini ve zaferi paylaşıp savunmaya yardım etmesi için onu Pan'a davet etmesini istemişti; fakat Rin her zaman kendi yağında kavrulmak gerektiğine inanırdı: Her şeyle tek başına ilgilenecek güce sahipsen, neden başkalarından yardım isteyecektin ki?

Üstelik Pan, kendi planı sayesinde zaten güvendedeydi; Mata, sadece Kuni'ye ve onun sadık yoldaşlarına ait olan bir zaferi neden paylaştı? Kuni'nin tek başına Géfica kralı olması daha iyi değil miydi? Önce kendisini düşünmeyen bir adam, tanrılar tarafından da gözetilip kollanmazdı.

Kuni'nin de onun gibi düşüneceğinden emindi.

Kuni Garu'yla yatmak hoşuna gitti mi, Öngörülemez Tazu?

Oh, demek ki gördün, Lutho. Hoş görünüyordum, değil mi?

Onu baştan çıkarmak sandığından zordu değil mi? Seni gözdesi olarak seçmediğini fark ettim.

Bunu onun zevksizliğine veriyorum. Pekâlâ, ben keyif aldım ve önemli olan da bu. Fırtına Getiren Kiji, Buz'un ve Ateş'in İkizleri ve Savaşçı Fithowéo neredeler? Bu savaşa en fazla yatırım yapanların onlar olduğunu düşünüyordum.

O üç kuş ve vahşi köpek surat asıyorlar. Şampiyonları başka yerde meşgulken, bu önemsiz adam geldi ve gösteriyi çaldı.

Ölümlülere rehberlik etmenin tehlikesi de bu işte.

Bu kadar masummuş gibi davranma, seni düzenbaz yaşlı kaplumbağa. Bu hamleyi yıllardan beri planlıyordun. Adamının ne zaman hamle yapacağını merak ediyordum.

Büyük bir balık yakalamak istiyorsan, uzun bir misina seçmelisin.

Ben, Kurt Pençesi'ne, yuvaya dönüyorum; orada daha çok eğlence var.

KIYIM

KURT PENÇESİ: ADİL GÜCÜN HÜKÜMDARLIĞININ
DÖRDÜNCÜ YILININ ON BİRİNCİ AYI

İmparatorluk donanmasından Amiral Filo Kaima'nın aklında tek bir şey vardı: Şu çılgın adam Mata Zyndu ve onun gemileriyle arana olabildiğince mesafe koy. Kanlı hayaletler sürüsü gibi ufkun oradan üzerine gelen çılgına dönmüş isyancıların görüntüsü, ister uykuda ister uyanık olsun her zaman tepesindeydi.

Birkaç gün önce, üstünlüğün aslında kendisinde olduğunu fark etmişti.

Zyndu bütün gemileri Toaza Limanı'nda yaktığı için isyancıların şimdi bir donanmaları yoktu ve Kurt Pençesi'nden çıkacak bir yolları da yoktu. Ne yapacaklardı şimdi? Onunla deniz denizde savaşmak için yüzerek mi geleceklerdi?

İmparatorluktaki en yüksek rütbeli subay durumuna gelen Kaima, moralsiz imparatorluk gemilerini ve hava gemilerini topladı ve yolunu tersine çevirdi.

Kurt Pençesi'nin kuzey ve güney kıyıları çevresine abluka koyacaktı. Tazu'nun büyük girdabı Kishi Kanalı'm geçilmez kıldığı için, bu abluka sayesinde gemilerin Kurt Pençesi'ne giriş ve çıkışları tamamen engellenecekti.

İmparatorluk karada kaybetmiş olabilirdi; fakat bütün Ada'yı kuşatıp Mata Zyndu ve onun bütün isyancılarını Pan başka bir ordu gönderene kadar burada kapana kıştırabilirlerdi.

Zyndu, bütün adamlarının hayatlarıyla kumar oynamak mı istiyor? Pekâlâ, bırakalım oynasın.

Mata Zyndu, kendisini Cocru başkomutanı olarak adlandırmaya başladı. Toru'lu Pering bir duyuru kaleme aldı ve Kurt Pençesi'nde bulunan kralların ve soyluların hiçbirinden herhangi bir itiraz sesi yükselmedi.

Mata, Kral Thufi'nin emrini beklemedi. O çoban çocuk, kendisi ve amcası olmasa bir hiçti. Réfiroa tek başına on Thufi ederdi. İsyanı kesin bir bozgundan Pashi Roma değil, o kurtarmıştı. Yenilmez Kindo Marana'yı Thufi değil, o yenmişti. İki bin vahşi savaşçıyla kırk bin kişilik bir ordunun hakkından gelen *ondan* başkası değildi. O, hilelere ya da stratejilere başvurmamıştı; saf cesaret ve savaş arzusu sayesinde galip gelmişti. O halde bu, dünyadaki en dürüst ve en tatlı zaferdi. Thufi bir kuklaydı ve Mata'nın ona ihtiyacı yoktu. Toru'lu Pering haklıydı: İsteddiği ve layık olduğunu düşündüğü her şeyi, Mata kendisi elde etmişti. Kendi kendine acıyarak dövünmek bir aptallıktı; dünya, kendine saygı duyan bir adama saygı gösterirdi.

Etrafındaki zayıf ve sürekli yakınan adamlar onu tiksindiriyordu. Hainler ve korkaklar; onlar, soylu olarak anılmayı hiç hak etmiyorlardı. Soylu isimlerle doğmuş olmalarına rağmen, muhafızı Ratho Miro'nun, o köylü çocuğun cesaretinin onda birine ya da bir çiftçi çocuğu olan kardeşi Kuni Garu'nun ruhunun yüzde birine bile sahip değillerdi.

Mata, Kral Dalo'yu Toaza'daki saraydan çıkardı ve saraya el koydu. Kurt Pençesi Savaşı'nda galip geleceği anlaşılmca, Mata'ya yardıma gelen Faça ve Gan komutanları Owi Ati ve Huya Nocano, Mata'nın onları hain olarak yargılayacağı zamana ev hapsine konuldu. Zaten o gün, galibiyeti çoktan elde ettikten sonra, onların isteksizce sunduğu desteğe aldanmamıştı.

Fakat Namen ve Marana'ya saygıyla davrandı. Bu ikisi gözünde büyük savaşçılar değillerdi; fakat konumlarına saygı duyuyordu. Görevlerini yerine getirmeye çalışan insanların utanacak bir şeyleri olmazdı; onlar, yeteneklerinin sınırlı olması nedeniyle zaferden mahrum kalmışlardı ve zaten Fithowéo'nun ete kemiğe bürünmüş hali olan kendisine karşı kim zafer kazanmayı umabilirdi? Cesedi orada olmadığı için Namen'in kılıcına bir düke yaraşacak şekilde cenaze töreni düzenledi ve Marana'nın da kendi kılıcını taşımasına izin verdi. Marana'nın ufak tefek bedeni onu şaşırtmıştı. Kikomi'nin bu solgun ve sıska adamı niçin ona tercih etmiş olduğunu anlayamıyordu. Bu belki de Kikomi'nin doğru düzgün yargıda bulunamayışına

ve gerçek soyluluktan yoksun olduğuna dair daha fazla kanıt sunuyordu. Mata insanoglunun bu denli düşük bir örneğiyle karşılaşınca, Kikomi'nin sevgisine "rakip" olsa da hiç kıskançlık hissedememişti: Marana, onun yakınından bile geçemezdi. Hatta Marana'dan, tıpkı eski kahramanların yendikleri basımlarına yaptıkları gibi bir gün kendisine hizmet etmesini bile isteyebilirdi. Bu kadar uzun boylu düşünmemişti henüz.

Ben princeps'im, diye düşündü, eşitler arasında birinci olan. Hayır, bu hiç adil değildi. Diğer ölümlüler yiğitlik ve bilek gücünde onunla nasıl karşılaştırılabilirdi? Pan'a yürüyecekti ve ayağıyla İmparator Erishi'nin boynuna basacaktı. İsyanın en önemli kahramanı olacaktı. O, fatihtir; efsane ve mitlerde rastlanan *Hegemon*'du.

Zyndu ismi ancak o zaman hak ettiği değere kavuşacaktı.

Fakat önce, ordusunu Kurt Pençesi'nden çıkarıp Géjira'ya sokmalıydı. Oradan da Thoco Geçidi'nden geçerek Kusursuz Şehir'e yürüyecekti.

Kurt Pençesi'nin donanma tarafından abluka altına alınması, önemsiz bir zorluk teşkil ediyordu. Ordusuna yeni gemiler inşa etme işi verdi ve adanın yeşil tepeleri kısa süre içinde ağaçlardan yoksun kaldı.

Zyndu'nun yeni başkomutanını görmek için yaşlı bir kadın geldi. Bir sopanın desteğiyle yürüyordu ve bütün saçları bembeyazdı. Fakat yüzü sağlık ve canlılıkla parıltıyordu; üzerinde köpek balığı derisinden bir şal, boynunda ise köpek balığı dişlerinden yapılmış bir gerdanlık vardı.

"Tazu ile konuşabilirim," dedi yaşlı kadın, dinleyenlerin yüzlerini ekşitmelerine neden olan titrek ve delici bir ses tonuyla.

Tazu'nun rahipleri öfkeyle bağırdılar.

"Bizler Tazu'nun habercileriyiz."

"Bu kadın düzenbazın teki. Saf köylüleri kandıran bir cadı!"

"Onu kayalardan aşağı atalım da, gitsin Tazu'yla yüz yüze konuşsun!"

Fakat Mata, bir el hareketiyle onları susturdu. Bu adamların, otoritelerine meydan okuyan en ufak bir ima karşısında küçük çocuklar gibi feryat etmelerini görmekten, şeytani bir zevk alıyordu. Rahipler, Mata'ya, artık müthiş derecede aşağılık bulduğu güçsüz ve açgözlü soylular ve krallarla aynı cinsten görünüyorlardı.

Öte yandan, bu yaşlı kadının cesareti vardı. İsyanın en güçlü adamının karşısına titremeden dikilmiş ve doğrudan gözlerine bakmıştı. Bu Mata'nın hoşuna gitti.

“Tazu'dan ne mesaj getirdin bana?” diye sordu.

“Kurt Pençesi'nden çıkmanda Tazu sana yardım edebilir. Fakat önce ona kurbanlar sunulmalı.”

Mata, diğer herkesi toplantı salonundan çıkarana kadar yaşlı kadın ona özel hiçbir detayı anlatmak istemedi. Sonrasında, Mata'nın kulağına fısıldadı.

Mata'nın gözleri büyüdü. Ürkerek geriye çekildi. “Kimsin sen?”

“Aptalca bir soru,” dedi yaşlı kadın. Fakat sesi artık yaşlı bir kadının sesi gibi çıkmıyordu. Sesi derinden ve güçlü bir şekilde geliyordu; o konuşurken toplantı salonunun duvarları sarsılıyordu. Dalga kırana vuran dalgalar ve derinlerde girdap yapan güçlü akıntılar gibi çıkıyordu sesi.

Kadın sırtım dikleştirerek ayağa kalktı ve elindeki sopayı bir silah gibi tuttu. Gülümsediğinde yüzü bir köpek balığının yırtıcılığına büründü. “Sen yanıtı zaten biliyorsun.”

Mata kadına baktı. “Çok şey istiyorsun.” Sesini sakın çıksın diye uğraşsa da titriyordu.

“Hayır, asıl sen çok şey istiyorsun,” dedi yaşlı kadın. “Ben sadece açım.” Mata, ona bakmaya devam ediyordu. Başını salladı. “Yapamam. Yapmayacağım.”

Yaşlı kadın kesik kesik güldü. “Eğer istediğimi yaparsan, Kuni Garu'nun senin hakkında ne düşüneceğini merak ediyorsun değil mi?”

Mata hiçbir şey söylemedi.

Yaşlı kadın omuz silkti. “Ben içimdekini söyledim. İstedğin gibi yap.” Birdenbire yine o çelimsiz ve yaşlı haline döndü ve ayaklarını sürüyerek toplantı salonundan çıktı gitti.

Yirmi gün içerisinde tam bir gemi filosu inşa edilmişti. Yeni boyandıkları için parıldayan gemiler, sağlam omurgaları ve sıkıca birleştirilmiş pürüzsüz gövdeleriyle Toaza Limanı'nda zarif bir şekilde salınıyorlardı. Mata'nın ordusu, savaştığı kadar iyi ve sıkı çalışmıştı.

“Başkomutan Zyndu bir gemi ustası! Başkomutan Zyndu'nun bu dünyada herhangi birinden yüz kat daha iyi yapmadığı bir şey var mı?”

“Başkomutan Zyndu’yu diğer insanlarla öylece karşılaştırmaya nasıl cesaret edersin? O, bize tanrılar tarafından gönderilmiş olan bir general!”

“Başkomutan Zyndu’nun sıradan bir ölümlü olduğunu ima etmeye nasıl cesaret edersin? O, Tazu’nun ete kemige bürünmüş hali, denizlerin ve dalgaların efendisi!”

Başkomutan Zyndu, dalkavukluk yapmakta birbirleriyle yarışan soyluları ve saray erkânını yarım kulakla dinliyordu. Onların aptal olduklarını biliyordu; fakat onlar konuşurken kendisini iyi hissetmemek elinde değildi. Onların sözleri kalbini okşuyor ve bulutların üzerinde uçuyormuş gibi hissettiriyordu.

“Yeter,” dedi. Etrafındaki gevezelik eden sesler bir anda sustular. “Yarın, Büyük Ada’ya yelken açıyoruz. Bırakalım Kaima bizi denizde karşılasın; Namen ve Marana’yı karada ezdiğimiz gibi onu da kolayca ezeceğiz!”

Herkes tezahüratta bulundu.

O gece, hafızalardaki en büyük fırtına Toaza Limanı’nı kasıp kavurdu.

Her şeyi birbirine çarpan rüzgârın uğultusu, denize yakın yaşayanların kulaklarını sağır etti. Kıyıya vuran dalgalar o kadar yüksekti ki, sarayı sular bastı. Toaza caddelerinde kanallar oluştu ve sabahleyin bu kanalların içinde kendilerine üçüncü kat pencerelerinden bakan insanlar kadar serseme dönmüş köpek balıkları yüzüyordu.

Yeni gemilerden oluşan filo yok oldu. Sadece birkaç kırık yelken direği ve parçalanmış döşeme tahtası kalmıştı geriye. Eğitim yapımları ve filoya göz kulak olmaları için gemilere önceden bindirilmiş olan yüz kadar adam ölmüştü. Haberleri duyduğunda Mata Zyndu, herkese, kendisini görmeye gelen yaşlı kadını aramaları emrini verdi. Toaza’nın altı üstüne getirilmesine rağmen, kadından bir iz bulunamadı.

“Tanrılara meydan okumanın bedeli miydi bu?” Mata, korkak saray erkânıyla konuşmak yerine kendisiyle konuşuyordu. “Ya da belki tarihin ağırlığını hatırlatmanın bir yolu?”

Daha sonra sesini yükseltti. “Gemilerimiz zayi olduysa, daha fazlasını inşa etmeliyiz.”

Yeni emirler verdi.

Hapiste tutulamayacak kadar çok sayıda imparatorluk askeri teslim olmuştu. Mata Zyndu'nun ordusuna katılmayı kabul etmeleri şartıyla serbest bırakılacaklardı.

Mahpuslar bu fırsatın üzerine atladılar.

Bu yeni ve daha büyük ordunun ilk işi, kaybedilenlerin yerine daha çok gemi inşa etmektir.

Eski imparatorluk askerlerinin çoğu, angarya işçilerinin üzerlerinde kırbaçlarını şaklattıkları İmparator'un büyük inşaat projelerinde nezaretçi olarak görev yapmışlardı. Birçok Cocru askeriye ya angarya işçisi olarak çalışmış ya da angarya işçisi olarak çalışan aile fertleri ve arkadaşları olmuştu. Şimdi, geçmişte kendilerine eziyet edenlerle kader arkadaşı olmaları gerekiyordu; Cocru'lu adamlar, az ya da çok intikamlarını almak istiyorlardı. Tuvalet temizleme görevi her zaman eski imparatorluk askerlerine veriliyordu; yemek pişirme, temizlik ve geceleri nöbet tutmak görevleri de öyle.

Ve gün boyunca, eski imparatorluk askerleri canları çıkana kadar gemi inşasında çalışırken, Cocru'lular etrafta dikiliyorlar ve daha hızlı, daha sıkı çalışmaları için onların üzerine gidiyorlardı. İlk filonun kaybına rağmen, Mata'nın adamlarının morali yükseliyordu: Xana askerlerine eziyet etmek, adaletin somut bir şekli olarak tecelli etti.

Diğerlerinin gibi Ratho da imparatorluk pisliklerine emir vermekten büyük zevk alıyordu. Teslim olan imparatorluk adamları söz konusu olduğunda, başkomutanın yakın korumasının sözleri kanun yerine geçiyordu.

Ratho'nun gözde oyunu, büyük meşe ağaçlarını dağlardan limana kadar taşımaları için bu adamlara emir vermektir. Her bir ağaç için on altı adamı görevlendiriyordu ve onlara dinlenmek amacıyla durmaksızın, dağdan limana kadar bütün yol boyunca ağacı asla yere koymamalarını söylüyordu. Yorgunluktan tükenen adamlar, hedeflerine varmadan ağacı kaçınılmaz olarak bıraktıklarında, onlara ağacı olduğu yerde bırakmalarını ve diğer bir ağaç için geri gitmelerini söylüyordu. Bu, daha önce hiç denemediği bir eğlenceydi.

"Siz Xana piçlerinin babama yaptıklarınızın yanında" –bu arada onları kamçılıyordu– "benim size yaptıklarım masaj sayılır."

"Teslim olan askerler durumlarından çok şikâyetçi," dedi Ratho. "Pek çok subay, bir ayaklanmanın muhtemel olduğunu düşünüyor."

"Bırakalım şikâyet etsinler," dedi Mata Zyndu sakince.

“Sen onların hayatlarını bağışladın! Teşekkür etmek için her gün dizlerine kapanmalılar,” dedi Ratho.

“Rat, bazen tanrılara lanet okumak için çok geç, insanlara teşekkür etmek için ise çok erken olabilir.”

Ratho, Başkomutan Zyndu’nun ne demek istediğini anlamadı. Bildiği tek şey, teslim olan imparatorluk askerlerinin nankör olduklarıydı. “Domuzların çamura bulanmalarına engel olamazsın,” diye mırıldandı.

Başkomutan Zyndu’nun eski mahpuslardan oluşan ordusu, büyük bir çabayla, öncekinin yarısı kadar bir zaman içerisinde yeni bir filo inşa etmeyi başardı. Filo on günde hazırды.

Fakat bu sefer, kötü muameleye maruz kalan bu adamların miskin çabaları neticesinde ortaya ağır, yavaş ve kaba saba deniz taşıtları çıkmıştı. Deneyimli Gan denizcileri, bu gemilere şaşkınlık içerisinde bakıyorlardı. Denize dayanıklı olup olmadıkları, dengeleri ya da manevra kabiliyetleri düşünülmeden çekiçe alelacele dövülmüş geniş kutulara benziyorlardı.

Toru’lu Pering konuştu. “Denize açıldıklarında bu gemilerin kendi kendilerine dağılıp parçalanmamaları bir mucize olur. Onların, bizi ablukaya alan donanmayla kafa tutabileceklerini sanmıyorum.”

Mata, sakın olması için sabırsızca bir el işareti yaptı. “Şüphe dolu sözler duyduğum yeter.”

Başkomutan Zyndu’nun gazabından, denizden daha çok korktukları için başka kimse ağzını açıp tek kelime etmedi.

“Zaten daha önce de kesin bir yenilginin dişleri arasından, zaferi koparıp almamış mıydı?” diye fısıldaşıyorlardı askerler. “Belki, onun başarı arzusu bile tek başına tanrıların mucizeler yaratması için yeterlidir. Tazu bile Başkomutan Zyndu’yla çarpışmayı göze alamaz.”

Mata gemilere binme emri verdiğinde, kimse itiraz etmedi.

Gemilerin büyük ambarları, insandan çok tahıl ve balık taşımak için tasarlanmışa benziyordu. Askerler ambarlara doluşurken, aşağıya inen merdivenlerin başında duran muhafızlar, ambarlar kimsenin yerinden kımıldayamayacağı şekilde dolana kadar onları aşağıya ittiler. Muhafızlar, kargo ambarlarının gerçekten tam olarak dolduklarına ikna olduktan sonra kapıları kapattı.

Gemiler Toaza Limanı’nın dışına yelken açtılar ve adamlar, donanmanın vurmasını bekleyerek, karanlıkta nefeslerini tuttular.

Fakat hiçbir şey olmadı ve gemiler yol almaya devam ettiler. Başkomutan Zyndu'nun korkutucu ünü müydü imparatorluk gemilerini uzakta tutan?

Zaman geçtikçe, boğucu karanlıkta bekleyen adamlar, gemilerin nazikçe sallamasıyla, arkadaşlarına yaslanır vaziyette ayakta uykuya daldılar.

Saatler ilerledi ve adamlarından bazıları bir sarsıntıyla sersemliklerinden sıyrıldılar. Etraf çok sessizdi. Başlarının üzerindeki bölmeler çatırdıyordu; fakat hiç ayak sesi duyulmuyordu. Adamlardan bazılarının yukarıya çıkarak temiz hava alması için kargo ambarlarının açılması gerekmez miydi?

Yakında olanlar kapılara sertçe vurdular. Hiçbir yanıt gelmedi.

“Kapıları sürgülemekle yetinmemişler. Bizi buraya gömdüler!” diye bağırdı kapıdaki yarıklardan dışarı göz atan biri. İçerideki adamlar ne kadar zorlasa da açılmasınlar diye kargo ambarlarının kapılarının arkalarına ağır kutular istiflenmişti.

“Burada Cocru’lu olan biri var mı? Daha önce Başkomutan Zyndu’ya hizmet etmiş olan biri?”

Hiç kimse yanıt vermedi. Bütün kargo ambarı, teslim olan imparatorluk askerleriyle doluydu.

“Gemiye kim idare ediyor? Yukarıda kimse var mı?”

Sessizlik devam ediyordu.

Gemiciler, uzun zaman önce tahlisiye sandallarına binip gitmişlerdi. Gemilerin dümenleri, istikametlerinde gitmeleri için bloke edilmişti. Teslim olan yirmi bin imparatorluk askeriyle doldurulmuş çatırdayan ve su alan gemiler, kuzeye, Kishi Kanalı’na doğru yol alıyorlardı.

Tazu’nun aç ağzı onların önünde açıldı.

Karnının doymasından memnun olan ve bu adakla daha da güçlenen Tazu, şimdi daha da sert ve güçlü bir hale gelmişti. Kishi Kanalı’nın dışına taşarak kuzeye savruldu; Baş Parmak’ın etrafını sardı ve imparatorluk donanmasının yarısını emerek, dibi olmayan ağzının içine çekti.

Hiç ara vermeden, Kurt Pençesi’nin doğu kıyısına hareket etti ve birkaç saat içerisinde ada etrafındaki turunu tamamladı. Toaza’nın güneyinde, kıyıdağıkların bakışları altında Tazu, donanmanın diğer

yarısını yakaladı. Amiral Filo Kaima ile bütün adamları, okyanusun dibindeki ölü arkadaşlarının yanına gittiler.

Tazu'nun merkezinden büyük su bulutları yükseldi ve ejderha sineklerini yakalayan kurbagaların hızla hareket eden dili gibi gökyüzünün yükseklerine ulaştı. Ağır ağır ilerleyen son birkaç tane imparatorluk hava gemisi kaçmaya çalıştı; fakat yakalanıp büyük girdabın içine çekildiler ve çıldırmış olan denize sabun baloncukları gibi vururken, sessiz köpükler halinde gözden yittiler.

Tazu geriye, Kishi Kanalı'na doğru harekete geçti. İşini bitirmişti.

Gün batımının gri ve boğucu ışığında, bulutlardan şimşekler çakıyor ve fırtınayla çalkalanan sulara sağır edici patlamalarla vuruyorlardı. Kiji, Xana'nın fırtınalı Tanrısı, Kurt Pençesi'nin kuzeyindeki denizlerde öfkelerini kusuyordu.

Gel ve benimle dövüş Tazu! Tanrılar arasındaki anlaşmaya ihanet ettin. Xana'nın kanının intikamı alınmalı! Dişlerini tek tek sökeceğim.

Fakat Tazu'nun girdabı, bu şimşeklerin erişim alanının dışında kaldı. Karnı doymuş bir köpek balığının umursamazlığıyla denizin üzerinde dans ediyordu.

Kardeşim, öfken yersiz. Her gün denizlerde dolaşmak benim doğamda var. Eğer ölümlüler yoluma dikilmek isterse, bu yaptığımı yapma hakkım var.

Bu tür bahaneleri dinlemeyeceğim!

Faça civarının şifa dağıtıcı tanrısı Rufizo'nun sakinleştirici, yumuşak sesi girdi araya.

Kiji, Tazu'nun haklı olduğunu biliyorsun. Onun yöntemlerinden tiksensem de, anlaşmamıza harfiyen uydu. O sadece Mata Zyndu'yu ona kurban vermeye ikna etti.

Fırtına saatler boyunca kasıp kavurmaya devam etti; fakat en sonunda, güneş gökyüzünde yükselirken, yok oldu.

"Onaylamıyorsunuz," dedi Mata danışmanlarına. Herkes onu iyice duysun diye, sesini bilerek alçak ve sakin tutuyordu.

Yüzünde mesafeli bir gülümseme olan Toru'lu Pering dışında, bütün diğer danışmanlar, onun bakışlarıyla karşılaşmamak için gözlerini indirdiler.

"Bize teslim olmuş bu kadar adamı öldürmenin yanlış olduğunu düşünüyorsunuz."

Etrafında toplanmış adamlar, nefeslerini sessizce burunlarından almaya çalışarak susmaya devam ediyorlardı.

“Merhametli davranıp mahpusların yaşamasına izin verseydik, bu adada kapana kısılacaktık. Bir fırtına geldi ve askerlerimizin hayatlarını alıp götürdü; genç erkekler denizde boğularak değil, şan şöhret içinde ölmeyi hak ederler.

“Ancak Tazu’nun elçisi olan o yaşlı kadını dinlemeye ve Tazu’ya iştahını giderecek bir kurban sunmaya karar verdiğimde, zaferimiz de garanti altına alındı. Tanrılar bizimle konuşuyorlar, görmüyor musunuz?

“Hep çok merhametli biri oldum. Belki de, iyi yürekli kardeşim Kuni Garu’nun beni çok fazla etkilemesine izin verdim. Sonuçta o büyük bir savaşçı değil. Düşmanlarına karşı merhametli olmanın, kendi adamlarına karşı acımasız olmakla aynı şey olduğunu hatırlamak zorunda kaldım. Tazu kan istedi ve ben de bunu ona vermek zorundaydım.

“Bu kadar fazla Xana esirinin öldürülmüş olması bazılarınızın içini kaldırabilir; fakat burada ilahi bir adaletin olduğunu bilin. Yıllar önce, büyükbabam Dazu Zyndu, Xana’ya karşı verdiği savaşı kalleşlik yüzünden kaybetti. Sonra da Xana köpeği Gotha Tonyeti, teslim olan Cocru askerlerini canlı canlı gömdü. İşte şimdi, bu kan borcu ödenmiş oldu.”

Donanma ortadan kalkınca, ticaret ve balıkçı gemilerinden oluşan bir filo, Mata ve onun ordusunu almak için Cocru’dan geldi. Askerlerin Mata’dan başkasına sadakat borcu varmış gibi davranmasına artık gerek yok gibiydi.

Kral Thufi tebrik mesajları gönderdi; Mata, bunları açmaya tenezzül etmeden attı.

O, Mata Zyndu idi, Kurt Pençesi’nin Kasabı. Yirmi bin adamı kılıcıyla, bir yirmi bin tanesini de suyla öldürmüştü. Kral Thufi gibi sıradan ölümlülerin görüşlerine ihtiyacı yoktu onun. O, ölüm tanrısıydı ve kendi savaş kurallarını koyuyordu.

Şimdi, Büyük Ada’ya geri dönecek ve Thoco Geçidi’nden geçerek Pan’a girip orada İmparator Erishi’nin başını ezecek ve hakkı olanı alacaktı.

KALFA

ÇARUZA'NIN DIŞINDA: ADİL GÜCÜN HÜKÜMDARLIĞININ
DÖRDÜNCÜ YILININ ON İKİNCİ AYI

Leydi Jia bezgin hissediyordu.

Bir soylu olarak doğmadığı için Çaruza'nın cemiyet hayatında kendisine asla bir yer edinememişti. *Gerçekten* asil bir kandan gelen soyluların, kralların ve elçilerin çoğuna göre Kuni yol yordam bilmeyen, pratik akıllı biriydi ve bu durum Çaruza'daki insanların Jia'ya karşı olan davranışlarında kendisini açığa vuruyordu. Phin hayattayken, onun özel ilgisi Jia'nın statüsünü biraz yükseltmişti; fakat onun ölümünden sonra, arkadaşları olduğunu sandığı birkaç soylu kadın ona karşı soğuk ve mesafeli bir tutum takınmıştı.

Mata onu ve çocukları zaman zaman ziyaret edip maddi bir ihtiyaçları olup olmadığını sorsa da, onun gösterdiği bu ilginin Jia'nın sosyal yaşantısına çok katkısı olmamıştı. Saraydaki lordların ve leydilerin sevmekten çok korktukları Mata, katı ve mesafeliydi.

Jia dişini sıkı ve Çaruza'daki bazı partilere birkaç kez tek başına katılma cesaretini gösterdi; fakat gösterişli ve önemli kadınların onun yüksek sesli gülüşüyle, sıradan bir tüccar ailesinde yetişmiş biri olarak kurduğu basit cümleleriyle, gevşek, rahat ve doğal tavırlarıyla dalga geçmelerinin ve ona tepeden bakmalarının yarattığı duyguyu üzerinden atamadı.

Bu yüzden, saray çevresinden uzak duruyor ve teselliye oğlunda buluyordu. Fakat *Toto-tika* zayıf bünyeli bir çocuktan ve sık sık hastalanıyordu; yorulup uykuya dalıncaya kadar durmadan ağlıyordu. Jia, bütün yeteneğini ve ilaç bilgisini çocuğunu sağlığına döndürmek

ve hayatta tutabilmek için kullanıyordu. Üstüne üstlük, yine hamileydi ve içinde taşıdığı bu yeni bebek de en az diğeri kadar yorucu ve tatminsiz bir yapıya sahipti sanki. Geceleri Jia'yı uyutmuyor ve onun asabi ve tükenmiş hissetmesine neden oluyordu. *Bebeğin Geyik Yılı'nda doğacak olmasının anlamlı olduğunu düşünüyorum; daha şimdiden içimde neşeli bir geyik yavrusu gibi zıplayıp duruyor,* diye düşündü Jia.

Çocuklar o kadar fazla ilgi istiyordu ki, onların Gonlogi Çölü'ndeki seyyahların kanlarını emen ve boş bir kabuk haline gelip yere düşünceye kadar da onları bırakmayan efsanevi hayaletlere benzediklerini düşünüyordu.

Jia bu tür düşüncelerin bir anneye yakışmadığını biliyordu; fakat buna dikkat edecek durumda değildi.

Evinde çalıştırdığı personelin sayısı kalabalıktı; fakat hizmetçi kızların çoğu acıdığı için evine aldığı, savaşın öksüz ve yetim bıraktığı kızlardı. Yaşları gençti ve arkalarını toparlamak gerekiyordu. Jia bazen kendisini yuvalarından düşen yavru kuşları ve süt için miyavlayan yavru sokak kedilerini evine alan şu kadınlar gibi hissediyordu. Onlar etraftayken mutluydu; fakat şefkati bazen bir yük haline geliyordu.

Bereket versin ki Kâhya Otho Krin ilgili, nazik bir insandı ve yaptığı her işte onun onayına başvuruyordu... Hadi ama, kimi kandırıyordu böyle? Jia gerçekte neyi arzu ettiğini biliyordu; kendisine ilgi gösterilmesi hoşuna gidiyordu. Doğruyu söylemek gerekirse, Otho'nun uzun ve ince yapısını, utangaç, fakat hoş gözlerini bazen çok beğeniyordu ve onunla gizlice buluşmayı hayal ettiği oluyordu. Ama böyle zamanlarda kendisine kızar ve suçluluk duygusuyla dolardı.

Otho, erkek hizmetkârlar ve seyyahlar için her zaman yapacak şeyler bulmakta ve onlardan istifade etmekte o kadar başarılıydı ki, evdeki bütün onarım ve bakım yerine getiriliyor ve böylece Jia da, en azından, bu işler için endişelenmiyordu. Yine de o bir erkekti ve Jia'yı her gün meşgul eden yüzlerce küçük şeyin üstesinden gelmesinde ona yardım edemezdi.

Geceydi. Bebek uyuyordu ve ev en sonunda sessizleşmişti. Jia, yatağının boş olan tarafının kalbinde yarattığı sızıyı hissetti. Gözlerini kapadı ve Kuni ile kendisi arasındaki kilometrelerce mesafeyi düşünceleriyle aşmaya çalıştı.

Kuni'den de artık uzun aralıklarla tek tük mektup geliyordu; cep-heden gelen güvenilir haberler de böyleydi. Kimseye nereye gittiğini söylemeden aniden Zudi'den ayrılmasından beri ondan hiç haber almamıştı. Jia, bunun, hayatlarında bir istisna değil, bir kural olduğunun farkına vardı: birlikte paylaşılacak heyecan dolu bir gelecek için evlenmelerine rağmen, kendisi çocuklarla ve günlük yaşamın ağırlığıyla bir başına kalırken, Kuni, zamanının çoğunu uzaklara giderek ve maceralar yaşayarak geçiriyordu. Peki, Jia için “en ilginç şey” neredeydi?

Ne haltlar karıştırıyorsun, kocacım? Aklına geliyor muyum?

Birkaç saat sonra yeniden kalkmak ve bütün gün neşeli bir sohbet tutturmak zorundaydı. Herkesin ona ihtiyacı vardı; herkes ona bağlıydı; güçlü ve duyarlı olmak zorunda olan oydu. Bir gün, tükenip olduğu yere yığılacağından emindi.

Çok yalnız hissediyordu. Kuni'nin onu arkasında bu şekilde bırakmasına içerlediğini fark ettiğinde zihnini öfke dolu bir düşünce kapladı. Kendisini birdenbire kötü hissetti ve o düşüncüyü uzaklaştırmaya çalıştı; fakat bu, o düşüncenin devam etmesine ve kendisini daha da kötü hissetmesine neden olmaktan başka bir işe yaramadı.

Bunun zor olacağını biliyordum. Fakat benim seçtiğim yol bu.

Ağlamaya başladı, önce sessizce, sonra yüksek sesle. Seslerin koridora yayılmasına engel olmak için yastığına yumuldu.

Neden bu kadar çaresiz hissediyorum?

Yastığı sertçe yumrukladı; daha iyi uyumak için yastığın içine doldurduğu tohumların ve otların arasına kattığı sert Hindistan cevizi çekirdeklerinin kabuklarına değen parmak eklemlerinin acıyacağı kadar sert yumrukladı. Acı, beklenmedik bir etki yaparak daha iyi hissetmesine neden oldu.

Hindistan cevizi kabuklarının keskin yanlarını hissedebileceği yerleri hedefleyerek yastığı birkaç kez daha yumrukladı ve yüzünü acıdan buruşturdu. Tohumlara ve kuru otlara denk gelsin diye yumruğunu biraz yana kaydırды; biraz daha iyi hissetti kendini. En azından bunu kontrol edebiliyordu, yüzünden yaşlar akarken acı acı gülümsedi. Yastığı yumruklamaktan duyacağı acının miktarını kontrol edebiliyordu.

Gülüşü yüzünde dondu.

Neredeyse kontrolümü kaybediyordum.

Bir fırtınanın ortasındaydı ve dibe batma riski vardı. Tutunacak bir dal, yüzen bir tahta parçası bulmalıydı. Daha sonra onun üzerine tırmanacak ve yoluna devam edecekti.

Kendi kaderinin efendisi olduğunu hissetmek için yeniden seçimler yapmaya ihtiyacı vardı.

Kapı yavaşça açıldı ve Jia odasının dışına sessizce adım attı. Gürültü yapmadan holde ilerledi, köşeyi dönüp binanın ön cephesine yöneldi ve sonra başka bir kapıyı duyulmayacak kadar az bir gıcır-tıyla yavaşça açtı.

Karanlıkta uyuyan kişinin omzuna vurdu. Yataktaki, yavaşça kıpırdadı, mırıldandı ve uyumak için döndü.

Jia, onun omzuna daha sert vurdu ve karanlıkta, “Uyan Otho” diye fısıldadı.

Otho Krin yatakta döndü ve gözlerini ovuşturdu. “Saat... saat kaç?”

“Benim, Jia.”

Otho hemen oturur pozisyona geçti. “Leydi Jia! Burada ne yapıyorsunuz?”

Jia derin bir nefes aldı ve kollarını ona sararak sıkıca sarıldı. Otho kaskatı kesilmişti.

“Dur, telaşlanma!” dedi Jia, konuşmaya devam ettikçe sesine güven geliyordu. “Beni mutlu edecek bir şeye karar verdim, sadece kendim için seçtiğim bir şeye...”

“Öyle mi?” oldu Otho’nun boğuk sesinden gelen yanıt.

Jia sessizce güldü. Bu paradoksal bir durumdu ve belki de çılgıncaydı, ama artık Kuni’ye kızmıyordu. Yaşadığını ve kontrolü elinde tuttuğunu hissetti; bir dal parçasına, bir umut ışığına doğru yüzdüğünü hissediyordu.

O da oturdu ve karanlıkta Otho’nun giysilerini çıkarmaya başladı.

“Hayır!” diye itiraz etti Otho. Fakat sonra mücadele etmeyi bıraktı. “Bu kesinlikle bir rüya,” diye mırıldandı. “Leydi Rapa beni güzel bir rüyayla mı ödüllendiriyor acaba?”

“Bu bir rüya değil,” dedi Jia. “Bunun rüya olmadığını başka bir zaman doğrularız. Hâlâ yaşadığımızı, tanrılar bizim için ne planlamış olursa olsun kendi kaderlerimizi seçtiğimizi hatırlamak için bazen birbirimize olabildiğince kadar sıkı tutunmamız gerektiğini bilmek şimdilik yeterli olacak.”

Ve karanlıkta birlikte uzandılar, bedenleri birbirine doğru açlıkla kayıyordu, ağızları zamanı ve zamansızlığı eşit ölçüde arayan aceleci  p   lerde bulu uyordu.

“Eve bir kalfa aradığımı bilinsin,” dedi Jia.

“Kalfa mı?” diye sordu, K  hya Otho Krin. Bu sabah Jia’da tuhaf bir şey olduğunu hissedebiliyordu. D n gecenin bir rüya olmadığının başka bir kanıtıydı bu.

Jia onun gözlerinin içine bakarken, bakı larında tuhaflık ya da mahcubiyet yoktu. Güldü. “Tek başıma kalmış gibiyim. Bir arkadaş istiyorum: Kadın olarak yerine getirmem gereken işlerde bana yardım edecek ve arkadaşım olacak birini.”

Otho Krin başını salladı.    ık olduğu Jia buydu i te; ona hayran olan ve bu dünyada neyin mümkün olabileceğini ona gösteren kadın. Jia’ya her zaman sadık olacaktı ve elbette ağzını sıkı tutacaktı, ama sonuçta onunla bir gece payla mı tı. Bunu yapmıştı. Kalbinde duyduğu mutluluk tarif edilemezdi.

E ilerek selam verdi ve Jia’nın yanından ayrıldı.

Kapıda, başındaki sa  topuzundan –tek bir saç teli bile yerinden  ıkmamı tı– ayağındaki kumaş ayakkabıların i lemelerine kadar –el  rg   diki ler sıkıydı ve bir sıra içinde yürüyen karıncalar gibi düzgündü– her  eyiyle titiz olduğu belli olan orta ya lı bir kadın bekliyordu.

“İsmim Soto,” dedi kadın.

“Büyük evlerde deneyimin var mı?”

“ ok büyük bir evde büyüdüm,” dedi Soto. “Bazı numaraları bilirim.”

Jia’yı süzdü.

Soto sıradan biri gibi konuşmaya çalışmasına rağmen, Jia ondaki zarif aksanın ve resmi tutumun farkına vardı: Gerçek bir hizmet inin gelecekteki hanımı karşısında sergileyeceği yapmacık ba  e melerin ve pohpohlamaların hiçbiri yoktu onda.

Soto’yu hemen sevdi.

“ aruza, soyluların evleriyle dolu,” dedi Jia. “Onların pek çoğu bana küçümseyerek bakıyor. Gelecekte daha yüksek bir konumda çalışmak için buradan ba laman iyi olmaz.”

“Yaşları popolarına bir şaplak atılamayacak kadar büyük olan şımarık çocukların bütün aileyi parmağında oynattığı evlerde yaşamak isteseydim,” diye karşılık verdi Soto, “gider onların kapılarını çalardım.”

Jia güldü ve Soto’nun yüzünde de bir gülümseme belirdi. Soto’nun Çaruza aristokrasisini küçümsemesi, Jia’nın onun zor günlere mahkûm olmuş Cocru’lu küçük bir soylu aileden geldiği tahmininde bulunmasına neden oldu.

“Dük Garu’nun evine hoş geldin. Umarım sen ve Kâhya Otho Krin iyi anlaşsınız. Ben ne yapacağımı bilmez haldeyim.”

Soto’nun, kibar olmasının yanında becerikli bir kalfa olduğu da ortaya çıktı ve Jia’nın evinde işler, kısa sürede iyi yağlanmış bir makine gibi tıkır tıkır yürümeye başladı.

Soto, en sorumlu hizmetçi kızları aldı ve Jia gün boyu serbest kalabilsin diye bebeği sırayla onlara baktırttı. Seyisler ve ayak işleri yapan adamlar onun hiçbir detayı atlamayan dikkatini ve nazik müdahalelerini takdir ederken, hizmetçi kızlar ondan, gelecekte çalışacakları yerlerde de lazım olacak işe yarar beceriler öğrendiler. Festival günlerinde herkese fazladan bir yumurta verilmesi gibi, Kâhya Krin’in bir kez bile ilgilenmeye zahmet etmediği şeylerle ilgileniyordu.

Ve Soto İstila öncesindeki eski günler hakkında harika hikâyeler anlatıyordu! Mutfaktaki çalışanları eğlendirmek için eski Cocru aristokrasisi hakkındaki hikâyelerinden birini anlattığında, Jia bile bazen büyüleniyordu. Jia, Soto’nun anlattığı hikâyelerin çoğunun muhtemelen uydurma olduğunu düşünüyordu; fakat onları o kadar güzel ve sarsıcı detaylarla süslüyordu ki, Jia bunların gerçek olmalarını diliyordu.

Cocru’nun kırsallarında birlikte yürüyüşler yapıyorlardı: Kumsal boyunca, ovalarda, tepelerin üstünde ve yamaçlarında geziniyorlardı. Soto, Jia’nın topladığı bitkilerle ilgileniyor ve akıllıca sorular soruyordu, bu sırada Jia da ona çeşit çeşit deniz yosunlarını, çiçekleri, otları ve fundaları neye iyi geldiklerini anlatarak memnuniyetle gösteriyordu. Jia, Kuni’yle ikisinin hikâyelerini sorun Soto’ya Kuni’nin en az bilinen kahramanlıklarını neşe içinde anlattı.

Soto da bunun karşılığında Jia’ya Cocru’nun trajik, ciddi ve romantik geçmişiyle ilgili pek çok hikâye anlattı; Kral Thoto Xana’nın barış girişimleriyle ilgili önerilerini dinlemeyi reddedince kendini

Liru Irmağı'nda boğan, ünlü şair Başbakan Lurusén'inki de bunlardan biriydi.

Dünya sarhoş; ayık olan bir ben varım.

Dünya uyuyor, ben uyanığım.

Gözyaşlarını senin için değil Kral Thoto,

Cocru'nun erkekleri ve kadınları için akıyor

“Ne kadar sadık ve iyi bir adamdı,” dedi Jia, iç çekerek. Kuni'nin bu şiir hakkındaki yaratıcı yorumunu hatırladı ve ağzının kenarları bir gülümsemeyle büzüldü.

“Politikaya hiç bulaşmak istememiş aslında biliyor musun?” dedi Soto. “Dağlarda inzivaya çekilmiş bir şair olmak istiyormuş.”

“Fikrini ne değiştirmiş?”

“Karısı, Leydi Zy. Bu kadın ondan daha fazla vatansevermiş ve sözcüklere olan yeteneğini insanları eğlendirmekten daha yüksek bir amaç için kullanması gerektiğini söyleyerek onu cesaretlendirmiş. ‘Politika sanatların en yükseğidir.’ Karısı böyle dermiş ve Lurusén de, en sonunda, onu dinlemiş ve çok geç olmadan Cocru'nun Xana'ya savaş açması için bu tutkulu yakarışı yazmış. Kral Thoto Xana'yla barış anlaşması imzalamak için Lurusén'i görevinden aldığı anda, Lurusén ve Leydi Zy itirazlarını dile getirmek için birlikte Liru'ya atlamışlar.”

Jia bir süre sessiz kaldı. “Eğer karısını dinlemeseymiş, belki de bir ömür dağlarda yaşamış olacaktı.”

“Ve tanınmadan ölmüş olacaktı,” dedi Soto. “Eakat bugün, Cocru'lu her çocuk Lurusén'in şiirlerini ezbere bilir ve ismine saygı gösterir. Şair her sayfada Xana'nın ismini lanetlese de, Mapidéré bile onun kitaplarını yasaklamaya cesaret edemedi.”

“O halde, belki de karısına minnettardı? Böyle mi düşünüyorsun?”

“Birlikte bir karar verdiklerini ve sonuçlarını da birlikte göğüslemekten mutlu olduklarını düşünmek istiyorum,” dedi Soto.

Jia düşünceliydi. Soto daha fazla bir şey söylemedi ve yürüyüşlerine sessizlik içinde devam ettiler.

Jia, Soto'nun kim olduğunu bir kez daha merak etti... Geçmişle ilgili soruları maharetle geçiştiriyordu ve Jia birinin hayatını didikli-yormuş gibi hissetmekten nefret ediyordu.

Jia yine de Soto'yu seviyordu; çünkü Jia'nın bazen tek istediği şeyin yalnız kalmamak için yürüyüşlerinde ona eşlik edecek biri

olduğunu anlıyordu. Jia, onun yanındayken önemsiz konular hakkında bencilce dert yanabiliyor ya da genç ve güzel bir kadına yakışmayacak şekilde yüksek sesle gülebiliyordu. Soto, onun yaptıklarında yanlış bir şey olduğunu asla düşünmüyor gibiydi.

“Lord Garu, uzun zamandan beri evden uzak,” dedi Soto bir sabah, Jia’nın o günkü talimatlarını almaya geldiğinde.

Jia, kalbinde bir sancı hissetti. “Uzun zaman oldu ve yeni bebek geldiğinde de muhtemelen burada olmayacak.”

Bu durum, yüksek sesle dile getirilince, sanki ete kemiğe bürünmüş ve gerçeklik kazanmıştı. Kuni ne olduğunu anlatamayacağı bir görev nedeniyle Zudi’den ayrılacağını ilk söylediğinde, Jia onun bu kadar umursamaz olmasına kızmıştı. Rüya otları, Kuni’yle birlikteyken bir miktar yürek sızısının kaçınılmaz olduğunu her zaman söylememişler miydi zaten? Aslında bu duruma hiç şaşırmamalıydı.

Günler tek bir haber alamadan geçerken, Jia gittikçe daha çok endişeleniyordu. Phin öldüğü ve Mata da Kurt Pençesi’nde olduğu için Jia’nın haber alabileceği güvenilir bir kaynak kalmamıştı. Kral Thufi ve diğer soylular, onun kim olduğunu tam olarak bilmiyorlardı.

“Anladığım kadarıyla Başkomutan Zyndu ve Lord Garu iyi arkadaşlar,” dedi Soto.

“Evet. O ikisi birlikte savaştılar ve kardeş kadar yakınlar.”

“Erkekler arasındaki arkadaşlıklar, kaderin büyük iniş ve çıkışları karşısında pek dayanamazlar,” dedi Soto. Devam edip etmemekte tereddüt edercesine sustu. “Bu Mata Zyndu hakkında ne düşünüyorsun?”

Soto’nun tarzı Jia’yı rahatsız etti. Zyndu; Kurt Pençesi Fatihi, İmparatorluğun Başının Belası ve Dara’nın En Muhteşem Savaşçısıydı. Şimdi Géjira’da kasıp kavuruyor ve eski Gan şehirlerinde orada burada kırıntıları görülen imparatorluk direnişini temizliyordu. Kral Thufi bile başkomutandan saygıyla bahsediyordu. Buna rağmen Soto, onun ismini bir çocuktan bahseder gibi özensizce telaffuz ediyordu. Acaba Soto’nun ailesi ve Zyndu’lar arasında bir mesele mi vardı?

Jia dikkatlice yanıt verdi. “Başkomutan Zyndu, hiç şüphesiz isyanın en önemli üyesi. O olmasaydı, düzenbaz Marana’ya ve kararlı Namen’e karşı asla bir zafer kazanamazdık.”

“Öyle mi?” Soto eğleniyor gibiydi. “Bu söylediklerin, sanki bir dakika sussalar onlara inanmayı hemen bırakacağımızdan korkan

sokak tellallarının her gün anlattıkları şeyler gibi geliyor kulağa. Tek bildiğim, onun çok insan öldürdüğü.”

Jia buna nasıl yanıt vereceğini bilemedi ve ayağa kalktı. “Artık politikadan bahsetmeyelim.”

“Bu, sonsuza kadar mümkün olmayabilir Jia. İstesen de istemesen de sen bir politikacının karısısın.” Soto, saygıyla eğildi ve gitti.

Soto’nun odası Jia’nın odasının bulunduğu koridorun sonundaydı ve uykusu hafifti.

Herkes yatağa gittikten sonra, Jia’nın odasının kapısının açıldığını işitti ve güneş doğmadan hemen önce kapının tekrar açıldığını duydu.

Hiç kimsenin izlemediğini sandığı bir sırada, Kâhya Otho Krin’in Leydi Jia’ya nasıl baktığını görmüştü. Jia’nın arabasının dizginlerini tutarken onun yanında nasıl oyalandığına şahit olmuştu. Ayrıca, Leydi Jia’nın onun gülümsemelerine nasıl kaçamak gülümsemelerle yanıt verdiğini ve evin mali durumuyla ilgili raporlarını sunarken onu nasıl dikkatlice dinlediğini de görmüştü.

Her şeyin ötesinde, diğerleri etraftayken birbirlerine yakın durmak için çok titizlenmeleri, Soto’ya ihtiyacı olan her şeyi anlatmıştı.

Soto, uyanık halde karanlıkta yatarak düşünüyordu.

Garu’nun evini seçmişti; çünkü Mata Zyndu ve Kuni Garu’nun heyecan verici öykülerine çok ilgi duyuyordu. Başkomutan ve eşkiya, arkadaş olmaları en ihtimal dışı olan iki kişi, birbirine en sadık arkadaşlar olmuşlardı ve Tanno Namen’e karşı sergiledikleri başarı, isyan esnasında binlerce insana ilham vermişti. Onlar hakkında müzikli orta oyunları yapılmıştı ve pek çok insan onların tanrıların gözdeleri olduğunu, buna inanarak, söylüyordu.

Soto, efsanelerin ardındaki gerçeği kendisi görmek, karısının gözünde Kuni’nin nasıl görüldüğünü anlamak istemişti. Bir insanın dünyanın gözünde ne kadar büyüdüğüne önemi yoktu; karısının gözünde her zamanki, olağan büyüklüğünde olacaktı; hatta olduğundan daha küçük bile görünebilirdi. Jia’yı, bir zamanlar amacına ulaşmak için araç olarak gördüğü bu kadını hiç ummadığı şekilde sevmişti. Bir erkek olarak Kuni’yi, sevdiği kadınla değerlendiriyordu.

Jia ciddiye alınması gereken bir güç haline gelebilir, isyanın ilerlediği yola şekil veren bir insan olabilirdi ve böylece isyanın meyveleri, geçmiş bir ideale bakan ama önündeki karmaşık gerçekliğe kör olan Mata Zyndu gibi adamlardan daha fazlasına tatlı gelirdi. Soto,

çıkmaya yazgılı olduğu bu yola Jia'yı yavaşça iteklemeyi umuyordu ve bunun için kendi geçmişiyle ilgili gerçeği açıklamak zorundaydı. Fakat şimdi, Jia'nın yaşamındaki bu netameli durumu öğrenmişti ve bunun ne anlama geldiğini iyi tartmalıydı.

Bazıları, aşkı idealleştirmeye, onu bir fetiş haline getirmeye eğilimliydi. Şairler, aşkı, demir ustasının ocağından henüz çıkmış bir demir çubuğa benzetmişlerdi; aşk onlar için kıpkırmızı bir kordu ve sonsuza dek öyle kalacaktı. Soto, bu tür kavramlara kafayı çok takmazdı.

Bir adam bir kadına âşık olur, onunla evlenir ve tutku sönerdi. Adam, bundan sonra yüzünü dışarıya çevirir, başka bir kadını görür, yine âşık olur, onunla evlenir ve bu yeni tutkunun da zamanı geldiğinde söndüğünü hissederdi. Esasen, bütün Tiro devletlerinde bir erkeğin birden çok karısı olmasına izin veriliyordu; elbette bütün karılarını bunu kabul etmeye ikna edebilirse.

Fakat bu eğer iyi bir adamsa, tutku, üflendiğinde yeniden alevlenecek, için için yanan bir köz haline dönüşürdü. Büyük Kon Fiji'nin çok uzun zaman önce yazdığı gibi: İyi bir koca, bütün karılarına âşık olmaya devam eder; fakat iyi olmak zahmet gerektirir ve kocaların çoğu tembeldirler.

Kocasından uzakta olan yalnız bir kadının teselliyi bir âşıkta aramasında da hiçbir fark yoktu. Yine de, kocasını hâlâ sevdiğini söylerken, büyük oranda yalan söylüyor olmayacaktır.

Soto, hem kadınlar hem de erkekler açısından aşkın daha çok yiyeceğe benzediğine inanıyordu. Damağı yoran yiyecek aynı yiyecekti, ama çeşitliliği yaratan baharattı.

Toplum, eğer ihanetin kendisi haline gelmişlerse, kadınların bu tür ihanetlerde bulunmalarına, aynı ihanetleri gerçekleştiren kocalara gösterdiği kadar hoşgörü göstermezdi.

Fakat toplum yanılıyordu. Kalbin gelgitlerine yönelik anlayış erkekler için olduğu kadar kadınlar için de geçerli olmalıydı.

Öyleyse Jia, konu gönül işleri olunca anlaşmalara bağlı bir kadın değildi. Soto, konumunu ve nüfuzunu kullanmak konusunda Jia'nın tutkularında olduğu kadar cesur olacağını umuyordu. Bunu, kendi mutluluğu için olduğu kadar Cocru'nun erkeklerinin ve kadınlarının mutluluğu için de umuyordu ve tabii bütün Dara'nın da öyle.

Soto uykusuna geri döndü ve bildikleri hakkında hiçbir şey söylemedi.

PAN'IN GERÇEK EFENDİSİ

GÉJIRA: *PRINCIPATUS*'UN İLK YILININ İLK AYI

İmparatorluk artık Başkomutan Kindo Marana ya da General Tanno Namen gibi bir liderden yoksun olduğu için, Géjira'da kalan direniş cepleri de Mata Zyndu karşısında boş kabuklar gibi çöktü. Pek çok garnizon savaşmadan teslim oldu.

Fakat birkaç şehir savaştı ve isyancı ordusunun komutanları kendi değerlerini ispatlamak için Mata'ya bu şehirlerin istilasıyla ilgili stratejiler sunmakta birbirleriyle yarıştılar. Özellikle Gin Mazoti isminde sıska bir adam onu görmek için her fırsatta ısrar ediyordu.

“Eğer bana elli tane adam vererseniz, gelişinizden çok önce şehirlere tüccar kılığında girebilir ve geldiğinizde kapıları sizin için açabiliriz.”

“Burada denize boşalan bir su tahliye kanalı var; şehre kanalizasyonlardan girebiliriz.”

“Pan'ın hiç ses çıkarmaması oldukça tuhaf. Naip, birlikleri Géjira'da toplamak için neden yeni bir lider atamadı? Başkomutan, bir şeyler dönüyor ve bu yüzden Géfica'daki casusluk faaliyetimizi iki katına çıkarmalıyız.”

Mata, onu küçümseyerek başından savdı. Böyle adamlar gerçek cesarettten çok hilelere güvenmeyi tercih ediyorlardı. Değersizdiler.

Mata, kendisine boyun eğmeyen her şehri kaba kuvvetle ele geçirdikten sonra askerlerine şehir sakinlerine dilediklerini yapmaları için üç gün süre verdi. Ele geçirdiği bölgeler o gittikten sonra ayak-

lanmasınlar diye ek bir önlem olarak Géjira'nın sanayisini enkaza çevirmeye karar verdi. Sonaru boyunca yer alan su değirmenleri yerle bir edildi ve tarlaları sulayan yel değirmenleri yanan büyük meşalelere dönüştüler.

Mata Zyndu'nun yanında esir olarak dolaştırdığı Kral Dalo, Istiladan önce Gan'a ait olan Géjira adına, bazı kereler müdahale etmeye çalıştı. Şimdi isyancı ordusunda Başkomutan Zyndu'nun "misafiri" olan Marana bile merhamet çağrılarında zaman zaman Kral Dalo'ya katıldı.

İnsanlar Mata'ya tavsiyede bulunmaya çok istekliydiler ve Mata bundan yorulmuştu.

"Bu şehirleri ibret olsun diye cezalandırarak Géjira'nın geri kalanındaki direnişin cesaretini kırdığımı ve böylece uzun vadede daha çok hayatı, özellikle de adamlarımın hayatlarını kurtardığımı elbette anlıyorsunuzdur, değil mi?"

Dalo bu soruya yanıt vermedi. Marana, zamanında aynı mantığı kullandığı için ara sıra utançtan kızarıyordu.

Fakat Zyndu'nun gözünde, Géjira halkı aynı zamanda korkak ve haindi; çünkü isyan onların desteğinden faydalanabilecekken imparatorluğa karşı ayaklanmamışlardı. Mata, askerlerinin ele geçirilmiş Géjira şehirlerine karşı zalimliklerini bir açıdan haklı görüyordu.

Kurt Pençesi'nden sonra, kendi merhametinin onu izleyenlerin hayatlarına mal olmasını hiç mi hiç istemiyordu.

Diğer Tiro devletlerinin ordularının bağımsız komutanlıklar olarak var oldukları hikâyesi hâlâ devam etse de, Faça ve Gan komutanları olan Owi Ati ve Huye Nocano artık birer kukladan başka bir şey değillerdi. Orduları, Zyndu'nun komuta zincirine sıkıca bağlanmıştı. Kral Thufi de, Başkomutan Zyndu için "tavsiyeler" içeren mesajları taşıyan ulaklar gönderiyordu bazen; fakat Mata mesajlara şöyle bir baktıktan sonra fırlatıp atardı.

Mata Zyndu, şimdi neredeyse gerçek *princeps* idi –hayır, bir *princeps*'ten fazlası, bir *hegemondu*– ve bütün Tiro devletleri bunu anladılar.

Géjira, bir ay sonra nihayet dize getirilmişti. Fakat dağların diğer tarafında yer alan ve imparatorluğun kalbi olan Géfica'da olup bitenlerle ilgili güvenilir haberler almak çok zordu. Thoco Geçidi'ndeki kervan trafiği durmuştu ve Mata'nın casuslarından hiçbiri geri dön-

medi. İmparatorluktan geriye kalanlar, Kusursuz Şehre kapanmışlardı ve Géjira'ya destek göndermiyor gibiydiler.

Mata'nın Zudi'ye gönderdiği ulaklar da elleri boş döndü: Dük Garu kayıptı ve kimse nereye gittiğini bilmiyordu. Mata çok endişeli değildi; son saldırı için Kuni'nin yanında olmasını istemişti, fakat Kuni'nin kurnaz ve kendine dikkat edecek biri olduğunu biliyordu.

Yeni yıl geldiğinde, Mata, isyancı ordusunu Thoco Geçidi'ne taşıdı; oradan Çocuk imparator Erishi için Pan'a doğru yürüyüşe geçecekti.

Nihayet, diye düşündü, *Dara'yı kurtarma hayali gerçekleşmek üzere*. Bir tüy kadar hafif, bir çocuk gibi neşeli hissediyordu.

Shinané ve Wisoti Dağları'nın karla kaplı dorukları ve sarp kayalıkları, kuşlar ve dağ keçileri hariç hiçbir canlıya geçit vermiyorlardı.

İki dağ silsilesinin doğusundaki Géjira'dan, batı tarafındaki Géfica'ya geçişi sağlayan tek yer, güneydeki yüksek Kana ve Rapa dağları ile kuzeydeki Fithowéo Dağı arasında yirmi kilometre boyunca uzanan bir vadiden oluşan Thoco Geçidi'ydi. Thoco Geçidi dar ve karanlıktı ve dik dağların arasındaki boşluklardan sızan ışık huzmelerini yakalayacak kadar yükseklerle uzanan heybetli ağaçlarla kaplıydı. İki tarafında yer alan volkanların gümbürdemesi, kayaların ara sıra aşağıya kaymasına neden oluyor ve bu kayaların kalıntıları temizlenene kadar da geçit kapalı kalıyordu. Pusu kurmak için mükemmel bir yerdi.

Yıllar boyunca, bu bağlantı noktasındaki Tiro devletleri, Thoco Geçidi'ni koruyan duvarla çevrili bir dizi kale için birbirleriyle savaştılar. Bunları kontrol eden, Büyük Ada'nın omurgasını da kontrol ediyordu.

Doğu ucundan gelindiğinde, Thoco Geçidi'ndeki ilk kale, iki yüzyıldan fazla bir zaman önce kurulmuş olan ve büyük bir taş bloğundan inşa edilmiş bir kaleye benzeyen Goa idi.

Başkomutan Zyndu'nun ordusu Goa'ya dikkatlice yaklaştı ve birkaç tane keşif birliği gönderdi. Pan'dan önceki son engel olduğu için Thoco Geçidi güçlü bir şekilde korunuyordu muhtemelen.

Keşifçilerin komutanı Doru Solofi, Goa Surları'nda Cocru'nun kırmızı bayraklarının dalgalandığı şeklindeki şaşkınlık verici haberle geri döndü.

Mata Zyndu, yanına kişisel muhafızlarından birkaçını aldı ve atını Goa kapılarına doğru sürdü.

“Açın!” diye seslendi Ratho. “Bütün İsyançı Orduları’nın Komutan Başkomutan Zyndu’yla birlikteyiz. Komutanınız kim?”

Askerler surların üzerinden dikkatlice baktılar. “Lord Garu’nun emri olmadan, kimsenin içeri girmesine izin vermeyiz.”

“Lord Garu mu? Zudi Dükü Kuni Garu mu demek istiyorsun?”

“Ta kendisi... İmparator Erishi’yi ele geçirdiği için şimdi Géfica kralı olacak!”

Mata atını ileri sürdü. “İmparator Erishi’yi yakaladı mı? Kapıları hemen açın ve onunla konuşmama izin verin!”

Goa’yı savunanlar, Kuni’ye teslim olan eski imparatorluk askerleri olduğu için yeni lordlarına ne kadar gayretli olduklarını göstermek istiyorlardı. Mata Zyndu’ya ve korumalarına okları arka arkaya gönderdiler ve öyle kasıla kasıla içeriye girip krallarıyla görüşebileceğini sanan bu küstah adama güldüler.

Ratho kalkanını Mata’nın önüne tuttu, fakat Mata kalkanı onun elinden kaptığı gibi fırlatıp attı. Bir ok omzuna isabet etti, fakat Mata bunu hissetmiş gibi değildi.

Fakat Ratho kalbi kanıyormuş gibi hissediyordu. Nasıl olur da Lord Garu arkadaşına karşı silaha sarılırdı? Başkomutanla birlikte başlarından geçen onca şeyden sonra hem de.

“Bir hata olmalı,” dedi Mata Zyndu.

Kuni bana bir zamanlar, Kusursuz Pan’ı ele geçirip Kral Thuşi’nin vaat ettiği ödülü kazanacak cesaret ve gücün bir tek bende olduğunu söylememiş miydi?

Kuni’ye, bir altın fırtınası, bir kasımpatı dalgasıyla kaplanmış olan ve benim bunun karahindiba olmasını umduğum imparatorluk başkentiyle ilgili rüyamdan bahsetmemiş miydim?

Bizler, her şeyde birbirimizi desteklemeye, bencilce kazançlar için değil, aynı amaçlar için savaşmaya söz vermiş kardeşler değil miyiz?

Mata Zyndu anlayamıyordu. O, Kurt Pençesi’nde isyanın hayatta kalması için mücadele verirken, Kuni nasıl olur da bir hırsız gibi Pan’a sızabilirdi? Ve şimdi de, kendi bölgesini koruyan bir haydut gibi, nasıl olur da ona kılıçların doğrultulmasına izin verebilirdi? Bu mümkün değildi. Kuni olduğunu iddia eden bir sahtekâr olmalıydı bu.

“Herkes bana ihanet ediyor,” diye mırıldandı. “Kikomi de, Kuni de onursuzlar.” İnsanlara ne kadar güvenirse güvensin, ona her zaman en rezilce yollardan ihanet ediyorlardı.

Fakat Toru'lu Pering, ona gelip, Kuni'nin yoldaşlarından biri olan Ro Minosé isimli birinin Goa'dan kaçtığını ve kendisine teslim olmak istediğini bildirdi. Mata Zyndu'nun ordusunun büyüklüğünü görmüş ve Mata'ya katılmanın daha anlamlı olacağına karar vermişti.

“Bana Lord Garu'nun başarılarından bahset,” dedi Mata Zyndu. Duygularını belli etmeyen bir yuz ifadesi takınmaya ve sesini sakın tutmaya gayret ediyordu.

Ro, ona Kuni Garu'nun bir *cruben*'in sırtında Rui'ye gitmesinden. Pan'a bir sürpriz saldırı düzenlemesinden, teslim olan imparatorluk askerlerini ustaca idare ettiğinden, sonrasında hoşgörülü bir yönetici olmasından ve Géfica halkının ona verdiği değerden bahsetti.

“İnsanlar Lord Garu'yu seviyorlar. “Pan'in fatihi olarak...”

“Devam et.”

“Tanrıların seni değil de onu seçtiklerini, onun kutsanmış olduğunu düşünüyorlar. Lord Garu'nun adamları sık sık Dimu'da neler olduğundan bahsediyorlar ve firar eden imparatorluk askerleri Géjira'daki Kurt Pençesi'nde olanların dedikodusunu yayıyorlar. Bazıları, Lord Garu'yu sadece kralları olarak görmek istemekle kalmıyor; belki de yeni olmasını diliyorlar.”

Mata Zyndu'nun öfkesi, şimşek gibi indi ve bütün benliğini kapladı. Çadırının içinde, kafese kapatılmış bir hayvan gibi dolanmaya başladı. Çadırın içindeki her şey çoktan kırılmıştı ve adımlarını atarken çamurlu zemine saçılmış kırık parçaları eziyordu.

Ben ve askerlerim, imparatorluğun en büyük ordusunu Kurt Pençesi'nde durdurmak için hayatlarımızı ortaya koyarken, Kuni, açık kalmış arka kapıdan bir hırsız gibi içeri sızdı.

Ben, bu dünyanın bugüne kadar görmediği en büyük zaferi sadece yiğitliğimle ve bileğimin gücüyle kazanırken, Kuni bana ait olan onuru ve ödülü çaldı.

Ve şimdi, şimdi ne oluyor? Hırsız, karşıma çıkıp kendisini ifade edecek kadar bile dürüst değil. Kardeşim gibi olan Kuni Garu, ganimetin büyük kısmını kendisine saklamak isteyen bir soyguncu gibi kapıyı yüzüme kilitledi.

“Ben ölmeden, onun Géfica kralı olmasına izin vermeyeceğim!” diye kukredi Mata Zyndu. Tunoa'dan beri onu takip ederek korkusuzca savaşıyor ve hepsi nerdeyse daha çocuk yaştaki genç adamlar olan askerleri adına daha da ölkeliydi. Gösterdikleri cesaretin tüm dünyaca bilinmesini hak ediyorlardı çünkü.

İnsanların imparatorluğun sonunu getirenin Kuni Garu olduğunu düşünmelerine izin verilemezdi.

Diğer soylular ve komutanlar, çadırın girişine doğru adım adım yavaşça ilerlediler, başlarını itaatkârlıkla eğerek ve özür sözcükleri mırıldanarak aceleyle çadırı terk ettiler.

Kalan tek kişi Toru'lu Peringdi. "Başkomutan, sakın olun ve bunu enine boyuna düşünün."

"Düşünmek mi? Harekete geçmeliyiz! Pan'a ulaşip Kuni Garu düzenbazını yakalamak için bir an önce Goa'ya saldırmalıyız. Muhtemelen, bana yanlış yaptığını bile anlayamayacak kadar yüzsüz olsa da, bu hainin yüzünü görmek istiyorum."

"Başkomutanım, siz imparatorluğa karşı yalnız bir kurt gibi savaşırken, Kuni Garu da İmparator Erishi'yi sinsi bir akbaba gibi kapmış olmalı. Fakat Kral Thufi'nin vaadinin maddelerini harfiyen yerine getirmiş oldu ve şimdi onunla kıskanç bir çocuk gibi savaşmanız insanların gözüne kötü görünebilir. İmparatorluk düşmüş olsa da, büyük lordlar arasında, bu kadar kısa bir zaman içinde bir savaş başlatmak hepimizin haysiyetine leke sürecektir."

"Bunu hak etmiyor! Bana ait bir unvanı çaldı o!"

"Kazananın kendisi olduğunu ve onun bu haksız gaspına rıza gösterdiğinizizi düşünmesine izin vermek daha iyi olabilir. Ona yaklaşın. Adamlarından uzakken gardını düşürdüğünde, onun yakasına yapışabilir ve sahtekârlığını bütün dünyanın gözü önüne serebilirsiniz; işte o zaman, ancak o zaman, yeni Tiro devleti Géfica'nın tahtında usulünce hak iddia edebilirsiniz," dedi Toru'lu Pering.

Başkomutan Zyndu, Géfica Kralı Kuni gibi büyük bir lorda hizmet ettikleri için kaledeki askerleri kutlamak amacıyla, Goa'ya ulaklar gönderdi. Askerler krallarına bir mesaj iletebilir miydi acaba?

Başkomutan Zyndu, eski dostunu Pan'da kazandığı göz kamaştırıcı zafer nedeniyle kutlamak istiyordu ve Majesteleri Kral Kuni'nin bir onunla görüşme lütfunda bulunmasını naçizane talep ediyordu.

Mata Zyndu, elbette "Majesteleri, Kral Kuni" gibi sözcükleri yazmaya tahammül edemiyordu. Toru'lu ondan böyle yapmasını istediği için yazmaya çalıştı; fakat o kadar öfkeliydi ki, balmumundan çubuğu elinin içinde eriyene kadar sıkı.

Ayağa fırladı ve Toru'lu Pering'e mesajı kendisinin yerine tamamlamasını söyledi.

“Avlanmaya gidiyorum,” dedi Mata. “Hemen şimdi, birini ya da bir şeyi öldürmeye ihtiyacım var.”

Mata’nın alaycı mesajını okuyunca, Kuni’nin yüzü bembeyaz oldu.

“Thoco Geçidi’ni Başkomutan Zyndu’ya kapatmak kimin fikriydi?” diye sordu. Sesi titriyordu. “Pan’daki zaferimi paylaşmak için kardeşime gönderdiğim ulaklara ne oldu?”

Rin Coda öne adım attı. “Başkomutan Zyndu acımasızlığıyla tanınır. Zaferimizle ilgili haberlerin doğuya yayılmasını engelledim ve Thoco Geçidi’ni tahkim ettim. Bunun, Pan’daki konumumuzu güven altına almak ve halkın desteğini kazanmak için bize daha fazla zaman kazandırabileceğini düşündüm.”

“Oh, Rin, sen ne yaptın?” Cogo Yelu başını öfkeyle salladı. “Müttefik değil de düşmanmışız gibi başkomutana açıkça kafa tutmuş oldun! Şimdi, Lord Garu’nun mesajı gitse bile, hiç kimse iyi niyetine inanmayacak. Mata Zyndu’nun bizimkinin on katı askeri var ve tepedeki güneş kadar yükseklerle ulaşmış bir üne sahip. Bütün Tiro devletleri ona saygı gösteriyorlar ve Lord Garu’nun Géfica’yı talep etmesi, Zyndu’nun desteği olmadan gerçekleşemez. Herkesin gözü önünde onu Pan’a davet etseydik, Lord Garu’nun sürpriz saldırısının baştan itibaren Başkomutan Zyndu’nun planının bir parçasıymış gibi gösterebilir ve bu yolla onun desteğini...”

“Gibi göstermek değil,” diye araya girdi Kuni. “Zaferi kardeşimle paylaşmak, baştan beri planımdı.”

“Fakat bu artık mümkün değil,” diye üzüntüyle yakındı Cogo. “Bu, telafisi zor olacak bir hata.”

Luan Zya’yı getirmek için Haan’a hemen atlılar gönderildi. Kuni’nin onun tavsiyesine ihtiyacı vardı.

“Zafer umduğum kadar tatlı sonuçlanmadı,” dedi Kuni, Luan’a.

Luan başını salladı, Ginpen’de atalarından kalma mülkün yıkıntıları arasında babasının ruhundan bir teselli gelmesi için beklerken hissettiği yalnızlığı ve bitkinliği düşünüyordu. “İnsan kalbinin gelgitlerini anlamak, tanrıların istekleriyle ilgili kehanette bulunmak kadar zor.”

Felsefeyi bir yana bırakıp, halen önlerinde duran sorunla hemen ilgilenmek zorundaydılar. Kuni’nin kuvvetleri Goa’dan çekilmişti ve Mata’nın ordusu enselerindeydi.

Iuan Zya ve Cogo Yelu, Kuni Garu'nun kuvvetlerinin Pan'dan çekilmesi için dikkatlice plan yaptılar. Sarayı mühürlediler ve geri alınabilecek bütün hazineleri eski yerlerine koydular. Cogo, İmparatorluk Arşivleri'ndeki kayıtları öküz arabalarına yükledi ve Kuni'ye götürdü. Dafiro, kayıtların arasına bazı gizli hazinelerin saklandığına şimdi ikna olmuştu; fakat bununla ilgili sorular sorunca, Cogo üzüntüyle başını sallamakla yetindi.

Sonrasında Kuni, Cocru'dan getirdiği adamları ve teslim olan imparatorluk askerlerinden kendisiyle kalmak isteyenleri şehrin on kilometre batısına çekti ve Tututika Gölü kıyılarında yeni bir ordugâh kurdu.

Pan'ın yaşlıları Kuni'ye kilometrelerce eşlik etti. Dük Garu'nun, İmparator Erishi'nin ağır vergileri ve korkunç baskılarından kat be kat daha iyi olan ılımlı yönetimini sevmişlerdi. Dimu'nun, Kurt Pençesi'nin ve Géjira'mn kanına bulanmış ünü yüzünden, Başkomutan Zyndu'yu yeni fatihleri olarak kabul etmeye gönülleri yoktu. Kuni Garu'ya kalması için yalvardılar.

"Başkomutan Zyndu ile aramızda bir yanlış anlaşılma oldu," dedi Kuni Garu. "Kalmam işleri daha da kötüleştirecek." Fakat Dimu yurttaşlarının ölüm çığlıklarını hatırlayınca suçluluk duygusu hissetti.

Kuni, önünde alabildiğince uzanan Tututika Gölü'ne bakıyordu. Su, deniz gibi gökyüzüne doğru uzanıyordu; sakin ve bir ayna gibi düzdü.

"Şimdi bekleyip Mata'nın bize nasıl karşılık vereceğini görmek zorundayız. Arkadaşlığımızı unutmayacağını ve hakaret olarak algılanan davranışı bağışlayacağını umuyorum."

Mata Zyndu, Pan'a vardığında şehri yağmayla arındırma emri verdi. Adamlarına imparatorluk başkentinin zenginlikleri vaat edilmişti ve o da onları bu zevkten mahrum etmeyecekti. Onu ellerinden geldiğince iyi karşılayan Pan yurttaşlarının katledilmesini tam olarak emretmemişti; fakat onları affetmemişti de.

Soğuk kış yağmuru yağıyordu ve insanlar, peşlerinden kovalayan kılıçların önünde paniğe kapılarak kaçtıkça, şehrin içindeki arklardan akan yağmur sularının rengi de kırmızıya döndü.

Çocuk imparator Erishi, Kuni ve adamları Pan'ı terk ederken geride, sarayda bırakılmıştı.

“Ne olur beni de al yanına,” diye yalvarmıştı çocuk. “Bu kasabın karşısına çıkmak istemiyorum.”

Kuni iç geçirmiş ve yapabileceği hiçbir şey olmadığını söylemişti. Mata Zyndu, artık kendisini bütün Tiro devletlerinin *hegemon*’u ilan etmişti. İmparator’un kaderi onun ellerindeydi. Kuni, parmaklarıyla elbisesinin yenlerine yapışan çocuğu uzaklaştırdı ve yoluna gitti; fakat Erishi’nin yürek burkan çığlıkları, Kuni’nin zihninde uzun süre yankılandı.

Mata Zyndu’nun adamları, alabildikleri tüm hazineleri saraydan arabalarla taşıdılar. Askerler, daha sonra imparator ve sadık hizmetkârları içeride olduğu halde sarayın kapılarını kapadılar.

Mata Zyndu, Xana İmparatorluğu’nun Altı Devlet’e karşı olan günahlarını yüksek sesle saydı ve sarayı ateşe verdi. Yükselen alevlerden saklanmak için oradan oraya koşan çocuk imparator, en son, sarayın en yüksek kulesinden atlarken görüldü. Alevler azdıkça azdı ve ne kadar yayılırsa yayılsın Pan halkının alevleri söndürmeye çalışması yasaklandı. En sonunda Pan tamamen kül oldu ve dumanlar üç ay boyunca tüttü. Yıkımdan geriye kalan ve gökyüzüne siyah bir mızrak gibi saplanan kül ve duman Haan’dan bile görülebiliyordu.

Kusursuz Şehir artık yoktu.

“Erishi’nin ölmesiyle, imparatorluk da ortadan kalktı,” dedi Mata. “Şimdi artık *principatus*’un* ilk yılındayız.” Halkın tezahüratı, kulağına zorlama ve coşkudan yoksun geldi ve bu durum canını sıktı.

Mata Zyndu, adamlarını Mapidéré’nin Mozolesi’ne de gönderdi. İsyançı askerlerin neredeyse tamamının, belli bir zaman orada çalışmaya zorlanmış ve çoğu da angarya süresi içinde ölmüş aile fertleri ya da arkadaşları vardı. Herkes, Mapidéré’nin son istirahatgahını intikam arzusuyla yıkmak istiyor gibiydi ve Mata bunun son derece uygun olduğunu düşündü.

Mozole, Wisoti Dağları’nda içi oyularak boşaltılan bir dağ kovuğunun derinliklerinde kurulmuş bir yer altı şehriydi.

* *Principatus* kelimesi, Latince şef ya da birinci anlamındaki *princeps* sözcüğünden türetilmiştir. Bir politik liderin, resmen devletin ve/veya hükümetin başı olmasına bağlı kalmadan, baskın olarak hâkimiyeti elinde tuttuğu politik rejimi tanımlamak için kullanılır. —çⁿ

Mata Zyndu'nun adamları, en beyaz ve en pürüzsüz mermerden yapılmış olan şehrin kapısını çabucak parçaladılar. Kapının arkasında, dağın içine kazılmış karmaşık tünellerden oluşan bir labirent vardı ve bu tünelleri detaylı işlemelerden oluşan oymalar süslüyordu. Tünellerin çoğu tuzaklarla ya da çıkmazlarla sonlanıyordu. Elllerinde meşale ve kazmalarla tünellere dalan adamların çoğu, hangi yolun güvenli olduğunu bilmedikleri için yaralandılar ve hatta öldüler.

Tünellerden sadece birkaçı, içlerine cıva doldurulmuş ve zümrütler dizilmiş kanalların, Dara'nın denizlerini ve nehirlerini canlandıran havuzların, üzerlerine Dara Adaları'nın yansıdığı altından ve gümüşten yontulmuş sütunların bulunduğu yer altı şehrinin kendisine açılıyordu. Modeldeki adalar, gerçek Adalar'ın önde gelen coğrafi özellikleri olan zümrütler, inciler, mercanlar ve değerli taşlarla yeniden yaratılmıştı.

Büyük Ada maketinin ortasında, üzerinde İmparator Mapidéré'nin lahдинin olduğu yüksek bir platform vardı. Lahidin etrafına, ölümden sonraki yaşamında İmparator'a eşlik etmeleri için boğularak öldürülen ve onunla birlikte gömülen İmparator'un sevdiği karılarının ve hizmetkârlarının daha küçük ebatlardaki tabutları yerleştirilmişti. Yıldızların ve takımyıldızlarının gökteki hallerini yeniden yaratmak için yer altı şehrinin tavanına başka parlak mücevherler yerleştirilmişti ve yerin derinliklerinden damla damla sızan yağla beslenen lambaların yeraltı şehrini binlerce yıl aydınlatacağı düşünülmüştü.

İsyancı askerler, değerli taşları söktükten ve götüremeyecekleri her şeyi kırdıktan sonra, İmparator Mapidéré'nin cesedini mezarından çıkardılar ve Pan'ın ortasındaki boş alanda, Kiji Meydanı'nda kırbaçladılar. Sonra, kontrolden çıkmış olan kalabalık cesede saldırdı ve bin parçaya ayırdı.

Bu arada, Mata Zyndu'nun askerleri, Pan'ın yurttaşlarına ve civardaki kırlarda yaşayan köylülere saldırmaya devam ettiler. Çok büyük bir acı ve sağır olmuş kulaklara merhamet için yalvaran çığlıklar kaplamıştı her tarafı.

Mata Zyndu, Pan'ın yıkımını izleyerek caddelerde atının üzerinde dolaşıyordu. Yorucu intikamın tadı, pençesine düştüğü ihanet sarmalının yarattığı hayal kırıklığıyla kaçmıştı: Phin Zyndu, Prenses Kikomi ve şimdi de bir kardeş gibi görmüş olduğu Kuni Garu...

Pan'ın hâkimi olmanın yarattığı sevinç heyecanını yitirmişti. Şehir, ne de olsa ona Kuni tarafından teslim edilmişti; kendi bileğinin

gücüyle fethetmemiştir. Hiçbir şey hayal ettiği gibi olmamıştır.

Yolun kenarında ağıt yakmakta olan bir kadını duyunca yavaşladı. Bu yaşlı kadının sesi gibi seslere Pan caddelerinde son günlerde sık rastlanıyordu; fakat bu yas şarkısı farklıydı, çünkü kulaklarından girip ona tanıdık gelen bir yolu izleyerek kalbine hitap etmişti: Çocukken bu şarkıyı çok sık duyardı.

Atıyla her zaman Mata'ya eşlik eden Ratho Dafiro, sorup soruşturmak için gitti ve yaşlı kadını Mata Zyndu'nun önüne getirdi.

“Kadın, sen Tunoa'dan mısın?”

Zayıf ve uzun boylu kadın, kirden yoluk yoluk olmuş saçlarını Mata'ya bakmak için kenara çekti. Kadının karanlık yüzü Mata'ya tuhaf göründü. Haan'lılara benziyordu, fakat tertemiz bir Tuona aksanıyla konuşuyordu.

“İsmim Mira,” dedi kadın. “Ve gerçekten de bir Tunoa kadınıyım.”

Son söylediği söze bir laf etmesini bekliyormuş gibi, Mata'ya meydan okurcasına baktı. “Ailem geçimini balık tutarak sağlıyordu Haan'da, ta ki bir gün babamın ağlarına şans eseri bir *dyran* takılana kadar. Yerel garnizonun Xana'lı komutanı, İmparator'un ölmüş olan annesi Leydi Datha *dyran*'ı kutsal kabul ettiği için babamın kutsala saygısızlıkta bulunduğunu öne sürdü. Tanrıların gönlünü almak için babam ona on altın ödemek zorundaydı. Borçtan kurtulmak için ailem pek de iyi karşılanmadıkları Tunoa'ya kaçtı. Fakat erkek kardeşim ve ben, Tunoa Adaları'nın en küçüğü ve en uzak köşesinde olan Vines Adası'nda doğmuşuz.”

Mata başını salladı. Tunoa'lı balıkçılar, Büyük Ada'da geleneklerine bağlı yaşayan Cocru'lu çiftçiler gibi yabancıları şüpheyle karşılıyorlardı ve borçtan kaçan bir aileyi, bu haksız bir borç da olsa, hiç şüphesiz küçük görüyorlardı. Mata, çocuklar sonradan vatan sayarak yerleştikleri yerde büyürken diğer çocukların onlarla nasıl alay ettiklerini, onlara nasıl sataştıklarını gözünde canlandırabiliyordu.

“Buraya nasıl geldin ve kimin yasını tutuyorsun?”

“Erkek kardeşim denizi aşarak seninle gelmişti,” dedi kadın. “İsmi Mado Giro idi.” Mata'nın bu ismi tanıdığına dair bir işaret göremeyince, bir an önce umutla parıldayan siyah gözleri hemen donuklaştı. “İsyanın çağrısına köyümüzde kulak veren ilk erkekti. Sen büyükbabandan bile büyük bir adamdın ve Cocru'ya şan şeref getirecektin; işte bu yüzden ev ev dolaşarak bütün ailelere sana katılmaları

için çocuklarını göndermeleri gerektiğini söyledi. Farun'dan onunla birlikte on altı genç adam katıldı.”

Mata başını salladı. Bu durumda, kadının erkek kardeşi, Mata ve amcasıyla birlikte denizi aşarak Huno Krıma ve Zopa Shigin'e katılan ilk sekiz yüz kişi arasında yer almıştı. Mata daha hiç kimse değilken ve isyanın başarısızlığa uğramasına kesin gözüyle bakılırken, ona inanmışlardı.

“Evde bekliyordum; fakat uzun aralıklarla tek tük mektup geliyordu. Senin yaptıklarından gurur duyardı; küçük yaşlarımızda, beni diğer çocuklardan korumak için her zaman nasıl cesaretle ortaya çıkmışsa, eminim öyle de savaşmıştır; ama senin gözünde fazla bir değeri olmamış gibi duruyor.”

Görünüşe göre, Haan'lı kökenleri göz önüne alındığında, ordu-sunda diğerlerinden öne çıkmış olması gereken bu adam hakkında bir şeyler hatırlamalıydı. Fakat yüzünü, rütbesini ya da ismini hiç hatırlayamıyordu.

Kendi yiğitliğine, kahramanlık eylemlerine, Zyndu ismine kazandıracağı şana ve şerefe kendini o kadar vermişti ki, ona güvenenleri ve hayatlarını onun ellerine teslim edenlerin çoğunu tanımaya zaman bile ayırmamıştı. Utanarak, Mira'nın gözlerinden kaçırdı gözlerini.

“Anne babamızla ilgilenmek için evde kaldım; fakat Kana onların ikisini de geçen kış yanına aldı. Mado'dan başka bir mektup alana kadar yalnız yaşadım; o mektupta, senin en sonunda Pan'a girdiğini ve savaşın bittiğini yazıyordu. Toparlandım ve onu bulmak için buraya geldim.”

Fakat mutlu bir kavuşma yerine kardeşini, kefene sarılmış başka bir cesedin yanında yatarken bir toplu mezarda bulmuştu. Mozole'ye girmeye çalışan askerlerden biriydi. Arbalet oklarıyla kurulmuş bir bubi tuzağı, yaşamına son vermişti; fakat onun bu hatası yanındaki-lerin daha derinlere gitmesini ve yakındaki bir mezar odasında bulunan hazineleri almalarını sağlamıştı.

“Talih adil değildir,” diye mırıldandı Mata Zyndu.

Bu kadına kendisine şaşacak kadar acımıştı. Belki kadının aksanı, basit bir yaşam sürdüğü evinin anılarını aklına getirmişti. Belki, kirle ve kurumuş gözyaşlarıyla kaplı olmasına rağmen güzel bulduğu kadının yüzüydü bunun sebebi. Belki, kendisini bu kadar zaman sadakatle takip etmiş olan bir adama ait hiçbir şey hatırlamamasının

yarattığı mahcubiyet duygusundan kaynaklanan bir görev duygusuydu bu. Belki de, kendi gayretinin faydalarından başkaları yararlansın diye büyük bir risk alma cesareti gösteren bu ölmüş askerle kurduğu empatiydi nedeni.

Gözlerine sıcak yaşlar dolmaya başladığını hissetti.

“Kadın, benim yanımda kalacaksın. Seninle ilgileneceğim ve hiçbir şeyin eksik olmayacak. Kardeşin, zafer kazanacağıma dair ufacık bir kanıt yokken bile, beni ilk takip edenler arasındaydı. Ona layık olduğu bir cenaze töreni düzenleyeceğim.”

Mira saygıyla eğildi ve sonra adamların arkasına takılarak Mata’nın ordugâhına yol aldı.

Caddenin kenarındaki duvar girintisinde bir dilenci ve bir rahibe, Mata ve Mira arasındaki konuşmaları sessizce takip etmişlerdi.

Kimse onlara dikkat etmiyordu. Pan’da bu kadar ölüm olayı yaşanınca gezici rahipler ve rahibeler son dini törenleri yerine getirmek için şehre akın etmişlerdi ve Mata’nın askerleri o kadar çok kişiyi evsiz bırakmıştı ki, bu insanların da dilencilik yapmaktan başka seçenekleri kalmamıştı.

Rahibe, bilinmeyen bir mezhebe özgü, daha çok gezgin rahibelerin üzerinde görülen bir elbise giymişti ve kapüşonunun altında görünen yüzü sanki hiç yaşlanmıyormuş gibiydi. Büyük siyah bir kuzgun, rahibenin arkasında kalan girintinin üzerindeki duvara tünemiş, caddeyi hükmeder bir edayla kesiyordu.

“Yeni görünüşünü sevdim,” dedi kadın dilenciye. “İmparatorluğunun yasını mı tutuyorsun?” Sesi sevimsiz, tiz, kederli ve keyifsiz çıkmıştı.

Dilenci, derisinin her karışını –kel kafası dâhil– kaplayan kire pasa taban tabana zıt, lekesiz beyaz bir seyahat harmaniyesi giymişti. Girintinin yanından geçen birileri dikkatlice bakarsa, dilencinin yürürken kullandığı asayı tutan elinin sadece dört parmağı olduğunu fark edebilirdi. Adam, bir adım geri çekildi ve rahibeye soğuk, soluk gri gözleriyle baktı.

“Savaş benim istediğim şekilde gelişmedi,” dedi. “Fakat kesin darbeyi senin şampiyon da vurmadı. Hepimiz aldatıldık.”

Kapüşonunun gölgesinde fark etmek zor da olsa, rahibenin yüzü sanki kısa bir süreliğine kızardı. “Garu, Cocru’nun evlatlarından biri olabilir; fakat ondan artık ben sorumlu değilim. Kız kardeşim Rapa ondan hoşlanmaya başladı sanki.”

Dilencinin ağzının köşeleri bir sırtışla kıvrıldı. “İkizler ve Fithowéo arasında bir anlaşmazlık mı görüyorum yoksa? Belki de savaş henüz bitmedi.”

Kadın yemi yutmadı. “Mata’dan uzak dur,” dedi. “Kurt Pençesi’nde ölen Xana’lıların intikamım almak için yanıp tutuştuğunu biliyorum; fakat Mata’nın nedenleri vardı.”

“Tüm mesele ‘kana kan’la cevap vermek olsaydı, tarihi yazmak kolay olurdu. Fakat endişelenme, anlaşmamızı ilk bozan ben olmayacağım.”

“Mata gibi bir ölümlüye doğrudan zarar vermekten sakınabilirsin; fakat ani bir rüzgârın, kötü bir bayrak direğini Mata’nın üzerine devirmeye karar vereceği zamanı kim bilebilir? Ya da üzerinden geçmekte olan bir kartalın, Mata’nın kafasını kayaya benzeterek üzerine bir kaplumbağayı ne zaman bırakacağını?”

Dilenci neşeden yoksun bir şekilde kıkırdadı. “Hemşire, böyle alçakça hilelere başvuracağımı düşünüyor olman, beni hayal kırıklığına uğrattı. Ben Tazu değilim. Mata’nın etrafında anaç bir tavuk gibi pervane olmaya devam et dersen.”

Dilenci yürüyerek uzaklaştı, fakat köşeyi dönüp kaybolmadan önce döndü ve “Ölümlüleri izleyerek çok şey öğrendim,” dedi.

KAFESE KONULMUŞ KURT

ZİYAFET

PAN: *PRINCIPATUS*'UN İLK YILININ ÜÇÜNCÜ AYI

Mata Zyndu, imparatorluğu ortadan kaldırdığına göre şimdi sıra bütün isyancı liderlerine uygun ödüller vermeye gelmişti. Başkomutan Zyndu, bir ziyafet vereceğini duyurdu.

“Zudi düküyle yüz yüze gelmen için bir fırsat bu,” dedi Toru’lu Pering.

Kuni’nin danışmanları, Mata Zyndu’nun davetini ihtiyatla gözden geçirdiler.

“Oraya gitmeyi ciddi ciddi düşünemezsin,” dedi Than Carucono. “Başkomutan Zyndu, bütün bu süre boyunca seni görmeyi reddetti, bu da demektir ki Pan’ı ondan önce aldığın için sana hâlâ kızgın. Bu ziyafet bir tuzak... Oraya gidersen, geri gelmeyeceksin.”

“Lord Garu’nun başka seçeneği yok,” dedi Cogo Yelu. “Eğer daveti reddederse, herkes bunu Başkomutan Zyndu’ya bir hakaret olarak görecektir ve Lord Garu’nun başkomutana zarar verdiğini kabul ettiğini düşünecekler. Ve sonrasında Zyndu, Lord Garu’nun hain olduğunu ilan ederse, bütün Tiro devletleri onu destekleyecektir.”

“Burada neden kendimizi yiyip duruyoruz anlamıyorum. Lord Garu, Pan’a ilk giren ve İmparator Erishi’yi ele geçiren kişi. Kral Thufi’nin vaadi neden yerine getirilmiyor?” dedi Rin Coda.

“Mata Zyndu’yu savaş alanında yenebileceğini düşünüyor musun?” diye sordu Luan Zya.

“Hayır.”

“O halde Kral Thuŕi’nin vaadi bir Şey ifade etmiyor. Bu dünyada, geçerli tekak e bilek gücüdür. Lord Garu gitmek zorunda,       zayıf pozisyonda ve Şartları dayatan da Mata Zyndu. Fakat davamızı ziyafette bir araya gelecek olan soylulara anlatmanın bir yolunu bulursak, Lord Garu herkesin gözüne o kadar iyi ve sadık biri olarak görünecektir ki, Zyndu onu affetmek zorunda kalacaktır. Aksi takdirde işimiz bitik demektir.”

Kuni tartışmayı konuŐmaksızın dinledi. En sonunda danışmanlar gittiler.

“Mata ve ben kardeŐiz,” dedi Kuni, kısık ve ciddi bir sesle. “Ben yanlış hiçbir Şey yapmadım. YaptıŐımız Şeyi haklı göstermek için neden bir hikâye uydurmam gerekiyormuŐ gibi konuşuyorsun? Sadece gerçeği anlatabilirim.”

“Bahsettiğin gerçek nedir?” diye sordu Cogo Yelu. “Eylemler pek çok Şekilde yorumlanabilir ve önemli olan bunların nasıl g r nd g d r; hangi niyetle yapıldıkları değil.”

“Ve G fika kralı olmayı asla düşünmediğini gerçekten söyleyebilir misin?” diye sordu Luan Zya. “Bir kere bile olsa, bunun cazibesine kapıldığın hiç olmadı mı?”

Kuni’nin aklına saraydayken yaptıkları geldi ve i  geçirdi.

“Luan Zya haklı,” dedi Kuni. “Se eneğim yok. Gidip alçak g n ll kle Mata Zyndu’dan özür dileyeceğim. Hakkımızda en iyisinin olması için dua edelim.”

Kuni, gerçekten pişman olduğunu ve her ne olursa olsun Mata’ya bir tehdit oluŐturmadıĐını göstermek için yanına sadece Luan Zya ve M n  akri’yi aldı.

“Yanına beyin ve bilek gücünü aldın,” dedi M n gülerek. “Başka kimseye ihtiyacın yok.”

Kuni, Tututika Gölü kıyısındaki ordugâhın sorumluluğunu Cogo Yelu’ya bıraktı ve eğer kendisi bu gece dönmezse, bütün adamlarını alıp Zudi’ye doğru yola çıkmaları talimatını verdi.

Mata’nın ordugâhı Pan’m tam dışında, Şehri besleyen derenin yanındaki tepenin üzerindeydi. Pan’daki yangının dumanları, kutlama havasının üzerine gölge d Ő r rcesine ordugâhın üzerine yayılmıştı.

Ordug hın giriŐinde parıldıyan mızrakları ve imparatorluk silahlığından henüz ele geçirilmiş yeni ve sağlam yaylarıyla, askerler yepyeni üniformaları içinde sıralanmıŐlardı. Kuni’ye ve yanındaki iki yoldaŐına k   msemeyele baktılar. Kuni, ensesindeki tüylerinin

kabardığını hissedince, Tututika Gölü'ne dönmek ve herkese atlarına atlayıp hemen kaçmalarını söylemek güdüsüne kapıldı.

Fakat Luan Zya, elini onun omzuna koydu. Kuni, derin bir nefes aldı ve Mata Zyndu'nun ordugâhının içine doğru uzun yürüyüşüne devam etti.

Ordugâhtaki en geniş çadır, bir ziyafet salonuna dönüştürülmüştü. Alçak masalar, Altı Devlet'in bütün soylularının ve komutanlarının oturacağı iskemlelerle birlikte sıra sıra yerleştirilmişlerdi. Çadırın bir ucunda, yüksek bir platformun üzerinde, Başkomutan Zyndu'nun ve onur konuklarının özel masası yer alıyordu. Kral Thufi, ziyafete kendisini temsil eden bir elçi göndermişti; fakat bu elçi için platformun üzerindeki masada bariz bir şekilde yer ayrılmamıştı.

Kuni, kendisi ve Luan Zya için çadırın girişinin yakınında bir masanın ayrıldığını gördü, masa onur konuklarından olabildiğince uzaktaydı. Diğer yandan, Mün'e oturacak bir yer bile ayrılmamıştı. Dışarıda, yakın korumaların ve değişik yerlerden gelen soylular ile subayların düşük rütbeli yaverlerinin bulunduğu yerde oturması uygun görülmüştü.

"Mata Zyndu lafını pek sakınmadan konuşuyor, değil mi?" diye bir tespitte bulundu Luan. Kuni çaresizce gülümsedi ve yere *thakrido* pozisyonunda oturdu. Endişeliydi; fakat endişenin, iyi bir yemeği ve şarabı mahvetmesine izin verecek adamlardan olmamıştı asla. Kısa süre içinde, Zudi'de kendisinin ev sahibi olduğu bir partide yapacağı gibi, diğer soylulara kadeh kaldırıp lezzetli yiyeceklerin tadım çıkarmaya başlamıştı.

"Dara'nın en değerli lordları." İlk kadehi kaldıran, elindeki kupayla Mata oldu. "Bir buçuk yıl boyunca eyerlerimizin üzerinde yaşayıp yıldızların altında uyuduk. Fakat Xana İmparatorluğu denen şeytanı yere serdik, başta imkânsız olarak görülen bir işti bu!"

"Hurra! Hurra!"

Mata kupasını bir dikişte bitirdi ve yere attı. "Yine de hepimiz tek bir yürek olarak savaşmadık. Kardeşlerim ve ben imparatorluğun en kudretli darbesine göğüs gererken, içimizden bazıları konukların sohbetine dalmasını fırsat bilip ziyafet sofrasından yiyecek çalan fareler gibi davrandılar. Böyle insanlara ne yapalım?"

Orada bulunan lordların hepsi sessizleştii. Hiç kimse Kuni Garu'ya bakmaya cesaret edemiyordu. Kuni ayağa kalktı. "Kardeşim, büyük zaferini kutlamama izin ver. Kurt Pençesi, insanların anılarında yiğitliğin bir sembolü; bir tanrının yeryüzüne indiği gün olarak yaşayacak. Şanına kimse erişemeyecek. Senin ve benim bir zamanlar Zudi Surları'nda beraber direndiğimizi hatırladığımda içim içime sığmıyor."

Bir hizmetkâr Mata'ya yeni bir şarap kadehi getirdi; fakat Mata almadı. Konuklardan birkaçı kadehlerini Kuni'nin sözlerinin şerefine kaldırmaya başlamışlardı, fakat rüzgârın hangi yönden estiğini gördüklerinde kadehlerini indirdiler. Kuni, ne yapacağını bilemez bir halde ayakta dikilmeye devam etti ve sonra tek başına kadehini ağzına götürdü.

"Kuni Garu," dedi Mata Zyndu. "Hatânı anlıyor musun?"

"Eğer seni incittiysem, kardeşim, bir araya gelmiş bütün bu lordların önünde haddim olmayarak senden özür dilememe izin ver. Senin Kurt Pençesi'ndeki gücün, bana, imparatorluğun kalbine sürpriz bir saldırıyla bıçağı saplama fırsatını verdi ve ben de isyanın ve senin hayrına olan şeyi yaptım."

"Bana 'kardeşim' deme! Ünün ve hazinelerin cazibesiyle baştan çıkıp imparatorluğun benim ordumla uğraşiyor olmasını fırsat bildin ve pis bir hileyle Pan'a girdin. Sarayın zenginliklerinin kendine ait olduğunu iddia ettin ve tahta çıkma hayaline destek olmaları için Pan ve Géfica halkının duygularım sömürdün. Diğerlerini, çok daha yürekli ve savaşçı olan insanları, hak ettikleri şeyden mahrum ederek isyanın meyvelerini kendine saklamayı arzuladın. Daha sonra, isyanımıza katılan eşit konumdaki lordlarımız arasında en öne çıkmanı senmişsin gibi, isyan liderlerinin ordularını uzak tutmak istedin ve Thoco Geçidi'ne askerlerini yerleştirme küstahlığını gösterdin. Bu suçlamalardan herhangi birini inkâr ediyor musun?"

Toru'lu Pering yapmıştı bu listeyi. Mata'mn asıl planı, gelir gelmez Kuni'yi tutuklamak ve bire bir görüşmelerinde ihanetinin nedenini sormaktı. Fakat Pering, Kuni'ye karşı suçlamaları isyanın bütün liderleri bir araya gelmişken sayıp dökmenin ve insanları Başkomutan Zyndu'nun haklılığına, Kuni Garu'nun ise suçlu olduğuna ikna etmenin yapılacak en iyi şey olduğunu söylemişti. Ne de olsa Kuni, İmparator Erishi'yi yakalamıştı ve insanlar hâlâ Kral Thufi'nin vadedini hatırlıyorlardı. Kuni'nin tahta çıkma hakkı, meşruiyetten yoksunmuş gibi gösterilmeliydi.

Kuni, gözlerinin içine bakan Luan Zya'ya bir bakış attı. *Olayların nasıl görüldükleri öncemlidir; taşıdıkları niyet değil.*

Kuni o anda rol yapmaktan başka seçeneği olmadığını anladı; Mata'yla dostluğu bu yüzden sonsuza kadar bitebilecek olsa bile. Tam olarak yalan söylemeyecekti; fakat Mata'nın şanını paylaşma hayali bitmişti. Kalbi sanki içinde bir bıçak döndürülüyormuş gibi acıyordu.

“Başkomutan Zyndu, yanlış bilgilendirilmiş olmanızdan korkuyorum.” Kuni'nin sesi sakindi, tavrına ise alçak gönüllülük ve üzüntü hâkimdi.

Toru'lu Pering, Mata'ya Kuni'nin anlatacağı hiçbir şeyi dinleme zahmetine girmemesini söylemişti; fakat Mata merak etmekten kendisini alıkoyamadı. “Nasıl yani?”

“Yaptığım şey nedeniyle cezalandırılmam, bütün gözü pek insanların kalbine korku düşürecektir. Gerçek şu ki senin kalbinden geçenleri biliyordum ve hayallerine kulak verdim. Eylemlerimin amacı sana en yüksek şanı ve şerefi kazandırmaktı. Ben, sert ve çıplak toprağı, kasımpatının hayallerini gerçekleştirmesi için yumuşatan bir karahindibadan başka bir şey değilim.”

Bu sözler üzerine Mata'nın kalbi yumuşadı. “İzah et yaptıklarını.”

“Yanımdaki beş yüz adamımla Pan'a, senin Kurt Pençesi'nde göstermiş olduğun fedakârlıktan yararlanmak için değil, bu fedakârlığının etkisini en yüksek düzeye çıkarmak için geldim. Bir düşün, Pan ve Géfica'da imparatorluk ordusunun en elit tabakası garnizon kurmuştu; en iyilerin de iyileri yani. Senin gibi yürekli biri için bile, Başkomutan Zyndu, o bölgeyi hâkimiyet altına almanın uzun zamana ve pek çok adamının hayatına mal olacağını düşünüyor musun?”

Mata bunu düşündü ve başını belli belirsiz bir şekilde salladı.

“Benim stratejim imparatorluğun başını tek bir hızlı darbeye ko-
parmak ve ölebilecek iyi adamların sayısını bu şekilde azaltmaktı. İmparatorluk ordusunu tek başına yerle edebileceğini bilmeme rağmen, yine de Tunoa'dan gelen sadık yoldaşlarının hayatlarını korumaya çalışmış olmam iyi bir şey değil mi? Eğer yaptıklarımla, bir annenin oğlunu, bir kadının kocasını, bir kız kardeşin ağabeyini kaybetmesine engel olabiliyorsam, üzerime düşen bunu yapmak değil mi?”

Mata'nın aklına Mira'nın yas şarkısı geldi ve öfkesi yüzüne vurdu.

“Pan'da senin gelişini dört gözle beklerken, geçici bir emanetçi gibi sarayın hazinelerini koruduk. Elbette zafer coşkusunun doruğunda olan adamlardan esirgenemeyecek birkaç küçük çaplı yağma dışında.

“Sağ kolum olan Cogo Yelu, Pan'a geldiğinde etkili bir yönetim kurabilmen için İmparatorluk Arşivleri'nin korunmasıyla ilgilendi. Şehri ve sarayı layık olduğun zaferle sana bırakmak için imparatorluk hazinesinden, imparatorluk silahlığından, hele hele Pan halkından hiçbir şey almadık. Geldiğini duyar duymaz Pan'ın dışına çekildik.

“Her şeyi senin adına yaptık ve şanına giden yolu döşedik. İhtiraslı biri olduğumu düşünüyorsan, beni ciddi anlamda yanlış anlamışsın demektir.”

Kuni Garu'nun sesi çatallandı, yutkunmak ve gözyaşlarını çaktırmadan silmek için çaba harcadı.

Toru'lu Pering gözlerini yuvarladı. Bu Kuni Garu, usta bir oyuncu ve yalancıydı. Pan'da yaptığı her şeyi Mata Zyndu'nun çıkarına yaptığını iddia etmesi saçmalıktı. Mata Zyndu'nun sonraki acımasız ve zorbaca işgaliyle yapılacak bir karşılaştırmamanın zeminini hazırlamak için insanların kalplerine oynuyordu. Garu, Zyndu'nun bu tür politik ayak oyunlarında kendisi kadar iyi olmamasına güveniyordu.

Pering, Kuni Garu'nun etkili bir konuşmacı olarak ünlendiğini biliyordu. Karayı aka çevirmekte, yanlış ve doğru hakkında yanıltıcı savlar üretmekte neredeyse ücretli bir avukat kadar başarılıydı. Mata Zyndu, Kuni Garu'nun söz oyunları ile aşık atamazdı. Pering, bu halk gösterisinin Kuni'nin avantajına dönebileceğini önceden göremediği için kendisine kızdı.

Kuni devam etti. “Thoco Geçidi'ndeki Goa'ya yerleştirilen birliklere, dağınık haldeki imparatorluk kıtalarının Pan'a geri dönmelerini önleme emri verilmişti. İsyanın meyvelerini –herkesten çok daha fazla senin hak ettiğin meyveleri– korumak için gösterdikleri telaşla seni yanlış anlayıp uygun bir şekilde karşılayamamışlar. Bu hatanın sorumlularım çoktan cezalandırdım.”

Mata Zyndu ikna olmamıştı. “Fakat senin adamın, Ro Minosé, bana geldi ve senin kendini kral, hatta belki de imparator ilan etmeye hazırlandığını söyledi. Adamların, insanların kalplerini bana karşı zehirleyen kötü dedikodular yayıyorlardı.”

Toru'lu Pering, Mata Zyndu'ya sakın olmasını söylemenin bir yolunu bulmayı istiyordu. Ro Minosé'nin ismini zikretmek, Kuni'ye sadık olanları misillemeye davet ederek Ro'nun sırtına hedef tahtası yerleştirmek gibi bir şeydi. Daha da önemlisi, Mata'nın ismini gizli tutacak kadar bile özen göstermediğini bilen biri, gelecekte Kuni'nin ordugâhından firar edip Mata'ya katılır mıydı?

“Eğer Ro Minosé bana ihanet etmişse, neden sana da ihanet etmesin?” Kuni ellerini açarak kendisini savundu. “Kimse hainlerin sözlerine kulak asmamalıdır, zira herhangi bir çıkar uğruna yalan söylerler.”

Toru'lu bu sözleri küçümseyerek güldü; fakat Mata Zyndu tekrar gözden geçiriyor gibiydi.

“Söylediklerinin hepsinin doğru olduğuna yemin eder misin?”

“Kon Fiji'nin bütün kitapları üzerine yemin ederim.”

“Öyleyse, kalbinden şüphe duyduğum için senden özür dilerim, Lord Garu. Şimdi benimle içecek misin?”

Bir hizmetkâr, Mata'nın kupasını ağzına kadar doldurdu ve Mata bu kupayı Kuni'nin olduğu tarafa kaldırdı. Kuni içkiyi bir dikişte mideye indirdi. *Bana hâlâ kardeşim demiyor* Şarap en kalitelisinden olmasına rağmen, yutarken boğazının yandığını hissetti. Bundan böyle kalbini Mata'ya asla gerçekten açamayacağını anladı. *Olayların nasıl görüldükleri önemlidir; taşıdıkları niyet değil.*

Diğer konuklar gerilimin dağılır gibi olmasıyla rahatlamışlardı ve istekle partiye devam ediyorlardı. Kısa süre içinde şarap su gibi aktı ve çadırı yeniden neşe kapladı.

Kuni oturdu ve alnını sildi. “Çok yakındı,” dedi Luan Zya'ya.

Luan başını salladı. Tehlikenin henüz geçtiğinden emin değildi. Gözlerini Toru'lu Pering'den ayırmıyordu. Mata'nın mahiyeti arasında yer alanlardan, bir tek Pering büyük resmi görür gibiydi.

Pering, Mata Zyndu'nun gözlerini yakalamaya çalışıyordu. En sonunda Mata ona baktığında, masanın orta yerinde duran ve Klasik Ano dilinde *kunikin* olarak isimlendirilen üç ayaklı yeşimden yapılmış bir ayin kabını kapıp yere doğru fırlatacakmış gibi yaptı.

Mata başını salladı ve başka yöne baktı. Pering, Mata yeniden kendisinden tarafa bakana kadar bekledi ve *kunikin*'i yeniden başının üzerine kaldırarak fırlatacakmış gibi yaptı. Mata yeniden başkışlarını çevirdi. Bu durum birkaç kez yinelendi ve Mata Zyndu her seferinde olumsuz anlamda başını salladı.

Pering iç çekti. Kendisini bir türlü anlatamıyordu. Onu iş başında görünce, Kuni Garu'nun Mata'nın otoritesine meydan okuyabilecek en tehlikeli kişi olduğunu anlamıştı. Kuni hemen öldürülmeliydi, aksi takdirde üstesinden gelinemez bir tehdit haline gelecekti. Zyndu diğerlerinin gözünde Garu'yu bir hain olarak gösterebilseydi, Pering'in hoşuna en çok giden bu olurdu; fakat Garu'nun oyunbaz dili onu bu kaderden kurtardığı için, Pering artık tek çare olarak Zyndu'nun onu hemen oracıkta öldürmesini istiyordu.

Pering, Kuni Garu'nun Pan'da kullandığı taktikleri dikkatlice incelemişti; bu adamın ihtiraslı olduğuna ve Mata Zyndu yıkılana kadar tatmin olmayacağına dair bir şüphesi yoktu. Fakat Mata merhametini bir kenara bırakmadığı için, onun yerine bu zor karar kendisi almak zorunda kalmıştı.

Pering yerinden kalktı ve yolunun üzerindeki diğer konuklarla kadeh kaldırarak yavaş yavaş Ro Minosé'ye doğru ilerledi. Ro'yu bir kenara çekti ve "Başkomutan Zyndu senin için özel bir görev tayin etti. Kuni Garu, kendisine ihanet ettiğin için bu dünyadaki herkesten daha çok senden nefret ediyor. Başkomutan Zyndu, yaptığın suçlamaların doğruluğunu bir sadakat gösterisiyle ispatlamayı arzu ediyor," diye fısıldadı.

Geleceği hakkında kara kara düşünen Ro, bunu duyunca ürperdi.

"Başkomutan Zyndu, Kuni Garu'nun ölmesini mi istiyor?"

Pering başını salladı. "Kuni Garu, buradaki konukları zekice sözlerle aldattı; o yüzden onu açıkça öldürmek iyi bir seçenek değil. Bir kaza gibi görünmesini sağlayabilir misin?"

Ro tereddüt etti. İçinde bulunduğu durumdan hoşnut değildi. Başkomutan Zyndu, onu, Kuni Garu'nun adamlarının misillemesine açık hale getirmişti. Fakat Kuni'nin söyledikleri, başkomutanın da Ro'ya olan güvenini sarsmışa benziyordu. İki arada kalmıştı ve geleceğini sağlama almak için bir şey yapmak zorundaydı.

"Eğer bunu yaparsam, başkomutan kendi onurunu kurtarmak için bütün suçu benim omuzlarıma yüklemes mi? Bazı güvencelere ihtiyacım var."

"Sakin pazarlık yapmaya cüret etme!" diye sertçe fısıldadı Pering. "Bir hizmetkârın iki efendisi olamaz. Bir seçim yapmak ve yaptığın o seçime tutunmak zorundasın. Sana göz kulak olacağı konusunda başkomutana güvenmelisin ya da Garu'nun gazabını tek başına göğüsleyeceksin."

Ro dişlerini sıktı ve kederle kafasını salladı.

Pering yerine dönerken, Ro ayağa kalktı ve tökezlermiş gibi yaptı. “Saygıdeğer Lordlar, daha fazla keyiflenmemizi sağlayacak bir şey olmadan yiyip içmek sıkıcı bir şey. Cocru erkekleri, bir ziyafetteyken genellikle kılıç dansı sanatından çok zevk alırlar. Eğer kabalığımı mazur görürseniz, sizleri bugün kılıç dansıyla eğlendirmek istiyorum.”

Tüm konuklar alkışlayıp ıslık çaldı ve Pering müziğin başlamasını işaret etti. Hindistan cevizinden yapılma lavtalar ve balina derisinden davullar aksak ve coşkulu bir ritim yaratırken, Ro kılıcını kınından çıkardı ve dans etmeye başladı. Zıpladı, savunma hareketleri yaptı ve kılıcı yeni tomurcuklanmakta olan kasımpatılar gibi yanıp sönen ışıkların oluşturduğu parlak çemberler şeklinde başının üzerinde çevirerek, yavaş yavaş Kuni Garu’nun masasına doğru yaklaştı.

Pering, Mata Zyndu’nun kulağına fısıldarken, konuklar tezahürat yapıyorlardı. Mata’nın yüzünü bir belirsizlik ifadesi kapladı, fakat Ro’nun kılıcının soğuk rüzgârı Kuni’ye gittikçe yaklaşıırken hiçbir şey söylemedi.

Ratho, Ro’nun dansına baktı ve yüzünü buruşturdu.

Kılıç dansına aşinaydı, fakat Ro, Lord Garu’ya o kadar yakın dans ediyordu ki kılıcın bıçağı Garu’yu sık sık birkaç santimle sıyrınıyordu. Lord Garu’nun yüzünde zorlama bir gülüş vardı. Oturduğu yerden çoktan ayağa kalmıştı ve Ro’nun savurduğu kılıcı sağa ve sola hamleler yaparak ya da beceriksizce zıplayarak savuşturuyordu.

Bu işte bir terslik vardı. Ratho, Zudi’de Lord Garu’nun emri altında hizmet etmişti ve bu adamı sevmişti. O ve Daf sık sık Lord Garu’nun sıradan bir askerin isteklerini nasıl da gerçekten anladığı hakkında konuşurlardı ve Lord Garu’nun yaptığı konuşmanın Başkomutan Zyndu’yu ikna etmiş olmasından memnundu. Lord Garu’nun başkomutana ihanet ettiğine asla inanmamıştı.

Fakat şimdi Ro Minosé, ifşa olmuş bir hain, Lord Garu’yu öldürmek ister gibiydi. Başarılı olduğu takdirde, bazı aptal insanlar, Başkomutan Zyndu’nun, arkadaşının yiğitliğini kışkırttığı için buna müsaade ettiğini fısıldayabilirlerdi. Bir düşününce, Pan’ı sadece beş yüz adamla ele geçirmek ne demekti!

Ratho, Mata Zyndu’nun ismini korumak zorundaydı.

Ayağa kalktı ve kılıcını çekti. “Ben de Cocru’luyum,” dedi. “Tek bir adamın dans ediyor olması hiç de eğlenceli değil. Eşlik ederek sana yardımcı olayım.”

Müziğe uygun bir şekilde kılıcını savurup çevirerek saniyeler içinde Ro'nun yanına ulaştı. Kılıçlar şakırdarak çarpıştılar, savruldular ve yeniden çarpıştılar. Ratho, Ro'nun kılıcının Lord Garu'nun yakınına gelmesini önlemek için elinden gelenin en iyisini yaptı.

Fakat Ratho sıradan bir askerdi sadece ve Ro çok daha iyi bir kılıç ustasıydı.

Luan Zya ayağa kalktı ve izin istedi. Büyük çadırı aceleyle terk etti ve dışarıda Mün Çakri'yi buldu.

“Bir şeyler yapmak zorundasın. Müdahale etmediğimiz takdirde Lord Garu kaza eseri ölecek.”

Mün başını salladı, ağzındaki yağları elbisesinin yeniyle sileerek temizledi ve bir eline kalkanını diğer eline ise kısa kılıcını aldı. Mün'ün kendisinin tasarladığı kalkanının bir eşi yoktu. Kalkanın dış tarafı, rakiplerinin kılıçlarını daha iyi bir şekilde yakalamak ve döndürerek ellerinden almak için kasapların et asmakta kullandıkları kancalarla kaplıydı.

Ona yetişmek için arkasından koşan Luan Zya ile birlikte Mün, büyük çadıra yöneldi. Kapıdaki muhafızlar onu durdurmaya çalıştılar; fakat Mün öfke dolu gözlerle baktı onlara. Bir an tereddüt eden muhafızları aştı.

Çadıra giren Mün, tam Kuni Garu'nun masasının yanında durdu. Bacaklarını genişçe açarak dikildi ve avazı çıktığı kadar kükredi; bağrıışan domuzların başına dikildiğinde de kendini duyurmak için böyle yapardı. “Kesin şunu!”

Orada bulunan konuklar geçici bir sağırlık yaşadıklarını sandılar. Hem Ro hem de Ratho duraksadılar ve birbirlerinden uzağa sıçradılar. Müzik sustu. Çadır tamamen sessizliğe büründü.

“Oradaki de kim?” Kendisini hemen toparlayan Mata Zyndu'ydub u.

“Mün Çakri, Lord Garu'nun mütevazı bir yoldaşı.”

Mata, Zudi'deki günlerini hatırladı. “Seni hatırlıyorum. Cesur bir adamsın ve iyi bir savaşçısın.” Hizmet eden adamlardan birine dönerek, “Gel, bu adama biraz et ve içki götür,” dedi.

Mün oturmadı; fakat hizmetkârdan yiyecek tabağını alıp olduğu yerde dikilmeye devam etti. Tabaktaki bifteği aldı ve kalkanının dış yüzeyine astı. Kılıcıyla bifteği dilimlemeye başladı. İştahla yedikten sonra, başka bir konunun kupasındaki şarabı midesine indirdi.

Konuklar bu adamın yaşam enerjisinden büyülenmişlerdi. Oradaki herkese kendisini aciz, zayıf ve küçük hissettiren başka bir çağdan gelmiş bir barbar gibiydi. “Başkomutan Zyndu, beni hâlâ hatırlıyor olmanıza şaşırdım. Zudi’deki arkadaşlarınızın tamamını unuttuğunuzu sanıyordum.”

Mata Zyndu kızardı, fakat hiçbir şey söylemedi.

“Lord Garu, Pan’a sizden önce girmiş olabilir; fakat imparatorluğa karşı savaşıyor bizler, hepimiz aynı taraftayız. O, sizi onurlandırmak ve yaptıklarını izah etmek için elinden geleni yaptı; ama siz yine de ona baskı yapmaya ve hatta diğerlerinin kötülük yapmasına izin vermeye devam ediyorsunuz. Sizi tanımasaydım, Lord Garu’nun halk arasındaki itibarını kıskandığınızı düşünebilirdim.”

Mata Zyndu, kendisini gülmek için zorladı. “Sen iyi bir adamsın ve ben, lordunu savunmak için kalbiyle konuşan sadık bir hizmetkâr her zaman takdir etmişimdir. Lord Garu ve ben birbirimizi anladık, senin endişelenmene gerek yok.”

Yerlerine oturmaları için hem Ro hem de Ratho’ya bir el işareti yaptı ve ziyafet kaldığı yerden devam etti. Her şeye rağmen, coşku havası yine güçlü bir şekilde hissedilmeye başlandı.

Luan Zya, Kuni’ye bir şeyler fısıldadı ve Kuni de başını salladı.

Birkaç dakika sonra, Kuni ayağa kalktı, midesini tuttu ve oradaki bir görevliye tuvaletin ne tarafta olduğunu sordu. Mün Çakri de onu takip ederek dışarı çıktı.

“Lord Garu, tuvalete bile tek başına gidemeyecek kadar mı tehlikede hissediyor kendisini?” Pering dudak büktü ve yanında oturanlar kıkırdayarak güldüler.

“Lord Garu çok hızlı yedi ve içti,” dedi Luan Zya sakince. “Mün içinse bir çadırda oturmak çok zor bir şey, diğer savaşçılarla birlikte dışarıda olmayı tercih eder.”

Pering, Ro ve diğer birkaç muhafıza ne yapacaklarını fısıldadı ve onlar da hazırlık yapmak için gittiler.

Mata Zyndu, eski dostunun bir tehlike arz etmediğine inanacak kadar yumuşak kalpliydi; fakat Pering, Kuni Garu’nun elinden kayıp gitmesine izin vermeyecekti. Hazır sadık yoldaşlarından ve askerlerinden uzaktayken, ondan kurtulmak için en iyi fırsattı bu. Kuni Garu’nun kellesi söz konusu olduğunda, adamlarının teslim olmaksızın başka seçeneği kalmayacaktı.

Yarım saat sonra, Pering huzursuzlanmaya başladı. Kuni Garu ve Mün Çakri geri dönmemişlerdi ve bu ikisini kontrol etmek için giden Ro da ortalıkta görünmüyordu.

“Luan Zya, Lord Garu nerede?” diye sordu Mata Zyndu.

Luan ayağa kalktı ve saygıyla eğildi. “Lord Garu’nun bu nezaketsizce gidişi nedeniyle özür dilemek zorundayım; fakat kendisini rahatsız hissettiği için ordugâha döndü. Başkomutan Zyndu için hediyeler bıraktı ve onları şimdi size sunacağım.”

Luan Zya, mücevher ve antikalarla dolu tepsileri taşıdı ve Mata gülümseyerek Luan Zya’ya teşekkür etti. İçten içe kızmıştı; çünkü Kuni’nin sanki Mata’nın ona kötülük yapmayacağına güvenmiyormuş gibi gidişi korkudan kaynaklanıyordu. Mün’ün konuşmasından sonra Mata, diğerlerinin, onun gerçekten de Kuni’yi kıskanıyor olabileceğini düşünmelerinden korkuyordu.

Toru’lu Pering, artık öfkesine hâkim olamıyordu. Ayağa fırladı ve önünde duran *kunikin*’i kaptığı gibi yere fırlatarak ayaklarının dibinde paramparça etti. “Artık çok geç!” dedi ortaya. “Bu, hepimizin yakasına yapışacak bir hata.”

Luan Zya, bütün lordlara veda ederek ayrıldı.

İki gün sonra, tuvaletleri temizleyen askerler, Ro Minosé’nin cesedini buldular. Tuvalete gittiğinde sarhoş olduğu ve pis suya düşerek boğulduğu açıkça görülüyordu.

Kuni Garu ve Mün Çakri döner dönmez, Kuni’nin adamları, Tututika Gölü’nün kıyı çizgisinde yer alan ordugâhı, kendilerine yaklaşan bir birliği daha uzaktan görebilecekleri bir tepenin üzerine taşıdılar. Atlar hazırlanmıştı ve herkes Mata Zyndu’nun saldıracağına dair ilk işaretle geri çekilmek için tetikte bekliyordu.

Fakat beklenen saldırı asla gelmedi. Başkomutan Zyndu, görünüşe göre Kuni’nin özründen tatmin olmuştu ve Toru’lu Pering’in öfke patlaması, yaşlı ve sarhoş bir adamın utanç verici bir davranış bozukluğu olarak yorumlandı.

YENİ BİR DÜNYA

PAN: *PRINCIPATUS*'UN BİRİNCİ YILININ BEŞİNCİ AYI

Mata Zyndu, kâğıtlara basacağı yeni mühürleri dikkatle seyrederek çadırında oturuyordu.

Mübürlerden bir tanesini aldı ve eliyle okşamaya başladı, parmaklarını açık yeşil yeşim taşının yüzeylerinde ve balmumuna bastırıldığında gücün işaretine, yeni Tiro devletinin otoritesinin bir temsiline dönüşen karmaşık şekillerin üzerinde gezdirdi. Ona sanki kendisinden bir parçaymış gibi yapışmıştı. İç geçirerek elindekini bıraktı ve diğer mührü aldı.

Kral Thufi, konu bakkındaki görüşünü başkomutana yazdığı bir mektupta belirtmişti: Kuni Garu isyana görece küçük katkılarda bulunmasına rağmen, Kral Thufi'nin vaadinin gereklerini yerine getirdiği göz önüne alındığında, kral bizzat Başkomutan Zyndu'nun bu vaadi takdir edip ödül olarak Kuni'ye verilmek üzere Géfica'da yeni bir Tiro devleti kuracağını umuyordu.

Mata, Thufi'nin mektubunu tiksinti içinde yere attı ve bütün balmumu harfler dökülüp okunamayacak şekilde çamura karışana kadar ayağının altında ezdi. Bu çoban çocuğu artık dinlemeyecekti. Bundan böyle, Cocru'nun başkomutanı olan o eski unvanla da işi kalmamıştı. O, İmparator'u yenmişti ve bu da onu *hegemon* yapıyordu. İnsanları, kendisinin uygun gördüğü biçimde ödüllendirecekti.

Aslında, yeni bir Tiro devleti yaratılacaksa, bu neden iki olmasındı? Neden on ya da yirmi devlet daha yaratılmasındı?

Kurt Pençesi'ndeyken, Altı Devlet'in kralları, onlara gösterilen saygıya layık olamamışlardı; o halde Mata Zyndu'nun haşardığı

şeyden onlar niye yararlanacaktı? Soyluluk rütbeleri yıllar içinde yozlaşmıştı, Mata bunun farkındaydı ve soylu doğmuş bu kadar erkek ve kadının böyle alçakça davranmasının nedeni de buydu.

O şimdi Dara'nın kaderini elinde tutan adamdı ve rütbeleri temizleyip eski unvanlara hak ettikleri onuru verecekti. Toplumu daha mükemmel olması için yeniden inşa edecekti. Peki, bu işe meşru bir zemin bulma meselesi nasıl halledilecekti? En büyük orduya sahip olması yeterli değil miydi? Eğer durumdan memnun olmayan birileri varsa, gelip bu konuyu onunla savaş alanında konuşurlardı.

Altı Devlet'in başındakiler, ülkeleri yanarken ve insanları ölürken sonu gelmeyen tartışmalara dalmışlardı. O, bu hataya düşmeyecekti. Harekete geçmekte tereddüt etmeyecekti.

Başlangıç olarak, içinde yaşadıkları dünyayı yeni parçalara ayıracaktı ve bunları, daha çok hak ettiklerini düşündüğü insanlara verecekti. Mapidéré'nin hatası, gerekli niteliklerden yoksun insanlara güvenmek olmuştu. O, tam aksine, dünyanın temellerinin atıldığı o eski zamanlara kulak verecekti. Ano'lu büyük kanun koyucu Aruano gibi, o da bin yıl sürecek yeni bir dünya düzeni yaratacaktı. Dünyayı kendi kalbinin sağlam değerleriyle ölçecekti ve her insana hak ettiğinden ne çok ne de az bir alanın sorumluluğunu verecekti.

"Géfica'yı bırakmamalısın," dedi Toru'lu Pering. "Bütün Dara'nın en değerli çiftlikleri orada ve Tututika Gölü de sulama için gerekli taze su ihtiyacını bolca sağlıyor. Thoco Geçidi ile Miru ve Liru Nehirleri göz önüne alındığında savunulması kolay ve eğer denizlere hâkim olabilirsen, oradan saldırı başlatmak da aynı şekilde kolay. Géfica'yı kontrol eden kişi geniş bir ordu besleyecek ve bu sayede diğer Tiro devletleri üzerinde üstünlük sağlayacaktır."

Fakat Mata, bunun, diğerleri arasındaki itibarını düşürebileceğini hissetti. Kuni'nin Géfica'ya sahip olmasını istemiyordu; bu durumda, orayı kendisi için alması büyük bir açgözlülük olarak görülebilirdi. Harita üzerindeki sınırları belirleyecek güce sahip olmayı istiyordu; ama bir yandan da bilge ve cömert bir lord olarak görülmeyi de istiyordu.

"Ben Cocru'luyum," dedi Pering'e. "Büyük işler başarmak için evi terk etmemin amacı, ana vatanımın hayranlığını kazanmış olarak bir gün eve dönmektir. Géfica, Tunoa'dan çok uzak."

Pering iç geçirdi. Zyndu'ya tavsiyelerde bulunmak, genellikle si-

nir bozucuydu. Onura ve gösterişe çok önem verirken, gücün gerçek temelini göz ardı ediyordu.

Mata, Géfica'yı elinde tutmak yerine onu üç parçaya bölmeye –Kuzey, Orta ve Güney Géfica– ve bu parçaları, Kurt Pençesi'nde güzel savaşmış olan Tunoa'lı Théca Kimo'ya; ordunun iaşesinden sorumlu olan ve işini her zaman iyi yapan Noda Mi'ye ve Goa'da Kuni Garu'nun kalleşliğini ilk ortaya çıkaran keşif kolunun komutanı Doru Solofi'ye vermeye karar verdi.

“Bunun bir anlamı yok, Lord Zyndu,” diye karşı çıktı Pering. “Bu adamların hiçbirinin yönetimde çok fazla deneyimleri yok ve öyle görünüyor ki onları sana olan kişisel sadakatleri nedeniyle ödüllendiriyor, bu esnada bütün Tiro devletlerinin komutanlarını ve katkılarını hesaba katmıyorsun. Diğer Tiro devletlerinin isyancı liderleri bundan hoşlanmayacaklar.”

Mata Zyndu, Pering'i duymazdan geldi. Eğer bundan hoşlanmazlarsa, çok yazık olurdu. Isyana en değerli katkıda bulunmuş olanlar, ona yardım etmiş olanlardı. Bu kadardı işte; daha ötesi yoktu.

Diğer yandan, Xana'nın ana vatanı olan Rui Adası da yeni bir Tiro devletine dönüştürülmüştü ve Mata Zyndu kral olarak Kin-do Marana'yı atamıştı. İmparatorluğun en büyük komutanına ve Kikomi'nin çok büyük bir lütufla sevdiği bu adama krallığı vermesi, hem büyük bir davranış olarak görülecek hem de merhameti ve bağışlayıcılığıyla öne çıkmasını istediği ününü pekiştirecekti. Bunun doğru ve adil olduğunu hissediyordu; ayrıca Toru'lu Pering ona her zaman Kuni'nin insanların kalplerini kazanmak için nasıl gayret gösterdiğini anlatıyordu; o da, bu hareketiyle insanlara daha onurlu bir lordun nasıl olabileceğini gösterecekti.

“Bu imkânsız,” dedi Pering. “Marana nefret edilen imparatorlukla özdeşleşmiş biri ve savaşı kaybettiği için Rui halkı tarafından hor görülüyor; özellikle de onun çağrısına kulak vermiş o kadar genç adam, şimdi denizin derinliklerinde Tazu'nun köpek balıklarına yem olmuşken.”

“Bu onun problemi, benim değil.”

Altı Devlet'in krallarına gelince, Mata Zyndu, onların topraklarını küçültmeye ve güçlerini azaltmaya karar verdi. Prenses Kikomi'nin kalleşliğine hâlâ için için kızıyordu; fakat aynı zamanda, ona karşı bir ölçüde duygusaldı ve her şeyin ötesinde, kadınla özgü yanlış ve aptalca bir aşk yüzünden yaptığı şeyler nedeniyle Amu'yu cezalandırmak

doğru görünmüyordu. Kral Ponadomu'yu Müning'de tahta çıkararak bir fedakârlıkta bulundu; fakat Amu, Büyük Ada'daki bütün topraklarından mahrum kalacak ve Arulugi'yle sınırlı olacaktı.

Aynı şekilde, Gan Kralı Dalo bir korkaktı ve krallığı Kurt Pençesi topraklarından ibaret olacaktı. Üstüne üstlük Ogé, Gan'dan alınarak yeni bir Tiro devleti haline getirilecek ve yönetimi de... ah, Huye Nocano'ya, hani şu, Mata'nın savaşı kazanacağı belli olduktan sonra nihayetinde Kurt Pençesi Savaşı'na katılmaya karar veren Gan Komutanı'na verilecekti. Katkısı az olmuştu ve sonuçta alacağı toprak da küçük olacaktı. Böylesi adildi. Ve Gan'ı çok kızdıracak olan bu karar, tadından yenmeyecekti.

Mata, kendi esprisine güldü.

Toru'lu Pering başını salladı, fakat dilini tuttu.

Zyndu eski sınırları yeniden çiziyor, dilediğini ödüllendiriyor ve durmak nedir bilmiyordu.

Sonuçlar ortaya çıktığında, pek çok kişi onun kararlarının tuhaf, komik ve saçma olduğu hakkında fısıldaşmaya başladı.

Fakat Mata, daha derin bir düzeni görüyordu; diğerlerinin takdir edemeyeceği bir düzendi bu.

Örneğin, isyan Huno Krıma ve Zopa Shigin'in cesaretleri sayesinde başlamış olmasına rağmen, *hegemon*'un onların ailelerine ve silah arkadaşlarına hiçbir unvan ve toprak vermemesi karşısında bazı âlimler başlarını iki yana sallayarak memnuniyetsizliklerini ifade ettiler.

Fakat Mata, o kişilere unvan ve toprak vermesi durumunda, bunun ileride kurulu düzene yönelik isyanları körükleyeceğini görmüştü. Bazen, ateşi başlatan kıvılcımı çakanlar, ateş sürekli yanmaya devam etmesin diye o ateş tarafından yutulmalıydılar.

Diğerleri, Rima Kralı Jizu'nun gösterdiği kahramanlığa rağmen, *hegemon*'un Rima'yı, aynı yalaktan beslenen domuzlar gibi hepsi Na Thion etrafında kümelenmiş olan altı küçük Tiro devleti içine sıkıştırmış olmasından şikâyet ettiler.

Fakat Mata, Jizu'nun aziz gibi kutsal bir kişiye dönüştürüldüğünü, insanların etrafında toplanabilecekleri bir sembol haline getirildiğini görmüştü. Bu tür semboller en tehlikeli olanlarıdır; çünkü sembolü ellerinde tutanlar onlara her istediklerini söyletebilirler. Mata, Jizu kültünün kontrolden çıkmasının önüne geçmek ve düzeni korumak zorundaydı.

Mata'ya göre isyan boyunca Haan hiçbir şey yapmamıştı. Aslında, hiçbir şey yapmadığı gibi, Luan Zya, Pan'ın soyulmasına bizzat yardım etmişti. Mata, bu yüzden Kral Cosugi'yi, Ginpen ile etrafındaki elli kilometrelik alana yayılmış hilal şeklindeki toprak parçasından ibaret yeni Haan'a yerleştirmeye karar verdi. Lutho Kumsalı'na ait alanlar bile artık bu küçük Tiro devletinin sınırlarına dâhil değildi; bu alanlar Géfica'dan çıkardığı üç yeni Tiro devletinden biriyle birleştirilmişti.

Bu çılgınlık, diye düşündü Pering. Bu gerçek dışı sınırlar bitmek bilmeyen sıkıntılar yaratacak.

Faça'ya gelince, korkak olmakla birlikte ihtiraslı, kararsız olmakla birlikte açgözlü de olan Kral Shilué, Mata Zyndu'nun güçlü tutkulara ve ani tepkilere sahip bir adam olduğunu çok uzun zaman önce anlamıştı. Ona yaltaklanmak, onun gözüne girmeyi garantileyebilirdi. Shilué, en iyi strateji olarak onun yolundan ve gözünden uzak durmayı seçmişti.

Bu yüzden, imparatorluğa karşı yapılan savaşta Zyndu'nun elçileri gelip daha fazla yardım –asker, para, yiyecek– istediklerinde, Mata Zyndu'ya her istediğini vermesine rağmen Kral Shilué, Kurt Pençesi Savaşı'ndan beri hep gözden uzak durmuştu. Bu adamın yaptığı şeylerin hiçbirisi Mata'nın kafasında iyi ya da kötü olarak yer etmediği için bu strateji şimdi meyvelerini veriyordu. Mata, Shilué'nin, eskiden olduğu gibi Faça'nın başında kalmasına izin verdi.

Fakat pek çok kişi, kâğıt üzerindeki müttefikliklerine karşı Shilué'nin sayısız entrikasından ve ihanetinden haberdardı. O, Jizu'nun Rima siyasetini Boama'dan, herkese eşit mesafede duran sisli başkentinden yönetmişti. Altı Devlet ölüm kalım mücadelesi verirken, Oge'yi Gan'dan kapmaya çalışmıştı. Bu gözlemcilere göre, şimdi Shilué kurnazca yöntemleri nedeniyle ödüllendiriliyor gibiydi. Pering, Shilué'yi cezalandırmamanın, dostlarla aralarını bozacağını ve müttefikler arasında daha fazla hoşnutsuzluğa neden olacağını izah etti.

Fakat Mata, tavsiye dinleyecek durumda değildi. Shilué gibi adamları sıradan ve dolayısıyla zararsız olarak görüyordu.

Mata Zyndu, Cocru'nun çoğunu yeni Cocru kralı ve bütün Tiro devletlerinin hegemonu olarak kendisine ayırdı. Thufi'nin gönlünü almak için onu neredeyse kimsenin yaşamadığı uzaklardaki Écofi Adası'na kral olarak gönderdi. Kral Thufi yola bir çoban olarak

çıkacağına göre, onu yeni hayvan çiftlikleri kurabileceği bir sürü toprağı olan bir yere göndermesinde ne zarar vardı? Kendi nüktedanlığına güldü.

Eski Cocru başkomutanı olarak, daha önceden kralı ve lordu olan birine şimdi koşullar dayatması elbette biraz tuhaftı; fakat *Hegemon* Zyndu, Kral Thufi Cocru dışına bir kez çıktı mı, onun kim olduğunu hiç kimsenin bir daha hatırlamayacağına karar vermişti.

Bütün bunlara rağmen, Kuni Garu problemi önünde durmaya devam ediyordu. Nihayetinde, Pan'a giren ve İmparator Erishi'yi ele geçiren adam oydu. Mata ona Zudi'den daha fazlasını vermeliydi, ama ne olacaktı bu?

Mata Zyndu'nun gözleri haritayı kat etmeye başladı ve Büyük Ada'dan kilometrelerce uzakta bulunan bir adaya gelince durdu.

Küçücük Dasu'da baharatlı yiyeceklerinden, ilkel yöntemlerle avlanan balıkçılarından ve vahşilerden biraz daha iyi durumda olan köylülerden başka hiçbir şey yoktu. Çok uzakta olması bir yana, Büyük Ada'ya giden yolunun üzerinde Rui engeli vardı; Kindo Marana, Rui kralı olacağına göre Kuni Garu'nun her hareketini bir bekçi köpeği gibi izleyecekti. Bu harikaydı işte. Dasu, eski gardiyanın hapis-hanesi olacaktı ve Kuni Garu öleceği güne kadar küçücük adasında hapis hayatı sürecekti.

Mata, Jia'yı ve Kuni'nin çocuklarını Çaruza'ya yakın bir yerde alıkoyacaktı. Ah, tabii ki Mata Zyndu onlara kötü muamelede bulunmayacaktı; fakat Kuni'nin akıllı uslu davranmasını sağlamak için onlar eşsiz rehinelerdi. Kuni artık oyunlara, sürpriz saldırılara girişemeyecekti.

Toru'lu Pering, Kuni Garu'nun yarattığı tehdidi anlata anlata bitirememişti. O halde, bu ufak "ödül" sayesinde, Kuni'nin ihtirası sorun olmaktan çıkacaktı.

Pering, en azından bu konuda, *hegemon*'un gerçekten çok zeki olduğunu kabul etmek zorunda kaldı.

Mata ona hiçbir şey yapmak zorunda olmadığını söylemesine rağmen, Mira aylak aylak oturamıyordu.

Mata'nın isteğiyle onun çadırının hemen yanına kurulan küçük çadırında bütün gün oturunca kendisini tuhaf hissediyordu. Mata, onu yanında getirdiği gün altın, gümüş ve değerli taşlarla dolu bir

kutu göndermişti; bu Mira'nın hiç görmediği bir zenginlikti, fakat sonra Mata işlerine dalmış ve onu yalnız bırakmıştı.

Hizmetkârlar ve onunla ilgilenen kızlar, abartılmış bir kibarlıkla konuşup güzel yemekler sunarak, ona şimdiden Mata'nın kadınıymış gibi davranıyorlardı. Ordugâhta yardıma ihtiyacı olduğunda, hizmetkârlar diz çökerek yanıt veriyorlar ve korku dolu bir sesle hizmetlerinden tatmin olup olmadığını soruyorlardı. Tüm bunlardan bunalıyordu.

Böylece Mira ordugâhta bir şeylerle meşgul olmaya karar verdi. Mata'nın niyetinin ne olduğunu bilmiyordu; fakat âşığının sırtından geçinen bir kadın olmayacaktı. Kendisini işe yarar kılacaktı.

“En azından burada yardım etmeme izin verin,” diye yalvardı mutfakta, Mata'nın özel aşçısına.

Aşçı saygıyla eğildi ve Mira'nın emrinde olduğunu gösteren bir hareket yaparak ocaktan uzaklaştı.

Eski sarayın da aşçısı olan bu adam, Erishi'nin her tada doymuş damağına bile hitap eden yemekler hazırlamış olmakla övünse de, gün yüzüne çıkmamış tariflerinden yararlanarak özenle hazırladığı yiyecekleri Mata'nın dokunmadan bıraktığını görmüştü. Mata daha Zudi'de Kuni Garu'nun yanında olduğu zamanlardan beri, sıradan askerlere öğün olarak verilen tatsız tuzsuz tayını ve insanın boğazını yakan içkiyi tercih ediyordu. Sarayın aşçısı geleceği hakkında endişe içindeydi ve Mira'nın *hegemon* için yemek pişirme teklifi, müthiş derecede hoşuna gitmişti. Sağı solu belli olmayan Mata, yemeklerden memnun olmamaya devam ettiği takdirde, en azından şimdi, suçu paylaşacağı biri olduğunu düşünüyordu.

Mira'nın yapmayı bildiği yemekler, Tunoa'ya özgü yemeklerdi: iki kere kaynatılmış pirinçle yapılan tuzlu balık lapası; ham sorgum unundan ekmegin içine konulan salamura sebzeler; âlim ağacından yapılma ızgaralar üzerinde odun dumanı ve birkaç damla deniz suyu dışında hiçbir baharat kullanılmadan pişirilen güneye özgü taze alabalık, ki bu sonuncusu aslında Haan ve Cocru geleneklerinin bir karışımıydı. Eski saray aşçısı bu basit yiyeceklere baktı ve yüzünü buruşturdu. Bu yiyecekleri yese, Erishi kusardı ve herkesin neredeyse bir tanrı olarak gördüğü bir adamın bu basit köylü yemeklerini yemeye nasıl tenezzül edeceğine aklı ermiyordu bir türlü.

Fakat Mata'nın yemeklerini dizleri titreyerek servis eden hizmetkârlar şaşkın bir ifadeyle geri geldiler. “*Hegemon* her şeyi

silip süpürdü ve porsiyonların bir dahaki sefere daha büyük olmasını istedi.”

Bu durum, Mira'nın *hegemon*'un kalbine giden gizli yolu bildiğine dair ordugâhtaki herkesin paylaştığı inancı güçlendirdi. Mata, Erishi'nin karılarından ve cariyelerinden hiçbirine elini sürmemişti; fakat Mira'dan, kendi çadırının yanında yaşamasını istemişti. Mira ne üzerinde durulacak kadar güzeldi ne de soylu bir aileden geliyordu, fakat dünyadaki en güçlü adamın beğenisini bir şekilde kazanmıştı. Herkes ona gıpta ediyordu.

Hâlbuki Mira, o ilk karşılaştıkları gün, ona Tunoa kadınlarından olup olmadığını soran Mata'nın gözlerinde bir anlığına yakaladığı özlem dolu bakışı hatırlıyordu sadece. Bunun kendisine duyulan bir arzu değil, Mata'nın vatan özlemi olduğunu anlamıştı.

Mira, eski saray aşçısının *hegemon* Mira'nın yemeklerini beğenmezse yedek olarak bulunsun diye hazırladığı yemekleri aldı ve Kiji Meydam'na gitti. Şef aşçı bunların hepsini atmak istemişti; fakat Mira müdahale etmiş ve bu yemeklerin Pan'daki dilencilere dağıtılmasını istemişti. Mata'nın ordugâhının etrafında koşuşturan hizmetkârlar ve saray mensupları hemen itaat etmişlerdi.

Mira, egzotik baharatlarla tatlandırılmış yiyecekleri sıraya dizilmiş dilencilerin kaplarına kepçelerle doldururken bir yandan da onları izliyordu. Vicdanının sızladığını hissetti; çok az yiyecek ve çok fazla besleyecek ağız vardı. Mata'yla karşılaşmasaydı, kendisi de şimdi muhtemelen onların arasında olacaktı.

Temizliği ve beyazlığıyla göze tuhaf gelen bir harmaniye giymiş bir dilenci –muhtemelen sokaklara yeni düşmüştü– yanına yaklaştı.

“Yemek için teşekkürler, hanımefendi. Çok nazıksınız.”

Adamın aksam onun Xana'lı olduğuna işaret ediyordu. Mira soğuk bir şekilde başını salladı. Xana askerlerinin çoğunun, tıpkı kendisi ve erkek kardeşi gibi fakir olduklarını ve acı çektiklerini biliyordu; fakat yılların biriktirdiği düşmanlığı bir kenara itmek zordu.

“*Hegemon*'a yakınsınız,” dedi dilenci. Bu bir soru değildi.

Mira'nın yüzüne ateş bastı. “Sadece acıdığı bir kadınıym.” *Pan'daki herkes benim bu tuhaf durumumu biliyor mu yoksa?* “Dedikodulara inanma.”

“Dedikodu nedir bilmem,” dedi dilenci.

Dilenci Mira'ya bir tuhaf göründü. Şaşırtıcı derecede cüretkârdı;

kendisini Mira'nın üstü, bir lord samıyor gibiydi. Ve dilencinin tav-
rında Mira'nın dikkatini çeken bir şey vardı.

"Belki de ben yanlış ifade ettim. Sizin ona *yakınlaşacağınızı* söy-
lemeliydim."

"Bu bir tahmin mi, yoksa bir emir mi?" diye sordu Mira. Dilenci-
nin ukalalığı onu sinirlendiriyordu. Saray mensuplarından birkaçını
çağırmayı geçirdi aklından; kendilerinden bir şey yapmalarını iste-
mesi konusunda her zaman çok istekliydiler zaten.

"İkisi de değil. Kehanetler tuhaf şeylerdir. İstedğim şekilde ger-
çekleşmezler; bu nedenle tarihe sarılırım ben de: Mata Zyndu, erkek
kardeşinin ölümünden sorumlu."

Mira'nın yüzü kireç gibi oldu. "Kimsin sen? Hakaretlerine yeteri
kadar tahammül ettim!"

"Kalbini dinle. Yönelttiğim suçlamanın doğru olduğunu biliyor-
sun. Mata Zyndu'nun vaadinin cazibesine kapılmasaydı, kardeşin
tüm gücü ve yiğitliğiyle hâlâ hayatta olabilirdi. Mata'nın ünü yü-
rüsün diye binlerce kilometre arşınladıktan ve kılıçların gölgesinde
yaşadıktan sonra eline ne geçti? *Hegemon* onun ismini bile hatırla-
mıyor!"

Mira yüzünü diğer tarafa çevirdi.

"Kardeşin gibi adamlar imparatorluğu yerle bir ettiler ve Mata'nın
kendine mal ettiği zaferi getirdiler. Hor gördüğü Kuni Garu'dan daha
iyi biri değil o."

"Yeter artık!" dedi Mira. "Ben... seninle konuşmak istemiyorum
artık." Döndü ve meydandan kaçtı.

"Ben sadece kardeşini hatırlamanı istedim," diye seslendi dilenci.
"*Hegemon*'la beraberken sadece onu hatırla."

Mira ertesi gün Mata'nın çadırını düzeltmeye karar verdi.

Mata hakkındaki efsaneler öyle boyutlara ulaşmıştı ki,
hizmetkârlar birbirlerine onun çok asabi biri olduğunu ve tek bir
yastığın bile yeri değişse, sorumlusuna kellesini alarak bunu ödete-
ceğini fısıldıyorlardı; bu yüzden güçlü bir adama çok yakın olmak,
onun gözüne girmenin iyi bir yolu olarak görünse de hiç kimse üze-
rine böyle bir görevi almak istemiyordu. Fakat Mira korkusuzdu:
Onun dünyayı yeniden adil bir yer yapacağına ve haksızlıkları sile-
ceğine inanan kardeşi, evi bu adamının peşinden gitmek için terk
etmişti. Mata'dan korkarak, Mado'nun anısına leke sürmeyecekti.

Çadırın karmakarışık olduğunu gördü. Kâğıtlar, çadırın içine rastgele yerleştirilmiş masalara, eskileri yazılır yazılmaz üzerlerine yenileri gelmiş gibi yığılmıştı; yastıklar ve oturmak için kullanılan minderler danışmanlarıyla yaptığı plansız toplantılar yüzünden oraya buraya dağılmıştı; yattığı yatağın çarşafları haftalardır değiştirilmemiş gibi duruyordu.

Mata masalardan birinde oturuyordu, arkası ona dönüktü ve ayaklarını *gēupa* pozisyonunda altında toplamıştı. Mira girdiğinde dönmedi, belki de onu, hizmetkârlardan hiçbiri gelmeye cesaret edemediği için yatağının hazırlamasına yardım etmeye gelen muhafızlarından biri sanmıştı.

Mira usulca işe koyuldu: Yastıkları ve minderleri çadırın bir köşesine topladı; kâğıtların hepsine ulaşılabilmesi için masaları hizaya soktu; çarşafları kaldırıp yerine yenilerini koydu; zeminde birikmiş olan çerçöpü süpürdü.

Onun yanındayken, korku da korkaklık da ışığı görünce dağılan karanlık gibi kaybolup gidiyor. Mado böyle yazmıştı Kurt Pençesi Savaşı'ndan sonra. O, bu altüst olmuş dünyayı düzene sokacak ve her şeyi yerli yerine koyacak.

Mado inandığı için öldü, diye düşündü Mira. Hayatını feda ederken hiç pişmanlık duymadı. Onun anısını şüpheyile lekeleyemem.

Hegemon her gün kullandığı eşyaları doğru yerlerine koyma konusunda bariz şekilde bir sıkıntı yaşıyordu. Mata'nın yakın korumalarınınsa temel ev işlerinden haberleri yok gibiydi. Mira'nın yüzünde küçük bir gülücük belirdi.

Yaptığı işten ara sıra başını kaldırıyordu ve Mata'nın yerinden kıpırdamadığını görüyordu. Sessizliğe gömülmüşken bile, bu dünyaya ait gibi durmayan güçlü varlığı hissediliyordu. Mira, onun kardeşi üzerinde yarattığı çekim gücünün nedenini anlayabiliyordu. O çekimi kendisi de hissediyordu.

Mata elinde tuttuğu bir şeye hayranlıkla bakmaya devam ediyor, onu ovuşturuyor ve saplantı derecesinde okşuyordu.

Mira konuşmadan edemedi. "O şeyi ovuşturmaya devam edersen, tüm köşelerini yusuvarlak ve dümdüz edeceksin."

Mata arkasına döndü ve öylece kaldı. Çadırdakinin o olacağını hiç tahmin etmemişti. Hayranlıkla seyrettiği nesneyi bıraktı. Bu uyarı, danışmanlarından özellikle de yaptığı hiçbir şeyi onaylamayan

titrek Pering'den gelmiş olsaydı onu sinirlendirirdi. Fakat Mira'ya kızmayacaktı. Hem, dünya işlerinden o ne anlardı ki?

“Aslında hiç hak etmeyen birilerine vermek üzere olduğum ödüllü inceliyorum. Soylu olarak isimlendirilmeye degecek çok az insan var.”

Soyluluğun Mado için de önemli olduğunu hatırladı Mira. Ona Mata Zyndu'nun eşsiz soyluluğundan bahsetmişti; etrafındakilere ulaşip ilham veren bir nitelikti bu. *Bu duygunun insana kendini nasıl hissettirdiğini tarif edemem, diye yazmıştı Mado. Onun arkasında hü-cuma kalkarken, bir an için sanki tanrıların eli bana değmişti ve daha yüksek bir varlık âlemine taşınmışım. O, hepimizi yükseslere çıkaran bir okyanustu.*

Dilencinin söyledikleri Mira'nın kafasının içindeki Mado'yla çatışıyor gibiydi. Alt dudağını ısırды ve başını salladı. *Mado aptal değildi. O, bu adamda iyi olan şeyi görmüştü, ben de göreceğim.*

Mira yeri süpürmeye devam etti. İşini bitirdiğinde, süpürdüğü şeyler ile birlikte içinde Mata'nın yemeğinin getirildiği boş bir tepsiyi ve kapları alıp gitti. Daha sonra, elinde bir su sürahisiyle geri döndü ve çadır zemininin açıkta kalan kısımlarına tozları yatıştırmak için su dökerken bir taraftan da Tunoa'ya ait eski bir halk şarkısı mırıldandı.

Benim için gel sevgilim, balıkçı kayığınla gel benim için;

Şafak vaktinden önce gel, dükün oğluna eş olmayı kaldırmaz içim.

Senin için geleceğim, deniz gülüm, güneş doğmadan önce;

Biz asla ayrılmayacağız, gemiler suyun üzerinde yüzdükçe.

Başını kaldırıp baktığında, Mata'nın onu izlediğini gördü. Kızardı. Söyleyecek bir şeyler bulmaya gayret ederken, Mata'nın elinde tuttuğu şeyin değerli yeşil yeşim taşının yumuşak ışığıyla parıldadığını gördü.

“Bir hazineyi vermek zordur, değil mi?” diye ağzından kaçırды. Sonra, bu kadar aptalca bir şey söylediği için kendisine sessizce lanet okudu ve iki kat gayretle işine döndü.

Mata kaşlarını çatdı. Birdenbire, bu kadının kendisine hayran kalması gözüne çok önemli bir şey olarak göründü. Mira'nın üstü kapalı suçlaması, sanki kendisi değersizlerden biriymiş gibi Mata'yı utandırmıştı.

“İmparator’un sarayından alınan hazinenin çok az bir bölümünü muhafaza ettim,” dedi soğuk bir şekilde. “Büyük bir bölümünü, savaşırken benim için ölen askerlerin ailelerine verdim.” Bunu, onu tanıdıktan ve adamları için ne kadar az şey yaptığının farkına vardıktan sonra yaptığını eklemedi sözlerine.

Mira sustu. “Sen cömert bir lordsun.” Sessizlik yeniden kendisini tuhaf hissetmesine neden oldu ve bunu şarkıyı daha yüksek sesle mırıldanıp işini daha hızlı yaparak örtmeye çalıştı.

“Buna dokunmak ister misin?” Mata Zyndu, mühürlerden birini kaldırdı. Mira, bunun, basıldığı yerde çıkardığı izle yüzlerce gemiyi, binlerce adamı ve on binlerce oku harekete geçirip sonu gelmez kıyımlara neden olabilecek bir kraliyet sembolü olduğunu biliyordu.

Dilencinin sözleri geldi aklına yeniden. *Hegemon, onun ismini bile hatırlamıyor.*

Son istirahatgahları olan çukurun dibindeki diğer binlercesi gibi Mado’nun kefene sarılmış cesedi geldi gözünün önüne yeniden. *Soyluluk dediğin bu mu? Bunun için mi öldün?*

Mira başını salladı ve sıcak bir kömür parçasından uzaklaşır gibi mühürden uzaklaştı. “Güzel görünüyor,” dedi. “Fakat kardeşimin hayatı kadar güzel ya da değerli olduğunu sanmıyorum.”

İşini bitirdi, eğilerek selam verdi ve çadırı terk etti.

Mata Zyndu, onun uzaklaşan silüetini sessizlik içinde izledi. Daha sonra mührü nazikçe bıraktı.

“Benimle gelmek istemediğine emin misin?” diye sordu Kuni.

“Majesteleri,” dedi Luan Zya, “Ben Haan’lıyım ve şimdi *hegemon* onu daha küçük ve zayıf bir konuma getirmişken, Kral Cosugi’nin ona sunabileceğim her türlü yardıma ihtiyacı olacak.”

Arak dolu kupalardan veda içkilerini içtiler ve Tan Adü’nün anısına gülümsediler.

“Mata Zyndu, Dasu’dan bana bir hapishane yaptı,” dedi Kuni, efkârlanarak. “Ara ara beni ziyarete gel.”

“Şef Kyzen’i hayal kırıklığına uğratmayacaksın, Kral Kuni. Bundan eminim. Kafese tıkılmış kurt tehlikeli bir yaratıktır. Dasu seni uzun süre tutamayacak.”

Kuni, Luan Zya’nın iyimserliğini paylaştığından emin değildi. Kozlar onun elinde değildi. Birincisi, Dasu küçük ve fakirdi. İkincisi, Jia ve çocuklar, annesi ve babası gibi hâlâ Cocru’daydılar

ve Mata onları Kuni'nin sadakatini garantilemek için rehin tuttuğunu açıkça ortaya koymuştu. Üçüncüsü Mata, Kuni ve adamlarına Dasu'ya kadar 'eşlik etmeleri' ve onları Rui'den korumaları için Kin-do Marana komutasında on bin asker gönderecekti. Kuni'nin içinde bulunduğu zor durumdan kaçması bir mucize olurdu.

"Sana son bir tavsiyem var, Kral Kuni. Dasu'ya vardktan sonra bütün gemilerini yak."

"Fakat o zaman orayı terk etmem tamamen imkânsızlaşacak."

"Önceliğin, *hegemon*'un senin ihtirasına yönelik şüphelerini yok etmek olmalı. Gemileri yakman kendisi için bir tehdit olmadığını düşünmesine yol açacak. Şimdilik Dasu'nun yönetilmesine ve iyi bir kral olmaya odaklan ve diğer meseleleri bırak zaman halletsin."

Ratho ve Dafiro, Çaruza'da yollarını ayırdıktan sonra nihayet yeniden görüşme fırsatı yakaladılar. Kuni'nin adamları ordugâha kapatılmıştı ve Mata'nın askerlerine de onları ziyaret etmeleri için kesinlikle izin verilmiyordu. Fakat Kral Kuni'nin Pan'da son günüydü ve nihayet askerlerine caddelerde serbestçe dolaşabilecekleri bir günlük izin verilmişti. İki kardeş de gözyaşı dökmemek için büyük gayret gösteriyorlardı ama gözleri ıslanmıştı ve burunları birdenbire dolmuştu.

"Kurt Pençesi'nde senden bahsedildiğini duydum. Kendini öldürtebilirdin!"

"Söyleyene bak. Bir *cruben*'in dizginlerini tutan sendin!"

"Ben büyük kardeşim. Aptalca şeyler yapmam serbest."

Daf, Rat'a Biter'i gösterdi. Rat hayran kalarak onu havada birkaç kez savurdu.

"Lord Garu'yu bırakmayacak mısın?" diye sordu Rat.

Daf başını salladı. "Ben onu terk etsem de, senin *hegemon*'u terk etmeyeceğini biliyorum. Stratejik tembelliği takdir eden bir lordla kariyerimin doruklarına ulaşayım en iyisi."

"Ah, en sonunda onur hakkında bir şeyler öğrendiğini ve firar edersen kötü hissedeceğini sanıyordum."

Birbirlerine sarılarak güldüler.

"Lord Garu ve *hegemon* keşke kardeş olarak kalsalardı."

Günbatımının son ışıklarına kadar birlikte içtiler ve sonra da kendi yollarına gittiler.

BÖLÜM OTUZ ALTI

DASU

DASU: *PRINCIPATUS*'UN İLK YILININ ALTINCI AYI

Kuni Garu'nun adamları kendilerini Dasu'ya getiren gemileri ateşe verirken, Marana ve askerleri onları şaşkınlık içinde denizden izlediler. Bu görüntü Mata'nın Kurt Pençesi'ndeki stratejisini hatırlatınca, Marana kaşlarını çattı.

Fakat Kuni'nin sözleri iki durum arasındaki ilişkiyi geçersiz kıldı. “Bu kadar geniş gemilerin bakımlarını yapmak pahalıya mal olacak ve zaten burada epeyce bir zaman kalacağım.” Kuni, sesinin duyulması için ellerini ağzına götürerek bağırdı. Yüzünde yapmacık bir gülümsemeyle Marana'nın adamlarına el salladı. “Majesteleri *hegemon*'a iyi dileklerimi iletin. Kendinizi özletmeyin, yine gelin!” Efendisinin gözüne girmeye çalışan bir hizmetkâr gibi Marana'ya üst üste eğilerek selam verdi.

Marana küçümser bir tavırla kafasını çevirdi. *Hegemon* bu adam hakkında neden bu kadar endişeleniyordu ki? Sıradan bir haydut-tan, küçücük bir ada ve birkaç barakayla yetinen küçük bir suçludan daha fazlası değildi. Marana, Kuni'nin kazandığı tek ‘zaferin’ mutlaka şans eseri olduğuna karar verdi.

Çok daha değerli rakiplerle karşılaşmıştı. Prenses Kikomi mesele. Onu ne zaman düşünse, Marana'nın kalbinde farklı duygular birbirleriyle savaşıyorlardı. Kendisi usta bir entrikacıydı ama Kikomi de bu konuda ondan aşağı kalmazdı. Hatta son hamlesinde Marana'nın bir adım ilerisine geçmiş ve komplosunu boşa çıkarmıştı. Kikomi onu ayaklanma hayaliyle baştan çıkarmayı *az daha* nasıl

başarıyorduyorsa, Marana da onu ebedi bir şan ve ihtişam vaadiyle baştan çıkarmayı *az daha* başaracaktı. Prenses, halkını kurtarmak için tarih sayfalarına kötü bir ünle geçmeye razı olmuştu. Marana, böyle bir ruh yüceliğine hayran olmadan edemezdi. Şimdiki konumunun, Mata'nın Kikomi'ye karşı açıkça karmaşık olan duyguları ile ilgisinin olup olmadığını da merak ediyordu. Talih gerçekten de tuhaf bir şeydi.

Rui'nin kuzey kıyılarına, Tanno Namen'in bir zamanlar yaşadığı yere doğru yelken açma emri verdi. Yerine getirilecek bir sözü vardı. "Hiç kuzu kuyruğumuz var mı?" diye sordu. Namen'in köpeği bile bu dalkavuk Kuni Garu'dan daha tutkulu ve onurluydu.

Dasu'ya yerleşince Kral Kuni, yoldaşlarına unvanlar dağıttı. Cogo Yelu ve Rin Coda dük; Than Carucono ve Mün Çakri ise marki oldular. Kuni, Pan'dan kaçırarak getirdiği az bir hazineyi –ne de olsa bir zamanlar soyguncuydu– yoldaşlarına dağıttı ve onu Dasu'ya kadar takip eden üç bin askere bir ziyafet verdi.

"Şimdi ben de her biriniz kadar fakirim." Boş para kesesini havaya kaldırdı ve fırlattı; rüzgâr ipek keseyi denize doğru uçurdu. Elbisesinin geniş yenlerini rüzgârda dalgalandırarak onların da boş olduğunu gösterdi. Askerler güldüler.

"Çok az bir servetim olduğu için elimden sadece bol bol unvan dağıtmak geliyor. Umarım bunların hepsi bir gün bir anlam ifade eder." Daha sonra, başını özür diler gibi eğerek ciddileşti. "Beni desteklediniz ve çok acı çektiniz. Size daha fazlasını veremediğim için üzgünüm." Yoldaşlarından teselli uğultuları yükseldi; yüreklerini ferah tutuyorlardı.

Kuni ve danışmanları, küçük kayalık adanın kuzey kıyısındaki daha büyük bir şehir olan Daye'ye gittiler. Burası Kuni'nin küçük krallığının başkenti olacaktı. "Sarayı", aslında şehirdeki evlerden fazla büyük olmayan iki katlı ahşap bir evdi.

"Lord Garu, bitkin görünüyorsun," dedi Cogo.

Kuni, bir kalabalığın karşısında rol yapmamış ve yorgunluğunun ve çaresizliğinin yüzüne vurmasına izin vermişti.

"Ben ne yapıyorum, Cogo? Geri dönüşü olmayan bir hata mı yaptım? Aileme ya da arkamdaki bu adamlara nasıl bir gelecek verebilirim? Hükümdarlık alanım nerdeyse bir koyun ağılı büyüklüğünde ve güç merkezlerinden olabildiğince uzak. Mata, muhtemelen eve dönmeme ya da topraklarımı vermediğim takdirde Jia'yı

buraya getirmeme asla izin vermeyecek. Karşılığında hiçbir şey elde etmeden her şeyimi riske ettikten sonra, karanlıkta ölmeye mi yazgılıyım?”

Cogo, Zudi dükü olduğundan beri Kuni'yi hiç bu kadar mutsuz görmemişti. “Güç yüreğin içinden doğar, Lord Garu. Eğer yüreğinin bir merkezi olmazsa, amaçsızca sürüklenirsin.”

Kuni bir süre sessiz kaldı ve daha sonra başını salladı.

Jia, Cocru askerinden mektubu aldı ve yüzünün ifadesi bir Rapa heykeli gibi soğukluğunu korudu.

Asker, ne yapacağını bilemez bir halde bir süre bekledi; bir ‘teşekkür’ gelmeyeceğini görünce hemen uzaklaştı.

Jia kapıyı kapadı. Zarfın üzerindeki adres, kesinlikle Kuni'ye ait olan akıcı bir yazıyla yazılmıştı ve zarfın ağzı elbette önceden açılmıştı.

Mata'nın gönderdiği adamlar evin dışında kamp kurmuşlardı ve “onu korumak için” her gittiği yerde Jia'yı izlemek ve eve giren çıkan her şeyi kontrol etmek konusunda ısrarcıydılar.

“Bir zamanlar Mata Zyndu'ya kardeşim derdim!” diye bağırdı Jia, Cocru'lu yüzbaşıya. “Ona buraya gelmesini ve kendi evime neden hapsedildiğimi bana izah etmesini söyle.”

Yüzbaşı, *hegemon*'un resmi işlerle meşgul olduğunu ağzının içinde geveledikten sonra, kafasına fırlatılan çaydanlıktan kaçmak için eğildi.

Jia, elindeki mektuba bakarken hem sevinç hem de öfkeyle dolmuştu. Yukarıya doğru uzatılmış kuyrukları, geniş yuvarlaklarıyla el yazmasında yer alan *zyndari* harfleri, sözcüklerin yerleştirildiği çerçeveyi kıracak gibiydiler ve ona Kuni'nin tasasız, geniş gülümsemesini hatırlatıyorlardı. Fakat bu mektup, Kuni'nin orada çocuklarının ve karısının yanında olmaksızın, kralcılık oynadığı uzak bir adaya tıkmış olduğunun da somut bir işaretiydi.

Kuni'nin şimdi tam karşısında olmasını ve onu kucaklayıp öptükten sonra birkaç kez, gerçekten sert fiskelerle, yumruklayabilme-yi isterdi.

Pan'da olup bitenle ilgili haberler Jia'yı serseme çevirmişti. İsyanın yüreği ve ruhu olan bu iki adam, Kuni ve Mata nasıl olmuştu da birbirleriyle nerdeyse savaşıyor hale gelmişlerdi? Ve Kuni ve Jia birbirlerini bir daha ne zaman göreceklerdi?

Sevgili Jia'm,

Her şey çok güzel. Lütfen Mata'ya saygılarımı ilet.

Seni Seven Kocan

Sayfanın geri kalanı boştu.

Jia mektubu yırtıp parçalara ayırmamak için kendisini zor tuttu. Endişeyle ve güvenilir haberler almadan geçirdiği onca haftadan sonra *hepsi bu muydu?*

Daha sonra, Kuni'nin kalın, kaba bir kâğıda yazılmış olan mektubun sol üst köşesine bir karahindiba resmi çizmiş olduğunu gördü. Mektubu yakınlaştırdı ve içine çekerek kokladı; evet, şimdi ona bakarken karahindibanın zayıf, fakat onun deneyimli burnunun kolayca fark edebileceği kokusunun izini yakalamıştı.

Kuni, mektuplarının okunacağını biliyor olmalı, diye düşündü Jia.

Gülümsedi. Karahindibanın kullanımı hakkında ona anlattıklarını hatırlamış.

Alelacele atölyesine giderek, bir kap kurutulmuş kaya kulağı mantarı aldı, onu suyla karıştırdı, karışımı koyu bir bulamaç haline gelinceye kadar ezdi ve bu bulamacı kalın sayfanın her yerine sürdü. Bulamacı nazikçe yıkamak için içi su dolu ince bir kaba batırmadan önce kâğıdın bulamacı iyice çekmesini bekledi.

Sayfanın boş alanında, sislerin içinden çıkan gemiler gibi *zyndari* harfleri belirdi. Kuni, o ana kadar göze görünmeyen gerçek mektubu karahindiba sütüyle yazmıştı.

Eve geliyorum sevgilim, kalbimin merkezi.

EVİ ZİYARET

ÇARUZA'NIN DIŞINDA: *PRINCIPATUS*'UN
İLK YILININ YEDİNCİ AYI

Daye'de Kral Kuni'nin hasta olduğuna ve yataktan çıkamadığına dair bir haber yayıldı. Kindo Marana'nın temsilcileri Kuni'nin sağlığı hakkında bilgi almak için Dasu'ya geldiklerinde, Cogo Yelu onları tedirgin bir ifadeyle karşıladı.

“Zavallı kralımız her gün *hegemon*'u düşünüyor,” dedi Cogo. “Sık sık ‘keşke birbirimizden daha iyi şartlarda ayrılmış olabilseydik,’ diyor ve izlediği karışık yol üzerine kafa yorabilmesi için bu hastalığın tanrılar tarafından ona verilmiş bir fırsat olduğunu düşünüyor.”

Marana, Çaruza'da bulunan Mata Zyndu'ya raporunu gönderdi: “Kuni inzivaya çekilmiş durumda. Hırsından ufacık bir iz yok. Ayrık otu yerini buldu.”

Serin bir yaz sabahı, Çaruza'nın dışındaki eve bir dilenci geldi.

Saçlarına ak düşmüştü ve yüzünde yara izi vardı. Üzerinde paçavralar, ayağında ise samandan yapılmış ayakkabılar vardı ve topallayarak yürüyordu. Samandan yapılmış bir ip göbeğinin etrafına sıkıca bağlanmıştı.

Leydi Jia, eve gelen bütün dilencilerin karınlarının doyurulup gönderilmesi için Kâhya Otho Krin'e talimat vermişti; Otho da dışarıdaki adama bir tas yulaf lapası götürdü.

“Hanımım bu lapayı özel bir reçeteye göre yaptı,” dedi Krin. “Bol bol var. Şifalı otlarla da tatlandırıldı. Hem karnını doyuracak hem de bedenini hastalıklara karşı dirençli kılacak. Günün geri kalan kısmında kendini aç hissetmeyeceksin.”

Fakat dilenci minnetle teşekkür etmek yerine, gözlerindeki parıltıyla sadece Krin'e baktı. "Beni tanımadın mı?"

Krin dilenciye dikkatlice baktı ve küçük bir çılgılık attı. Hegemon'un askerlerinin bakmadıklarından emin olmak için yolun aşağısını kontrol ettikten sonra, dilenciye alelacele eve soktu ve sonra da saygıyla eğildi.

"Sizi görmek güzel, Lord Garu!"

Sıcak bir banyo Kuni'nin bedenindeki çamurları ve yüzündeki sahte yara izini temizledi. Saçı beyaza boyanmıştı ve uzayıp doğal siyah rengine kavuşması zaman alacaktı. Bira göbeğini gizlemek için beline sardığı samandan yapılmış ipten kurtulduğuna memnundu.

Üzerini değiştirmek için Jia'nın odasına girdi. Pencerenin yanında duran küçük masanın üzerinde taze karahindibalarla dolu olan küçük bir vazo vardı. Jia'nın kendi elleriyle onun için diktiği birkaç yeni elbisenin yakındaki bir askıda asılı durduğunu gördü. Burnunu bu elbiselere gömdü ve Jia'nın her zaman çamaşırları yıkarken kullandığı taze otların kokusunu içine çekti. Gözleri kendiliğinden yaşlarla doldu.

Yataklarına oturdu ve Jia'mn ondan haber alamadan tek başına geçirdiği geceleri düşünerek yastığını okşadı. Bütün bunları bir şekilde telafi edeceğine yemin etti.

Yastığın üzerinde birkaç saç teli vardı. Onları sevgiyle eline aldı ve buz kesti.

Bunlar Jia'nın kırmızı lüleleri değil, bir adamın siyah saç telleriydi.

"Dasu'da bir tüccar gemisine denizci olarak yazıldım," dedi Kuni. "Kindo Marana'mn casuslarından kaçmanın tek yolu buydu. Büyük Ada'ya varınca, buraya kadar olan yolu her birkaç günde bir kılık değiştirerek, acele etmeden kat etmeliydim."

Toto-tika Kuni'yi tanımadı ve Kuni onu tutmak istediğinde ağlamaya başladı; yeni doğmuş olan Rata-tika yaygarayı basan kardeşine eşlik etti. Bu durum Kuni ve Jia'yı da ağlattı. Gözyaşı döken bu kadar çok insanın olduğu bir evde, işlerin yapılmasını bir tek Soto sağlıyordu. Masaya yiyecek getirdi ve ağlayan bebekleri aldı.

Otho Krin, biraz ötede ne yapması gerektiğini bilmez bir halde ayakta duruyordu. Kuni onu, özellikle de siyah düz saçlarını fark etti.

Otho Krin'in sırtına eliyle birkaç kez vurdu. "Otho, seni en son gördüğümde sıksa genç bir adamdın. Aileme göz kulak olmanı takdir ediyorum. Her zaman sadık ve dürüst biri oldun biliyorum, tabii kendi tarzında."

Otho irkildi; Jia'nın yüz ifadesi sevinç ve korku arasında bir yerde dondu kaldı. Soto, Otho'yu hafifçe dürtene kadar ne yapacaklarını bilemeden öylece kaldılar. Kuni hiçbir şeyin farkında değil gibiydi.

"Benim için... size hizmet etmek bir zevk," diye yanıtladı Otho ve saygıyla eğildi. Otho ve Soto, kapıyı arkalarından kapayarak odayı sessizce terk ettiler.

Jia, yalnız kaldıklarında Kuni'nin ona sarılmasıyla gözyaşlarına boğularak ağlamaya başladı. "Ah, üzgünüm Jia," dedi Kuni, onun saçlarını okşarken. "Bütün bu olanlarla ilgili ne düşündüğünü ancak hayal edebilirim ve Çaruza'daki herkesin soğuk bakışlarını tek başına göğüslemek zorunda kalan sen oldun."

"Umut yok, değil mi?" Jia gözyaşlarını sildi. "Senin ne yaptığını ve Mata'nın nasıl karşılık verdiğini öğrenince çok sinirlendim. O küçücük adada tutulurken istediğin yere nasıl gidebilirsin? Ve ne yaparsan yap, Mata beni ve çocukları burada hâlâ kontrolünde tutuyor. *Hegemon*'un ne düşüneceğinden korkan ailem benimle hiç konuşmuyor."

Kuni, Jia'yı sıkıca tuttu. Söylediği her şey sanki kalbini delen hançerler gibiydi.

Jia, ani bir dürtüyle onun ellerini yakaladı ve yüzüne ateşli gözlerle baktı. "Kuni, seni affetmesi için Mata'ya yalvarmaya ne dersin? Unvanını bırak. Onun seni bakanlarından biri, hatta sıradan bir vatandaş yapmasına izin ver. Zudi'de çocuklarımızla mutlu bir yaşam sürebiliriz. Benim ailem ve seninkiler geri döndüğümüzü görünce çok mutlu olacaklardır. Ama belki de sen, çok yükseklere uçmayı düşünüyorsun."

Kuni uzaklara baktı. "Söylediğin şeyi ben de düşündüm."

Jia bekledi ve bir şey gelmeyince onu dürttü.

"Eee?"

"Diğer aileler aklıma geliyor."

"Diğer aileler?"

"Buraya gelirken, büyük şehirlerden ve ana yollardan uzakta yolculuk etmek zorunda kaldım ve işlerin nasıl kötüleştiğine az da olsa tanıklık ettim. Mata büyük bir savaşçı olabilir, fakat iyi bir yönetici

değil. Eski Tiro devletleri, birbirlerinden korktuklarından daha fazla imparatorluktan korktukları için işbirliği yapmak zorunda kaldılar; fakat şimdi, bütün eski düşmanlıklar su yüzüne çıkıyor. Mata, çocukça haritalar çizerek işleri daha da kötüleştirdi ve yarattığı yeni Tiro krallarının herhangi bir meşruiyeti yok. Bütün devletler savaşa hazırlanıyorlar: Orduları büyötmek için vergiler artırıldı ve pazardaki fiyatlar da artmaya devam ediyor. İsyan bitti bitmesine ama sıradan halkın koşulları iyiye gitmedi.”

“Bunlardan herhangi birinin seninle, benimle ve çocuklarımızla ne alakası var?

“Sen ve ben hayatlarımızı *bunun* için riske atmadık. İnsanlar daha iyisini hak ediyorlar.”

Kuni'nin konuşmasını dinlerken, Jia'nın içinde çaresizlik ve öfke birbiriyle çatışıyordu. “Sürekli saf değıştiren kalabalıklar tarafından seilmeyi, bana iyi bir eş ve çocuklarına iyi bir baba olmaya tercih mi ediyorsun? İnsanları ‘kurtarmak’ hakkındaki zırvalardan bahsederek bizi nasıl ihmal edebilirsin? Senin derdin toplum değil, biz olmalıyız. Şahit olduğun sefaletin ve acıların dünyanın dokusuyla ilgili olabileceğini hiç düşündün mü? Kimin imparator ya da *hegemon* olduğunun bir önemi yok; savaş ve ölüm kaçınılmaz değil midir? Bütün bunlar, toplumu ondan daha iyi yöneteceğini mi düşündürüyor sana?

“Bilmiyorum, Jia. Tavsiyelerini almak için bu yüzden sana geldim. Fakat senin neyin var böyle? Bir zamanlar dünyaya kafa tutmak konusunda çok istekliydin, her şeyin daha farklı olabileceğini hayal ederdin.”

“Araya yaşam girdi, Kuni! Ben sıradan bir insanım, bir anneyim. Çocuklarımın güvende olmasını isteyerek, onlar için başka insanların çocuklarından daha fazla endişelenerek yanlış mı yapıyorum? Hayatını yanımda, benimle paylaşarak geçirmeye söz vermiş bir adamla yaşamayı istemenin, onun her gün ölümle burun buruna gelmesini istememenin nesi yanlış?”

“*Yanımdaki adam mı?*” Kuni kendine engel olamadı. “Sen mi yanındaki adamdan bahsetmeye kalkıyorsun?”

Jia derin bir nefes aldı. Daha sonra Kuni'nin gözlerine baktı. “Sen burada değildin, Kuni. Hayatta kalmak için, kaderimin iplerinin hâlâ kendi elimde olduğunu görmek için yapmam gerekeni yaptım ben. Fakat seni sevmekten asla vazgeçmedim.”

“Güven denen şeyin ikimiz arasında bu kadar zor bir konu haline gelebileceğini hiç düşünmemiştim.” Kuni, şaşkına dönmüş bir halde öylece duruyordu. Amacı şüphelerini dile getirmek değildi, sığınacak bir yer ve cesaret bulmak için dönmüştü eve; fakat hiçbir şey hayal ettiği gibi gitmiyordu.

Aralarında artık görünmez bir duvar olduğunu ikisi de anlamıştı. İkisi de hayallerinde ve duydukları hasrette birbirlerine karşı şu an olduğundan daha yakın hissetmişlerdi. Birbirlerinden ayrıken, ikisi de birbirlerinin gözündeki mükemmelleştirilmiş hallerini gerçekleştirmeye çalışmıştı. Fakat gerçek şuydu ki, onlar değişmişti.

Jia’nın bir başına ve mahrumiyet içinde geçirdiği zaman, istikrarı ve sıradan yaşamın cazibesini onun için bir hazine yapmıştı. Fakat Kuni’nin yeniden canlanan ihtirası, önemsiz olarak değerlendirdiği kaygılar konusunda tahammülsüzleşmesine neden olmuştu. Onları geçmişte birleştiren tutku şimdi küllenmiş gibiydi.

“İç kocacığım,” dedi Jia, Kuni’ye sınırları yatıştırıp, kalpleri hafifleten tatsız tuzsuz bir çay sunarken. Bu karışımı, mücadeleye devam edemeyecek kadar bitap düşmüş pek çok çifte vermişti.

Kuni kendi de isteyerek çayı içti.

Kuni ve Jia aynı evi paylaşan konuklar gibi davrandıkları için bu ziyaret bütün zevkini yitirmişti.

Bütün ilgilerini, farklı rüzgârlarla uçan iki uçurtmanın iplerinin bağlandığı çapa görevi gören çocuklarına yönelttiler.

“Sen ve Jia zor zamanlar geçiriyorsunuz,” dedi Soto.

Kuni, Jia’nın atölyesini düzenlemeye çalışıyordu. Sakladığı bitkilerle dolu seramik kavanozlar ve cam şişeler rafların hepsini doldurmuştu ve içeride hareket etmek için neredeyse yer kalmamıştı. Kuni yeni rafları duvara çiviliyor, daha yüksekteki raflara kolayca erişmek için merdivenler kuruyor ve biri yeni yeni yürüyen, diğeri de emekleyen çocukların içeri girmelerine engel olmak için kapıya alçak bir bariyer ekliyordu.

“Uzun zamandan beri ayrıydık,” diye kabul etti.

Soto’yu henüz çok iyi tanımamasına rağmen, Kuni onunla konuşurken kendini rahat hissediyordu. Çocuklar, bu ciddi fakat aynı zamanda kibar kalfayı seviyorlardı ve Soto da evle ilgili sorumluluklarını Cogo’nun Dasu’da yaptığı gibi sorunsuzca yerine getiriyordu. Kral olarak sahip olduğu statü ve hegemon’la yaşadığı karmaşık hikâyenin yarattığı efsaneler nedeniyle diğer hizmetkârlardan bazıla-

rı gibi Kuni'nin karşısında ezilip büzülmüyordu. Hatta ona eşitiymiş gibi yaklaşıyordu ve bazen özellikle de Kuni çocuklara karşı beceriksizce davrandığında kaba ve tahammülsüz olabiliyordu. Onun yanındayken Kuni, kendisini eskisi gibi tasasız ve özgür hissediyordu.

“Siz ikiniz, gerçeklikten çok birbirinizin gözündeki imgelerini-ze alışmışsınız,” dedi Soto. “İdeallerin yarattığı tehlike budur işte. Hiçbirimiz asla diğerlerinin bizden beklediği kadar mükemmel değilizdir.”

Kuni iç çekti. “Bu konuda haklısın.”

“Fakat gerçek mutluluğun kusurlarımızı da hesaba katması gerektiğini gördüm her zaman. Güven, şüpheyi tanıdığı ve onu kabul ettiği zaman güçlüdür.”

Kuni, Soto'ya baktı ve bir karara vardı. “Kör değilim, Soto. Neler olduğunu tahmin edebiliyorum. Otho, Jia'dan her zaman hoşlanmıştı ve ben de halk oyunlarındaki kıskanç lord rolünü oynamak yerine, çok uzun zaman önce onlara güvenmeye karar vermiştim. Fakat belki de salaklık ettim.”

“Hiç de değil. Öfkelenmedin ya da hırçınlaşmadın; bu da senin iyi biri olduğunu gösteriyor. Jia'nın kalbinden hiç çıkmadığını sen de biliyorsun.”

Kuni başını salladı. “Benden beklemiş olabileceğin şekilde tepki göstermedim çünkü... Evden uzakken ben de bir şeyler yaptım, gurur duymadığım şeyler.”

“Karısına gösterdiği hoşgörüsüzlüğü, kendisine de gösterebilen erkek sayısı azdır,” dedi Soto. “Senin hakkında yanılmadığım için mutluyum. Bilgeler ve Ano Klasikleri, sadakatin koca için başka, karısı için başka anlamlara geldiğini anlatırlar bizlere, fakat senin bu hazır bilgelik reçetelerini kabul edecek adamlardan olmadığın çok açık.”

Kuni hafifçe güldü. “Çok uzun zaman önce bir kitaba yazıldı diye o şeyi doğru kabul etmeyi anlamsız bulmuşumdur her zaman. Mata geçmişin mükemmel olduğunu düşünenlerdendir; fakat ben gelecek için şimdiyi mükemmel kılmamız gerektiğine inanırım. Şu sonuca vardım ki, Jia yaptığı şeyi gerekli olduğunu düşündüğü için yaptı ve ben de ikiyüzlü davranmayacağım.”

“Esaslı erkekler ve kadınlar, aşklarının alabileceği şekillere göre sınırlamazlar kendilerini,” dedi Soto. “Sen ve Jia başkalarına âşık olabilirsiniz; fakat birbirinizin gözünde, her zaman eşitler arasında birinci olacaksınız.”

“Ama bir daha sular hiç durulmayacak, değil mi?”

“Zaten bunun neresi keyifli olurdu ki?”

“Kocana kızgınsın,” dedi Soto.

Kuni avluda çocuklarla oynarken, onlar da loş yemek salonunda nakış işliyorlardı. Kuni, kümeler halinde duran karahindiba tohumlarını arıyor ve küçük Toto-tika'nın onları üfleyerek savurmasına yardım ediyordu. Oyuna katılmak için henüz çok küçük olan Rata-tika, neşeyle bağırıyor ve babasının boynuna tutunarak onları seyrediyordu.

“Kral olmayı, eş olmaktan daha ciddiye almasına öfkeliyim,” dedi Jia.

“Peki, sen, eş olmayı geriye kalan her şeyden daha fazla ciddiye aldığını düşünüyor musun? Yatak odanın kapısının geceleri açılıp kapandığını duyuyorum.”

Jia nakış yapmayı bıraktı. Soto'ya baktı doğrudan. “Sözlerine dikkat et.” Elleri titriyordu.

Fakat Soto hassas ve özenli bir şekilde nakış yapmaya devam ediyordu; her ilmek, bir okun uçuşunu andırır gibi düzgün ve sıkıydı.

Elleri sabitti. “Beni yanlış anladın, Leydi Jia. Eşini seviyor musun?”

“Elbette.”

“Âşığını bu sevgide nereye yerleştiriyorsun peki?”

“Bu ikisinin birbiriyle hiç ilgisi yok.” Jia kısık sesle konuşuyordu, fakat yüzü kızarmıştı. “Otho, akıl sağlımı koruyabilmek, canlı kalabilmek için ihtiyaç duyduğum bir şey... Kendim için yani. Kontrolün kendimde olduğunu tekrar hissedebilmek, etrafımdakilerin varlığına ihtiyaç duyduğu Leydi Jia olabilmek için yaptım bunu. Ano bilgeleri yaptığım şey karşısında kaşlarını çatsalar bile, yaptığımdan pişman değilim ve bunu bir ihanet olarak görmüyorum, çünkü Kuni'yi kalbimin merkezindeki yerinden hiç kıpırdatmadım.”

“Kuni'nin anladığını düşünüyor musun?”

“Bilmiyorum... Fakat olduğunu sandığım adamsa, anlaması gerekir. Ben asla mükemmel olduğumu iddia etmedim, fakat her zaman doğru şeyi yapmaya çalıştım.”

“Benim de söylemek istediğim bu işte, Jia. Kalp karmaşık bir şeydir ve bizler pek çok kişiye âşık olabiliriz, her ne kadar içlerinden sadece birine değer vermemiz gerektiği söylense de. Kocanın ihtiyaç-

ları bazen çocuklarınıninkilerle çatışıyor gibi durabilir, ama sen hem iyi bir eş hem de iyi bir anne olabilirsin. Kendin için bir âşık edinip aynı zamanda kocana da sadık olabilirsin; şairler bize bunun yanlış olduğunu söyleseler de... Fakat şairlerin bizi, bizlerin kendimizi anladığından daha iyi anladıklarına neden inanalım ki? Korktuğun için, kabul edilmiş olanın içine çekme kendini. Zaten tahmin ettiğin gibi, kocan seni zannettiğinden de iyi anlayabilir.”

“Tuhaf birisin Soto.”

“Senden daha fazla değil, Leydi Jia. Kuni’ye karşı öfkелisin; çünkü onun sana güvenli bir yuva sağlama yükümlülüğü ile Dara’yı herkes için daha iyi bir yer haline getirme arzusu arasındaki çatışmayı fark ettin. Fakat onun kalbi de bu ikisini aynı anda taşıyamaz mı? Ve sen, onun bunları aynı anda başarmasına nasıl yardımcı olabileceğini göremiyor musun?”

Jia acı acı güldü. “Ne düşünürsem düşüneyim, bu konuda ne yapabilirim ki? Ben bir erkek değilim, talihini savaşta arayan bir erkeğin karısıyım sadece.”

“İşine geldiği zaman içi boş sözlere sığınamazsın, Jia. Senin kocan bir kral, diğer Tiro krallarının bir eşiti. Kocan ve Mata için savaşmaları emredilen ve ölen adamların Cocru köylerindeki dul karıları kadar çaresiz olduğunu mu düşünüyorsun gerçekten?”

“Bu şeylere karar veren Kuni, ben değilim.”

“Kılıç sallamadığın ya da zırh kuşanmadığın için, yaşananlarda sorumluluğun olmadığına inanıyorsun.

“Başka seçeneğim var mı? Güce duyduğu açlık nedeniyle kocasını yönlendiren bir kadın olarak tanınmak istemiyorum; sadece savaş alanında ya da meşru bir çalışma neticesinde elde edilmesi gereken şeyleri, yatak odasında kocasının kulağına güzel şeyler fısıldayarak kazanan bir kadın olarak anılmayacağım. Ano Klasikleri’ne çalıştım; kadınların devlet işlerine burunlarını sokmalarının tehlikelerini iyi biliyorum.”

“Ya Leydi Zy?”

“Kendimi, efsaneye konu olmuş bir kadınla kıyaslama küstahlığını göstermeyeceğim.”

“Ama o da vaktiyle bir adama âşık olmuş ve onu doğru şeye yönltebileceğine inanmış bir kadındı. Ne kadar gayretli çalışırsan çalış, bir bürokrat olabilir misin? Ne kadar cesur olursan ol, savaş alanında çıkabilir misin? Bu yolların, bir kadın olarak sana kapalı

olduğu bir dünyada yaşıyoruz; kendi kaderini ve diğerlerinin kaderlerini değiştirebileceğin diğer yolları ise keşfedemeyeceksin çünkü tarihi kendi amaçlarına göre çarpıtan vakanüvislerin durmadan konuşan dillerinden ve bıçak gibi keskin yazılarından korkuyorsun.

“‘İyi bir eşin’ kabul gören yaşamı –sarayın vakanüvisleri tarafından tanımlandığı şekliyle– sana kapalı. Sen, bir rüya yüzünden ailesinin isteklerine karşı gelip işe yaramazın biriyle evlenen, dağlarda bir eşkıyanın peşinden giden ve başka hiç kimse inanmazken ona inanan bir kadınsın.”

“Böyle... böyle değil... Ben sadece hem kendim hem de ailem için güven arıyorum...”

“Fakat bunun için çok geç, Jia. Bazıları, dünyanın erkekleri ve kadınları niteliklerine göre eleyen kaderin salladığı bir elek olduğuna inanırlar; diğerleri ise kaderlerimizi şansın ve yeteneğin yardımıyla kendimizin şekillendirdiğine. Hangi yol geçerli olursa olsun, yüksek mevkilerde olanlar sahip oldukları güçten dolayı daha fazlasını yapma sorumluluğu taşır. Eğer güvende olmak senin için bu kadar değerliyse, Kuni senden kaderini onunkiyle birleştirmeni istediği gün, ona asla evet dememeliydin.”

“Evlilik iki çift dizgini olan bir araba gibidir ve her ikisini de kocanın idare etmesine izin vermemelisin. Bir siyasetçinin karısı olduğunu kabul et; o zaman belki bu kadar umutsuz hissetmeyeceksin.”

Yeniden sarıldıklarında, birlikte oldukları ilk geceki gibi içleri kıpır kıpırdı ve tedirgindiler.

“Seninle işler hiçbir zaman kolay olmayacak, değil mi?” diye sordu Jia. “Benim gibi, sen de değişmeye devam edeceksin.”

“Başka türlü olsun ister miydin?” diye sordu Kuni. “Güvenlik bir yanılsamadır, günah barındırmayan sadakat gibi. Bizler tanrılara benzemiyoruz, mükemmel değiliz; fakat bu mükemmel olmayan halimizle bile onları kışkırtabiliriz.”

İkisi de kalplerinin birçok aşkı içine alacak kadar genişlediğini fark etti.

Daha sonra karanlıkta uzandılar, kolları ve bacakları birbirlerine dolandı.

“Dasu’ya geri dönmelisin,” dedi Jia. “Ve Mata’ya teslim olmaktan bir daha asla bahsetme.”

Kuni kalbinin ritminin Jia’nın kalbinin ritmini yakalamak için hızlandığını hissetti. “Emin misin?”

“Sahip olduğun önemsiz şeylerden vazgeçsen bile, Mata’nın bizi rahat bırakacağından emin olamayız. Fakat kral olduğun sürece, manevra yapabilecek bir alanın olacak. Düklüğe kadar yükselen ve İmparator’u bir hava gemisinden ele geçiren bir eşkıya, hiçbir zaman çaresiz kalmaz.”

Kuni onu sıkıca tuttu. “İhtiyacım olanı sende bulacağımı biliyordum.”

Jia onu öptü. “Ve kendine başka bir eş almalısın.”

Kuni dondu kaldı. “Ne? İşleri böyle ‘dengeliyorsan’ yanlış bir şey...”

“Geride birçok varis bırakmak için kralların birden fazla karısı olması...”

“Ne zamandan beri diğer krallarla bir tutuluyorum?”

“Ah, lütfen Kuni, çocuklaşmayı bırak. Kalbindeki yerimin, senin benim kalbimdeki yerin kadar güvende olduğunu biliyorum. Mata, ilk çocuğunun annesi olarak beni kontrolü altında tuttuğu sürece senin bir şey yapmaya kalkışacağını düşünmez. Ama bir de onu payına düşenden memnun olduğuna, uzak minicik bir adanın kralı olmaktan mutluluk ve belki büyük sevinç duyduğuna ikna etmen gerekecek. Bunu yapmanın, yuvasını bulunduğu kovuğa kurmaya hazır bir ayrık otu misali senin de açgözlü, tensel zevklere düşkün gerçek bir Tiro kralı gibi yerine yerleştiğini göstermenin başka eş almaktan daha iyi bir yolu yok. Yeterince ikna edici olursan, o da sonunda senin yanına gelmeme izin verir belki.”

“İyi de, başka bir kızla öyle sahne aksesuarı olsun diye evlenemem ki Jia.”

“Senden böyle bir şey yapmanı istemiyorum. Sırf samimiyetsiz, siyasal bir tavır gereği biriyle evlenemeyeceğini ben de biliyorum. Fakat benden çok uzak olacaksın ve yalnızlığın ilgiyi ve tutkuları nasıl tükettiğini iyi bilirim. Sevdiğin biriyle evlenmelisin; sana yoldaş, güvenebileceğin bir danışman olacak biriyle. Yanında böyle bir sesin olmasına ihtiyacın var, özellikle de şüphe duyduğun anlarda.”

Kuni bir süre sessiz kaldı. “Eğer bunu yaparsam, o kişi bir gün senin saraydaki rakibin olabilir.”

“Ya da benim yerime geçebilir; Mata’nın hayattayken bir işe yaramadığıma ikna olması için bu gerekli.”

Kuni doğruldu. “Ne!? Bunun olmasına asla izin vermeyeceğim.”

Fakat Jia'nın sesi sakinliğini korudu. "Bir varisin olmadan yapamazsın. Rüzgârların hangi yönden eseceğini kim kesin olarak tahmin edebilir? Planını yaptığımız şey tehlikeli bir şey ve başarıdan önce başarısızlık için plan yapmalıyız. Leydi Zy, Mapidéré'nin ipliğini pazara çıkarması için Lurusén'i ikna ettiğinde, bunu bir gün hayatıyla ödeyebileceğini biliyordu."

"Sana hayran mı kalmalıyım, yoksa korkmalı mıyım, bilmiyorum."

Jia elini onun elinin üzerine koydu. "Sadece temkinli olalım diye böyle konuşuyorum. Mata ilginin yeni eşine yöneldiğine ikna olabilir ve ilgindeki böyle bir değişim, paradoksal biçimde, beni daha güvenli bir konuma getirecektir."

"Hayatınla oynadığın kumardan hava durumunu tartışıyormuşuz gibi bahsediyorsun."

"Kolay olacağım düşünecek kadar saf değilim," dedi Jia. "Fakat bizim sadakatimiz alışlagelmiş şeylerle belirlenmedi. Duygularına hitap edip kalbinde yer edinecek kişi kim olursa olsun, bunun hiç önemi yok; hiçbir zaman benimle birlikte uçarken olduğun gibi mutlu hissetmeyeceğini biliyorum."

Kuni onu öptü. "Ve ben de biliyorum ki, buralarda olamadığımda yatağına kimi alırsan al, sen en büyük mutluluğu ikimiz birlikte rüyada olduğu kadar yüksesklere çıktığımızda duyacaksın."

"Benim kocamın akla gerçekten her şeye yeter."

RISANA

ÇARUZA'NIN DIŞINDA: *PRINCIPATUS*'UN
İLK YILININ YEDİNCİ AYI

Kuni, Soto'dan kendisini de yanında Çaruza'ya götürmesini istedi.

“Alışveriş torbalarını taşıyacak birine ihtiyacın var,” dedi.

“Çaruza'da kendini göstermenin senin için iyi bir fikir olup olmadığından emin değilim,” dedi Soto. “Herkes Dasu'da hasta yattığını sanıyor.”

Fakat Kuni'nin vazgeçmeye niyeti yoktu. Jia'yla aralarındaki sorunu halletmeleri enerjisini geri getirmişti. Toplum içine çıkmak için hazır hissediyordu kendisini; Çaruza'yı görmek ve Mata'nın başkentindeki aristokrasiyi yakından gözlemlemek istedi. Bu aynı zamanda Mata'ya ve onu hapsettiği küçücük adaya nanik yapmak anlamına geliyordu. Böylece, hizmetkâr kılığına girerek Soto'nun peşinde şehre gitti.

Soto, pirinç ve balık satın aldı. Sonra sebze, domuz kaburgası... Kuni'nin sırtındaki küfe gittikçe ağırlaşıyordu; fakat Kuni şikâyet etmiyordu. Daye'den kat be kat daha kozmopolit ve gelişmiş bir yer olan Çaruza'nın sesleri ve hareketli manzaraları, Kuni'nin Büyük Ada'yı ne kadar özlediğinin farkına varmasına neden oldu.

“Ayağa kalk, seni değersiz köpek.” Cocru ordusundan bir subay, bir takım komutanı, yerdeki sıska genç çocuğu kırbaçlarken böyle bağıırıyordu. Çocuk kalkmaya çalıştı; fakat güçsüzlükten olduğu yere yığıldı. Hırpalanıp aç bırakıldığı çok açıktı. Etraflarına toplanmış kalabalığın dağılmasıyla yer açıldı.

“Ne oluyor burada?” Kuni yakına gelerek sordu.

Soto omuz silkti. “*Hegemon*, Xana esirlerinden çoğunu, ordu için çalışan işçiler haline getirdi, aslında köle yaptı hepsini.”

“Çocuk on dört yaşından büyük durmuyor.”

“*Hegemon*, İmparator’a hizmet etmiş oldukları için esirlerin başlarına gelecek her şeyi hak ettiklerini söylüyor. İnsanların çoğu da onunla aynı fikirdeler.”

“İnsanlar acı çektirmek için ‘bunu hak etti’ bahanesini kullanılırlarsa, zulmün sonu asla gelmez.”

Soto, Kuni’yi süzdü ve düşünceli bir halde başını salladı.

Kuni, yerde yarı ölü bir halde yatan genç adama baktı. Yüzü seğirdi.

Daha sonra gülmeye ve hızlı adımlarla öfkeli subaya doğru yürümeye başladı.

“Efendim! Efendim! Sizden bir iyilik yapmanızı isteyebilir miyim?”

Subay durdu ve alnındaki teri sildi. “Ne istiyorsun?”

“Bu Xana köpeklerinden *hegemon* kadar nefret ediyorum. Xana’lı kölelerin küçücük beyinlerine eziyet etmek için dâhice oyunlar icat etmek istiyorum. Şu yerde yatan artık işe yaramaz hale geldiğine göre, onu sizden satın alabilir miyim? Denemek istediğim birkaç yeni oyunum var.”

Sesi tatlı ve yumuşaktı; gözlerinden ise uygulayacağı işkencenin beklentisiyle zevk saçılıyordu. Takım komutanı bile ürperdi. Fakat Kuni teklifini onun kulağına fısıldadığında başını salladı.

“Ah,” dedi Kuni, yüzünü asarak. “Yanımda yeteri kadar nakit yok. İşte on gümüş para, yanımda olanın tamamı bu.” Kaşlarını çattı, elbisinin yenlerini okşadı ve daha sonra gözleri parıldadı. “Fakat mühürüm yanımda.”

Kuni yolun kenarındaki kırtasiyeciyeye girdi ve subaya uzattığı bir kâğıt parçasıyla geri döndü. “Bunu Lord Pering’in kapıcısına vermeniz ve ona Kunikin Hoca’nın –ki ben oluyorum– size borçlu olduğunuzu söylemeniz yeterli. Onun evinde özel öğretmenim ve evin muhasebecisi size maaşımdan kesilmek üzere bir ödeme yapacaktır. İşte alttaki benim mühürüm.”

Takım komutanı ona teşekkür etti ve bakmak için kâğıt ruloyu açtı. Hızlı okuyabilen biri değildi; harfleri ve sembolleri dudaklarını yavaşça hareket ettirerek çözmeye çalıştı.

“Çocuğu eve götürüp temizleyelim,” diye fısıldadı Kuni, Soto’ya.

“Sen ve Jia birbirinize çok benziyorsunuz,” diye fısıldadı Soto da. “İnsanlara yardım etmeden duramıyorsunuz. Bu niteliğin değerini küçümseme.”

Kuni bir an düşüncelere daldı. “Teşekkür ederim.”

Cocru subayı, mührün zor okunan damgasını çözünce dondu kaldı.

“O sensin!” diye bağırdı. “Fin Crukédoni!”

Kuni, Soto ve çocuk daha yirmi adım bile atmamışlardı. Kalabalığın içinden onlara yakın olanlar kafalarını çevirip baktılar.

“Bu neden bahsediyor?” diye sordu Soto.

Kuni acı acı güldü. “Geçmişim peşimi bırakmıyor.”

Takım komutanı, Kuni’ye doğru koştu. Buzlu erik şerbeti satan genç bir kadın, onun yolundan kaçmaya çalışırken tökezledi ve tepesinde taşıdığı buz blokları yere saçıldı; askerler bu buzlara basıp kaydılar, düştüler ve kalkmaya çalışırken yeniden düştüler.

Kuni Soto’ya dönüp, “Gitmeliyim,” dedi.

“Bekle!” dedi Soto. “Nasıl bir adam olduğumu anladığıma göre sana sırrımı anlatacağım.” Ve Kuni’yi kulağına fısıldayacak kadar yakınına çekti. Kuni’nin gözleri fal taşı gibi açıldı. Sonra da yüzünde onu anladığını gösteren bir ifadeyle Soto’ya baktı.

“Dasu’ya git ve yapman gerekenleri yap,” dedi Soto. “Zamanı geldiğinde, burada olacağım.”

Kuni arkasını döndü ve şaşkın kalabalığın arasında kayboldu.

Niçin, Kız kardeşim, niçin bu ele avuca sığmaz yılan balığının kayıp gitmesine yardım ettin? Cocru’nun gözde evladına karşı komplo kurduğunu göremiyor musun?

O senin gözden. Ben Jia’yı tercih ediyorum. O... karakterli biri. Yas tutmasının zamanı değil şimdi.

Sanırım onun düzenbaz kocasının sahte erdemlerine kapıldın. O bir oyuncu, bir sahtekâr.

Kuni, Çaruza’dan mümkün olduğu kadar uzağa gidebilmek için çaldığı atı kamçıladi. Fakat at hasta ve çelimsizdi, ağzında şimdiden köpükler birikmeye başlamıştı. Kuni onu izleyenlerin siluetlerini ve arkalarından kalkan toz bulutunu görebiliyordu.

Talihine lanet okudu. Cocru ordusundaki bütün askerler arasında, Zudi’de yaşamış olanına denk gelmişti ve yine bütün Zudi’li askerler arasında eski numarasını yaparken onu görmüş olanına denk gelmişti.

Takım komutanı hemen destek çağrısında bulunmuştu. Mata Zyndu, Kuni Garu'nun Dasu'dan ayrılmasına izin verilmediğini her yere duyurmuştu ve eğer sürgünden izinsiz dönerse, Kuni'yi yakalayacak olana bir ödül verileceğini *hegemon*'un adamlarının hepsi biliyorlardı.

Kuni'nin önüne küçük bir çiftlik evi çıktı. Atından atladı, yoluna devam etmesi için atı sertçe kamçladı ve genç bir kadının fasulye ayıklamakta olduğu çiftlik evinin kapısına doğru koştu.

“Hemşire, yardımına ihtiyacım var.” Kuni nasıl bir izlenim bırakmış olduğunun farkındaydı: Beyaz saçlarının altından siyah saç dipleri uzamıştı ve Jia'nın hizmetkârlarından biri gibi giyinmişti. Yüzündeki sahte yara izleri ve kaçarken alnında biriken ter onu kaçmakta olan bir suçlu gibi gösteriyordu ki, aslında öyleydi.

Zeytuni teni, açık renk saçları ve gözleri atalarının Cocru'lu değil, Amu'lu olduğunu düşündürten genç kadın ayağa kalktı; önce Kuni'ye baktı, sonra onu takip edenlerin yol üzerinde çıkardıkları gittikçe yaklaşan toz bulutuna göz attı. “Eğer *hegemon*'dan kaçıyor-
san, muhtemelen kötü biri değilsindir.”

Kuni rahatlayarak içinden bir oh çekti. Mata, köylülerin onun hakkmda nasıl düşündüklerini asla dert etmezdi ve onlarla arkadaşlık etmekte fayda görmezdi. Kuni, Mata'nın soylularının, generallerinin ve vergi tahsildarlarının halka nasıl davranıyor olabileceklerini gözünün önüne getirdi. Fakat halk deniz gibidir: Çok yüklü bir gemiyi kaldırabilir ya da dibe batırabilir.

“Benimle gel.” Genç kadın Kuni'yi evin arkasındaki kuyuya götürdü ve kuyunun üzerindeki makaranın ve ipin yardımıyla onu yavaşça kuyuya saldı. Kuni suya girince, kadın ona ipe tutunmasını ve kovayı kafasına bir miğfer gibi geçirmesini söyledi. Eğer biri kuyuya göz atacak olursa, yüzen bir kovadan başka bir şey görmeyecekti.

Kadın eve döndü ve ocakta ateş yaktı. Fakat odunları önce suya batırdığı için müthiş bir duman çıktı. Evi dolduran duman kısa sürede açık kapıdan dışarı yayılmaya başladı.

Takipteki Cocru askerleri çiftlik evinin önünden geçerken yavaşladılar. Takım komutanı, atın binicisini buraya yakın bir yerde atından inerken gördüğünü düşünüyordu. Adamlarının yarısını, uzakta hâlâ görebildikleri toz bulutunun olduğu yöne doğru yola devam ettirdi. Diğer yarısı ise duman çıkan çiftlik evine giden patikaya sap-
tılar.

Yüzü kurum ve gözyaşlarıyla kaplı olan genç bir kadın tarafından karşılandılar.

“Bir kaçağa rastladın mı?” diye sordu takım komutanı. “Tehlikeli bir adam ve *hegemon*’un düşmanı.” Yanlış adam çıkabilme ihtimaline karşı, adamlarına Kuni Garu’nun peşinde olduklarını özellikle söylememiştir.

Kadın başını salladı. Canhıraş bir şekilde, etrafındaki dumanı dağıtmak için ellerini salladı. Fakat kadın böyle yaptıkça, duman da onun hareketlerini takip etti, yoğun sisten oluşan kıvrımlı tabakalar halinde kalınlaştı ve kısa süre içinde onu, takım komutanını ve askerlerini sarmaladı. Dumanın içindeki herkes öksürmeye başlamıştı ve hepsinin gözlerinden yaşlar akıyordu.

Takım komutanı evin etrafına bakınmaya çalıştı, fakat bir şey görmek çok güçtü. Kadını kenara itti ve küçük çiftlik evinin içine girdi. Kalın duman tabakasının içinden sanki gölgeler, belirsiz şekilleri olan ateş gözlü canavarlar atlıyorlardı. Takım komutanı korktu ve afalladı. Kafasının ağırlaştığını ve düşüncelerinin yavaşladığını hissetti. Sanki duman kafasının içine dolmuştu.

“Aradığınız adam burada değil,” dedi kadının sesi.

“Burada... değil,” diye tekrarladı takım komutanı. Sonra da başını salladı. Bütün bu duman nedeniyle düşünemiyordu. Evin karanlığından dışarı çıktı ve o an kafasını toparladı.

Aradığım adam elbette burada değil. Ne kadar aptalım. Kuni Garu neden bir köylünün evinde saklansın ki? Cocru’da herkes Kuni Garu’nun hegemon’a ihanet ettiğini biliyor; kimse ona yardım etmeye cesaret edemez.

Genç kadından ağzının içinde geveleyerek özür diledi ve adamlarının başına geçerek yolun aşağı tarafına yöneldi. Kaçağı yakalayamazlarsa, hiçbir şey söylememeye karar verdi. Eğer subaylarından biri Kuni Garu’yu bulup da elinden kaçırmışsa, *hegemon* ona kibar davranmaz; hatta Kuni’ye yardım ettiğinden bile şüphelenebilirdi.

Kuyudaki su soğuktu ve genç kadın onu yukarıya çekerken Kuni titriyordu. Gün ışığına çıkınca, kadının batmakta olan güneşin ışıklarıyla yıkanan yüzüne baktı. Kurum ve is içinde gördüğü kadın çok güzeldi. “Ne var? Daha önce hiç Cocru’lu bir kadın görmedin mi?” dedi kadın gülerek.

“Ben Kuni Garu’yum,” dedi. Bunu neden yaptığı hakkında hiçbir fikri yoktu. Kadındaki bir şey, hâlâ avluda duran kurumları temizlerken ellerini ve kollarını incelikle hareket ettiriş tarzı onu gerçeği söylemeye zorlamıştı.

“İsmim Risana,” dedi kadın, “Basit bir duman yaratıcısıyım.”

Risana, tepsiye biraz tatlı atıştırmalık ve acı çay koyarak aralarında duran masanın üzerine bıraktı. Kuni ona teşekkür etti.

“Dumanla... yaptığın bu şey nedir?”

Kadın ayağa kalktı, bir tütün çubuğu yaktı ve tütünsülüğü de masaya koydu.

“İzle.”

Ellerini havada hareket ettirdi, elbisesinin geniş yenleri ellerini takip ederek havada uçuşuyordu. Odadaki hava akımları değişime uğrayıp yön değiştirdiler ve düz bir çizgi halinde yükselen duman spiral şeklini almaya başladı. Kadın hareket etmeyi bıraktınca, spiral de sanki katı bir cisimmiş gibi yerinde kaldı.

“Bu muhteşem,” dedi Kuni. “Nasıl yaptın bunu?”

“Ailem, o güzel adadan, Arulugi’dan. Babamın kim olduğunu bilmiyorum; sadece annem ve ben vardık. Annem, şekil verilebilen duman yaratmanın sırrını keşfeden bir bitki uzmanıydı. Bu iş, yandığında normal dumanın izlediği yolları izlemesin diye, tütünsünün içine bazı katkı maddelerinin konulmasını gerektiriyor.”

“Şehirden şehre dolaştık ve çay evlerinde iyi para kazandık. Annem tekniğini iyileştirdi ve daha gelişmiş duman gösterileri icat etti. Dumanlardan labirentler yaratabiliyordu ve seyirciler bu labirentlerin içinde kaybolmak, gülmek, çılgınlık atmak ve aslında gerçek bir tehlike olmamasına rağmen tehlikenin heyecanını hissetmek için para ödüyorlardı.”

Kuni kadının sesinde bir hüznün yankısını duydu. “Fakat bir şey oldu, değil mi?”

Kadın başını salladı. “Annem dumanın erkeklerin ve kadınların zihinlerine de etki ettiğini fark etti; onları daha itaatkâr ve telkinleri izlemeye daha istekli hale getiriyordu. Duman labirentlerinin bu kadar etkili olmasında bu durumun da rolü vardı: Annem dumanın içinde canavarların olduğunu telkin ediyordu ve dumanın içindeki insanlar bunların gerçek olduğuna inanıyorlardı.”

Kuni başını salladı. Bu tür şeyler işitmişti. Sokakta eğlencelik

gösteriler yapanlar, insanları yarı uyur bir duruma getirip onlara normalde yapmayacakları her türlü aptalca şeyi yaptırıyorlardı: Utangaç olanlar halkın önünde coşkulu nutuklar atıyor, cesurlar gölgeleri görünce korkuyla büzüşüyor, saygın beyler ve hanımefendiler tavuk gibi gıdaklayıp köpekler gibi havlıyorlardı. Çılgınlığa yakın bir şeydi bu.

“Bir gün, cesaretiyle ünlü bir prens annemin duman labirentini denemek için geldi. Prensi heyecanlandırmak isteyen annem, onu kalın bir sisin içine kapattı ve ateşten dillerini sallayan canavarlarla kuşatılmış olduğunu telkin etti. Niyeti, prens kılıcıyla kendisini savunmaya başlayınca canavarları geri çekerek ona efsanevi yaratıklarla savaşmış olmanın memnuniyetini yaşatmaktı.”

“Fakat yetenekli bir savaşçı olarak ünlenen Prens’in bir korkak olduğu ortaya çıktı. Annemin onun zihnine soktuğu canavarlar görünmeye başlayınca, kılıcını attı ve çığlık çığlığa labirentten koşarak kaçtı, tabii bu sırada altını da kirletmişti.”

“Amu Kralı Ponahu bu yaşananları hiç komik bulmadı ve annemi cadılık yapmak suçuyla tutuklattı. Annem idam edilmek için gün sayıyordu; fakat gardiyanlarını kendisine bazı otlar vermeye ikna etti—kadınlara özgü bir takım sıkıntılarım bahane etmişti—ve sonra bu otları gardiyanları içine alan bir duman perdesi yaratmak için kullandı. Dumanın etkisi altında onlara kapıları açtırttı ve kaçtı. Daha sonra Cocru’ya geldi ve o zamandan beri burada göze batmadan yaşamaya çalıştık.”

“Üzücü bir hikâye,” dedi Kuni. “Kral Ponahu annenin duman yaratan bir cadı olduğunu düşünmüş; ama otoritenin kendisi de duman yaratmanın bir şekli değil mi? Rol yapmaya, sahne düzenlemesine ve telkinin gücüne dayanıyor.”

Risana başını yana eğdi ve Kuni bu açık kahverengi gözlerin bakışları altında ne yapacağını bilemez hale gelip kendini mahcup hissedene kadar ona baktı.

“Ne? Yanlış bir şey mi söyledim?”

“Hayır, fakat annemin hâlâ yaşıyor olmasını dilerdim. Seni se-verdi.”

“Ya?”

“Güçsüzlerin güçlüleri eğlendirmek zorunda olmadığı, hatta güçlülerin güçsüzleri eğlendirmek için birbirleriyle yarışmadığı bir dünyada düzenin tesis edilemeyeceğini söylerdi hep.”

Kuni güldü; fakat kısa bir süre sonra ciddileşti. “Annenin sözlerinde dikkate değer çok doğru var.”

“Bu, bir duman yaratıcısı olarak onun mottosuydu: Keyif ver ve yönet.”

Risana’yla olmak Kuni’ye basit bir yaşam sürdüğü çocukluğunu hatırlattı ve bu şekilde kendini rahat hissetti.

Politikanın günlük hayatına ne kadar fazla nüfuz ettiğini daha önce fark etmemişti. Her sözcükte, her harekette, her ifadede dikkat etmesi gereken anlam katmanları vardı. Cogo, bir kralın her zaman görünür olması ve sessizken bile her zaman konuşuyor olması gerektiğini kafasına kazımişti. Halk her zaman bakıyor; ellerini nasıl tuttuğundan, nasıl dinlendiğinden ya da dinlemez gibi durduğundan, esnemesini nasıl engellediğinden ya da çayını içişinden anlamlar çıkarıyordu. Etrafındakilerin aklında komplo üstüne komplo üstüne komplolar vardı.

Kişiliğinin bir parçasının bunlardan zevk aldığını ve bu konularda iyi olduğunu kabul etmeliydi.

Jia da kendine göre aynı sanatın uzmanıydı. Uzun zamandan beri ilgi odağıydı; diğer insanlar onay, güç ve benzer işaretler almak için gözlerini ona çeviriyorlardı. Kalpleri çok az insanın becerebileceği gibi birbirlerini anlayacakları şekilde birbirine bağlanmış olsa da, bir araya geldiklerinde oyun oynamadan, rol yapmadan, birbirlerinin sözcüklerini ve eylemlerini ipuçları yakalamak için analiz etmeden duramıyorlardı.

Fakat Risana’yla birlikteyken, Kuni baskı hissetmiyordu. Risana aklında olanı söylüyor ve Kuni’nin söylemeden geçıştirdiklerinin arkasında yatanları anlıyordu. O ellerini hareket ettirdiğinde, zihnindeki sis dağılıyordu. Hiçbir şekilde pohpohlamaya, aldatmaya ve yalana ihtiyaç yoktu. Jia’yla ikisinin tuzagına düştükleri zihin oyunlarına Risana’nın ihtiyacı yoktu; çünkü o, insanın aldatmaya meyilli tarafını en derinine kadar kolayca görüyordu ve kendisi ne kurnazlıkla davranır ne de başkasını aldatırdı.

Risana’yla birlikte olmak Kuni’ye hayatının ne kadar yorucu olduğunu fark ettirdi. Kral Kuni’nin hayatında, bir zamanlar gökyüzünde tek başına uçan adamı gördüğünde hissettiği türden saf sevinçlere artık yer yoktu.

Risana, annesininkine benzeyen ama aym zamanda da farklı olan yeteneği hakkındaki gerçeği Kuni’ye tamamıyla anlatmamıştı.

Annesi, duyuları dumanla ağırlaşan insanların zihnine telkinlerini yerleştirmede yetenekliyken, Risana bunun tam tersini yapmakta çok iyiydi. Dumanın etkisi altındaki zihinleri temizliyordu. Alacakları keyfi aldıktan sonra, insanlara o labirentlerden çıkmaları için liderlik eden, gördüklerini sandıkları canavarların gerçek olmadıklarını gösteren oydu.

Isteseydi, insanların kalplerindeki ve gözlerinin ardındaki dumanı istediği gibi şekillendirebilir, böylece ortada hiçbir şey yokken onların hayaller görmesini, her şey gün gibi ortadayken şüpheye düşmelerini sağlayabilirdi. Fakat o çoğunlukla bunun tersini yapmayı tercih ediyordu.

İnsanlarla konuşmak, otların yarattığı duman olmasa bile ona her zaman kolay gelirdi. İnsanların kendilerini aldatırken ve başkalarına farklı görünmeyi arzularken yarattıkları sisin ve dumanın gerisinde, kalplerinin içinde ne olduğunu görme yeteneği vardı onun. Çoğu zaman aldatılmayı kabul ederdi; aslında takdir edilmek için gereken de buydu.

Fakat bazen, insanların gerçeği görmeye ihtiyaçları olduğunu düşündüğünde, farklı bir şey yapardı. Bir sözcükle, bir şarkıyla, incitmeyecek bir sessizlikle, onlara hediyelerin en değerlisini yani kabul edilmesi gereken gerçeği vererek, ne gördüğünü söylerdi.

Erkekler ve kadınlar onun neler yapmaya muktedir olduğunu gördüğünde, genelde korkuyla geri çekilirdi; çünkü bu kadar çıplak kalmak hoşlarına gitmezdi.

Bununla birlikte, yeteneğinin bir sınırı vardı.

Bazı kalplerin, tıpkı mühürlenmiş kutular gibi onun görüşüne açık olmadığını keşfetti. Bu kalplerin sahiplerinin ne istediğini ya da neden korktuklarını anlayamıyordu ve onların dost mu yoksa hasım mı olduklarını da bilemiyordu.

“Senin için endişe ediyorum,” demişti annesi, Risana kendisine has bu körlükten bahsettiğinde.

“Neden?” diye sordu Risana.

“Sen, geri kalanımızın yapmak zorunda olduğu şeyi, karanlıkta yol almayı hiç öğrenmedin.”

Daha sonra Risana’yı kendisine çekerek sarılmış ve daha fazla bir şey anlatmamıştı.

Risana başlangıçta Kuni’nin böyle biri olduğunu düşünmüştü; kalbi onun görüşüne karşı mühürlenmiş bir adam. Ama sonra, bunun

nedeninin yeteri kadar çaba sarf etmeden bakması olduğunu fark etti.

Kuni, çok karmaşık bir adamdı. Kalbinde saydam olmadığı görülen pek çok katman vardı. O, bir yaprağı diğerini saran lahana gibiydi; yarım kalmış her fikir bir diğeri tarafından örtülmüştü; arzular, şüpheler, pişmanlıklar ve idealler uzaklara yayılırlar korkusuyla sıkıca sarmalanmışlardı. Kuni'nin içinde gittikçe büyüyen bir tutku ve beğenilmek için ezici bir arzu vardı.

Bununla birlikte, olduğunu sandığı kadar iyi bir insan olamaktan, arzuladığı yolun doğruluğundan emin olamamaktan kaynaklanan bir hüznün ve içini kemiren bir şüphe duygusu da vardı.

Risana'nın merakını uyandırıyordu. Deneyimlerinden biliyordu ki, güçlü erkekler genelde bu kadar şüpheyle dolu olmazlardı. Kuni, başkalarına iyilik yapmak arzusuyla tüketiyordu kendisini; fakat neyin “iyi” olduğundan ve o iş için doğru adam olup olmadığından emin değildi.

Risana; Kuni'nin, kendisini kandırmak yerine, artık nasıl biri olduğunu göremeyecek kadar kendisinden şüphe duyan adamlardan olduğunun farkına vardı.

Peki, ne yapmalıyım? diye sordu Risana kendisine. *Tavsiyeye ihtiyacı olan bir kral gördüğümde benim rolüm ne olur?*

Keyif vermek ve liderlik etmek.

Kuni, Risana'yla iki hafta kaldı. Başlarda kendi kedisine, Mata'nın adamlarından gizlendiği için orada kaldığını söylüyordu. Fakat Risana ortalardayken kendisine yalan söylemesi imkânsızdı.

Sonunda, Risana'dan onunla birlikte gelmesini istedi ve Risana bunun zaten gerçekleşeceğini bildiği için kabul etti.

Ve böylece Kral Kuni, ikinci eşi Leydi Risana'yla evlendi.

MEKTUPLAR

DASU'DA VE ÇARUZA'NIN DIŞINDA: *PRINCIPATUS*'UN
İLK YILININ DOKUZUNCU AYI

Sevgili Jia'm

Yine bir okul çocuğu gibi *zyndari* harfleriyle yazdığım için beni affet. Sen görünmez mürekkepten üç boyutlu harf şekilleri yapmayı öğrenene kadar katlanacağımız bir problem bu; yine de el yazım göz önüne alındığında, belki de burada şekiller kullanmamam en iyisi olur.

İhtiyaç duyduğun bir şey var mı? Eğer paraya ihtiyacın varsa, bana bildir. Sana bir miktar gönderebilirim, zira Mata da böyle bir şeye müdahale etmeyecek kadar gururludur. Soto ve Otho'nun yardımları olsa da her şeyin yolunda gitmesini sağlamak kolay olmayabilir. *Toto-tika* ve *Rata-tika*'nın sana çok fazla sorun yaratmaması için dua ediyorum.

Hediyelerinin yanında Risana'yı ve beni kutlayan mektubunu almaktan çok mutlu oldum. Risana, ona gönderdiğin içi bitkilerle dolu kutuyu çok sevdiğini sana söylememi istedi. Yine de bana bunların ne olduğunu söylemiyor, hınzırca gülmekle yetiniyor.

Mükemmellikten uzak insanlarız ve ben de sadece bir daha asla varsayımlarda bulunmamaya, ideallere yapışıp kalmamaya ve dürüst olup kalbimdeki her şeyi sana açmaya karar verebilirim. O, senden farklı biri ve ikinizi de seviyorum.

Düğünler coşkulu ortamlardır. Zudi'deki düğünümüzün daha eğlenceli olduğunu düşünsem de burada daha cüretkâr şeyler söyleme özgürlüğüm oldu. Dara'nın dört bir yanındaki krallardan hediyeler

geldi, bunların Dasu hazinesine kesinlikle çok katkısı olacak. Mata bile Zyndu Şatosu'ndan bir kasa güzel şarap gönderdi.

Kindo Marana bizzat geldi ve ben de Dasu'nun sunduğu zevkleri ne kadar çok sevdiğimi ifade eden, üzerinde iyi çalışılmış bir gösteri yaptım: temiz deniz havası, baharatlı yiyecekler, kibar biri olduğumu düşünen insanlar, yeni bir eş...

"Evi özlüyor musun Lord Garu?" diye yokladı, biraz daha baharatlı hamur topağı teklifimi yeme çubuklarını sallayarak reddederken. Hassas bir midesi var.

"Ev kalbin ait olduğu yerdir," dedim, Risana'yı süzerek.

Umarım, rolüm ikna edici olmuştur.

Nasıl bir oyun oynuyoruz Jia; tanrılar bizi korusun.

Hayatının rolünü oynayan kocan.

Kuni,

Para konusunda endişe etme. Mata bizi gözetimi altında tutsa da maddi ihtiyaçlarımızın hepsi karşılanıyor. Sen gittiğinden beri, To-to-tika birkaç sözcük söylemeye başladı ve kendi kendine yürüyor: Rata-tika ise çok ama çok tatlı. Babalarını özlüyorlar, tabii ben de.

Aslında Risana'yı merak ediyorum. Senin kalbini çalan diğer bir kadın... Ne kadar ilginç. Onu tanımak için sabırsızlanıyorum.

Mata beni görmeye geldi. Bu sefer tek başına ve silahsızdı.

"Kuni yeni evini tercih ediyor sanki," dedi. "Sadakat bazılarına daha zor geliyor."

"Bazı erkekler kadınları kıyafetlerle eş tutuyor galiba," dedim. gözyaşlarımı küçük darbelerle hızlı hızlı silerken. "Ne kadar yeni. o kadar iyi."

Bana baktı ve bir an için sanki tanıdığım o eski Mata oldu; oğlum avucunda tutan ve seninle şakalaşan adam. Sonra çehresi sertleşti ve gitti.

Sana gönderdiğim diğer hediyelere dikkatlice bakmışsındır umarım. Haritalar ile su ve rüzgâr değirmenlerinin mühendislik planları evlilik battaniyelerinin astarına saklıydı; düğün kaçakçılık için iyi bir fırsat aslında. Bu Rin'in fikriydi, değil mi? Umarım işini gerektiği gibi yapabilmesi için ihtiyaç duyduğu şeyleri toplamıştır.

Cesaret, kocacığım, cesaret. Ve inanç.

Gerçekten de en ilginç şeylerden biri olarak casusluğu öğrenen Jia'n.

Sevgili Jia'm,

Dasu'ya döndüğümünden beri, diğerlerinin ihtirasım olarak isimlendirdikleri şey üzerine kafa patlattım. Mata ile aramdaki yanlış anlama onur, itibar ve içi boş ün için girilen bir çekişme olarak görülebilir. Fakat kökleri bundan daha derine gidiyor. Şimdi dünyayı daha geniş gördüğüm için, onu değiştirmeyi diliyorum; tıpkı Mata gibi. Fakat onun dünyayı yeniden kurmayı arzuladığı düzen başarısızlığa mahkûm; bense dünyayı şimdiye kadar görülmemiş şartların var olduğu bir duruma taşımayı istiyorum.

Savaşçı olduğum söylenemez, ama beni destekleyenler, sorumluluğum altına girenler ve bana bağlı olanlar için her zaman en iyisini yapmaya çalıştım. Soylular ideallerin vadettiği saflığın peşine düşmüşken, sersefil yaşayan insanlar gördüm. Prensler hayallerindeki geçmiş özlemine inandıklarında, güçsüzlerin öldüğünü gördüm. Krallar ileri görüşlülüklerinin doğruluğunu test etmeye can attıklarında ise sıradan halkın barıştan koparılarak savaşın içine atıldığını gördüm.

İmparator Mapidéré'nin yanlış anlaşılmış olduğunu düşünmeye başladım.

Bitirmeme izin ver, Jia.

Pan'dayken, Mapidéré'nin çılgınlığının dehşetine kendi gözlerimle şahit oldum; her duvara onun öldürdüklerinin kemikleri gömülmüştü, dul ve yetim bıraktıkları sokaklarda ağlaşıyorlardı. Yine de başka bir şey vardı; Cogo'nun İmparatorluk Arşivleri'nden kurtardığı ve gizlice buraya taşıdığı belgelerde bulduğum bir şey.

Saray kayıtları, yanlış yaptığı onca şeye rağmen İmparator'un bazı şeyleri de doğru yaptığını gösteriyor. Ticaretin akışım, insanların göç etmelerini ve düşünce alışverişini cesaretlendirmişti; dışarıdaki büyük dünyayı Dara'nın kendi içine çekilmiş her köşesine taşımıştı; Dara tek bir halk olarak bütünleşsin diye, Yedi Devlet'in soylu sınıfını ve eski güç merkezlerini yok etmek için elinden geleni yapmıştı.

Neden bu kadar fazla Tiro devleti olsun, Jia? Neden bu kadar çok savaş olsun? Tiro devletleri arasındaki sürekli değişen sınırları, tanrılar değil, insanlar çiziyor; peki biz neden onları hep beraber silmeyelim?

Doğru cevabın ne olduğunu henüz bilmiyorum, fakat cevabın geçmişe dönmek olmadığına inanıyorum. Yeni bir sorumluluğun ağırlığını hissediyorum. İsyanın halka yardım etme vaadine ket vurulmaması için yeni bir yol bulmalıyım.

Bu arada, bu adaya sıkışıp kaldım ve kendimi bir şekilde meşgul etmeliyim. Aslında, işitmiş olabileceğinin tersine, Dasu güzel bir yer. Burada, benim yaptıklarım dışında çok az soylu var, bu da sıkıcı partiler ve saçma dedikodular olmadığı anlamına geliyor.

Herkesin bana 'Majesteleri' diye hitap etmesine engel olmaya çalışıyorum. İnsanların bunun üzerinde durmasını istemiyorum ve zaten kendimi de kral gibi hissetmiyorum. Cogo, protokole karşı bu umursamazlığımdan nefret ediyor ve onun ne kadar inatçı olabileceğini biliyorsun. Ama ben de inatçı olabilirim.

Daye tam Zudi'nin genişliğinde, ama çok daha temiz ve çok daha az insan yaşıyor içinde. Bir başkent olarak, korkarım ki Çaruz'ayla boy ölçüşemez.

Sahip olduğumuz tek şey balık olduğu için buraya çok az tacirin yolu düşüyor. Eğer bir gün buraya gelersen, bol bol çiğ balık ve karides yemeye hazırlıklı ol. Buradaki yengeçler ve istakozlar Zathin Körfezi'nde yakalananlar kadar büyük değil, fakat çok daha lezzetliler.

Yine de, Daye'nin en sevdiğim şeyi manzarası. Rui ve diğer adalardan uzakta, kuzey kıyılarında olduğumuz için sonsuzmuş gibi uzanan okyanusa bakıyoruz. Su tertemiz ve suda yüzen çöplere çok ender rastlıyoruz. Güneş doğmadan önce, sabahları soğuk suda yüzüyorum. İnsan bu şekilde gerçekten kendine geliyor ve önündeki güne hazır hissediyor. Geceleri kumsalda büyük ateşler yakıp hikâyeler anlatıyoruz. Evet, Daye'de eğlence fırsatları biraz sınırlı.

Yerliler; okyanusun ötesinde, korsanların saklandığı dağınık adaların ardında, ufuk çizgisinin altında, bizlerden oldukça farklı insanlarla dolu başka adaların olduğunu söylüyorlar. Yaşlılar yıllar önce kıyıya vuran tuhaf cisimlerden ve enkazdan bahsediyorlar, bunların Dara'da daha önce hiç görülmemiş tasarımları varmış. Bizler de bu hikâyeleri tekrar edip birbirimizi korkutuyoruz; fakat ben, acaba mı, diye merak ediyorum. Oralarda bir yerde, hiç görmediğimiz yerler keşfetmek heyecan verici olmaz mıydı, Jia?

Cogo, her zamanki gibi, insanların hayatlarını iyileştirmek için harika fikirler buluyor. İnsanların bilge bir yöneticileri olduğunu düşünmesi için bu fikirleri bana mal edecek kadar da cömert. Ha!

Örneğin, Dasu'nun meşhur mutfağından en iyi şekilde yararlanmamız gerektiğini düşünüyor. İmparator Mapidéré insanları Dara'nın dört bir yanına taşınmaya zorlamıştı ve diğer adaların en

kozmopolit sakinleri böylece Dasu'daki baharatlı yiyeceklerin tadına alıştılar. Cogo, kendilerini Otantik Dasu Aşçıları olarak adlandırabilmeleri için restoranlara, burada, Daye'de tamamlanan bir kurstan sonra özel bir ticari amblem sunuyor.

Bu amblemin tasarımını ben yaptım. Ufacık sıçrayan bir balina. Ayrıca Tiro devleti Dasu'nun yeni bayrağında da yer alıyor. Şimdiye kadar Arulugi ve Büyük Ada'dan elli kadar restoran sahibi teklifimizi kabul etti ve bu bize iyi bir gelir kapısı oluyor. Cogo, bana bu programın faydalarından birinin de Dara'daki bütün insanları her yerde dalgalanan Dasu bayraklarının görüntüsüne alıştırmak ve bu bayrakları lezzetli Dasu yemekleri gibi iyi şeylerle ilişkilendirmek olduğunu söylüyor. Cogo işte; hep düşünüyor.

Ekilmesi için birkaç yeni mahsul de getirdi ve aralarında Tan Adü'de yetiştirilen gölevez de var. Buradaki bilindik çeşitlerden daha iyi sonuçlar verecek gibi duran yeni mahsulleri deneyen çiftçiler oldukça etkilendi.

Cogo, yeni ve daha basit bir vergi sistemi de deniyor –gerçi benim için hâlâ çok karışık. Fakat Daye'deki iş çevresinin liderleriyle ve kırsal alandaki yaşlılarla görüştüğümde, bana Dük Yelu'nun bir dahi olduğunu söylüyorlar. (Ben de onlara, Cogo'nun istediği şeyi yapmasına izin verdiğim için daha büyük bir dahi olduğumu hatırlatıyorum.)

Cogo, ayrıca, küçük bir balıkçı teknesine binip gayet alçakgönüllü bir şekilde Rui'ye giderek Kindo Marana'nın vergilendirme konusunda tavsiyesini aldı ve sözde her hareketimizi izleyen bu adamı yanına çekmeyi becerdi. Vergilerden konuşarak bu kadar haftayı nasıl geçirdiklerini bir tek Kiji bilir; fakat Marana artık bizi bir tehdit olarak görmeye pek meyilli değil gibi. Eskiden balıkçılarımızı tehdit eden gemileri, limanlarımıza yakın devriye gezerlerdi; hava gemileri, bütün çocukları müthiş derecede heyecanlandırarak her gün Daye'nin üzerinde dolanırlardı. Fakat yakın zamanda, bu istihbarat görevlerinin sayısını azalttı.

Askere alma konusunda işler o kadar iyi gitmiyor. Rin, diğer adalardaki casusluk ağımız –ağırlıklı olarak kaçakçılık çeteleri bağlantısıyla elde edilen adamlardan oluşuyor– aracılığıyla bize katılacak yetenekli adamlar aradığım söylentisini yaydı ama çok az katılım oldu. Dasu, gerçek bir çekim merkezi olamayacak kadar uzak ve fakir.

Aslında, her gün askerlerimden birkaç tanesi evi özledikleri ya da burada iyi bir gelecek göremedikleri için firar ediyor. Gece balıkçı teknelerini çalışıyorlar ve Büyük Ada'ya doğru yola çıkan daha büyük gemilere binmek için Rui'ye doğru kürek çekiyorlar. Diğerleri kuzeydeki korsanlara katılmak için gittiler. Bütün bunlar biraz cesaret kırıcı.

Fakat kendime, bunun sadece gelip geçici bir sıkıntı olduğunu söylemeye devam ediyorum. Mata yönetimin sıkıcı detayları karşısında sabırlı değil; yeni Tiro devletleri ise onun keyfi olarak çizdiği sınırlar konusunda şimdiden dalaşıyor ve avantaj elde etmek için savaşıyorlar. Bu ada hapishanesinden kaçmak için hâlâ bir şansım olduğunu düşünerek belki de sadece kendimi kandırıyorum; fakat umut iyi bir yiyecektir, hatta Dasu'nun baharatlarından bile daha iyidir.

Her şeyden önemlisi, canını sıkma. Bir yolunu bulacağım. Söz veriyorum.

Seni Seven Kocan

Kuni,

Bana koruman gereken hassas bir çiçekmişim gibi davranmana son vermeni istiyorum ve her şeyin çaresini tek başına bulmak zorunda olduğunu düşünmeyi de bırak artık. Sana sadece bir gün yükseslere uçacağını bildiğim için âşık olmadım; kâtiplerin ve bakanların Çaruza'lı soylu leydilere kocalarının, erkek kardeşlerinin ve çocuklarının ciddi işlerine karışmamaları konusunda sürekli uyarıda bulunması gibi, işlerine 'burnumu soktuğum' için beni başından savmayacağını ve her zaman benim tavsiyemi dinleyeceğini bildiğim için de âşık oldum.

Ah, şimdi söyleyeceğim şeyin seni şaşırtmayacağına eminim ama bundan böyle Çaruza'daki hiçbir soylunun partisine katılmamaya karar verdim. Küçük düşürücü bir ortam var ve açıkçası o partiler pek bana göre değilmiş gibi hissediyorum. Son gittiğim partide –doğrusunu söylemek gerekirse, davetiyeyi bizzat Mata gönderdi ve nasıl davrandığımı gözlemleyerek senin ihtirasını ölçmeye çalıştığını tahmin ediyorum– aptal bir adam, Gan'lı bir kont mudur nedir, Dasu'nun nerede olduğunu bilmiyormuş gibi davrandı ve seni “İstakoz Tavası Kralı” olarak adlandırdı. Diğer konuklar da çok komikmiş gibi buna güldüler. Pişman olacağım bir şey söylemeden, oradan

ayrıldım. Üzgünüm, karın iyi bir diplomat değil –Risana’nın daha iyisini yapacağını umuyorum, bu ikimizin de hayrına olur– ve hissetmediğim şeyleri asla yüz ifademe yansıtamam.

Burada tek başına olmak zor. Mata ve sen isminizi duyurduktan sonra, ailemin nihayet benimle barışacağını ummuştum ve aslında hiç tanımadığım uzak kuzenler ve büyük dayılar, ziyaret planlarından bahsederek bana mektup yazdılar. Fakat şimdi, *hegemon*’un en az sevdiği insan olduğun için bütün kuzenler ve sülalenin yaşlıları benden uzak durmaları için aileme baskı yapıyorlar. Ah, bu uzak “akrabaların” gözlerini oyabilirim.

Soto en büyük yardımcım olmaya devam ediyor ve çocuklar onu seviyorlar. Açıkça siyasete ilgili olmasına rağmen, Çaruza soylularını gördüğünde yolunu değiştirmesini tuhaf buluyorum. Ne zaman soylu kesimden biri uğrasa –benim ve çocukların halini hatırım sormayı bahane etseler de asıl niyetleri dedikodu için malzeme toplamak– Soto ortadan kayboluyor. Mata önceki gün bizzat geldiğinde bile –çok tuhaf bir ziyaret olduğunu söylemeliyim– Soto mutfağa saklandı ve çıkmadı. Geçmişinde bir sır olmalı.

Onunla sohbet etmekten keyif alıyorum... ve bir Leydi Zy olmasam da, sevgili kocacığım, sana göz ardı edebileceğini düşündüğüm birkaç şey anlatmak istiyorum.

Senin hizmetine girecek yetenekli adamlar bulmanın ve onları elinde tutmanın zor olduğundan bahsediyorsun; fakat kadınlara ne dersin, Kuni? Zayıf bir konumda olduğunu unutma ve başarıya giden zahmetsiz yolları hedefleyenler, *hegemon*’un ve onun yeni Tiro krallarının üzerine oynayacaklardır. Fakat Mata geleneklere, işleri denenmiş yollarla yapmaya inanan bir adam. Onun dikkatini çekmeyi başaramayanlar –çaresizler, zavallılar, soylu kökenlere ya da resmi bir eğitime sahip olmayanlar– senin üzerine yatırım yapmaya çok daha istekli olabilirler. Kadınlarda yetenek aramak gibi bir geleceğimiz ya da uygulamamız yoktur bizim; öyleyse, bu alanda daha başarılı olamayacağını kim söyleyebilir?

Önerim seni şaşırtmasın. Sana, dünyayı ters yüz etmemi ve Ano bilgelerinin eski kitaplarda yapmamamız konusunda bizi uyardıkları her şeyi yapman gerektiğini söylemiyorum. Fakat söylemiş olduğum şey hakkında düşün ve belki gözden kaçırdığın bir fırsatı yakalayabilirsin.

Ah, eski yoldaşlarından bazıları hakkında haberlerim var. Fırtına Akıncıları'nın Komutanı Puma Yemu'yu hatırlıyor musun? Zudi Savaşı esnasında sana ve Mata'ya çok yardımı dokunmuştu. Fakat Mata, suç geçmişinden dolayı ondan asla hoşlanmamıştı ve Pan'ı senden aldıktan sonra da onu ödüllendirmedi. Aslında, Kral Thufi'yi uzaklaştırırken, Yemu'un marki unvanını da elinden aldı ve onu sıradan bir yüzbaşı yaptı. Yemu buna o kadar sinirlendi ki, orduyu terk edip yeniden eşkıya oldu!

Tam da önceki gün, gizlice beni görmeye geldi ve bana Çaruza'ya giden bir kervandan ele geçirdiği çok güzel çaylardan getirdi. Buna inanabiliyor musun? Böyle büyük bir savaşçı yeniden eşkıyalık yapmak zorunda kaldı. Hak ettiği şey bu değil. Sana yeniden hizmet etmesi konusunda birkaç imada bulundum ve çok ilgilendi.

Kendine dikkat et.

Yorgun fakat mutlu Jia'n

Sevgili Jia'm,

Sen, benim bilgeler bilgesi diğer yarımısın. Cogo'ya senin fikirlerinden bahsettim ve bunların çok parlak fikirler olduklarını hemen kabul etti. Gizli yetenekleri olan kadınlara mesajımızı hangi yollardan ulaştırabileceğimizi düşünüyoruz.

Puma Yemu hakkındaki notun da, Mata'nın gözünden düşmüş başka kimler olabilir acaba diye düşünmeme neden oldu. Eğer onlarla irtibatını koruyabilirsen, bunun büyük yardımı olacak; fakat dikkatli ol ve Mata'yı şüphelendirme.

Fakat korkarım sana korkunç haberlerim de var. Cogo Yelu beni terk etti. Bu mektupta saçmalarsam beni bağışla. Kafamı toparlayamıyorum.

Cogo bu sabah her zamanki toplantımıza katılmadı. Saray muhafızlarımın yüzbaşısı olan Dafiro Miro'yu (aslında muhafızlarım ondan ve diğer iki askerden ibaret. Fakat verebileceğim tek şey unvan olduğu için bu konuda cimri davranmıyorum) onu getirmesi için gönderdim. Kötü haberlerle geri döndü: Başbakan Cogo Yelu, gece tek başına bir ata binmiş olarak evini terk edip Dasu'nun güney kıyılarına doğru giderken görülmüştü en son.

Bir terslik yaşanmasından korktuğum için onun ardından hemen atlılar gönderdim ve sonra da sabahın geri kalan kısmını kızgın bir sobanın üzerinde koşuşturan bir karınca gibi odamı arşınlayarak ge-

çirdim. Gönderdiklerim, Cogo'suz geri döndüler. Onun nereye kaybolduğunu kimse bilmiyor.

Yıkılmış durumdayım. Eğer Cogo bile arkamda olmanın kaybedilmiş bir dava olduğuna inanıyorsa, mahvolmaya mahkûmum demektir, hem de tam anlamıyla mahvolmaya. Isyancılar arasına katıldığım günden beri, Cogo sağ kolum gibi olmuştı. İçtiğim geceler evin yolunu onsuz tek başıma nasıl bulacağımı hiç bilemiyorum. Yeni tahılları nasıl yetiştireceğim? Otantik Dasu Aşçıları'na nasıl sertifika vereceğim? İnsanları mutsuz etmeden nasıl vergi toplayabilirim?

Denizin ortasındaki bu küçük kayalığa sonsuza dek hapsolacağım. Geçtiğimiz birkaç ay içinde, başka pek çok asker ve hatta subay beni terk etti; fakat Cogo'nun bu ihaneti başka türlü hissediliyor. Ona kızamayacak kadar üzgünüm.

Çaresiz zamanlar yaşayan Kuni'n

Sevgili Jia'm,

Önceki mektubumu dikkate alma. Cogo geri döndü!

O gideli bir hafta olmuştı ve doğru düzgün yemek yiyemiyor ya da uyuyamıyordum. Fakat bu sabah, dışarıdaki tuvaleti kullanırken, Cogo'nun sanki hiçbir şey olmamış gibi caddeden salına salına gelmekte olduğunu gördüm.

Elbisemi doğru düzgün toparlayamadım bile. Çıplak ayakla caddeye fırladım ve onu kollarından yakaladım. "Niçin, niçin beni terk ettin?"

"Adap, biraz adap... Lord Garu, adabı unutma!" dedi ve sanki bu çok komikmiş gibi gülüyordu bir de. "Kaçmadım. Kaybetmeyi göze alamayacağın birisini kovalıyordum."

"Kimi kovalıyordun?"

"Gin Mazoti, bir onbaşı."

Kollarını tiksinererek bıraktım. "Cogo, işte şimdi yalan söylüyorsun. Geçtiğimiz aylarda en az yirmi onbaşı firar etti ve kim bilir daha kaç çavuş ve yüzbaşı... Ve sen bütün bir hafta bu Gin Mazoti'nin ardında koşun, öyle mi? Onu bu kadar özel kılan nedir?"

"Gin Mazoti, Dasu'nun yükselişinin sırrı."

Büyük şüphe içindeydim. Bu adamdan bahsedildiğini hiç duymamıştım. Fakat Than Carucono bir tayın güzel bir at olacağını her zaman nasıl bilirse, Cogo da karanlıkta kalmış yetenekleri öyle tanır.

Bu adamın peşinden koşmasının geçerli sebepleri olduğunu anladığım için o adamı görmeliydim.

Fakat Cogo, adamı bana getirmek yerine, onun geçici olarak kendi evinde kaldığını ve onu orada ziyaret etmem gerektiğini söyledi.

“Gin, Dasu’da yeteri kadar saygı görmediğine inanıyor. Mata Zyndu’nun peşinden gitmiş, fakat Mata onun tavsiyelerinden hiçbirini dinlememiş ya da yapacak fazla bir iş vermemiş. Bu yüzden, biz Dasu’ya doğru yola çıktığımızda, Gin firar edip bize katılmış. Onu sana takdim edene kadar beklemesini ve sabırlı olmasını söyleme rağmen, birkaç aydır burada olduğu halde terfi ettirilmediği için gitmeye karar vermiş. Ay ışığında onun peşinden gitmek zorunda kaldım.

“Ay ışığında!”

“Flbette. Ayağımda terliklerim vardı; yürüyüş ayakkabılarımı giymeye fırsat bile bulamadım.”

“Peki, onu nasıl yakaladın?”

“Ah,” dedi Cogo, çenesini okşayarak ve gözleri nerdeyse kayboluncaya kadar gülerek. “Tamamen şans eseri oldu. Gin bir balıkçı teknesi kiralayacak ve şafaktan önce Rui’ye doğru yola çıkacaktı. Bu planında başarılı olsaydı, onu yakalamam imkânsızdı. Çünkü kılık değiştirmek zorunda kalacaktım, aksi halde Marana’nın casusları bir şeylerin döndüğünü anlardı. Fakat Gin tekneye binmeden, bir doktor yardım istemek için onu durdurmuş.

“Nasıl bir yardım bu?”

“Gin sonradan anlattı. Doktor, bir hasta için gerekli malzemeleri ve hazırlama yöntemini anlatan uzun bir reçete yazarken Gin’den bir çift güvercini tutmasını istemiş.”

“Güvercin ha!”

“Aynen öyle. Güvercinleri ben de gördüm ve olağanüstüydüler: Normalde gördüğün güvercinlerden üç kat daha büyüktüler ve öyle zeki bakan gözleri vardı ki konuşmak üzere olduklarına yemin edebilirdin. Uzun boylu, zayıf bir adam olan ve yeşil bir yolculuk harmaniyesi giyen doktor, güvercinlerin çıkardığı gurklama seslerinin konsantre olmasını zorlaştırdığını söylemiş Gin’e.

“ ‘Sadece güvercinlerimi tut ve onların mutlu ve sakin kalmalarını sağla ki ben de rahatça düşünebileyim. İşim bittiğinde reçeteyi hastama uçuracağım.’ Böylece Gin beklemiş de beklemiş, bu arada doktor da acele etmeden işini yapıyormuş. Zyndari harfleriyle yazıp

duruyormuş, uzun uzun düşünüp sonra yeniden yazıyormuş. En sonunda Gin, 'Doktor, benim acelem var. Bu iş daha ne kadar sürecek?' demiş.

'Bu kadar bekledin,' demiş doktor. 'Neden biraz daha beklemiyorsun? Hastanın, reçetenin onda dokuzunu almasını istemezsin, değil mi? Bunun ona hiçbir faydası olmaz.'

"Nasıl bir doktor bu?" diye sordum. "Bir sahtekâra benziyor gibi."

"Sahte ya da değil, Lord Garu, senin ve benim ona teşekkür edecek çok şeyimiz var. Bu umulmadık gecikme sayesinde, ben oraya ulaşana kadar Gin deniz kıyısındaki o köyde kaldı. Ona hemen geri dönmesi için yalvardım. İlk başta, dönmek konusunda inat etti. 'Lord Garu, beklemekle geçen bu kadar aydan sonra, beni kabul etmedi. Beklemeye devam etmek delilik olacaktı.'

"Fakat doktor birdenbire içeriye girdi. 'İlaç etkisini on günde gösteriyorsa, bir hafta içtikten sonra bırakır mısınız?'

"Gin ona baktı ve gözlerini kıstı. 'Kimsin sen?'

"Doktor fırçasını ve kâğıdını bırakıp Gin'e gülümsedi. 'Bunun cevabını zaten bildiğini düşünüyorum.'

"Gin ona baktığı için ben de baktım ve doktorun eşine az rastlanır şekilde yakışıklı olduğunun farkına vardım. Neredeyse, bu dünyaya ait değilmiş gibiydi. Gin, 'Benden ne istiyorsun?' diye sordu.

"Benim adıma sana yapılan kötülüklerden her zaman üzüntü duydum,' dedi doktor. 'Bu yüzden, kendi başının çaresine bakabileceğin için yoluna çıkmamaya gayret etsem de bir gözüm üzerindeydi ve bir doktorun ilk kuralı zarar vermemektir.'

"Kendini şimdi bana neden gösteriyorsun?' diye sordu Gin.

"Dasu'yu bir kere terk edersen, bir daha geri dönmeyeceğinden korkuyorum ve bu fena bir şey olurdu.' dedi doktor.

"Eğer bunların hepsi doğruysa,' dedi Gin, 'o halde benim hakkımdaki gerçeği biliyor olmalısın. Benim gibi bir insanın, Kuni Garu gibi ünü büyük bir lordla ne şansı olabilir?'

"Lord Garu, yetenekli insanların peşinde,' dedi doktor. 'Her yerde onları arıyor: Eşkıyaların, yan kesicilerin, imparatorluk sınavlarını asla geçememiş âlimlerin, firarilerin, hatta kadınların arasında.'

"Doğru mu bu?' diye sordu Gin, bana dönerek. Ben de başımı sallayarak onayladım."

Aklım öyle karışmıştı ki Jia, dayanamayıp Cogo'nun sözünü kes-
tim. "Birbirlerini tanıyorlar mı? Bu doktor gerçekte kim?"

Cogo başını salladı. "Bilmiyorum. Bu konuşmadan sonra doktor,
güvercinlerini Gin'den aldı ve yürüyerek uzaklaştı; Gin çok düşün-
celi görünüyordu. Doktor kumsalda kaybolunca, Gin bana döndü ve
geri gelmeyi kabul etti."

"Bu, hiç şüphesiz ilginç bir hikâye; fakat Cogo, Gin'in bu kadar
önemli olduğu sonucuna nasıl vardın?"

"Seni bu adadan kurtaracak bir yoldan söz etti."

İşte Jia, tahmin edebileceğin gibi hemen Cogo'nun evine gittik.

Gin Mazoti, ufak tefek ve zayıf bir adam ama güçlü. Kayış gibi
koyu kahverengi bir derisi, kafatasına yakın kırpılmış siyah saçla-
rı ve etrafı fırıl fırıl kesen, hiçbir şeyi kaçırmayan koyu kahverengi
gözleri var.

Cogo bana saygılı olmam gerektiğini söylemişti, ben de bir kral
gibi değil de büyük bir savaşçı arayışında olan adam gibi davrandım.
Kolaydı; zaten bunu hep yapıyorum. Böylece, onu eğilerek selamla-
dım ve ünlü Usta Gin Mazoti'yle tanışma şerefine mi eriştiğimi sor-
dum.

"Hanımefendi Gin Mazoti'yle tanışıyorsunuz." O da ellerini göğ-
sünde birleştirerek kadınlara özgü *jiri* pozisyonunda benim kar-
şımda eğildi. "Geriye dönmemde, zayıf cinsten yeteneklileri değer-
lendirmek istediğinizi duymuş olmamın payı var. Fakat bana, beni
dinleme onurunu bahşederseniz, en azından kendimle ilgili gerçeği
bilmenizi sağlayabilirim."

Pekâlâ, Cogo ile benim ne hale geldiğimizi bir düşün. (Önsezile-
rin ne kadar da kuvvetlidir senin, Jia'm!)

Toto-tika ve Rata-tika'yı öpüyorum.

Coşkulu Kuni'n

GIN MAZOTI

DIMUSHI: UZUN ZAMAN ÖNCE

Ona hiç kimse Gin-tika ismiyle hitap etmemişti. Annesi onu doğururken ölmüş bir orospuydu ve babasının kim olduğunu bilmiyordu. “Mazoti” doğduğu çivit mavisi evin adıydı sadece.

Bir genelevde büyümek demek, Gin’in evin malı olması anlamına geliyordu. Su taşıdı, konukları karşıladı, yerleri paspasladı ve odalardaki çömlekleri çalkaladı. Çok yavaş olduğu için dayak yedi (“Etrafta bir salyangoz gibi dolaş diye mi besliyorum seni?”) ve çok hızlı olduğu için de dayak yedi (“Gündelik işlerini bitirdiğin için böyle tembel tembel yatabileceğimi sana kim söyledi?”). On iki yaşına girdiğinde, madam, onun bekâretini açık artırmada satmaktan bahsetmeye başladı. Bir gece madamın onu kapattığı dolaptan çıkmanın bir yolunu buldu, evdeki bütün parayı aldı ve Dimushi sokaklarına kaçtı.

Para kısa sürede suyunu çekince, bir seçim yapmak zorunda kaldı. Ya kendisini satacaktı ya da çalacaktı. Çalmayı seçti.

Bir hırsızlık çetesi onu kabul etti.

“Hırsızlık söz konusu olduğunda, senin gibi genç kızların bazı avantajları vardır,” dedi çetenin lideri Gri Sansar.

Gin ağzını açmadı; çünkü bütün dikkati midesini dolduran sıcak lapaya yönelmişti tamamen. Üç günden beri yemek yememişti.

“Hızlısın ve tehditkâr görünmüyorsun,” diye devam etti Gri Sansar. “Bir grup çocuk gördüklerinde pek çok insan içgüdüsel olarak caddenin diğer tarafına geçiyor, fakat yiyecek için dilenen yalnız bir kız gördüklerinde içleri sızlıyor ve gardlarını düşürüyorlar. Yüzünde

bir gülümsemeyeyle çiçek satın almaları için başlarının etini yerken onların yüklerini hafifletebilirsin.”

Gin adamın kibar bir sesi olduğunu düşündü. Belki de bu durum, adamın şimdiye kadar ona sadece bir et parçası olarak değil de bir öğrenci, bir meslektaş, bir *hirey* olarak bakan tek insan olmasından kaynaklanıyordu.

Elbette, her zaman o kadar da kolay değildi bu işler ve Gin dövüşmeyi de öğrendi. Bazen başkaları onu soymaya çalışıyorlardı, bazen de yakalanıyordu ve polisin hiç acıması yoktu. Çete ona bir kız olduğu için zayıflıklarını en iyi şekilde avantaja dönüştürmeyi bilmesi gerektiğini öğretti.

En büyük kozu, bu kısa süreliğine yararlandığı bir fırsat da olsa, insanların onun dövüşebileceğini tahmin etmemeleriydi. Erkek çocuklarının yaptıkları gibi poz kesip sataşamıyordu, caka satıp gösteriş de yapamıyordu. Çaresizmiş gibi davranmak ve sonra da darbesini bastırılmaz bir öfke patlamasıyla salmak zorundaydı. Gözlere, erkeklerin âdemelmasının altındaki yumuşak dokuya ve kasıklara saldırıyordu. Keskin tırnakları, dişleri ve gizlenmiş hançerleri hiç dert etmezdi. Ya dövüşmeyip boyun eğmeyi ya da ölümcül bir güç patlamasını seçecekti. İkisi arasında başka hiçbir şey yoktu.

Çete, bir gün ucuz bir handa mola veren bir kervanı soydu. Ganimetleri altın, gümüş ve içinde bir düzine korkmuş erkek ve kız çocuğu bulunan bir arabadan ibaretti. Çocukların hiçbiri altı yaşından daha büyük değildi.

“Bu tüccar, bir çocuk kaçakçısına benziyor,” dedi Gri Sansar, çocuklara düşünceli bir ifadeyle bakarken. “Muhtemelen uzak diyarlarda yaşayan ailelerinden koparılmış çocuklar bunlar.”

Çocuklar, Gri Sansar’ın ve aynı zamanda hırsızların da ini olan evine götürüldüler. Karınları doyuruldu ve yatağa yatırıldılar. Gin, en son çocuk da rahatsız bir uykuya dalana kadar odada kaldı ve onlara hikâyeler anlattı.

“Onları sakinleştirerek iyi iş çıkardın,” dedi ona, ağzının kenarından bir kürdan sarkan Gri Sansar. “Ele geçirdikleri ilk fırsatta onlardan bazılarının kaçacaklarından emindim. Bu çocukların sevgilerini kazandın.”

“Ben de bir öksüz ve yetimim.”

Sabah çığlıklar atan çocukların sesleriyle uyandı. Evden dışarı koştu. Avluda birkaç çocuk ağlayarak yerde yatıyorlardı. Bir tanesi-

nin sağ omzunun etrafında kanlı bir bandaj vardı, kolu gitmişti. Bir diğeri başının etrafına bir tülbent sarılmış halde oturuyordu, gözlerinin olduğu yerde iki kırmızı leke yayılmaya devam ediyordu. Bir üçüncüsü ayağını kaybetmişti ve çimenlerin üzerinde kanlı bir iz bırakarak yavaşça emekliyordu. Hâlâ sağlam olan diğer çocuklar çete mensuplarınca arka duvara yaslanmış halde tutuluyorlardı. Çıglıklar atıyorlar, tekmeliyorlar ve ısırıyorlardı; fakat adamlar mengene gibi kavramış olan ellerini gevşetmeden heykeller gibi hareketsizce dikiliyorlardı.

Avlunun ortasında ocakta yakılacak odunları yarmakta kullanılan bir kütük vardı. Bir kız kütüğe bağlanmıştı ve sol kolu kütüğün üzerinde uzanıyordu. O kadar korkmuştu ki, sesi artık insan sesi gibi değil de vahşi hayvanların çıglıkları gibi çıkıyordu. “Lütfen, lütfen! Yapmayın. Hayır!”

Gri Sansar kütüğün yanında dikiliyordu ve elinde kanlı bir balta vardı. Sanki her günkü sabahlardan birini yaşıyormuş gibi yüz ifadesi de sesi kadar sakindi. “Acısı çok sürmeyecek, söz veriyorum. Sadece kolunu dirseğinin altından keseceğim. İnsanlar sevimli, sakat küçük bir dilenci kıza para vermeden edemezler.”

Gin ona doğru koştu. “Sen ne yapıyorsun?”

“Neye benziyor? Elimizi güçlendiriyorum. Onları her sabah şehrin çeşitli yerlerine bırakacağım ve akşam da toplayacağım. Dilencilikten çok para getirecekler eve. Merhamet de çalınacak değerli bir nesne olabilir.”

Gin, onunla kız arasına girmek için hamle yaptı. “Bana bunun gibi bir şeyi hiç yapmadın.”

“Sende iyi bir hırsız olma potansiyelini gördüğümü düşünmüştüm.” Gri Sansar’ın gözleri kısıldı. “Kararımdan dolayı pişman etme beni.”

“Biz onları kurtardık!”

“Eee?”

“Onları ailelerine teslim etmeliyiz.”

“Onların nereli olduklarını kim biliyor? Kaçakçılar kayıt tutmuyorlar ve bu çocuklar kesin tarifler veremeyecek kadar küçükler. Hem, ailelerinin onları besleyecek paraları olmadığı için satmadığını nereden biliyorsun?”

“Bu durumda, onların gitmelerine izin vermelisin!”

“Ve başka bir çetenin onları kapmasına ve benim malımı diledikleri gibi kullanmasına izin vermeliyim, öyle mi? Bir sonraki tavsiyen onları yanımda bedava yedirip içirip, yatırmam mı olacak? Mesleğimi bırakıp Rufizo’nun hayır işlerine mi başlayayım?” Güldü, Gin’i kenara itti ve baltayı savurdu.

Kızın çığlığı sanki sonsuza uzandı.

Gin onun üzerine atladı ve gözlerini çıkarmaya çalıştı. Adam acıyla bağırdı ve onu yere attı. Fakat en sonunda Gin’i zapt edebilmek için iki adam gerekti. Gri Sansar, Gin’in suratını tokatladi ve sonra da onu diğer çocukların değişik yöntemlerle birer birer sakat bırakışlarını izlemeye zorladı. Daha sonra da kırbaçlattı.

O gece Gin, bütün adamlar uyuyana kadar bekledi; sonra kalktı ve ayak parmaklarının ucuna basarak Gri Sansar’ın odasına yöneldi. Pencereden giren ay ışığı, her şeyin üzerine soluk beyaz renkte bir örtü örtmüştü. Yan odadaki çocukların acı dolu iniltilerini duyabiliyordu.

Yavaşça, çok yavaşça yatağın kenarında duran elbise yığınına uzandı ve Gri Sansar’ın hep yanında taşıdığı ince hançeri aldı. Şimşek gibi hızlı tek bir darbeye, hançeri onun sol gözüne sapladı. Adam çığlık atınca, Gin hançeri çıkardı ve gırtlığındaki çıkıntının altındaki yumuşak bölgeye sapladı. Çığlık, kanlı bir lıkırdamayla son buldu.

Gin, Liru Nehri’nin yanındaki dokların orada yorgunluktan düşünceye kadar koşmaya devam etti.

Bu, onun öldürdüğü ilk adamdı.

Tek başına olmak çok zordu. Onu aradıklarını her yerde ilan eden hırsızlar çetesinden uzak durmak zorundaydı. Tapınakların bodrum katlarında saklandı ve sadece yiyecek bulmak için dışarı çıktı.

Bir akşam, pazar yerinde bir karı koca, kadının para kesesini aşirmaya çalışırken onu yakaladı. Fakat Rufizo’nun sofu bir inanani olan koca, bu genç hırsızı polise teslim etmektense bir iyilikte bulunmaya karar verdi. Genç kızı evlerine alarak ona bir yuva sunmaya çalıştılar.

Fakat bir sokak çocuğunu yetiştirmenin, genç bir suçluyu ıslah etmenin gerçeği, adamın düşünmüş olduğundan çok farklı bir şeydi. Gin, çifte güvenmedi ve kaçmaya çalıştı. Onu zincirlediler ve kalbini

açıp nedamet getireceğini umarak, öğünlerini yerken ona kutsal metinleri okudular. Fakat kız onlara lanet okudu ve gözlerine tükürdü. Bunun onun iyiliğine olduğunu öne sürerek onu dövdüler; çünkü kötülük kalbinin içine yerleşmişti ve kalbini Rufizo'ya açması için acı gerekliydi.

Çift en sonunda hayır işlemekten yoruldu. Onu evden çıkardılar, gözlerini bağladılar ve arabalarının içine atıp Dimushi'den ve evlerinden çok uzağa, kırsal bölgeye götürdüler.

Yanında kaldığı sürece, Gin'in saçlarını tıraş etmişler (kibrinden kurtulman için diyorlardı), genç ve yumuşak bedenini gizlemek için basit pamukludan paçavralar giydirmişlerdi (şehvetinden kurtulman için diyorlardı). Karşılaştığı insanlar onun ilk başta bir erkek çocuğu olduğunu sanıyorlardı ve Gin de bir erkek çocuğu gibi görünmenin avantajları olduğunu fark etti. Sert bir erkek çocuğu gibi görünerek ve bir av kulübesinden çaldığı kısa kılıcı herkesin görebileceği şekilde belinde sergileyerek, hoş olmayan ilginin büyük bir bölümünden uzak durabiliyordu.

Gece tarlalardan yiyecek alıyor, gün boyunca ise birkaç balık yakalayabilmek için Liru Nehri'nin kenarında turluyordu.

Çarşafı ve gömlekleri çamaşır sopasıyla kayalarda döven çamaşırcı kadınlar sabahtan akşama kadar nehrin kenarında çalışıyordu. Gin, balık avlamak için onlardan biraz uzakta, nehrin yukarısında oturdu. Hiçbir şey yakalayamadı, bu yüzden de bir süre sonra vazgeçti ve çamaşırcı kadınları izlemeye başladı. Kadınlar öğle yemeği molası verdiklerinde, aç gözlerle onlara baktı ve yutkundu.

Yaşlı bir kadın, ağacın arkasından bakan bir çift aç gözü gördü ve kirli paçavralar içindeki bir deri bir kemik kalmış bu çocuğa yemeğini paylaşmayı teklif etti. Gin ona teşekkür etti.

Bir sonraki gün, Gin yeniden ortaya çıktı ve yaşlı çamaşırcı kadın yemeğini yine onunla paylaştı.

Bu böyle yirmi gün boyunca devam etti. Gin diz çöktü ve alnını yere koydu. "Büyükanne, bir gün imkânım olursa, bu iyiliğinin karşılığını yüz katıyla ödeyeceğim."

Yaşlı kadın yere tükürdü. "Aptal çocuk! Yemeğimi seninle bir ödül beklediğim için mi paylaştığımı sanıyorsun? Acınası bir halin var ve Tututika bütün yaşayan şeylerin yiyeceğe hakkı olduğunu söyler; bunun yardım ediyorum sana işte. Kaybolmuş bir köpek ya da kedi için de farklı bir şey yapmazdım." Kadının sesi yumuşadı.

“Çalmak zorunda kalma diye doyurdum seni. Çalan bir insan, bütün umudunu yitirmiş bir insandır ve sen umutsuz olamayacak kadar gençsin.”

Gin, bu konuşmayı dinledikten sonra, hatırladığı kadarıyla ilk defa ağladı ve yaşlı kadın onun gönlünü ne kadar almaya çalışırsa çalışsın, kadının dizlerinden saatler boyunca kalkmak istemedi.

Sonraki gün Gin, Liru Nehri’ne geri dönmedi. Yolunu tekrar dokların sürekli hareketli olduğu Dimushi Limanı’na çevirdi. Orada, liman amiri ve denizcilik firmaları için getir götür işleri yapmak üzere çırak olarak iş buldu. Hırsızlık günleri bitmişti.

Gin, erkek çocuğu kılığına girmenin kendisine sağladığı özgürlüğe çok değer veriyordu. Her zaman memelerini sıkıca bağlıyor ve saçlarını kısacık kesiyordu.

Ayrıca, hakaret olarak algıladığı en ufak şeylere hassasiyet gösterip saldırganlaşıyor ve çabuk öfkeleniyordu. Kılıç kullanmadaki yeteneğine dair dedikodular, her yeni anlatılışta daha da abartılıyordu ve böylece dövüşmeye ihtiyaç duymadan kendisini güvende tutabiliyordu. Fakat dövüşmek zorunda kaldığında, önceden ikaz etmeden vuruyor ve darbeleri genellikle ölümcül oluyordu.

Bir keresinde, liman amiri ve bir kaptan, bütün yükleri bir geminin içerisine düzgün bir şekilde yerleştirmekte sıkıntı yaşadılar. Şans eseri orada olan Gin, bütün kutuların küçük bir alana sığması için birkaç öneride bulundu. Ondan sonra, liman amiri ve kaptan, benzer konularda sık sık ona danıştılar. Gin, eşyaların düzenlenmesine, desenlerin ve şekillerin tasarımına ve eğri büğrü şekle sahip yığınların dar alanlara sığdırılmasına yönelik bir yeteneği olduğunu keşfetti.

“Büyük resmi aklında tutmanın yolunu biliyorsun,” dedi liman amiri. “Oyunlarda iyi olmalısın.”

Gin’e cüpa oynamayı öğretti. Oyun siyah ve beyaz taşların birbirlerini dikey ve yatay olarak kesen çizgilerin üzerine yerleştirilmesiyle oynanıyordu ve oyunun hedefi rakibin taşlarını kendi taşlarıyla kuşatıp oyun tahtasını ele geçirmektir. Şekiller ve boşluklar sayesinde oynanan bu oyunda, olasılıkları görüp fırsatları yakalamak önemliydi.

Gin kuralları hızlıca öğrense de, liman amirini asla yenemiyordu.

“Güzel oynuyorsun,” dedi liman amiri. “Fakat sabırsızsın. Gerçekten zayıf olan yönümü ortaya çıkarmadan, neden acele edip her

hamlede bana meydan okuyorsun? Oyunda hâkim konuma gelmek gibi büyük bir ödülü göz ardı ederek, önünde açık duran her küçük alan için neden bu kadar azimle dövüşüyorsun?”

Gin omuz silkti.

“Sen *cüpa*’yı, tek bir an bile zayıf görünmeye tahammül edemez tavırla, doklarda kasıla kasıla yürüdüğün gibi oynuyorsun. Sanki ispat etmek zorunda olduğun bir şey varmış gibi oynuyorsun.”

Gin gözlerini liman amirinin gözlerinden kaçırdı. “Çünkü küçüğüm ve insanlar istedikleri zaman ayağıma basabileceklermiş gibi davranıyorlar.”

“Ve sen bundan nefret ediyorsun.”

“Yumuşak görünmeye tahammül edemiyorum.”

Liman amirinin sesi sert bir tona büründü. “Bir gün, senden daha iri olan adamların önünde başın dik durmayı hayal ediyorsun; fakat uygun zamanı beklemeyi öğrenmemişsin. Eğer önüne çıkan her kavgaya girmekte ısrar edersen, onların senin ayağına basmalarına farklı bir yoldan izin vermiş olursun sadece. Genç ve aptal olarak öleceksin.”

Gin, hareketsizce oturmuş düşünüyordu. Daha sonra başını salladı.

İki hafta sonra Gin, liman amirini yenmeye başladı.

Durumdan etkilenen liman amiri, ona *cüpa* üzerine yazılmış bazı klasik kitaplar verdi. “Bu kitaplar *cüpa*’nın kökenlerini bir savaş simülasyonu olarak anlatıyorlar. Eğer bunlara çalışırsan, oyunun askeri tarih ve askeri stratejiyle nasıl bağlantılı olduğunu da anlayacaksın.”

“Ben okumayı bilmem,” dedi Gin, mahcup bir halde.

“O halde öğrenmenin zamanıdır.” Liman amirinin gözleri ve sesi yumuşaktı. “Kız kardeşim okumayı hiç öğrenmedi ve evlendiği adam evlilikten doğan miras haklarından mahrum etmek için ona bir sözleşme imzalattığında, aslında ihanete uğradığını anlamadı. Kendini korumak için okumayı öğrenmek zorundasın. Sana ben öğreteceğim.”

Bir gün Gin, doklarda yürürken tanımadığı iri yarı bir adam önünü kesti.

“Senin gibi sıska küçük bir adamı, kılıcıyla caka satarak etrafta dolaşırken görmekten nefret ediyorum. Buradaki insanlar senin bir

dövüşçü olduğunu söylüyorlar, fakat ben buna inanmıyorum. Ya benimle dövüşürsün ve ben de pis bir domuz yavrusu gibi senin kanını dökerim ya da bacaklarımın arasında emeklersin ve yaşamana izin veririm.”

Géfica’lı bir erkek için başka bir erkeğin bacaklarının arasında emeklemek kaldırılamayacak bir hakaretti. Doklardaki diğer adamlar, bir gösteriye şahit olacakları beklentisiyle, kısa sürede bu ikilinin etrafını sardılar.

Gin adama baktı: uzun boylu ve geniş omuzluydu ve kendisini iyi hissetmek için diğerlerine kafa tutmaya alışkın olduğunu söyler gibi küstahça bakan gözleri vardı. Fakat yüzü temizdi ve kollarında yara izi yoktu, bu da onun Dimushi’nin arka sokaklarında çok zaman geçirmediğini gösteriyordu. Bu adam gerçekten nasıl dövüşülür bilmiyordu. O daha ne olduğunu bile anlayamadan, Gin onu öldürebilirdi.

Fakat ondan sonra, yeni kurmaya başladığı bu hayatını arkasında bırakırdı. Liman amirinden aldığı okuma derslerini tamamlayamazdı. Ya hakareti kabul edecekti ya da adamı öldürecekti. Bunlar tek seçenekleriydi. İkisinin arasında başka hiçbir şey yoktu.

Gin, kılıcım yavaşça yere bıraktı ve adamın bacakları arasında emeklemeye başladı.

Kalabalık yuhaladı, adam güldü ve Gin kulaklarının kızardığını hissetti.

Yüreğini bir karanlık kapladı ki, onu kınından kılıcı çıkarıp önünde dikilen bu adamın yumuşak karnına saplamaya zorluyordu. Fakat karanlığı yok etmeye çalıştı.

Önüne çıkan her kavgaya girmekte ısrar edersen, onların senin ayağına basmalarına farklı bir yoldan izin vermiş olursun sadece.

Sonra Gin, *cüpa* ve askeri strateji üzerine yazılmış olan kitapları ne zaman boş zaman bulsa okudu ve imkânsız olanın hayalini kurdu.

Ardından isyan başladı ve bütün dünya altüst oldu. Dimushi’nin dokları, donanmaya ait gemiler ile dürüst tüccarları kovalayan vur-guncular ve kaçakçılarla doldu. İşler gittikçe azaldı.

Liman amiri, Gin’i bir gün odasına çağırdı.

“Bu kargaşa için çok yaşıyım. Doğduğum köye çekileceğim.” Sustu ve Gin’e gülümsedi. Daha sonra ona içi çil çil altın dolu olan bir kese uzattı. “Bunlar, kendine daha iyi bir kılıç ve zırh almak için yeterli olacaktır. Kendine dikkat et kızım.”

Gin ona baktı. Kızım. Konuşmaya çalıştı; fakat tek bir sözcük çıkmadı ağzından. “Hep biliyordum,” dedi adam. “Kılık değiştirmen çok başarılıydı; fakat ben bir sürü kız kardeşle birlikte büyüdüm. Umarım bir gün bir kadın olmaktan korkmayacağın bir dünyada yaşayabilirsin.”

Gin kendisine daha iyi bir kılıç ve deri bir zırh satın aldı. İmparatorluk donanmasının dikkatini çekmemek için Dimushi’yi oradan oraya gezen bir eşkiya gurubuna katılarak terk etti. Taşraya doğru yol aldılar ve işlerine hangisi geliyorsa o bayrağı dalgalandırdılar. Karşılarına imparatorluk ordusu çıktığında, İmparator’u desteklemek için ellerine silah alarak sadık Xana milisleri oldular. İsyancılar ortaya çıktığında, özgürlük için savaşan yiğit Amu ve Cocru savaşçıları oldular.

Bir süre sonra, insanlara liderlik etme becerisine sahip olduğunu keşfetti. Ufak tefek bedeni savaş alanında büyük bir savaşçı olmasına izin vermiyordu; fakat dikkatliydi ve her adımını hesaplıyordu, öyle ki onu takip eden adamlar şaşırtıcı şekillerde birçok zafer kazanmışlardı.

Yine de, fiziksel olarak çok çelimsiz olduğu için adamlar onun planlarının başarısını yetenekten çok şansa bağlıyorlardı. Eşkiyalar güç mücadelesine girdiklerinde, o hep bir kenara itiliyordu.

Gin, başarı basamaklarını tırmanabileceği umuduyla çeşitli ordularda kısa süreli hizmetlerde bulundu ve bu sırada Haan’ı, Rima’yı, Faça’yı dolaştı. Fakat ordulardaki subaylar bu ufak tefek adamın önerilerini ciddiye almadılar. Kendi elleriyle çok fazla insan öldürmediği için, komutanlar onun askeri strateji hakkında hiçbir şey bilemeyeceğini farz ediyorlardı.

Kurt Pençesi’ndeki stratejisine hayran kaldığı Büyük Başkomutan Zyndu bile, ona bir şans vermedi. Gin, onunla görüşebilmek için muhafızlarına rüşvet verdi ve imparatorluğun Géjira’daki son direniş kalıntılarının daha fazla insan öldürmeden hızlı bir şekilde temizlenmesi için başkomutana bir strateji sundu. Fakat Başkomutan Zyndu, onun bu fikirlerini onursuzca buldu.

Bundan sonra Gin, Kuni’nin Dasu’ya doğru yola çıkan başıbozuk ordusuna katıldı. Kuni Garu’nun yetenekli insanlara özlem duyan iyi bir efendi olduğunu duymuştu; fakat onu görmenin bir yolunu bulamadı. Bunun hayal kırıklığıyla, Daye’de bir restoranda adama kılı sarhoş oldu ve öfkesine yenilip masaları kırdı. Bu hareketi, Than

Carunoco ve Mün Çakri tarafından Kuni'nin ordusunda sağladıkları sıkı disipline karşıydı. Gin hapse atıldı ve halkın önünde kırbaçlanmasına karar verildi.

Cogo Yelu, o sabah, kırbaçlanma direğinin yanından geçiyordu. “Kuni büyük bir savaşçı istiyor mu?” cezalandırılan adam ona bağırdı.

Cogo Yelu, durdu ve direğe bağlanmış olan adama baktı. Üzerinde sadece iç çamaşırının olmasından ve üniformasının ayaklarının dibinde durmasından, Cogo, bu adamın sıradan bir onbaşı olduğunu anladı. “Büyük bir savaşçıya benzemiyorsun.”

“Kılıcıyla pek çok insanı öldüren bir adam, yalnızca canlı bir silahtır. Büyük bir savaşçı, binlerce insanı sadece aklını kullanarak öldürebilir.”

Cogo şaşırmıştı. Bu mahkûmun, Mazoti ismindeki bu adamın serbest bırakılmasını emretti.

Cogo Yelu'nun ön salonunda bir *cûpa* seti duruyordu. Tahtadaki taşlar meşhur bir düzende dizilmişlerdi. Bu, iki yüz yıl önce iki büyük *cûpa* ustası arasında oynanan oyunun final düzeniydi: Beyaz taşlarla oyuayan Amu'lu büyük strateji uzmanı Kont Soing, siyah taşlarla oynayan Cocru Sarayı'nın ünlü danışmanı Dük Fino'ya vermişti oyunu.

“Oyuar mısın?” diye sordu Cogo.

Mazoti başını salladı. “Hep, Soing'in pes etmemesi gerektiğini düşünmüşümdür. Hâlâ umut var.”

Cogo büyük bir oyuncu değildi, fakat *cûpa* tarihi ve stratejisi uzmanıydı. Mazoti'nin sözü anlamsızdı. Tahtanın çoğu siyah taşlarla kaplıydı. Merkezde kümelenmiş olan beyaz taşlara nefes alacakları alan kalmamıştı.

Her *cûpa* öğrencisi, Soing'in içinde bulunduğu umutsuz durumdan kaçış yol olmadığını bilirdi.

“Bana nasıl olacağını göstermek ister miydin?” diye sordu Cogo. Oynamaya başladılar.

Cogo, hemen siyah taşlarla saldırmaya başladı.

Mazoti, onun ordusundan çok uzağa, tahtanın bir köşesine bir taş yerleştirdi. Cogo pozisyonu değerlendirdi. Bir tehdit görünmüyordu. Amaçsız bir hamleydi.

Beyaz taşlar siyah taşların önünde geriliyordu. Saldırıya geçmek yerine, Mazoti durumu sadece daha da umutsuz hale getiriyordu.

“Emin misin?” diye sordu Cogo.

Mazoti yeniden başını salladı, yüzünden bir şey okunmuyordu.

Cogo, Mazoti’nin geri çekilişini kesmek için siyah taşlardan yeni bir sütun yerleştirdi. Mazoti’nin şimdi tek seçeneği, Cogo’nun ezici bir üstünlüğe sahip olduğu merkezde, bir yıpratma savaşı yapmaktır.

Cogo, kendine güvenle, bir başka taşı daha yerleştirdi.

Mazoti’nin bir sonraki taşı, kendi kendini boğmak gibiydi. Bir aceminin bile yapmayacağı bir hataydı bu.

Cogo iç geçirdi ve başını salladı. Son darbeyi vurdu ve Mazoti’nin taşlarının yarısını hapsetti. Mazoti’nin ordusunun bulunduğu yerde, şimdi, Mazoti’nin aptalca hatasına şahitlik edercesine tahta üzerinde geniş boş bir alan oluşmuştu.

Cogo, Mazoti’nin teslimiyetine hazırlanıyordu. Böyle büyük bir kayıptan sonra hiçbir oyuncu toparlanamazdı.

Fakat Mazoti hiçbir şey söylemedi ve köşeye başka bir taş yerleştirdi. Oradaki iki beyaz taş, destekten mahrum yalnız gözcüler gibiydiler.

Cogo’nun merkezi ele geçirmek ve Mazoti tarafından boşaltılan geniş alanı kendi taşları ile doldurmaktan başka yapacak bir şeyi yoktu.

Mazoti köşeye bir taş daha yerleştirdi. Üç beyaz taş, iki beyaz taş kadar yalnız görünmüyordu. Fakat durum hâlâ umutsuzdu.

Mazoti ortadaki boş alanı ele geçirirken, Cogo kaşlarını çattı ve tereddüt etti. Sıkı sıralar ve sütunlar halinde düzenlenmiş eski beyaz taşları bir şekilde gitmişti ve Mazoti’nin yeni beyaz taşları analiz edilmesi zor, çevik ve özgür bir düzene geçmeyi başardılar. Cogo Mazoti’nin yeni ordusunun solüğünü kesecek bir yol bulduğunu her düşüncesinde, onbaşı yeni bir açılışa zorladı. Köşedeki beyaz taş grubu, yavaş yavaş, birbirleriyle bağlantılı hale gelerek büyüyen tek bir güce dönüştü.

Çok geçti artık, Cogo orta alanı istemekte çok açgözlü ve istekli davranmış olduğunu fark etti. Mazoti’nin ordusu, Cogo’nun tertibine zayıf noktalardan vurmaya başladı ve Cogo ne zaman kırılğan bir alanı kapamaya çalışsa, Mazoti sanki iki tane daha buluyordu. Canlanma olasılığı olmayan hantal sıralar ve diziler içine hapsedilmiş siyah taşlardaydı kaçma sırası şimdi.

Clink. Mazoti tahtaya başka bir taş yerleştirdi. Mazoti'nin ordusu, Cogo'nun siyah taşlarını yalnız bırakıp gruplara bölerek tahtanın diğerk köşesine ilerlemesini tamamlarken, Cogo çaresizce seyretti. Siyah taşların daha da büyük bir düzensizlik içine düşüp tahtadan sürölerek saf dışı bırakılmaları, şimdi sadece bir zaman meselesiydi.

Cogo taş çanağıını yere koydu. "Lord Garu, seni tanımalı."

BAŞKOMUTAN

PRINCIPATUS'UN İLK YILININ ONUNCU AYI

Kuni ağzını kapadı ve olağanüstü bir durum yokmuş gibi davrandı.

Yeniden saygıyla eğildi. “Özür dilerim. Hanımefendi Gin Mazoti, devletimle ilgili vereceğiniz tavsiyelerinizi kulaklarımı açtım dinliyorum.”

Alçak masanın etrafında, *mipa rari* pozisyonunu alarak yere oturdular. Kuni Garu, Gin’e çay doldurmayı ihmal etmedi.

Gin duygulanmıştı. Bir kral ona hizmet ediyordu. Onun bir kadın olduğunu bilmesine rağmen, ona tam da olduğunu iddia ettiği büyük bir strateji uzmanı gibi davranıyordu. Belki de hizmet edebileceği, hem de iyi hizmet edebileceği lord buydu işte.

Eakat onu yeniden test edecekti.

“Lord Garu,” dedi, yoldaşlarının ona hitap ederken kullandıklarını bildiği samimi bir hitapla. “Bana hangi makamı vereceksiniz?”

“Ne kadar askere önderlik edebilirsin?”

“Eğer bana on adam vererseniz, onları elli adam gibi savaştırabilirim. Eğer bana yüz adam vererseniz, onları bin adam gibi savaştırabilirim. Eğer bana bin adam vererseniz, Rui’yi beş günde fethedebilirim.”

Kuni Garu tereddüt etti. Kibir dolu hayaller ile deha arasında ince bir çizgi vardı ve Kuni onun ilkine yakın duran çılgın bir kadın olduğunu düşünmeye meyilliydi. Eakat, Cogo Yelu şimdiye kadar hiç yanılmamıştı ve Kuni de güvendiği insanların tavsiyelerini dinlemeyi öğrenmişti.

“O halde, ne kadar çok olursa o kadar iyi?”

Gin başını salladı.

“Öyleyse, seni Dasu Başkomutanı yapmalıyım.”

Gin nefesini yuttu. Kadın bir başkomutan, masalarda bile olmayan bir düşünceydi. Lord Garu gerçekten farklıydı.

“Lord Garu, açık olacağım. Zayıf bir durumda olduğunu biliyorum. Ailen *hegemon* tarafından rehin tutuluyor. Komutan altında üç binden fazla asker yok, oysa *hegemon* kendi elli bin askerinin yanına diğer Tiro devletlerinden alacağı bir elli bin müttefik askerini daha katabilir. Senin destekçin olan yiğit komutanların var; fakat onlardan hiçbiri senin hayalini gerçek kılacak kapasitede değil. Çoğu senin şansın olmadığını düşünüyor.”

Kuni Garu başını salladı. “Yine de, Mata Zyndu’yu yenebileceğine inanıyor musun?”

“Savaş alanında teke tek bir dövüşte onunla boy ölçüşmem ve Zudi göklerinde sergilediği o yiğitliği asla gerçekleştiremem. Ama Mata Zyndu tepkiseldir, duygusaldır ve ince taktikler yerine saf yiğitliğe güvenir. İnsanların yüreklerine cesaret salma sanatından; yani politikadan hiç anlamaz.

Değerli bir at öldüğünde gözyaşı dökülebilir; ama köylülerden zorla erzak almanın kendisine olan desteği nasıl azalttığını anlamaz.

Yeni Tiro devletlerini, hak etmeyenleri ödüllendirerek ve değerli olanları dikkate almayarak rastgele kararlarla kurdu. Uçuş menzili-
nin sonuna gelmiş bir oka benziyor: Ölümcül düşüşünü gizlemek için güçlü gözüküyor.”

Kuni ve Mazoti, Cogo’nun evinde üç gün ve üç gece kaldılar. Ne yapacaklarını tartışırken aynı kaptan yemek yediler ve yere yan yana dizilmiş döşeklerde uykuya dalmadan önce stratejiden söz ettiler: ikisi de biraz temiz hava almak istediklerinde, Kuni at arabasıyla Mazoti’yi Daye’de dolaşmaya çıkardı ve arabanın dizginlerini bizzat kendisi tuttu.

Saray, Kral Kuni’nin Dasu başkomutanını tayin etmeye karar verdiğine dair resmi bir açıklama yayınladı. Bütün ordu başkomutanının kim olacağı söylentileriyle uğulduyordu. Mün Çakri ve Than Carucono’nun her ikisini de destekleyenler vardı ve bahis kasaları kurulmuştu.

Bu uğurlu günde Daye’nin dışında toplanan Dasu ordusu, kırmızı denizdeki mavi balınayı gösteren flamaların dalgalandığı bir platformla karşılaştılar. Kral Kuni, bu adanın koruyucusu olan Kiji’ye

dua ederken bakanlara ve askerlere önderlik etti ve sonra Dasu'nun yeni başkomutanının ayaga kalkmasını istedi.

Askerler, bütün Dasu güçlerinin üstü olan yeni komutanı iyice görebilmek için çaba harcıyorlardı. Fakat gözlerini ovuşturdular ve yeniden baktılar. Bu olabilir miydi? Bu nasıl mümkün olabilirdi?

Platformun üzerinde, parlak kırmızı elbisesiyle bir kadın duruyordu. Tıraşlı kafası ve zayıf bedeniyle elbette güzel bir kadın değildi; fakat şüpheye mahal yoktu. Yeni Dasu başkomutanı bir erkek değildi.

Tiro krallarından gelen eski ayinlerin gerektirdiği şekilde, Kral Kuni onun önünde üç kez eğildi.

“Dasu ordusunu sana emanet ediyorum, Gin Mazoti,” dedi Kuni. “Bugünden itibaren, ordunun işleri konusunda alacağın kararlara ben dâhil kimsenin müdahale etmesine izin verme.”

Belindeki kılıcı çözdü ve Gin'e verdi. “Ben ünlü bir kılıç dövüşçüsü değilim; fakat bu kılıç değerli bir dostumun hediyesi. Bunula bir keresinde büyük beyaz bir yılan doğramıştım ve İmparator Erishi'yi korkutan ilk silah da budur. Bu kılıcın şansı, benim elimdeyken olduğu gibi senin elindeyken de açık olsun.” Gin, *jiri* pozisyonunda eğildi ve kabul etti.

Platformun altındaki askerler, töreni taş kesilmiş gibi sessizlik içinde izliyorlardı; fakat artık daha fazla sessiz kalamazlardı.

“Dasu Askerleri.” Gin Mazoti, artan mırıltıları bastırıp kendisini duyurmak için sesini yükseltti. “Beni gördüklerinde dünyanın da aklı sizinki gibi karışacak. Ve biz bunu fırsat bilip darbemizi indirecek ve onları yere sereceğiz.”

Kindo Marana, Dasu'nun yeni başkomutanının bir kadın olduğu haberini duyunca az daha ağzındaki çayı püskürtecekti.

“Sırada ne var? Dasu askerleri artık dantel kursuna gidip makyaj mı yapacaklar savaştan önce?” Çayını içmeye çalışırken güldü ve biraz daha gülebilmek için içmeye ara verdi.

Bu aptal Kuni Garu'nun, Pan'a girmeyi becerip de İmparator Erishi'yi nasıl ele geçirmiş olduğunu bir türlü aklı almıyordu. Bir kere şansı yaver gitmişti; ama şans onun yüzüne bir daha gülmeyecekti. Kuni Garu, o küçücük adada ölmeye mahkûmdu.

Than Carucono ve Mün Çakri masanın başında oturlurlarken içleri öfke doluydu. “Beyefendiler,” Gin toplantıya başladı. “Benim seçilmiş olmamın, sizi mutsuz ettiğini anlamayacak kadar salak değilim.”

Than ve Mün, kararını izah etmesi için Kuni Garu'yu yanlarında başka kimse yokken sıkıştırmışlardı.

“Eşkıyalık günlerimizden beri senin arkadayız!”

“Peki o kadın ne yaptı? Hiç!”

Fakat Kuni, yeteneğin hangi Tiro devletinde bulunduğunun, doğuştan soylu ya da halktan birinde mi olduğunun ve hatta cüppe mi yoksa kadın elbisesi mi giydiğinin hiç önemli olmadığını düşündüğünü söyleyerek itiraz etmişti. Faydası olmayacağı için buna karşı bir kanıt sunmak da zordu.

Yeni başkomutana bakmak ve usulünce hitap etmek Than'e zor geldi. O ve Mün otururken bile ondan uzundular. Başkomutan hem bir kadına benziyordu hem de hiç kadın gibi değildi: Tıraşlı başı, yara izleri olan yüzü, kaslı kolları ve nasırlı parmakları— bunlar ipek elbisesi, ince sesi ve... memeleriyle tezat oluşturuyordu. Orada bulunanlara, gözlerini utangaç bir şekilde kaçıracağına, dimdik bakıyordu.

“Bir kadın, fiziksel olarak bir erkekten her zaman daha zayıfır,” diye devam etti Gin.

“Bu da, güçlü bir rakibin hakkından gelmek istediğinde onun farklı teknikler kullanması gerektiği anlamına gelir. Rakibinin gücünü onun aleyhine çevirmek, enerjisini tüketerek kendi kendisini mağlup etmesine izin vermek ve dengesini bozmak zorundadır. Elinin altındaki her avantajı kullanmaktan ve erkekler tarafından yaratılmış savaş kurallarını çiğnemekten utanç duymamalıdır.”

Bunun üzerine, Mün ve Than başlarını isteksizce salladılar. En azından sözleri anlamlıydı.

“Dasu, diğer Tiro devletlerinden ve elbette Zyndu'nun Cocrusu'ndan çok daha zayıf. Yine de kralımız zafer ve belki bir gün imparatorluk tahtına çıkma hayali kuruyor. Bir kadın olarak, Dasu'yu şu an içinde bulunduğu zayıf durumdan çıkarmak için alınması gereken zor kararları daha iyi hissedebileceğimi sanıyorum. Askerleri şahsıma özel bir yiğitlik ve güç gösterileriyle coşturamam ve bu yüzden, planımı eyleme dökmek için sizin desteğinize ve güveninize ihtiyacım olacak.”

Mün ve Than çaylarını içiyorlardı. Düşündükleri kadar kızgın olmadıklarını fark ettiler.

“Tarih kitapları, rütbesiz askerler üzerindeki otoritelerini korku ve disiplinle kuran genç komutanların örnekleriyle doludur. Bunlar,

askerlerini aptalca eğitimlerden geçiriyor, sonra da aralarından küstahlık yaptıklarına karar verdiklerini seçip ya dayak atıyorlar ya da kellelerini uçuruyorlardı. Fakat ben böyle yaparsam, kadın olduğum için, askerleri güçsüzleştiren önemsiz bir *harpya**, erkeğin kontrolüne ihtiyaç duyan şirret bir kadın olarak nitelendirilirim.

“Öyleyse, askerlerimizin kalplerini kazanma konusunda, beyler, sizin fikirlerinize ve yardımınıza ihtiyacım olacak.”

Mün’ün ve Than’in tavsiyeleri üzerine, Başkomutan Mazoti yürüyüş talimlerini derhal kaldırdı. Gin, “Uygun adımda geçit töreni yapmak savaş alanında bir işe yaramaz,” açıklamasını yapınca, bir araya toplanmış askerler tezahürat yaptılar.

Bundan sonra eğitim esas olarak savaş alıştırmaları şeklinde yapılacaktı. Dasu ordusu, çeşitli büyüklüklerde operasyon birimlerine bölünmüştü. Bu birimler her türden senaryoyu içeren ve **savaşı** taklit eden eğitimlere başladılar: kıyıda köprübaşını tutmuş **düşmana** saldırmak, kaleleri savunmak ya da ele geçirmek, tepelerde ve ormanlarda pusu hazırlamak. Savaş alıştırmaları boyunca kılıçların keskin ağızları ve mızrakların uçları, ciddi yaralanma riskini azaltmak için kalın kumaşlarla sarıldı; fakat bunun dışında, subaylar ve askerler eğitimlerini mümkün olduğu kadar gerçekçi yapmaya teşvik edildiler.

Yeni başkomutan, subaylara görevlerinin sadece emir komuta zinciri içinde hareket etmek olmadığını, savaş alanının değişen şartlarına uygun olarak birtakım eylemlerin kendiliğinden gelişmesine izin vermeleri gerektiğini söyledi. Kendisinden başlayarak, bir müfrezeye liderlik eden herhangi bir onbaşıya kadar her subayın, kendisini savaşıarak hayatta kalmaya çalışan canlı bir organizmanın başı olarak görmesi ve her türlü imkânın değerlendirilmesi gerektiğini dile getirdi. Bu durum savaşın yazılı ya da yazılı olmayan kanunlarını deliyorsa bile önemli değildi. “Savaşta tek hedefimiz kazanmak.”

Mazoti, *cüpa* dersleri verdi ve bütün orduyu oyunu öğrenmeleri için teşvik etti. Oyun stratejik düşünmeyi gerçekten geliştirsin ya da geliştirmesin, gösterilen çaba yiğitlik ve gücün tek başlarına yeterli

* Okeanos kızı Elektra’nın *Thaumas*’la birleşmesinden doğan *harpya*’lar kadın yüzlü, sivri pençeli bir çeşit yırtıcı kuşlardır. Bkz. Azra Erhat Mitoloji Sözlüğü.

olmadığı ve bunların her düzeyde taktiksel düşünceyle birleştirilmesi gerektiği mesajını veriyordu.

Savaş alıştırmaları gerçekçi bir şekilde yapıldığı için askerler arasında ağır yaralanmalara neden oldu. Herkes yara bere içindeydi ve karşı tarafın çukurlardan kurduğu tuzaklara düşen kimi askerlerin kemikleri kırılmıştı. Bazen bu taklit savaşlar, siviller gibi giyinmiş “düşmanlar” tarafından kandırılan diğer tarafın kaybetmesiyle sonuçlanıyordu.

Askerlerin büyük bölümü şikâyet etmiyordu ve bu alıştırma esnasında hızlı düşünmeleri ve cesaretleri nedeniyle ödüllendiriliyorlardı.

Askerler, gösterdikleri performansa bağlı olarak prim aldılar ya da maaşlarından kesinti yapıldı ve subaylar gösterdikleri taktiksel başarılar göre terfi ettirildiler ya da rütbeleri düşürüldü.

En gerçekçi savaş oyunları bile sadece bu kadar işe yarayabilirdi. Mazoti, askerlerin eğitime katkısı olsun diye, kuzey ucunda yer alan adacıklardaki korsan yataklarına baskın göreviyle küçük birlikler gönderdi. Bu çatışmalar, adamlara başka türlü elde edemeyecekleri gerçek savaş deneyimi kazandırdı. Ele geçirdikleri her ganimeti kendilerine saklıyorlardı.

Mazoti subaylara ve piyadelere savaş taktikleri öğretmekle yetinmiyor, bunları başkalarına *nasıl* öğreteceklerini de öğretiyordu. Fili yutmak isteyen bir yılan olmak istiyorsa, Dasu ordusu çok büyümesi gerekiyordu. Gin, kademe kademe ilerleyecek değerler ve uygulamalar yerleştirmeliydi. Fakat eğitim yapmak Mazoti'nin üzerinde yoğunlaştığı tek şey değildi. Başkomutan ayrıca rütbesiz askerlerden oluşan küçük gruplarla toplantılar yaparak onların sorunlarını dinliyordu. Than ve Mün tarafından yapılması önerilen bu toplantılar, Lord Garu'nun ve Başbakan Yelu'nun idari deneyimleri üzerine kuruluydu ve savaşan adamlar üzerinde olduğu kadar Zudi ve Dasu'nun sıradan vatandaşları üzerinde de etkiliydi. Mazoti, kışla yemekhanelerinde daha iyi yemekler verilmesini sağladı ve Kuni'den savaşta ölen ya da yaralananların ailelerine ödenen maaşların artırılmasını istedi. Adamlardan biri sert arazide yürümeye uygun ayakkabıları olmadığından yakınınca, Mazoti diğer Tiro devletlerinin kullandığı farklı ayakkabı modellerini inceleyerek haftalar harcadı –onun ordusu, ne de olsa, bütün Dara'dan gelen firarilerden oluşuyordu– ve Dasu için en iyisinden standart bir donanım yaptı.

Isyana katılmış olan pek çok kıdemli asker, diğer Tiro devletleri onları kabul etmediği için Dasu'ya gelmişti. Bu askerler, savaşta ellerini ya da uzuvlarını kaybetmişlerdi ve komutanların çoğu onları artık işe yaramaz olarak görüyordu. Fakat Muru ve diğerlerini düşününce Kuni bu adamları orduya kabul etmeye karar verdi –askerlik kariyerlerine devam etmek istiyorlarsa tabii– ve eğer itiraz ederse, Gin'le tartışmaya hazırdı. Askeri konularda başkomutanın otoritesine müdahale etmeyi istemiyordu; fakat bu seferki konunun bir ilke meselesi olduğunu hissediyordu. Konuyu açınca Mazoti'nin sadece başını sallamasına biraz şaşırdı.

“O askerlerin mükemmelin altındaki bedenleri seni endişelendiriyor mu?” diye yokladı Kuni.

“Hepimizin başından bizi şekillendiren deneyimler geçmiştir.” diye yanıt verdi Mazoti ve başka bir şey de söylemedi.

Gin, kaybedilen beden parçalarının bazı fonksiyonlarını üstelenebilecek yeni zırhlar ve mekanik cihazlar yaratmak için Cogo'nun Dasu'ya topladığı zanaatkârlar ve mucitlerle birlikte çalıştı. Kumaş sarılı bambudan yapılmış mekanik ellerdeki gerilim, bu ellerin sahipleri mızrakları etkili bir şekilde kullanıncaya kadar sığırların kas teliyle ayarlanabilirdi; bir bacaklarını kaybetmiş askerlerse zemine göre otomatik olarak ayarlanan, yayla desteklenmiş tahta bacaklar sayesinde arazide belli bir hareketliliğe kavuşabilirdi. Cihazlar pahalıydı ve her kullanıcının ölçülerine göre ayrı ayrı yapılmalıydı; fakat Mazoti savaşla yoğrulmuş eski askerlerin kariyerlerini uzatacağı için bu paranın iyi bir işe harcanmış olacağına kanaat getirdi. Buna karşılık emektar askerler başkomutana hayranlık duydular ve hayatlarını Dasu'nun davasına adadılar.

Leydi Risana, başkomutanı görmeye geldi.

Gin bu ziyareti nasıl yorumlaması gerektiğinden emin değildi. Kuni'nin yeni karısının, onun güvenilir danışmanlarından biri olduğunu biliyordu ve birbirleriyle çelişen tavsiyeler aldığında Kuni'nin onun yargısına güvendiği söyleniyordu. Fakat Gin, onu birkaç kez yemeklerden sonra Kuni'yle dans ederken görmüştü sadece. Risana'nın savaşa çok ilgi gösterdiğini asla duymamıştı.

Gin'in korktuğunun aksine, Risana'nın havadan sudan konuşmalara girmemesi Gin'in içini rahatlatmıştı. Risana amacını basit bir şekilde açıkladı.

“Başkomutan, biz Dasu kadınlarından yararlanmanız gerektiğini düşünüyorum.”

Çok sayıda kadın, talihlerini Kuni’nin çağrısında aramak için Dasu’ya gelmişti, çoğunun da özel yetenekleri vardı: şifalı bitki uzmanları, makyaj ustaları, dansçılar, dokumacılar, kadın terzileri, insanları eğlendirenler ve kadın tüccarlar.

Bazıları kocalarıyla gelmişlerdi; diğerleri ise ya kendi tercihlerinden ya da ailelerini isyan sürecinde kaybettiklerinden bağımsız ve bekârdılar.

Gin şaşkındı. “Size katılıyorum. İlerleyen bir ordu onları doğal olarak çeker, tıpkı leşin akbabaları çekmesi gibi.” Her ordunun ihtiyaç duyduğu gayri resmi ve hoşgörü gösterilmesi gereken ordugâh hizmetkârlarını kastediyordu: çamaşırcılar, aşçılar, orospular ve diğerleri...

Fakat Risana başını salladı. “Bunu demek istemiyorum.”

Gin ona sakince bakıyordu. “Çok az kadın normal bir yayı gelecek ya da üç kiloluk bir kılıcı gerektiği gibi savuracak güce sahiptir. Amacınız nedir?”

Risana, ona yanıt vermek yerine Gin’in odasında bir bayrak direğinin duvara yaslanmış olarak durduğu köşeye yürüdü. Direği aldı ve onu Gin’in masası ile pencere eşiği arasına uzattı. Sonra, bir saka kuşunun bir dala konuşu kadar zarif bir şekilde, direğin üzerine sıçradı. Olduğu yerde parmak uçlarında hızla döndü; incecik bambu sopa hemen hemen hiç sallanmadı.

“Hafiflik bir avantaj olabilir,” dedi Risana, “özellikle de havada olman gerekiyorsa.”

Mazoti’nin görüşünün önündeki sis dağılıyor gibiydi. Yükselen savaş uçurtmalarının, uzun süre havada kalan balonların, uzaklara yolculuk eden ve daha fazla silah taşıyan hava gemilerinin üzerinde narin ve hafif bedenler hayal etti.

Risana’ya *jiri* pozisyonunda eğildi. “Şu ana kadar bütün Tiro devletlerini gözden kaçırdığı bir avantajı görmemi sağladınız. Bunu herkesten çok benim fark etmiş olmam gerekirdi. Affedilemez bir hata.”

Risana bambu direğin üzerinden aşağı atladı, ayaklarını yere bastı ve karşılık olarak onun karşısında eğildi. “Parlak bir zihin bile kendisini keskinleştirmek için bazen bir bileği taşıma ihtiyacı duyar.”

Gin ona gülümsedi. “Fakat sadece bazı kadınlar bu görevler için

gerekli niteliklere sahip. Başka önerilerinizin de olduğunu düşünüyorum.”

“Dasu kadınlarının pek çok yetenekleri var. Bir ordunun işi sadece savaşmak değildir; savaşın öncesinde ve sonrasında gerçekleşen şeyler de var.”

Gin bunu bir süre düşündü. Sonra, başını salladı. “Dasu, başında sizin gibi bir kraliçesi olduğu için şanslı.”

Başkomutan Mazoti, Dasu Hava Kuvvetleri’nde hizmet vermek için can atan kıvrak ve çevik kadınları –şimdilik sadece uçurtma kullanmak ve balona binmek için– çağırdıktan sonra, ordunun içinde yer alan yardımcı sınıflardan oluşacak bir birlikte hizmet edecek kadınları da askere almaya başladı.

Şifalı bitki uzmanları ve terziler, mükemmel hemşireler ve sahra cerrahları haline geldiler... Bitkisel reçeteler acıları dindirmede; ipek dikmeye ve dantel örmeye alışkın maharetli eller ise yaralara dikiş atmakta etki gösterdiler. Dokumacılar savaş alanını daha iyi bir şekilde kamuflej ederken, göstericiler ve dansçılar moralleri yükseltip Kuni’nin vizyonuna yönelik mesajı yayacak yeni yürüyüş ve savaş marşları bestelediler. Kadınları işin içine katmak demek, zırhları onaracak ve bakımını yapacak daha çok el; yay ve ok imal edecek daha çok parmak ve orduda yapılması gereken bitip tükenmez görevlere el atacak daha fazla beden ve zihin anlamına geliyordu.

Kadın yardımcıları ayrıca erkeklerin ifa ettikleri diğer görevlerde de yer aldılar ve önerilerde bulundular: Şifalı bitki uzmanları, yürüyen bir orduda sık görülen hastalıkları önlemeye uygun sağlıklı yemekler önerdi aşçılara; terziler ve dokumacılar zırh, bacak zırhı, ayakkabı ve benzeri şeylerin daha iyi üretilmesi için zırh üretenlere bazı ipuçları verdiler.

Gin, savaştan uzak bu tür görevlerin yanında, kendilerini koruyabilsinler ya da gerekirse acil müdahale gücü olarak görev yapsınlar diye yardımcı kadınlara temel savaş eğitimi de verdi. Diğer devletler kadınların savaşmaya muktedir olduklarını tahmin edemiyorlarsa, bu durum Dasu’ya ayrıca bir üstünlük kazandırıyor demekti.

Başkomutan Mazoti hakkında yapılan şakalar, yavaş fakat emin adımlarla, aşağılayıcı bir üsluptan sevecenliğe doğru kaydı. Subaylar onu selamladıklarında, şimdi, gözlerinde gerçek saygı okunuyordu.

KARAHİNDİBA OLGUNLAŞIYOR

DASU: *PRINCIPATUS*'UN İKİNCİ YILININ ALTINCI AYI

Kuni Garu'nun Dasu'ya gelişinin üzerinden bir yıl geçmişti ve Cogo yetenekli erkekleri (ve kadınları) adaya çekme gayretlerinin meyvelerini en sonunda toplamaya başlamıştı. Dasu'da sıkı çalışan insanlar için düşük vergiler ve adil kanunlar uygulandığı, ilginç fikirlerin dile getirilmesi için şans tanındığı ve bir kadına bile saygıyla davranılıp düşüncelerinin değerli olduğunu ispatlama fırsatı tanındığı söylentisi bütün Dara'da yayılıyordu.

Pek çok insan geldi: yeni mekanizmaların mucitleri, çok güçlü savaşçılar, yeni bilgilere sahip olduklarını iddia eden sihirbazlar, yeni reçeteleri olan bitki uzmanları, yeni oyunlar sergileyen dansçılar... Cogo onların hepsini kabul ediyor ve külçe altın peşinde koşan şarlatanları ayıklamaya çalışıyordu.

"Bu, sıradan kurşunu altına çeviren bir yöntem," dedi beyaz saçları ve yere kadar sarkan sakalı olan bir simyacı. "Fakat bir laboratuvar kurmak için yüksek miktarda ödeneye ihtiyacım var."

Cogo başını salladı ve simyacıyı Dasu'da kalmaya ve özel kaynaklardan para bulmaya davet etti. Sıradaki.

"Tek bir dokunuşta dağılıp gitmeleri için taşları yumuşatan, güçlü bitkilerden yapılmış bir karışım bu," dedi Faça'dan gelen yaşlı bir kadın. "Sihir gösterilerimde bunu yıllardır kullanıyorum."

"Bunu madencilere sunmayı denedin mi?" diye sordu Cogo.

Yaşlı kadın başını salladı. "Maden sahipleri, kazma ve çekiç sal-

layarak sıkı çalışmaya gönüllü bir sürü adam bulabildikleri için ilgilenmediklerini söylediler.”

“Ayrıca, havai fişek barutu da var,” dedi Cogo.

“Fakat havai fişek barutu güherçile gerektiriyor, bunun da temini kısıtlıdır; ayrıca havai fişek barutu son derece tehlikelidir de. Uygun şekilde geliştirildiği takdirde, fikrimin barındırdığı bir potansiyel var.”

Cogo onun hangi potansiyeli düşündüğünden emin değildi, fakat en azından söylediği tamamen işe yaramaz gibi de görünmüyordu. “Kralın misafiri olarak bizimle kalmanızdan onur duyacağız.”

“Volkanik sıcaklıktan enerji elde etmeye yarayan bir yöntem.” Tek kollu, orta yaşlı bir adamdı bunu söyleyen. “Su kaynatmak için yerin ısısından yararlanan bir örnek model geliştirdim ve ortaya çıkan buhar bir tekerleği döndürmede kullanılabilir.”

Cogo bunun nasıl yararlı olabileceği konusunda emin değildi, fakat ilginç görünüyordu. Adamı kibarca Daye’de kalmaya ve gösteri için bir örnek model yapmaya davet etti.

“İnsanoğlu ve tanrılar arasındaki ilişki ile nehirler ve rüzgârların modeli örnek alınarak, uygun bir devlet modelinin nasıl oluşturulacağı üzerine bir inceleme.” Gözlerinden gayret taştan genç bir âlim açıkladı. “Kralın tüm dikkatini buna yöneltmesine gereksinim duyacağım.”

Genç âlim el yazısı ruloyu açarken, Cogo’nun gözleri ifadesizce bakıyordu. Kabarık harf işaretleri özenle dizilmiş ve renk vermek için boyanmıştı, *zyndari* harfleri balın üzerindeki sinekler kadar kalabalıktı. Cogo el yazmasını dikkatlice rulo yaptı ve adama yemek ısmarladı. “Kral Kuni, daha küçük konularla meşgul biraz,” dedi. “Fakat *hegemon*’un böyle bir eseri çok takdir edeceğine dair bir duygu taşıyorum. Sana bir tavsiye mektubu yazabilirim.”

Daye çok yoğun zamanlardan geçiyordu.

Luan Zya, Dasu’ya morali bozuk ve yorgun döndü.

“Kral Kuni’yle görüşmem gereken bazı şeyler var,” dedi, kendisini karşılayan Cogo’ya. “Fakat ona daha şimdi geldiğimi söyleme.”

“İsabet olmuş o zaman. Kral da adanın doğu ucundaki bazı yaşlı kişilerle görüşmek için Leydi Risana’yla birlikte bir süreliğine buradan ayrılmıştı.”

“Kralın her zamanki gibi yönetimin detaylarıyla ilgili olduğunu görüyorum. Diğer Tiro kralları da böyle gayretli olsalardı keşke.”

“Fakat sen ve kral eski dostsunuz,” dedi Cogo. “Neden onu hemen görmeye gitmek istemiyorsun?”

“Eski dost olduğumuz doğru,” dedi Luan. “Fakat bu sefer, dostluk için gelmedim.”

“Ah,” dedi Cogo, en sonunda anlayarak. “Ona hizmet etmeye karar verdin.”

“Bir lordun değerini anlamak için önce yoldaşlarını tanımaktan daha iyi bir yol var mı?”

“Öyleyse seni başkomutana takdim edeceğim.”

Luan, Gin’in tertemiz tıraşlanmış kafasını, kendi yüzündekilerden aşağı kalmayan yüzündeki yara izlerini ve ince fakat güçlü kollarını dikkatlice süzdü. Temiz ve basit giysisi, hoş ve kaslı bedenine güzel oturmuştu. Vahşi bir vaşak gibiydi; bütün enerjisi ve öfkesi sıkı kontrol altındaydı. Onu beğendi.

“Evet, ben bir kadını,” dedi Gin, Luan ona baktığı için. “Şaşırdın mı?”

Luan bıyık altından güldü. “Affedin beni. Dedikoduları duymuştum, ama bu tür raporlara ne ölçüde inanabileceğinizi kestirmek zordur. Kral Kuni’yi uzun zamandan beri tanıdığım göz önüne alındığında, beni hiçbir şey şaşırtmamalı. Ona Amu Boğazi’nde *cru-ben*’lere binme planımı anlattığımda, bu planın çılgınca olamadığına dair *bana* güvence veren oydu.”

Birbirlerini dirseklerinden kavradılar ve ikisi de bir diğerinin elinin sıcaklığını ince yenlerin altında hissetti. Gin, Luan’ın güçlü bir şekilde kavramasından memnun olmuştu. Ona büyüklük taslamamıştı.

Sonraki birkaç gün boyunca Gin, savaş eğitimlerinden bazılarını izletmek için onu da yanında götürdü ve Luan gördüklerinden etkilendi. Dara ordularının hiçbirinde eğitimin bu şekilde yapıldığına şahit olmamıştı.

Gin’e, daha fazla portatif bileşenden oluşturarak tasarladığı ve bu sayede daha kolay monte edilip taşınabilecek kuşatma makinesinin bazı planlarını gösterdi. Gin, hemen plandaki hatalı yanlara işaret etti; Luan zeki olabilirdi, fakat kâğıt üzerinde makine tasarlamak ile bunları yapıp savaş alanında kullanışlı hale getirmek arasında çok fark vardı.

Luan morali bozularak ona baktı.

“Pekâlâ,” dedi Gin, kalın bir ses tonuyla. “Düşüncenin temeli fena değil. Planını işler hale getirmende sana muhtemelen yardım edebilirim.”

Sonra Cogo, Luan’ı alarak ona Kuni’nin değerlendirmesine sunmak için beklettiği daha ilginç icatlardan bazılarını gösterdi. Şimdi Luan da heyecanlanmıştı ve bunların avantajlı yanlarını Cogo’yla tartıştılar.

Bu üçlü, Daye’de saray olarak kullanılan küçük evde konuşarak, içerek ve şarkılar söyleyerek akşamları geç saatlere kadar oturuyorlardı. Gülüşleri ve sesleri uyumluydu; farklı alanların maharetli zanaatkârları olarak birbirlerine hayranlık ve saygı duyan insanların sesiydi bu. Meşaleler, titrek gölgelerini küçük evin bezden pencerelerine yansıtıyordu ve öyle anlar geliyordu ki, sanki bu üç ruh, üzerinde sarayın çatısının yükseldiği dans eden üç sütundu.

“Lord Garu, bin yıl sonra, insanların İmparator Mapidéré’yi nasıl hatırlayacaklarını düşünüyorsun?”

Soru başka birinden gelseydi, amacı tüm evren tarafından lanetlenen bir despot cevabını bir kez daha duymak olurdu. Fakat Luan Zya sıradan bir adam değildi.

“Bu soruyla ilgili düşüncelerimi defalarca değiştirdim,” diye itiraf etti Kuni. “Onun iyi hiçbir şey yapmamış bir despot olduğunu söylemek kolay. Fakat bu aynı zamanda gerçeğe de aykırı olacaktır. Ben taşralı bir çocuktum ve buna rağmen bütün eski Tiro devletlerinin hayranlık uyandıran yanlarını onun Dara’da zorla uyguladığı iskân politikası sayesinde görme şansım oldu.

Mapidéré’nin savaşlarında ölen yüz binlerce insandan bahsediyoruz durmadan; fakat Tiro devletleri arasındaki sonu gelmez küçük savaşlar onun sayesinde durmasaydı kaç yaşam sönerdi, bundan pek bahsetmiyoruz. Mozolesinde zorla çalıştırılan yığınlardan bahsediyoruz sık sık, fakat onun inşa ettiği sarnıçlar ve yollar olmasaydı hastalıklardan ve açlıktan ölmüş olacak insanlardan çok az konuşuyoruz. Tarihlerimizde öne çıkarılan ve yok sayılanlar gelecek nesillerin görüşlerini etkiler mi, bunu ancak tanrılar bilir. Bir insanın geride bıraktıklarını önceden görmek zor iştir, özellikle de tutkular hâlâ çok sıcakken. Biri hakkında kötü konuşmak iyi konuşmaktan çok daha kolaydır.”

Luan başını salladı. Birbirlerinin yanına oturdular, önlerinde Daye kumsalında yanan büyük ateş ve geniş okyanusun ötesindeki

sonsuz karanlık duruyordu. Tepelerinde ise duru gökyüzündeki yıldızlar, tanrıların gözleri gibi göz kırpmıyorlardı.

“Dünyayı değiştirmek için çok şey yapan bir adamı değerlendirmek söz konusu olduğunda, işler nadiren kolaydır.” Luan düşüncelerini toplarken, çubuğundan derin bir nefes çekti. “Geçen yılların zihinleri değiştirdiği konusunda haklısın. İlk Ano yerleşimcileri, batık Batı Kitası’nın sığınmacıları Dara’ya geldiklerinde, bütün bu adalarda Tan Adü halkı gibi yerlilerden oluşan bir nüfus vardı. Adü’lülerin gözündeki atalarımız tek bir iyi niteliği olmayan katiller ve despotlardı. Yine de bugün, onların fethettikleri topraklarda yürüyor ve miras bıraktıkları şenlikleri kutluyoruz. Hepimizin onlara kan borcu var ve çok azımız durup bunun üzerine düşünüyoruz.

İmparator Mapidéré, birbirleriyle dalaşan Tiro devletlerini tek bir taht altında birleştirip bütün kılıçları toprağa gömeceğini öne sürerek giriştiği savaşları meşrulaştırdı. Aslında, Birleşme’den sonra bütün silahlara el koymaya, onları eriterek elde edilecek metalden Pan’ın merkezine yerleştirmek için sekiz tanrı heykeli inşa etmeye çabaladı.

Bu çabadan çok zor olduğu için en sonunda vazgeçildi; yine de pek çok insan, onun sadece halkın direnme yeteneğini ortadan kaldırmak istediğini düşündü.

Fakat İmparator’un sözleri, sadece kendi çıkarına hizmet eden bir propaganda değildi. Xana ve diğer Tiro devletlerindeki pek çok âlim onun birleşme ve fetih sayesinde gerçekleşecek barış öngörüsünü destekledi. Görülmemiş derecede güçlü silahların icadıyla ve büyük ordularla teşvik edilen Tiro devletleri arasındaki kanlı ve sonu gelmez savaşlar çoğu insanı korkuttu ve bütün savaşları bitirecek bir savaşın, güç dengesinin neden olduğu bitmek bilmez yıpratma savaşlarına tercih edilebilir olacağı fikri desteklendi.

Mapidéré, ölümsüzlük hayaline kapılacağına, yönetimini sağlamlaştırmak için sabır gösterip daha çok zaman harcasaydı ve megalomanca mühendislik projeleri yerine sadece yönetim ve kalıcı kurumlar üzerine kafa yorsaydı, imparatorluğun iki nesilden daha fazla yaşaması mümkün olabilirdi. Bu gerçekleşseydi, sonraki yüzyıl içinde Tiro devletlerini hatırlayan insanların hepsi ölmüş olacaklardı ve yeni nesiller Xana hâkimiyetinde gerçekleşmiş birleştirici bir barıştan başka bir şeyi bilmeyeceklerdi. Savaşların neden olduğu ölümlerin ve acıların anısı, üç neslin ötesine geçmez ve insanlar im-

parator Mapidéré'yi ileri görüşlü bir insan, herkese barış getiren bir adalet adamı olarak sevgiyle anacaktı."

Kuni Garu, ateşe biraz daha odun attı. "Sen ram bir muhalifsin, Luan. Böyle şeyleri düşünmeye çok az insan cesaret eder."

"Bazen, çılgın mıyım acaba, diye düşünüyorum. Bağımsız Tiro devletlerini yeniden kurmaya, onun parçalara ayırdığı şeyi yeniden bir araya getirmeye çalışarak, bütün hayatımı Mapidéré'den intikam almaya harcadım. Fakat zafer anı en sonunda geldiğinde, kendimi onun ölümüne üzülür buldum. Onu incelemek için o kadar zaman harcamıştım ki, sonunda onu kendi bakanlarından ve çocuklarından daha iyi tanır olmuştum. Xana'nın sonunu getirmede katkım olmuş olabilir; fakat Mapidéré, bir şekilde, benim kanaatlerimin çökmesine neden oldu.

"Sen Dasu'ya geldikten sonra, ben de Kral Cosugi'nin yeniden yapılandırma çalışmalarına yardım etmek için Haan'a döndüm. Haan'ın gücünü kazanması için durmak nedir bilmeden çalıştım; fakat kafamı çevirdiğim her yerde, artan anlaşmazlıklar ve eski düşmanlıklar gördüm. İmparator Mapidéré, Haan'ı işgal ettiğinde, eski soyluları ve seçkinleri görevden almıştı ve yerlerine bürokratlardan ve zenginleşen tüccarlardan oluşan yeni seçkinleri koymuştu. Kral Cosugi döndüğünde, yeni elitleri kapı dışarı edip eskileri içeri aldı. Siyaset alanında gözü açık olanlar bu durumdan yararlanırken, diğerleri sahip oldukları her şeyi kaybetti. Yine de, pek çok insan için –balıkçılar, köylüler, orospular ve liman işçileri– hayat değişmedi. Eskiden olduğu gibi acı çekmeye devam ediyorlar: memurlar hâlâ rüşvet alıyor, vergi toplayıcıları zulmetmeye devam ediyor, angarya görevleri hâlâ çok zahmetli ve savaş tehdidi her zaman mevcut.

"Haan'da bir çocuk şarkısı duymuştum:

Haan düştüğünde, halk acı çeker.

Haan yükseldiğinde, halk acı çeker.

Haan fakirleştiğinde, halk fakirdir.

Haan zenginleştiğinde, halk fakirdir.

Haan güçlü olduğunda, halk ölür.

Haan zayıf olduğunda, halk ölür."

"Soylular ve krallar neye inandıklarını söylerse söylesin, insanlara cüpa tahtasındaki basit taşlar gibi davranıyorlar," dedi Kuni.

Söylediklerinde kinaye yoktu. Kalbinin içinde, kendisini hâlâ halktan biri olarak, kendisine ait hiçbir şeyi olmayan ve arkadaşlarından uyuyacak yer dilenen bir adam olarak hissediyordu.

Luan doğrudan ona baktı, gözleri ateşin yansıyan ışığında parlıyordu. “Kral Cosugi, eski Haan topraklarını Kuzey Géfica’da almak için ordu kurmak amacıyla yeni insanlar askere almakta. Ginpén Sarayı’nı yeniden inşa etmek için yeni angaryalar kurmada ve büyük bir taç giyme töreninin masraflarını karşılamak için yeni vergiler toplamada yanlış hiçbir şey görmüyor.

“Atalarıma ait mülkün yıkıntılarının olduğu yere gittim ve merhum babamın ruhu için dua ettim. Öldüğü gün ona vermiş olduğum sözü yerine getirmiş olduğumu düşünsem de, kalbimde huzur yoktu.

“Ay yükselirken, ışığın. kapının kırık üst sövelerinden birine kazınmış Ano klasiklerinden eski bir alıntıyı aydınlatıldığını gördüm: ‘Bütün yaşam bir deneydir.’”

“Bir Haan âlimine yakışan bir alıntı,” dedi Kuni.

Luan gülümsedi. “Dara’lı her erkeğe ya da kadına yakışan bir alıntı... O zaman, öngörümün eksik olduğunu anladım. Haan’ı eski haline getirmenin vazifem olduğunu düşünüyordum, fakat Haan. Kral Cosugi ya da yanmış saray, büyük mülklerin harabeleri ya da ölmüş soylular ve onların şan ve şöhret için can atan torunları demek değildir. Bunlar, Haan halkının yaşam biçimine yönelik bir deneyin, onun gerçek özünün parçalarıdır sadece. Deneyin hatalı olduğu anlaşıldığında, yeni yollar, yeni yöntemler denemeye istekli olunmalıdır.

Tuttuğum eski yolda yürümeye katlanamadım; artık Haan halkına yararı olmayan bir yoldu bu. İşte bunun için sana geldim.

Mata Zyndu için güçten başka kanun, savaşçı şöhretten daha yüksek ideal yoktur ve yarattığı dünya da onun zihninin bir aynası. Kral Thufi, Écofi yolunda ‘gizemli’ bir şekilde öldüğünde, son sözlerinin şu şekilde olduğuna dair bir söylenti çıktı: ‘Bir çoban olarak kalmalıydım.’

“İsyanın daha adil bir dünyanın başlangıcı olması bekleniyordu, ama hiçbir şey gerçekten değişmedi.”

Kuni, Luan’a baktı, kalbi hızlanmıştı. “Bizim, tanrılar tarafından bir sayfanın üzerine yazılmış sözcükler olduğumuzu ve her zaman zenginlerin ve fakirlerin, güçlülerin ve güçsüzlerin, soyluların ve

sıradan insanların var olacağını düşünüyor musun? Bütün hayallerimizin, sonsuza kadar başarısızlığa mahkûm olduğuna inanıyor musun?”

Luan ayağa kalktı ve okyanusa doğru dengeli adımlarla yürüdü. Dans eden alevler karanlık yüzünü aydınlatıyordu ve sesine ateşin kükremesi karışıyordu. “Değişimin yararsız olduğuna inanmayı kabul etmiyorum, çünkü mütevazı karahindibanın zamanla ve sabırla, en sert döşeme taşını bile nasıl çatlatabileceğini gördüm. Lord Garu, İmparator Mapidéré’nin hayalini onun hatalarına düşmeden tamamlayacak mısın? Bir yandan insanların yüklerini hafifletirken, diğer yandan Dara Adaları’nı tek bir tacın altında birleştirip sonsuz barışı getirebilir misin?”

Leydi Risana, ateşin başında onlara katılmak için karanlığın içinden yavaşça çıkıp geldi. Sessizce Kuni’nin yanına oturdu ve elini onun omzuna koydu. Parmakları alevlerin ışığında parıldıyorlardı ve Kuni yeniden bir zihin açıklığı, zor gerçeklerden konuşmak için içinde bir istek hissetti. O mükemmel değildi; o bir tanrı değildi; bunu kabul edecekti.

“Sana nasıl yanıt vereceğimi bilmiyorum Luan. Kendime her zaman insanları sevdiğimi söyledim; fakat kendi çocuklarımı bile kendim yetiştiremiyorken, sevgiden nasıl bahsedebilirim? Kendime her zaman merhametli bir lord olduğumu söyledim; fakat bu kadar insanı öldürmüşken ve bir o kadarına da ihanet etmişken, merhametten nasıl söz edebilirim?”

“İyi bir adam olduğumu söyleyemem, sadece iyi olmaya çalışan bir adamım. İnsanların beni sevgiyle hatırlayacaklarına inanmak hoşuma gidiyor; fakat ayrıca biliyorum ki, insanların geride neyi miras bırakacakları yaşadıkları dönemde öngörülemez. Senin hayalini kurduğun görevi yerine getirecek bir insan mıyım, bilmiyorum, zira bu soru bin yıl sonra torunlarımıza sorulması gereken bir soru.”

Luan güldü. “Lord Garu, işte sana bunun için hizmet ediyorum. Doğru yolu bize tanrılar ya da yaşlı bilgeler göstermez, o yolu deneyerek kendimiz bulmalıyız. Şüphelerin var ve bu şüphelerin yüzünden bütün cevapların kendinde olduğuna inanmaktansa, her zaman sorular sormaya çalışacaksın. Bir karahindiba tohumunun üzerinde uçan bir karınca, tohumla birlikte yere inecektir. Yetenekli insanlar, hizmet ettikleri kişilerin geride bıraktıkları mirasın ışığında yargılanacaklardır.”

“Géüdeü co loteré ma, pirufénrihua nélo. Tüm yaşam bir deneydir,” dedi Kuni. “Bizler, hepimiz, fırtınada uçan kırlangıçlarız ve eğer güvenle yere ineceksek, bunda şansın ve yeteneğin eşit katkısı olacaktır.”

Sessizlikte, Risana eski bir Klasik Ano şarkısı söylemeye başladı:

Yıllar ne kadar uzunsa, Dört Sakin Deniz o kadar geniş.

Bir köprünün üzerinde bir yaban kazı uçuyor, ardındaki rüzgârın içinde bir ses bırakarak.

Bir adam geçiyor dünyadan, ardında bir isim bırakarak.

Üçü de ateşin etrafında, ateş kendi kendine sönene ve şafak sökene kadar sakince oturdular.

İLK DARBE

RUI: PRINCIPATUS'UN ÜÇÜNCÜ YILININ YEDİNCİ AYI

Dasu üzerinde gözetleme uçuşu yapan hava gemilerinden gelen raporlar, bir yıldan fazla süredir hep aynıydı. Gin Mazoti, askerlere eğitim yaptırmak yerine ilginç savaş oyunlarına devam ediyor; Cogo ise yeni balık çiftlikleri, yollar, köprüler kurmaya ve askeri kullanımı olmayan diğer anlamsız şeylerle ilgilenmeye devam ediyordu.

Kindo Marana'nın anladığı kadarıyla, Kuni Garu askeri maceralar peşinde koşan ihtiraslı bir askeri liderden çok, küçük arazisini eken bir bahçıvan gibi Dasu'da kalmaktan memnundu.

Fakat yakın zamanlarda, casusları, Mazoti'nin bir haltlar karıştırır gibi olduğunu rapor etmişlerdi. Dasu'nun güney kıyılarında, tam Dasu'yu Rui'den ayıran kanalın karşı tarafında, iki yüz adam gemiler inşa ederlerken görülmüştü.

Sayıları az olduğu ve aralarında yetenekli tersane işçileri olmadığı için yavaş ilerliyordlardı. Marana, bölge üzerindeki gözetleme uçuşlarını yoğunlaştırdı. Mazoti, çalışanları nefes bile almadan çalışmaya zorluyor gibiydi ve hava gemileri işçilerin kırbaçlandıklarına şahit olduklarını rapor ettiler.

Hatta bir Dasu askeri, küçük bir balıkçı kayığını çalıp kürek çekerek Rui'ye sığındı. Kindo Marana, adamı bizzat sorguladı.

"Gin Mazoti zalim ve kalpsiz bir kadın," dedi Marana'ya, ismi Luwen olan asker. "Bize üç ay içinde yirmi nakliye gemisi inşa etmemizi emretti. Ona bunun imkânsız olduğunu söylediğimde, beni el başparmaklarımdan astı ve bayıncaya kadar kırbaçladı." Luwen,

sırtındaki kırbaç izlerini göstermek için gömleğini yukarı kaldırdı ve Marana bile bu görüntü karşısında yüzünü buruşturdu.

“Emirleri yerine getirilmezse, üç aylık sürenin son günü idam edileceğimi söyledi. Firar etmekten başka seçeneğim yoktu.”

Marana başını salladı. Tam bir kadın işte! Her şeyin kendi istediği gibi olmasından başka bir şey düşünmüyor ve bir işin çapını idrak edemiyor. Ağır bir yük gemisi inşa etmeyi, samanlık inşa etmek gibi mi sanıyordu? Yirmi tanesi şöyle dursun, iki yüz adam üç ayda iki yük gemisini bile bitiremezdi. Kuni Garu, ordusunu bu kadına emanet eden bir aptaldı ve mantıklı planlama yapmaktan aciz olan bu kadın, görünüşe göre, öfkesini zavallı askerlerden çıkarıyordu.

Marana, Luwen’in karnı iyice doyurulduktan sonra bir doktora gösterilmesini emretti.

Gece yarısıydı ve Rui’nin kuzey kıyısındaki küçük Phada Köyü’nün halkı uyuyordu.

Büyük bir patlama uyandırdı onları. Kendilerini sürünerek evlerinden dışarı attıklarında, bir efsaneden çıkıp gelmiş gibi duran bir sahneyle karşılaştılar. Yerde büyük bir krater açılmıştı ve baştan ayağa zırhlarla kuşanmış adamlar birdenbire delikten ortaya çıkmış ve kılıçlarını çekmişlerdi.

Kindo Marana, şatonun komutam tarafından uyandırıldı. Her yerde alarm sesleri duyuluyordu.

“Efendim, Dasu ordusu Kriphi’yi kuşattı.”

Marana, kendisine ne söylendiğini anlayamadı. Nasıl olmuştu da Mazoti bu kadar gemiyi bu kadar hızlı inşa ettirmişti? Hadi diyelim bunu yapmayı becerdi, peki Marana’nın gemilerinin devriye gezdiği Dasu Kanalı’nı direnişle karşılaşmadan nasıl geçmişti?

Marana giyindi ve kendi gözleriyle görmek için şehrin surlarına tırmandı.

“Kindo Marana!” Gin Mazoti, meşale ışığında ona bağıırıyordu. “Teslim ol. Kiji Dağı’ndaki hava üssünü ele geçirdik. Rui’deki bütün diğer garnizonlar teslim oldular, tek başına kaldın.”

Marana'nın hava gemileri Dasu semalarını arşınlarken ve donanması Dasu Kanah'nda devriye gezerken, altlarındaki denizin dibinde, deniz tabanının altında sıkı bir çalışma yürüten adamlar vardı.

İmparator Mapidére'nin Büyük Tüneller projesi terk edileli uzun zaman olmuştu. Yerin içine giren ve uçları kapalı olan yarısı bitirilmiş derin tünellere adaların her yanında rastlanıyordu. Yıllar geçtikçe, hava şartları, erozyon ve taşkınlar bunların çoğunu derin kuyular haline getirmişti; artık gelmiş geçmiş bir dönemin dilsiz kalıntılarıydılar.

Dasu'dan Rui'ye uzanan terk edilmiş tünelin girişi, iki yüz adamın Marana'nın hava gemilerinin dikkatini çekmek için bir gösteri sergiledikleri yerden yani Mazoti'nin geçici tersanesinin bulunduğu kıyıdan birkaç kilometre aşağıdaydı.

Bu arada, tünelin terk edilmiş hava bacasının üzerine bir hububat deposu inşa edilmişti ve depoya giren at arabalarının muhtemelen adanın geri kalanından daha fazla mal toplamak için geri çıktığı görülmüyordu. Marana'nın hava gemileri, bu faaliyeti kaydettillerse de bunu ürünsüz geçecek bir yıla önlem olarak tahıl stoklama çabası şeklinde yorumladılar.

Hava gemileri, depoya giren bu arabaların girerken hafif, çıkarırken daha ağır olduklarını göremiyorlardı tabi. Deponun içine mal taşımıyorlardı, depodan dışarı bir şeyler çıkarıyorlardı. Arabalar tahıl yerine çamur, kaya ve denizin altından çıkarılan toprağı taşıyorlardı.

Luan Zya, Cogo Yelu tarafından toplanan tuhaf icatları taradı ve birkaç tanesini özel ilgiye değer buldu. Bunlardan bir tanesi, taşları yarma yöntemiyle. Faça'h yaşlı bitki uzmanı tarafından toplanan ve hazırlanan bazı bitkilerden elde edilen tuza su katılmasıyla meydana gelen karışım, taşların yüzeyine döküldükten sonra geniş ya da küçük bütün çatlakların arasına sızıyordu. Kaya bu tuzlu suyla bir süre piştikten sonra, tuzlardan elde edilen farklı ikinci bir çözelti kayanın üzerine dökülüyordu ve bu iki karışımın bir araya geldiği yerlerde kristaller oluşuyordu.

Çatlakların içerisinde büyüyen milyonlarca küçücük kristal tanesi, tıpkı buzun kışları yaptığı gibi granit ve yaprak tabakaları birbirinden ayıran bir güç uyguluyor ve sağlam kaya duvarlarını yumuşak peynir kıvamına getiriyordu.

Luan Zya'nın seçtiği ikinci icat ise el manivelalı bir kôrük yardımıyla kapalı bir su tankının içerisine, su yüksek basınç altında bir hortumdan fışkırana kadar hava pompalanması yöntemi idi. Bu basınçlı su akıntısı, herhangi bir yüzeye odaklanıp büyük bir güçle vurabiliyordu. Tuzlu karışımla yumuşatılan kayalara bu suyla basınç uygulandığında, kayalar, ıslak kum gibi ufalanıyorlardı.

Bu iki icadın birleştirilmesiyle elde edilen yöntem, derin kayalar da tasavvur edilmesi imkânsız bir süratle tünel açılmasına izin verdi. Hepsinden de iyisi, havai fişek barutuna ihtiyaç duyulmadığı için yöntem çok da güvenliydi ve hava gemileri tarafından tespit edilemiyordu.

Dasu ordusu, altı ay boyunca gizlice çalıştı ve İmparator Mapidéré'nin Dasu ve Rui arasında denizin altından giden bir yol yapma hayali sonunda gerçekleşti.

RUI: *PRINCIPATUS*'UN ÜÇÜNCÜ YILININ YEDİNCİ AYI

Tersane sadece bir yemmiş, diye düşündü Kindo Marana. Basit bir oyunla kandırılmışım.

Her zaman çok dikkatli bir adam olmuştu; fakat görülebilir ve ölçülebilir olana, Dasu üzerinde uçan gözcülerin not defterlerine kaydedebildikleri kadarına gereğinden fazla odaklanmıştı. Sayıların gerisinde yatanların, yüzeyselliğin görüntüsüyle okyanus dalgalarının altında gizlenenlerin tuzagina düşmüştü.

Dasu ordusunu birdenbire denizin altından ortaya çıkarken getirdi gözünün önüne, sıcak bir lav akıntısı gibi yüzeye püskürtülen sonu gelmez insan seli gibiydiler. Bu, Kurt Pençesi'nde kararsız General Roma'ya karşı kendisinin kullandığı bir numaraydı. Mazoti, düşmanının başarısız taklit etmenin ötesine geçememişti.

Alçakça bir kayıp yaşatılmış gibiydi; sanki biri vergi yasasındaki açığı bulmuş ve bunu lehine çevirmişti.

Luwen, Gin'in ordusundan kaçan Dasu'lu asker, Marana'nın yanına gitti. "İkimiz de kandırıldık," dedi Kindo. "Dasu başkomutanının oyunundaki piyondan başka bir şey değilsin. Seni çok çalıştırmak için kamçılamadı; gerçek planlarını gizlemek için yaptı bunu."

Luwen sırtıttı. Marana dönüp ona baktı ve ne olduğunu anlayınca yüzü düştü.

Luwen, hızlı tek bir darbeye Marana'nın kafasını uçurdu. Daha sonra, elindeki başı saçlarından tutup havaya kaldırarak surdan aşağı atladı.

Surun altındaki Dasu askerleri hazırlanmışlardı ve Luwen'i direkler üzerine sıkıca gerilmiş bir kumaş sayesinde güvenle yakaladılar. Kriphi surlarına gürültü ve karmaşa hâkim olurken, Kindo Marana'nın ölümünün şaşkınlığını hâlâ üzerlerinden atamayan komutanlar, hemen mi teslim olsunlar yoksa daha iyi şartlar için görüşmeye mi çalışsınlar bir türlü karar veremiyorlardı.

Başkomutan Mazoti, gerilmiş kumaştan yapılan trampleden inen adama doğru yürüdü.

“Hoş geldin, Daf.”

Daf gülümsedi. “Yaşamın ne getireceğini görmek ne kadar da zor. Angarya çetemiz isyana katıldığında, kardeşim ve ben, bir daha kırbaçlanmayacağımızı düşünmüştük.”

Mazoti, onu kollarından yakaladı. “Lord Garu ve ben, senin fedakârlıklarını unutmayacağız. Umarım yaraların iyileşmiştir.”

Rui'nin Dasu tarafından ele geçirildiği haberi, Dara Adaları'nda bir tsunami gibi yayılmıştı. Mazoti, büyük Kindo Marana'yı bugüne kadar yenen sadece ikinci rakipti. Savaş için çoktan yanıp tutuşan diğer Tiro devletleri, Dasu'nun kazandığı zaferle meşgul olacağı için *hegemon*'un kendilerine dikkat etmeyeceğini sezerek daha fazla toprak için savaşmaya başladılar.

Zyndu, Haan Kralı Cosugi'ye ve Kuzey Géfica Kralı Théca'ya tetikte olmalarını ve donanmalarını Marana'nın Dasu ve Rui ablukasını sürdüren donanmasından geriye kalmış gemilere yardım etmek için göndermelerini emretti hemen. Garu'dan bir açıklama istemek için ulak göndermeye de üşenmedi. Bunun açıklaması neydi? Garu, bir zamanlar kardeşi olduğunu düşündüğü adam, *hegemon*'a baş mı kaldırmıştı? Bu, onun Pan'daki ilk kalleşliğinin kanıtıydı; o baştan ayağa bir haindi.

Dasu'nun hâlâ dişe dokunur bir donanması yoktu. Ayrıca Rui ile Büyük Ada arasındaki mesale, Dasu'nun Rui'ye olan uzaklığından çok daha fazlaydı ve bu yüzden Mazoti'nin tünel açma hilesi ikinci kez işe yaramayacaktı. Tıpkı bir keresinde Mata Zyndu'nun Kurt Pençesi'nde kapana kısıtıldığı gibi, o da şimdi Kuni'yi Rui'de kapana kısıtıracaktı. Burası da bir ada hapishanesiydi; sadece daha büyüktü.

Fakat önce Kuni'nin ailesini ziyaret edecekti.

Mira, Çaruza'nın caddelerinde amaçsızca dolaşıyordu. Pazar tezgâhlarını gezdi, istediği şeyi alacak kadar parası vardı; fakat hiçbir şey ona hitap etmedi. Saraya dönmek istemediği için sadece zaman kazanmaya çalışıyordu. En azından burada, caddelerde, doğru kıyafetle, adı sanı olmayan biri olup Cocru'lu kültürlü bir hanımefendi izlenimi verebilirdi, şey izlenimi vermek yerine...

Şey?

Kendine, Mata'ya, saray mensuplarına, nedimelere ve *hegemon*'un etrafındaki sayısız hizmetkâra kıızıyordu. Pan'dan Çaruza'ya geldiğinden beri, konumu sadece daha da can sıkıcı bir hale gelmişti. Kendisi tam olarak neydi? Hâlâ Mata'nın yemeklerini denetliyor ve odasını düzeltiyordu; fakat bakanlar ve kuryeler ona Leydi Mira olarak hitap ediyorlardı. Mata ondan yatağına gelmesini istememişti; fakat yine de herkes onun Mata'nın yatağını düzenli olarak ziyaret ettiğini varsayıyordu.

Sanırım eve gitmek istediğimi söylemeliyim.

Fakat asla böyle bir istekte bulunmadı. Dünyayı gördükten, kraların, düklerin ve generallerin yanında yaşamaya alıştıktan sonra, ondan hâlâ “yaban” olarak bahseden memleketinde bıraktığı köylülerin soğuk bakışlarını kaldırabileceğinden emin değildi.

Bu büyük şehrin caddelerinde yürürken, Mata'nın adamlarının onu görüş alanlarından çıkarmadan, uzaktan takip ettikleri doğrudu; bunun nedeni Mara'nın onların elinde tutsak olması değildi. Mata ona göz kulak olacağını söylemişti ve bu sözünü o nereye gitmek isterse istesin tutacaktı. Bu adamlar onu korumak için oradaydılar çünkü *hegemon*'un düşmanlarının kendisine zarar vermek suretiyle *hegemon*'a, kötülük yapabileceklerine inanıyorlardı.

Haklılar mı? Benim hakkımda böyle mi hissediyor?

İşin gerçeği, Mata hakkında kendisinin nasıl hissettiğini de bilmiyordu; aslında onu biraz olsun tanıyıp tanımadığından da emin değildi, hem de geçen bunca zamana rağmen.

Mata ona karşı her zaman kibardı, sağlığı ve rahatı hakkında her sabah bilgi alıyordu. Her isteğini yerine getirmeye çalışıyordu.

Bir defasında, eski evini özlediğinden bahsetmişti ve birkaç gün sonra –annesi, babası ve Mado'yla birlikte Vines Adaları'nda yaşadığı– eski kulübesini sarayın avlusunda, yatak odasının önünde bulmuştu: her temel taşı, her ahşap parça, duvarın çamurdan sıvasının

her tabakası, her mobilya parçası, her yamru yumru çömlek, çentiklerle kaplı her kupa, her kap kaçak getirilmiş ve Mado'yu aramak için yola çıktığında bıraktığı yerlerine konulmuştu.

Başka bir zaman, öyle rastgele bir şekilde, kuşların şakımlarını sevdiğinden bahsetmişti ve ertesi gün kuş sesleri korosuyla uyandı. Dışarıya çıktığında, küçük avlusunun dallara asılmış yüzlerce kafesle dolu olduğunu gördü. Kafeslerin içinde, bir düzine kuş terbiyecisinin yönetiminde uyum içinde öten ve Dara Adaları'nın dört bir yanından getirilmiş ötücü kuşlar bulunuyordu.

"Uğurlu günün ilanı ne zaman yapılacak?" Nedimeler kıkırdayıp gülüştüler. "Unvanın resmi olarak yükseltildiğinde, bizleri unutma!" Hep birlikte nakış işlerken, Mira'nın misafir odasında oturuyor ve ona eşlik ediyorlardı.

Mira, onların neden bahsettiklerini anlamıyormuş gibi yapmak istemedi. "*Hegemon*, erkek kardeşimin ona yapmış olduğu hizmetleri göz önünde bulundurarak bana karşı nazik davranıyor. Ne benim onuruma ne de kardeşimin onuruna, var olmayan şeylerin dedikodusuyla leke sürmemenizi istiyorum sizlerden."

"Ayak direyen taraf sensin öyleyse? Seni Ayrıcalıklı Eş yapacağı sözünü vermesini mi bekliyorsun?"

Mira kasnağını bıraktı. "Bu üslupta devam etmeyin. Sandığınız gibi entrika ya da dolap çevirmiyorum. Duman olduğunu düşündüğünüz yerde gerçekten de ateş yok."

"Bütün Cocru kadınlarının uğruna dualar ettiği bu fırsatı kaçırmamalısın. *Hegemon* âşık! Bunu herkes görüyor."

Ya ben âşık mıyım?

Sarayı berbat bir ruh haliyle terk etmişti. Sanki herkes, ona ne yapması gerektiğini söylemek ister gibiydi. Caddelerde yürüyerek zihnini boşaltmaya çalıştı.

Erkek kardeşi Mata'yı nasıl gördüyse, bazen kendisinin de onu aynı şekilde gördüğünü düşünürdü: Sahip olduğu özelliklerle diğerlerinin üzerinde yükselen bir adam, sıradan balıkların arasındaki bir *dyran*. Bazen, onu sadece yalnız bir adam olarak gördüğünü düşündü; eşsiz ama aynı zamanda arkadaşsız. Bazen de kalbinin onun için sızladığını ve eğer kendisinden ona katılmasını istese, bunu yapacağını düşündü.

Fakat sonra, erkek kardeşinin kefene sarılı bedeni ve Mata'nın kardeşinin ismini bile bilmediği geliyordu aklına.

Mado'nun hâlâ hayatta olduğu rüyalar görüyordu:

Kardeşim, General Zyndu dünyayı adil ve dürüst bir yer haline getirdi mi?

Yanıt vermekten kaçmıyordu; ondan dünyanın hâlâ savaşta olduğunu, Mata'nın Tunoa'daki erkeklerin ve kadınların hayatlarını daha iyi bir hale getirmediğini ve onun kim olduğunu bile bilmediğini gizlemeye çalışıyordu.

Fakat elbette, en sonunda ona her şeyi anlatmak zorunda kalıyordu ve kardeşinin yüzü donuk bir hayal kırıklığı ifadesiyle asıldığında uyanıyordu; kalbi acı ve kederin ağırlığıyla o kadar bunalıyordu ki, nefes almakta zorlanıyordu.

Sıra sıra tezgâhların sonuna gelmişti. Caddenin karşısına geçip amaçsızca diğer tezgâhlara bakmayı düşünürken derin derin içini çekti.

“Leydi Mira, bir saniye, lütfen.”

Mira konuşan kişinin bembeyaz bir harmaniye giyen bir dilenci olduğunu gördü. “Epey zaman oldu.”

Mira bir adım geri geldi. “Burada ne yapıyorsun?”

Adam kımıldamadı. “Senin için bir şeyim var.”

“İstemiyorum onu.”

“Mata'nın muhafızları bizi uzaktan izliyorlar,” dedi dilenci. “Eğer sana doğru hareket edersem, bunu bir tehdit olarak yorumlayacaklardır ve bir daha seni görme şansım asla olmayabilir. Lütfen, Mado'nun hatrına yakınıma gel.”

Erkek kardeşinin isminin anılması, Mira'yı yumuşattı. Tuhaf dilenciye doğru bir adım attı. Adam ona kumaşa sarılmış küçük bir çıkın uzattı.

“Nedir bu?”

“Buna *cruben* dikenini derler. Bir defasında Mata'yı az daha öldürecekti; bunun ilk sahibinin başarısız olup yarım bıraktığı işte senin başarılı olacağını umuyorum.”

Mira çıkını az daha düşürüyordu. “Benden uzak dur.”

“Mata savaş alanında öldürülemeyecek kadar yetenekli,” dedi dilenci. “O yüzden ölümcül darbeyi hiç beklemediği bir bıçaktan almalı. Senden bunun üzerinde düşünmeni, binlerce insan onun savaşlarında gereksiz yere öldüğü için ya da buna bir son vermediği takdirde binlercesi daha öleceği için istemiyorum. Senden sadece

erkek kardeşini ve tanıdığın Mata'nın kardeşinin tanıdığını sandığı Mata olup olmadığını düşünmeni istiyorum.”

“Kardeşimin anısını, onun uğruna öldüğü adama karşı entrika çevirerek nasıl kirletirim?”

Dilenci bıyık altından güldü. “Leydi Mira, yanıtınız bana umut verdi; zira beni *hegemon*'un niteliklerinden herhangi birisine başvurarak reddetmek yerine, kardeşinizin anısına başvurduunuz. Başkaları nasıl düşünürse düşünsün, sizin gönlünüz onda değil.”

“Eğer beni hemen rahat bırakmazsanız, yardım için bağıracağım.”

Dilenci geriye bir adım attı. “Sakin olun. Yaşlı bir adamın sadece birkaç kelime daha etmesine izin verin.

“Kardeşinizin cesur bir adam olduğunu düşündüm her zaman. Korkuyordu, ama buna rağmen savaştı. O, hayatını şan şöret vaa-diyle ve köklü bir geçmişi olan ayrıcalıklı bir soydan gelmenin kib-riyle riske atmadı. Yeni bir despotun eskisinin yerini aldığı bir dünya için değil, daha iyi bir dünya için savaştığını düşünüyordu. Rüyalarım hatırla, ah, evet, hiç kimseye anlatmış olmasan bile rüyalarını biliyorum. Onun anısını en çok neyin lekelediğini düşün: Mata'nın ölmesi mi ya da kardeşin ve onun gibi olan diğerlerinin kemikleri üzerinde yükselen tahtında rahatça oturması mı?

“Onu gerçekte olduğu gibi gör, Mira. Bütün istediğim bu.”

Dilenci döndü ve Mira'yı çıkınla baş başa bırakarak kalabalığın içinde gözden kayboldu. Örtüyü daha kaldırmadan bile sert kabzayı ve dikene benzeyen keskin bıçağı hissedebildi.

Bazıları onunla evlenmemi istiyorlar; bazıları onu öldürmemi. Hepsi de beni kullanabileceklerini düşünüyor. Onların gözündeki tek değerim Mata'ya yakın olmamdan ibaret. Fakat onun kim olduğunu bile bilmiyorum. Ne istediğime nasıl karar verebilirim?

Mata, muhafızlarıyla birlikte Jia'nın Çaruza dışındaki evine yöneldi. Ailesinin karşı karşıya olduğu tehdit bile Kuni'nin ihtirasını dizginleyememişti ve Mata ondan hainliğinin ve başkaldırısının intikamını alacaktı. Jia ve çocuklar, Kuni'nin günahlarının kefareti ödeyeceklerdi.

Fakat Jia'nın evinin kapısında orta yaşlı bir kadın dikildi ve muhafızların içeri girmesine izin vermedi. Zyndu Klanı'nın aile arması olan kasımpatı şeklinde değerli taşlarla işlenmiş bir broşu yukarı kaldırdı ve Mata Zyndu'yla konuşmak istedi. Broşun oldukça eski ve

değerli olduğu açıktı ve muhafızlar zorla içeri geçmeye çalışmadılar, bunun yerine hegemon'a haber gönderdiler.

Mata çılgın kadının üzerine yürüdü.

“Beni tanıyor musun, Mata?”

Mata Zyndu ona baktı. Kadının çizgiler belirmiş yüzünde Phin Zyndu'nun ve kendisinin izini gördü.

“Ben senin halan, Soto Zyndu'yum.”

Mata sevinçle çığlık attı ve ona sarılmak için kollarını açtı. Phin'in ölümünden beri aile sadakatine gereken saygıyı göstermedeki başarısızlığı nedeniyle, amcasının onu azarladığı rüyalarla başı beladaydı. Yalnızlık ve suçluluk duygusu içindeki Mata, Zyndu'ların sonuncusuydu. Halasının birdenbire ortaya çıkması, ona tanrılardan gönderilmiş bir işaret gibi göründü; ailesine iyilik yapması için ikinci bir şans verilmişti.

Fakat kadın onu itti.

“Çok fazla ölüm yaşandı, Mata. Incinmiş gururun seni bitirdi. Bütün hayatın boyunca sadakat, onur ve hak ettiğinin karşılığını almak için bazı ideallere sadık kaldın. Dünyanın senin olmasını istediğin gibi siyah ve beyaz olmadığı ortaya çıkınca, onu yeniden kurmaya karar verdin.

“Tuttuğun yolda, İmparator Mapidéré'ye çok benziyorsun. İkinciniz de, tek bir patika düzgün değil diye bütün bahçenin kaldırım taşıyla kaplanmasını emreden adamlarsınız.”

Mata sersemlemişti. “Bu nasıl bir benzetme böyle? Ailemizin tarihini unuttun mu?”

Soto başını ısrarla salladı. “Tarihi yanlış anlayan sensin. Onlarca yıl önce Gotha Tonyeti, büyükbabanın komutası altında olan yirmi bin Cocru'lu erkeği canlı canlı toprağa gömdü; sen de, bu vahşet yaşanırken henüz doğmamış bile olan yirmi bin Xana erkeğini denizin dibine göndermen gerektiğine inandın.”

“Öfkeli bir tanrıyı sakinleştirmek zorundaydım...”

“Mazeretler! Büyükbabanın hiçbir masumu öldürmediğini mi sanıyorsun? Onun babasının sadece onurlu savaşlar mı yaptığını düşünüyorsun? Yaptığın zulmün, yirmi yıl sonra Cocru'lu çocuklar üzerinde tekrarlandığını mı görmek istiyorsun? Kan her zaman daha fazla kana neden olur...”

“Bir araya gelmemizin sevincini sert sözlerinle berbat ettin, hala! Nasıl hayatta kalabildin?”

“Büyükbaba Dazı ölünce, kırdaki evimizin kapılarını kilitledim ve onun arkasından ben de öteki dünyaya gidebileyim diye evi ateşe verdim. Fakat tanrıların benim için başka planları varmış, düşen taş kirişlerin ve sütunların oluşturduğu bir boş alanda kendimden geçmişim. Bu sayede hayatta kaldım. Geçen yıllar boyunca hep karanlıkta kaldım ve Zyndu Klanı erkeklerinin işlediği günahların, az bir kısmının da olsa, kefareтини ödeyerek saklandım.

Lordunun ve hanımefendisinin merhametleri nedeniyle bu aileye hizmet etmeye başladım. Büyük lordların başka bir yol izleyip izlemeyeceklerini görmek istedim. Sen bir zamanlar Kuni’ye kardeşim diyordun, ama şimdi onun karısına ve çocuklarına zarar vereceksin. İhtirasın seni delirtmiş. Bunu bitir, Mata. Bitir artık.”

“Kuni Garu da benim gibi öldürdü,” dedi Mata Zyndu, sesi hem üzüntüsünü hem öfkesini yansıtıyordu. “Dünya düzenini yeniden kurmak ve Zyndu ismine şeref ve şan getirmek için elimden geleni yaptım. Kuni, soframdaki kırıntıları çalan bir fare. Onu koruduğuna değmez. Benimle saraya gel hala ve yeniden ihtişam içinde bir yaşam sür.”

Fakat Soto başını salladı. “Sırf intikam alacaksın diye bir kadına ve çocuklarına zarar verirsen, üzerine yapışacak olan bu kan lekesini hiçbir yiğitlik temizleyemez. Zyndu ismini böyle bir davranışla kirletmene izin vermeyeceğim. Onlara zarar vermek istiyorsan, önce beni öldürmelisin.”

Soto kapıyı Mata Zyndu’nun yüzüne nazikçe kapattı. Mata için kapıyı çıplak elleriyle kırmak basit bir işti; fakat uzun bir süre hiç kıpırdamadan kapının önünde durdu.

Phin’le geçirdiği çocukluğunu, Phin’in kahraman ataları hakkında anlattığı hikâyeleri düşündü. Prenses Kikomi’yi ve amcasının ölümünü düşündü. Kuni ve onun arkadaşlarıyla birlikte olduğu mutlu içki partilerini düşündü. Mira ve Mado’yu düşündü.

En sonunda döndü ve gözleri kumsalı, karanlık denizi aşarak, dalgaların ardında kalan Tunoa Adaları’na doğru baktı. İç çekti ve muhafızlarıyla birlikte uzaklaştı.

“Leydi Soto, gelip hanımefendiyle birlikte çay içmek ister miydiniz?” diye sordu Kâhya Otho Krin.

Soto kimliğini açıkladıktan sonra, Jia artık ona bir hizmetkâr gibi davranılmasına izin vermezdi elbette. Soto, Jia’yı görmezden gelmeye çalışarak evdeki işine devam etmişti; fakat diğer hizmetkârlar ona

önemli bir leydi olarak davranıyorlardı ve Soto da yenilgiyi kabul etmek zorunda kalmıştı. O evde artık Garu ailesinin bir misafiri, Jia'nın arkadaşı olarak yaşıyordu.

Soto kâhyayı koridorlarda takip etti. Çocuklar şekerleme yapıyorlardı; erik çiçeklerinin tatlı kokusuyla ve çalışkan arıların vızıltılarıyla dolu avluda oturmak keyifliydi.

Otho çay setini getirdi. Dizlerinin üzerine çöktü ve tepsiyi masaya yerleştirdi, Jia'nın omzuna nazikçe dokunup ona fısıldadı. Jia eli ni bir an için onunkinin üzerine koydu. Otho ayağa kalktı, ona gülümsedi ve ikisinin yanından saygılı bir şekilde çekilerek uzaklaştı.

“Soto, ailemi ve kayınbabamı görmeme izin verilmesi için talepte bulunmuştun. Mata bir yanıt verdi mi?”

“Henüz vermedi. Şu sıralar, Tiro devletleri arasındaki savaşlarla meşgul.”

“Fakat ikimiz de cevabının hayır olduğunu tahmin edebiliriz. Beni ve çocukları burada hem tutsak hem de pazarlık kozu olarak tutmaya devam etmesi, yapacağı en zekice şey.”

Soto çayını yudumladı. “Doğru. Yine de planın denemeye değerdi. Kocan kadar kurnaz olmaya başladın sen de.”

Jia güldü. “Senden hiçbir şeyi gizleyemiyorum. Gitmeme izin verilirse, Kuni'nin eski yoldaşlarından başkalarıyla da irtibata geçebilirim gibi gelmişti bana.”

“Kuni'nin babasından veya seninkilerden birinin hasta olduğunu söyleseydin ya da ailede bir ölüm olduğu yalanını uydursaydın, şansın daha fazla olabilirdi. Mata, eski geleneklere saygılı olduğundan, yasını tutmana ve oraya gitmene muhtemelen izin verecekti. Gelecekteki saray politikalarında başarılı olmak istiyorsan, hamlelerinin üzerinde daha fazla düşünmen gerekecek.”

Jia kızardı. Soto'nun keskin bir gözü ve daha da keskin bir dili vardı; aslında Jia onu ruh ikizi olarak görüyordu. Kendisi, varlıklı bir tüccarın kızı olarak sürdürdüğü hayatını bir geleceği yokmuş gibi duran bir adamla evlenmek için geride bırakmıştı ve Soto da soylu ve değerli bir hanımefendi olarak sürdürebileceği yaşamını bir başkasının hizmetçisi olmak için terk etmişti. Her ikisi de yaşamın kaprislerine uyum sağlamak hakkında bir şeyler biliyorlardı. Soto'nun eleştirisi iyi niyetindendi: Jia bir siyasetçi karısı olmaya karar vermişti, değil mi? O halde, bunun gerektirdiği iyi kötü her şeye uyum

sağlamalıydı.

Soto, onun ve çocukların hayatlarını kurtarmıştı ve Jia bunun için minnettardı. Fakat Soto bir taraftan da sır küpüydü. Jia, bugün, bu sırları deşelemeye kararlıydı.

“Bazen, Kuni’nin yerine Mata’nın kazanmasını dilediğin oluyor mu? Ne de olsa, ailenden biri,” dedi Jia.

“Burada birinin kazanması ne anlama geliyor bilmiyorum, Leydi Jia. Her ne olursa olsun, çok sayıda insan acı çekecek. Fakat Kuni’nin, bu dünyada, Mata’dan daha nazik olacağını düşünüyorum.”

“Hepsi bu mu? Kendin için bir şey istemiyor musun?”

Soto çay fincanını bıraktı. “Açık konuş, Leydi Jia.”

“Kuni ayrılmadan önce, ona kim olduğunu söyledin değil mi?”

Soto, Jia’ya hayretle baktı.

“Kuni bir kumarbaz ama pervasız biri değil ve bizi güvende tutacak bir yol bulmadan, Rui’yi işgal ederek beni ve çocuklarımızı tehlikeye atmaz. Savaşa girişmeden önce, senin kim olduğunu öğrenmiş olmalı. Onunla bir tür pazarlık yaptın mı? Mata, kadınların politikaya burunlarını sokmalarına müsamaha göstermez; fakat Kuni çok daha esnektir.”

Soto bıyık altından güldü. “Zaten cin gibi akıllı olan birine nasihat etmeye çalışıyor olduğumu gördüm. Zamanı geldiğinde hamlesini yapabilmesi için kendini özgür hissetsin diye, Kuni’ye sırrımı söylediğim konusunda haklısın.”

“Ve bu sırrı benden sakladın; çünkü rehine rolünü gerektiği gibi oynamaya devam edebileceğimden emin değildin. *Hegemon*’la olan münasebetlerimde çok güvenli ya da cüretkâr olmaya başlarsam, kendisinden artık korkmadığımdan şüphe etmeye başlayabilirdi ve böylece yaşamımın onun merhametine kalmış olduğu tehdidiyle Kuni’yi sıkıştırmaktan mahrum kalabilirdi.”

Soto başını salladı. “Aldattığım için beni bağışla, Leydi Jia. Senin her zaman etkili bir güç olacağını ummuştum; ama hazır olduğundan emin değildim. Yine de seni temin ederim ki, Kuni’nin tahtının arkasında duran bir kukla oynatıcısı olmayı arzu etmiyorum. Mata’ya söylediğim şey gerçek: Ölümünün son bulması gerektiğine inanıyorum ve bunu Mata’dan ziyade Kuni’nin gerçekleştirmesi çok daha muhtemel.”

“Kuni seni nasıl ikna etti?”

“Ona inanmamı sağlayan sendin ve o da burada kaldığı sürede sergilediğı davranışlarla ve ettiğı sözlerle sadakatime layık bir lord olduğunu gösterdi.”

“Tamamen rol yapıyor olduğumuz aklına gelmedi mi hiç? Çocuklara anlattığın hikâyelerde olduğu gibi, büyük lordlar oyun oynamakta genelde iyidir.”

Soto biraz düşündü. “Eğer bu bir maskeyse, çok iyi bir maske. Bir insanın kalbini gerçekten nasıl bilebilirsin? Sen ve kocan, ikiniz de doğal oyuncularınız; fakat şayet rol yapıyorsanız bile, bu rolü hizmetkârlarınız için, güçsüzler ve muhtaçlar için sürdürdünüz. Bazen, rol ve oyuncu arasında ayırım kalmaz.”

Jia ona baktı. “Artık sır olmayacak, Leydi Soto. Bu sarayda, en azından bir tane gerçek dost istiyorum. Senin de dediğın gibi politika hakkında öğrenecek çok şeyim var ve gelecekte politikanın daha çok içinde olacağım.”

Soto başını salladı. O ve Jia önemsiz şeylerden konuşarak çaylarını içmeye devam ettiler.

DERİN DENİZDEKİ CRUBEN

ÇARUZA: *PRINCIPATUS*'UN DÖRDÜNCÜ YILININ İLK AYI

Başkomutan Mazoti, ağırlık yapan her şeyi –zırh, silah, ilave erzak ve su hatta mürettebatın uyku bölümündeki yatak döşeklerini– atarak, Kiji Dağı'nda ele geçirilen birkaç hava gemisini yağ gibi kayıp giden hızlı araçlara çevirmişti. Risana ile birlikte paylaştıkları hayale sadık kalarak, bu gemileri hepsi kadın olan mürettebatla donattı.

Hız ve manevra kabiliyetinde eşsiz olan bu hava gemileri, *hegemon*'un hava gemilerinden kaçarak Dara Adaları üzerinde uçtular; daha ağır olan takipçileri yavaştlar ve havada onlar kadar uzun süre kalamıyorlardı.

Dasu hava gemileri, şehirlerin üzerinden uçarken, Mata Zyndu'yu günahları nedeniyle alenen suçlayan el ilanları attılar: Dimu'daki Katliam, Kurt Pençesi'nde Tutsakların Katledilmesi, Teslim Olmuş Barışsever Pan'ın Yıkılması, Asi Liderlere Verilecek Adil Ödül Vaadine İhanet Etmesi, Cocru Tahtı'na Zorla El Konulması, Kral Thufi'nin Öldürülmesi...

Kendini haklı gören bir üslup, tasvirleri korkunç bir dil, tahrik edici resimler... Cogo Yelu bu ilanları ilk gösterdiğinde, Kuni'nin canını sıktılar.

"Bu suçlamalardaki olaylar doğru olabilir; fakat bunları neden çay evlerinde kulaktan kulağa fısıldanan hikâyelermiş gibi anlatmak zorundayız?"

"Efendim," dedi Cogo, "Sıradan insanların ilgisini çekmenin tek yolu bu."

“Bunu biliyorum. Fakat bu... çok fazla sanki... Biz de gurur duyamadığımız bazı şeyler yaptık ve gelecekte başka günahlarımız da olabilir. Eğer Mata’yı bu şekilde suçlarsak, insanlar ikiyüzlü olduğumuzu düşüneceklerdir.”

“İkiyüzlülük sadece haksız olanların canını sıkar,” dedi Rin Coda. Kuni ikna olmamıştı; fakat danışmanlarını her zaman dinlerdi. İsteksizce başını salladı. -

Hava gemilerine karşı savaşmakta belli bir deneyimi olan Toru’lu Pering, bir plan öne sürdü.

Dasu gemilerinden biri Çaruza’ya yönelince, Pering başkent yakınlarındaki Cocru hava gemilerine tuzak kurmaları emrini verdi. En son dakikaya kadar bekleyip askeri üstün kalktılar ve doğudan önlerine çıkıp bir engelleme harekâtına giriştiler. Dasu gemisinin pilotu yükselmekte olan güneşle kısa bir an görüş açısını tamamen kaybedince, bu onlara avantaj sağladı. Dasu gemisi daha tehlikenin farkına varamadan, Cocru gemileri çok yaklaşmış olacaktı. Bir hava savaşıma girişeceklerdi ve Dasu hava gemisi hem hafif silahlanmış hem güvertesindeki adam sayısı fazla olduğundan, Cocru gemileriyle yarışamayacaktı.

Fakat kışın ortasıydı ve gemiler tam da alevli oklarını bırakmak üzereyken, buzla karışık sert ve şiddetli bir yağmur başladı. Buz tabakaları gemilerin gövdelerinde kalınlaştıkça, ağırlık yavaş yavaş bütün gemileri aşağıya çekmeye başladı. Gökyüzündeki yerinden düşürülme bile Dasu gemisi, yere inmek zorunda kalacaktı.

Öte yanda Luan Zya, geniş çaplı seyahatleri sırasında Dara Adaları civarındaki hava hareketlerini incelemiş olduğu için bu duruma hazırlıktı.

Mürettebata uzun mızraklar verilmesi için Gin’e öneride bulunmuştu ve şimdi sepetin dışına eğilerek bu mızraklarla buz tabakalarını düşürüyorlardı. Dasu gemisi zarar görmeden yükseldi ve üstelik Cocru başkenti üzerinden uçarken bir sürü el ilanı bıraktı.

Rapa, diğer yarım, şimdi gerçekten de bir Cocru evladıyla mı mücadele edeceksin?

Kuni de Cocru’nun bir evladı; Thuşi ve ölen pek çokları gibi. Sen kendi gözdeni seçtin, ben de benimkini.

Tanrıların arasında kız kardeşin kız kardeşe karşı mücadele edeceği bir günü göreceğimizi hiç aklıma bile getirmemiştim.

Üzgünüm, Kana. Fakat bizim kalplerimiz de ölümlülerin kalpleri kadar renkli ve hareketli.

Mata Zyndu el ilanını okudu ve her satırda öfkesi daha da arttı.

Yalan, bütün sözcükler yalan.

O öldürdüğünde, sadece korkakları, hainleri ve düşmanları öldürdü. Gerçek dostlara karşı her zaman bağışlayıcı ve cömertti.

Hain Kuni Garu, kirli oyunlarına ve haysiyetsiz serserilerden oluşan çetesine rağmen, cahil kitlelerin önünde bir aziz gibi böbürlenip gösteriş yaparak dolaşıyordu. Bu arada, Mata'nın kendi halası bile ona bir despotmuş gibi davranıyordu. Bu dünyada adalet yoktu.

Odası sanki üzerine geliyordu. Mata biraz temiz hava almak için kendisini avluya attı.

Mira, güzel kokulu zeytin ağacının altında oturmuş dantel işliyordu. Soluk sarı renkteki çiçek kümeleri başının üzerindeki her dem yeşil dallardan sarkıyor, ciğerleri hoş ve keskin bir kokuyla dolduruyordu. Mata, ne yaptığını görmek için ona doğru yürüdü.

İşlediği Mata'nın resmiydi. Dantel çok güzeldi. Mira, mürekkeple yapılmış bir resim gibi olsun diye sadece siyah iplik kullanmıştı.

Mata'nın yüzünü ya da bedenini gerçekte olduğu gibi yapmamıştı. Bedenini işlenmemiş, uzun bir elmasla; başını bir ovalle ve gözlerinin bulunduğu yeri iki tane üçgen yamayla resmetmişti. Yine de Mira, düzgün olmayan çizgiler ve bu güçlü geometrik şekiller sayesinde, Mata'yı kılıcını sallayarak bir uçurtmadan sarkarken, uçar vaziyette tasvir etmeyi bir şekilde becermişti. Yumuşak kıvrımları ve karanlık renk tonuyla doğaya çok uyan bir resim değildi bu; fakat dünyanın teninin altındaki iskeleti gösteriyormuş gibi durduğu için, bir şekilde, doğanın yerini almış gibiydi. Onun resmindeki Mata Zyndu, ruhtan ve enerjiden ibaretti.

“Ne kadar iyi,” dedi, öfkesini bir anlığına unutmuştu.

“Bunlardan birkaç tane yaptım,” dedi Mira. “Fakat hiçbirisi doğru gelmiyor. Zihnimde oluşan tasavvurunu tam olarak yakalayamıyorum.”

Mata Zyndu oturdu. Mira'nın sonbahar başlangıcındaki sakin bir meltem gibi huzur veren varlığında o da gevşedi. Mira, onunla devlet işlerinden asla konuşmazdı; şu ya da bu hizip adına çıkar elde etmek için asla entrika çevirmezdi. Özlemini duyduğu şeyler, basit şeylerdi: bir ev, bir kere gördüğünü hatırladığı bir çiçek, sabahları kuşların ötüşü.

Mata, kendisini memnun eden şeylerin de bu kadar zahmetsiz olmasını dilerdi.

“Nasıl bir şey?” diye sordu Mata öylesine. “Böyle resimler yapmak? Epey gayret gerektiriyor sanki, ilmik ilmik işlemek... Ve ayrıca çok... küçük.”

Mira, gözlerini kaldırmadan nakış işlemeye devam etti. “Senin yaptığından çok farklı olduğunu düşünmüyorum.”

Mata Zyndu, güldü. “Ben bütün Dara’nın *hegemonu*’yum. Adımımı attığımda binlerce insan titrer. Benim yaptığımı senin zaman öldürmek için yaptığın böyle nazik uğraşlarla karşılaştırmak, bir *cruben*’in denizde tutuğu yolu, ayağımın altındaki bir karıncanın tutuğu yolla karşılaştırmak olur.” Konuşurken, yakınında yürüyen bir karıncanın üzerine ayağını koydu ve onu ezerek bir leke haline getirdi.

Mira karıncaya baktı ve sonra da bakışlarını ona çevirdi. İçinde bir şey hareket edip yer değiştirdi sanki. Mira yeniden konuşmaya başladığında sesinin tonu farklıydı.

“Savaş alanında ordunun başındayken, sen de resim çiziyorsun. Ben bir tığ kullanıyorum; sen ise bir kılıç. Ben ilmikler yaratıyorum; sen ise cesetler. Ben arkamda kumaş üzerine işlenmiş bir şekil bırakıyorum; sen ise tüm dünyayı etkileyen yeni bir güç düzeni. Nihayetinde sen geniş bir karnak üzerinde çalışıyorsun; fakat yaptığımız işlerden duyduğumuz tatminin çok farklı olduğunu sanmıyorum.”

Mata’nın buna bir cevabı yoktu. Mira’nın sözleri onu çok kızdırdı; yine de niçin diyemedi. Kendi vizyonunun büyüklüğünü anlamaktan aciz bir kadın olarak onu göndermek kolay olurdu; fakat inatla onun da bu vizyonu *görmesini* sağlamaya çalışıyordu. Onu her zaman mutlu edebilmişti, değil mi?

“Senin nasıl hissettiğin ile benim ne hissettiğimi karşılaştırmak aptalca. Ben adalardaki herkesin hayatını değiştiriyorum. Sen ise bir kadının dar çemberinin içine hapsolmuşsun. Önünde gidebileceğin birkaç adımlık yer var.”

“Bu doğru,” dedi Mira. “Yine de sen ve ben tanrıların gözünde şu karıncadan çok farklı değiliz. Fakat ben, aldığım keyfin ölüme ya da acıya neden olmamasının tesellisini yaşıyorum; öldüğümde hiç kimse sevinçten zıplamayacak ve benim için önemli olan bütün isimleri ve yüzleri hatırlıyorum.”

Mata birden doğruldu ve elini kaldırdı. Bütün gücünü kullansa, Mira anında ölürdü.

Savaş alanında bu durumu yaşamış, pek çok kez Na-aroénna ya da Goremaw'la hasmına son darbeyi indirmeye hazır bulmuştu kendini. Onların gözlerinde her seferinde bir şey görmüştü: umutsuzluk, korku, meydan okuma ya da inançsızlık.

Fakat Mira, ona mükemmel bir ağırbaşlılıkla bakıyordu; korkudan eser yoktu.

“Seni anlamak istiyorum, Mata. Fakat senin kendini anladığını sanmıyorum.”

Elini indirdi, ayağa kalktı ve yürüyüp gitti.

LUTHO KUMSALI: *PRINCIPATUS*'UN DÖRDÜNCÜ YILININ ÜÇÜNCÜ AYI

Eski ya da yeni fark etmeksizin bütün Tiro devletleri kavga eden çocuklar gibi birbirlerine düştüler. Soylular kendilerini yeni ortaya çıkmış aristokratlarla kaynayan kalabalık bir dünyada buldular.

Krallar, tahtlarında diken üstünde oturuyorlardı. Ne de olsa, Zyndu Kral Thufi'yi kovmuş ve ordunun kendisine olan sadakatin-den destek alarak Cocru tahtını ele geçirmişti. Bu örnek, diğer Tiro devletlerinin generalleri için teşvik edici, kralları için ise korkutucuydu.

Mata bu eğilimin önüne geçmeye çalışmadı ve ihtiraslı generaller önceki efendilerinin yerlerini alırken, birkaç yerde darbeler gerçekleşti. Değişim, *bazen* kansız oluyordu.

Cocru gemileri, adaları yüzen ahşap bir duvarın içine hapseder gibi Rui ve Dasu etrafında çember çiziyordu. Limanlara saklanmış olan birkaç Dasu gemisi, açık denize çıkmaya cesaret edemedi. Kuni Garu, *hegemon*'a kafa tutmak için bir donanma toplama girişiminde bulunmadı ve hava gemileri yeterli kapasitede olmadığı için hava taarruzu da işe yaramazdı.

El ilanlarından sonra herhangi bir girişimde bulunulmayınca, Kral Kuni'nin ihtirasının, belki de içinde bacaklarını gerip oturacağı daha geniş bir hapishane aramaktan ibaret olduğu yönünde dedikodular çıktı. Cocru gemilerindeki disiplin yavaş yavaş gevşedi. Gemilerdeki denizciler sonu gelmez devriyelerini kâğıt oynayarak

ve bayat bisküviden oluşan bıkıtırıcı öğünlerine birazcık çeşitlilik katmak için balık avlayarak geçiriyorlardı.

Denizciler, ara sıra Rui ve Büyük Ada arasındaki deniz rotalarında, gemilerin altından büyük *cruben* sürülerinin geçtiğini görüyorlardı ve gemicilerin çoğu bundan memnundu. Bu, belki de tanrıların Hegemon Zyndu'yu gözettiklerine dair bir işaretti ve evin rahatından uzak bu günler yakında son bulacaktı.

Lutho Kumsalı'nın ıssız bir yerinde, gecenin ortasında, bir *cruben* sürüsü kumsala vurdu kendisini.

Bir, iki, üç... On *cruben* dalgaları yardılar ve yeniden özgürce yüzmek için suların yükselmesini bekleyecekleri kumlara uzandılar. Karaya çıkarken çıkarttıkları ses makine gıcirtısı gibiydi ve canlı bir balığın çıkaracağı sestten çok, taş zemine düşen silahların tangirtısını andırıyordu.

Cruben'ler birdenbire esnediler ve ağızlarını genişçe açtılar. Fakat çeneleri açılmaya devam etti, ta ki her *cruben*'in başının üst yarısı iyice geriye uzanana ve yaratığın sırtında ters duruyormuş gibi görünene kadar.

Pullu balinaların karınlarının derinliklerinden yüzlerce adam dışarı döküldü. Mekanik *cruben*'ler içine saklanmış olan adamlar Dasu üniforması giyiyorlardı. Günlerdir bu su altı gemilerindeydiler ve gecenin tuzlu temiz havasını büyük bir iştahla ciğerlerine doldurdular.

Sonra, kıyı boyunca terk edilmiş mağaraların içine kurdukları geçici barakalarda bekleyen silah arkadaşlarına katılmak için gecenin gölgelerinin içinde eridiler hızlıca. Boş gemiler, ağızlarını kapattılar ve dalgaların altına dalıp daha çok yolcu getirmek için Rui'ye dönecekleri zamana kadar suların yükselmesini beklediler. Biri onların taşıdıkları bayraklara bakacak olsa, ufak bir değişiklik olduğunu fark edebilirdi. Kırmızı alan üzerindeki balina, mavi-siyah pul tabakasıyla kaplanmıştı ve alnında da büyük bir boynuz vardı. Bir kan denizinden yükselen *cruben* Dasu'nun yeni armasıydı artık.

Mekanik *cruben*'ler –su altı gemileri– Luan Zya ve Gin Mazoti'nin her ikisinin de en gurur duydukları icatlarıydı. Büyük Ada'ya işgal gücü çıkarmak amacıyla bölgeyi ablukaya alan donanmanın etrafından dolaşmak için bir yol bulmaya çalışırlarken, Gin bir espri yapmak istemiş ve tıpkı İmparator Erishi'yi alaşağı etmek için yaptığı

o efsanevi yolculuktaki gibi Kuni yeniden *cruben*'leri çağırsa keşke demişti.

Luan'ın gözleri bir anda ışıldamıştı. “*Cruben*'leri çağırmamıza gerek yok, onları kendimiz yapabiliriz.”

Sonra, Gin'in ellerine doğru uzanmıştı ve Gin de âşığının ellerinin sıcaklığından zevk alarak kendi ellerini tutmasına izin vermişti.

Bir geminin suyun altından gidebilmesi için, hava gemilerinin kullandığı kaldırma kuvveti prensiplerini çok daha yoğun bir ortamda kullanması gerekecekti.

Luan, bunun sunduğu zorluktan keyif aldı.

Gemiler, Zyndu'nun hava gemilerinin ve casuslarının bakışlarından uzakta, deniz kenarındaki mağaraların içlerinde gizlice inşa edildi. Sağlam ve ince kılıç demirinden tabakalar, çekiçe dövülerek halka haline getirildi. Sonra bu halkalar, fıçı imal eden bir ustanın fıçı tahtalarının etrafına çemberler yerleştirmesi gibi sert dişbudak kalaslarının etrafına yerleştirildi. Bu sert bölümler, *cruben*'in bedeninin canlı bir yaratıgıncı gibi esnek ve bükülebilir olması için kısa zincirlerle birbirlerine bağlandı. Daha sonra da gemilerin su geçirmezliğini sağlamak için gövde çerçevesinin etrafına köpek balığı ve balina derileri sarıldı. Alına ise *cruben*'in tek boynuzunun yerini tutacak, sert ağaçtan yapılmış sivri bir cıvadra konuldu.

Geminin alt tarafı boyunca yerleştirilen yüzdürme tankları, içlerine su doldurulmasına ya da körükler vasıtasıyla hava pompalanmasına bağlı olarak, gemilerin yükselmesine ya da dibe batmasına neden olacaktı. Gemilerin içinde, hem mürettebat hem de nakledilen askerler ve malzemeler için bolca oda vardı. Kalın kristallerden yapılan gözler, içerideki insanların dışarıyı görmelerine izin veriyordu. Gemilerin kenarlarına yerleştirilen küçük lombozlar, karanlık ve loş olan iç tarafın aydınlatılması için ışık sağlıyorlardı.

Gemiler, tespit edilme tehlikesinin en fazla olduğu yer olan üst taraftan bakıldığında gerçek *cruben*'ler gibi görünmeliydi. Dasu kadınları yardımcı birlikleri içinde yer alan güzellik uzmanları, yumuşak derinin üzerine pul resimleri çizdiler. Ve sonunda yaptıkları iş o kadar ayrıntılı oldu ki, donanma ya da hava gemisinden bakan biri, yapay pullardan yansıyan ışığı gerçek olanlarından ayırt edemezdi.

Kullanılacak geminin temel planında hâlâ üç büyük zorluk göze çarpıyordu.

İlki, suyun havadan farklı olarak çok büyük bir basınç uygulamasıydı. Gemileri ne kadar su geçirmez yapmaya çalışırlarsa çalışsınlar, deli gibi su alıyorlardı ve derine dalarlarsa dibe çökeceklerdi. Mekanik *cruben*'lerin sadece bölgeyi ablukaya alan gemilerin altına kadar dalmaları ve hava gemilerinin gözünden uzak kalmaları gerektiği için bu durum ölümcül değildi. Gemiler, sadece ihtiyaç olduğunda daha derine dalarak, çoğu zaman yüzeye yakın seyredeceklerdi.

İkincisi, geminin içindeki adamların nefes alıp vermeleri sorunuuydu. Gayretli bir yüzücü ve dalgıç olan Gin, Dasu'lu bazı genç erkeklerin güzel denizyıldızlarını ve mercanları seyretmek için bir ucu suyun dışında kalan diğer ucu da ağızlarının içinde olan kamışlarla nefes alarak sığ lagünlere daldığını ve başları suyun altında yüzdüklerini öğrenmişti. Bunu ve gerçek *cruben*'lerin davranışlarını temel alarak, bir nefes alma borusu tasarladı. Bu tüpün bir ucu geminin içinde kalırken, yüzen bir şamandıraya bağlı olan diğer ucu deniz yüzeyine göz atmaya da izin veriyordu. Bu durumda, suyu tüpün dışına pompalamak ve havanın içeri girmesine izin vermek için bir körük kullanılabilirdi ve fışkırtılan su böylece gerçek bir *cruben*'in nefes deliğinden fışkıran su gibi görünecekti.

Üçüncü sorun ise itme gücü sorunuuydu ve çözümü daha zordu.

Luan, önce mürettebatına gemilerden birinin kuyruğunu dev bir kürek gibi kullanmalarını söyledi, doğayı taklit ederek geminin yüzgecini dalgalandıracaklardı. Fakat bu durumun, Rui'den Büyük Ada'ya kadar uzanan bir yolculuk için çok yorucu ve pratiklikten uzak olduğu görüldü.

Fakat sonra, Luan'ın aklına Cogo'nun uçuk kaçık mucitlerinden biri geldi. Bu mucit, volkan sıcaklığı ve bir su tankından elde edilen buharla bir tekerleği döndürebilen makineyi sunmuştu. Luan, bu makinenin çalışma ilkelerini genele uyguladı. Yıllar boyunca adalar arasında yaptığı yolculuklarda, Rui ve Büyük Ada arasındaki okyanus tabanının, dorukları deniz yüzeyinin yakınlarına kadar uzanan bir sıra deniz altı volkanlarıyla kaplı olduğunu öğrenmişti. Bu volkanik deliklerin etrafındaki kayalar o kadar ısınmışlardı ki, kırmızı renkte parıldıyorlardı. Luan ve Gin, mekanik *cruben*'lerin mürettebatına bu deliklerin üzerinde nasıl kalacaklarını ve akkor haline gelmiş kayaları gemilerin altındaki özel bir tanka kepçeyle doldurmak için mekanik kolları nasıl kullanacaklarını öğretiler.

Kayalar tanktaki suyun kaynamasına neden oluyor ve sonra bir

seri borudan dışarı çıkan buhar, bir piston dizisini, dişli takımını, kuyruk ve göğüs yüzgeçlerine bağlı olan kolları döndürüyordu. Mekanik *cruben*'in içindeki mühendisler, gemiye bir delikten diğerine gitmesine yetecek kadar güç sağlayacak sıcak kayayı toplayacaklardı. Böylece, su altı gemilerinden oluşan donanma, nefes almak için yükselip daha fazla kaya toplamak için dalarak okyanusta bir *cruben* sürüsü gibi yüzecekti. *Cruben*'ler, su altı volkanlarının çizdiği yolu takip ettikleri sürece, günlerce yolculuk edebilirdi.

Mekanik filo, Dasu ordusunu yavaşça ve gizlice Büyük Ada'ya nakletti.

Lutho Kumsalı kıyılarına salimen bırakılan son asker dalgasıyla, Gin Mazoti emrini verdi.

Kuzey Géfica, Haan ve işgal altındaki Rui'ye ait gemilerin gözetleme direklerindeki yerlerine tünemiş gözcüler, altlarından geçmekte olan bir *cruben* sürüsü fark etti. Gemiciler, bu harika yaratıkları bir an olsun görebilmek için parmaklıklardan eğildiler. Fakat bu iri hayvanlar, gemilerin altından geçerken durdular ve yüzeye çıkmaya başladılar.

Kaptanlar, telaş içinde bağırıp gemileri *cruben*'lerin yolundan çıkarmak için emirler yağdırmaya başladılar; fakat artık çok geçti. Patlama sesini andıran çatırtılar ve Cocru'lu denizcilerin şaşkınlık çığlıkları arasında mekanik *cruben*'ler yüzeyi yarıdılar; dev gibi boynuzları, omurgalarını kırarak gemilerin altında delikler açıyordu. Paniğe kapılan gemiler, kürekleri bir diğerinin içine geçerek çarpışırken, mekanik *cruben*'ler suya dalıp çıkarak onların gövdelerinde delikler açmaya devam ediyorlardı.

Rui civarındaki donanmalar birkaç saat içinde yok edildi ve denizin üzeri hayatta kalmak için enkaza tutunanlarla doldu.

Dasu, şimdi yüzeyin altından denizi yönetiyordu.

Ginpen, tek bir adam bile ölmeden düştü. Şehir surlarının dışındaki mızrak ve ok kalabalığını gören Kral Cosugi teslim oldu. Başkomutan Mazoti, onun Dasu'nun misafiri olarak, yeni yapılmış sarayda kalmasına izin verdi.

Gin, Dasu ordusunun işgal altındaki halkı rahatsız etmeyeceğini söyledi ve herkesi günlük hayatlarına devam etmeleri için cesaretlendirdi. İlk başta, Haan halkı şüpheyle yaklaştı; fakat Dasu askerleri

başkomutanın sözüne gerçekten sadık kalacak gibiydiler ve bu da baki kısa zamanda cesaretlendi.

“Daha iyi bir efendi bulmuşsun kendine,” dedi Cosugi, Luan Zya’yı gördüğünde; sesindeki acıyı gizlemekte zorluk çekiyordu.

Luan onun karşısında eğilerek, “Ben hâlâ Haan halkına hizmet ediyorum,” dedi.

Dasu’nun *cruben*’li bayrakları rüzgârda dalgalanıyordu. Kral Kuni, Büyük Ada’ya dönmüştü.

BULUTLARIN GÖKYÜZÜNDEKİ YARIŞI

DASU VE COCRU

KURT PENÇESİ VE BÜYÜK ADA: *PRINCIPATUS*'UN
DÖRDÜNCÜ YILININ ALTINCI AYI

Mata Zyndu, yeniden Kurt Pençesi'ndeydi.

Burada olmayı istemezdi ama şu yaşlı ödle, Gan Kralı Dalo, ona başka seçenek bırakmamıştı.

Mata onu adasına geri gönderince, Kral Dalo derin bir depresyona girmişti. Günlerini, Gan'm parlak geçmişindeki eski görkemi ve gıpta edilen refahıyla ilgili efsaneleri canlandıran oyuncularını izleyerek geçiriyor ve *hegemon* tarafından aşağılanmış olmasına dertleniyordu.

Generallerinden Mocri Zati, bu durumdan rahatsız oldu. Mata'nın bizzat ortaya koymuş olduğu örnekten de cesaret alarak, Kral Dalo'yu tahttan çekilmeye ve Gan mührünü teslim etmeye zorladı. Dalo bu duruma pek direnmedi. Krallığın kişiliğiyle uyumlu olmadığını söyledi ve süs balıkları havuzuyla ilgilenmek için tahttan çekildi.

Mata'nın gittikçe ciddileşen Kuni Garu meselesiyle meşgul olduğunu düşünen Kral Mocri, hemen savaşa hazırlanmaya başlayarak *hegemon*'a başkaldırdı. Mocri Zati iyi kılıç kullanmasıyla ünlüydü; fakat Kurt Pençesi Savaşı sürerken bir hastalık nedeniyle yatağa bağlanmış, bu yüzden de Mata'nın savaş alanındaki kahramanlıklarına şahit olmamıştı. Mata'nın yiğitliğini anlatan hikâyelerin abartılmış olduğuna ve kazandığı zaferin gerçek yetenekten ziyade imparatorluk ordusunun komutanları arasındaki yozlaşmadan kaynaklandığına inanmıştı her zaman.

Halkı cesaretlendirmek isteyen Mocri, Mata'nın Gan'dan aldığı Büyük Ada topraklarını geri alacağını ilan etti. Sonra, hiç vakit kaybetmeden, Kurt Pençesi Savaşı'nın son aşamasında Mata'ya katılan ve gayreti neticesinde küçük adalarla ödüllendirilen eski Gan Komutanı Kral Hoyer'un yönettiği Oge'yi istila etti. Yönetimindeki Tiro devletinin tamamında Toaza şehrindekinden daha az insanın yaşadığı düşünülürse, Hoyer'yu mağlup etmek hiç de uzun sürmedi. Fakat Mocri, bu zaferi sanki *hegemon*'un kendisini mağlup etmiş gibi kutladı ve Toaza sokaklarında on gün boyunca gösteriler düzenleyerek başarısının tadını çıkardı.

"Mocri bir aptal," dedi Toru'lu Pering. Mata'yla konuşuyordu. "Senin için gerçek sorun Kuni Garu. *Hegemon*, batıya git ve diğer bütün Tiro devletlerini sana karşı harekete geçirmeden önce onu bitir."

Mata, Pering'in müdahalesini can sıkıcı buldu. Kuni, Büyük Ada'ya ayak basmış olabilirdi; ama Haan'da küçük bir alanı ele geçirmişti sadece. Gefica'da yeni kurulan üç Tiro devleti, yükselmelerini Mata Zyndu'ya borçlu olan adamlar tarafından yönetiliyorlardı ve bu korkak Kuni ile kız generalini uzak tutmak için onlar elbette tek başına yeterdi. Diğer yandan, Mocri iyi bir savaşçıydı ve çok daha tehlikeliydi.

Dünyası bir harabeye dönmeden önce, Mata'nın kılıcını kuşanıp tekrar atının eyerine atlamaktan başka seçeneği kalmamıştı. İş doğru düzgün yapabilecek güvendiği başka hiç kimse yoktu. Kuni'yle doguyu yatıştırdıktan sonra ilgilenenecekti.

Dara'daki Tiro devletleri, bir taraf tutmak zorunda olduklarını gördüler. Ya dünyanın bugüne kadar gördüğü en büyük savaşçı olan Cocru'lu Mata Zyndu'yu destekleyeceklerdi ya da bitmek tükenmek bilmez bir şans kaynağı varmış gibi görünen Dasu'lu Kuni Garu'nun yanında yer alacaklardı.

Kuzey Gefica Kralı Theca Kimo, Huno Krima'yı öldürdüğü günden beri Mata'nın yanında savaşmıştı. Herkes onun kesinlikle Mata'nın tarafında yer aldığını düşünüyordu.

Fakat kral olmadan önce general, general olmadan önce isyancı olan Theca, isyancılara katılmadan önce de Tunoa'da yaşayan kavgacı biri, bıçağının ucuyla geçimini sağlayan bir suçluydu. Bir adamı sakat bıraktığı için ağır çalışma cezasına mahkûm edilmişti. Yüzü, yaptığı şeyi herkes her zaman bilsin diye, İmparator Mapidere'nin kanunları gereği hapisane gardiyanları tarafından derisine kazınan

korkutucu dövmelerle kaplıydı. Fiziksel özellikleri bakımından, o da Mata gibi heybetliydi ve savaşta mükemmel iş çıkarırdı. Fakat Mata'dan farklı olarak, kendisini hiçbir zaman yüksek bir ideale hizmet eden biri gibi görmemişti. Karanlık sokakların ve gecenin hâkim olduğu caddelerin kültürünü, diplomasinin resmi dansından ve saray entrikalarından çok daha iyi biliyordu. Onun baktığı yerden, bir soylunun yaşamı, sıradan bir sokak suçlusunun yaşamından farklı değildi. Kuni Garu ve Mata Zyndu, bir şehrin tüm ticaretini kontrolleri altına alıp tüccarların ödediği haraca konmak için savaşan iki rakip çetenin en tepesindeki patronlar gibiydi. O ise, arada kalmış küçük bir patrondur.

Ya güçlü olan çetenin tarafını seçersin ya da kaybolur gidersin.

Théca, Kuni Garu'yu görmek için gizlice Ginpen'e geldi. Sade bir vatandaş gibi giyindi ve yanına muhafız almadı. Görüşme yeri, kimsenin dikkatini çekmeyen eski bir handı.

Buluşma odasına girdiğinde, Kuni Garu'yu yatakta iki orospuyla uzanmış halde buldu. Théca'ya göre bu son derece anlaşılırdı: Her şeyi tastamam olan büyük bir suç patronunun davranışlarını tam da bu şekilde hayal etmişti.

Kuni kadınları gönderdi; ama kafasını toplayamıyor gibiydi.

“Mata Zyndu'nun geçmiş, senin ise Büyük Kral Kuni, gelecek olduğuna inanıyorum.”

Kuni esnedi. Ayağa kalktı ve odayı terk etti.

Théca bu şekilde karşılandığı için ne yapacağını bilemedi. Olası bir ittifakı görüşmeye gelmişti; fakat Kuni sanki onunla hiç ilgilenmiyormuş gibi davranıyordu.

Daha sonra, Cogo Yelu içeri girdi ve Théca'yı yemeğe davet etti. Théca'nın önüne, handa verilen günlük mününden tatsız tuzsuz, soğuk bir yemek kondu. Yeme çubukları biçimsiz ve ucuzdu. Théca'nın huzursuzluğu arttı.

Kuni Garu ona böyle davrandığına göre, Kuzey Géfica'yı fethetmek için Başkomutan Mazoti'yle birlikte çoktan bir plan faaliyete geçirmiş olmalıydılar. Büyük patron, onu işin içine hiç katmadan, onun topraklarını ele geçirecek bir yöntem düşünmüştü. O da zavallı Cosugi gibi toprağını ve tahtını, hatta daha da kötüsü, belki hayatını kaybetme tehlikesiyle karşı karşıyaydı.

Kuni'nin soğuk duruşu bir uyarı, son bir umut ışığıydı.

Başbakan Yelu'ya, Kuni'yle konuşmak için yalvardı. Eşitlerin ittifakı yerine, Dasu'nun iradesine teslim olmak için yalvarmaya başlamıştı. Savaş bittikten sonra kralın vaat edeceği yeni bir toprak karşılığında, Kuzey Géfica'yı teslim etmeye ve Dasu adına savaşmaya hazırdı.

Cogo, başını sallayarak elinden geleni yapacağını söyledi.

Théca'yı gönderdikten sonra Cogo ve Kuni el sıkışıp guluştüler.

“İyice oltaya düştü işte!” dedi Kuni.

“Efendim, çok iyi bir oyuncusunuz,” dedi Cogo.

“Zudi'li bir hayduttan asla şüphe etme.”

Théca'ya baştan savar gibi davranmak Cogo'nun fikriydi: fakat Kuni, Théca'nın geçmişi hakkında bildiklerini kendi yararına kullanmak için bazı ince dokunuşlarda bulunmuştu. Bazen küçük bir psikoloji bilgisi, bir ordunun yaratacağından daha harika işler yaratabilirdi.

“Cogo, seni özleyeceğim,” dedi Kuni ve onu ellerinden yakaladı: sanki gece geç saatlere kadar birlikte çalıştıkları ve başka herkesin sıkıcı bulacağı şehir planlama ve sivil yönetim konuları hakkındaki zekice planlara kıkır kıkır güldükleri Zudi'deydiler hâlâ.

Cogo Yelu, Ginpen'e, İmparatorluk Arşivleri'nden aldığı belgelerin yardımıyla işgal otoritesini kurmaya destek olmak için gelmişti; fakat şimdi, Dasu ve Rui Adaları'nda üretkenliği devam ettireceği ve Büyük Ada'daki savaşı destekleyeceği Daye'ye geri dönmek zorundaydı.

“Onur duydum.” Kuni'nin sesindeki titremeyeyle duygulanan Cogo sustu. “Şunu bil ki, Mata'nın sadece kılıcı ve sopası var; ama sen, bütün adamlarının kalplerine sahipsin.”

Generaller Kuzey Géfica'nın kontrolünü iyice ele geçirdikten sonra, Mazoti de Théca Kimo'yu –çiçeği burnunda Arulugi dükü– yüzen şehirlerin güzel adasına hapsedilmiş olan Amu Kralı Ponadomu'nun üzerine gönderdi. Ponadomu, *hegemon*'dan korkuyordu ve bu yüzden de Kuni'nin gönderdiği ulakları bile kabul etmek istememişti.

Mazoti, Théca'nın coşkusu ve sadakatini kaybetmemek için en iyi yolun, onu kendi adına yeni bir toprak parçasını güvence altına alacağı bir yere göndermek olduğunu düşünmüştü; kendisi de dikkatini Büyük Ada'nın geri kalanına çevirmeliydi.

Orta ve Güney Géfica, kurtçukların kemirdiği bir kütüğün ağır

bir baltanın önüne devrilmesi gibi Başkomutan Mazoti'nin kuvvetleri önünde çöktüler. Noda Mi ve Doru Solofi adındaki iki kral, Mazoti'nin saldırılarının en güçlü dalgasına Théca'nın maruz kalacağını düşünerek kendi askeri hazırlıklarını ihmal etmişlerdi. Şimdi, Liru Nehri'ni geçip Cocru'ya sığınmaktan başka seçenekleri yoktu.

Nehri geçerken, nehrin kuzey kıyısı boyunca sıralanmış şehirlerde bulabildikleri her gemiyi yaktılar; bununla, genişliğine rağmen mekanik *cruben*'lere çok sığ gelen nehrin Dasu kuvvetlerini engelleyeceğini umdular. Liru üzerinde geriye kalan bütün gemilere, güney kıyıları boyunca yer alan şehir ve limanlardaki garnizonların onları koruyup kollayacaklarını söylediler ve demirde beklemeleri emrini verdiler. Mi ve Solofi, Liru'nun kontrol altında tutulmasına yardım etmesi için savaş gemilerinden oluşan bir filoyu Dimu'da bırakırken, donanmanın büyük bölümünü –ya da mekanik *cruben*'lerin yok edici saldırılarından arta kalanları– Cocru'nun batı kıyısına dip ağları kullanarak devriye gezmeye gönderdiler ve böylece denizaltı gemilerinin başka bir sürpriz saldırısını önceden ortaya çıkarmayı umdular.

Mazoti; savaş uçurtmalarını, balonları ve hava gemilerini Dasu'nun nehri geçme girişimine ait herhangi bir işareti yakalamak için devriye gezerken bulduğu Dimushi'de durdu; mızrak parçalarından, lüzumsuz kerestelerden –kapılar, terk edilmiş tapınakların kirişleri, araba tekerlekleri, hatta kırılmış mobilyalar– salları inşa ettirmeye çalıştı. Fakat düşman gemilerinin gözetleme uçuşları Noda Mi ve Doru Solofi'ye çok sayıda uyarı gönderince, onlar da kereste toplandığını fark eder etmez bu inşa alanlarını bombalamaları için hava gemilerine emir verdiler. Mazoti'nin adamlarının gizlice yapmayı başardıkları küçük salları, Liru'nun dalgalarına karşı duramayacak kadar dayanaksız olduğu için daha nehrin ortasına ulaşmadan dağılıp gittiler.

Gin Mazoti, kendi hava gemilerine Liru'ya yönelmelerini ve savunma yapanlara saldırmalarını emretti. Kadın mürettebatın yönetimindeki Dasu hava gemileri hızlı ve çevik olmasına rağmen, Cocru hava gemileri daha önceki savaş deneyimlerinin kendilerine sağladığı avantajı kullandılar. Hava gemilerinin gökyüzündeki mücadelesi kıyının her iki tarafında tezahüratlarla desteklendi, fakat bir sonuç elde edilemedi.

Mi ve Solofi, sonunda yeniden nefes aldılar. Başkomutan Mazoti, birliklerini Liru'nun karşı tarafına geçirecek bir yol bulamadığından, şimdi iki taraf da belirsiz bir süre için beklemedeydi

Mocri azimliydı. Kurt Pençesi'nde siper kazıp tahkimat yaptı ve kazandığı toprağın her karışını Mata'ya pahalıya ödetti. Mata, değerli bir rakibe karşı kanlı bir savaş vermekten mutluydu; fakat sarayından gelen raporlar endişelenmesine neden oluyordu.

Her zaman onursuz olan Kuni, eski dostu eşkiya Puma Yemu'yla yeniden bağlantı kurmuştu. Mata, bunda Jia'nın da bir rolü olduğundan şüpheleniyordu. Puma, yeniden "Porin Markisi" yapıldıktan sonra at hırsızı adamlarından kurduğu kendine özgü bir tarzı olan "Dasu'nun Fırtına Akıncıları"nın başına geçmiş ve Mata'nın konvoylarına ve tahıl ikmallerine vur kaç akınlarına başlamıştı. Mata bu taktikleri küçümse de Mocri'nin başkaldırısı bastırılincaya kadar çaresizdi. İki kat daha fazla çabaladı ve daha çok kan dokuldü.

Mata, Mocri'nin elinden alıp geçici karargâhı yaptığı Toaza'daki saraya geldi.

Saray mensupları aralarında fısıldaşıyorlardı ama hiçbiri ona yaklaşmaya cesaret edemiyordu.

Mata kaşlarını çatı. "Ne var?"

İçlerinden biri elini kaldırdı ve kadınların olduğu bölümü işaret etti.

Mata öfkeyle o tarafa yürüdü.

Mocri'nin kadınlarından biri, belki de ona iftirada bulunarak, sorun yaratmış olmalıydı. Saraya geldiğinde kadınlar bölümünü dokunmadan bırakmıştı; ama birçok kez iyiliğe kötülükle karşılık verildiğini görmüştü.

Saray kadınları, Mata'nın yaklaştığını görünce ona gitmesi gereken yönü işaret ettiler ve sonra da korkak tavşanlar gibi sağa sola kaçıştılar. Böylece Mata, önüne çıkan kapıları kendisi açmak zorunda kaldı.

En sonunda, yatak odalarından birinin kapısını itip açtı ve kapı aralığında durdu.

Mira, duvarın yanında nakış işleyerek oturuyordu.

Birbirleriyle en son konuşmalarının üzerinden aylar geçmişti. Saray mensupları ve nedimeler, Mata'nın gözünden düşüp düşme-

diğinden emin olamadıkları için Mira'yla ne yapacaklarını bilememişlerdi. Mata Kurt Pençesi'ne gelmek için yola çıktığında, onu Çaruza'da bırakmıştı.

Mira başını kaldırıp baktı ve Mata'nın şaşkın bakışlarını inceledi. Yüzünde bir gülümseme belirdi.

“Görüyorum ki, buraya gelip de kendin görene kadar sana hiçbir şey söylememeye karar vermişler. Beni gördüğüne memnun olup olmayacağından emin değiller; haliyle en zekice çözüm bu olmuş.”

Mira'nın güler yüzü Mata'yı rahatlattı. Mira, sanki aralarına hiç soğukluk girmemiş gibi davranıyordu.

“Orada öyle dikilme,” dedi. “Işığı engelliyorsun. Otur lütfen. Sana birkaç şey anlatmak için geldim.”

Onda bir değişiklik var, diye düşündü Mata. Bir karar vermiş.

“Beni terk mi ediyorsun, Mira?” Birden ağzından çıkıvermişti.

Bunu söyler söylemez, sorusunun ne kadar komik göründüğünü fark etti: Neden umurunda olsundu ki? Seçebileceği sayısız kadın vardı ve çoğu çok daha genç, çok daha güzeldi. Ama yine de onun kendisini beğenmesini, kendi özgür iradesiyle yatağına gelmesini. saygısızlığı ve cahilliği için özür dilemesini ve onun ne kadar büyük bir adam olduğunu, dünyada nasıl kalıcı bir iz bıraktığını kabul etmesini istiyordu.

Mata, takdire değer eylemleri hakkında Mira'nın ne düşündüğünü öğrendiği o günden beri kendisini onun gözleri dışında başka bir gözle göremez olmuştu: acımasız, gereksiz, kaba ve önemsiz.

“Hayır, hiç de değil.”

Mata rahatlayarak onun yanındaki mindere oturdu.

“İlk konu erkek kardeşim hakkında,” dedi Mira.

Mata bekledi.

“Kardeşimin benimle konuştuğu rüyalar yüzünden ıstırap çekiyordum. Bu rüyalarda bana, inandığı ideali gerçekleştirmeyi başarıp başaramadığını soruyordu.”

Mata'nın yüzü seğirdi.

“Fakat son zamanlarda, bu rüyalar kesildi. Mado'nun ruhunun belki de biraz güce ihtiyacı olduğunu düşünerek, Pan'a yolculuk yapan bir tüccardan birkaç tütsü yakmasını ve onun mezarına gidip bir kurban sunmasını istedim. Geri döndüğünde, bana kardeşimin mezarının önündeki taşın bütün mezarlıktaki en büyük mezar taşı olduğunu ve senin garnizona verdiği emirle sunağının önüne

her gün yeni kasımpatılar konulduğunu söyledi. Aslında, aynısını, Tunoa'dan çıkarken seni takip eden ve savaşırken ölen bütün o sekiz yüz kişinin mezarları için de emretmişsin. Bu yaptığın cömertçe bir şey.”

Mata hiçbir şey söylemedi.

Mira kasnağını bıraktı. “İkinci şey bu.” Ayaga kalktı, köşede durmakta olan küçük seyahat sandığına yürüdü ve kumaşa sarılmış bir çıkınla geri geldi.

“Nedir bu?”

Mira hiçbir şey söylemedi.

Mata, çıkını açtı ve ortaya çıkan kemik hançere baktı. Bunu tabutu içinde yatan amcasının yanı başında dururken daha önce de bir kere görmüştü. Thufi, ona dönüp ciddi bir ifadeyle, Kindo Marana'nın âşığı ve bir katil olan Prenses Kiokomi'nin Phin'i onunla öldürdüğünü söylemişti.

“Düşmanların seni öldürmek için beni kullanmak istiyorlar.”

Mata ona baktı. Nasıl hissetmesi gerektiğini bilemiyordu. İhanet kendi yaşamının değişmez bir parçası mıydı?

“Fakat artık bir araç gibi kullanılmaktan yoruldum,” dedi Mira. “Kendim için yaşamak istiyorum.”

Mata hançeri yere bıraktı ve sendeleyerek dışarı çıktı.

Mira nakşına devam etti.

Üslubu gerçeğin temsili olmaktan çok, daha soyut, enerji ve şüpheyle daha dolu bir hale geldi. Mira, birkaç göz alıcı iplik çizgisiyle genel bir çerçevenin ancak gölgesini oluşturdu ve Mata'nın silüetini onun özenle bir araya getirdiği ama şimdi dağılan dünyası gibi karmaşık renklerden ve kırık hatlardan oluşan bir zemin üzerine işledi. Mata'nın etrafına merkezden çevreye yayılan ışınlar işledi; bir yanda savrulan kılıçlar, diğer yanda kasımpatılar eşit olarak dağıtılmıştı. Mata, kendisinin onun ellerinde soluklaştığını, bir gerçeklik olmaktan çok efsaneye dönüştüğünü hissetti.

Mira'nın işlediği eşarpların her birini özenle çerçeveletti ve onları kendisini memnun edenlere ya da takdire layık işler başaranlara verdi. Komutanları ve danışmanları, *hegemon*'un takdirinin sembolü olan Mira'nın eşarplarından bir parça olsun kapmak için mücadele ettiler. Mira'nın kendisi de bu durumla eğleniyor gibiydi ve işini bitirdikten sonra eserinin başına neler geldiğine dikkat etmedi.

Mata, bir gün, savaş alanında geçirdiği kanlı bir günden sonra geri döndü; acının ve kıyımın görüntüsü, kemikleri ve sinirleri doğramanın gayretiyle yorgunluktan tükenmişti. Ölümün kokusunu üzerinden temizlemeden doğrudan Mira'nın odasına gitti.

Mira, her zamanki sakinliğiyle ona akşam yemeği için kalmak ister miydi diye sordu. "Hizmetçi kıza banyoyu senin için hazırlatacağım. Pazardan aldığım sazan balığını buharda pişirmeyi düşünüyordum. Epey zamandır Tunoa yemekleri yemiyorsun, değil mi?"

Bunları uysal ve baştan çıkarıcı bir tarzda sormamıştı. O gün savaş alanında gösterdiği kahramanlıkları sorup onun yiğitliğine ve gücüne olan hayranlığım da ifade etmedi. Mira ona her zaman basit şeyler paylaşmayı teklif ediyordu.

Mata, onun kendisine Dara Adaları'nın *hegemon'u* olarak değil de, bir arkadaş gibi davrandığını fark etti.

Mira'ya doğru geniş ve hızlı adımlarla yürüdü ve onu kendi dudaklarına çekti. Mira'nın kalbinin şaşkın bir kuş gibi çırpındığını hissedebiliyordu. Tığı ve kasnağı tutan elleri iki yanına düştü. Kısa bir süre sonra Mata'nın öpüşüne karşılık verdi.

Mata geri çekildi ve onun gözlerine baktı. Mira da sabit bir şekilde ona bakıyordu. Kuni Garu dışında, Mata'nın çift gözbebeklerine bakarken rahatsız olmayan tek insandı.

"Seni şimdi anlıyorum," dedi Mira. "Portreni neden doğru düzgün işleyemediğimi şimdi biliyorum."

"Bana da anlat."

"Korkuyorsun. Etrafında büyüyen efsanelerden, insanların kafasının içinde yaşayan kendi gölgenden korkuyorsun. Etrafındaki herkes senden korkuyor ve sen de bunun böyle olması gerektiğine inanmaya başlıyorsun. Etrafındaki herkes sana yaltaklanıyor ve sen de bunun böyle olması gerektiğine inanıyorsun. Etrafındaki herkes sana ihanet ediyor ve sen de ihaneti hak ettiğine inanmaya başlıyorsun. Zalimsin ama öyle olmak istediğin için değil; insanların senden böyle olmanı beklediklerini düşünüyorsun. Yaptığın şeyleri sen istediğin için değil, Mata Zyndu *imgesinin* onları yapmayı istediğine inandığın için yapıyorsun."

Mata başını salladı. "Söylediklerin hiçbir şey ifade etmiyor."

"Dünyanın belli bir yolda gitmesi gerektiğini düşünüyorsun; dünya senin bu algına uymadığı zaman da hayal kırıklığı yaşıyor. Fakat sen de bu dünyanın bir parçasısın ve ölümlü bedeninin

kendine yönelik algına yakışır olmamasından korkuyorsun. Bu yüzden kendin için bir imge inşa etmişsin; zalimlik ve kana susamışlıktan, ölümden ve intikamdan, incinmiş gurur ve lekelenmiş onurdan bir imge ve ona uygun yaşamının daha kolay olduğunu düşünüyorsun.

Kendini silmişsin ve *kendin* yerine eski ve ölü kitaplardan kopya edilmiş bu sözcükleri koymuşsun.”

Mata onu yeniden öptü. “Neden söz ettiğini bilmiyorum.”

“Fakat sen kötü bir adam değilsin. Korkulması gereken biri değilsin. İçinde tutku ve merhamet var; fakat onları sanki zayıflığının, başkalarına olan benzerliğinin, basit bir adam olmanın işaretiymiş gibi kilit altına almışsın. Bunu neden yapıyorsun? Dünyada bir iz bırakmasan ne olur? Sen öldükten sonra eserin dağılıp gitse ne olur?

“Bütün dünya senden korkuyla titrerken ve binlerce ses bana yapılması gereken *doğru* şeyi söylerken, seni sevmemin doğru olup olmadığından bir süre için emin değildim. Fakat Mado haklıydı: Önemsediğimiz bütün şeyler içinde, kalpteki güven en önemli ölçüdür. Fakat bizim ölümlü kalplerimiz küçüktür; içlerine alabilecekleri kadarıyla sınırlanmışlardır. Kalbim sadece kardeşimin kaybının yasını tutarken, binlerce insanın şan şeref için yaşıyor olduğunu duymak bana neyin sevincini verecekti? Ben onu farklı bir gözle gördükten sonra, on binlerce insanın ilgi duyduğum adamın bir despot olduğunu söylemesinin ne önemi var? Hayatlarımız, bırak tarihin yargılarını, başkalarının yargıları hakkında bile endişe etmeye değmeyecek kadar kısa.

Nakşımın önemsiz olduğunu düşünüyorsun, ama insanların bütün eserleri zamanla önemsiz hale gelmelidir. Korkmak ikimiz açısından da gereksiz.”

Mata’yı öptü ve onu iyice kendine çekti; Mata artık korkmadığını anladı.

Volkan camı kadar sert ve bir kalkana çarpan kılıcın çıkardığı ses kadar tiz bir erkek sesi:

Kardeşim, Kindo Marana’nın oyununu kopyalamak zekiceydi; fakat elinden daha fazlası gelmemiş gibi duruyor. Cruben diken bir başka Zyndu’nun kanını daha tatmayacak.

Fırtınaların öfkesiyle dolu bir başka erkek sesi:

Ölümlüler, her zaman oldukları gibi güvenilmezler.

Lavin üzerinde titreşen hava kadar bozulmuş, kulak tırmalayıcı bir kadın sesi:

Bu saçmalıklara son ver, Kiji. Gerçek düşmana karşı benimle ve Fithowéo'yla birlikte çalışıyor olmalıydın. Bu düzenbazın, Kusursuz Şehrin hırsızının kazanmasını mı istiyorsun gerçekten?

İkisinin de evleri yıkılsın.

Gin Mazoti, Liru'nun geniş alanlarını kafasında tartıp biçiyor ve hayal kırıklığı günden güne artıyordu.

Donanma inşa etmek uzun zaman alacaktı; nehri başka bir yol bulup geçmeleri gerekiyordu, hem de çok çabuk.

Hegemon'a meydan okuyup gemilerini nehrin kuzey kıyısına yanaştıracak Cocru'lu gemi sahiplerine başkomutan tarafından büyük ödüller verileceğini Liru'da duymayan kalmadı. Birkaç cesur tüccar risk aldılar; fakat ticaret gemileri, hava gemilerine karşı tamamen hazırlıksızdı. Yanan enkaz, ölü bedenler ve gemilerin taşıdıkları yükler –kumaş sandıkları, yağ kavanozları, yiyecek, şarap ve un fıçıları– *hegemon*'a ihanet etmeyi düşünebilecek olanlara uyarı gibi, suyun yüzünde sallana sallana nehrin aşağısına doğru sürükleniyordu.

Mazoti, asıl kuvvetlerini Liru'nun geniş ağzının öte yakasında Cocru'yu savunanların karşısına yerleştirerek Dimushi'de bırakmıştı. Nehrin yukarısında kalan Coyeca'ya seyahat etti. Bu küçük kasabanın yerlileri topraktan çanak çömlek, vazo ve saksı gibi şeyler yapmalarıyla biliniyorlardı. Bunlar her şekilde ve ebatta üretiliyorlardı; bazıları bütün bir köpek balığını pişirecek kadar genişti, bazıları da sadece çay demlemeye uygundu.

Mazoti peruk taktı ve hem biraz eğlenip etrafı gezmek hem de işgal esnasında *Hegemon* Zyndu'nun yaktığı evinin yerine inşa edilecek yeni evine uygun mobilya bakmak amacıyla orada bulunan Pan'lı zengin bir hanımefendi gibi giyindi. Topraktan yapılma kapları etraftan rahatlıkla fark edilen bir keyifle okşayıp severek pazarlarda dolaştı.

Onun hizmetçisi kılığına girmiş olan Dafiro, Başkomutan Mazoti'nin davranışlarını şaşkınlıkla izliyordu. Mazoti, evde kullanılan alet edevata daha önce zerre kadar ilgi göstermemişti.

Tüccarların küçük kervanları Coyeca'ya gelmeye başladı. Birçok geniş kap, saksı, kavanoz ve amfora satın alıyorlardı. Coyeca'nın atölyeleri, işler canlandığı için mutluydular. Şehir her zaman, Liru'nun

yukarı ve aşağı kesimlerindeki ticarete bel bağlamıştı; fakat Cocru, kıyılarını kapattığı ve bütün ticaret gemilerini nehirden uzak tuttuğu için ticaret gittikçe azalarak damla damla akan musluğa dönmüştü. Kuzeyden gelen kervanlar çok iyi karşılandılar.

Daha sonra, ay ışığının olmadığı bir gece, çeşitli kervanların tüccarları ile bunların hizmetkârları, uşakları, araba sürücüleri ve ayak işlerine bakan çocuklar, Coyeca'nın dışında, Liru kıyısında toplandılar. Satın aldıkları çanak çömleği indirdiler ve arabalardaki üniformaları ve zırhları boşalttılar.

Başkomutan Mazoti, onların önünde duruyordu. Yeniden savaş kıyafetlerini giymişti ve yüzünde mükemmel şekilde yürütülen bir plandan duyulan memnuniyet okunuyordu. "Beyler, elimize geçen her fırsatı en iyi şekilde değerlendirmemiz gerektiğini söylemişimdir her zaman. Bugün, bu ilkeyi eyleme döktük. Mi ve Solofi, Liru'dan umutsuzca geri çekilirken bütün gemileri yaktıkları için kendilerinin güvende olduklarını sanıyorlar; fakat bizim gemilere ihtiyacımız yok. Ne zaman salları inşa etmeye kalksak, bizi yakalayacaklarını sanıyorlar; fakat onların burunlarının dibinde, salları satın aldık."

Adamlara kavanozların, amforaların, çömleklerin ve vazoların ağızlarını tapalamaları emrini verdi. Daha sonra, içleri hava dolu bu kap kacak yığınının sağlam sicimlerle birbirlerine bağladılar. Suyun yüzeyinde daha fazla kalabilmek için, askerlerin şarap tulumları havayla dolduruldu ve bunlar da derme çatma sallara bağlandı.

Bir Cocru hava gemisi, ay ışığının aydınlattığı Liru üzerinde yavaş yavaş yaklaşıyordu. Gözcüler, suyun yüzeyindeki herhangi bir gemiyi ya da sah fark etmek için gözlerini dört açarak sepetten eğilmişlerdi. Alttaki suyun yüzeyinde, sallana sallana sürüklenen enkaz kütleleri gördüler: birbirlerine çarpan kavanozlar, kaplar ve diğer kap kacaklar... Belli ki, açgözlü başka bir tüccar, gemisiyle kuzeye kaçmaya çalışmış ve Cocru'nun hava gemilerinden biri bu hainin işini çabucak bitirmişti. Bu kadar mükemmel malların heba olması üzücüydü.

Hava gemisi uzaklaştı.

Dasu askerleri, karanlıkta kimselere yakalanmadan, içine hava hapsedilmiş mutfak gereçlerinden oluşan keseciklerin üzerinde Liru'yu geçtiler. Askerler sallara elleriyle tutundular ve ayaklarını çırparak suyu dövdüler. Hileleri anlaşılmamasın diye başlarına geniş kaplar geçirmişlerdi. Sallardan birkaç tanesi dağıldı ve kuzey kıyısı-

na geri yüzemeyen adamlardan bazıları nehri geçerken boğuldu. Fakat Mazoti taralından bu gizli görev için seçilmiş olan üç yüz adamın çoğu, nehrin karşısına sağ salim geçti.

Cocru'ya ayak bastıktan sonra, Mazoti'nin adamları küçük müfrezelere bölündüler ve nehir boyunca batıya doğru yol aldılar. Müfrezeler, bir düzine kıyı kasabasında konuşlu olan küçük garnizonların hakkından kolayca geldiler ve Liru'nun kuzey kıyısına doğru gitmelerini emrederek bu kasabalardaki gemileri serbest bıraktılar. Dasu'lu adamlar, gemi sahiplerini ikna etmede en etkili olacak yöntem neyse onu kullanmakta tereddüt etmediler.

Cocru hava gemileri bile böyle bir toplu göçü durduramadı.

Mata, en sonunda, Mocri'yi köşeye sıkıştırdı ve Mocri de Mata'yı düelloya davet etti. Güneşin doğuşundan batışına kadar, ikisinin de yumrukları ve darbeleri birbirine üstünlük sağlayamadı. Bedenlerinden ter aktı ve nefesleri kesildi. Fakat Na-aroénna, *cruben*'in zıpkın ucu şeklindeki dilimli kuyruğu gibi hâlâ havada savruluyordu ve Mocri'nin kalkanı da onu ezeli ve ebedi olan boyun eğmez deniz gibi karşılıyordu. Goremaw, Fithowéo'nun inen yumruğu gibi eziyordu ve Mocri'nin kılıcı ona bir kurdun çenelerini ayıran kahraman Ilut-han gibi karşı koyuyordu. En sonunda güneş batıp da siyah ipeğe bürünen gökyüzünde yıldızlar göz kırpmaya başladıklarında, Mocri geri adım attı ve kollarını açtı.

"*Hegemon!*" Ağırlaşmış nefesi, eski bir körüğün çıkardığı sesi andırıyordu; kurumuş dili, heceleri doğru düzgün bir araya bile getiremiyordu; sendeledi ve kılıcına yaslanarak kendine destek buldu. "Hiç benim gibi bir adamla dövüştün mü?"

"Asla," dedi Mata. Hiç bu kadar yorgun hissetmemişti, Kurt Pençesi Savaşı'nda bile. Fakat kalbi de hiç bu kadar neşeyle dolmamıştı. "Sen, benim karşılaştığım en yetenekli rakipsin." İçinde acıma duygusu yükseliyordu. "Teslim ol. Güzel dövüştün ve eğer bana sadakat yemini edersen, Gan'ın yönetimini sana bırakacağım."

Mocri gülümsedi. "Karşılaştığımız için hem mutlu hem de üzgünüm." Kılıcını çekti, kalkanını kaldırdı ve yeniden Mata'ya yöneldi.

İki iri gövde gökyüzünden gelen soğuk ve solgun ışık altında dövüşürken, yıldızlar da başlarının üzerinde dönüyordu. Mata'nın ve Mocri'nin askerleri, lordlarını büyülenmiş bir halde izliyorlardı. Hareketleri ağırlaşıp yorgunlukları nedeniyle daha temkinli hale gelince, iki adam da dövüşmekten çok sanki dans ediyorlarmış gibi

görünmeye başladılar. Bu, çok az ölümlünün şahitlik etme onuruna eriştiği bir danstı.

En sonunda güneş yeniden yükselirken, Mata'nın Goremaw'la vurduğu darbe, Mocri'nin kalkanını parçaladı ve Mata bir adım ileri atarak Na-aroénna'yı Mocri'nin göğsüne sapladı.

Mata, Şüpheleri Gideren'i kınına koydu ve sendeledi. Yakın koruması Ratho Miro, ona destek olmak için hemen koştu. Fakat Mata onu başından attı ve yerden Mocri'nin kılıcını aldı. Kılıç eski ve sadeydi, yıpranmıştı. Keskin ağzı çentiklerle doluydu ve kabzası Mocri'nin teriyle kayganlaşmıştı: Krallara layık bir silah.

Ratho'ya döndü. "Rat, daha iyi bir kılıca ihtiyacın var ve bu silah karanlığa gömülmeyi hak etmiyor."

Ratho, bu onur karşısında şaşkına dönerek kılıcı büyük bir ihtimamla aldı.

"Ona ne isim vereceksin?" diye sordu Mata.

"Sadelik," dedi Ratho.

"Sadelik?"

"Seni takip ettiğim günden beri, hayatım, annemin bana çocukken söylediği basit şarkılar kadar berraklaştı. En mutlu anlarım o zamanlara ve şimdiye ait."

Mata güldü. "Güzel isim verdin. Eski sadeliğimize pek rastlanmıyor artık."

Toaza'ya dönen *hegemon*, Mocri'ye bir kral olarak konumuna uygun bir cenaze töreni düzenlenmesi emrini verdi.

Ayrıca Mocri'nin ailesi esirgenecek ve soylular gibi muamele görecekti; fakat Çaruza'da yaşamak zorundaydılar. Mocri'nin yanında sonuna kadar savaşanlar affedildiler. Şimdi Mata'ya yeniden bağlılık yemini ederlerse, rütbelerini bile koruyabileceklerdi.

Mata'nın adamlarının kafası karışmıştı. Mata'nın, Mocri ve adamlarına ona ihanet ettikleri için insafsızca davranmasını bekliyorlardı.

"Bunun nedenini anlıyor musunuz?" diye sordu Mata.

Takip eden sessizlikte konuşan tek kişi Mira oldu.

"Mocri, seninle savaş alanındayken, sadece kendi gücüyle seni alt edeceğine inanarak, hilelere başvurmadan dövüştü. Kaybetmiş olmasının utanılacak hiçbir yanı yok. O, kendisinden kaynaklanan bir hata yüzünden değil, tanrılar bu dünyada onun karşısına seni çıkarmaya karar verdikleri için kaybeden bir kahraman."

Mata, bir gün, bütün dünyanın kendisini Mira'nın anladığı kadar iyi anlayacağını umuyordu.

Dasu ordusu, ele geçirilen gemilerden oluşan dev bir filotillayla Liru'yu geçti. Dimu'yu boş bir şehir olarak buldular.

Géfica'da uğradıkları aşağılayıcı yenilginin hatıraları zihinlerinde hâlâ tazeliğini koruyan Mi ve Solofi'nin askerleri, Başkomutan Mazoti'nin karaya ayak bastığını duyar duymaz kaçmışlardı. O sadece bir kadın olabilirdi; fakat hiç yoktan gemiler yaratan bir büyü-cüydü aynı zamanda. Savaşmanın ne anlamı vardı? Pekâlâ teslim de olabilirlerdi, ya da daha iyisini yapıp firar ederler ve Géfica'ya ulaşmanın bir yolunu bularak çiftçi olurlardı. Söylenenlere göre Kuni Garu, insanların her şeylerini vergi olarak vermeden karınlarını nasıl doyurabileceklerini anlamalarını sağlayan iyi bir yöneticiydi.

Noda Mi ve Doru Solofi Dimu'da intihar etmeye hazırlanırken, Mazoti şehre girip onları ele geçirdi. Kuni'nin isteklerine uygun olarak onlara iyi davrandı.

Başkomutan Mazoti, Liru'dan güneye doğru yürümeye devam etti. Dasu ordusu, Porin Ovaları'nın kıyısındaki Zudi'ye vardı. Zudi'deki garnizonun komutanı olan Yüzbaşı Dosa, hayatını bağışladığı için Kuni'ye her zaman minnettar olmuştu ve şimdi de şehrin yaşlılarıyla birlikte kapıları ardına kadar açtı ve şehirde Dasu bayrağı çekildi. Resmi lisansa sahip Dasu'lu aşçılardan rica ederek bayrağın üzerindeki balinalara elle pullar ve boynuzlar çizmiş, onları *cru-ben*'lere dönüştürmüşlerdi.

Birkaç sadık adam, Zudi'den kaçtılar ve Dasu'nun zafer haberini Kurt Pençesi'ne uçurdular. Mata, adamların raporunu dinledikten sonra uzun bir süre daha tahtında oturmaya devam etti. Meşaleler titrek ışıklarını yansıtırken ve gölgeler Mata'nın taş kesilmiş ifadesiz yüzünde dans ederken, kimse konuşmaya cesaret edemedi.

Toru'lu Pering haklıydı: Kuni Garu'yla artık kesin olarak ilgilenmek zorundaydı.

MATA'NIN KARŞI SALDIRISI

ZUDI: *PRINCIPATUS*'UN DÖRDÜNCÜ YILININ SEKİZİNCİ AYI

Kuni'nin Zudi'ye dönüşü, babasını ağlattı –isyan etmekten vazgeçmeyecek oğlunun kaderine ortak olmanın zamanının geldiğine en sonunda karar vermişti– ve halkın arasında ise deli gibi bir sevinç yaşandı.

Başka bir iyi haber de Puma Yemu'dan geldi: Çaruza'ya akın düzenlemeye cesaret etmiş ve Jia ile çocukları Cocru birliklerinin burnunun dibinden kaçırmayı başarmıştı. Aile, en sonunda kendi şehirlerinde bir araya gelecekti.

Kuni, sabahtan akşama kadar şehrin kapılarında bekledi. Jia'nın arabasına eşlik eden Puma Yemu'nun adamlarının meşaleleri nihayet ufukta görüldü.

Toto-*tika* ile Rata-*tika*'nm babalarına ait hiç anıları yoktu ve Kuni onlara kollarını uzattığında, ürkerek geri çekildiler. Küçük oğlan Otho Krin'in elbisesine asılırken, küçük kız Jia'nm eline yapıştı. “Bu adam kim, Otho amca?” Soto onu susturmaya zaman bulamadan, Toto-*tika* soruvermişti. Otho ne yapacağını bilmez halde geriye çekildi.

“Ah, sen ba-babam olmalısın,” dedi Rata-*tika*, alışkın olmadığı bu sözcüğü söylerken dili sürçerek.

“Çocuklar, sana kısa zamanda ısınacaklar,” dedi Soto, Kuni'ye.

Kuni Soto'nun önünde saygıyla eğilirken, bir anlığına yüzünde beliren acı dolu bakış da kayboldu. “Garu ailesi, sana borçlu.” Soto da içten bir *jiri* selamıyla karşılık verdi.

Kuni bunun ardından Jia'ya döndü. Zudi yurttaşlarının alkışları, ısıkları ve gülüşleri eşliğinde şehrin kapılarında birbirlerine uzun uzun sarıldılar.

Kuni, Jia'yı üst üste öperken, "Acı çektiğin her şey için çok üzgünüm. Anladığımı düşünmediğini biliyorum, fakat anlıyorum. Hissettiklerinin birazını olsun hissedebilmek için her sabah acı otlar çiğnedim; yalnız ve korkmuş halde, etrafın düşmanlarla çevriliyken iki çocuk büyötmeye çalışıyordun," diye kulağına fısıldıyordu.

Başkalarının önünde her zaman metanetli duran Jia, daha fazla dayanamadı. Kuni'nin göğsüne sertçe birkaç kez vurdu ve sonra da onu kendine çekerek büyük bir açlıkla öptü. Gözyaşları ve kahkaha, yüzünde birbirine karışmıştı.

Kuni cebinden küçük bir karahindiba demeti çıkardı, hepsi solmuştu.

"Bu sabah tazeydiler," dedi, özür diler gibi.

"Yeni çiçekler olacak," dedi Jia. "Yaşam döngülerle hareket ediyor, denizin gelgitleri gibi."

"Her zaman bu kadar yakın hissedelim istiyorum."

"Öyleyse, birlikte geçirdiğimiz anları el üstünde tutmalıyız, zira yarının ne getireceğini kim bilebilir?"

Kuni başını salladı ve o an onun da yüzünde yaşlar vardı.

Çift, ay ışığında yavaşça sallanıp hâlâ birbirine sarılırken, kalabalık da tezahürat etmeye devam ediyordu.

Garu ailesinin toplantısı, belediye başkanının evinde, neşeli olduğu ölçüde tuhaf bir atmosferde devam etti. Kuni ve Jia'nın ortak bir noktada nasıl buluştuklarının önemi yoktu; heyecanların ve tutkuların, kanallar boyunca kimsenin tahmin edemeyeceği bir yolda aktığını anlıyorlardı onlar.

Kuni, Jia'yı ve çocukları, hamile olduğu çok açıkça görölen Risana'yla tanıştırdı. Soto ve Krin, çocukları oynamaları için götürdüler. Kuni, söyleyecek bir şeyler bulmakta sıkıntı yaşıyor gibiydi.

Mün Çakri, Başkomutan Mazoti'nin taktik dehası hakkında konuştu da konuştu ve Jia uygun yerlerde "Gerçekten mi!" ve "Ah, inanmıyorum!" diye katıldı kibarca. Mün, bir süre sonra Rin Coda'nın masanın altından uzanarak cübbesinin eteğini çektiğini fark etti. Konuşmayı bıraktı. Oda çok sessizleşti.

"Başkomutan Mazoti, Rima'yı işgal planları yapmayı düşünüyor. Mün, Rin ve ben," -Than Carucono tereddüt etti- "ona yardım etmek için başka bir yerde bulunmak zorundayız."

Üçü de ayağa kalktılar ve kapıyı arkalarından sessizce kapatarak gittiler. Kuni iki karısıyla yalnız kalmıştı.

“Onur duydum, Büyük Kız Kardeşim,” dedi Risana. “Kalbim, en sonunda, senin yanında olmaktan mutlu.”

“Kocamızla bütün bu zaman boyunca ilgilendiğin için,” dedi Jia, “sana teşekkür etmeliyim, Küçük Kız Kardeşim. Kuni, mektuplarında ne kadar güzel olduğundan hiç bahsetmemişti.”

İki kadın birbirlerine gülümsedi.

Göremiyorum.

Risana, kendisine ayrılan yatak odasını arşınıyordu. Jia'nın kalbi ona bir cam kaya kadar sağlam görünmüştü. Jia'nın kendisini sevip sevmediğini anlayamıyordu; ondan nefret edip etmediğini anlayamıyordu; onun samimi olup olmadığını anlayamıyordu; onun kendisine hakaret etmeye çalışıp çalışmadığını da anlayamıyordu.

Ne yapacağım bilmiyordu. Kalpleri kendisine kapalı olan diğerleri, onun hayatından şöyle bir gelip geçmişlerdi. Korkularını ve arzularını tahmin etmek zorunda olduğu biriyle hiç yaşamamıştı.

Sen, geri kalanımızın yapmak zorunda olduğu gibi karanlıkta yol almayı hiç öğrenmedin.

Jia, Kuni'yi henüz halktayken biriyken tanımış olan büyüleyici ve muhteşem bir kadındı. Onda emretmeye, hizmetkârlara ve servete alışkın bir kadının havası vardı. Fakat Risana kimdi? İnsanları eğlendiren biriydi, çay evlerinin müdavimleri eğlensinler diye bir zamanlar yanılısamalar yaratan ve kazandığı parayla kıt kanaat geçinebilen bir kadındı.

Eğlendir ve yönet.

Bu sözcükler ona şaka gibi geldi.

Daha sonra, kendi kalbinin içine baktı.

Kendisini sakın olmaya zorladı. Korkmayacaktı. Tek bir canavar bile yokken canavarlar görmeyecekti.

Hakkındaki gerçeği kabul etmesi yeteneğinin özü değil miydi? Kendi yetersizliklerini kabul edecek ve Jia'ya dostça davranmaya gayret edecekti. Kuni'nin yanında kendisi ve annesi gibiler adına, barış için can atan güçsüzler adına konuşacak bir ses olması lazımdı. O, uzaktan gelmişti ve kendisine bir yer edinmişti; Jia güçlü bir müttefik olabilirdi.

Sisin içinde, önüne birdenbire bir duvar çıkmayacağına güvenilek el yordamıyla ilerleyecekti.

“Bana, Leydi Risana’dan bahset,” dedi Jia, Risana’nın hizmetçisi Rona’ya.

Jia, on dört yaşındaki kızı, Risana’nın odasına götürmek için atıştırmalıklardan oluşan bir tepsiyi hazırlarken mutfakta sıkıştırmıştı.

“Hanımefendi çok kibardır,” dedi kız.

“Tamam, ama kralla arası nasıl peki? Birlikte neler yapıyorlar?”

Kız kızardı.

“Hayır, hayır. Yatak odası dedikodularını sormuyorum, aptal kız. Ne hakkında konuşuyorlar demek istiyorum.”

“Leydi Jia, çok şey bilmiyorum. Birlikte olduklarında, beni genellikle gönderir.”

Pekâlâ, bir şey kesindi: Risana hizmetkârlarına sadakat duygusunun nasıl yerleştirileceğini biliyordu. Fakat Jia’nın başka numaraları vardı.

“Leydi Risana etraftayken, Kral Kuni’nin hiç gülmediği dedikoduları geldi kulağıma,” dedi Jia.

“Bu doğru değil!” Kızın ses tonunda öfke vardı. “Yemeklerden sonra bazen, kralın Hindistan cevizinden yapılmış lavta çaldığını ve hanımefendinin şarkı söylediğini duyuyorum. Güzel bir sesi var ve bazen eğer söylediği komik bir şarkıysa gülüyor ve sonra kralın daha yüksek sesle güldüğünü duyuyorum. Diğer zamanlarda hüznölü şarkılar söylüyor ve ağlıyor; kralın da onunla birlikte ağladığını duyuyorum.”

“Leydi Risana’nın iyi bir dansçı olmadığı doğru mu?”

“Yo, hiç de değil. Kol yenleri çok uzun olan bir elbise giyer ve saçlarını salar. Daha sonra da belini döndürüp bükerek havaya sıçrar, sırtı bir yayın şeklini alır. Yenleri ve saç dalgalanarak, gökyüzündeki üç gökkuşağı, Büyük Ada’da menderesler çizerek akan üç ırmak, rüzgârda salınan üç ipek iplik gibi havada uzun yaylar çizer.”

Jia onu gönderdi.

Jia, karanlıkta bir o yana bu bir bu yana dönüp duruyordu. Kuni, alışkanlığı olduğu üzere yanında gürültülü bir şekilde horlayarak uyuyordu. Onun bu alışkanlığını unutmuştu. Otho Krin sessiz uyurdu.

Kuni ve Risana'yı birlikteyken getirdi gözünün önüne ve engel olmak istemesine rağmen, öfke kapladı içini. Kuni ve Jia, yeni evli oldukları günlerde rahat ve eğlenceli bir ilişki yaşamışlardı. Fakat Jia iyi bir şarkıcı değildi ve Kuni'nin onunla birlikteyken, hizmetçi kızın anlattığı şekilde Risana'yla olduğu gibi güldüğünü ya da ağladığını hiç hatırlamıyordu. O dans etmezdi; Risana gibi hiç dans edemezdi. Birdenbire, kaybolan gençliğinin hayaletini hissetti. Bir zamanlar, geleceğin kralını bir karahindibayla etkilemiş olan kızıl saçlı kız gitmişti.

Gözünün önüne şöyle sahneler geliyordu: Risana doğmamış çocuğunu kaybediyor; Risana hamile kalamıyor; Risana kralın sevgisinden vazgeçiyor. Bunları nasıl gerçekleştireceğini biliyordu: Kendi kısırlığını iyileştirecek bir yol bulmaya çalışırken, ters etkisi olan bitkisel reçeteler üzerinde çalışmıştı. Doğada, çoğu kez görüldüğü gibi, karışık etkilere sahip özler birlikte bulunurlardı; zehri, ilaçtan ayıran ince bir çizgi vardı.

Ürperdi, kendisinden iğrendi ve tiksindi. Bu sadece geçici bir zayıflık anı diye umdu. Ne kadar çaresiz olduğunun önemi yoktu, bu çizgiyi asla geçmeyecekti; aksini yaparsa, kendisini girdapta sürüklenmeye bırakır, kaybederdi.

Kalktı, çekmeceli dolabının yanına gitti ve Kuni'nin ona yıllar boyunca gönderdiği mektup yığınına çıkardı. Hiç ışık açmadan, sayfaları öylesine karıştırdı; parmakları görünmez mürekkebin izlerini hatırlayarak, boş yüzeyi çiziyorlardı. Kuni'nin ne kadar meşgul olduğunun önemi yoktu, ona yazacak zamanı her zaman bulurdu.

Jia gözyaşlarını sildi. O, Kuni'nin en büyük oğlunun, gelecekteki veliaht prensin annesiydi. O, her zaman Kuni'nin ilk aşkı olacaktı; Kuni daha alelade biriyken onunla kaderini birleştiren Jia'ydı ve büyük bir insan olmanın onun yazgısında olduğuna inanmıştı. Ona başka bir eş almasını söyleyen kendisi olduğu için suçu gerçekten de ona yükleyemezdi. Başarısını riske atmamak için böyle yapmıştı ve bu sonuna kadar sadık kalması gereken bir fedakârlıktı.

Belki de Soto haklıydı. Aşk fetiş haline getirmek, aşkın bir yiyeceğe benzediğini ve her yemeğin kendine özgü bir tadı olduğunu kabul etmemek aptallıktı. Kalpte, hiç şüphesiz, birden fazlasına yer vardı.

Yine de Kuni'den oğullarına isim vermesini isteyecekti; çünkü *Toto-tika* artık dört yaşındaydı ve akıl çağına gelmişti. Jian için yeri-

ni sağlama almanın ve yaşanması kaçınılmaz olan saray çekişmelerine hazırlanmanın zamanı gelmişti.

“Timu’ya ne dersin?” dedi Kuni.

“Nazik Hükümdar?” dedi Jia, Klasik Ano’dan tercüme ederek. İsmi kafasında ölçüp tarttı. Krallara yakışan bir isimdi ve Kon Fiji’nin şiirine göndermede bulunduğu ayırt edici için de, elbette, özeldi:

Nazik hükümdar, yönetir gibi görünmeden yönetir

Fakat biraz daha farklı bir isim ummuştı, çocuğun cin fikirli babasına ve haşin annesine atıfta bulunan bir şey... Şiirin bir sonraki dizesini hatırladığında, itiraz etmek üzereydi:

Tebaasını kendi annesini onurlandırdığı gibi onurlandırır.

Jia gülümsedi. Kuni için gerçekten nasıl hissettiğini ifade etmenin daha iyi bir yolu var mıydı? “Mükemmel,” dedi. “Şu andan itibaren, *Toto-tika* Prens Timu olarak bilinecek.”

“Kızımıza da isim verebiliriz,” dedi Kuni, gülümseyerek. “Yaşı biraz daha küçük, ama erkek kardeşinden daha zeki ve aklının da çok gelişmiş olduğunu düşünüyorum. Théra’ya ne dersin? ‘Keder Dağıtan’ anlamına mı geliyor? Onun hayatının da bizimki gibi neşe ve kederle, inişlerle ve çıkışlarla geçebileceğini biliyoruz, ama belki de o, anne ve babasının her zaman yapmaya çalıştığı gibi, üzüntüyü yolundan kaldırır ve gülmeye devam eder.”

“Elbette,” dedi Jia. “Prenses Théra olacak.”

Ve Jia’nın kalbi gerçekten ferahlamıştı.

Mata, krallığının çökmenin eşiğinde olduğu haberini alır almaz Büyük Ada’ya döndü. Puma Yemu, tahıl nakliyesinin güvenle yapılmasını Cocru’nun neresinde olursa olsun imkânsız hale getiriyordu. Kuni, Zudi’ye yerleşmişti ve onun Çaruza’yı her an silip süpürmeyi hazırladığına dair dedikodular dolanıyordu. Başkomutan Mazoti’nin zaferleriyle ilgili hikâyeler, onun gökten asker indirebileceğine inanan Mata’nın adamlarını korkutuyordu.

Mata umutsuzluğa düşmedi. Aslında, bunları duyduğuna memnundu. İmparatorluk yıkıldığından beri hayat onun için sanki tadını kaybetmiş ve sıkıcı hale gelmişti. Mocri iyi bir rakipti, fakat yeteri kadar büyük düşünmemişti. Diğer yandan Kuni Garu, bütün dikkatini vermeye değer bir düşmandı.

Durum ne kadar umutsuzsa, Mata o kadar rahat hissediyordu kendini. Bütün düşmanlarını mağlup ettiği gibi Kuni Garu'yu da mağlup edecekti, gücün ve şerefın izniyle.

Atlılarından en iyi beş bin tanesini istedi ve on beş bin ata el koydu.

Başkomutan Mazoti, Rima'yla ilgilenmek için kuzeye gittiğinde, Dasu ordusunun asıl birliğini Zudi'de bırakmıştı. Elli bin asker ve on binlerce atı bir şehirde barındırmak zor olacağından, Porin Ovaları'nda ordugâh kurmuşlardı. Bu, Tanno Namen'in ve Kindo Marana'nın Kurt Pençesi'ndeki birleştirilmiş güçlerinden bile kalabalık bir orduydu. Her zaman titiz ve dikkatli olan Cogo Yelu, erzakın düzgünce ulaşmasını sağlıyordu.

Öğlen, gözcü görevindeki hava gemileri, Mata Zyndu ve beş bin savaşçının Zudi'ye doğru geldikleri ve öğleden sonra varacakları haberiyle Zudi'ye vardılar. Fakat Mata Zyndu'nun ordusunun asıl birliği, Kurt Pençesi'nden dönerek Itanti Yarımadası'nın kuzey kıyısında yer alan Nokida'da karaya çıkmaktaydı.

Mata ve beş bin süvarisi, üç günden beri durmadan yol alıyorlardı ve atlarından çoğu yorgunluktan yığılıp kalmıştı.

Kuni'nin adamları, şehir kapılarının önünde düzenli bir şekilde toplandılar.

Surların üzerinden askerlerini izleyen Kuni, onların efsanevi *hegemon*'la karşılaşma ihtimalinden korkmadıklarını gördü.

Sıkı saflar halinde duran piyadelerin önünde, binicileri atlarından düşürmek için mızraklı adamlar yer alıyordu. Yanlarda, süvariler yaklaşmadan onlara ölümcül oklarını göndermek için uzun yaylar taşıyan adamlar bulunuyordu. Kanatlarda ise Mata Zyndu'nun geri çekilmesini önlemek için onun etrafını sarmaya hazır süvariler vardı.

Kuni'nin ordusu, Mata'nın hücum askerlerine göre bire on daha fazlaydı.

“Askerlere konuşma yapacak mısın?” diye sordu Than Carucono.

Kuni, istemediğini göstermek için başını salladı ve önünde intizamlı bir şekilde savaş düzeni almış olan kitalardan uzaklaştı.

“Canını sıkan bir şey mi var, Lord Garu? Hazırlıklarımızın yetersiz olduğunu mu düşünüyorsun?”

Kuni başını bir kez daha salladı.

“Yine de görünüşün...” Carucono tereddüt etti. “Beni bağışla, fakat üzgün olduğuna inanıyorum.”

“Başka bir zamanı düşünüyorum,” dedi Kuni. “Belki daha iyi bir zamanı.” Ve daha fazla konuşmadı.

O gün, kudretli *hegemon*’un en sonunda düşeceği gün olacaktı.

Ve işte oradaydılar; büyük toz bulutları ve yaklaşmakta olan atların nefes seslerine karışan kişneme sesleri... Beş bin saldırgan, Mata’nın kurallarına sadık kalarak istikametlerinden sapmadan, Kuni’nin sıkı saflar halinde duran piyadelerinin oluşturduğu savunma hattının merkezine doğru toprağı yarararak ilerliyorlardı.

Uzun yay kullanan okçular ve mızraklı Dau askerleri, atlılar menzile girdiklerinde oklarını ve mızraklarını gönderdiler. Fırlatılan oklar ve yaylar gökte yay çizerek ilerlerken, güneşi bir süreliğine engelleyerek gökyüzünün kararmasına neden oldular. Oklardan ve mızraklardan çoğu hedeflerini vurdu ve süvarilerden bazıları cansız bir şekilde, hiç kımıldamadan atlarından düştüler. Fakat diğer süvariler, zırhlarını delen oklara aldırmadan gelmeye devam ediyorlardı.

Gittikçe yaklaştılar. Yer sarsıldı. Fakat zırhlı ve maskeli süvariler endişe verici derecede sessizdiler. Savaş çığlıkları atmıyorlardı. Piyadelerin önünde duran uzun mızraklı adamların saplarından sağlamca yere batırdıkları, uçları öne eğik olarak duran ve hem düşman askerlerini hem de atlarını kendi hızlarıyla şişlemeye hazır bekleyen ölümcül mızrakların meydana getirdiği sık ormandan korkmadan, kararlı bir şekilde saldırdılar.

Mata’nın süvarileri, Faça’nın sisler içindeki sarp kayalık kıyılarına çarparak parçalanan bir dalga gibi, Kuni Garu’nun askerlerinin oluşturduğu sıkı saflara çarptı. Mızraklar atlara saplanırken, her yeri can çekişmekte olan atların bağırış sesleri kapladı.

Adamlar güçlü atlarından düştüler. Fakat onların arkalarındaki atlılar, baskıyı devam ettirerek gelmeye devam ediyorlardı. Ölmüş olan arkadaşlarının üzerlerinden atladılar ya da mızraklı adamların oluşturduğu duvarı yarmak için onların bedenlerini atlama taşı olarak kullanarak ezip geçtiler. Kuni Garu’nun almış olduğu düzenin merkezi yavaşça geriye doğru itilirken, mızraklı adamlar silahlarını bıraktılar ve kısa kılıçlarını kınlarından çıkararak göğüs göğse bir muharebe için piyadeye katıldılar.

Kuni Garu'nun yaya askerlerinden oluşan birlik, dolgu malzemesini saran yumuşak bir hamur gibi atlıları yanlardan sarıp kuşatmaya başladı. Kuni'nin süvarileri, Mata'nın son atlısının peşinden gelerek çemberi kapattı. Mata Zyndu'nun kaçacak bir yeri kalmamıştı.

Mata, emri altındaki adamların on katı daha fazla adamla karşı karşıyaydı; *hegemon*'un yiğitliği onu kurtarmayacaktı. Askerlerinden her biri vahşi bir savaşçı da olsa, üç adamın gücüyle de dövüşse, hepsi kemiklerini savaş alanında bırakacaklardı bugün. Kuni'nin adamları, yaklaşan zaferi görerek sevinç çılgınlıkları atıyorlardı.

Fakat kuşatılmış Cocru atlılarına yakın olanlar, bir şeyin ters gittiğinin farkına vardılar. Atların üzerindeki adamlar, çember üzerlerine kapatılırken direnmemişlerdi. Bir atlı tek bir darbeye yere düşüyor ve yerdeki bedeninin üzerine on tane kılıç inip kalkarken. kılıcını bile kaldırmıyordu.

Kuni'nin askerleri kılıçlarını geri çektiklerinde hiç kan olmadığı görüldü. Ölü bedenleri ters çevirdiklerinde, bunun nedenini anladılar: Cocru'lu askerlerle, saman ve bezden yapılmış kuklalarla savaşıyorlardı.

Kafaları karışmıştı ve bu olan bitene inanamıyorlardı.

Güneş, yine bir anlığına karardı. Kuni'nin askerleri başlarını kaldırıp baktıklarında, Cocru renklerini dalgalandıran elli hava gemisinden oluşan bir filo gördüler. Hava gemileri Zudi'nin üzerinde havada asılı dururken, gemilerden askerler atlamaya başladı; adamlar başlarının üzerinde büyük ipek balonlar açarak düşme hızlarını yavaşlatıyordu.

İKİ SAAT ÖNCESİ

Mata, etrafındaki dünyanın belli belirsiz farkındaydı; loş bir ışık ve ses karışımı vardı. İki gün iki gecedir Cocru ovaları boyunca at sürüyordu. Fakat yorgun hissetmiyordu. Etrafındaki her şeyin dikkatini dağıttığını düşünüyordu; ihtiyacı olan tek şey önündeki dar yolu görmek, Réfiroa'nın gövdesinin altında inip kalktığını hissetmek ve bedenini uyum içinde hareket ettirmektir. Zudi'ye varacak ve sonra da ya zafer elde edecek ya da bu yolda ölecekti. Başka hiçbir şeyin önemi yoktu. Hayatı bu kadar basitti.

Fakat önünde bir engel vardı. Dizginlere asıldı ve büyük siyah atını iki günden beri ilk defa yavaşlattı. Bir hava filosu başının üzerinde dönüyordu. Hava gemilerinden biri daha önceden yola inmişti ve Toru'lu Pering bunun önünde dikiliyordu.

“Kiji Dağı'na ulaşmaksızın,” dedi Pering, “hava gemilerinin, kaldırma gazı ikmali yapmalarının yolu yok. Gemilerden bazılarını diğerlerini yeniden doldurmak için kullanmazsak, filomuzu havada daha uzun süre tutamayacağız.

Mata başını salladı. “Bugün Zudi'de olmak niyetindeyim.”

“Karşı taraf senden daha üstün, ama durumunuzu eşitlemenin bir yolu var.”

Pering planını anlatırken, Mata onu dinledi ve kahkahalarla güldü. Fikrin cesurluğu ve simetrisi hoşuna gitti. Kuni'nin kirli oyunları gibi değildi. Pering'in planında onur, yiğitlik ve erkeklik vardı. Muhteşemdi.

Mata hava gemisinden atlayıp birkaç saniye içinde yüzlerce metre düşerken, aklındaki tek düşünce, o an yaptıkları şeyin bir kartalın çaresiz avına doğru yere inmesine ne kadar çok benzediği idi.

Sonra, Pering'in tasarladığı hava balonu sırtında serbest kaldı. Yüksek bir gümleme sesiyle açıldı ve Mata'nın bedeninden hızla uzaklaşarak havayı tuttu. Mata, birdenbire yukarı çekilmiş ve çok daha yavaş bir hızda düşmeye başlamıştı.

Ve işte, artık bir Mingén şahiniyim.

Başını kaldırdığında, havayı tutan bembeyaz ipekten çemberi gördü. Aşağıya baktığında ise Zudi'nin küçücük evlerini, düzenli sokaklarını ve başlarını kaldırıp bu yeni görüntüye bakan insanların şaşkın yüzlerini gördü.

Mata güldü. Zudi'yi savunanlar samandan yapılmış yemlerle oynanadursun, o tıpkı daha önce de bir kez yaptığı gibi Zudi üzerine gökyüzünden ölüm yağdıracaktı. Gerçi, Kuni'yle yan yana savaştıkları o günün üzerinden şimdi çok uzun zaman geçmiş gibi görünüyordu.

Evler, sokaklar ve yüzler, altında git gide büyüdüler. Mata, Naroénna'yı öne doğru uzattı ve savaş şehvetinin damarlarında aktığını hissetti. Savaş çılgınlıklarını atmaya başladı. Bu sefer şüpheye yer olmayacaktı.

Mata Zyndu'un havadan yaptığı sürpriz saldırı, tam bir başarıydı. Cocru askerleri, şehir kapılarında bulunan küçük garnizonun hakkından çok hızlı bir şekilde geldiler ve Dasu ordusunu Zudi Surları'nın dışında bıraktılar.

Mata'nın adanları şehri ateşe verip Kuni'yi ararken, kapılar kapalı olduğu için dışarıda kalan elli bin kişilik ordunun elinden şehrin surları etrafında çaresizce koşuşturmaktan başka bir şey gelmiyordu. Sadece birkaç düzine Dasu askeri, savaş uçurtmalarını kullanarak şehre geri dönebildi; bunların arasında, lordlarını terk etmek düşüncesine katlanamayan Mün Çakri ve Than Carucono da vardı. Fakat bunun, yangını çay fincanlarıyla söndürmekten farkı yoktu ve Dasu ordusu kısa sürede teslim oldu.

Yüzbaşı Dosa, Mün Çakri, Rin Coda ve Than Carucono, Kuni ve ailesinin bulunduğu Belediye Başkanı'nın evine kötü haberlerle koşular.

"Efendim, Zudi düştü! Mata'nın adamları az sonra burada olacaklar. Başkomutan Mazoti'nin acil bir durumda kullanılması için geride bıraktığı bir tane haberci hava gemimiz var. Avluda havalanmak için hazır bekliyor. Hemen ona binmelisiniz!"

"Onları sokaklarda oyalayabildiğim kadar oyalayacağım," dedi Yüzbaşı Dosa ve askerleriyle gitti.

Kuni, herkesi toparlamak için oraya buraya koşturmaya başladı. Haberci gemisi küçüktü ve bütün hizmetkârları geride bırakmak zorunda kalacaklardı. Kuni'nin babası Féso Garu, Kuni, Jia, çocuklar, Risana, Soto, Otho, Mün, Rin ve Than gemiye bindiler. Hareket etmek şöyle dursun, kendi etrafında dönmek için bile yeterli alan kalmamıştı.

Hava gemisi havalanmıyordu.

"Çok kalabalığız," dedi Mün.

"Mata, bütün bu süre boyunca bana dokunmadı ve muhtemelen öyle yapmaya da devam edecek. Eğer öleceksem, burada, evimde öleceğim." Féso Garu, Kuni'nin itirazlarına rağmen gemiden indi. Fakat gemi hâlâ havalanmıyordu.

"Kaldırma gazı seviyesini önceden kontrol etmeyi unuttuk," dedi Than. Çarpışan kılıçların çıkardıkları sesleri ve sokaklardaki Zudi'li-lerin çığlıklarını duyuyorlardı. Mata'nın adamları uzakta değillerdi.

Than, Rin ve Mün, hepsi birden indiler. Gemi yerde kalmak için inat ediyordu.

Sıra Soto'ya geldi. "Mata bana asla zarar vermez," dedi Soto. "Endişelenmeyin."

Jia ve Otho bir an birbirlerine baktılar. Otho, ona gülümsedi ve tek bir söz söylemeden gemiden dışarı adımını attı. Jia gözlerini kapadı, kalbi yerinden çıkacakmış gibi çarpıyordu.

İkisi de böyle bir günün geleceğini biliyorlardı. Bir kalpte birden fazla aşka yer olduğu doğru olabilirdi; fakat bu dünyada kadın, yine de, erkeğin yapmak zorunda kalmadığı seçimleri yapmak zorundaydı. Jia bakışlarını çevirdi.

Gemi kımıldadı, fakat yeniden yere oturdu.

Risana ve Jia birbirlerine baktılar. Risana döndü, Kuni'yi öptü ve gemiden inmeye başladı. Hamile karnı yüzünden zorlanıyordu ve hareketleri yavaştı.

"Hayır, hayır," dedi Jia. "Sen, Kuni ve çocuklarla gidiyorsun. Ben Soto ve Otho'yla kalacağım. Mata'yla uğraşmaya alışkınım. Başımın çaresine bakarım."

Kuni'nin yüzü, endişe ve acıyla buruştu. "Hayır, bu doğru değil. İkiniz de gemide kalıyorsunuz. Ben kalıp Mata'yla kendim konuşacağım."

Herkes buna itiraz etti. En fazla Mün'ün sesi çıktı. "Sen gitmezsen, bu yaşananların hiçbir anlamı kalmaz. Lord Garu, bizi kurtarmak ve intikamımızı almak için gitmek zorundasın."

Kuni, Jia'ya ve sonra Risana'ya baktı, sonra yine Jia'ya ve ardından yine Risana'ya. Birdenbire çocuklara döndü ve diz çöktü. "Timu ve Théra," dedi, çok âdeti olmadığı üzere onların resmi adlarını kullanarak, "Benim için cesurca bir şey yapacaksınız, tamam mı?"

Çocukları geminin kapısına götürdü ve Soto'dan gelip onları almasını istedi.

"Aklını mı yitirdin!" diye bağırdı Jia. "Böyle bir şeyi nasıl aklından geçirebilirsin?"

"Mata çocuklara zarar vermez," dedi Kuni. "Fakat ne olursa olsun, seni bir daha geride bırakamam. Senden bir tane daha olmayacak, ama her zaman başka çocuklarımız olabilir."

"Jia haklı," dedi Rin Coda. "Bu çılgınlık." Kapının önünde durdu ve çocukları geminin içine geri itti. Kuni, Soto'ya bağırırmaya devam ediyordu ve çocukları yeniden dışarı itti; Rin onları yine geriye itti. Soto orada öyle duruyor ve ifadesizce seyrediyordu.

“Bu kadar saçmalık yeter,” dedi Jia. Kuni’yi sert bir şekilde geminin içine itti ve çocukları öpmek için eğildi. Sonra, Risana’ya döndü. “Küçük Kız Kardeşim, lütfen onlara dikkat et.”

Risana başını salladı ve Jia kararlı bir şekilde geminin dışına adım attı.

“Anne, anne!” Timu ve Théra bağıryorlardı. Kuni yaşlı gözlerle hava gemisinin kapısını kapatırken, Risana onları tutarak engellemek zorunda kaldı.

Şimdi sadece Kuni, Risana ve iki çocuğun ağırlığını taşıyan gemi, yavaşça gökyüzüne yükseldi. Rin Coda, gemiyi siyah bir bezle örtmeye özen göstermişti. Hem gökyüzündeki hem de yerdeki takipçileri, tam olarak nereye bakmaları gerektiğini bilmedikleri sürece, gecenin çöktüğü gökyüzünde onları seçmekte zorlanacaklardı. Gemi, yıldızlı gökyüzünde küçük bir gölge olarak görünene kadar yükseldi ve sonra güvenli Géfica’ya yönelerek, kuzeye döndü.

Jia, bir an için, keşke her zaman bu kadar güçlü ve Kuni’nin inandığı gibi her şeyin üstesinden tek başına gelmeye muktedir görünmeseydim diye diledi.

Soto ve Jia geride kalan grubun bir kenarında dikiliyorlardı. Soto, ona anlamlı bir bakış gönderdi ve alçak bir sesle, “Kuni ve sen, orada, iyi bir tiyatro oyunu sergilediniz,” dedi.

Jia’nın yüzü bir anda öfkeden kıpkırmızı kesildi. “Ne demek istediğini bilmiyorum.

Soto gözlerini devirdi. “Kuni, her ikinizi de çocuklarından vazgeçecek derecede, eşit sevdiğini göstermek için bir sevgi gösterisinde bulundu. Çok az adam karılarını çocuklarına tercih edeceği için, senin gözünde puan kazanmaya çalışıyordu. Bu, aynı zamanda, Dara halkı arasında güzel bir hikâyeye yol açacaktı.”

Jia üzgün üzgün gülümsedi. “Kuni her zaman zekidir.”

“Senin kadar zeki değil. Çocukları Risana’yla bırakıp burada benimle kalarak, onların ikisini de kendine borçlu bıraktın. Risana, artık her zaman senin onun hayatını kurtardığını düşünecek ve Kuni de yaptığın bu fedakârlık yüzünden her zaman kendisini suçlu hissedecek. Gelecekteki saray entrikalarının temellerini attın. Bu yatırım, bir gün, yüz katıyla geri dönebilir.”

“Sen, ikimizi de hesapçı ve soğuk insanlar yerine koyuyorsun,” dedi Jia. “Yaptıklarımızı sadece aşka bağlayamaz mısın?”

Soto güldü ve bir süre sonra Jia da gönülsüzce ona katıldı. Doğrusunu söylemek gerekirse, Jia bile yaptığı şeyi neden yaptığından emin değildi. Bu davranışı, Risana'yla siyasi konumları için itişip kışmakla açıklanamazdı sadece; fakat bencillikten bütünüyle uzak olduğu da doğru değildi. Bazen, rol yapan benliğin nerede bittiğini ve gerçek benliğin nerede başladığını söylemek zordu. Fakat bu “gerçek” benlik, sergilenen bir dizi oyundan başka neydi ki zaten?

Aşk karmaşık bir şey, diye, istemeyerek de olsa kabul etti.

“Burada acıdığım tek aptal, şu kız, Risana. Kiminle uğraştığı hakkında hiçbir fikri yok,” dedi Soto.

Bu kısa neşe anı, sokakta bağrıışan adamların sesi ve kılıç şakırtılarıyla kesildi. Belediye Başkam'mn evinin kapıları sert bir şekilde açıldı ve bedeni oklarla delik deşik olmuş kanlar içindeki Yüzbaşı Dosa sendeleyerek girdi.

Mata burada.

LIRU NEHRİ'NDE BAŞA BAŞ MÜCADELE

DIMU VE DIMUSHI: *PRINCIPATUS*'UN
DÖRDÜNCÜ YILININ DOKUZUNCU AYI

Mata Zyndu'nun Zudi'deki sürpriz zaferi, bütün Dara'da bir mit haline geldi.

“Her bir adamı yirmi adam gücüyle savaşmıştı ve *hegemon* kendisinininkinden on kat daha büyük bir gücü işte böyle mağlup etmişti.”

“Mata Zyndu, Eithowéo'nun yeryüzüne inmiş hali. Elini salladığında, gökyüzünden onun için savaşacak askerler yağar.”

“Kuni Garu bir *cruben*'e binmiş olabilir; fakat Mata Zyndu *cruben* bifteğini akşam yemeği olarak yer.”

Kuni Dimushi'ye sağ salım kaçtıktan sonra, hemen Başkomutan Mazoti'yi çağırdı.

“Sırada ne var?” diye sordu Kuni.

“İlk önce, kaybettiğin orduyu yeniden yaratmalıyım.”

Bu söz karşısında Kuni Garu yüzünü ekşitti, fakat Başkomutan Mazoti lafı asla dolandırmazdı.

“Zudi düştükten sonra, birliklerin çoğunun Géfica'ya kaçtıklarını düşünüyorum; yine de, hiç şüphesiz çoğu da firar etti. Leydi Jia'nın bile tutsak edildiğini düşünürsek, yaşadığın bu aşağılanmadan sonra moralleri yükseltmek çaba gerektirecek. Marki Yemu'nun ‘asil süvarileri’ hâlâ Cocru'da *hegemon*'un başını ağrıtmaya devam ediyorlar; *hegemon* da haliyle ikmal yollarının emniyetini sağlayıncaya kadar Géfica'yı işgal edemez.”

“Diğer Tiro devletleri ne durumda?”

“Şu anda birçoğu, senin yanında yer almaktansa Mata’nın yanında yer almanın daha akıllıca olacağını düşünüyorlar. Bununla birlikte, Dük Theca Kimo, kararlı bir şekilde senin tarafında kalmaya devam ediyor. Arulugi’yi şu anda kendi kontrolü altında tutuyor ve kaderi bariz bir şekilde senin başarına bağlı. Hem Hilal Adası’nı hem de Écofi’yi ezip geçmek için izin istedi; bu adalarda az bir nüfus yaşadığı göz önüne alınırsa, bunu yapmak kolay olacaktır.”

“Bırak yapsın.”

“Onun gereğinden fazla güçlenip, Mocri’nin Kurt Pençesi’nde yaptığı gibi bağımsızlığını ilan edebileceğinden endişe etmiyor musun?”

“Mata’nın zayıflığı insanlara güvenmemesinden kaynaklanıyor; bu yüzden de onun peşinden giden herkes en sonunda ona ihanet ediyor. Aynı hataya düşmek istemiyorum.”

Mazoti, düşünceli bir halde başını salladı.

Cocru ve Dasu, yeniden Liru Nehri’nin açıklarında beklemeye başladılar.

Mata, Zudi’de ele geçirdiği esirleri Dimu’ya getirdi. Kuni’nin Noda Mi ve Doru Solofi’yi serbest bırakması karşılığında, Mün Çakri, Rin Coda ve Than Carucono’yu geri vermeyi kabul etti. Fakat Kuni’nin sayısız girişimine rağmen, ailesini vermedi.

Mata, elde ettiği psikolojik avantajı sonuna kadar kullanmaya karar verdi. Düz tabanlı bir tekneyle –yavaş ve sığ yerlerde gidebildiği için askeri bir tehdit oluşturmuyordu– Liru Nehri’nin ortasına geldi ve Kuni’den müzakerelerde bulunmak için ona katılmasını istedi.

Kuni, kendi düz tabanlı teknelerinden birine bindi. Her ikisi de kendi teknelerinin üst güvertelerinde *mipa rari* pozisyonunda oturdular; birbirlerine bakarken, nehrin gümüş rengindeki suyu aralarından akıp gidiyordu.

“Kardeşim.” Mata, bu sözcüğü ağzından bir laneti tükürür gibi söyledi. “Seni Zudi’de görmeyi umuyordum, fakat belli ki beni göremeyecek kadar utanç içindeydin.”

“Kardeşim.” diye iç çekti Kuni. “Hâlâ dost olmamızı dilerdim. Pan’a senden önce girdim diye kıskançlık yapıp için öfkeyle dolmasaydı, bunların hepsinin önüne geçilmiş olacaktı. Birlikte imparatorluğun yıkıntılarından yepyeni bir Dara kurmuş olacaktık.”

Bu durumda neler olabileceğini düşünerek, ikisi de bir süre sessizce oturdu.

“Yine de, olaylar benim öngörümü doğruladı. Şimdi, bana karşı isyan halindesin.”

Kuni başını salladı. “Ben seninle değil, senin temsil ettiğin düşünceyle savaşıyorum. İmparator Mapidéré’nin hayalini yeniden yaratmak istiyorum; ama ben, bu sefer, doğrusunu yapacağım. Sen, dünyanın Tiro devletlerine bölünmüş olarak kalmasını, büyük soyluların savaşçı şanına hizmet eden sonu gelmez savaşların devam etmesini istiyorsun. Ben, bunların hepsine son vermek ve sıradan insanlara hayatlarını barış içinde sürdürmeleri için bir şans vermek istiyorum. Mata, yolumda durma. Çekil ve dünyanın mührünü bana ver.”

“Sen de benim kadar ihtiraslısın; tek farkın, arzularını yalanlarla giydirmen. Eğer bu şirin sözlerine gerçekten inanıyorsan, aramızdaki bu farklılıkları neden teke tek bir dövüşle çözmüyoruz? Bizim meselemiz yüzünden başka kimseler ölmesin. Sen, ben ve kılıçlarımız kaderimize karar versin. Galip gelen, bu dünyayı kendi iradesine göre yeniden kursun.”

Kuni güldü. “Beni böyle bir şeyi kabul edeceğimi düşünecek kadar iyi tanıyorsun. Kavgada seninle boy ölçüşemem, fakat savaşlar sadece kol gücüyle kazanılmaz.”

Mata adamlarına bir el işareti yaptı ve adamlar teknenin içine girerek geniş bir et kesme tahtasıyla tekrar dışarıya çıktılar.

Kuni, kafası karışmış bir halde bakıyordu.

Bir daha içeri girdiler ve bütün bir köpek balığını içine alıp pişirecek kadar geniş bir kazanla dışarı çıktılar. Kazanı güvertenin açık havasında ateşin üzerine koyarak, içinde su kaynatmaya başladılar.

Kuni’nin kalbi sıkışmaya başladı.

Adamlar içeri girdiler ve dev bir balta büyüklüğündeki mutfak bıçağıyla çıktılar. Bıçağı kaldırmak için bir adamın iki elini birden kullanması gerekiyordu.

Kuni ayağa kalktı. Mata’ya durmasını söylemek istedi.

Adamlar son bir kez gemiye girdiler ve bir domuz gibi sıkıca bağlanmış çıplak bir adamla dışarı çıktılar. Kuni, onun, babası Féso Garu olduğunu gördü. Adamın ağzı bağlanmıştı ve gözleri korkudan yerlerinden fırlamıştı.

Mata’nın adamları, Féso’yu et kesme tahtasına yatırdılar. İri yarı bir adam, kocaman mutfak bıçağını aldı ve bir cellât gibi bıçağı başının üzerine kaldırdı.

“Kuni, teslim ol. Yoksa babanı senin önünde pişireceğim ve yiyeceğim.”

Kuni'nin beynine kan hücum etti; nerdeyse bayılacaktı. Fakat önündeki parmaklıklara tutundu ve yüzünde beliren bütün heyecan iladesini sildi. Mata'nın bu tehdidinde ne kadar ciddi olduğunu kestiremiyordu. Bu, haydutluk zamanlarında oynadığı kâğıt oyunları gibiydi; bir farkla ki, bu sefer ortaya çok şey sürmüştü.

“Eğer teslim olursan Kuni, Dasu ve Rui'de kalmana izin vereceğim ve bütün adamlarımı bana sadakatsizliklerinden dolayı affedeceğim.”

Yalan söylüyor, diye düşündü Kuni. Mata, ihanetten her şeyden daha fazla nefret eder. Ne beni ne de adamlarımı asla affetmeyecek. Eğer teslim olmayı kabul edersem, hepimiz öleceğiz.

Kuni yerine oturdu ve ayaklarını *thakrido* pozisyonunda rahatlatı. “Devanı et, Mata. Pişir onu. Pişir babamızı.”

Mata Zyndu gözlerini kıstı. “Ne?”

“Bana bir zamanlar ‘kardeşim’ derdin, öyleyse benim babam senin de babandır. Eğer babamızı bugün pişirmek istiyorsan, seni durdurmayacağım. Sadece, bana da birazını ayırdığından emin ol. Ben de tatmak istiyorum.”

“Ne tür bir evlatsın sen?”

Kuni, dikkatinin her zerresini yüz kaslarına, diline ve gırtlığına odaklamıştı. *Rol yap!* “Senin yerini almak niyetindeysem, tek bir insanı kaybetmenin bana engel olacağını düşünüyor musun? Jia senin ellerindeyken Rui'yi işgal ettim; Zudi'de çocuklarımı terk etmeye hazırdım; beni küçümseme, zira senin kadar tehlikeli ve acımasızım. Pek çok insanın ölümüne şahitlik ettim. Şimdi, acele et ve onu öldür.”

Mata, Kuni'ye kederle baktı. Bu idamı bir sinama niyetine sahnelemişti ve Kuni'nin bu konuşması ona güvenmemekte haklı olduğunu göstermişti; zira Kuni son derece soğuk, hesapçı ve ahlaksızdı. *Babasını öldürüp yiyeceğime bir an bile olsa nasıl inanabilir? Kendi ahlakını iflah olmaz bir biçimde bozduğu içindir ki, benim bu kadar alçalabileceğimi düşünüyor.* Bu adamın aşmak istemeyeceği hiçbir çizgi yoktu; ihtiras onu yakıp bitirmişti. Ona bir zamanlar kardeşim demiş olması inanılır gibi değildi!

İnsanların kalplerinin içini görmek imkânsız. Zihnindeki son umut ışığı da sönmüştü.

Kuni, Mata'nın gözlerine istekle bakarak, öne doğru eğildi. “Pişir onu! Onu pişir ki, ben de seni bir gün bu kazanın içine nasıl koyacağımı düşüneyim bıkip usanmadan.”

Mata başını salladı. Bugün, Kuni'ye ahlaken ondan üstün olduğunu gösterecekti ve ailesine olan sadakatsizliğini yüzüne vurarak onu utandıracaktı. Kuni'de bir utanma duygusu kalıp kalmadığı bile şüpheliydi. Kuni'nin sorunu hep bu olmuştu; bir damla olsun onur taşı mıyordu.

Mata ateşin söndürülmesini emretti ve Féso Garu içeri götürüldü. "İnsanlar en sonunda gerçek hallerine dönerler. Sen acımasız bir eşkiyasın Kuni ve Dara halkı senin bu aldatıcı görüntünün gerisindekini görecek."

Mata, Dimu'ya doğru yelken açtı; Kuni, güverteye yığılıp kalmadan önce Mata'nın gözden kaybolmasını bekledi. Elbiseleri terden sıırılsıklam olmuştu ve kalbi sanki yerinden sökülüyormuş gibi hissediyordu.

Kuni'nin Mata'yı kandırmış olması, Mata'nın oyununun başkalarında işe yaramayacağı anlamına gelmiyordu. Rin Coda, hemen Kuni'ye Mata'nın düşüncesini kendisi için kullanmasını önerdi. "Birkaç Tiro devleti seninle müttefik olmayı kabul etti," dedi Rin. "Biraz güvence göz çıkartmaz. Ayrıca, o prens ve prensesleri burada tutmak bana daha çok istihbarat toplama fırsatı verecek."

"Ah, Rin," dedi Kuni, yüzündeki acı gülümsemeyle. "Şimdi, seni istihbaratın başına getirmiş olmanın iyi bir fikir olup olmadığını düşünüyorum. İşlerini Karanlık yöntemlerle yürüten adamlarla gereğinden fazla takılıyorsun."

"Yolun iyi aydınlatılmış ya da karanlık olması önemli değil," dedi Rin, "önemli olan gideceğimiz yere varmaktır."

Kuni, müttefiklerine ailelerinin güvenliği konusunda endişeli olduğunu ileten ulaklar gönderdi. Belki, diyordu, ailelerin Dasu ordusunun koruması altında olacakları Dimushi'ye gönderilmeleri en iyisiydi. "Aileleriniz benim yanımdayken, sevdikleriniz için endişelenmeden *hegemon*'la savaşmaya devam edebilirsiniz."

Tiro kralları, rehineleri gönülsüzce Kuni'ye gönderdi.

PRINCIPATUS'UN BEŞİNCİ YILININ ÜÇÜNCÜ AYI

Resmi olmayan bir ateşkes, Liru genelinde uygulanmaya başlanmıştı. İnsanlar, her an yeniden ısınabilecek bir savaş bölgesinde, nehir boyundaki hayatlarını ellerinden geldiğince iyi bir şekilde sürdürmeye çalışıyorlardı. Ticaret gemileri ve balıkçı tekneleri, nehrin yukarı ve aşağı bölgelerine temkinli bir şekilde yol alıyorlardı. Sivil

gemiler için kontrol ve güvenli geçiş bölgeleri müzakere edilmesi gerekiyordu. Zaman zaman Kuni ve Mata, bu konuları ele almak için birbirlerine temsilciler gönderiyorlardı.

Bir gün, Mata'nın bir temsilcisi, Luan Zya'nın onu karşıladığı Dimushi Limanı'na geldi.

“Hoş geldiniz, hoş geldiniz! Üstat Pering'den bir mesaj mı getiriyorsunuz? Kendileri nasıllar?”

İsmi Luving olan temsilcinin kafası karışmıştı. “Üstat Pering'den bir mesaj mı?”

“Ah, elbette.” Luan Zya ona baktı ve işbirlikçi bir şekilde göz kırptı. Umursamaz bir tavır takınarak, temsilcinin yanında getirmiş olduğu iki muhafıza göz attı. “Burada çok fazla kulak var. Hegemon'un sağlığı nasıl?”

Luving, Luan'ın yorumunu kafasının içinde tekrar tekrar çevirdi. *Luan, Pering hakkında ne demek istedi? Ve beni gördüğüne neden bu kadar mutlu oldu?*

Luan, Luving'i Dimushi'deki en iyi restorana götürdü ve altın kakmalı fildişi yeme çubuklarıyla servis edilen ve otuz ayrı tabaktan oluşan zengin bir yemek sipariş etti. Bir kadın garson içeri girdi, odaya ağır ve güzel bir koku yayan tütsüleri yaktı.

“Dasu'da dumanla yemek yemek moda,” dedi Luan. “Damağı temizliyor ve baharatların lezzetlerinin daha iyi hissedilmesini sağlıyor.”

Yemek saatlerce sürdü. Luving sersemledi ve uykusunun geldiğini hissetti. Bir süre sonra, Luving'e eşlik eden iki muhafız dik durmakta zorlanmaya başladılar.

“Çok içtiler,” dedi Luan, gülerek. Hizmetkârları çağırdı ve onlara muhafızları uyumaları için aşağıdaki özel bir odaya götürmelerini söyledi.

“Şimdi yalnız kaldığımıza göre, Üstat Pering'den getirdiğin mesajı bana rahatça verebilirsin,” dedi Luan Zya.

“Üstat Pering'den bir mesaj yok,” dedi Luving, şaşırmış bir halde. “Hegemon'un emirleri üzerine, nehrin yukarısında yer alan Kidima civarındaki balık avlama haklarını görüşmek için geldim buraya.”

“Toru'lu Pering tarafından gönderilmedin, öyle mi?” diye sordu Luan, şüpheli bir tavırla.

“Hayır,” dedi Luving.

Luan iç çekti, başını salladı ve gözlerini devirdi. Sonra da, gülmek için kendisini zorladı. “Ne söylediğimi bilmiyorum. Sanırım

sarhoş oldum. Bugün sana söylediğim her şeyi unut. Gut hastalığım için aldığım şu bitki karışımı yüzünden olmalı. Aklımı çok karıştırıyor. Lütfen, bağışla beni... Ben... gitmeliyim.”

Ayağa kalktı ve telaşla merdivenlere yöneldi.

Tütsülerden çıkan duman havada fantastik ve değişen şekiller –eğilip bükülen halkalar, titreşen kubbeler, dalgalanan şeffaf hava kabcıkları– olarak asılı kalmaya devam etse de odadaki hava temizleniyor gibiydi ve Luing zihin açıklığının geri geldiğini hissetti. O günkü olaylar hakkında uzun uzun düşündü ve sanki sisin içinde canavara benzeyen bir şekil birden gözüne çarpmış gibi, cüretkâr bir karara vardı. Fakat daha fazla kanıta ihtiyacı vardı.

Hizmetkârlar, Luing’e handaki odasını göstermek için geldiler. Luing, müzakere etmek için geldiği konuyu Kral Kuni’nin temsilcileriyle ne zaman görüşeceğini sorduğunda, hizmetkârlar hiçbir fikirleri olmadığını söylediler.

Bir sonraki gün, Dasu’lu küçük bir memur olan Daco Nir, Luing’i görmeye geldi. Daco, Luing’e karşı kaba ve soğuktu ve görüşmeler bir sonuca ulaşmadı. Öğle yemeği zamanı geldiğinde Daco, Luing’e birkaç bakır bozukluk verdi ve ona yiyeceğini sokak satıcılarından almasını söyledi.

“Biraz olsun ilerleme kaydedeceğimizi düşünmüyorum, yanlış mı? Günün geri kalanında meşgul olacağım için seni iskelede uğurlamaya gelemeyeceğim, sağ salim git.” Daco ortadan kayboldu.

Luan Zya, Leydi Risana ve “Daco Nir”, *hegemon*’un temsilcisinin küçük teknesi limanı terk ederken, antreponun penceresinden seyrettiler.

“Yeteneğinin gerçekten de eşi yok,” dedi Luan, Risana’ya. “Dün, tam da onun görmesini istediğin şeyi gördü.”

Risana, teşekkür anlamında başını eğdi. “Çok naziksin. Bu sadece bir salon hilesiydi.” Rin Coda’ya döndü ve gülümsedi. “Fakat şu haline bak! Yüzün bugün buz gibi sert, temsilcinin çayına düşen buz tanelerinin tınladığını duyduğuma yemin edebilirim.”

“Epey pratiğim var. Bu ifadeyi takındığımda, insanlar krala ulaşabilmek için bana daha çok ödüyorlar.”

Luan başını salladı ve üçü de güldüler.

Luing, bugün muhatap olduğu muameleyi dünkü muameleyle karşılaştırdı. Önceki gün, Kuni Garu’nun en yakın danışmanı olan Luan ona onur konuğu gibi davranmıştı; çünkü Luing’in Toru’lu Pering tarafından gönderilen gizli bir elçi olduğunu düşünmüştü.

Fakat bugün, şu küçük bürokrat ona karşı kibirliydi ve başından savmak istemişti; ne de olsa Kuni'nin adamları, onun *hegemon* tarafından gönderilen bir elçi olduğunu teyit etmişlerdi. Neler olduğu gün gibi ortadaydı.

“*Hegemon*, bunun, Garu'nun hilesinden başka bir şey olmadığını görmüyor musunuz?”

Mata, Toru'lu Pering'in titreyen bedenine soğukça baktı. Pering'i her zaman değersiz bulmuştu.

Bu adam bir savaşçı değildi, sadece bir *danışmandı* ve pekâlâ da hilelere bel bağlayan Kuni Garu'nun etkisi altında kalabilecek türden adamlardandı. Sadece savaş alanında anlaşılabilecek soylu erdemleri kavrayamazdı. Toru'lu Pering, bazı iyi fikirler öne sürmüş olsa bile, genellikle müdahaleciydi ve sık sık köstek olurdu. Mata, onun, kendisine karşı planlar yaparak Kuni Garu'yla gizli bir işbirliği içinde olduğuna inanmaya dünden istekliydi.

“Luan Zya, senden bir mesaj bekliyordu. Ona, benim savaş düzenimin detaylı bir listesini mi sunacaktın? Subaylarıma rüşvet vermesini mi önerecektin? Kuni'ye benim başımı bir tepsi üzerinde mi sunacaktın?”

Toru'lu Pering korkudan değil, fakat öfkeden titriyordu. Beraber oldukları süre boyunca, Mata'ya sadık bir şekilde hizmet etmiş ve onun daha zekice savaşmasını, düzenbaz Kuni'ye karşı daha tetikte olmasını sağlamaya çalışmıştı. Yine de Mata böyle basit bir oyuna geliyordu; beş yaşında bir çocuğun bile düşmeyeceği bir oyuna.

“Eğer bana gerçekten güvenmiyorsan,” dedi Pering, “lütfen istifamı kabul et. Eve, Çaruza yakınlarındaki babadan kalma çiftliğime dönmek ve tatlı patates yetiştirmek istiyorum. Dostu düşmandan ayırt edemeyen bir lorda hizmet etmeyeceğim.”

“Kabul ediyorum. Evine git, yaşlı adam.”

Pering yol boyunca yürüyordu, fakat zihni karmakarışık ve kalbi isyan ediyordu.

Kendi başarısızlığına duyduğu üzüntü ve öfkeyle tükenmişti. Mata Zyndu'ya stratejinin değerini öğretmekte başarısız olmuştu. Ona, Kuni Garu'nun ne kadar tehlikeli ve ortalık karıştırıcı biri olduğunu göstermekte başarısız olmuştu. Bir danışman olarak başarısız olmuştu. Bütün hizmetinin karşılığı olarak, en sonunda eline geçen “yaşlı adam” lakabıydı.

Fakat Toru'lu, gerçekten de yaşlı bir adamdı; rahat bir araba ve genç yardımcılardan oluşan bir ekip olmadan uzaklara tek başına yolculuk etmenin zahmetine alışkın değildi. Midesi ağrıyordu ve sıcaaktan başı dönüyordu; fakat durup da su içemeyecek kadar öfkeli ve üzgündü.

Erkekler ve kadınlar, geri dönüp kaçmasını söyleyerek yanından aceleyle geçiyorlardı. "Eşkıyalar geliyor!"

Toru'lu onları duymadı. Hâlâ, neyi farklı yapabilirdi diye düşünüyordu. *Aptal Mata, seni zafere götürebilirdim, bunu bil!*

Dasu'nun Fırtına Akıncıları yetiştiler. Geçen atlılardan bir tanesi kılıcını özensizce, öylesine savurdu ve Pering kendisi için üzölmeyi bıraktı; hatta düşünmeyi tamamen bıraktı. Başı havada uçtu.

Luan ve Kuni, planlarının başarısına kadeh kaldırdılar.

"Mata'nm ona tavsiyede bulunacak kimsesi kalmadı artık."

Kuni içti, fakat içini burkan bir pişmanlık hissetti. Toru'lu Pering, isyanı en kritik zamanda kurtarmış olan yetenekli bir adamdı ve daha iyisini hak etmişti. Kuni, zaferi takip eden zaman süresince, bu kadar kan dökmüş olmaktan rahatsızlık duyuyordu. Sonuç, araçları her zaman haklı kılar mıydı?

Keşke, tanrılar ona net bir yanıt verebilselerdi.

"Açık ve net yanıtlar yok," dedi Luan Zya.

Kuni onun durakladığını fark etti, içkisini ancak yarılamıştı. Luan, belli belirsiz güldü ve kupayı başına dikti.

"Geleceğı bilmek demek, seçeneğinin olmaması demektir," diye devam etti Luan Zya. "Başka biri tarafından bir sayfanın üzerine iliş-tirilen harflerden ibaret olmak demektir. Bizler, her şeyin bir şekilde yoluna gireceğine güvenerek, sadece en iyisi olduğunu düşündüğümüz şeyi yapabiliriz."

"Biliyorum," dedi Kuni. "İnsanlar, benim aydınlık bir yol gördüğümü düşünüyorlar; fakat ben de karanlıkta el yordamıyla ilerliyorum."

"Belki Tanrıların da yaptıkları budur."

BAŞKOMUTANIN STRATEJİSİ

RIMA VE FAÇA: *PRINCIPATUS*'UN
BEŞİNCİ YILININ ÜÇÜNCÜ AYI

Cocru ve Dasu, Liru'da eşit güçlere sahip olduğu için, Luan Zya ve Gin Mazoti stratejik güç dengesini değiştirecek bir planı Kuni Garu'ya sundular.

Kuzeyde, Faça ve yeniden kurulan Rima –herkes onun Faça'nın liderliğini takip ettiğini farz ediyordu– bağlılık yeminlerini birkaç kez Dasu ve Cocru arasında gidip gelerek değiştirmişler ve böylece her ikisi tarafından da işgal edilmekten kurtulmuşlardı. Kuni'nin yaşadığı son askeri başarısızlık nedeniyle ikisi de, yakın bir geçmişte Mata'ya bağlılıklarını ilan etmişlerdi.

Diğer devletler için örnek teşkil edebilirlerdi.

Başkomutan Mazoti, yanına beş bin kişilik küçük bir kuvvet alarak Dimushi'den ayrıldı ve Rima'ya yakın olan Zathin Körfezi kıyısına gitti. Orada, tek kişilik bir balıkçı kayığıyla, Faça'nın başkenti olan sisle kaplı Boama'ya kılık değiştirerek tek başına giden Luan Zya'ya veda etti.

Mata Zyndu, ormanlarla çevrili eski Rima'nın topraklarının üzerinde altı yeni Tiro devleti kurmuştu. Bir yıllık savaş döneminden sonra, yeni Tiro devletlerinin çoğu ortadan kaybolmuşlardı ve bütün ülke, şimdi, Na Thion Sarayı'na ilk geldiğinde Kral Jizu'nun öğretmenlerinden olan Zato Ruthi'nin kontrolü altında birleştirilmişti. Zato, daha sonra Jizu'nun, Na Thion'u Namen'in ordusundan kurtarıırken

göstermiş olduğu ledakârlığı, Rima'daki her çocuğun ezbere bildiği bir kaside yazarak ölümsüzleştirmişti.

Zato Ruthi'nin bu yükselişi, bir daha tekrar etmesi imkânsız olan bir dizi rastlantının neticesinde gerçekleşmişti. O, düzgün kitapları gerçek dünyanın çapraşık düzeninden gelebilecek her şeye tercih eden biri olarak, her yönüyle bir âlimdi.

Daha bir çocukken, arkadaşlarıyla oynamak yerine, kadim Ano hiciv ustalarından Ra Oji'nin numaralandırılmış bütün özdeyişlerini ezberlerdi. Genç bir adam olarak, arkadaşlarıyla barlarda şamata yapmak yerine evde kalıyor ve kadim Ano'nun ahlak felsefecilerinden Kon Fiji'nin ideal toplum üzerine yazdığı kitap hakkındaki bütün yorumları okuyordu. İdari konularda kafa yormaya burun kıvrıyordu; çünkü bunlar saf fikirler üzerine yoğunlaşmasına engel oluyordu. Kazançlı bir memuriyet bulmak istemedi; bunun yerine Rima'nın kadim ormanlarının derinliklerine yolculuk etti ve kendi başına inşa ettiği küçücük bir kulübede çalışmalarına devam etti. Otuzuna gelmeden, kadim felsefenin en büyük âlimlerinden biri olarak bütün Dara'da tanınmış ve Haan'ın ünlü akademilerinde hiç eğitim almamış olmasına rağmen, Tan Féuji ve Lügo Crupo'nun rakibi haline gelmişti.

Na Thion'un düşmesinden sonra Tanno Namen onun canını bağışlayınca, o da Mata Zyndu'nun, onun sevgili eski Rima'sından yarattığı yeni Tiro devletlerinin başkentleri arasında dersler ve konferanslar vermek için gidip gelmeye başladı.

Savaşlar Tiro devletlerini birbiri ardına yıkarken, her yeni işgalci daima Zato'nun yanına gitti ve ondan Kon Fiji'nin ahlak ilkelerine uygun olduklarını göstermek için yeni yönetimleri "kutsamasını" istediler. Zato Ruthi, bir dereceye kadar propaganda aracı olarak kullanıldığının elbette farkındaydı; fakat egemenlerin ona gösterdikleri ilgiyi takdir ediyor ve kendisine, görüşlerine değer veriliyormuş gibi davranılması hoşuna gidiyordu.

Eski Rima'da kalan son iki Tiro devleti, daha baştan beri belli olan şeyi yaptılar ve savaşa girdiler. Bu ikisinden hiçbirisi bir diğerine boyun eğdiremedi ve ordular Rima'nın dört bir yanında savaştıkları için halk bezdi.

Façâ Kralı Shilué, âdeti olduğu üzere, Rima'nın işlerine yeniden müdahale etmeye karar verdi ve askerlerini Na Thion'a göndererek var olan karışıklığın üzerine tuz biber ekti.

Na Thion halkı başka bir askeri işgale katlanmak zorunda kalınca, sokakları öfke ve umutsuzluk doldurdu. Bir gün, Na Thion Akademisi'nin öğrencileri, Shilué'nin işgal ordusunu da alarak evine gitmesini, iki Rima kralının da savaşa son vermesini ve halkın barış içinde yaşamasına izin verilmesini isteyerek sokakları doldurdular.

Savaş yüzünden yapacak işleri kalmayan aylak tüccarlar; savaş yüzünden ekip biçecek toprakları olmayan aylak çiftçiler ve savaş yüzünden iş bulamayan aylak işçiler, öğrencilere katıldı ve ayaklanan kalabalıklar caddeleri doldurdu. Öğrenciler, onları Shilué'nin iki Rima kralının temsilcileriyle görüşme yaptığı Na Thion Sarayı'na yöneltti.

Öğrenciler, Zato Ruthi'yi omuzlarına aldılar ve onu liderleri olarak selamladılar. "Hocam! Hocam! Sen her zaman Kon Fiji'nin kadim erdemlerini örnek alan bir devlet kurmak istedin. Şimdi bu şansımız var!"

Sarayın önünde dini şarkılar söylediler ve Zato Ruthi daha ne olduğunu anlayamadan kendisini sarayın önüne alelacele inşa edilmiş bir sahnenin üzerinde dikilirken ve binlerce öfkeli insandan oluşan kalabalığa hitap ederken buldu.

Yönetenin yönetilene yönelik yükümlülükleri, öz denetim, saygı, adalet ve beslenme hakkı, bir devletin insanları arasında uyumlu ilişkiler kurma gerekliliği ve yabancı askeri müdahalenin haksızlığı gibi o eski düşüncelerini tekrar etti.

Söyledikleri bilindik şeylerdi ve konuşma tarzında da göze çarpan bir yan yoktu; fakat kalabalık kükredi ve alkışladı. Zato, onların sesleri ve irade güçleri üzerinde yükseliyormuş gibi hissetti kendisini. Buna cevap olarak, sözleri ateşli bir hal aldı. Daha uyumlu ve adil bir Rima'nın temelini atmak için halka sarayı ele geçirme çağrısında bulundu.

Shilué ve temsilciler sarayda titriyorlardı; fakat Shilué uyanık davranarak önündeki fırsatı gördü. Rima'lı iki krala ateşkesi kabul etmeleri için bastırmakla kalmadı, onları tahtlarından çekilmeleri ve Zato Ruthi'yi birleşik yeni Rima'nın kralı olarak desteklemeleri konusunda da sıkıştırdı.

"Halk konuştu," dedi "ve onlar ikinizin de isimlerini anmıyorlar."

Aslında Shilué, bu iki kralla uğraşmaktansa, hiçbir yönetim tecrübesi olmayan ve katıksız bir âlim olan Zato'yu Boama'dan daha rahat

kontrol edebileceğini düşünüyordu ve Faça birliklerinin “Rima halkını ve onların tercihlerini desteklemek için hazır olduklarını” açıkça söyledi.

Böylece Zato Ruthi, Rima kralı oldu.

Başkomutan Mazoti, Kral Zato’ya üç kez teslim olma çağrısında bulundu. Gönderdiği elçiler her defasında terslendiler ve Zato’dan Mazoti’ye hitaben yazılmış ciddi mektuplarla döndüler:

Her Dara’lı çocuk bilir ki, bütün Tiro devletleri eşittir ve hiçbiri diğerinin efendisi olamaz. Kral Kuni, yanılmaz Aruano tarafından konulan ve bilge Kon Fiji tarafından onaylanan bu ilkeyi deldi. Hegemon, Kral Kuni’yi devletlerin arasındaki ilişkileri yöneten bu ahlaki ilkelere olan tecavüzleri nedeniyle elbette cezalandıracaktır.

Daha da kötüsü, Kral Kuni bir kadını asker yapıp adamlarının başına getirdi. Bu durum, Kon Fiji’nin yüzyıllar önce büyük bir belagatle ifade ettiği cinsiyetler arası ilişkileri yöneten ilkelerle uyumlu değildir. Rima, Kral Kuni’nin bu hatalarından kısa sürede döneceğini ve bunlar için özür dileyeceğini umut etmektedir Dasu’nun onurunu yeniden kazanmasının tek yolu budur.

Mazoti gözlerini devirdi. Zato’nun sözleri kimsenin okumadığı kitaplar kadar küflü ve bayattı. Bu sözleri başka biri söylese, alaycı hakaretler olarak anlaşılabilirdi; fakat Mazoti, Zato’nun tamamen ciddi olduğunu biliyordu. O, hakikaten de “devletlerin arasındaki ilişkileri yöneten ahlaki ilkeler” olduğuna inanıyordu ve bunları iradelerini zayıf olanlara dayatmak isteyen güçlü devletler tarafından kullanılan haydut mantığının düzenlenmiş ilkeleri olarak görmüyordu.

Mazoti’nin askerleri, ağaçlarla kaplı Rima’da kıvrıla kıvrıla yol alırken herhangi bir direnişle karşılaşmadılar. Ormanda ağaç kesen adamlara ve avcılara, Kuni Garu’nun askerlerinin, kendilerine karşı silaha sarılmadıkları sürece sivillere ilişmeyecekleri söylenmişti. Küçük evlerinin önünde sessizce dikiliyorlar ya da Mazoti’nin ordusu sık ormanın içinden güneye ilerlerken onların yolundan çekiliyorlardı.

Bazı kereler, askerlerden biri yolun kenarında dikilmekte olan bir oduncuyla anlayışlı bir gülüşü paylaşıyordu.

Savaş çoğunlukla soyluların çıkarlarına hizmet ederdi ve sıradan insanlara en az rahatsızlığı verebilmek için hızlıca savaşmak en iyisiydi. Kral Kuni, en azından bu ilkeye saygı duyuyor gibiydi.

Dasu ordusu, yirmi metre civarında bir genişliğe sahip olan küçük ve sığ bir nehre ulaştı. Şimdi ilkbahardı ve kışın yağan karların

erimesiyle taşan nehir soğuk ve hızlı akıyordu. Nehrin diğer kıyısında Mazoti, Rima'yı savunanları görebiliyordu. Kıyıda tertiplenmemişler, bir kilometre kadar öteye gitmişlerdi.

“Neden bu kadar uzaktalar?” Mazoti'nin yaverlerinden biri sordu. “Bir tepeyi zapt etmiş gibi de değiller üstelik. Bu konumlarının sağladığı taktiksel hiçbir avantaj yok.”

Mazoti, Rima'nın uzakta dalgalanan siyah bayraklarını gördü. Ortada duran ve altın işlemeli kenarları olan bayrak çok daha büyüktü.

“Kral Zato onlarla. Rima birliklerinin neden böyle garip bir şekilde tertiplendiklerini açıklıyor bu. Kon Fiji kitaplarında, nehri geçmekte olan bir orduya saldırılmasının ahlaki olmadığını yazar. Savunanlar, saldırganlara nehri geçebilmeleri için yeterli alanı bırakmalıdırlar ve savaş adil olsun diye diğer tarafta tertiplenmelidirler.”

“Kon Fiji askeri taktikler hakkında da mı yazmış?”

“O yaşlı sahtekâr, hakkında hiçbir şey bilmediği bir sürü şeyle ilgili yazmış. Fakat ona teşekkür etmeliyiz. Zato, Kon Fiji'nin öğrettiği her şeyin bu kadar sadık bir müridi olduğu için güvenli bir şekilde karşıya geçmiş olacağız.”

Mazoti'nin adamlarından beş yüz kişi geçti önce ve Rima kuvvetlerinin bir taarruzuna karşı nehrin diğer kıyısında savunma hatları kurdular. Hızlı akıntılar tarafından sürüklenmemek için, askerlerin geri kalanları nehri geçerken kol kola verip birbirlerine tutundular. Nehrin en derin yerinde su göğüslerini geçti. Subaylar ve aynı şekilde askerler, Dasu ordusunun esas kısmı hâlâ nehrin kuzey kıyısındaiken ya da geçişin tam ortasındaiken, savunmadakiler saldırmaya karar verebilir diye endişelendiler. Bu durumda suyun içinde savunmasız kalırlardı.

Fakat Başkomutan Mazoti'nin sözleri doğru çıktı. Kral Zato'nun adamları oldukları yerde beklediler ve herhangi bir saldırıya kalkışmadan Mazoti'nin ordusunun geçmesini izlediler.

Askerler kıyafetlerini kurumaları için nehrin kenarındaki çimenliklere sererken, şaşkın yaver, “İnanılmaz,” dedi. Rima askerleri, hâlâ hamlede bulunmuyorlardı.

Kral Zato'nun etrafındaki subaylar saçlarını yolmak üzereydi.

“Efendim, şimdi saldırmak zorundayız, Mazoti'nin birlikleri geçişi tamamlamadan önce.”

“Saçmalık. Onlardan üç kat daha kalabalığız. Üstelik, o bir kadın. Kon Fiji, dürüstlüğü şiar edinmiş bir ordunun, ahlaksızlığa batmış bir orduyu mağlup edeceğini yazmıştır. Kendisini savunmaya hazır hale gelmeden düşmana saldırmanın neresi ahlaklı?”

“Efendim, şimdi saldırmalıyız; adamlar zırhlarını tekrar kuşanmadan.”

“Siz, ordumuzun ismini lekelemek mi istiyorsunuz? O saf kalpli hükümdar, Kral Jizu, sizin bu entrikalarınız hakkında ne derdi? Hayır, beklemek zorundayız. Üstelik bakın şu kadına, askerlerine nasıl bir düzen aldırıyor! Kon Fiji, etrafta bir nehir olduğu zaman, piyadeler nehri arkalarına alacak şekilde yerleştirilmemelidir, der bize; çünkü manevra yapacak alanları kalmayacaktır. Biz, onlara uygun bir şekilde tertiplenmeleri için bol bol alan bıraktık, yine de Mazoti adamlarını nehrin kıyısına diziyor.

“Onun, Kon Fiji’nin bilgelik dolu kitaplarını bir kez olsun okuyup okumadığını ya da okuma yazması olup olmadığını merak ediyorum. Zavallı Dasu erkekleri! Cahil bir kız tarafından ölüme götürülmek, gerçekten de trajik bir kader!”

“Mata Zyndu’nun başarılarından fikir alıyorsun, değil mi?” diye sordu, Mazoti’nin yaveri. Adam, tam arkasındaki askerlerin sıkı saf-larına bir göz attı, nehrin kıyısına kadar uzanıyorlardı. Geri çekilecek alan yoktu. Tek yol ileriye gitmekti.

“Ben, her zaman, elimize geçen her fırsatı kullanmamız gerektiğini söylemişimdir,” dedi Gin Mazoti, sakın bir şekilde. “Mata Zyndu. Kurt Pençesi’nde en doğru düşünceyle hareket etti. Onu neden taklit etmeyeyim ki? Galip gelmedikleri takdirde öleceklerine inandıkları bir düzen içine adamlarını yerleştirmek güzel bir taktik; çok sık kullanılmadığı sürece tabii.”

Rima kuvvetleri, en sonunda, onlara doğru ilerlemeye başlayana kadar beklediler.

Kral Zato’nun askerleri, Mazoti’nin beş bin adamını nehre dökceklerini umarak bastırdılar. Fakat Mazoti’nin adamları, ayak dirediler ve rakiplerinin boy ölçüşemeyeceği bir vahşilikle savaştılar.

Savaş bütün öğleden sonra devam etti; fakat nehre alacakaranlık çökerken, Mazoti’nin daha küçük olan kuvveti kesin üstünlük sağlamıştı.

En sonunda, Kral Zato’nun hatları çöktü ve Rima’nın sağ kurtulan askerleri ormana dağıldılar.

Mazoti yüzündeki kanı sildi ve askerlerini tebrik etti. Bu, Mata Zyndu'nun Kurt Pençesi'ndeki zaferi kadar etkileyici bir zafer değildi; fakat Zudi'deki aşağılayıcı mağlubiyetlerinden sonra, Mazoti'nin adamları için kendilerini iyi hissettiren, sağlam bir galibiyetti.

Bu arada, uzak bir kuzeyde, Luan Zya'nın balıkçı kayığı Faça'nın başkenti olan Boama'daki limana çekilmişti.

Faça, kuzeyinde sarp ve kayalık bir kıyı şeridi ile engebeli arazileri olan ve nüfusunun çoğunluğu hayvancılıkla geçinen, güneyinde ise derin vadiler ile güneşli yamaçlar bulunan ve nüfusunun çoğunluğu meyve yetiştiriciliğiyle uğraşan bir ülkeydi. Verimli Faça'ya giden biri, orada en kalın yünlü koyunları, en yağlı sığırların olduğu sürüleri ve güneş altında yetişmiş, tadı damakta uzun süre kalan tatlı, kütür kütür elmaları bulabilirdi.

Faça'nın ateşli savaşçıları, toprakları kadar sarptı. Engebeli arazilerde atlılardan daha hızlı hareket edebilir, arazinin sivri uçlu kayalardan oluşan alanlarını ve aniden değişen, hiç kalkmayan sisini düşmanlarına karşı kullanabilirlerdi. Faça'nın kılıç savaşı teknikleri Cocru'nunkinden farklıydı fakat daha az etkili oldukları söylene-
mezdi: Bu teknikler baskını, tahmin edilemezliği ve hızlı ayak hareketlerini öne çıkarırdı.

Faça'nın başarılı bir şekilde işgal edildiğine geçmişte nadiren rastlanmıştır. Mapidéré'nin Faça'yı fethi, suikastlara, entrikalara ve pek çok Xana askerinin ölümüne bağlı gerçekleşmiş ve Mapidéré'nin ordusu sayıca epey üstün olmaları sayesinde, Faça'yı azimle savunan askerleri sonunda mağlup etmişlerdi.

Faça'nın bir daha işgal edilmesi pahalıya mal olacaktı.

Luan, Kuni'yi ya da Gin'i, Dasu kanıyla elde edilecek böyle bir başarıyı tekrar ederken görmek istemiyordu ve bu yüzden açgözlü, kurnaz ve çıkarıcı Kral Shilué'yi teslim olmaya ikna etmek için gizlice Boama'ya gelmişti.

Yapabilirsem.

Boama Sarayı, okyanusa dik inen sarp bir kayalığın üzerinde, tam kıyıda kurulmuştu. Sis dolaştığı avluları ve büyük sütunlu koridorları, bu şatonun, bulutların üzerinde yüzdüğü izlenimini veriyordu.

“Kral Kuni, yoldaşlarına her zaman cömertçe davranmıştır,” diye başladı Luan. “Ailesinin iade edilmesini bile istemedi önce,

generalleri Mün Çakri ve Than Carucono'nun iade edilmesi için müzakere yaptığını duymadın mı? Théca Kimo'nun, şimdi Arulugi, Crescent ve Écofi Adaları'nın dükü olduğunu işitmedin mi? Kral adına akınlar düzenleyen Marki Puma Yemu'nun, şimdi pek çok Tiro kralından daha büyük bir servete sahip olduğunu duymadın mı? Kral Kuni, onun için savaşanları ödüllendirir."

Luan'm karşısında oturan Shilué, istiridyeleri dikkatlice çiğniyor ve konuşmadan dinliyordu. Sisten süzülüp gelen ışıktaki, solgun yüzündeki ifade okunmuyordu ve sarı saçları bir duvak gibi ışıldıyordu.

Luan devam etti. "Fakat Mata Zyndu, yoldaşlarına her zaman kafasına estiği gibi ve kıskançlıkla davranmıştır. *Hegemon*'un, Puma Yemu'nun elinden, sahip olduğu unvanı ve topraklarını nasıl aldığını duymadın mı? Géfica'yı kaybettikleri için Noda Mi ve Doru Solofi'yi nasıl suçladığını ve onları utanç içinde bırakıncaya kadar, aşağılayıcı ve alaycı sözlerle nasıl azarladığını duymadın mı? İktidar mühürlerini dağıtırken nasıl tereddüt ettiğini ve kendisi için hayatlarını riske atan adamlara servetten pay verirken nasıl üzgün olduğunu görmedin mi? Mata Zyndu, güvenebileceğin bir lord değil."

Shilué, çiğnemeye ve dinlemeye devam etti ve sonra da yutkundu.

"Théca ve Puma, hayatlarını riske atarak Kral Kuni'ye hizmet eden vahşiler," dedi Shilué. "Medeni bir insana, ölmeyi istemeyen bir insana neler vaat edebilirsin peki?"

Ah, teslimiyetinin bütün avantajlarını hiç risk almadan kullanmak istiyor, diye düşündü Luan ve tekrar konuştu.

Mazoti, Kral Zato'nun ordusundan geri kalanları önlerine başka bir nehir –bu seferki daha dardı– çıkana kadar takip etti. Kral Zato, en sonunda dersini almıştı. Mazoti'ye geçme şansı tanımayarak, savunmasını tam güney kıyısında tertipleledi.

"Eğer biz ona gidemiyorsak, onu buraya getireceğiz," dedi Mazoti.

Adamlarından birkaçına, gizlice karanlık ormana sızmaları emrini verdi. Adamlar, ırmağın yukarı tarafında hızlıca birkaç büyük ağaç kesti ve büyük bir suni göl yaratarak nehrin suyunu tutan bir baraj inşa ettiler.

Suyun nehrin aşağısına doğru akışı azalıp yavaşlayınca, Mazoti'nin adamları korkuya kapılmış gibi davranmaya başladılar. Yemek pişirme kaplarını ve silahlarını bırakıp paniğe kapılmışlar gibi çamurlu nehir yatağından geriye çekildiler.

Kral Zato, Rima ordusuna nehri geçip onları takip etmeleri için emir verdi. “Fithowéo ve saygıdeğer Kral Jizu’nun ruhu yanımızda olmalı! Yoksa suyun akışının aniden azalmasını nasıl izah ederiz? Bakın, Dasu’lu adamlar bizim dürüst silahlarımızdan nasıl kaçıyorlar! Karşıya geçip işgalcileri cezalandırmak zorundayız.”

Rima komutanları bunun bir hile olabileceğini söylediler ve Kral Zato’nun bir şeylerin ters gitmesi ihtimaline karşı Rima kuvvetlerinin yarısıyla geride kalmasını istediler.

Fakat Kral Zato, bu duyduklarına dudağı bükte. “Kon Fiji der ki, zafer seninleyken korkmadığını göstermek için bütün adamlarınla düşmanı kovalamalısın. Dürüst bir ordunun kalleslikten korkusu olmaz, zira tanrılar onları koruyacaktır. Eğer Mazoti dürüst ise ve savaşın yasalarına itaat ediyorsa, bizim ona verdiğimiz fırsatın aynısını o da bize verecek ve saldırıya geçmeden önce nehri güvenle geçmemizi bekleyecek kibarlığı gösterecektir. Şayet dürüst değilse ve daha geçişimizi tamamlamadan saldırırsa, kesinlikle kaybedecektir.”

Mazoti, Rima kuvvetlerinin üçte birine yakın bir bölümü nehri geçinceye kadar bekledi ve üçte birlik bir bölüm de hâlâ geçme aşamasındaydı. Borazancılara, nehrin yukarısındaki askerlere barajı yıkmaları emrini iletmelerini emretti. Birden gelen güçlü akıntı, hâlâ nehir yatağında olan askerleri önüne katıp götürdü ve hâlâ güney kıyısında bulunan diğer üçte birlik bölümü orada mahsur bıraktı. Ardından Mazoti, ‘geri çekilen’ Dasu kuvvetlerine karşı saldırıya geçme emri verdi. Nehrin karşısına geçmiş olan Rima askerleri hemen yakalandılar.

Kral Zato’nun ordusundan kalan askerler korku içinde kaçtılar ve Mazoti nehrin önüne yeniden set çektirdikten sonra sallana sallana yürüyerek karşıya geçti.

“Sen, savaş yasalarına karşı geldin,” dedi Kral Zato. Na Thion Sarayı’nda Başkomutan Mazoti’nin önünde diz çökmüştü; ama üslubu cüretkârdı.

“Kon Fiji’nin kitaplarını hiç okudun mu?”

“Yönetimle ilgili bazı güzel şeyler söylemiş,” diye karşılık verdi Mazoti. “Fakat nasıl savaşılması gerektiği hakkında hiçbir şey bilmiyor.”

Kral Zato, başını üzgünce salladı. “Eğer savaşın yasalarına itaat etmezsen, gerçek bir zafer kazanamazsın. Nihayetinde bir kadınsın

ve söz konusu olan ilkeleri anlamıyorsun.”

“Doğru,” dedi Mazoti, gülümseyerek. Bu yaşlı aptalı idam etmek istemedi. Bunun yerine, Kuni’nin onu eğlenceli bulacağını düşünerek, Dimushi’ye gönderdi.

Luan Zya, Gin Mazoti’yi görmek için Na Thion’a geldi.

Na Thion Sarayı’ndaki pek çok yatak odasından birini kendileri için ayırdılar ve savaşı *tartışmayarak* biraz zaman geçirdiler.

Sabah olunca Luan, Rima’yı bu kadar çabuk işgal ettiği için Mazoti’yi tebrik etti ve sonra da Faça Kralı Shilué’nin teslim olmayı kabul ettiğini söyledi.

“Nasıl?”

“Onu konuşarak ikna ettim,” dedi Luan, gülerek.

Mazoti bu habere sevinmiş görünmüyordu. Oturdu ve derin düşüncelere daldı.

“Sorun nedir?” diye sordu Luan.

“Aylarca Rima’da savaştım ve Rima’yı kontrolüm altına alıncaya kadar yüzlerce, binlerce adam öldü. Sen, diğer taraftan, sadece dilini kullanarak bütün Faça’yı ele geçirdin. Meziyetlerimizi kıyasladığında Lord Garu ne düşünecek?”

“Gin, ciddi ciddi kıskanmıyorsun, değil mi?”

Mazoti hiçbir şey söylemedi. Bir kadının ne kadar çok çalıştığının önemi yok gibiydi, bir erkek onu hiç çaba harcamadan gölgede bırakabilirdi.

“Gin, Lord Garu’ya tavsiyelerde bulunmak için Dimushi’ye geri dönmeliyim. Teslimiyeti resmi bir hale getirmek ve öne sürdüğü şart olan korumayı Shilué’ye sağlamak için Boama’ya gidebilir misin?”

Gin Mazoti başını salladı. Luan’la öpüştüler ve ikisi de kendi yoluna gitti.

Başkomutan Mazoti ve askerleri dağlık bölgelerden geçerken, Faça’lılar direniş göstermediler. Shilué’nin emirleri üzerine, müttefikler ve Faça ordusunun yeni koruyucuları olarak selamlandılar.

Kral Shiluéi,, Mazoti’yi Boama’daki sarayında zengin bir ziyafet sofrasıyla karşıladı. Saygı değer konuğu eğlendirmek için âdet olduğu üzere, çıplak göğüslü kadın dansçılar getirilmişti. Ancak müzik başlayınca, Shilué, bu özel başkomutanı eğlendirmek için bunun en iyi yol olmayabileceğinin farkına vardı.

Fakat Mazoti bir sorun olmadığı konusunda onu ikna etti. Gösteriden herhangi bir erkek kadar keyif alıyordu. Kral Shilué, kadehini ona kaldırdı ve ortak lordlarına hizmet etmek için onunla birlikte çalışmayı dört gözle beklediğini söyledi.

“Shilué, günahlarını itiraf ediyor musun?”

Shilué çok sarhoştı, bu yüzden başkomutanı doğru düzgün duyduğundan emin değildi.

“Ne?”

“Kral Kuni’ye ihanet etme planından bahsediyorum,” dedi Mazoti. Kılıcını çekti ve Shilué’yi oracıkta öldürdü.

Faça’lı bakanlar ve generaller şaşkınlık içinde dikilirken, Mazoti’nin adamları ivedilikle sarayın güvenliğini sağladılar. Dışarıdaysa, Dasu birlikleri Boama’nın kapılarını ve limanlarını çoktan ele geçirmişlerdi.

Mazoti, Dimushi’ye hızlı bir haberci hava gemisi gönderdi. Not şöyleydi:

Faça fethedildi. Teslim olma planı, Shilué’nin Luan Zya’yı kandırmak için kullandığı bir hileydi. Sana ihanet etmeyi ve tekrar Mata Zyndu’ya katılmayı planlıyordu. Fakat bu kurnazlığı fark ettim ve planını eyleme geçiremeden, onu ihanet suçuyla idam ettim.

Mazoti hafif bir suçluluk duygusu hissetse de savaşta her zafer makbuldü; düşmanlara, dostlara ya da sevgililere karşı kazanılmış olmasının önemi yoktu.

GIN MAZOTI'NİN TUTKUYA KAPILMASI

BOAMA: *PRINCIPATUS*'UN BEŞİNCİ YILININ BEŞİNCİ AYI

Mazoti, şimdi hem Faça hem de Rima'nın ve bunlara ilaveten yeni teslim olmuş on binlerce askerin kontrolünü elinde bulunduruyordu ve yapacak çok işi vardı.

İnsanlar ona artık “Faça ve Rima'nın kraliçesi” olarak hitap ediyorlardı. Mazoti bunu başta bir şaka olarak başlatmıştı; fakat kimse- nin bunu bir şaka olarak görmediğini fark edince, o da kendisini bu şekilde görmeye başladı.

Birlikleri savaş eğitimlerine başlattı, yetenekli olanları terfi ettirdi, kıdemli askerlerden kılıç savaşı tekniklerinden gösteriler tertip- lemelerini istedi. Dasu ve kendisi için savaşırken ölmüş olan asker- lerin ailelerine maaşlar dağıttı. Yeni vergi indirimleri uygulayarak –Kuni Garu'dan öğrendiği bir numaraydı bu– kılıç yapan ustaları teşvik etti. Faça'nın hayvan çiftliklerini ve meyve bahçelerini gezdi ve insanlara artık güvende olacaklarının sözünü verdi.

Kraliçe olmak güzeldi. Herkes onun sözünü dinliyordu.

Kuni, bir tek saniye için olsun sakinleşemedi, bir ileri bir geri adımlayıp duruyordu.

“Boama'da iyi iş çıkarıyor,” dedi Luan Zya.

“Fakat bu unvan da neyin nesi?”

“Lord Garu, onun hakkında önyargısız konuşamayacağımı bili- yorsun. Bir taraftan Dasu'nun başkomutanı olarak kalmaya devam ederken, bir taraftan da Faça ve Rima tahtlarında hak iddia etmesiyle

ilgili ne yapılacağına sen karar vermelisin.”

“Tavsiyene ihtiyacım var, Luan.”

“Sana ne yapacağını söyleyemem. Hepimiz karanlıkta el yordamıyla ilerliyoruz.”

“İkinizin karanlıkta yaptığı şeyin, el yordamıyla ilerlemek olduğunu düşünmüyorum,” dedi Kuni, Luan’a bir bakış atarak.

Luan Zya ellerini açtı. “Gin, planlarını kendisine saklıyor; bunu biliyorsun.”

“Eğer benim yerimde *hegemon* olsaydı, hemen Boama üzerine yürürdü.”

“Fakat sen, Mata Zyndu değilsin.”

“Yine de, böyle bir durumda, Mata’nın seçiminin doğru olabileceğini düşünüyorum.”

Leydi Risana girdi odaya, kollarında yeni bebeğini taşıyordu. Kuni uzandı ve Risana bebeği ona verdi. Timu ve Théra, hem annelelerini özlemişler hem de babalarına hâlâ alışamamışlardı ve bu yüzden Kuni’yle ilişkileri rahat değildi. Kral da haliyle küçük oğlana daha fazla sevgi gösteriyordu. Henüz resmi olarak adı konmamış prence Hudo-*tika* diyorlardı.

“Gin erkek olsaydı, o zaman ne yapacağını bilir miydin?” diye sordu Risana, adımlamasına son verip Hudo-*tika*’yla oynamaya başlamış olan Kuni’ye.

Kuni bu soru üzerinde düşündü. “Belki. İhtiraslı adamlar söz konusu olduğunda, bazen onların diledikleri kadar uzağa gitmelerine izin vermek en iyisidir; tabii sana hâlâ yardım ediyorlarsa. Bütün ipi salmaya istekli olmazsan, uçurtmanın ne kadar yükseğe çıkabileceğini bilemezsin. Güven, sadakate giden yolda, kıskançlıktan genellikle daha iyidir.”

“Bu, Mata Zyndu’nun asla öğrenmediği bir ders,” dedi Luan Zya. “Gin’in kadın olması bir fark yaratıyor mu?” dedi Risana. “Gin, oyunu her zaman sizinle aynı kurallara uyarak oynamayı istedi sadece.”

Kuni başını salladı. “Yine düşüncelerimdeki sisi dağıttın. Hiçbiri-miz mükemmel değiliz; yine de, eksikliklerimiz birbirlerini tamamlayarak büyük bir şey haline gelebilir. Gin’i kutlayacağım.”

“Rima ve Faça’nın mühürlerini sana mı göndersin diye sormasına ne diyorsun?” diye sordu Luan.

Kuni, Hudo-*tika*’yı gıdıklıyordu ve Luan’a dönüp elini kayıtsızca salladı.

“Bunu sorması sadece bir test. Beni test ediyor. Ona, mühürlerin onda kalmasını, Rima ve Faça’ya iyi bakmasını söyle.”

Kraliçe Gin’in muhafızları, ona beyaz bir harmani giymiş kel bir dilenci getirdiler.

“Hegemon’la ilgili önemli bilgilere sahip olduğunu iddia ediyor.”

“Bana anlatacak nelerin var, yaşlı adam?” diye sordu Gin.

“Sadece sizin kulaklarınız duymalı.”

Gin, muhafızlara uzaklaşmalarını işaret etti. Fakat masasının altına uzanarak, emektar başkomutanlık kılıcının kabzasını kavradı.

“Konuş.”

“Zaman zaman, tanrılar bize hediyeler gönderir,” dedi dilenci. “Fakat bu hediyeler her seferinde bir lütuf olmayabilir, zira tanrılar da biz ölümlüler gibi kibirli ve kıskançtır. Eğer tanrılardan gelen bir hediye kabul etmezsen, büyük talihsizlik gelir peşi sıra.”

Gin güldü. “Ben Dimushi sokaklarında büyüdüm. Bu tür konuşmaları senin gibi yüzlerce sahtekârdan duymadığımı mı düşünüyorsunuz? Pekâlâ, kaç para istiyorsun? Ama geleceğimi anlatmana gerek yok.”

“Ben falcı değilim.”

Gin, dilenciye daha yakından baktı. Kirli yüzü ve lekesiz harmaniyesi arasındaki tezatlığı; bastonuna gerçekte dayanmadığını ve Bo-ama Sarayı’nın pencerelerinin dışındaki sisin içinden süzülüp gelen gün ışığında, yüzünün gençlik ve yaşlılık arasında nasıl gidip gelir gibi olduğunu gördü.

Devam etmesi için başıyla işaret etti ona.

“Majesteleri, Dara Adaları bugün üç büyük kahraman arasında bölünmüş durumda. Kuni Garu batıya, Mata Zyndu güneye ve siz ise kuzeye sahipsiniz. Garu ve Zyndu, Liru’da çıkmaza girdiler; ikisi de birbirine karşı bir karış toprak olsun avantaj sağlayamıyor. Eğer Garu’ya yardım ederseniz, Zyndu kaybedecek. Zyndu’ya yardım ederseniz, Garu kaybedecek.”

“Çok cüretkârsın.”

“Yine de eğer ikisinden birine yardım edersen, galip olan zaman gelecek sana saldıracak; zira büyük adamlar kimseye borçlu kalmayı sevmezler. Bu yüzden, ikisine de yardım etmemen *senin* için en avantajlı hareket tarzı olabilir. Şu anda Faça ve Rima krallıklarına sahipsin. Gan ve Kurt Pençesi’ni işgal etmemen için hiçbir neden yok. O noktada, hem Garu hem de Zyndu, *senin* arkandaymış gibi

rol yapıp kraliyetinin nimetlerini elde etmeye çalışacak ve desteğini almak için sana yalvaracaklar. Dara'nın tamamını kendin için alma fırsatını yakalayabilirsin, eğer istersen tabii."

Mazoti, Dara Adaları'nı dev bir *cüpa* tahtası olarak getirdi gözünün önüne. Taşları oyun tahtasının çizgilerine yerleştirilmiş olarak hayal etti; dilencinin sözleriyle örtüşen bir görünüm çıktı ortaya.

"Eğer istediğin gelecek buysa, şimdi bağımsızlığını ilan etmek ve Kuni Garu'yla olan ittifakını bitirmek zorundasın. Bırak, dünya senin kendisinin efendisi olan bir kadın olduğunu ve kendininkiler dışında kimsenin emirlerine itaat etmediğini bilsin."

Mazoti, yanında duran küçük masanın üzerindeki Faça ve Rima mühürlerine baktı. Ayrıca, Kuni Garu'dan gelen ve onu kutlayan bir mektup da vardı: *Zaferlerin Dara vakayinamelerinde sonsuza dek yaşayacak.*

Dilenci devam etmek üzereydi, fakat Gin onu durdurdu.

"Söylediklerinle ilgili düşünmem gerekiyor."

Gin, Boama'daki Rufizo Tapınağı'nı ziyarete gitti. Bu tapmak, doğu Faça'daki Rufizo Şelaleleri gibi şifa verici güçlere sahip olduğu kabul edilen bir sıcak su kaynağının bulunduğu alana kurulmuştu.

Gin, şifacı tanrının yeşil yeşim taşından dev heykelinin önüne gelerek dua etti.

"Bir defasında, ciddi bedellerle sonuçlanacağını düşündüğün bir yola girmeme engel olmak için bana geldin."

Heykelin omzuna oyulmuş, Rufizo'nun *pawî*'si olan beyaz zümrüt güvercine baktı.

"Konuş benimle ve söyle bana, doğru yol hangisi?"

Sakince bekledi. Fakat heykelden bir yanıt gelmedi.

Tapınaktan çıkarken, elini sıcak kaynaktan gelen suyun toplandığı havuza soktu. Su kaynar derecede sıcaktı ve elini uzun süre tutamazdı. Fakat dayandı; derisi su toplayıncaya kadar elini suyun içinde tuttu ve sonra çekmek zorunda kaldı.

Acı, kalbindeki asla iyileşmeyen yaraları hatırlattı: sakat bırakılan çocukların bağırışları; kendi bildiğini okuyanların vurduğu kırbaçlar; kabadayının bacaklarının arasında emeklemenin yarattığı aşağılanma duygusu; küçük ve zayıf olduğu için sürekli korku ve dehşet içinde yaşamaya zorlandığı yıllar. Yumruğunu sıkı: İşte bu

yüzden çaba göstermeli, savaşmalı, kendini göstermeli ve başarmalıydı. Güvende olmak için.

Fakat dünya bundan mı ibaretti?

Tanrılar sessiz ve kaprisliler, diye düşündü. Dasu'yu terk etmeden önce onu köyde durduran doktoru bulmak istiyordu. İhtiyacı olan şeyi söyletene kadar, o doktorun yakasına yapışıp onu sarsmak istiyordu.

Sonra, kendisini toparladı ve yanan elini nazikçe tutarak tapınaktan ayrıldı.

Kendi yolunu seçmek zorundaydı, her zaman yaptığı gibi.

“O zamanlar bir hiçtim ve Kral Kuni yine de bana bir dost gibi davrandı,” dedi Gin, dilenciye.

“Kralların dostlukları, ayyaşların verdikleri sözler gibidir,” dedi dilenci.

Fakat Gin onu duymazdan geldi. “Yemeğini paylaştı ve beni arasında gezdirdi. Bana kılıcını verdi ve beni diğer adamlarının üzerinde tutarak Dasu başkomutanlığına yükseltti. Kon Fiji, erkekler onların yeteneklerini takdir eden büyük lordlar için ölebilmelidir, demiştir her zaman. Bu bir kadın için de farklı değil. Ona ihanet edemem.”

“Şu kadim sahtekâr Kon Fiji'nin sözlerinin, yapacakların üzerinde bu kadar etkili olması gerektiğini mi düşünüyorsun? Kılıçlarla ve kanla kurulan bir dünyada yaşıyoruz, idealler üzerine kurulan bir dünyada değil.”

“Fğer bir insan bütün ideallerini terk ederse, dünya özünü yitirir. Kon Fiji, savaşın nasıl kazanılacağı hakkında çok şey bilmeyebilir; fakat ahlaka uygun yaşamının yolunu biliyordu.”

Dilenci başını salladı ve gitti.

Puma Yemu, Mata Zyndu'nun Cocru'daki ikmal hatlarını tacize devam ederken, Mazoti de doğuda düzenli kazanımlar elde etti. Hâlâ *hegemon*'a sadık olan Tiro devletleri, savaşlarda birbiri ardına mağlup oldular; öyle ki, Mazoti, en sonunda Kurt Pençesi ve eski Gan'ın bütün zengin şehirleri dâhil Wisoti Dağları'mn doğusundaki bütün toprakları fethetti.

Théco Kimo da benzer başarıları batıda gösteriyordu. Üç Ada, Arulugi, Crescent ve Écofi onun kontrolü altına girdi; mekanik

cruben'ler tarafından desteklenen gemileri ise Cocru kıyılarını tehdit ediyordu. Cocru hava gemileri, en sonunda o kadar çok kaldırma gazı kaybetti ki, artık havalanamaz oldular ve bunun üzerine Kuni Garu, hava gemilerinden oluşan filolarını Cocru şehirlerine akınlar yapmaları için gönderdi; bu gemiler ya yangın bombaları bırakıyor ya da Mata Zyndu'nun kabarık günahlarını ortaya seren broşürler atıyorlardı.

Mata Zyndu, yangınları bir bir söndürerek bütün toprakları kat ediyordu. Mata uzaktayken, Kuni'nin kuvvetleri, sık sık Liru Nehri'nin karşı tarafına geçiyorlar ve ancak Mata döndüğünde geri kaçıyorlardı. Adil bir savaşta Mata'nın karşısında duramazlardı ve Kuni zaman zaman her şeyi bırakıp Dimushi'ye kaçmak zorunda kalıyordu.

Bu açmaz üç yıl boyunca devam etti.

KASIMPATININ ŞANI

COCRU: *PRINCIPATUS*'UN SEKİZİNCİ YILININ
ON BİRİNCİ AYI

Mata'nın ordusunun yiyeceği en sonunda tükenmeye başladı. Cocru'yu yakıp yıkan savaşlarla geçen yılların ve Mata'nın yönetim zafiyetinin yarattığı zararlar büyüktü. Puma Yemu'nun bitmek bilmez akımları da bunda rol oynamış, ayrıca Cocru limanlarını kapatan Théca Kimo'nun gemileri ve mekanik *cruben*'ler nedeniyle deniz ticareti de imkânsızlaşmıştı.

Cocru askerleri, son çare olarak, toprağı kazmaya ve ordugâhlarda kendi sebzelerini yetiştirmeye başladılar. Mata ne kadar cesaret verirse versin; firarlar yaygınlaşmıştı.

Mata, her gün bir savaş uçurtmasına biniyor ve Liru üzerinde uçuyordu.

“Kuni Garu, yukarı gel ve benimle dövüş!” diye bağırdı.

Kuni Garu, hiçbir yanıt vermedi.

Bunun yerine, bir hava gemisi çağırdı. Mata'nın düşünme tarzına göre böyle bir davranış alçaklıktı; güreşirken bıçak taşımak gibiydi. Fakat Kuni'nin böyle kuruntuları yoktu.

Hava gemisi, savaş uçurtmasının yakınına geldi ve içindeki mürettebat havada uçmakta olan Mata'ya oklar fırlattı.

Savaş uçurtmasının vincini idare eden ekibin başında olan Ratho, Kuni Garu'nun bu kalleşliğine lanet okudu. Bu adamı, Pan'daki ziyafette koruduğu için pişmanlık duydu. *Hegemon* eşitler arasında bir düello teklif ettiğinde, okçuları göndermenin onurlu hiçbir tarafı yoktu. Kuni Garu'nun askerlerinin, onun gibi bir ödleğe hizmet

etmeye nasıl katlandıklarını anlayamıyordu. Adamlarına, uçurtmayı aşağıya çekmeleri için bağırdı.

Fakat Mata vinç ekibine durmaları için seslendi. Gözlerini iri iri açtı, hava gemilerindeki usta nişancıların gözlerine dikti gözlerini ve güldü. Güldü ve sonra da acı çeken bir kurdun ulumasını andıran uzun, boğuk bir cıglık attı.

Usta nişancılar ürktüler ve atışları hedeften uzağa düştü. Gökyüzünde yükselmekte olan bu yalnız bedene daha fazla bakmaya katlanamadılar.

“Daha kaç yıl bu savaşı sürdürmek zorundayız?” diye sordu Kuni. “Jia’yı göremeden daha kaç yıl geçecek?”

Danışmanlarının, bu sefer, bilgece tavsiyeleri yoktu; Luan Zya’nın bile.

Kuni, kalıcı bir barış anlaşmasının maddelerini görüşmeyi teklif etti.

Kuni ve Mata, düz tabanlı teknelerinin içinde yeniden Liru Nehri’nin ortasına geldiler. Birbirlerine kadeh kaldırdılar.

“Bu savaşa devam etmek, Dara halkına zarar vermekten başka bir işe yaramaz. Ben, Cocru’yu işgal edemem ve sen de onun dışına çıkamazsın. Dünyayı ikiye bölme konusunda anlaşabilir miyiz? Liru Nehri’nin ve Sonaru Nehirleri’nin güneyi sonsuza dek sana ait olacak ve geri kalanı da bana.”

Mata, soğuk bir şekilde kesik kesik güldü. “Pan’dayken, Toru’lu Pering’i dinlemeliydim.”

“İkimizin de kat ettiği yol pişmanlıklarla dolu. Sana yeniden kardeşim demek isterim.”

Mata, Kuni’ye bakınca yüzünde acı dolu bir ifade gördü. İçinde şefkate benzer bir duygunun yükseldiğini hissetti. Belki de onur, hâlâ bütün insanların kalplerinde var olmaya devam ediyordu; bazılarında biraz daha derine saklanmıştı sadece.

Kadehini Kuni’ye kaldırdı. “Kardeşliğe.”

Mata, Çaruza’ya yavaş yavaş uzun bir sürede geri döndü. Kuni’nin ailesini ona iade etmiş ve akınlarına son vermesi halinde Puma Yemu’nun Géfica’ya güven içinde geçeceği sözünü vermişti. Adamları yorgun, fakat mutluydular. Savaş en sonunda bitmişti.

“Hegemon.” Ratho Miro, Mata’nın yanında gitmek için atını sürdü. “Kuni Garu, seni bir kez olsun savaş alanında mağlup edemedi. Sadece, şansımız kötü gitti.”

Mata Zyndu başını salladı. Bir kere daha öne geçip, arkasından gelenlere tek başına liderlik etmek için Réfiroa'nın boynuna yavaşça vurdu.

Garu ailesinin bir araya gelmesi, acı ve mutluluğu bir arada yaşattı.

“Anne!”

Artık sekiz yaşında olan Timu ile yedi yaşında olan Théra, Kuni'ye karşı her zaman resmi ve saygılıydılar. Fakat şimdi Risana'nın yanından ayrılıp büyük bir sevinçle Jia'ya koştular ve ona sıkıca sarıldılar. Minik Hudo-tika, babasının elbisesine asılmıştı ve hiç tanımadığı bu yeni kraliçe teyzeye merakla bakıyordu.

Risana, Jia'nın önünde jiri pozisyonunda eğildi. “Büyük Kız Kardeşim, Zudi'de ayrıldığımız günden beri, oğlum ve ben dualarımızda sana teşekkür etmeden tek bir gün geçirmedik. Kuni şimdi seni yeniden kazandığına göre, Dasu'nun yeniden bir kraliçesi oldu demektir ve dünyada her şey artık yerli yerine oturmuş oldu.”

Jia, teşekkür anlamında başını salladı; yüzünde acı bir tebessüm vardı.

Leydi Soto da Jia'yla birlikte dönmüştü. Kuni şaşkıındı.

“İçine doğduğun aileler, bir de sevdiklerinden oluşturduğun aileler vardır,” dedi Soto.

“Onur duydum,” dedi Kuni ve onun karşısında saygıyla eğildi. “Ya Mata?”

“Yeğenimi seviyorum,” dedi Soto. “Fakat ikimizin yolları birbirinden çok uzaklaştı.”

Otho Krin, esaret günleri süresince daha da siskalaşmıştı; gözlerinde Kuni'nin daha önce şahit olmadığı bir güç vardı. Hâlâ Jia'ya sıkıca yapışmış olan Timu ve Théra, ona içten bir şekilde “Otho Dayı” diye hitap ettiklerinde, Kuni'nin yüreği burkuldu. Sonra da tuttuğu nefesini bıraktı ve gülümsedi. “Kötü günler geçirdin. Teşekkür ederim.”

Otho eğildi ve Soto'yla birlikte odadan çıktı; Risana da çocukları bir araya toplayıp oynamaları için başka yere götürdü.

Jia ve Kuni sarıldılar, ikisinin de yüzlerinden yaşlar akıyordu. Aralarındaki sıcaklık rahatlatıcı, fakat sönüktü; yıllar süren ayrılığın sonunda kokuları artık birbirlerine yabancıydı. Zudi'deki küçük evlerini ısıtan, deniz kenarındaki Çaruza'nın dışında tutkuyla parıltıyan ateşi yeniden canlandırmak zaman alacaktı.

“Başarımız için büyük bir bedel ödedin,” dedi Kuni.

“Senin gibi,” dedi Jia.

Luan Zya geri gitmek için eşyalarını toplarlarken, hışırdayan sayfaların sesini duydu. Baktığında, bunun *Gitré Üthu* olduğunu gördü, Haan'da yaşlı balıkçı tarafından kendisine verilen kitap.

Çadırın içinde esinti yoktu.

İllerledi: Kitap yeni bir boş sayfa açtı. Bu sayfaya baktığında renkli harfler, denizin içinden yükselen adalar gibi kâğıdın üzerinde belir-diler.

Bunlar bir masal anlatıyordu:

Bir zamanlar, iki büyük cruben, denizlerin hâkimiyeti için mücadeleye girişmişler; biri mavi, diğeri ise kırmızı renkteymiş. Bu kocaman pullu iki balina, eşit güçlere sahip oldukları için yedi gün boyunca birbirine üstünlük sağlamadan dövüşmüşler.

Her gün, karşılıklı bir anlaşma neticesinde, güneş batarken ve güçleri de artık azalırken, iki cruben de dövüşe ara veriyormuş. Denizin altındaki bir hendeğin iki tarafına yatıyormuş her biri dinlenmek için. Sabah güneş doğarken, yeniden dövüşmeye başlıyorlarmış.

Yedinci gün, kırmızı cruben tam dinlenmek için yerleştiğinde, vücuduna tutunmuş bir yapışkan balığı ev sahibine fısıldamış:

“Bitir onun işini. Bitir onun işini. Bitir onun işini. Hazır gözleri kapalıyken ve derin bir uykuya dalmışken, boynuzunu onun kalbine sapla. Bitir onun işini. Bitir onun işini. Bitir onun işini.”

“Bu nasıl bir tavsiye?” demiş kırmızı cruben. “Böyle bir davranış ne adil ne de dürüstçe olur Bu kadar gün dövüştükten sonra, ona hayran olmaya başladım.”

“Ben sana yapışığım,” demiş yapışkan balığı. “Sen karnını doyurduktan sonra, ağzından saçılan artıklarla yaşıyorum ben. Dört denizi senin gücün sayesinde dolaş-tım. Eğer kazanırsan, daha çok yiyeceğim olacak ve belki şişeceğim ve renkli yüzgeçlerimi diğer balıklara göstereceğim; fakat kaybedersen, yapışacak başka bir büyük balık bulacağım. Zaferinden faydalanacağım ama onursuzluğunu paylaşmayacağım. Denizin hafızası, ahlaki başarısızlıklarının sorumluluğunu hizmet etmek ve tavsiyede bulunmaktan başka bir şey yapmayanların omuzlarına yükleyen büyük yaratıklara karşı nadiren nazik davranır.”

Cruben şaşırmişti. “Öyleyse, hiçbir şeyini riske atmadığını kabul ediyorsun; oysa ben her şeyimi riske atıyorum. Niçin seni dinleyeyim ki?”

“Karnına yapışık olarak bu kadar aşağıda yaşadığım için, benim görevim senin vicdanın olmak değil; benim işim, senin cesaret edemeyeceğin düşünceleri düşünmek, dile getirmeye cesaret edemeyeceğin planları yapmak. Ne zaman pulları parıldayan, derisi yumuşak, kasları enerji ve dinçlikle şişmiş büyük bir cruben, denizin efendilerinden birini, görürsen, ona yapışmış ve pislikle tıka basa doymuş pek çok yapışkan balığı göreceğine de emin olabilirsin. Bir cruben’in yapışkan balıkları pisliğe bulaşmaktan korkuyorsa, o cruben ya uzun yaşamaz ya da zafere erişemez.”

Ve kırmızı cruben, yapışkan balığını dinledi ve dört denizin efendisi oldu.

Luan Zya kitabı kapattı ve acı acı güldü. O da tarihte böyle mi hatırlanacaktı?

Daha sonra, Ginpen harabeleri üzerine düşen ay ışığını ve Haan’ın çocukların şarkısını hatırladı. Babasına verdiği sözü hatırladı ve ruhuna yine huzursuzluk çöktü.

İdealler ne kadar mükemmel olursa, yöntemler mükemmel olmaktan o kadar uzaklaşır.

Kuni’nin ordusu, Dimushi’den çekilerek Cogo Yelu’nun yeniden inşa ettiği Pan’a yöneldi. Kuni’nin ailesi önden gönderilmişti. İki taraf arasında yapılan anlaşmaya göre, Liru Nehri’nin elli kilometre yakınına kadar olan bölgede askeri birlik konuşlandırılmayacaktı.

“Ne zaman saldırmamız gerektiği hakkında düşündün mü?” diye sordu Luan.

Kuni’nin arabasında gidiyorlardı. Kral, hasat ve vergi tahsilâtı raporlarını inceliyor ve artık savaştan çıkmış olan yeni ve geniş krallığını nasıl yöneteceğini düşünüyordu. Cogo Yelu tarafından kurtarılan Xana İmparatorluğu Arşivleri’ne ait bu eski kayıtların yararlı olduklarının farkına vardı ve kendini başbakanına yeniden minnettar hissetti. Luan Zya’nın sorusu onu hazırlıksız yakaladı.

“Saldırmak?”

Luan derin bir nefes aldı. “Bu barış sözleşmesinin gerçekten de bir son olduğunu düşünmüyorsun, değil mi?”

Kuni ona baktı. “Savaş yeteri kadar devam etti. Ne Mata ne de ben birbirimizin hakkından gelebildik. Mührümü belgeye bastım. Bu iş bitti.”

“Bir mühür, bir kâğıt parçası üzerindeki izden ibarettir ve ona yüklemek istediğin güçten daha fazlasına sahip değildir. Cocru ordusunun erzakı tükendi; şu anda Cocru’ya dağılmış durumdalar ve savunma pozisyonundan çıktılar. Orduya arkadan saldırmak ve elimizdeki tüm gücü kullanarak onları mağlup etmek için en iyi fırsat bu.”

“Sonra da tarihe büyük hain olarak geçeyim, değil mi? Mata’nın bana yönelik suçlaması taşlara kazınacak ve bunun nedeni bizzat kendi eylemlerim olacak. Senin tavsiye ettiğin şey, savaş kanunlarına aykırı. Onurumu tamamen yitireceğim.”

“Tarih, içinde yaşarken yargılanamaz. Bu neslin insanların hoşnutsuzluğunu görürsün; ama onların torunlarının senin eylemlerini gelecekte nasıl göreceklarını öngöremezsın. Eğer şimdi saldırmaz ve bu savaşı bitirmezsen, ölümler asla son bulmayacak. On ya da belki yirmi yıl sonra, Dasu ve Cocru birbirleriyle savaş alanında yeniden karşı karşıya gelecek, kan yeniden Liru Nehri’ni boyayacak ve Dara halkı yeniden acı çekip ölecek.”

Kuni, bir defasında Mata’yla olan dostluğunu korumak umuduyla yüz üstü bıraktığı Pan halkını düşündü. Sokaklar kanla dolarken insanlardan yükselen çığlıklar hâlâ rüyalarına giriyordu.

“Kişisel onurun ve içi boş bir söz için insanların hayatlarını feda etmiş olacaksın,” dedi Luan. “Benim gözümde, yapılacak en bencilce hareket bu.”

“Merhamete yer yok mu? Tanrılar ya da insanlar arasında sempatiye yer yok mu?”

“Düşmanlarına merhamet göstermek, kralım, dostlarına zalimce davranmakla aynı şeydir.”

“Bu tür bir mantık, Luan, bütün despotlara mazeret teşkil edebilir.”

“Kraliçe Gin, eğer biri bir savaşa giriyorsa, kazanmak için yapabileceği her şeyi yapması gerektiğini söyler. Bir bıçak sadece keskin olduğu için zarar vermez ve bir entrika sadece etkili olduğu için kötü değildir. Her şey yönetenlere bağlıdır. Bir kralın erdemliliği ile bireyleri yöneten ahlak kuralları birbiriyle aynı değildir.”

Kuni yanıt vermedi.

“Eğer sana verilen her imkânı kullanmazsan, tanrılar seni hata yaptığın için kınayacaklardır.”

Barış anlaşması, Kuni'nin ellerinde ağırlaştı. İnsanların yaşamları ona daha da ağır gelmeyecek miydi?

Hükümdar olarak gücümü kullandığımı düşünüyordum, diye düşündü Kuni, fakat belki de güç beni kullanıyor

“Mün Çakri ve Than Carucono'yu çağır.”

Kuni, sonunda pes ederek içini çekti ve kâğıdı yırtarak param-parça etti.

Parçalar, bir anda, konuşulan ve unutulmuş sözler gibi rüzgârda uçup gözden kayboldu.

Mata Zyndu, Kuni'nin ihanetini, Porin Ovaları'ndaki bir tepenin yakınında yer alan, etrafı tamamen açık Rana Kida şehrinde öğrendi, Çaruza'dan hâlâ kilometrelerce uzaktaydı.

Kuni'nin ordusu Liru'yu geçti ve Théca Kimo'nun ordusu Canfin'de karaya ayak bastı. Doğuda, Mazoti'nin adamları tepelerdeki ve Wisoti Dağları'nın güney ucundaki savunma mevzilerini yardılar. Elli bin Dasu askeri ve müttefikleri, şimdi Mata'ya doğru ilerliyorlardı. Mata, ordusunun büyük bir bölümünü dağınık kıtalar halinde Cocru'nun dört bir yanındaki şehirlere önceden yerleştirmiş, yanma sadece beş bin atlı ayırmıştı.

“Her şey, tam da Kurt Pençesi ve Zudi'deki gibi,” dedi Ratho. “Bizden, bire on daha kalabalık olmalarına rağmen, yine de üstün geleceğiz.”

“Ah, kardeşim,” diye fısıldadı Mata ve elindeki anlaşmayı yırtıp parçalayarak bitmekte olan güzün serin rüzgârlarına bıraktı; kâğıt parçaları güveler gibi dağıldılar.

Cocru'yu süpüren Dasu ordusu, buğday tarlalarını biçen orak gibiydi. Kıştı ve yeri sertçe ezen atların toynaklarının sesi donmuş topraklarda kilometrelerce öteden duyulabiliyordu. İyi korunan şehirlerde konuşlanmış Cocru garnizonlarının etrafından dolanan Kuni'nin kuvvetleri, uğuldayarak esen fırtınalı havada uçurtmaların erişebildiği yere kadar ikmal hatlarını uzatarak, doğrudan Rana Kida'ya yöneldiler.

Mata, askerlerini Rana Kida yakınlarındaki tepenin üzerinde topladı. Kuni, Théca ve Gin'in orduları bir araya toplandılar ve tepeyi tıpkı bir fıçıyı saran halkalar gibi sıkıca kuşattılar. Gin Mazoti, so-

rumlu komutan olarak tayin edilmişti. Bu onun başeseri, en büyük savaşı olacaktı.

Fithowéo ve Kana Dağları'nın ikisi de lav püskürtmeye başladılar ve hafızalarda yer edinen her şeyin ötesinde olan bir kar fırtınası savaş alanını kasıp kavurdu. Güçlü rüzgârlar zaman zaman yön değiştiriyor, kar doluyla karışık tipi halinde yağıyordu. Tanrılar bile bu savaşta yer alıyorlardı sanki.

Hegemon, hiç durmadan adamlarına Gin Mazoti'nin kuşatmasını yarmaları emrini verdi; fakat pek çok kez, Mazoti'nin askerleri onları tepeye geri çekilmeye zorladı. Sürekli yağan kar ve kamçılایan rüzgâr, hava gemilerinin kullanılmasını imkânsız hale getirdi; toprak ise derin hendiklerin kazılmasına ya da başka tahkimatın yapılmasına izin vermeyecek derecede donmuştu; Mazoti, bu yüzden, çok sayıda adamıyla Mata'yı engelleyen piyade birliklerine güvenmek zorundaydı.

Mata geri çekildiğinde, Mazoti de Dasu askerlerine dalga dalga tepeye saldırmalarını emretti. Her seferinde geri püskürtüldüler ve arkalarında pek çok ceset bıraktılar. Fakat Mazoti'nin yüzlerce askerinin ölmesinden yana bir çekincesi yoktu. Zyndu'nun adamlarına dinlenme ya da uyuma şansı vermeyecek, onları un ufak edecekti.

Sıcaklık daha da düştü. Cocru askerlerinin sıcak tutacak eldivenleri ve kabanları yoktu ve elleri silahlarının demir kabzalarına yapışıyor; yapışan derileri yırtılırken askerler acı çığlıklar atıyordu. Dinlenmek için donmuş toprağa uzanıyorlar ve açlık acısıyla mücadele etmek için ağızlarını avuç avuç karla dolduruyorlardı. Günlerdir yiyecek bir şey bulamayan pek çok at yere yığıldı ve et ihtiyacını karşılamak için doğrandılar.

Fakat Cocru saflarında teslim olmaktan bahseden kimse yoktu.

“Doğru bir şey yapmıyoruz, Başkomutan.” Kuni, Gin'le onun çadırında konuşuyordu. “Çok asker ölüyor.”

On gündür, Mata'nın adamları, atından düşen her bir Cocru askeri için beş Dasu askerini öldürerek tepayı ellerinde tutuyorlardı.

“İncelikli planlar uygulamanın zamanı ayrı, sayı üstünlüğünü kullanarak bastırmanın zamanı ayrı,” dedi Gin. “Fğer *hegemon*'u hemen mağlup etmezsek, Cocru'dan ordular onun yardımına gelirler ve bizim ikmal hatlarımızı keserler. Taktiklerim zalimce olabilir, ama işe yarıyorlar. Cocru askerleri, günlerdir ölü atlardan başka yiyecek bir şey bulamadılar ve çoğu yaralı durumda. Bastırmaya devam etmeliyiz; merhametimize yenik düşemeyiz.”

“Fakat Mata’nın askerlerinin ne kadar sadık olduklarını bilirim; asla teslim olmayacaklardır. Biz de arkamızda Mapidéré’nin bıraktığı kadar dul ve yetim mi bırakacağız zaferimin bedeli olarak? Galip gelsek bile, insanların kalplerini kaybedeceğim.”

Gin iç çekti. Kuni’nin bu iyiliksever yanı askeri durumlara her zaman uygun düşmüyordu; fakat ona hizmet etmesinin nedeni de tam olarak buydu. “Peki, ne öneriyorsun? Bir kez daha ateşkes önermemiz çok zor.”

“Leydi Risana’nın bir fikri var.”

Risana, Kuni’nin arkasındaki gölgelerden bir adım öne çıktı.

Kuni; Jia ve babası *hegemon* tarafından ele geçirildiğinde, güvenliklerini düşünerek Risana ve çocukları cephenin tehlikelerinden uzağa, Ginpen’e göndermek istemişti. Ailesinden daha fazla insanı kaybetmeye tahammül edemezdi. Fakat Risana, cephede ona eşlik etmesine izin vermesi için ısrarcı olmuştu.

“Kadınlar, sesleri olacak birine ihtiyaç duyuyorlar,” dedi Risana.

Gin tarafından kurulan ve kadınlardan oluşan yardımcı birlikler, Dasu’nun yükselişine büyük katkıda bulunmuşlardı. Dara’nın diğer ordularıyla karşılaştırıldıklarında, Dasu askerleri daha sağlıklı yiyecekler yiyorlar ve silahlarını daha iyi şartlarda muhafaza ediyorlardı. Pek çok Dasu askeri, ölümcül olabilecek yaralanmalardan, kadınların soğukkanlılığı ve şifalı otlar uygulayıp dikiş iğneleri kullanabilen kontrollü elleri sayesinde kurtulup sağ kalmışlardı. Fakat savaş uzadıkça, Gin’in savaş alanındaki konularla ve kendi bölgesinin idaresiyle meşguliyeti arttı ve kadınlardan oluşan destek birlikleri ihmal edildi. Mazoti’nin hava kuvvetlerindeki kadınlar diğerlerinden ayrı tutularak seçkin asker muamelesi görürken, ordudaki yardımcı birlikler sıradan destek unsurları olarak görülmeye başlandılar. Bu birliklerin sorumluluğuna getirilen bazı Dasu komutanları, kadınların maaşlarını vermeyerek, şikâyetlerini görmezden gelerek ve hatta onlara ordunun bir parçasından ziyade çaresizce ordugâhı takip eden kadınlar gibi davranarak ayrıcalıklarını suiistimal ettiler.

“Annem ve ben hayatımızı kazanmak için çalıştık,” dedi Risana.

“Onların sesini duymazlıktan gelemem. Eğer kullanmaya iznim yoksa, sahip olduğum konum ne işe yarar?”

“Başkomutan,” dedi Risana, “Büyük askeri stratejiler hakkında hiçbir şey bilmiyorum olabilirim, fakat insanların kalpleriyle ilgili bir şeyler biliyorum. Benim yeteneğim, onların dağınık arzu ormanlarının içini görmek ve belki de bu dağınıklıkta bir yol belirlemekten geçiyor.”

Gin, Risana’nın bilgeliğine saygı duysa da yorgun ve gergindi ve söyledikleri fazla muğlaktı. “Bu bir salon numarası ya da baştan çıkarma meselesi değil.”

“Ah, Başkomutan, orduna kadınları katmana rağmen, onları hiç gerçek askerler olarak gördün mü?”

Gin, gözlerini kısarak Risana’ya baktı ve devam etmesi için başını salladı.

Risana planını açıkladıktan sonra, Gin düşüncelere daldı. Kuni ve Risana onu izlerken, çadırın içinde bir ileri bir geri gidip gelmeye başladı. En sonunda, kafasını kaldırdı. “Planın işe yaramazsa, Mata’nın adamlarını sertleştirip daha büyük bir güçle direnmelerine neden olacaksın. Fakat denemeye değer. Kral onlara doğrudan hitap etse iyi olur.”

Gece yağan karın altında Gin, Kuni ve Risana, atlarını kadın yardımcı birliklerinin ordugâhına sürdüler. Askerler heyecan içinde bekliyor ve bu üç atlıya endişeyle bakıyorlardı. Onların şartlarını iyileştirmek için çok şey yapmış olan Risana’ya güveniyorlardı. Fakat Kuni ve Gin, ordugâhlarına daha önceden hiç gelmemişlerdi.

Atını nazikçe birkaç adım öne süren Kuni, uğuldayan rüzgâr ve tipi halinde yağın kar arasında sesini duyurmaya gayret ederek konuştu.

“Aranızda Cocru’lu olanlar kimler?”

Yüzlerce el kalktı havaya.

“Pek çoğunuzun, isyanda ve ardından gelen savaşlarda kocalarınızı, babalarınızı ve kardeşlerinizi kaybettikten sonra bana katıldığınızı biliyorum. Bu kıyıma bu gece bir son verme şansımız var; fakat sadece siz yardım ederseniz.”

Kuni Leydi Risana’nın planını anlatırken, kadınlar da yüzleri taş gibi ifadesiz bir halde dinlediler.

“Mata’nın ordusuyla silahsız ve korumasız olarak karşı karşıya geleceksiniz,” diye ekledi Gin. “Eğer sizin bir tehdit olduğunuzu ya da bu işe zorlandığınızı anlarsa, bu plan bir işe yaramaz. Eğer saldırırlarsa, sizi kurtarma imkânımız olmayacak. Bunun çok tehlikeli

ya da çok tedbirsiz bir plan olduğunu düşünüyorsanız, kral ve ben sizden bunu yapmanızı istemeyiz. Gönüllü olarak kabul etmelisiniz.”

Cocru’lu kadınlar, karda adım atarak teker teker öne çıktılar ve kralın, hanımefendinin ve başkomutanın önünde sıkı bir falanks düzeni aldılar.

Mazoti bu gece saldırmıyordu. Aslında, Mata Zyndu’nun gözcüleri, Dasu ordusunun tepenin etrafında sahipsiz, boş bir alan bırakarak yarım kilometre geriye çekildiğini rapor ettiler.

Tam sabah olurken, rüzgârla taşınan kadın sesleri Mata’yı çadırında uyandırdı:

*Vadiye düştüğünü gördüğüm şey kar mı?
Çocukların yüzlerinden akan şey yağmur mu?
Ah, kederim, kederim çok büyük benim.*

*Vadinin tabanını kaplayan kar değil.
Çocukların yüzlerini yıkayan yağmur değil
Ah, kederim, kederim çok büyük benim.*

*Vadinin tabanını doldurdu kasımpatıların yaprakları.
Çocukların yüzlerini ıslattı gözyaşları.
Ah, kederim, kederim çok büyük benim.*

*Savaşçılar, düşen kasımpatı çiçekleri gibi öldüler.
Evladım, ah, evladım, savaştan eve dönmedi.*

Mata, çadırının önünde dikiliyordu. Kar ona doğru yağıyordu ve kısa sürede yüzü eriyen kar taneleriyle ıslandı.

Ratho Miro atını tepeye sürdü ve Mata’nın önünde atından yere atladı. “Cocru’lu kadınlar tepenin yolunu yarılادılar, şarkı söyleyerek geliyorlar. Yanlarında silahlı refakatçiler yok; ama yine de Dasu casusları olabilirler.”

Mata şimdi, Cocru’daki her çocuğun bildiği eski bir halk şarkısına başlayan erkek seslerini işitiyordu.

“Kuni’ye bu kadar çok mu adamımız teslim oldu? Sesleri ne kadar da yüksek çıkıyor,” diye sordu Mata.

“Şarkı söyleyen adamlar savaş esirleri değiller,” dedi Ratho, tereddüt ederek. “Onlar... bizim kendi askerlerimiz.”

Şaşkına dönen Mata, etrafındaki küçük çadırlara baktı. Adamlar,

alacakaranlıkta çadırlardan çıkıyorlardı. Bazıları gözyaşlarını siliyorlar, bazıları şarkı söylemeye başlıyorlar; birkaçı da açıkça ağlıyordu.

“Kadınlar saatlerdir hiç durmadan şarkı söylüyorlar,” dedi Ratho Miro. “Komutanlar askerlere kulaklarını balmumuyla tıkamalarını söylediler, fakat askerler itaat etmedi. Adamlardan bazıları kadınları karşılamak için aşağıya indi; aileleri hakkında bilgi almak için kendi köylerinden olanları arıyorlar.”

Mata kıpırdamadan dinledi.

“Saldırı emri verelim mi?” diye sordu Ratho. “Bu... Kuni Garu’nun bu taktiği, son derece aşağılıkça bir şey.”

Mata başını salladı. “Tamam, anlaşıldı. Kuni askerlerin kalplerini çoktan kazanmış. Artık çok geç.”

Mira’nın oturmuş dantel işlediği çadırına girdi yeniden.

Mata onun arkasına geçti ve kumaşın üzerinde sadece siyah iplik olduğunu gördü. İplik beyaz alanın etrafında kıvrılıyor ve zikzak çiziyordu; fakat sanki gidecek yeri yoktu. Hareket etmesi ve sahte tarruzlara kalkışması faydasızdı, nakış kasnağının yuvarlak kenarları onu kafese konulmuş bir hayvan gibi tutuyordu.

“Mira, biraz müzik çalabilir misin? Şarkı söyleyenleri duymak istemiyorum.” Mira tığını, ipliğini ve kumaşı bir kenara koydu ve Hindistan cevizinden yapılmış lavtanın tellerine asıldı. *Hegemon* ellerini vurarak ritim tuttu ve şarkı söyledi.

*Gücüm dağları yerinden sökmeye yeter.
Ruhum denizi kaplayacak kadar geniş.
Yine de tanrılar lütuf göstermiyorlar bana,
Dörtnala koşmuyor küheylanım.
Ne yapabilirim, Mira’m? Ne yapabilirim?*

Bir gözyaşı çizgisi Mata’nın yüzünde adım adım ilerledi. Çadırın dışında dikilen bütün askerlerin gözleri meşalelerin ışığında parlıyordu. Ratho uzandı ve sertçe gözlerini sildi.

Mira çalmaya devam etti ve kendisi de bir şarkı söylemeye başladı:

*Dasu’nun adamları sardılar bizi.
Cocru’nun şarkıları parçalar yüreğimizi.
Keşke bir balıkçı olsaydın, kralım,
Ve ben de deniz kenarında bir çiftçi kızı.*

Mira çalmayı bıraktı; fakat rüzgâr dışarıda uğuldarken, şarkı sanki havada asılı kaldı.

“Kuni esirlere karşı cömertliğiyle bilinir,” dedi Mata. “Yakalandığında, sana karşı ne kadar zalim olduğumu ve ilk günden beri kötü muamele gördüğünü söyle. Sana iyi davranacaktır.”

“Bütün hayatın boyunca, herkesin eninde sonunda sana ihanet ettiğini düşündün,” dedi Mira. “Fakat bu doğru değil. Doğru değil.”

Konuşmasının sonuna doğru Mira’nın sesi zayıfladı. Yüzü ondan yana dönük olmayan Mata, sesi artık bir fısıltı halinde çıkmaya başlayınca döndü. Yere yığılırken, ona doğru koştu. Mira’nın elleri kemikten yapılmış ince hançerin kabzasına yapışmıştı: *Cruben* dikeninin sivri ucu, Mira’nın kalbinin derinliklerine saplanmıştı.

Mata’nın uluması, kilometrelerce öteden duyuldu. Cocru’lu erkeklerin ve kadınların şarkılarına karıştı ve bu ulumayı duyan herkes elinde olmadan ürperdi.

Mata, yüzünden akan sıcak gözyaşlarını sildi ve Mira’nın bedenini nazikçe yere yatırdı.

“Ratho, hâlâ peşimden gelmeyi isteyen bütün atlıları topla. Çemberi yaracağız.”

Yeniden Kurt Pençesi’ndeki gibi, diye düşündü Ratho. Cocru’lu sekiz yüz atlı, tepeden aşağıya bir kurt sürüsü gibi indi ve uyuyan Dasu ordusunun ordugâhına giden yolu alarm sesi duyulmadan yarılamışlardı bile. Mata’nın adamları onları doğramak için atıldılar.

Ratho, bütün bedenini ele geçiren o tanıdık savaş şehvetini hissedebiliyordu. Artık üşümüyor, korkmuyor ve açlık duymuyordu. Umutsuzluk kaybolmuş, yerini bütün Dara Adaları’nda bugüne kadar at koşturmuş en büyük savaşçı olan efendisinin yanında tekrar atını sürmenin coşkusu almıştı.

Bir zamanlar Mata Zyndu’nun yanında savaşmış ve yenilmez Kindo Marana’yı mağlup etmemiş miydi? Bir zamanlar Mata Zyndu’yla birlikte gökyüzünden inip, düzenbaz Kuni Garu’yu neredeyse yatağında yakalayacak olan o değil miydi? Mata Zyndu’nun bugüne kadarki en zorlu rakibinden alınan kılıcı, yani Sadelik’i kullanan o değil miydi? *Daha savaşmaya başlamadık bile.*

İleri, daha ileri. Sekiz yüz Cocru’lu süvari, Dasu’lu savaşçıların sıkı saflarının arasına yıldırım gibi daldı. İnce kapılara bir koçbaşı gibi vurdular. Arkasındaki süvariler teker teker atlarından düşse de, burgaç halinde yağan karın ve uğuldayan rüzgârın arasında Na-

aroenna aydan kopan bir kıymık gibiydi ve önüne çıkmaya cesaret edenleri ayırık otlarını biçen orak gibi biçerek, savrulmaya devam etti. Yanındakilerin sayısı gittikçe azalsa da, Fithowéo'nun yumruğuna benzeyen Goremaw, silahlarını kaldırmaya cesaret edenleri bir çekicin cevizleri ezdiği gibi ezerek, inmeye devam etti.

Şafak sökerken, Mata en sonunda çemberi yardı. Etrafında kalan atlıların sayısı yüzü bulmuyordu.

Güneye, denize doğru yollarına devam ettiler. Tipi halinde yağan kar, her şeyin aynı şekilde görünmesine neden oluyordu, istikamet belli değildi. Mata kaybolmuştu.

Yolların çatallandığı bir kavşakta durdu ve bir çiftlik evinin kapısını çaldı.

“Çaruza'ya giden yol hangisi?” diye sordu.

Yaşlı çiftçi, kapısının önünde dikilen bu iri adama baktı. Yabancı-
nın kimliğine yönelik hiçbir şüphe yoktu. Boyu posuyla ve çift göz-
bebekleriyle Mata Zyndu'ya benzeyen başka bir adam daha yoktu
dünyada. Yaşlı adamın iki oğlu, sonu gelmez savaşlarda *Hegemon*
için savaşmışlar ve ölmüşlerdi. Yaşlı adam yiğitlikten, onurdan, şan-
dan ve cesarettten bahsedilmesine artık tahammül edemiyordu. O,
şimdi sadece çocuklarını, tarlalarda ter döken güçlü oğullarını geri
istiyordu. Bu çocuklar niçin ölmek zorunda olduklarını anlamamış-
lardı; biri çıkıp onlara böylesinin doğru olacağını ve herkesi mem-
nun edeceğini söylemişti.

“Bu yoldan,” dedi yaşlı adam sol tarafı işaret ederek.

Mata Zyndu ona teşekkür etti ve büyük siyah atına bindi yeni-
den. Süvarileri onu takip ettiler.

Yaşlı adam kapıda biraz daha dikildi. Takip eden Dasu ordusu-
nun toynak seslerini duyabiliyordu. Kapıyı kapadı ve masanın üze-
rindeki mumu söndürdü.

Yaşlı adamın Mata Zyndu'yu gönderdiği yol, bir bataklığa çıkı-
yordu. Atlar, korku ve acı içinde burunlarından gürültüyle nefes
alıp vererek kişniyorlardı ve sonunda karınlarına kadar çamura gö-
müldüklerinde, Mata'nın adamlarının çoğu kendilerini eyerlerinden
yere atmak zorunda kaldı.

Mata, geldiği istikamete geri döndü ve diğer yolu seçti; şimdi
yanında sadece yirmi sekiz atlı kalmıştı. Arkalarından gelen Dasu
ordusunun meşalelerinin ışıklarını görebiliyorlardı.

Mata, adamlarını küçük bir tepenin üzerine yönlendirdi.

“Ömrümün son on yılı bir atın tepesinde geçti,” dedi adamlarına. “Yetmişden fazla savaşa girdim ve bir tekini bile kaybetmedim. Bugüne kadar benimle savaşanlar ya boyun eğdiler ya da öldüler. Bugün, nasıl savaşılacağını bilmediğim için kaçmıyorum; tanrılar beni kışkandıkları için kaçıyorum.

“Ölmekle ilgili bir sorunum yok; fakat önce kalbimdeki neşe ve mutlulukla savaşacağım. Hepiniz beni buraya kadar takip ettiniz, daha ileriye gitme zorunluluğundan sizi özgür kılıyorum. Gidin, Kuni Garu’ya teslim olun. Size iyi şanslar diliyorum.”

Adamlardan hiçbiri yerinden kıpırdamadı.

“O halde, bana olan inancınızdan ötürü size teşekkür ederim; gerçek bir Cocru savaşçısının nasıl ölmesi gerektiğini göstereceğim size. Birazdan, Kuni Garu’nun adamları bizi saracaklar; yine de, en azından bir komutanlarını öldüreceğim, bayraklarından birini ele geçireceğim ve hatlarını yaracağım. Ondan sonra hepiniz, benim yeteneksiz olduğum için değil, dönek talih yüzünden öldüğümü bileceksiniz.”

Arkalarındaki Dasu ordusu yetişti ve tepeyi kuşattı. Mata Zyndu, adamlarını ters V düzeninde yerleştirdi ve kendisi de başa geçti.

“Hücum!”

Tepeden toprağı yarararak indiler ve Dasu askerlerinin oluşturduğu ormana daldılar. Gözleri korkuyla açılmış olan Dasu komutanının üzerine sürdüler atlarını doğrudan. Adam kaçmaya fırsat bulamadan, Mata onu Na-aroénna’nın bir darbesiyle omzundan karnına kadar yardı. Mata’nın adamları bağırdılar ve Dasu askerleri rüzgârdaki kar taneleri gibi dağıldılar.

Mata Zyndu, Réfiroa’nın dizginlerine sertçe asıldı ve siyah küheylan arka ayaklarının üzerinde şaha kalktı. Mata Zyndu, etrafını sarmış sürünün üzerinde yükselirken, bir savaş çılgılığı attı: “Hurraaaa!”

Dasu askerlerinin kulak zarlarından yankılanarak onların sersemleyip sessizleşmesine neden olan çılgılık, savaş alanının üzerinde asılı kaldı. Mata’nın etrafındaki Dasu askerlerinin hepsi, bir kurdun önünden kaçan koyunlar gibi geri kaçtılar. Onun delici bakışlarıyla karşılaşmaya kimse cesaret edemedi.

Mata güldü ve atını Dasu saflarındaki bayrak taşıyan askerlerden birinin üzerine sürdü. Üzerindeki *cruben* figürüyle dalgalanan bay-

rağı korku içindeki askerin elinden kaptı ve bayrağın takılı olduğu sopayı ortadan kırdı. Savaş bayrağını yere attı ve Réfiroa da mutlulukla ezdi.

“Hu-ha, hu-ha.” Adamları hep birlikte bağıyorlardı.

Atlarını yeniden sürdüler ve korku içindeki Dasu ordusu geri çekilen bir dalga gibi önlerinde yarıldı.

Mata, güneye doğru devam ederken, etrafındaki adamları saydı: yirmi altı. İki adam kaybetmişlerdi.

“Ne düşünüyorsun?” diye sordu.

“Tam öngördüğün gibi oldu, *Hegemon*,” dedi Ratho. Sesinden hayranlık taşıyordu.

Süvarilerin hepsi kendilerini tanrılaşmış hissediyorlardı.

En sonunda denize ulaştılar. Mata atından aşağıya atladı ve yakınlarındaki harabeye dönmüş evi gördü. Evi tanıdığında, kalbi bir anlığına durdu. Bu ev, Jia’nın, Çaruza’nın dışında yıllarca kaldığı ve bir zamanlar Kuni’nin çocuğunu kollarında tuttuğu, onunla içki içtikleri evdi.

Mata Zyndu, gözlerini sildi. *Cruing ma donothécaū luki né othu*, diyordu Klasik Ano şairleri. *Geçmiş, geri dönülemeyecek bir ülkedir.*

Ratho onun yanına geldi. “Civardaki kıyıyı araştırdık, küçük bir balıkçı kayığı dışında hiçbir gemi yok. *Hegemon*, lütfen ona bin ve Tunoa’ya git. Biz kalıp Kuni Garu’yu oyalayacağız. Tunoa küçüktür; ama kolay savunulur ve Zyndu ismini sevgiyle hatırlayan pek çok insan bulunur. Yeni bir ordu toplayabilir ve intikamımızı almak için geri dönebilirsin.”

Mata Zyndu hiç kıpırdamadı. Düşünceye dalmış bir halde karda dikiliyordu. “*Hegemon*, acele etmek zorundasın! Neredeyse burada olacaklar.”

Mata, Réfiroa’dan indi ve atın sağırsına sert bir şaplak indirdi. “Zavallı at. Bütün bu yıllar boyunca benimleydin; seni ölürken görmeye katlanamam. Git, saklan ve uzun bir yaşam sür.”

Fakat Réfiroa gitmek istemedi. Başını Mata’ya çevirdi ve burnundan soludu. Buharlı nefesi, burun deliklerinden duman kıvrımları gibi çıkıyordu. Gözleri Mata’ya öfkeyle bakıyordu.

“Üzgünüm, eski dostum. Kendimin yapmayacağı bir şeyi senden istemekle hata ettim. Gerçekten de birbirimize hep uyduk, ölümden bile.”

Adamlarına bakmak için döndü, yüzü keder kaplıydı. “Tunoa’yı amcamla terk edip Büyük Ada’ya geldiğimde, beni sekiz yüz genç adam takip etmişti; hepsinin aklında şan ve şeref hayalleri vardı. Eğer bugün dönersem, onların kemiklerini bile geri götüremeden döneceğim. Onların babalarının, annelerinin, karılarının, kız kardeşlerinin ve çocuklarının yüzlerine nasıl bakarım? Eve tekrar dönemem.”

Réfiroa da yanında olduğu halde, adamlarıyla birlikte kıyıda durdu ve yaklaşan Dasu ordusunun askerlerini izledi.

“Hadi, hadi, hadi,” Dafiro Miro, adamlarını acele ettiriyordu. “Kral Kuni, Mata Zyndu’yu ele geçirecek kişiye on bin altın ödül ve kont unvanı vaat ediyor. Hadi!”

Meşale ışığında, Dasu askerlerinin safları, sırtlarını kabaran denize vermiş olan Mata Zyndu ve yirmi altı savaşçısının etrafında bir yarım çember oluşturdular.

Mata’nın bütün askerleri atlarından inmişlerdi ve atlar binicilerinin etrafını ağır cüsseleriyle bir barikat oluşturarak yarım çember halinde sarmışlardı. Son oklarını yaylarında geren adamlar, son mücadele için karlı kumsalda bekliyorlardı.

Mata, konuşmadan elini salladı ve adamları son ok salvolarını gönderdi. Yirmi altı Dasu askeri yere serildi. Yanıt olarak gelen salvo çok daha yoğun ve daha uzun sürdü ve Dasu askerleri ok atışına son verdiklerinde, Mata’nın adamlarından ikisi daha onları çevreleyen bütün atlarla birlikte yere devrildi.

Muhteşem bedenine düzinelerce ok saplanmış olan Réfiroa yerdeydi. Neredeyse insan çığlığına benzeyen bir çığlık attı. Etrafındaki atların çoğu ölmüş, birkaç tanesi ise iç burkan çığlıklar atıyordu.

Gözler meşalelerin alevinde parlıyorlardı, Mata, Réfiroa’nın yanına yürüdü. Kolunu geniş bir açıdan hışımla kaldırıncaya, Na-aroénna havada savruldu, Réfiroa’nın başı gövdesinden ayrılarak havada uçtu ve hafif bir yay çizerek denizin içinde uzağa düştü. Mata’nın adamları öne çıktılar ve yaşayan birkaç atı aynı şekilde acı çektirmeden öldürdüler.

Mata Zyndu yeniden Dasu askerlerine baktığında, gözleri kuru ve berraktı. Ellerini ve silahlarını arkaya atmış bir halde dikilirken, bu önemsiz yaratıklara küçümsemeyle bakıyordu.

Dasu askerleri kılıçlarını çektiler, mızraklarını doğrulttular ve çemberi daralttılar. Mata Zyndu denen efsaneye adım adım yaklaştılar.

“Daf!” diye bağırdı Ratho. Meşalelerin dalgalanan ışıkları arasından kardeşinin yüzünü görebilmişti. “Daf, benim, Rat!”

Mata, Ratho’ya baktı. “Kardeşin şu mu?”

Ratho başını salladı. “Evet. Yanlış tarafı seçti. Onursuz bir efendiye hizmet ediyor.”

“Kardeşler birbirlerine karşı silaha sarılmamahlar,” dedi Mata. “Sen büyük bir askersin Rat, bugüne kadar gördüklerimin en iyisi. Sana son bir hediye vermeme izin ver. Başımı al ve kont ol.”

Na-aroénna’yı kaldırdı ve fısıldadı, “Büyükbaba; amca; üzgünüm. İçimde bir kez bile şüphe olmadı, fakat belki bu kadarı yeterli değil.”

Hızlı bir darbeye boynundaki atardamarları kesti. Kan her yere fışkırdı ve karlı kumsalda iz bıraktı. Bedeni bir süre ayakta kaldı, sonra kesilen koca bir meşe ağacı gibi çöktü.

“Rat, dur!”

Fakat artık çok geçti. Ratho Miro, efendisini taklit etti ve kendi boğazını Sadelik’le kesti. Mata Zyndu’nun diğer askerleri de etrafında büyük ağaçlar gibi devrildiler.

Dasu’nun adamları Mata Zyndu’nun bedeninden bir parça koparmak ve ödül talep etmek için hücum ettiler. Uzuvarları tek tek parçalandı ve sonunda Kuni Garu onun bedeninden birer parça getiren beş askeri ödüllendirmek zorunda kaldı.

Mata Zyndu’nun bedeni bir araya getirilerek dikildi ve sonra da Çaruza’nın hemen dışına gömüldü. Kuni Garu, onun için *tiro*’lar arasında ilk sırada gelen bir *princeps*’e yaraşır tüm ayinleri yerine getirdi.

“Düşmanları ne kadar güçlüyse, kalbindeki ateş de o kadar büyük olurdu.” Gin Mazoti ilk övgü konuşmasını yaptı. “Kudreti azalsa bile cesareti büyür ve zihni keskinleşirdi. Yine de eline zafer şansı verildiğinde, zayıf bir tereddüt olurdu içinde genelde. Kendisinin eşsiz olduğuna inanarak, hiçbir tavsiyeyi dinlemez ve kendi generallerine güvenmezdi. Fethetti, hâkim oldu; yaşamdan daha büyüktü o. Yine de uzun zaman önce, halkının güvenini kaybetti.”

Fakat uzun süre hatırlanacak olan sözler, son övgü konuşmasını yapan Kuni Garu’nun sözleri oldu: “Bugün galip ilan edilsem de, bundan on nesil sonra senin isminin mi yoksa benimkinin mi daha

parlak olacağını kim bilebilir? Elimde krallara yaraşan bir zarafetle öldün; fakat öleceğim güne kadar şüphe peşimi bırakmayacak.

“Zudi’de, Namen’i engellerken, seni gökyüzüne yükseldiğini gördüm ve masum Dimu’yu katlettiğinde buna şahit olup katlandım. Cesaretine, asilliğine ve sadakatine hayran kaldım; zalimliğin, şüpheciliğin ve inatçılığın karşısında titredim. Oğlumu, Çaruza’nın dışında, beşikte yatırır gibi kollarına aldığı anda güldüm ve Kusursuz Şehir’i yaktığında ağladım. Düşündüğün gibi olduğunu sandığın dünyaya olan adanmışlığını anladım ve bunun bizlerin içinde yaşamayı arzulamadığı bir dünya olmasına üzüldüm. Bana kardeşim demeyi reddettiğinde kinimi içime attım ve Rana Kida’da sana tekrar ihanet etmek zorunda kaldım. Zafer olasılığı bize çok uzakken, kendi öz kardeşimden daha yakın hissettim seni kendime; yine de Pan’da, seninle bir ekmeği neşe içinde paylaşamadık birlikte. Kurt Pençesi kıyılarından Zudi’nin göklerine kadar, insanların kalplerinde silinmeyecek bir görüntü bıraktın.

“Dünyayı bir altın kasırgası içinde kasıp kavurdun. Kardeşim, bu Adalar’da senin gibisi bir daha asla olmayacak.”

Kuni tabutu kendisi taşıdı. Yüzünü küllerle kapladı ve yas elbisesi giydi. Son istirahatgahına ulaşana kadar tabuta caddelerde eşlik etti. Kimsenin daha önce şahit olmadığı kadar ağladı.

Çaruza’nın caddelerini çiçek açan kasımpatılar doldurdu. Güzel kokuları o kadar güçlüydü ki, geçen kuşlar şehre yaklaşamadılar.

Hegemon’un bedeni toprağa verilirken, cenaze alayının üzerindeki gökyüzünü kanat çırpıp çok iri kuzgunların oluşturduğu bir sürü kapladı birden; kuzgunların bir kısmı siyah bir kısmı beyazdı. Kuzgunlar, *cüpa* taşları gibi renklerine göre ayrılıp giderken, Mingén şahinleri cenaze alayına doğru daldılar. Bir araya toplanmış olan soylular ve bakanlar, *hegemon*’un tabutunu mezarın yanına bırakarak sağa sola kaçıştılar.

Daha sonra, mezarın etrafındaki toprak öfkeli bir deniz gibi patladı ve her biri bir insandan dört kat daha büyük olan devasa kurtlardan oluşan bir sürü ortaya çıktı. Kurtlar, kuzgunlar ve şahinler tabutun üzerinde toplandılar ve tabutun etrafında, bir geçit alayını denetlemeye hazırlanan muhafızlar gibi düzgün sıralar halinde dizildiler.

Öfkeli bir fırtına patladı: yerdeki taşlar yuvarlandı, ağaçlar köklerinden söküldü ve kalın toz bulutları her şeyi karanlığa bürüdü. Bu karmaşada, bütün sesler ve konuşmalar, rüzgârın uğultusunun, kurtların ulumalarının, kargaların bağırıtlarının ve şahinlerin tiz, delici bağrıışlarının yarattığı acı çığlıklarının denizi içinde kayboldu gitti.

Dünya, sanki düşüncenin bile var olmadığı en eski zamanların kargaşasına geri dönmüştü.

Birdenbire, hiddetin sesi kesildi ve parlak güneş ışığı yıkımdan sonraki sakin manzarayı yıkadı. Bütün hayvanlar, *hegemon*'un cese-diyle birlikte ortadan kaybolmuşlardı.

Kısa süren fırtınada yere kapanmış olan soylular ve bakanlar, etrafa hayret ve şaşkınlık içinde bakarak, titreyen bacakları üzerinde yavaşça doğruldular.

Kendini ilk toparlayan Cogo Yelu oldu. “Ne hayırlı!” diye bağırdı sersemliğin yarattığı sessizlikte. “Dara’nın bütün tanrıları başka bir âlemde *hegemon*’a hep beraber hoş geldin dediler. Biz geride kalanlar, uyumlu barışın yeni bir dönemine şahitlik ediyoruz!” Siyasetin değişen akıntılarına uyum sağlayan kulaklara sahip birkaç soylu, hemen onay verdiler ve Kuni Garu’yu yüksek sesle tebrik ettiler. Diğerleri de durumu kavradıktan sonra, Kral Kuni’ye yönelik bir övgü seli, neredeyse hayvanlara özgü kakofoni içinde, kısa sürede ortamı doldurdu.

Kuni, Cogo’ya baktı ve zayıf bir gülümsemeyle karşılık verdi. *Tanrıların iradesini nasıl bilebiliriz?* diye mırıldandı.

Cogo, etrafındaki kalabalığı koluyla uzaklaştırdı. *Onların seninkini bilmeleri yeterli,* diye mırıldandı.

Lord Garu kalabalığa döndü ve başını, krallara yaraşan bir ihtişamla, hafifçe salladı.

TAÇ GİYME TÖRENİ

DARA: DÖRT SAKİN DENİZİN HÜKÜMDARLIĞININ
İLK YILININ BEŞİNCİ AYI

Beyaz bir yolculuk harmaniyesi giymiş kel bir dilenci, sorgum tarlaları arasından kıvrıla kıvrıla giden yolu yürüdü.

Sadece otuz kadar evden ibaret olan küçük bir köye ulaştı; sade, basit ve fakir bir köy. Etrafına bakındı, rastgele bir ev seçti ve kapıyı çaldı. Sekiz yaşlarında bir erkek çocuğu açtı kapıyı.

“Bu yabancıya bir kap lapa verebilir misin, Genç Efendi?” diye sordu dilenci.

Çocuk başını salladı, uzaklaştı ve kısa süre sonra sıcak lapayla dolu olan bir kapla geri döndü. Lapanın üzerine bir de yumurta kırılmıştı.

“Teşekkür ederim,” dedi dilenci. “Geçen seneki hasat iyi miydi?”

Çocuk, dilenciye şaşırılmış halde baktı.

“Ben uzaklardaydım,” dedi dilenci. “Büyük Ada’da.”

“Ah, bu durumu açıklıyor. Aksanın bana Rui’den olduğunu söylüyor; ama soruların uzaktan geliyormuşsun izlenimi veriyor. Hayır, hasat korkunçtu. Görünüşe göre, Kiji öfkeliydi ve geçen güz Rui’de çok fazla sağanak fırtınası oldu.”

Bu haberler üzerine dilencinin yüzü asıldı. “Öyleyse, bir yabancıyla yiyeceğini paylaşman daha büyük bir cömertlik oluyor. Ailenin kızmayacağına emin misin?”

Çocuk güldü. “Endişelenmene gerek yok. Kral Kuni ve Başbakan Yelu, Géfica’dan tahıl getirilmesini emretti ve hepimizin bol bol yiyeceği var.”

“Öyleyse, Xana’lı olmasa bile kralı seviyorsun?”

“Biz artık Xana’dan bahsetmiyoruz,” dedi çocuk.

“Fakat Xana sizin ülkeniz!”

Çocuk başını salladı. “Ülkemiz Rui. Bir Dara adası.”

Sarp dorukların sisli bir denizde sürüklenen gemiler gibi bulutların üzerinde yükseldiği Damu Dağları’nın derinliklerinde yer alan uzak bir vadide, ölümlülerin bakışlarından ve kulaklarından çok uzakta, Dara tanrıları yeniden toplanmışlardı.

Yumuşak çimenlerin üzerine meyvelerden, nektarlardan ve av etinden oluşan sıradan yiyecekler konulmuştu; tanrılardan bazıları yiyeceklerin etrafında oturmuş, bazıları da sırtlarını çimenlere verip uzanmıştı.

Lutho, Rapa ve Rufizo ev sahipleri olarak rahat, neşeli ve hatta mutluluktan mest olmuş gibi duruyorlardı.

“Elbette mutlu görünürsün,” dedi Fithowéo. “Senin gözdelerin kazandı.”

“Hadi, hadi ama,” dedi Rufizo. “Ölümlülerin arasında başlayan yeni bir dönem, bizim aramızdaki yeni bir dönemin de habercisi olmalı.” Bir bal şarabı sürahisini havaya kaldırdı, Rapa ve Lutho da onu izledi.

“Savaşmamızı değil, içmemizi söylemişimdir her zaman,” dedi Tututika ve karşılık olarak sürahisini kaldırdı.

“Ölümlüler savaşıyormuş savaşmıyormuş zerre kadar umurumda değil,” dedi Tazu, sırtarak. “Yeter ki, ilginç olmaya devam etsinler. Savaşırken Mata’yı seyretmekten keyif aldım; Kuni Garu’yu barışı korumaya çalışırken seyretmek de bir o kadar eğlenceli olacak diye düşünüyorum.” O da sürahisini kaldırdı.

Fakat diğer üçü: Fithowéo, Kana ve Kiji, taş gibi bir ifadeyle oturuyorlardı hiç kıpırdamadan.

“Bak, bu eğlenceli olacak,” dedi Tazu. “Geldiğim için memnunum.” Diğerlerini beklemeden bal şarabını içip bitirdi ve sürahisini yeniden doldurdu.

“Savaş bitti,” dedi Rapa. “Ölümlüler kadar bile samimi olamaz mıyız?” Uzak duran diğer üçünden yanıt gelmediğini görünce, gözlerini ikiz kız kardeşine dikmek için döndü. “Hadi ama Kana-tika, bana, diğer yarına nasıl hayır diyebilirsin?”

“Bu oyunu benimle oynama!” dedi Kana. “Fithowéo ile birlikte Mata’nın cesedini almaya gittiğimizde, seni asla dinlememeliydim. ‘Ah, kız kardeşim,’ dedin, ‘Kiji ve benim de gelmemize izin verin.

Hepimizin ne kadar ilgili olduğunu bilsinler diye, ölümlülere hepimizin pawî'sini göstermemiz iyi olacak.”

“Gerçekten de tek istediğim buydu!” dedi Rapa. “Bu savaşta taraf tutmuş olabiliriz, fakat sonuçta hepimiz Dara’nın tanrılarıyız.”

“Bu, kulağa hoş gelebilir,” dedi Fithowéo. “Fakat sen, Kana’yı ve beni kullandın! Kuni’yi destekliyormuşuz gibi görünmemizi sağladın!”

“Kiji’yi unutma,” dedi Kana. “Hem Mata’dan hem de Kuni’den aynı derecede nefret ediyor; haliyle Rapa onu daha da aptal yerine koydu.”

Kiji’ye baktılar, fakat Hava Tanrısı sakinliğini koruyor ve düşünceli görünüyordu.

“Bana çok haksızlık yapıyorsunuz,” diye itiraz etti Rapa. “Aslında, ölümlüler, pawî’miz için koreografisini hazırladığım dansı tamamen yanlış anladılar. Ben tanrıların birbirinden ayrı kalmaya devam ettiklerini göstermeyi amaçlamışım.”

“Ve bu yüzden de, senin kuzgunların ve benimkiler ayrılmak ve renklerine göre gruplanmak zorundaydılar,” dedi Kana, her zaman yaptığı gibi kız kardeşinin cümlesini bitirerek.

“Aynen öyle. Ve daha sonra Fithowéo’nun kurtları ile Kiji’nin şahinlerinin karşı karşıya gelmelerini önerdim, yoksa ölümlüler Mapidéré’nin mezarına saygısızca davranan Mata...” Rapa, Fithowéo’nun itiraz etmek üzere olduğunu görünce, “ve aynı zamanda Dara’mn en büyük savaşçısı olan Mata Zyndu’nun Kiji’nin gözünde affedildiğini sanabilirdi,” diye devam etti.

“Fakat planın ters gitti,” dedi Fithowéo. “Çünkü Cogo Yelu her şeye tersi bir anlam yükledi ve bu durumu sanki hepimiz Kuni Garu’yu desteklemek için oradaymışız gibi gösterdi.”

“Ve herkes onu dinledi!” diye figan etti Kana. “İnsanların kendi düşünceleri yok mu?”

“Bizim özene bezene verdiğimiz işaretler, Dara vakayinamelerine tek bir adamın yanlış anlaması olarak geçecek,” dedi Fithowéo.

“Ölümlüler, tarihi doğru anlamakta asla iyi olmadılar,” dedi Tutika. “Ah, Kikomi’m.” Mavi gözleri nemlendi.

Diğer tanrılar, ona saygı duyarak sessizleştiler. Hepsi, halkını kurtarmak için her şeyini, tarihte alacağı yeri bile feda eden prensesi hatırladı.

Kiji ilk defa konuştu. “Küçük kız kardeşim; Jizu Rima’yı ya da Namen Xana’yı ne kadar sevdiyse, Kikomi de Amu’yu o kadar sevdi.

Kalbim onun için sızlıyor. Benimle içecek misiniz?” Sürahisini Kikomi için kaldırdı. “Ona her taçtan ya da fani dünyadaki her övgüden daha çok yakışan kralların zarafeti için içiyorum.”

Bir an sonra Tututika başını salladı ve ikisi birlikte içtiler.

Sonra Kiji, “Ülkesini Kikomi, Jizu ve Namen kadar seven çok insan öldü,” dedi.

Fithowéo ve Kana buna şaşırdılar. Bütün tanrılar içinde, işlerin böyle sonuçlanmasına en çok Kiji öfke duyuyor olmalıydı. Xana İmparatorluğu artık yoktu.

Fakat Kiji devam etti. “Zaman döngüler halinde hareket eder. Dara halkı, Tiro devletlerine bölünmeden önce, Adalar’a geldiklerinde birdiler. Fakat yine de, Ano’nun pek çok kabilenin bir araya gelmesinden oluştuğunu gösteren farklı fiziksel özellikleri vardı. Bütün Dara Adaları şimdi yeniden bir oldular ve insanlar, kendi Tiro devletlerini sevdikleri kadar bütün Dara’yı da sevmeye başlayabilir. Bizler annemize *bütün* Dara’nın tanrıları olacağımıza söz verdik.”

Tanrılar bunun üzerinde düşündüler; Fithowéo ve Kana’nın yüzlerindeki gerginlik yavaş yavaş gevşedi.

“Eğer ölümlüler bizim barıştığımıza çoktan inanıyorlarsa, bizlere de bunu gerçekleştirmek düşer. Xana halkı adil bir muamele gördüğü sürece, ben de savaştan bir daha söz etmeyeceğim. Fakat eğer Kuni, olduğunu iddia ettiği adamdan farklı bir adama dönüşürse, buna ilgisiz kalmayacağım.”

“Ben de öyle,” dedi Fithowéo.

“Bizler de ilgisiz kalmayacağız,” dediler Rapa ve Kana birlikte.

Ve tanrılar yediler, içtiler, mutlu şeylerden söz ettiler ve Tututika’nın misafirleri olarak birkaç günlüğüne Arulugi’ye, Güzel Ada’ya çekilmeye karar verdiler.

Hep birlikte oradan ayrılırken, Lutho ve Rapa diğerlerinin biraz arkasında aldılar.

“Herkes nutuklar atarken senin hiç konuşmadığına dikkat ettim,” dedi Rapa.

“Söyleyecek işe yarar bir şeyim yoktu,” dedi Lutho, gülümseyerek.

Rapa sesini alçalttı, “Benim düzenbaz kardeşim, *pawi*’yle olan şu dansı önermek güzel bir fikirdi. Fakat ölümlülerin onu tam da bizim istediğimiz şekilde ‘yanlış yorumlayacaklarını’ nasıl bildin?”

“Bilmiyordum. Onların bunu tam da senin bugün tarif ettiğin şekilde yorumlayacak olmaları olasılığı vardı. Ölümlülerin ne yapacağını önceden kestirmek imkânsızdır, zaten bu yüzden onlarla

çalışmak çok zor.” Durdu ve sonra da ekledi. “Ve tabii bir o kadar da eğlenceli.”

“Kumar mı oynamış oldun yani?”

“Hesaplanmış bir risk şeklinde ifade etmeyi tercih ederim. Saf kumar daha çok Tazu’nun işi.”

“Eşkıya kral denen adamı gözlemlemekle çok fazla zaman geçirdiğini düşünüyorum.”

Tanrıların sesleri gittikçe duyulmaz oldu ve hafif bir meltem birkaç karahindiba tohumunu vadinin üzerinden gökyüzüne taşıdı.

Kuni’nin en önde gelen danışmanları ve generalleri Zudi’de toplanmaya davet edilmişlerdi. Yeni İmparator’un taç giyme töreni birkaç hafta sora gerçekleşecekti. Fakat şimdi, barış içindeki bir dünyanın manzaralarının tadını çıkarmak ve eski dostlarla arayı kapatmaktan başka yapacak bir iş yoktu.

Cogo Yelu’nun, Rui’de kendisi için büyük bir malikâne inşa ettirdiğine dair dedikodular yayıldı. Bu malikâne o kadar lüks ve genişti ki, masrafları karşılamak için Cogo’nun Dasu hazinesini tırtıkladığı kesin gibiydi.

Kuni kaşlarını çattı. Dasu, şimdi Cogo’ya hiç olmadığı kadar güveniyordu. *Hegemon*’un cesedinin ortadan kaybolmasından sonra, kamuoyunu keskin zekâsıyla yönlendirmesi dâhiyane bir işti. Bazen Kuni, Cogo’unun ona sadece danışmanlık yapmaktan sıkılıp sıkılmadığını merak ediyordu. Fakat her halükarda, Cogo’yu memnun edecek imkânı kesinlikle yoktu.

Kuni, Cogo’yu çaya davet etti.

“İnsanların kalplerini kazanmak için çok çalıştık,” dedi Kuni. “Şimdi tam da başarıya ulaşmışken, umursamazca davranarak onları kaybetmeyelim.”

Cogo hemen özür diledi ve affedilmesi için yalvardı; fakat ne için özür dilediğini söylemedi.

Kuni güldü. “Sana kızgın değilim Cogo. Su çok temizse, balık da olmayacağını artık biliyorum. Gücü elinde tutanlara bazı ayrıcalıklar verilir. Fakat bunu makul ölçülerde tutalım, tamam mı?”

Cogo, lorduna teşekkür etti. Kalkarken öyle endişeli bir hali vardı ki, çayını bile bitirmemişti.

İnsanlar birbirlerine Kuni Garu’nun ne kadar büyük bir kral olduğunu fısıldıyorlardı.

Luan Zya, Ginpen sokaklarında gezinirken, gözlerini ve kulaklarını dört açtı: Genç âlimler barlarda felsefe tartışıyorlardı ciddiyle; anneler, sırtlarına bağladıkları bebekleriyle çarpım tablosunu ya da basit Ano Klasiklerini monoton bir ses tonuyla tekrarlayarak pazar tezgâhları arasında geziniyorlardı; özel akademilerin uzun kanatlı büyük kapıları açıktı ve içeride yeni öğrencilere hazırlık yapmak için ders salonlarının yerlerini süpürüp yıkayan hizmetçiler görölüyordu.

Aile mülkünün olduğu alana geldi. Yıkıntılar dokunulmadan kalmıştı, fakat düşen taşların kuytu köşelerinde ve çatlaklarında kır çiçeklerinin açtığını gördü: karahindiba, nevrüz otu, yakı otu, hasekiküpesi çiçeği, hindiba...

Kırık taşlar arasında diz çöktü ve parlak güneş yüzünü ısıttı. Gözlerini kapayıp dinledi; etrafında huzurun sesi vardı.

Sonra, Lutho'nun Büyük Tapmağı'na gitti. Büyük Salon'dan girdi ve ibadet eden kalabalıklardan uzak durarak tapınağın arkasındaki küçük avluya yöneldi. Orada etrafına bakındı ve ağaçlardan birine yaslanmış olan büyük sarımtırak bir taş olduğunu gördü. Kabuğuna çekilmiş bir kaplumbağaya benziyordu.

Diz çöktü.

“Hocam, görevimin bittiğini düşündüğüm için geldim.”

Ona *Gitré Üthu*'yu, bilginin kitabını, veren yaşlı balıkçının döneceğini umarak sabırla bekledi. Fakat güneş batıp ay doğarken, hâlâ kimse gelmemişti.

Sırtındaki çıkının içinde bir kıpırtı hissetti. Kumaşı açtı ve büyü-lü kitabı çıkardı. Geçen yıllar boyunca kaydettiği ve zihninin kat ettiği yolu ortaya koyan not ve diyagramlarla dolu sayfalar çırpınarak kendiliklerinden açıldılar. Kitap ilk boş sayfada durdu.

Işıltılı söz karelerinden oluşan bir satır çıktı karşısına: *Cruben suyun yüzeyine sıçradığında, hassas yapışkan balığı ayrılır; görev yerine getirildiğinde, bilge hizmetkâr çekilir*

Alnını kitabın önünde yere koymak için eğilmeden önce, Luan karanlıkta uzun süre oturdu. “Teşekkür ederim, Hocam.”

Başka bir metin satırı gösterdi kendini: *Bu kitaptaki her şeyi zaten her zaman biliyordun; ben sadece onlara dikkatini çektim.*

Ardından, parlak harfler solgunlaştılar ve Luan Zya güneş doğana kadar beklese de, boş sayfada başka hiçbir şey görünmedi.

Kraliçe Gin, liman amirinin yakınlardaki bir kırsalda bulunan mezarını ziyaret ettikten sonra Dimushi'ye geldi.

Dimushi'nin en güzel hanında kaldı ve Luan Zya da onun misafiri oldu. Birkaç gün boyunca yatak odalarından dışarı çıkmadılar.

Bir sabah, şehir surlarının dışında atla gezinmeye karar verdiler. Gin, kraliyet giysileri yerine rahat bir şeyler giydi ve Luan da resmi saray kıyafeti yerine âlimlere özgü mavi bir tunik giydi. Bu halleriyle, bir kraliçeden ve Dara'nın baş strateji uzmanından çok baharda gezmeye çıkmış iki âşık gibi görünüyorlardı. Güneş ışığının ve sıcak meltemin tadını çıkarırken, atların dizginlerini bırakıp diledikleri yere gitmelerine izin verdiler.

“Senin için sırada ne olduğunu düşündün mü, Gin?” diye sordu Luan Zya.

“Kuni, taç giyme töreninden sonra beni Géjira kraliçesi yapmak istediğini söyledi. Géjira, Rima ve Faça'dan daha zengin bir yer. Bu güzel bir ödül.”

Luan'dan bir yanıt gelmediğini görünce, Gin döndü ve Luan'ın kaşlarının çatılmış olduğunu gördü.

“Ne?”

Luan yavaşça konuştu. “Fakat bu durumda, ordunu Faça ve Rima'da arkada bırakıp, yeni bir yerde her şeye yeniden başlamak zorunda kalacaksın.”

Gin güldü. “Ben buna alışkınım.”

Tam o sırada yolun kenarında birkaç avcıya rastladılar.

“Çok yaban kazı var mı?” diye sordu Gin.

“İyi bir sezon değil,” diye yanıt verdi avcılardan biri. “Sabahtan beri dışarıdayız ama elimize hiçbir şey geçmedi. Sonbahara kadar bekleriz gibi görünüyor.”

Luan ve Gin, mutsuz bir şekilde inleyen tazıların tasmalarını bağlayan ve yaylarını sonbahara kadar içlerinde muhafaza edecekleri kalın kumaşlara saran avcılarını izlediler. Avcılar veda ettiler ve gittiler.

“Sen bir başkomutansın,” dedi Luan. “Fakat artık barış geldi. Bütün tavşanlar yakalanıp bütün yaban kazları öldürüldüğünde, İmparator'un gözünde bir tazıdan ya da bir yaydan çok farkın olduğunu düşünüyor musun?”

Gin gözlerini kıstı. “Kuni'nin, beni Gan'a sadık subaylarımdan ayırmak için mi gönderdiğini düşünüyorsun?”

“Yorumlardan biri bu.”

“Fakat bana sarayındayken kılıcımı taşıyabileceğimi söyledi; bu, nicedir onunla olan Mûn Çakri ya da Than Carucono gibi adamlara bile bahşedilmeyen bir onur. İhtiraslı olduğumdan şüphe etseydi, bunu söyler miydi?”

“Bu onura itiraz ettin mi?”

“Elbette hayır! Bunu kesinlikle hak ettim ben.”

Luan başını salladı. “Kuni’nin ne düşündüğünü bilmiyorum. Fakat iktidarın, bir insanın dostlarını nasıl gördüğüne göre değiştiğini iyi biliyorum. Cogo bunu hepimizden önce anladı ve Kuni’nin şüphelerini gidermek için aklını kullanıp aptalı oynamayı seçti. Kendi ismini bilerek lekelemeseydi, Kuni insanların kalplerini efendisinden ayırmaya çalışan biri olarak ondan şüphe edebilirdi.”

“Hak ettiğin şan ve şeref sana verildiğinde bile her zaman en kötüsünü mü düşünürsün?”

“İhtiyatlı olmak bunu gerektirir. Güçlü olanın lütfuna güvenmek, rüzgârlı havada uçurtmaya binmek gibidir.”

Gin atını tırısı kaldırdı. “Bana ihtiyattan bahsetme. Bütün hayatımı kılıçların keskin ucuyla burun buruna geçirdim. Askerlere önderlik etmekte iyiyimdir; fakat Kuni de generallere önderlik etmekte iyidir. Hırslarıma büyük bir lorda hizmet ederek ulaştım.”

“Yine de, kendi yükselişine zemin hazırlamak için Shilue’yi öldürdün. Kalbini gerçekten tanıyor musun? Ya da diğerlerinin onu nasıl gördüklerini biliyor musun? Eğer yol hâlâ önünde açıkken çekilmezsen, bir gün kendi hayatın için savaşmak zorunda kalabilirsin.”

Mazoti’nin yüz hatları gerildi. “Bir keresinde Kuni’ye ihanet etme şansım oldu, fakat bunu istemedim. Dünya sadece kaba kuvvet ve acımasız ihanetlerden ibaret bir yer değil. Kuni’nin benden yana korkacak bir şeyi yok ve ben de aynı şekilde ondan korkmuyorum.”

Konuşmadan şehre döndüler.

Mazoti’nin Dimushi’de görmesi gereken birkaç kişi daha vardı.

İlk önce, Gri Sansar’ın eski çetesini ve bir zamanlar onlar için dilenen sakat bırakılmış çocukları görmek istedi.

Uzun zaman önce dağılmış olan çetenin üyelerini bulmak kolay değildi; fakat Dimushi’nin yargıçları ve polisleri, Kuni Garu’nun yeni soylularının en güçlüsü olan Mazoti’yi memnun etmek için çok hevesliydi ve en sonunda önüne zincirlenmiş yarım düzine adamı getirdiler.

“Bulabildiklerimiz bunlar,” dedi kıdemli yargıç. “Savaşlarda hırsızların bile işleri kötü gidiyor.”

“Çocuklardan ne haber?” diye sordu Mazoti.

“Onlar” –kıdemli yargıç onun bakışlarıyla karşılaşmaya cesaret edemiyordu– “muhtemelen sağ çıkamamışlar.”

Mazoti başını salladı ve uzaklara daldı gözleri.

Adamların ellerini kestirtti ve bacaklarını kırdırttı.

“Bana bakın,” dedi Mazoti. Askerleri, pelte kıvamına gelmiş bedenleri kaldırdılar.

Bilinçlerini nerdeyse yitirmiş olan hırsızlar, başlarını kaldırmak için çabaladılar. “Hayatınızda göreceğiniz en son yüze bakın.”

Daha sonra, ocakta kızdırılmış demir bir çubukla hırsızların gözlerini çıkarttırdı. Adamlar, etleri cızırdarken çığlıklar atıyorlardı.

“Bu benim için değil; o çocuklar için.”

Kendi çığlıkları hayatlarının geri kalan günlerinde hiç durmadan zihinlerinde yankılansın diye, Mazoti onların kulak zarlarını da delirtti.

Sırada, Mazoti henüz genç bir kızken, yemeğini onunla paylaşan çamaşırcı yaşlı kadın vardı. Onu bulmak daha da uzun sürdü; fakat Mazoti askerlerini Liru Nehri boyundaki köyleri aramaları ve doğru kadın bulana kadar bütün yaşlı kadınları ziyaret etmeleri için gönderdi.

Kraliçenin önüne getirildiğinde yaşlı kadın titriyordu. Mazoti ona on bin altın verdi. “Büyükanne, o günlerde ben bir hiçtim ve buna rağmen sen bana yardım ettin. Fakat tanrılar gerçek bir iyiliği unutmazlar.”

Daha sonra sıra, Rufizo’ya inanan ve Mazoti’yi saygı değer bir hanımefendi yapmaya çalışırken ona zarar veren çifte geldi.

Mazoti onlara elli gümüş verdi. “Bütün o aylar boyunca beni barındırmamzm ve doyurmanızın masrafını bu para karşılar sanıyorum. Niyetiniz şifa olmaktı fakat yaralı bir genç kızın kalbini ısıtacak gerçek çabayı göstermek için sabrınız yoktu. Belki gelecek sefer daha iyisini yaparsınız.”

En sonunda Mazoti, bir zamanlar bacaklarının arasında emeklemiş olduğu kabadayıyı getirtti.

Adam korkudan titriyordu. Gri Sansar’ın eski çetesinin başına gelenlerin öyküsü kıyı bucak her yere yayılmıştı. Adam titreyen bir et yığını olarak yere yığıldı, tek bir söz etmeye cesareti yoktu.

Mazoti ona oturacak yer gösterdi ve rahat olmasını istedi. “Beni bir zamanlar aşağılamıştın; ama bunu yaparken, eğer yükseklerle çık-

mak istiyorsan, küçük hakaretlere katlanmanın önemli olduğunu da öğretmiştin.

“Bir zamanlar, sokaklarda yaşayan bir haylazdım ama şimdi bir kraliçe olarak döndüm. Şayet senden sadece intikam almaya kalkarsam, hiçbir şey öğrenmemiş olduğumu göstermiş olurum. Hadi beraber içelim.”

Bugün, Kuni Garu’nun eski ismiyle anıldığı son gün olacaktı. Yarın, İmparator Ragin olacak ve Dört Sakin Deniz’in Hükümdarlığı başlayacaktı. En sonunda, Ahenkli Şehir Pan’da yeni bir saray, resmi bir taç giyme töreni, yeni âdetler ve unvanlar olacaktı. Cogo Yelu, Kuni’nin gözden geçirmesi için kalın bir dilekçe yığını hazırlamıştı: Dasu İmparatorluğu’nu yönetmek ve insanları daha iyi koşullarda yaşatmak için bazı fikirler.

Fakat bugün Kuni *géüpa* pozisyonunda oturmuştu ve Zudi’deki Kuni Garu gibi eski dostlarıyla içiyordu. Şarap su olmuş akıyordu ve sofrada adabı unutulmuştu. Bugün, her şey söylenebilirdi.

Kıdemli Piyade Generali Mün Çakri, Kıdemli Süvari Generali Than Carucono ve Öngörü Bakanı (kulağa Baş Casus unvanından daha hoş geldiği için, bunu kendisi önermişti), şamatalı içki masası oyunları ile diğer konukları rahatsız etmesinler diye Rin Coda, Dük Théca Kimo ve Marki Puma Yemu’ya köşedeki bir masada ev sahipliği yapıyorlardı. Zaman zaman, içme sırasının kime geldiğini yüksek sesle tartıştıklarında, Kuni yanlarına gitmek ve bizzat hakemlik etmek zorunda kalıyordu.

Onların yanında, boş sofrada takımlarının ve sandalyelerin bugünü görece kadar yaşayamamış dostlar ve aile bireyleri için ayrıldığı hayalet masa bulunuyordu: Naré, Hupé, Muru, Ratho, Yüzbaşı Dosa, Phin, Mata, Mira, Kikomi... Zaman zaman Kuni ve diğerleri masanın yanına geliyorlar ve ölümlerin şerefine kadeh kaldırıyorlardı. Gözleri yaşlı olmakla birlikte, sözleri övgü doluydu: Umut ölümleri onurlandırmanın en iyi yoludur.

Ziyafet havasını bozan tek şey, saray muhafızlarının yüzbaşı Daforo Miro’nun yokluğuydu. Kardeşi Ratho’nun cenazesine eşlik ederek, Kiesa yakınlarındaki köylerinde yapılacak cenaze törenine gitmişti ve bir yıl boyunca orada yas tutacağına ant içmişti.

Parlak Semaver’in sahibi Dul Wasu yiyecek ve içecek teminini üstlenmişti; Kuni Garu’nun kökenlerine meraklı müşteriler sayesinde işlerinde bir patlama olduğundan, bugünlerde çok daha pahalı

mönüler sunuyordu. Müdavimler ondan şu ya da bu efsaneyi teyit etmesini istediklerinde, Wasu ketum kalmayı biliyor ve sadece gizemli bir şekilde gülümsüyordu. Semaver’de, özellikle âlimlere pazarladığı yeni bir içki bile servis ediyordu. Ustat Loing’in diğer öğrencileri tarafından açılan akademilerde öğrenim görmek için öğrenciler Dara’dan Zudi’ye geliyorlardı; Üstat Loing’in ölmesi çok kötü olmuştu fakat İmparator’un eski sınıf arkadaşlarından ders almak da bir onur sayılmaz mıydı? Esen rüzgâr bütün yelkenleri şişirmişti.

Platformun üzerindeki onur masasında, Kuni ve karılarının yanında Kuni Garu’nun babası Féso Garu, erkek kardeşi Kado, yengesi Tete Garu, Jia’nın ailesi Gilo ve Lu Matiza oturuyorlardı. Matiza’ların yüzlerinde zorlama bir gülümseme vardı; fakat Kuni bağışlayıcı davranmış ve Zudi’ye geldiğinde onlara hiç zorluk çıkarmamıştı. (Yine de, ziyafetin başında Kuni, boş bir kâseye vurarak ses çıkarmış ve Tete öfkeyle kızardığında gülümsemişti.)

Jia, kadehini Gin Mazoti’ye, Luan Zya’ya ve Cogo Yelu’ya kaldırmaya devam etti. Bu üçü, yeni Dasu İmparatorluğu’nun en önemli insanlarıydı. Burada kalan Risana’nın onların gözüne girmek için yeterli zamanı olmuştu; Jia ise kendisinin yıllarca uzakta olmasından kaynaklanan kayıp zamanı şimdi telafi etmeye çalışır gibiydi.

Soto Zyndu, ona ve sonra da sadece Kuni’nin ilgisiyle mutlu olup onun yanında sakince oturan Risana’ya baktı. Kuni, ziyafetten önce, Hudo-tika olarak anılan Risana’nın oğlu genç prensin de akıl çağına ulaştığını ve “Avuçtaki İnci” anlamına gelen Phyro ismini resmi bir şekilde alacağını duyurmuştu.

Sadece Ano Klasikleri üzerine iyi bir eğitimi almış olan birkaç kişi, üstü kapalı anıştırmayı anladı. Cocru’lu vatansever ve şair Lurusén, bir zamanlar, yeni bir prensin doğumunu kutlayan bir şiir yazmıştı:

Babasının mirasını devam ettiren bir evlat

Büyük bir kralın avucundaki inciden daha değerlidir

Prens Timu’nun ismi olan Nazik Hükümdar, evladın anneye olan sevgisini anlatan bir şiire göndermeydi; fakat Phyro’nun ismi Kuni’nin verasetle ilgili düşüncelerine işaret eder gibiydi. İsim açıklandığında Jia’nın yüzünün taş kesilmesine, Risana’nın ise tamamen kayıtsız görünmesine şaşmamak lazımdı.

Avluda oynayan ve gülen çocukların sesleri, zaman zaman ziyafet salonuna geliyordu.

Soto iç çekti. Risana'nın başı dertteydi ve bunun farkında bile değildi. Risana, Kuni'nin gözdesi olmanın tek başına yeterli olacağını sanıyordu; fakat İmparator'un karılarının ve çocuklarının aralarındaki siyasetin çok daha ölümcül ve çetrefil olacağını anlamıyordu.

Risana Hindistan cevizinden yapılma lavtayı çalarken, sarhoş ve melankolik Kuni elindeki *kunikin*'ini bıraktı ve şarkı söylemeye başladı:

Gökyüzünde rüzgâr esiyor ve bulutlar yarışıyor.

İktidarım Dört Sakin Deniz'de hüküm sürüyor.

Şimdi evdeyim, dostlarım ve sevdiklerim çevremdeler.

Bu kadar mı kısa sürecekti soluklanmam, rahat olmak bu kadar mı zor?

Dışarıda, karahindiba tohumları yazın kar yağıyormuş gibi havada uçuşuyordu.

Luan'ın yanına oturan Cogo, "İmparatorluk Âlimi ve Büyük Bakan unvanlarını reddettiğini duydum," dedi. "Peki, ne yapacaksın?"

"Ah, henüz karar vermedim," dedi Luan. "Belki, mekanik *cruben*'lerdeki mekanizmayı demir atlara ve öküzlere uyarlamayı deneirim; tüccarlar ve çiftçiler bundan hoşlanırlar. Belki, Adalar'ı balonla dolaşır ve daha iyi haritalar hazırlarım. Belki, ipsiz uçurtmalarımı mükemmelleştirmek için dağlara geri dönerim."

"Saray çevresinde kalmamaya karar vermişsin o halde, öyle mi?"

"*Cruben*'le yükselmenin de, geri çekilmenin de zamanı vardır."

Cogo gülümsedi ve daha fazla bir şey söylemedi.

Luan, Gin Mazoti'ye baktı. O da ona baktı, gülümsedi ve kadehini kaldırdı. Luan onun gözlerinde sadece güven gördü; fakat Kuni'nin şarkısını dinlerken ürpermeden edemedi. *Av bitti.*

Luan iç çekti, sırası gelince kadehini kaldırdı ve içti.

SON

SÖZLÜKÇE

Cruben: başında tek bir boynuz bulunan, pullu bir balina; imparatorluk gücünün simgesi.

Cüpa: yatay ve düşey çizgilerin oluşturduğu kare kutucukların çizili olduğu bir tahta üzerinde siyah ve beyaz taşlarla oynanan bir oyun.

Dyran: uçan bir balık, dişiliğin simgesi ve iyi talihin belirtisi. Rengârenk pullarla kaplı bir vücudu ve sivri bir ağzı vardır.

Géüpa: gayri resmi bir oturuş pozisyonu. Bacaklar çapraz şekilde katlanır ve her bir ayak karşısındaki bacağın altına konulur. (Bağdaş kurmak/ Ç.N)

Jiri: bir kadının, ellerini göğsünde çapraz birleştirerek, saygılı bir şekilde eğilmesi.

Kunikin: geniş, üçayakh bir içki kabı.

Mingén Şahini: Rui Adası'nda yaşayan ve olağanüstü bir büyüklüğe sahip olan şahin türü.

Mipa rari: sırtın dik tutulması ve ağırlığın dizler ve ayak parmakları arasında eşit olarak dağıtılmasıyla gerçekleştirilen resmi bir diz çökme pozisyonu.

Ogé: ter damlaları.

Pawi: Dara tanrılarını simgeleyen hayvanlar.

Rénga: İmparatora hitap ederken kullanılan saygı ifadesi.

Thakrido: bir kimsenin bacaklarını öne uzatarak, resmiyetten son derece uzak bir pozisyonda oturması. Samimi olunan kişilerle ya da sosyal olarak kendisinden düşük seviyede olanlarla birlikteyken kullanır.

Tunoa: üzüm taneleri

-tika: aile üyeleri arasında sevgiyi ifade eden son ek.

NOTLAR

Mata Zyndu'nun şiiri geç Tang Hanedanı döneminde Huang Chao ("Huang" aile adı) tarafından yazılan "Kasımpatı'ya Methiye"nin bir uyarlamasıdır. Huang'm hikâyesinin bu kitapla çok alakası yok; fakat o da çiçekleri ve siyasi ilişkileri içerdiği için burada kısaca anlatacağım.

Tuz kaçakçılığı yapan varlıklı bir ailenin oğlu olan Huang, Imparatorluk Sınavlarında başarısız olduktan sonra, methiyesini Çin'deki Tan Hanedanlığı'nın başkenti Chang An'da yazar. Tang Sarayı'nın gözde çiçeği şakayıktı; bu yüzden kasımpatıyı övmek siyasi bir eylem kabul edilirdi.

Huang, halk doğal afetler ve kötü yönetim altında inlerken, lüks içinde yaşayan yozlaşmış Tang Sarayı'na karşı MS. 875 yılında bir isyan başlattı. Beş yıl sonra, kuvvetleri Chang An'ı ele geçirmeyi başardı. Günümüze ulaşan tarihi belgeler Huang'ın adamlarının ayırım gözetmeksizin sivilleri katlettiklerini ve yağmaladıklarını gösteriyor. En sonunda –Tang Hanedanı'mn düşüşünü hızlandırmış olsa da– isyanı başarısız olur ve adamları tarafından ihanet edilen Huang öldürülür.

Huang'm şiiri, tarihteki yeri gibi, her zaman tartışmaya açık olmuştur. Tarihin yargısı bin yıl sonra bile nihai olmayabilir, bu yüzden Kuni ve danışmanları, bazı yönlerden, çok iyimserdiler.